



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

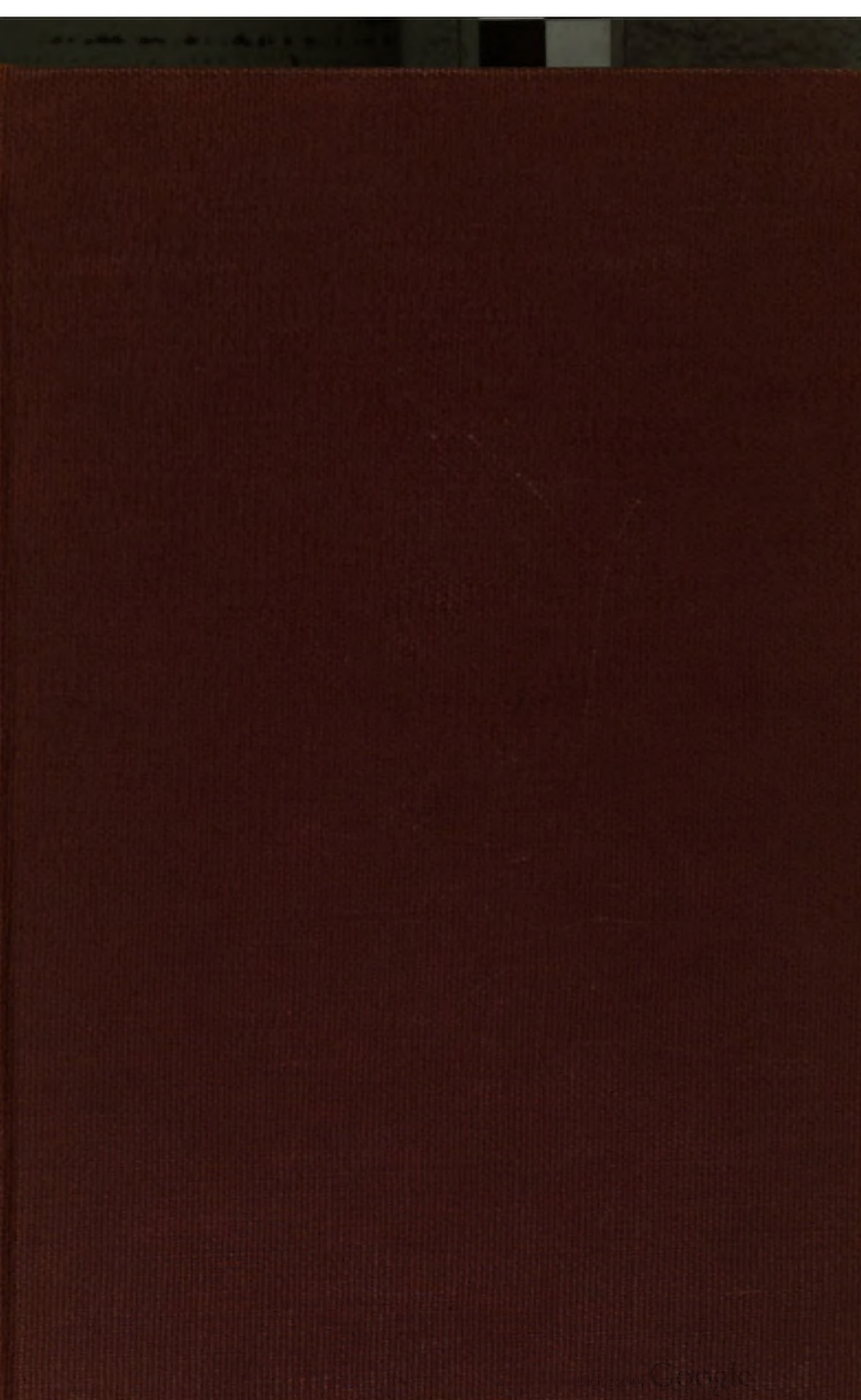
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>



**Harvard College
Library**



**FROM THE FUND GIVEN BY
Stephen Salisbury**

Class of 1817

OF WORCESTER, MASSACHUSETTS

For Greek and Latin Literature

Anal.

ANECDOTA GRÆCA

E CODD. MANUSCRIPTIS

BIBLIOTHECÆ REGIÆ PARISIENSIS.

EDIDIT

John Antony

J. A. CRAMER, S. T. P.

AULÆ NOVI HOSPITII PRINCIPALIS,

NEC NON

ACADEMIÆ ORATOR PUBLICUS.

VOL. I.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXIX.

G. 32

1860. May 24.

Salisbury Fund.

4 vols

\$1. 25 + $\frac{1}{2}$ = \$6.60 + Binding 65.80 = \$8.26...

VIRO DOCTISSIMO

CAROLO BENEDICTO HASE,

INSTITUTI REGII FRANCIAE SOCIO,

IN BIBL. REG. PARTE CODD. MSS. COMPLECTENTE

CONSERVATORI,

&c. &c. &c.

HÆC ANECDOTA GRÆCA PARISIENSIA

GRATO ANIMO

D. D. D.

EDITOR.

MONITUM LECTORI.

VIX quidem sperabam, post tot doctorum Virorum labores in eruendis Anecdotis Græcis e Codicibus Bibliothecæ Regiæ Parisiensis, multum adhuc superesse hac parte infectum. Sed nesciebam profecto inexhausti illius Thesauri in omni materie divitias; quæ quo magis explorantur, eo magis elucent. Itaque bene multis versatis Libris Manuscriptis, unde aliquid novi colligendum esse reputabam, ea typis mandare institui, quæ mihi luce digna esse visa sunt: faventibus Preli nostri Academici Delegatis, qui bonarum literarum promovendarum occasioni nunquam desunt.

Hæc varii generis et argumenti, ut potui, in ordinem redegi: generales aliquot classes statuendo, per quas diversa opuscula secundum materiem distribui et assignari possent. Sic Poeticæ, quæ ad rem dramaticam, metricam et musicen pertinent, attribui: Philosophiæ, quæ ad Ethicam, Rhetoricam et Physicam. Ea primo volumine contenta sunt. Quæ ad Historiam et Chronologiam spectant, secundo volumini attribui. Alia forsitan posthac adjecturus, quæ ad Rem Philologicam et Grammaticam faciunt. Textum adnotationibus adornare, nisi ubi necessariæ essent, supersedi, relicto hoc opere aliis, qui et otio et doctrina magis abundant.

MONITUM LECTORI.

Quam imperfectus sit Græcorum Codicum Bibliothecæ Parisiensis Catalogus, vel ex nostro labore satis patebit; liceatque mihi Summos Viros, qui ejus curam gerunt, et quorum humanitati et benevolentiae, me plurimum debere, lubentissime profiteor, hortari atque etiam orare, ut ad novi Catalogi confectionem animum tandem applicent. Dignum erit opus et eorum eruditione et splendidissima Bibliotheca, Regiaque illa munificentia, qua per tot sæcula instructa est et ornata.

Ingratus porro essem, si hoc in loco, grates speciatim solvendas omitterem erudito Viro Emmanueli Miller, Regiæ Bibliothecæ in Codd. MSS. Parte adjuncto, qui in usum nostrum plurima describenda curavit, nonnulla ipse nitidissime, ut solet, exscripsit; omnique tempore mihi summa benevolentia et diligentia operam perutilem navavit.

EXCERPTA POETICA.

1. ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ, κ. ε.
2. Ἐκ τῶν Διονυσίου ΠΕΡΙ Ὀρνίθων.
3. Τοῦ Φιλῆ Στίχοι εἰς τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον, κ. ε.
4. Ἐκ τοῦ Πάππου ΠΕΡΙ Μουσικῆς.
5. Ἰσαάκος τοῦ Τζέτζου ΠΕΡΙ Πινδαρικῶν μέτρων.

ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ^α.

ΚΩΜΩΙΔΙΑΙ λέγονται τὰ τῶν κωμικῶν ποιήματα, ὡς τὰ τοῦ Ἀριστοφάνους, Κρατίνου, Μενάνδρου καὶ τῶν ὁμοίων. εὐρηται δὲ ἡ κωμῳδία, ὡς φασίν, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς 5 κώμαις ἀδικούμενοί τινες ὑπὸ τῶν Ἀθήνησι πολιτῶν, καὶ θέλοντες ἐλέγχειν αὐτοὺς, κατήεσαν εἰς τὴν πόλιν· καὶ νυκτὸς καθευδόντων πάντων, παριόντες παρὰ τὰς ἀγυῖας ἔλεγον ἀνωνύμως¹ τὰς βλαβὰς, αἷς ὑπέσχον² ὑπ' αὐτῶν, τοιαῦτα λέγοντες· “ ἐνταῦθα μένει τις, “ τὰδε καὶ τὰδε πειῶν τισὶ τῶν γεωργῶν, καὶ οὐ μετρίας βλαβὰς 10 “ ἐπιφέρει³ αὐτοῖς” ὥστε τοὺς γειτνιῶντας ἀκούοντας, ἡμέρας γιγνομένης πρὸς ἀλλήλους λέγειν, ἃ νύκτωρ παρὰ τῶν γεωργῶν ἤκουσαν. ἐπονείδιστον δὲ ἦν τοῦτο τῷ ἀδικούντι· ὥστε καὶ πολλοῖς τῶν ἀδικούντων τὸ τοιοῦτο διορθώσεως γέγονεν αἷτιον αἰσχυνομένοις τὴν ὕβριν· ὅθεν τοῖς τῆς πόλεως ἔδοξεν ἐπ' ἀγαθῷ γεγρονέναι 15 τὸ ἐγχείρημα τῶν ἀγροίκων⁴ καὶ ἀναζητήσαντες αὐτοὺς ἠνάγκασαν καὶ ἐπὶ θεάτρου ταῦτα ποιεῖν. οἱ δὲ δειλιῶντες τοῦτο ποιεῖν ἐπιφανῶς, τρύγα⁵ περιχρίοντες τὰς ἑαυτῶν ὄψεις, οὕτως εἰσήεσαν· ὅθεν κακ τοῦτου μᾶλλον τῶν ἀδικούντων ἐλεγχομένων ἐπὶ θεάτρου, συστολὴ⁶ τῶν ἀδικιῶν ἐγένετο.

20 Ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις ἐκ τούτου μεγάλας ἀπήλαυσεν ὠφελείας, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτῳ κωμῳδεῖν οὓς ἂν βούλωνται ἀκωλύτως. Πρῶτον οὖν Σουσαρίων τις τῆς ἐμμέτρου κωμῳδίας γέγονεν ἀρχηγός· οὗ τὰ μὲν ποιήματα λήθη κατενεμήθη, δύο δὲ ἡ τρεῖς ἱαμβοὶ ἐπὶ μνήμῃ φέρονται τούτου· εἰσὶ δὲ οὗτοι·

25 Ἀκούετε λεῶς, Σουσαρίων τὰδε λέγει,
 υἱὸς Φιλίνου, Μεγαρίθεν, Τριποδίσκιος·
 κακὸν γυναῖκες, ἀλλ' ὅμως, ὃ δημόταις,
 οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίας ἀνευ κακοῦ.

^α Vid. Annott. ad calcem hujus sectionis.

¹ ἀνωνυμῇ Schol. Dion. Thr. Bekker. An. p. 747, 31. ² ἔπασχον Schol. ibid. ³ ἐπιφέρει Schol. ib. p. 748, 3. ⁴ κωμικῶν Schol. ib.

⁵ τρυγά Schol. ib. ⁶ ἀνοχή Schol. Bekker.

Ἀρχὴν οὖν λαβόντος τοῦ πράγματος, πολλοὶ γεγονάσι κωμικοὶ ἐλέγχοντες τοὺς κακῶς βιοῦντας καὶ ἀδικίας χαίροντας· καὶ ἐντεῦθεν ὠφέλουν κοινῇ τὴν πολιτείαν τῶν Ἀθηναίων. Ἐπεὶ⁷ δὲ τὸ μὲν παράνομον ἐπικρατὲς, ὅτι τὰ χειρόνα νικᾷ, τὰ δ' ἀγαθὰ τάχως ἀφίπταται, οὐ μετὰ πολὺν χρόνον οἱ πλούσιοι καὶ οἱ 5 ἄρχοντες οὐ βουλόμενοι κωμωδεῖσθαι, ἤρξαντο κωλύειν τοὺς κωμικούς τοῦ φανερώς καὶ ὀνομαστὶ ἐλέγχειν τοὺς ἀδικοῦντας, ἵν' ἐντεῦθεν ἀδικοῦντες μὴ ἐλέγχωνται ὑπ' αὐτῶν· ὅθεν ὥσπερ αἰνιγματωδῶς καὶ οὐ φανερώς ἠλέγχοντο ὑπὸ τῶν κωμικῶν· ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐπὶ πλέον προΐούσης τῆς κακίας ἐκωλύθησαν καὶ τοῦ αἰνιγμα- 10 τωδῶς κωμωδεῖν· διὸ εἰς ξένους καὶ πτωχοὺς ἐσκώπτων, εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὐκ ἔτι. Διὸ καὶ τρεῖς διαφορὰς ἔδοξεν ἔχειν ἡ κωμωδία· ἡ μὲν γὰρ καλεῖται παλαιά, ἡ ἐξ ἀρχῆς φανερώς ἐλέγχουσα· ἡ δὲ μέση, ἡ αἰνιγματωδῶς⁸. ἡ δὲ νέα, ἡ ἐπὶ ξένων ἢ δούλων ἢ πτόχων, ὡς εἴρηται. Γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης 15 κωμωδίας ἄριστος τεχνίτης, οὗτός τε ὁ Ἀριστοφάνης, καὶ Εὐπολὶς καὶ Κρατῖνος· τῆς δὲ δευτέρας Πλάτων, οὐχ ὁ φιλόσοφος⁹. τῆς δὲ νέας Μένανδρος.

Κωμωδοὶ οὖν ἐκλήθησαν, ἡ ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν κωμῶν συναγόμενοι ταῦτα ἤδον, ὡς εἴρηται, ἡ ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τοῦ κώματος 20 ἡ τοῦ ὕπνου, (λέγεται γὰρ κῶμος ὁ ὕπνος,) ἤδον. Ἔστι δὲ τὴν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν εἰπεῖν, οἷονεὶ τραγωδίαν τινὰ οὔσαν, ὅτι τρύγα χριόμενοι ἐκωμῶδουν. Ἔστι δὲ καὶ ἡ κωμωδία μίμησις πράξεως καθαρωτέρας, παθημάτων συστατικὴ τοῦ βίου, διὰ γέλωτος καὶ ἡδονῆς τυπούμενη. Διαφέρει δὲ τραγωδία κωμω- 25 δίας, ὅτι ἡ μὲν τραγωδία ἱστορίαν ἔχει καὶ ἐπαγγελίαν πράξεων γενομένων, καὶ ὡς ἡδὴ γενομένων σχηματίζει αὐτάς· ἡ δὲ κωμωδία πλάσματα περιέχει βιωτικῶν πραγμάτων. Καὶ ὅτι τῇ μὲν τραγωδίᾳ σκοπὸς τὸ εἰς θρῆνον κινήσαι τοὺς ἀκροατάς, τῆς δὲ κωμωδίας εἰς γέλωτα. Καὶ πάλιν καθ' ἑτέραν διαίρεσιν, τῆς 30 κωμωδίας τὸ μὲν ἐστὶν ἀρχαῖον, τὸ δὲ νέον, τὸ δὲ μέσον. Διαφέρει οὖν τῆς νέας ἡ παλαιὰ κωμωδία χρόνῳ, διαλέκτῳ, ὕλῃ, μέτρῳ, διασκευῇ. χρόνῳ μὲν, καθὼς ἡ μὲν νέα ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἦν, ἡ δὲ

⁷ ἐπεὶ Schol. Bekker. ⁸ μέση καὶ αἰνιγματώδης Schol. Bekker, p. 749. ⁹ ἀλλ' ἑτεροὶ τις add. Schol. Bekker.

παλαιὰ ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν εἶχε τὴν ἀκμὴν. διαλέκτῳ δὲ, καθὼς ἡ μὲν νέα τὸ σαφέστερον ἔσχε, τῇ νέᾳ κεκρημένη Ἀτθίδι, ἡ δὲ παλαιὰ τὸ δεινὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ λόγου· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιτηδεύουσα λέξεις τινάς. ὕλη δὲ ¹⁰, καθὼς ἡ μὲν νέα τῷ ἱαμβικῷ 5 μέτρῳ ἐπιπλείστον χρῆται, σπανίως δὲ καὶ ἑτέροις μέτροις· τῇ δὲ παλαιᾷ πολυμετρία τὸ σπουδαζόμενον. διασκευῇ δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῇ νέᾳ χορῶν οὐκ ἔδει, ἐν ἐκείνῃ δὲ μάλιστα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παλαιὰ ἑαυτῆς διαφέρει· καὶ γὰρ οἱ ἐν τῇ Ἀττικῇ πρῶτον συστήσαντες τὸ ἐπιτήδευμα τῆς κωμωδίας, (ἦσαν δὲ οἱ περὶ Σουσα- 10 ρίωνα ¹¹) πρόσωπα ἀτάκτως ¹² εἰσήγον, καὶ γέλως ἦν μόνως τὸ κατασκευαζόμενον. Ἐπιγενόμενος δὲ Κρατῖνος, κατέστησεν μὲν πρῶτον τὰ ἐν τῇ κωμωδίᾳ πρόσωπα μέχρι τριῶν, στήσας ¹³ τὴν ἀταξίαν, καὶ τῷ χαρίεντι τῆς κωμωδίας τὸ ὠφέλιμον προσέθηκε, τοὺς κακῶς πράσσοντας διαβάλλων, καὶ ὥσπερ δημοσίᾳ μάστιγι 15 τῇ κωμωδίᾳ κολάζων. ἀλλ' ἔτι μὲν καὶ οὗτος τῆς ἀρχαιότητος μετεῖχε, καὶ ἡρέμα πως τῆς ἀταξίας. ὁ μέντοι γε Ἀριστοφάνης μεθοδεύσας τεχνικώτερον τὴν κωμωδίαν, ἐν ταύτῃ ἐνέλαμψεν, ἐν ἅπασιν ἐπίσημος φανείς.

Ὁ δὲ γέλως τῆς κωμωδίας ἔκ τε λέξεων καὶ πραγμάτων ἔχει 20 τὴν σύστασιν· ἐκ μὲν τῶν λέξεων ¹⁴ κατὰ τρόπους ἑπτὰ. πρῶτον καθ' ὁμωνυμίαν, ὡς τὸ διαφερούμενον ¹⁵. σημαίνει γὰρ τό τε ἐπὶ ¹⁶ διαφόροις οὔσι καὶ ἐπικερδέσι ¹⁷. δεύτερον κατὰ συνωνυμίαν, ὡς τὸ ἦκω καὶ κατέρχομαι, ταυτὸν γὰρ . . . ¹⁸. τρίτον κατὰ ἀδολοσχίαν, ὡς ὅταν τις τῷ αὐτῷ ὀνόματι πολλάκις χρήσαιο ¹⁹. τέταρτον 25 κατὰ παρωνυμίαν ²⁰, ὡς ὅταν τῷ κυρίῳ ²¹ ἔξωθεν τι κατάθῃται, ὡς τὸ μίμαξ καλοῦμαι Μίδας. πέμπτον καθ' ὑποκορισμὸν, ὡς τὸ Σωκρατίδιον, Εὐριπίδιον. ἕκτον κατ' ἐναλλαγὴν ²², ὡς τὸ, ὦ Βδεῦ ²³ δέσποτα, ἀντὶ τοῦ, ὦ Ζεῦ. ἑβδομον κατὰ σχῆμα λέξεως· τοῦτο δὲ ἡ φωνή ²⁴ γίνεται ἢ τοῖς ὁμογενέσιν. Ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων

¹⁰ Nullum hic lacunæ vestigium, ut et in Opusc. περὶ κωμωδίας quod Aristophan. Edd. præmittitur. ¹¹ Σανυρίωνα in Opusc. p. xii. Aristoph. Kuster.

¹² Cod. εὐτάκτως. correxī ex Opusc. cit. ¹³ συστήσας Opusc. cit. ¹⁴ τῆς λέξεως Platon. frag. Kuster. p. xiii. ¹⁵ διαφερούμενος ὡς τὸ μέτρον Platon.

¹⁶ ἐπὶ om. Cod. ¹⁷ ἐπικαρδέσι Cod. ¹⁸ ἐστὶ supplendum ex Platon. ¹⁹ χρήσεται Platon.

²⁰ παρωνυμίαν Platon. ²¹ κυρίῳ Cod. τῷ κυρίῳ ἔξωθεν τις ἀπὸ Platon.

²² ἐναλλαγὴν Platon. ²³ ὦ Ζεῦ Platon. ²⁴ φωνή Cod.

κατὰ τρόπους δύο. πρῶτον κατὰ ἀπάτην, ὡς Στρεψιάδης πεισθεὶς ἀληθεῖς εἶναι τοὺς περὶ ψυχῆς²⁵ λόγους. δεύτερον καθ' ὁμοίωσιν ἢ δὲ ὁμοιώσεις εἰς δύο τέμνεται· ἢ εἰς τὸ βέλτιον, ὡς ὁ Ξανθίας εἰς Ἡρακλῆ, ἢ εἰς τὸ χεῖρον, ὡς ὁ Διόνυσος εἰς Ξανθίαν²⁶.

(b) Ἰστέον ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς καὶ Λυκόφρων ὁ Χαλκι- 5
δεὺς, ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου προτραπέντες, τὰς σκη-
νικὰς διώρθωσαν βίβλους. Λυκόφρων μὲν τὰς τῆς κωμωδίας, Ἀλέ-
ξανδρος δὲ τὰς τῆς τραγωδίας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς σατυρικὰς. Ὁ
γὰρ Πτολεμαῖος φιλολογώτατος ὢν, διὰ Δημητρίου τοῦ Φαλη-
ρέως (c) καὶ ἐτέρων ἐλλογίμων ἀνδρῶν, δαπάναις βασιλικαῖς, ἀπαν- 10
ταχόθεν τὰς βίβλους εἰς Ἀλεξανδρείαν συνήθροισεν, καὶ δυσὶ
βιβλιοθήκαις (d) ταύτας ἐπέθετο. ὢν τῆς ἐκτὸς μὲν ἀριθμὸς τετρα-
κισμύριαι δισχίλιαι ὀκτακόσιοι· τῆς δὲ τῶν ἀνακτόρων ἐντὸς,
συμμιγῶν μὲν βίβλων ἀριθμὸς τεσσαράκοντα μυριάδες, ἀμιγῶν
δὲ καὶ ἀπλῶν μυριάδες ἑννέα· (e) ὢν τοὺς πίνακας ὕστερον Καλλί- 15
μαχος ἐπεγράψατο. Ἐρατοσθένης δὲ ἡλικιωτῇ Καλλιμάχου παρὰ
τοῦ βασιλέως τὸ τοιοῦτον ἐνεπιστεύθη βιβλιοφυλάκιον. (f) Τὰ δὲ
συνηθροισμένα βιβλία οὐχ Ἑλλήνων μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
ἀπάντων ἐθνῶν ἦσαν δὲ καὶ τῶν Ἑβραίων αὐτῶν. Τὰς δὲ οὖν
τῶν ἄλλων ἐθνῶν σοφοῖς ἀνδράσιν τήν τε οἰκείαν φωνήν, τήν τε 20
τῶν Ἑλλήνων καλῶς εἰδόσι, τὰς ἐξ ἐκάστου ἐγχειρίσας, οὕτως
ἐρμηνευθῆναι αὐτὰς πεποίηκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνήν. Τὰς δὲ
σκηνικὰς Ἀλέξανδρός τε, ὡς ἔφθην εἰπὼν, καὶ Λυκόφρων διωρθώ-
σαντο· τὰς δὲ ποιητικὰς Ζηνοδότος πρῶτον, καὶ ὕστερον Ἀρίσταρ-
χος διωρθώσαντο. Καίτοι τὰς Ὀμηρικὰς ἐβδομήκοντα δύο 25
γραμματικοὶ ἐπὶ Πεισιστράτου τοῦ Ἀθηναίων τυράννου διέθηκαν
οὕτως, σποράδην οὕσας τὸ πρῖν. Ἐπεκρίθησαν δὲ κατ' αὐτὸν
ἐκείνον τὸν καιρὸν ὑπ' Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου, ἄλλων ὄντων
τούτων τῶν ἐπὶ Πτολεμαίου διορθωσάντων. Οἱ δὲ τέσσαρσί τισι
τῶν ἐπὶ Πεισιστράτου διόρθωσιν ἀναφέρουσιν, Ὀρφεὶ Κροτω- 30
νιάτῃ, Ζωπύρῳ Ἡρακλεώτῃ, Ὀνομακρίτῳ Ἀθηναίῳ, καὶ²⁷ κατὰ

²⁵ ψήλλης Platon. ²⁶ Male Cod., εἰς Ἡρακλῆ. correxi e Platon.
²⁷ In marg. scriptum ead. m., sed interiore libri margine ita a biblio-
pego inclusa, ut difficile sit verba legere, τοῦα τοῦα τικῶν
λιανι

ἐπὶ κογκυλω. (γ) Ὅτερον δὲ ταυτὰς ἅπασας σκηνικάς τε καὶ ποιητικὰς πλεῖστον ἐξηγήσαντο Δίδυμος, Τρύφων, Ἀπολλώνιος, Ἡρωδιανός, Πτολεμαῖος Ἀσκαλωνίτης, καὶ οἱ φιλόσοφοι, Πορφύριος, Πλούταρχος καὶ Πρόκλος, ὡς καὶ πρὸ αὐτῶν πάντων
5 Ἀριστοτέλης.

Ἐτι ἴστέον ὅτι καὶ πρώτη κωμωδία, ἥς τὰ σκώμματα φανερά κατὰ πάντων ἦσαν πολιτῶν, μετ' Εὐπόλιδος διήρκεσεν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εἰς Ἀλκιβιάδην ὕβρισεν ὄντα τότε στρατηγόν, καὶ διελαιδορήσατο αὐτῷ, ὃν τότε Ἀλκιβιάδης ἐμπαράσκευος πρὸς πόλε-
10 μον ὡς ναυμαχίας προσδοκωμένης, κελεύει τοῖς στρατιώταις συλλαβεῖν αὐτόν. οἱ δὲ συλλαμβάνοντες αὐτόν, ὡς μὲν τινες φασίν, παντέλως ἀπέπνιξαν αὐτόν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δὲ ἄλλοι, δεδεμένον αὐτόν σχοίνῳ ἀνῆγόν τε καὶ κατῆγον εἰς τὴν θάλασσαν οὐ μέντοι καὶ ἀπέπνιξαν παντελῶς, τοῦ Ἀλκιβιάδου λέγοντος,
15 “βάπτε με σὺ θυμέλαις, ἐγὼ δέ σε ἀλμυροῖς ὕδασι κατα-
“κλύσω.” (η) Καὶ οὕτω δὴ ἡ διαφθάρεντος τοῖς κύμασι παντελῶς, ἡ καὶ περισωθέντος, ψήφισμα ἔθετο Ἀλκιβιάδης μηκέτι φανερῶς ἀλλὰ συμβολικῶς κωμωδεῖν. Τότε δὴ αὐτὸς τε Εὐπόλις, καὶ Κρατῖνος, καὶ Φερεκράτης, καὶ Πλάτων, καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸς τὰ
20 συμβολικῶς μετεχειρίσαντο σκώμματα· ἡ δὲ δευτέρα κωμωδία ἐλέγετο· μέχρις οὗ μὴδὲ συμβολικῶς ἐθελόντων τῶν πολιτῶν σκώπτεσθαι, εἰς δούλους μόνους καὶ ξένους ἔσκωπτον· ἡ δὲ τρίτη ἦν κωμωδία, αὐξηθεῖσα ἐπὶ Μενάνδρου καὶ Φιλίμονος.

Ἴδιον δὲ κωμωδίας μὲν τὸ μεμιγμένον ἔχειν τοῖς σκώμμασι
25 γέλωτα, τραγωδίας δὲ πένθη καὶ συμφοράς· σατυρικῆς δὲ οὐ τὸ ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν ἀπαντᾶν, ὡς ὁ Εὐριπίδου Ὀρέστης καὶ Ἀλκυστις, καὶ ἡ Σοφοκλέους Ἡλέκτρα, ἐκ μέρους, ὥσπερ τινὲς φασίν, ἀλλ' ἀμυγῇ καὶ χαρίεντα καὶ θυμελικὸν ἔχει γέλωτα· (ι)
οἶον, “Ἡρακλῆς πραθεῖς τῷ Συλεῖ, ὡς γεωργὸς δούλος ἔσταλται
30 “εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν ἀμπελῶνα ἐργάσασθαι· ἀνεσπακὼς δὲ δικέλλη
“προρρίζους τὰς ἀμπέλους, νωτοφορήσας τε αὐτὰς εἰς τὸ οἶκημα
“γεωργοῦ τοῦ ἀγροῦ, ἄρτους τε μεγάλους ἐποίησε, καὶ τὸν
“κρείττω τῶν βοῶν θύσας, καὶ τὸν πιθεῶνα διαρρήξας, καὶ τὸν
“κάλλιστον πίθον ἀποπωμάσας, τὰς θύρας τε ὡς τραπέξαν θείς,
35 “ἦσθιέ τε καὶ ἔπινεν ἄδων, καὶ τῷ προεστῶτι δὲ τοῦ ἀγροῦ δριμύ

“ ἐνορῶν, φέρειν ἐκέλευεν ὥραϊά τε καὶ πλακοῦντας, καὶ τέλος
 “ ὅλον ποταμὸν πρὸς τὴν ἔπαυλιν τρέψας, τὰ πάντα κατέκλυσεν.”

Ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον Εὐριπίδου δράμα· (κ) τοιαῦτα δὲ εἰσι τὰ σατυ-
 ρικὰ δράματα. Τέλος δὲ τραγῳδίας μὲν λύειν τὸν βίον, κωμωδίας
 δὲ συνιστᾶν αὐτόν, σατυρικῆς δὲ τοιούτοις θυμελικοῖς χαριεν- 5
 τισμοῖς καθηδύνειν αὐτόν. Λυρικοὶ δὲ, οἱ καὶ κυκλικοὶ καὶ διθύ-
 ραμβοι, ἡ ἀθλητὰς ἀγῶσι νικῶντας ἐπῆνουν, ἡ τὸν Διόνυσον ὕμνουν, ἡ
 ἐτέρους θεούς.

Ἔτι ἰστέον ὅτι κατὰ Διονύσιον (l) καὶ Κράττητα (m) καὶ
 (n) Εὐκλείδην²⁸, μέρη κωμωδίας εἰσὶ τέσσαρα· πρόλογος, μέλος 10
 χοροῦ, ἐπεισόδιον καὶ ἔξοδος. Καὶ πρόλογος μὲν ἐστὶ τὸ μεχρὶ τοῦ
 χοροῦ λεγομένη ῥῆσις. μέλος καλεῖται χοροῦ²⁹. ἐπεισόδιον δὲ ἐστὶ
 μέλος μεταξὺ μελῶν καὶ ῥήσεων δύο χορῶν. ἔξοδος δὲ ἐστὶν ἡ πρὸς
 τῷ τέλει τοῦ χρόνου ῥῆσις. μέρη δὲ παραβάσεως ἑπτὰ· ἐπτάκις γὰρ
 ὁ χορὸς ὀρχεῖτο· ἐπειδὴν δὲ εἰς τὴν ὀρχήστραν εἰσῆρχετο, ἦν δὴ 15
 καὶ λογεῖον καλοῦσιν. Ἡ μὲν οὖν πρώτη ὀρχησις κοιμμάτιον ἐλέ-
 γετο· ἡ δὲ δευτέρα παράβασις ὁμωνύμως τῷ γένει ἐκαλεῖτο. Καὶ
 γὰρ τὸ ὅλον τοῦτο ἐπτάστροφον σχῆμα παράβασις ἐκαλεῖτο· ἡ δὲ
 τρίτη μικρόν· ἡ δὲ τετάρτη· ὥδῃ καὶ στροφῇ ἡ δὲ πέμπτη ἐπίρ-
 ρημα· ἡ δὲ ἕκτη ἀντὶφδῇ καὶ ἀντίστροφος· ἡ δὲ ἑβδόμη ἀντε- 20
 πίρρημα.

Εἰσελθὼν οὖν ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν μέτροις τισὶ διε-
 λέγετο τοῖς ὑποκριταῖς, καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἑώρα τῆς κωμωδίας.
 Ἄν οὖν ὡς ἐκ πόλεως ἐβαδίζε πρὸς τὸ θέατρον, διὰ τῆς ἀριστερᾶς
 ἀψίδος ἔβαινε· ἂν δ' ὡς ἀπ' ἀγροῦ, διὰ τῆς δεξιᾶς. τετραγωνιζό- 25
 μένος τι ὁ χορὸς πρὸς μόνους τοὺς ὑποκριτάς· ἀπελθόντων δὲ τῶν
 ὑποκριτῶν, πρὸς ἀμφοτέρωτα τὰ μέρη τοῦ δήμου ὄρῶν, ἐκ τετρα-
 μέτρου δεκαεὶ στίχους ἀναπαίστους ἐφθέγγετο· καὶ τοῦτο ἐκα-
 λεῖτο στροφῇ· εἴτα ἐτέρους τοιούτους ἐφθέγγετο, καὶ ἐκαλεῖτο
 ἀντίστροφος, ἅπερ ἀμφοτέρωτα οἱ παλαιοὶ ἐπίρρημα ἔλεγον· ὅλη δὲ 30
 ἡ πρόσδοδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Συμβαίνει δὲ τὸ ἐπίρ-
 ρημα πέντε σημαίνειν· αὐτό τε τὸ οἰκεῖον σημαίνονμενον, καὶ τὴν
 στροφὴν καὶ ἀντίστροφον καὶ ὥδην καὶ ἀντὶφδῇ· ἐπεὶ δὲ ἡ μὲν

²⁸ In marg. ἴσως Εὐβουλίδην sed falso collat. Tzetz. π. τραγ. ποιῆσ.
 Anecd. nostr. t. III. p. 343. ²⁹ Deest aliquid.

στροφὴ τὴν ὁδὸν σημαίνει, ἥ δὲ ἀντίστροφος τὴν ἀντιφθόην. Γένοιτο δ' ἂν σαφεστέρα ἢ τῶν τοιούτων διδασκαλία ὡδέπως. Ἐν ἑαρινῷ καιρῷ πολυτελέσι δαπάναις κατεσκευάζετο ἡ σκηνὴ τριωρόφους οἰκοδομήμασι, πεποικιλμένη παραπετάσμασι καὶ ὀθόναις λευκαῖς 5 καὶ μελαίναις, βύρσαις τε παταγούσαις καὶ χειροτινάκτῳ πυρὶ, ὀρύγμασί τε καταγείοις καὶ ὑπογαίοις, καὶ ὑδάτων δεξαμεναῖς εἰς τύπον θαλάσσης, ταρτάρου, ἄδου, κεραυνῶν καὶ βροντῶν, γῆς καὶ νυκτὸς, οὐρανοῦ, ἡμέρας καὶ ἀνακτόρων, καὶ πάντων ἀπλῶς· αὐλάς τε οὐ μικρὰς εἶχεν ἐξειργασμένας, καὶ ἀψίδας εἰς τύπον ὁρῶν. Διὰ 10 μὲν οὖν ἀριστερᾶς ἀψίδος ἐχώρου, εἰ ὥς ἐκ πόλεως ἦσαν ὀδεύοντες ὡς πρὸς ἀγρούς ἢ θεάτρα· ἂν δὲ πρὸς πόλιν ὡς ἐκ θεάτρου ἢ ἀπ' ἀγροῦ, διὰ δεξιᾶς. Τοιαύτη μὲν ἡ τῆς σκηνῆς ἐργασία.

Τὰ σκηνικὰ δ' ἀπ' αὐτῆς καλούμενα δράματα καὶ πρακτικῶς ἐτελεῖτο καὶ λογικῶς. σύστασις δὲ τούτων ὑπῆρχε τὰ τῶν ὑπο- 15 κριτῶν πρόσωπα. Ταῦτα δὲ τοῖς μὲν τραγικοῖς καὶ σατυρικοῖς ἀνὰ δεκαεξ ἦσαν. ὁ κωμικὸς δὲ εἶχεν εἴκοσι τέσσαρα· ἃ δὴ πρόσωπα ὑποκριτικὰ τῶν τριῶν σκηνικῶν ποιημάτων, τὰ οἰκεῖα τῷ καθ' ἑνὶ αὐτῶν καὶ οἰκείῳ ἡθροισμένα δρῶντα, ἡ χορὸς ἐκαλεῖτο. Διαιρεθεῖς δὲ ὁ χορὸς εἰς τμήματα δύο, ἡμιχόρια ὠνομάζετο, παραχρηστικῶς 20 δὲ καὶ χορός· εἰ δὲ καθ' ἓνα ἐτέμνετο, ὑποκριταὶ ἐκαλοῦντο κοινῷ ὀνόματι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μιᾷ κλήσει περιειληφθαι, ὡς ὁ χορὸς καὶ τὰ ἡμιχόρια. Διαιροῦνται γὰρ τὰ μερικά ταῦτα εἰς πολλὰ, εἰς προλογίζοντας, εἰς ἀγγέλους, εἰς ἐξαγγέλους, εἰς κατασκόπους, εἰς φύλακας, εἰς ἥρωας, εἰς θεοὺς, καὶ εἰς ἄλλα μύρια.

25 Τούτων οὖν προσώπων τὸ ὅλον ἡθροισμα, ὃ καὶ χορὸς ἐκαλεῖτο, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἣν ἔφασαν καὶ λογεῖον, (ἐκαλεῖτο δὲ ἡ εἰσέλευσις εἰσόδος, καὶ ἐπήλυσις, καὶ ἐπίβασις, καὶ ἀρόδος, καὶ παράβασις), εἰσελθὼν οὖν καὶ παραβὰν εἰς τὴν ὀρχήστραν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς τὸν λόγον ποιούμενον, τὸ πρόσωπον βλέπον εἶχε 30 πρὸς τὴν σκηνήν· ἐξελθόντων δὲ τῶν ὑποκριτῶν, πρὸς τὸ τοῦ δήμου μέρος ἐστρέφετο, ἢ τὸ δεξιὸν ἢ τὸ ἀριστερόν· καὶ πάλιν ἀντεστρέφετο πρὸς τὸ ἕτερον, καὶ ἐλεγέ τι ἑκατέρωις τοῖς μέρεσι· εἴτα ἐξήρχετο, καὶ τέλος τὸ δράμα ἐλάμβανεν. Ταῦτα μὲν οὖν ἦσαν πρακτικὰ τέσσαρα μέρη τοῦ δράματος, παράβασις, στροφὴ, ἀντί- 35 στροφος καὶ ἔξοδος. καὶ λογικὰ δὲ μέρη αὐτῆς τέσσαρα, ἀντί

παραβάσεως ἡγουν πρώτης βάσεως, πρόλογος, ἀντὶ δὲ στροφῆς καὶ
 ἀντιστροφου, ὥδῃ καὶ ἀντωδῇ, ἐπίρρημα καὶ ἀντεπίρρημα, ἀντὶ δὲ
 ἐξόδου, ὥδῃ καὶ ῥῆμα ἐξιτήριον· ταῦτα μὲν τὰ τέσσαρα μέρη πρα-
 κτικὰ καὶ λογικὰ τῶν δραματικῶν ποιημάτων ὑπῆρχε. Τῶν δὲ λυρι-
 κῶν συγγραμμάτων τρία ἦσαν τὰ μέρη· στροφή, ἀντίστροφος, καὶ 5
 ἐξόδος ἢ ἐξέλευσις, πρακτικά· λογικὰ δὲ, ὥδῃ, ἀντωδῇ καὶ ἐπὶ ὥδῃ.
 ἡ οὖν ἀντωδῇ τῇ ὥδῃ ἰσαριθμούς ἔχει στίχους, καὶ τοῖς αὐτοῖς
 μέτροις ἐκάτερα χρῆται· ὁ δὲ ἐπὶ ὥδῃ διάφορα ἐκείνων ἔχει καὶ
 τῷ ἀριθμῷ καὶ τῇ ποιότητι οὐδαμοῦ. Ἐφθέγγοντο δὲ καὶ οἱ λυρικοὶ
 πρὸς ἐκάτερα μέρη τοῦ δήμου ὁρῶντες, πρῶτον μὲν τὴν ὥδην, εἴτα 10
 τὴν ἀντωδὴν, ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τοῦ ἐπὶ ὥδῃ ἡγουν ὑστερεωδὴν τε καὶ
 ἐπίλογον, εἰς εὐχὰς τὸ πλεῖστον αὐτῶν περικλείοντας. προοίμιον
 δὲ τούτοις οὐκ ἦν ὡς ἐκείνοις, ὅτι ἅμα τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ θέατρον
 πρὸς τὸν δῆμον στραφέντες ἅμα τὸ αὐτὸ ἔλεγον καὶ στροφήν καὶ
 προοίμιον. Cætera desunt.

ANNOTATIONES.

(a) **I**NSIGNE hoc opusculum suppeditavit mihi Cod. 2677.
qui ita in Catalogo describitur :

“ Codex Chartaceus, olim Tellerianus, quo continentur :

“ 1°. Anonymi de syllabarum quantitate opusculum.
“ 2°. Anonymi tractatus de metris, e variis scriptoribus collectus. Illius auctor ad extremi Constantinopolitani temporis referendus est, utpote qui Planudem laudet. 3°. Hephæstio de metris et poemate. Accedunt Scholia quæ in nonnullis ab editis discrepant. 4°. Joannes Tzetzes de metris, versibus politicis. 5°. Scholia quæ ad Hephæstionis calcem excudi solent; ibi autem nonnulla reperias ab editis diversa. 6°. Anonymi, Longini fortasse, epitome de metris. 7°. Excerpta, ubi de Eudemo Rhetore, Helladio Grammatico, Eugenio, Zosimo, Cecilio, Longino, Luperco Grammatico, Justino Sophista, Pacato Minucio, Pamphilo Grammatico, et Hesychio Milesio; nihil autem quod in Suida non legatur. 8°. Anonymus de Comœdia. Initium, “ *κωμῳδίαι λέγονται τὰ τῶν κωμικῶν ποιήματα*. Is codex sæculo decimo sexto exaratus videtur.” Catalogi autem confector indicare neglexit, interesse quædam vacua folia inter cætera quæ Codice insunt et opusculum nostrum, quod diversa prorsus manu scriptum videtur et aliquantum recentiori : ut aliunde crediderim in unum volumen cum prioribus coaluisse.

Anonymus Auctor incipit eodem modo fere quo Schol. Dionys. Thrac. a Bekkero edit. (Anecd. Gr. p. 747.) multa etiam insunt quæ reperias in Platonii fragmentis *περὶ διαφορὰς κωμῳδιῶν*, sed hæc copia longe superat, et peculiariora insuper habet, quæ de Bibliothecis Alexandriæ narrat, et de criticorum schola a Ptolemæo rege ibi instituta. Egregia autem maxime sunt quæ de Satyrico dramate servavit, et quæ rei huc usque obscuræ plurimum lucis affundunt. Insignia sunt etiam quæ de scena et omni theatrica suppellectile narrat; ita ut maxime dolendum sit, non integrum tam notabile opusculum ad nos pervenisse. Quisquis enim fuit, videtur ex optimorum Gram-

maticorum fontibus sua hausisse, videlicet, ut ipse testatur, p. 8. e Dionysii, Cratetis et Euclidis libris.

(b) Priora jam scripseram, cum in manus mihi devenit egregia doctissimi viri Friedr. Ritschl dissertatio de Bibliothecis Alexandrinis &c. Bresslau, 8°. 1838. et perlecto insigni Scholio Plautino, quod illi hac disputatione instituenda fuit fons et argumentum, statim agnovi, nostrum ita convenire cum eo Scholio, cujus initium tantum a Meinekio vulgatum sciebam, Quæst. Scen. Spec. III. p. 3., ut ambo ex eodem fonte derivata fuisse necesse sit. Quod ut magis lectori evidens fiat, ei totum Scholion e laudata Dissertatione oculis subjiciam.

“ Ex Cæcio in commento Comœdiarum Aristophanis Poetæ
 “ in Pluto, quam possumus opulentiam nuncupare. Alexander
 “ Ætolus et Lycophron Chalcidensis et Zenodotus Ephestius
 “ impulsu Regis Ptolemæi Philadelphi cognomento, qui mi-
 “ rum in modum favebat ingeniis et famæ doctorum hominum,
 “ Græcæ artis poeticos libros in unum collegerunt, et in ordi-
 “ nem redegerunt; Alexander tragœdias, Lycophron comœ-
 “ dias, Zenodotus vero Homeri poemata et reliquorum illus-
 “ trium poetarum. Nam Rex ille philosophis affertissimus et
 “ cæteris omnibus autoribus claris, disquisitis impensa regiæ
 “ munificentiae ubique terrarum quantum valuit voluminibus,
 “ opera Demetrii Phalerii phzxa senum duas bibliothecas
 “ fecit, alteram extra Regiam, alteram autem in Regia. In
 “ exteriore autem fuerunt milia voluminum quadraginta duo
 “ et octingenta. In Regia autem bibliotheca voluminum qui-
 “ dem commixtorum volumina quadringenta milia, simplicium
 “ autem et digestorum milia nonaginta, sicuti refert Calli-
 “ macus aulicus Regius bibliothecarius, qui etiam singulis
 “ voluminibus titulos inscripsit. Fuit præterea, qui idem
 “ asseveret, Eratosthenes non ita multo post ejusdem custos
 “ bibliothecæ. Hæc autem fuerunt omnium gentium ac lin-
 “ guarum quæ habere potuit docta volumina, quæ summa dili-
 “ gentia Rex ille in suam linguam fecit ab optimis interpre-
 “ tibus converti. Ceterum Pisistratus sparsam prius Homeri
 “ poesim ante Ptolemæum Philadelphum annis ducentis et
 “ eo etiam amplius, sollerti cura in ea quæ nunc exstant rede-
 “ git volumina, usus ad hoc opus divinum industria quattuor
 “ celeberrimorum et eruditissimorum hominum, videlicet, Con-

“cyli Onomaeriti Atheniën. Zopyri Heracleotæ et Orphei
 “Crotoniatæ. nam carptim prius Homerus et non nisi diffi-
 “cillime legebatur. Qum etiam post Pisistrati curam et
 “Ptolemæi diligentiam Aristarchus adhuc exactius in Homeri
 “elimandam collectionem vigilavit. Heliodorus multa aliter
 “nugatur, quæ longo convitio Cæcius reprehendit. Nam ol’
 “LXXII. duobus doctis viris a Pisistrato huic negotio præ-
 “positis dicit Homerum ita fuisse compositum. qui quidem
 “Zenodoti et Aristarchi industria omnibus prælatam com-
 “probarint, quod constat fuisse falsissimum. quippe cum
 “inter Pisistratum et Zenodotum fuerint anni supra ducen-
 “tos. Aristarchus autem quattuor annis minor fuerit ipso
 “et Zenodoto atque Ptolemæo.”

His autem cum Græco nostro grammatico collatis, facile patebit, Latina, etsi in plurimis cum illo congruant, nequaquam tamen ad verbum quadrare, immo differentias satis notabiles in rebus relatis exhibere; ex. gr. ubi Zenodotum Ephesium principio nominat, Callimachum vocat aulicum bibliothecarium, denique ubi mentionem injicit de Heliodoro a Cæcio reprehenso ob turbatam temporum rationem, in iis quæ de Pisistrati Homerica recensione tradiderat per Aristarchum facta. Hæc satis evincunt binos grammaticos ex eodem quidem fonte, sed seorsim et cum discrimine sua hausisse. Latinus suum quidem auctorem aperte indicat, ubi ait, se Cæcium in commentario in Aristophanis Plutum, sequi. Quis fuerit ille Cæcius, omnibus adhuc inauditus, non ad nos pertinet anquirere, sed si conjicere licet, ego Cæcilium Calactianum sub isto barbaro nomine latere potius crederem; nam etsi non de Comœdia illum scripsisse auctor est Suidas, de pluribus tamen fatetur egisse, quæ non recensuerit. Lepida autem est Dindorfii conjectura de Tzetze sub Cæcii nomine latitante, (Rheinische Mus. IV. p. 232.) sed quam amplecti nollem, nisi quis, et nostrum Græcum auctorem esse Cæcium, probare posset. Id autem clarissimo viro de Græcorum dramate tam bene merito concederem, Tzetzem nostrum, sed sero quidem, aspexisse, et, ab eo in aliquibus, ut infra monstrabo, edoctum fuisse. Non esse autem Tzetzem, qui “longo convitio Heliodorum reprehendit” et falsitatis arguit, quia Aristarchum Pisistrato æqualem fecerat, ipsius verba satis evincunt: ἐβδομήκοντα καὶ δύο γραμματικοὶ σὺν Ἀριστάρχῳ ὑπὸ

Πισιστράτου ἀξιοθέντες τὰ Ὅμηρου ποιήματα σποράδην φερόμενα συντεθείκεσαν, καὶ τὰς αὐτοῦ λέξεις . . . ρίαις ἐπεξηγήσαντο. Schol. Io. Tzetzæ ad Exegesis in Iliad. p. 125. In his etiam Heliodorum noster videtur sequi. Heliodoro autem multo junior est, quippe qui Proclum et Porphyrium laudat; si modo de Heliodoro agitur, celebri grammatico ab Hephæstione et Schol. ejus laudato. De hoc autem et cæteris ejusdem nominis omnino consulendus est Ritschl in prædict. dissert. p. 138. et seqq.

(c) Demetrium Phalereum impulsisse regem Ptolemæum ad fundandam Alexandriæ Bibliothecam, præter nostrum affirmavit etiam Epiphanius de Ponder. II. p. 166. A. Ὁ γὰρ μετὰ τὸν Πτολεμαῖον δεύτερος βασιλεύσας Ἀλεξανδρείας Πτολεμαῖος, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, ὡς προεῖρηται, φιλόκαλος τις ἀνὴρ καὶ φιλόλογος γεγένηται· ὃς τις βιβλιοθήκην κατασκευάσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως, ἐν τῷ Βρουχίῳ καλουμένῳ κλίματι (καὶ ἔστι τοῦτο τῆς αὐτῆς πόλεως ἔρημον ταῦν ὑπάρχον) ἐνεχέ- ρησε Δημητρίῳ τινὶ τῷ Φαλαρινῷ τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην, προσ- τάξας συναγαγεῖν τὰς πανταχοῦ γῆς βίβλους, γράφας ἐπιστολάς, καὶ προσλιπαρήσας ἕκαστον τῶν ἐπὶ γῆς βασιλέων τε καὶ ἀρχῆν, μὴ κατοκῆσαι ἀποστεῖλαι, ποιητῶν τε λέγων καὶ λογογράφων, ῥητόρων τε, καὶ σοφιστῶν, καὶ ἱατρῶν, καὶ ἱατροσοφιστῶν, καὶ ἱστοριογράφων, καὶ λοιπῶν βίβλους.—Et huc facere videntur, licet maxime fabulosa sunt, quæ Symeon Logotheta in Chronico. Cod. Reg. 1712. narrat, de Colloquio Demetrii cum Ptolemæo rege de S. Scripturis. παρόντος καὶ Μενεδήμου φιλοσόφου καὶ Δημητρίου τοῦ Φαλήρεως, ἡρώτα ὁ βασιλεὺς (Πτολεμαῖος) ὅτι τοιούτων ὄντων τῶν θειῶν λόγων, πῶς οὐδεὶς ἱστορικῶν ἢ ποιητῶν ἐμνήσθη αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη Δημήτριος, ὅτι οὐδεὶς ποτε ἐτόλμησεν τοῦτων ἀψασθαι. διὸ καὶ Θεόπομπον (Cod. θεόπεμπτον) θελήσαντα ἱστορησθαι περὶ αὐτῶν, καὶ παραφροσύνη κρατηθῆναι, καὶ ὄναρ ἰδεῖν, ὅτι τοῦτο αὐτῷ συμβέβηκε περιεργασαμένῳ τὰ θεία· καὶ Θεόδεκτον τὸν τῶν τρα- γυδιῶν ποιητὴν ἐν ἐνὶ δράματι μνησθέντα τῶν ἱερῶν τούτων βιβλίων, τυφλωθέντα· ἑκατέρους δὲ ἀποσχομένους τοῦ τολμήματος, καὶ τὸ θείον ἐξευμενισαμένους ὑγιεῖς γενέσθαι.—Hæc autem αὐτολεξεῖ inveniuntur in Cedreno p. 165. qui innumera alia ex Logothetæ Chronico expilavit. Exempli gr. Cod. f. 23. Οἱ συγγραφεῖς Αἰ- γυπτίων καὶ Χαλδαίων Μανεθὼν ὁ τῶν Αἰγυπτίων ποιησάμενος συγγραφήν, Βήροσσος ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συναγαγὼν, Μῶχος τε καὶ Εὐστιεὸς καὶ πρὸς τούτοις Αἰγύπτιος Ἰερώνυμος· οἱ δὲ τὰ Φοινικὰ συγγραφάμενοι, Ἡσιόδοτος (Cod. ἰσιόδος) τε καὶ Ἐκαταῖος (Cod.

ἀκτεὸς) Ἑλλανικὸς (Cod. ἐλαϊκὸς) καὶ Ἀκουσίλαος, Ἐφορός τε καὶ Νικόλαος. Cf. Cedren. p. 11. qui etiam mutuatus est omnia quæ narrat de Perseo, Cadmo et ejus Natis ubi etiam Euripidis Antiopen laudat. ὁ μὲν Εὐριπίδης τῷ ἔθει τῶν ποιητῶν μυθολογῶν τὸν Δία φησὶν εἰς σάτυρον μεταβληθέντα τὴν Ἀντιόπην φθεῖραι (φθῆραι Cod.), ἐξ ἧς ὁ Ἀμφίων καὶ ὁ Ζῆθος (Ζήθων Cod.) οἱ μουσικοί. κ. τ. λ. Cedren. p. 25. His omnibus autem Annalium scriptoribus idem credo fuit fons, nempe Joannis Antiocheni Chronicon, cujus fragmenta multa habet Suidas et plura etiam edidit Valesius in Exc. Constant. Porphyr. Sed ut, quæ de Demetrio Phal. supra dixi, absolvam, notabo illum postea Ptolemæo displicuisse, et in carcerem etiam ab eo injectum esse. Diog. Laert. v. 78. Cic. pro. Rabir. Postum. c. 9. apud Clinton Fast. Hellen. An. B. C. 283. p. 185. Potuit autem fieri, ut concilium de moliendis Alexandriæ Bibliothecis et Museo, jam, regnante Ptolemæo Sotere, agitatum fuerit, cum Demetrius magno apud eum favore vigeret; et notandum est, Philadelphum per duos annos a patre in regno sociatum esse. Clinton. Fast. Hellen. t. II. p. 379.

(d) Duplicem fuisse Bibliothecam affirmat etiam Epiphanius de Ponder. II. p. 168. Β. οὕτως αἱ βιβλοὶ εἰς Ἑλληνίδα ἐκτεθεῖσαι ἀπετέθησαν ἐν τῇ πρώτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ἐν τῷ Βρονχίῳ οἰκοδομηθείσῃ· ἔτι δὲ ὕστερον καὶ ἑτέρα ἐγένετο βιβλιοθήκη ἐν τῷ Σεραπίῳ μικροτέρα τῆς πρώτης, ἣτις καὶ θυγάτηρ ὠνομάσθη αὐτῆς· ἐν ἣ ἀπετέθησαν αἱ τοῦ Ἀκύλα, καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος καὶ τῶν λοιπῶν ἐρμηνεῖαι, μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος. Plurali numero etiam Athenæus V. p. 203. E. Περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ μουσεῖον συναγωγῆς, τί δεῖ καὶ λέγειν.—Majorem autem fuisse intra regiam, et ergo cum museo conjunctam, patet ex nostro. Cf. quæ de his disputavit Parthey, das Alexandrinische Museum, Berlin, 8vo. 1838.

(e) Hæc simul faciunt volumina 532000. qui numerus fere cum Josephi rationibus congruit. Aulus autem Gellius VI. 17. et Ammianus Marc. (xxii. 16.) septingenta millia ibi conservata esse affirmant: de his autem, ut et de genere librorum, quos noster ἀμιγεῖς et συμμιγεῖς vocat, omnino consulendus Ritschl. in laud. dissertat. p. 21. et seqq. et Parthey. Alexandr. Mus. p. 65. et seqq. Majorem Bibliothecam postea crematam esse primo Alexandrino bello, narraverunt Plutarch. Vit. Cæsar.

Aul. Gell. loc. cit. et Seneca qui quadringenta millia librorum incensa tradidit. de Tranq. Anim. c. 9. Servata est autem, ut videtur, minor Bibliotheca.

(f) De primo Bibliothecario a Ptolemæo instituto non consentiunt auctores antiqui; nam alii Zenodotum, alii Aristophanem eum præfecisse narrant. Cf. de hac re disputata a Clinton. Fast. Hellen. t. ii. Append. p. 380. et Ritschl in Opusc. laudato. p. 75.

(g) Hæc misere lacera sunt et depravata; et parum ad locum sanandum juvant quæ ex margine codicis describere conatus sum. Illud autem mihi persuasum habeo, non in verbis ἐπὶ κογκύλω, unde Plautinus Scholiasta inauditum illud “Concyli” sibi finxit, prima etiam ei sede assignata, ubi ultimam debuisset, sed in illo καγ cui asterisci notam apposuit codicis scriba. Anceps admodum ergo est conjectura cuius aliud nomen reponenti nullus autem dubito, quin ultima ἐπὶ κογκύλω ad ἐπικὸν κύκλον aut ἐπικῶ κύκλῳ revocanda sint.

Hæc scribenti adsunt doctissimi Viri C. Bened. Hase literæ qui, denuo inspecto Codice, marginalem scripturam, præclare, ut solet, redintegavit :

Ceci figure
la marge
du MS.
νοδωρα
λινκορ
λιωνι.

“ Les mots en question, dans le *Cod. Reg.* N^o. 2677, me semblent figurés ainsi :

δομακρίτῳ ἀθηναίῳ ζ

καγ ἐπὶ κογκύλω. ςυ. ὕστερον.

“ L’accent sur καλ, l’iota souscrit et l’esprit doux d’
“ Ἀθηναίῳ manquent, et bien que j’aie presque détaché le
“ feuillet, je vois que les initiales de chacune des trois lignes
“ de la scholie marginale sont détruites. Je crois néan-
“ moins, sauf meilleur avis, qu’il faut lire— Ἀθηνοδώρῳ

“ L’anachronisme est sans doute énorme : ἐπὶ κλην Κορ-
“ Αθηνόδωρου λινκω.

“ Athénodore surnommé Cordylon, contempo-
“ rain de Caton d’Utique, n’a pu être chargé par Pisistrate
“ de la rédaction définitive des chants d’Homère. Mais la
“ personne qui a transcrit l’opuscule dont il s’agit, me paraît
“ avoir été un Grec de la fin du x^e siècle; or vous savez,
“ monsieur, que ces Byzantins, même lettrés, n’étoient pas
“ forts en histoire littéraire. Notre copiste voulant corriger
“ un passage, altéré sans doute depuis longtemps puisqu’il
“ l’étoit déjà à l’époque où vécut le scholiaste de Plaute, aura
“ pensé à Athénodore parce que le Byzantin en question avoit

“quelque notion confuse du stoïcien bibliothécaire de Pergame, sans connaître au juste le temps où celui-ci avoit vécu. Votre correction, monsieur, . . . ἐπικῶ κύκλῳ, est bien autrement probable ; peut-être pourroit-on lire aussi . . . κυκλικῶ : le véritable nom de ce poète cyclique (Καρκίνῳ???) seroit alors caché sous les syllabes καὶ ἐπὶ. C'est une conjecture que, bien timidement, j'ose vous soumettre.”

Hoc solum adjiciam præstantissimi Viri monito, revera potuisset Athenodorum Cordyilionem a nostro grammatico citari, non ut Homeri redactorem, sed ut auctorem unde sua de Pisistratea recensione traxerat.

(h) Nostro non multum discrepat Schol. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττάρων, t. iii. p. 444. Dind. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐκωμῶδουν ὀνομαστὶ τοὺς ἄνδρας μέχρις Εὐπόλιδος περιεῖλε δὲ τοῦτο Ἄλκιβιάδης ὁ στρατηγὸς καὶ ῥήτωρ· κωμωδηθεὶς γὰρ παρὰ Εὐπόλιδος, ἔρριψεν αὐτὸν ἐν τῇ θαλάττῃ ἐν Σικελίᾳ συστρατευόμενον, εἰπὼν, “βάπτε με ἐν θυμέλῃσιν, ἐγὼ δὲ σε κύμασι πάντου βαπτίζων” ὀλέσω νάμασι πικροτάτοις.” Sed parum verosimile est, Alcibiadem elegiaco usum fuisse metro dum comicum objurgaret. Cf. Platon. π. διαφ. κωμωδ. p. xxxiii. Meinek. Quæst. Scen. I. p. 43. et alios auctt. cit. a Runkel. Fragm. Eupolid. Βάπται, p. 99.

(i) Hæc omnino conferenda sunt cum iis quæ ex Tzetzæ vulgavi Anecd. iii. p. 337. περὶ διαφορᾶς ποιητῶν. ibi Tzetzæ dixerat v. 9 ist. pag.

σατυρικὸν δὲ Πραττίναν οἶδα μόνον.

Cf. Schol. Lycophr. Proleg. Nostro autem grammatico inspecto, sic postea errorem suum agnovit. Τοῦτο εἶπον ἡπατημένους τοῖς ἐξηγουμένοις Εὐριπίδην καὶ Σοφοκλέα γράψασιν οὕτω “τὸ δρᾶμα “τὸ τῆς Ἄλκηστιδος Εὐριπίδου, καὶ ὁ Ὀρέστης καὶ ἡ Σοφοκλέους “Ἡλέκτρα, καὶ ὅσα τοιαῦτα, σατυρικά εἰσι καὶ οὐ τραγικά, ἀπὸ “συμφορῶν γὰρ καὶ δακρύων εἰς χαρὰν καταντῶσι.” οὕτω μὲν οὖν ἔγραψα περὶ τῶν σατύρων, τούτοις ἡπατημένους· ἐντυχὼν δὲ σατυρικοῖς δράμασιν Εὐριπίδου, αὐτὸς μόνος ἐπέγνων ἐκ τούτων σατυρικῆς ποιήσεως καὶ κωμωδίας διαφορὰν· ἡ μὲν οὖν κωμωδία δριμύως τινῶν καθαπτομένη, διαβολαῖς, ἐπιλοιδορίαις κινεῖ γέλωτα· ἡ δὲ σατυρική ποίησις ἄκρατον καὶ ἀμιγῇ λοιδορίας ἔχει τὸν γέλωτα, πάνν ἡδύτατον, οἷον τὸν ἐν θυμέλαις.

Nullus autem dubito, quin ad nostri fragmentum, solas Græcorum satyrici dramatis reliquias, spectet vanissimus

homo, cum more suo jactabundus prædicet, ἐντυχὼν σατυρικοῖς δράμασιν Εὐριπίδου, αὐτὸς μόνος ἐπέγων κ. τ. λ.

(k) Pauca admodum antehac nota erant fragmenta Sylei, Philone Judæo præcipue servata et Stobæo; neque inde satis colligi poterat hoc drama satyrici fuisse argumenti. Jam vero a nostro patet et hujus dramatis et omnis generis maxime ludicra indoles.—Hinc etiam cernitur τὸ τῆς Ἀλκηστίδος κωμικώτερον, quia ibi Hercules inducitur tantisper μανικὸς, hic vero μανικώτατος.

(l) Incertum est, an de Dionysio Thrace intelligendum est, aut alio ejusdem nominis grammatico.

(m) De Cratete præclaro Pergamenæ Scholæ grammatico consulendus imprimis Meineke Quæst. Scen. Spec. iii. p. 5.

(n) Solus præter nostrum quod sciam, hujus grammatici meminit Tzetzes π. διαφ. ποιητῶν. Anecd. nostr. t. iii. p. 343. Cf. autem quos citat Muller in Rheinische Museum, t. v. p. 358. not. Jul. Pol. III. 82. e Cod. Jungerm. et VI. 161.

Cod. 2720. Chart. form. in fol. Sæc. XV. Cont. exc. div. e poet. præcipue Epigrammatist. Proverb. Georg. Cypr. et alior. tum multa grammaticalia a nobis postea adhibenda; et f. 87.

Εἰ μὲν δὴ πάντα τις Αἰσχύλῳ βούλεται τὰ περὶ τὴν σκηνὴν εὐρήματα προσνέμειν, ἐκκυκλήματα καὶ περιάκιους¹ καὶ μηχανὰς, ἑξώστρα τε καὶ προσκήνια καὶ διστεγίας, καὶ κεραυνοσκοπεῖα καὶ βροντεῖα καὶ θεολογεῖα καὶ γεράνους, καὶ πον καὶ ξυστίδας καὶ βατραχίδας, καὶ πρόσωπα καὶ κοθόρνους, καὶ ταυτὶ τὰ ποικίλα, σύρματά τε καὶ καλὴπτραν καὶ κόλπωμα καὶ παράπηχυ καὶ ἀργηρόν, καὶ ὑποκριτὴν ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τῶν τρίτων· ἢ καὶ Σοφοκλῆς ἔστιν ἃ τούτων προσεμηχανήσατο καὶ προσεξεύρεν. ἔστι τοῖς βουλομένοις ὑπὲρ τούτων ἐρῖζειν καὶ ἔλκειν ἐπ' ἄμφω τὴν φήμην τοῦ λόγου. τὴν γε μὴν γλυκύτητα τὴν τῶν ἐπῶν, καὶ τὴν φαιδρότητα καὶ τὴν καλλιφωνίαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς μέλεσι σωφροσύνην, καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς δράμασι συμπλοκάς, οὗτ' ἂν αὐτὸς αἰσχυνομένην Σοφοκλεῖ νέμων καὶ τὸν Ἀριστοφάνην ἀποδέχομαι λέγοντα,

Σοφοκλέους τοῦ μέλιτι κεκραμένου
ὥσπερ καὶ δίσκου² περιέλειχεν τὸ στόμα.

Cod. 1773. Chart. f. 40. Sæc. XV. Cont. Diogenian. Proverb. et var. grammaticalia. et f. 106. v. hoc fr. quod ex Euclidis comment. in tragœdiam profectum puto coll. Tzetz. π. διαφ. ποιητ. Anecd. nostr. t. iii. p. 344.

Τῆς τραγικῆς ποιήσεως εἶδη εἰσὶ δέκα· πρόλογος, ἄγγελος, ἐξάγγελος, πάροδος, ἐπιπάροδος, στάσιμος, ὑπερμακτικὸς³, ἀμοιβαῖος, σκηνικός. καὶ πρόλογος μὲν οὖν ἔστιν εἰρμὸς τὰ γεγονότα ἢ τὰ ἐσόμενα δηλῶν· ἄγγελος δὲ ὁ τὰ ἔξω τῆς πόλεως πεπραγμένα τοῖς ἐκτὸς τῆς οἰκίας δηλῶν· πάροδος δὲ ἔστιν ὧδ' ἡ χοροῦ γινομένη ἅμα τῇ εἰσόδῳ, ὥσπερ ἐν Ὁρέστῃ,

σίγα, σίγα λευκὸν ἵχχος ἀρβύλης·

¹ Cod. aut περιάκιους aut περιakis. sed. leg. cred. περικύκλους.
² jam καθίσκου leg. esse perspexeram antequam in Aristoph. fragm. ita editum vidi a Dindorf. e Dione Chrys. Orat. LII. t. ii. p. 273. Reisk. ibi autem legitur κεχρισμένου, ut et in Sophocl. vita. ³ Leg. ὑπορχηματικός.

καὶ ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ Κορίνθου, “ φίλε, φίλε, πρόβατε, μόλε
“ τίς ὄδε ποδαπὸς ὁ ξένος Κορίνθιος ἔμολεν ἀγχίαλος⁴.”

Ἐπιπάροδος δέ ἐστιν, ὅταν ἕτερος χορὸς ἀφικνεῖται τοῦ προτέρου
παρελθόντος· στάσιμος δὲ, ὅταν χρηὴ λέγειν στάσιμον, ὡς ἐν τῷ
Ἰππολύτῳ Εὐριπίδης,

ὠκεανοῦ τις ὕδωρ πέτρα λέγεται.

ὑπόρχημα δ' αὖ εἴη⁵ μᾶλλον τῶν σατύρων· ἐκεῖνοι γὰρ ἄδοντες
ἄμα καὶ ὀρχοῦνται· ἀμοιβαῖον δέ ἐστι τὸ πρόλογον ἐξ ἀμοιβῆς
λεγόμενον· σκηνικὸς δέ ἐστιν, ὅτε τῶν ὑποκριτῶν εἰς ὠδὴν
φέρηται.

⁴ Vid. de hoc fr. Eurip. Dind. quæ tentavit Hermann. et Muller
Rheinische Mus. t. v. p. 361. qui sic instituit,

φίλοι, φίλοι, πρόβατε, μόλετε·
τίς ὄδε, ποδαπὸς ὁ ξένος Κορινθίος
ἔμολεν ἀγχιάλοις.

⁵ In marg. ἐπὶ ὁ χορηγὸς φθαρχεῖν λέγεται τὸ δὲ αὖ εἴη.

ΠΕΡΙ ΟΡΝΙΘΩΝ¹.

ἘΠΕΙΔΗ τῆς γῆς ἀπάσης ἔχοντι καὶ τοῦ πελάγους οἶακας
σοφῶ τε εἶναι καὶ φιλομαθεῖ δέδωκεν εὖ ποιῶν ὁ Θεός, καὶ
τοῖς πολλοῖς ἐθέλεις ἅπερ οἶσθα προσθεῖναι, πανθ' ὅσα περὶ πτηνῶν
τῷ ποιητῇ Διονυσίῳ συγγέγραπται, φέρε δὴ καὶ ταύτην σοι τὴν
5 ὑπουργίαν ἐκπληρώσωμεν. ὥς ἂν τῶν ὀρνίθων εἰδείης τούστε ὑγρᾶς
τροφῆς ἔρωτι, ποταμοῖς, ἢ λίμναις, ἢ καὶ τῇ θαλάσῃ χαίροντας,
καὶ τοὺς τοῖς ὄρεσι, ἢ τοῖς πεδίοις² ἐφιπταμένους· ὀνομάζειν τε
ἔχοις ἕκαστον ἥθη καὶ τέχνας καὶ ἰσχύν, καὶ πόθους αὐτῶν· καὶ
τοὺς τῆς ἄγρας τρόπους ἐξεπιστάμενος. τερπνὴ δέ τις καὶ οὐκ
10 ἄχαρις θέα, ταχύν ὄρνιν ἰδεῖν αἰρεθέντα βρόχου δεσμοῖς, ἢ δένδρου
μὲν τινος ἐφιζήσαντα κλάδῳ· καλάμῳ δὲ, ὃν ἔξῳ τις ἐξαλείψας
θηράτης ἀνατείνει, συγκολλώμενόν τε καὶ καθελκόμενον· ἢ πρὸς
θάμνους μὲν τινας, ὥσπερ δὴ ἀναπαύσεως ἀφικόμενον, τοῖς δὲ
πολυτρήτοις κόλποις ἐνσχεθέντα τῶν λίνων, ὥστε ὀλέθριον καὶ
15 τελευταίαν αὐτῷ γενέσθαι τὴν διανάπαυσιν· καὶ μὴν κακεῖνο
σοφὸν καὶ χαρίεν τὸ ἐπιτήδευμα· τῆς ὥρας ἤδη τῆς χειμερινῆς
ἐπελθούσης, δένδρον τι κλάδοις τε καὶ φύλλοις³ ἄλλοτρίοις ἐπι-
καλίψαντες, καὶ τινας μεταξὺ τῶν κλάδων ράβδους ἐνθέντες
ἐπιχρισθείσας ἔξῳ κατὰ τῶν πεδίων ἰστώσι κλωβούς⁴ ἀπαρτή-
20 σαιτες· τοῖς δὲ ὄρνεις ἐνεισιν οἱ πρὸς τὴν ἄγραν τοῖς θηρα-
ταῖς ἀναγκαῖοι· τοὺς γὰρ λοιποὺς ταῖς ψδαῖς ἀναπεῖθουσι πλη-

¹ Hoc opusculum solas nobis, ut opinor, reliquias præbet poematis, quod scripserat poeta quidam Dionysius de Avibus; idem forsan cuius Λιθιακὰ laudant Suidas in Διονύσιος Κορίνθιος, et Eustathius Epist. ad Joann. Ducam, idemque fortasse qui Περιηγγητής audit. Duobus libris absolutum fuisse videtur; quorum unum de terrestribus, alterum de aquatilibus tractabat. Descripsi e Cod. 1843. Chart. Sæc. xiiii. qui continet plurima Scholia in Aristot. Categorias, in Porphyrium et Ammonii Prolegomena et Alexandr. Aphrod. in Topic. Aristot. Intervenit autem fol. 54. hoc Opusculum περὶ 'Ορνίθων; et cum cætera omnia eadem optimaque manu scripta sint, illud diversa et pessime quidem exaratum est.

² παιδίλοις Cod.

³ φίλοις Cod.

⁴ Sic.

σιάσαντας τοῖς κλάδοις ἐπικαθῆσθαι τοῖς νόθοις· τοῖς δὲ ἅμα τῷ
 ξυιζήσαι καὶ τότε θηρᾶσθαι συμβαίνει. καὶ μὴν καὶ πάγαις
 ἐστὶν ἰδεῖν τῶν πτηνῶν πλεῖστα θηρώμενα· τιθέναι δὲ αὐτὰς τρο-
 φήν τινα ἐμβαλόντες ὑπὸ τὰς θάμνους εἰώθασι· καὶ καθ' ἑτέρους
 ἀλίσκονται τρόπους· γνώσῃ δὲ ἕκαστον, εἴπερ ἴλεως ἀκούεις, ἐν 5
 τάξει

Γένῃ μὲν δὴ πλεῖστα πτηνῶν τὸν ὑγρὸν ἀέρα διίπταται.

ΠΕΡΙ ΓΡΥΠΩΝ⁴.

Πάντων δὲ χρὴ προκρίνειν τοὺς αἰτούς, ἐπεὶ μὴδὲν ὑπὲρ
 γρυπῶν⁵ σαφές ἐστὶν εἰπεῖν· οὓς φασιν ἐν τοῖς τῶν πλουσίων 10
 Ἀριμασπῶν ἔλεσι τρεφομένους χρυσὸν ἐκ τῆς γῆς ἀγείρειν ὀρύσ-
 στοντας· τοὺς Ἀριμάσπας δὲ τούτους, οὐχὶ δύο τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 ἀλλ' ἓνα ἕκαστον ἔχειν φασίν.

ΠΕΡΙ ἈΕΤΩΝ.

Τῶν αἰτῶν δὲ τὸ γένος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐπιστάμεθα, καὶ ὅσον 15
 τῶν λοιπῶν ὑπερτεροῦσιν ὀρνέων, ὡς καὶ τοῖς τοῦ Διὸς σκήπτροις
 ἀγχοῦ τὸν κεραυνὸν ἐπικαθῆσθαι πιστεύεσθαι. ἵπτανται γε μὴν
 καὶ ὑπὲρ τὸν ἄερα καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αἰθέρα εὐκόλως, καὶ ὅξυ
 δεδόρκασι μέχρι τῆς γῆς· ἢ τάχα καὶ δι' αὐτῆς, ὡς μὴδὲ τὰ
 μικρὰ ζωῦφια λανθάνειν αὐτοὺς τροφῆς χρήζοντας, καὶ θάμνοις 20
 ἐπικαλύπτοντο. ἀρνῶν δὲ νευρῶν καὶ τῶν ταχυτάτων λαγωῶν
 σαρξὶν ἡδόνται· καὶ νεκρὸν οὐκ ἂν φάγειεν, εἰ μὴ παρ' αὐτῶν τι
 ζῶον ἀποκτανθῇ καταληφθέν. ἐς δὲ τὸ ἧ νόσος⁶ ἄκος, τὰς χελώνας
 ἐσθίουσι, καὶ ὅσα γε εἰς ποτὸν ἀπόχρη τὸ τῶν θηρωμένων αἷμα
 ζῶων αὐτοῖς· ὥστε οὐκ ἂν ὕδωρ πίοιεν. καὶ τὰς ἄκρας οἰκοῦσι τὰς 25
 ἐν τοῖς ὄρεσι περιφανεῖς τε καὶ ὑψηλάς· εἴτε ἀναπαύλης δέοιντο
 μετὰ θηρᾶς, εἴτε τοῖς τέκνοις οἰκοδομεῖν βούλονται καλιας, ὡς
 ὀλιγάκις ἐπὶ τὰ πεδία διαφέρεσθαι τῶν πετρῶν ἀφιπτάμενοι. τὰ
 πολλὰ δὲ αὐτῶν ἐγγύθεν βλέπειν τὸν οὐρανόν· ἦν δὲ ἀποτεκεῖν
 δέη, κομίσαντές τινα λίθον ταῖς κοίλαις ἐντιθέασι καλιαῖς, ἵνα ἐν 30
 καιρῷ τίκτωσι, καὶ μὴ τὸ τικτόμενον πρὸ τῆς ὥρας ἀτέλεστον
 ὦλοῖτο ὑπὸ ἰσχύος. οὐ μὴν ἔστι τι σαφές περὶ τοῦ λίθου τούτου

⁴ Γρυπῶν Cod.

⁵ Sic.

⁶ Leg. ταῖς νόσοις.

γινώσκειν· ἄλλοι μὲν ἀπὸ τῶν Καυκασίων ὄρων, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ φασὶν ὄχθης κομίζεσθαι, λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα καὶ μεστὸν ἐνδοθεν⁶ πνεύματος· τικτούσῃ δὲ ἥτις αὐτὸν γυναικὶ περιάψοιεν, ὀλισθαίνειν διακωλύσει τὸ βρέφος· καὶ ἐν λέβητι 5 παφλάζοντος ὕδατος ἐπιψάψει, τὴν τοῦ πυρὸς νικήσει πάντος ἰσχύϊν. καὶ γνησιότητος δὲ τῶν τέκνων μέλλει σφοδρὰ αὐτοῖς· καὶ πρὸς ἀνισχανότητα τὸν ἥλιον ἐναντία πτήσει κρίνουσι τὰ τεχθέντα· καὶ τὸ νικηθὲν ὑπὸ τῆς αὐγῆς ἢ καταμύσαν οὐκ ἂν γήσιον νομισθεῖν, νόθον δέ· καὶ τῆς καλιᾶς ἐξελαύνεται, καὶ τῶν 10 ἄλλων ὀρνίθων οἶκος αὐτῷ τροφὴν χωρηγεῖ, ὥς τοὺς παῖδας τρέφειν τοὺς ὀρφανούς τῶν αὐτῶν περιττοῖς γειννῶντες εἰώθασι· τὴν τε τῆς πενίας ἀνάγκην ἰώμενοι καὶ τὴν χρεῖαν. οὐ μὴν ἡ τοιαύδε τροφή τοὺς νεοττοὺς ποτὲ ἤγαγεν εἰς τὴν τῶν πατέρων ἀλκὴν.

ΠΕΡΙ ἙΑΡΠΗΣ.

15 Τὰς ἄρπας δὲ οὐδὲ ἰδεῖν συνεχῶς τοῖς ἀνθρώποις ἐστί· τὰς τραχυτάτας γὰρ οἰκοῦσι πέτρας· καὶ τοῖς νεοττοῖσιν ἐπὶ ταῖς ὑψηλαῖς φάραξι ποιοῦσι τὰς καλιᾶς· τοῖς κρημνοῖς ἀντὶ πρέμνων ἢ κλάδων ἐπικαθήμεναι. φιλοῦσι δὲ τὰ τέκνα ὑπερφυῶς· καὶ εἰ λαθὼν τις ἀγροῖκος ἄρπης νεοττὸν ἀποκλέψειεν, ὑπερόψεται μὲν 20 θρηνοῦσα τροφῆς, οὐκ ἀποπτήσεται δέ που τῆς καλιᾶς· ὀδυρμὸν πάντα ἐμπλήσει, καὶ γυναικὰ τις ἂν εἴποι θρηνεῖν· καὶ δακρύων ἐπιρροὴ τὰς παρειὰς⁷ αὐτῆς ἐπικλύσει· πτερῶν δὲ αὐταῖς εἰσὶ αἶτε παριαὶ καὶ ὁ ἀνθερέων μεστός, ὥστε τι γένειον μέχρι τῆς δειρῆς⁸ ἐπιδεικνύναι. καὶ τοῦτο ταῖς ἄρπαις ἴδιον σημεῖόν ἐστι· 25 μόναι δὲ ὀρνίθων λίθοις τρέφονται, καὶ τοῖς τῶν πάλαι τεθηγκότων θηρίων ὀστέοις, εἰ μὲν καταπιεῖν δύναιντο, ἡδέως ἅμα τὸ προστυχὸν παραπέμπουσai· τὰ μείζονα δὲ τοῖς ποσὶ συλλαμβάνουσai τε καὶ ἀνιπτάμεναι, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν ἀφιεῖσαι πολλάκις, ὥστε ἀποκωλύει κισσός.

ΠΕΡΙ ΓΤΠΟΣ.

30 Οἱ γύπες δὲ μίγνυνται μὲν ἐπεμβάντες ἀλλήλοις, μάτην δὲ, καὶ οὐκ ἂν ποτε συνουσιάζοντες οὕτω παιδοποιήσαιεν· ἀλλ' ἡνίκα

⁶ ἐνδοθεν Cod.⁷ παριας Cod.⁸ δειρῆς Cod.

ἂν σχοῖεν πρὸς τὸν τῶν ὠν τόκον, ἐπιτηδεῖως κατὰ τὰ θηρία τὰς τίγρεις τὴν αἰδῶ πρὸς τὸν ζέφυρον ἀποστρέφαντες, ὑπὸ τῇ πνοῇ γαμοῦνται, καὶ φασὶ ἐντεῦθεν αὐτοῖς ταχείας εἶναι τὰς κατὰ τὴν νωσημὴν⁹ ἀντιλήψεις· εἰ καὶ πόρρω που τελευτῇσει ἔτι ζῶον. καὶ ἀκόρεστοι δὲ τροφῆς ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς πάντας ὄρνεις εἰσιν, ὥς 5 καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους· καὶ τὸν ἰσχύει κρείσσονα τοὺς ἄλλους ἀποδιώκειν· τὴν μὲν τῶν πτερύγων προβαλλόμενοι ἅτε ἄσπινδα, τῇ δὲ τοὺς λοιποὺς ἀπελαύνοντα· οἱ δὲ, ἦν κορεσθεὶς οὗτος ἀποχωρήσειε, κοινῇ ταῖς τροφαῖς ἐφορμῶσι, μέχρις ἂν τις αὐτῶν τοὺς ἀσθενεστέρους ἀποδιώξῃ· ῥαδίως δὲ οὐδεὶς ἂν 10 εὖροι γυνῶν καλίας· γίνονται γὰρ ἐν τόποις, εἰς οὓς ἔλθειν ἀμυχωνώτατόν ἐστι. τῇ δὲ τῶν τεθηκότων ὑπερχαίροντες δυσοδμία, τοσοῦτον ἀπεχθάνονται πρὸς τὰ μύρα, ὥστε οὐδ' ἂν κτήνους αἴψαιτο τεθνεῶτος, εἴτις αὐτοῦ τὰς σάρκας ἐπαλείψει μύρῳ¹⁰.

ΠΕΡΙ 'ΙΕΡΑΚΟΣ.

15

'Ιεράκων δὲ γένη πλείω· καὶ ταχεῖς μὲν ἄλλοι πρὸς θῆραν, περιστεραῖς μάλιστα¹¹ καὶ φάσσαις ὀλέθριοι· οἱ δὲ τὰς ὄρνεις τὰς ἐλάσσους αἰροῦσιν· ἕτεροι δὲ ἀργότατοι, καὶ πρὸς τὰς πτήσεις ὀκνώδεις, ὥστε τρέφεσθαι παρὰ ἐτέρων ἐθέλειν, καὶ ὀψὲ τοῦ καιροῦ πρὸς ἄγραν ὁρμᾶν, καὶ βατράχοις ἐπιτίθεσθαι μόνοις· καὶ τοῖς ἀν- 20 θρώποις δὲ ἄλλοι κοινωνοῦσι τῆς θήρας δεαλοῖς τε ἐχόμενοι, καὶ τὰ θηρώμενα τῶν ὀρνίθων φοβοῦντες· κορυδοῖς δὲ εἰσιν οὗτοι καὶ χελιδόσι πολέμιοι· καὶ ταυτί γε αὐτοὺς συγγενεῖς ἂν τις εἴποι Τηρέως. καὶ ἀμβλυωττοῦσιν ὑπὲρ πᾶν ἕτερον γένος ὀρνέων, ὥς καὶ θεραπείαν τοῦ πάθους ἐπίστασθαι· γάλα δὲ ἐστὶ θριδακίνης 25 ἀγρίας, ἣν ἀποτεμένειν τοῖς ἱέραξιν ἔθος ὑπὲρ ἰάσεως.

ΠΕΡΙ 'ΙΚΤΙΝΟΤ.

Τῶν ἰκτινῶν δὲ οὐδὲν ἂν τις ἀναιδέστερον εἴποι· ὁρμῶσι γὰρ πολλάκις καὶ ἐπ' αὐτὰς τῶν ἀνθρώπων τὰς χεῖρας, καὶ διαφθείρουσι τῶν κατοικιδίων ὀρνίθων τοὺς νεοττοὺς, καὶ λυποῦσι μάλιστα⁹ 30 τὰς γυναῖκας· τίνουσι μέντοι τὴν προσήκουσαν δίκην, ἐν ῥητῇ τοὺς πόδας τινὶ τοῦ ἔτους καιρῷ σφόδρα ἀθλίως ἀλγοῦντες· φασὶ

⁹ Sic.¹⁰ μοίρῳ Cod.¹¹ μάλιστα Cod.

δὲ αὐτοὺς μὴδὲ τῇ ροιᾷ ποτὲ ἐπικαθῆσθαι τῶν δένδρων, μὴδὲ ὄρᾱν
ἐθέλειν αὐτό. καὶ ἄπιστος μὲν, κρατεῖ δὲ λόγος περὶ αὐτῶν, ὅτι
γαμετὴν τις ὑποβάλλων ἀνὴρ, θυγατέρα τε ἐξ αὐτῆς ἔχων ὄνομα
Σίδην, εἶδεν εἰς τὴν κόρην αἰσχρῶς, ὥστε τοῦ πατρὸς τὴν μίξιν
5 ἐκείνην ἐκκλίνουσαν, τῷ τῆς μητρὸς ἐαυτὴν ἐπισφάζει τάφῳ· εἴτα
τῶν θεῶν φασὶ τὸ πάθος ἐλεησάντων, ἀνῆκαν φεύγειν ἀποθεν τὰς
τῆς συμφορᾶς ὑπομνήσεις, καὶ οὐκ ἐθέλειν ἐπικαθῆσθαι τῷ δένδρῳ.

ΠΕΡΙ ΜΕΜΝΟΝΟΣ.

Οἱ δὲ ὄρνεις οἱ μέμνονες γένος μὲν τῶν μελαντάτων Αἰθιοπῶν¹²
10 εἰσὶ· τὴν δὲ Αἰθιοπίαν¹³ καταλείποντες, ὡς πρὸς γονὴν αὐτῇ ποιεῖν
καλίας, (τὰ γὰρ ὡὰ πάντως εὐθύς ὁ ἥλιος καταφλέγει) πρὸς τὸν
Βορρᾶν καὶ τὴν Θράκην ὀρμῶσιν· εἰς δὲ τὸν Ἑλλησποντον ἀφικό-
μενοι· καὶ ἀλλήλους¹⁴ καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν πτερύγων ἤχον ἀσπίδων
ἂν τις ἀπεικάσειε κτύπον· εἴτα τῆς μάχης λήξαντες παρὰ τὸ
15 ὄρος τὸν Αἰσιπον¹⁵ ἀπολούονται, κονίζονται τε ἐπὶ τῆς ψάμμου
περιστρεφόμενοι· καὶ τῷ τάφῳ τοῦ Μέμνονος ἐφιζήσαντε ἐν αὐ-
ταῖς κόνιν ἐπὶ τοῦ Μέμνονος σπείρουσι τάφῳ· δεικνύντες οἶμαι
κάντεῦθεν, ὡς ἐξ ἀνδρῶν μεταβληθέντες εἰς ὄρνεις, οὔτε τῆς βασι-
λικῆς τιμῆς οὔτε τῆς πολεμικῆς ὀλιγοροῦσι¹⁶ μελέτης.

20

ΠΕΡΙ ΚΟΡΑΚΩΝ.

Ἐπεὶ δὲ τῶν κοράκων ἡμῖν ταῦτα ἰστέον, ὡς ἐκ πάντων
ὀρνέων μόνῳ τοῖς παισὶ ποτὸν οὐ χορηγοῦσι, ῥήγνυμένου τοῦ ἀνθε-
ρεῶνος εὐθὺ μετὰ τὴν μίξιν αὐτοῖς· τιμωρίαν τούτῳ παλαιᾶς τινὲς
φασὶν ἀμαρτάδος· ὕδωρ γὰρ ἐνεγκεῖν κελευσθεῖς, ἡνίκα ἐκ Τρίκκης¹⁷
25 τὸν Ἀσκληπίον ἔτικτε Κορωνίς, τοῦ κελευσθέντος ὑπεριδὼν ἐλα-
γνεύετο· καὶ διὰ τοῦτο μῆνις Ἀπόλλωνος εἰς ὄρνιν τε αὐτὸν
μέλανα τρέπει, καὶ δίχα ποτοῦ ποιεῖ τὰς ρίνας αὐξάνεσθαι· κὰν-
τεῦθεν εἶναι τοῖς νεοττοῖς λυπηρότατον· καινόν γε μὴν καὶ τοῦτο
ἐπὶ τῶν κοράκων ἐστίν· οὐ μίγνυνται, πρὶν τινα ταῖς θηλείαις
30 ὥδην ὥσπερ γαμήλιον παρακρῶξαι· αἰδαιπεισθῆσαι¹⁸ οὕτω συνου-
σιάζονται.

¹² ἐθιοπῶν Cod.
παρὰ τὸν ῥέον τοῦ Αἰσίου.

¹³ ἐθιοπίαν Cod.

¹⁴ Sic.

¹⁵ Leg. credo

¹⁶ ὀλιγοροῦσι Cod.

¹⁷ Cod. τρική.

¹⁸ Leg. αἰ δὲ πεισθεῖσαι

ΠΕΡΙ ΚΟΡΩΝΗΣ.

Ταῖς δὲ κορώναις, οὐ κατὰ τὰ λοιπὰ πάντα πτηνὰ τῶν ὧν
 ραγέντων ἔμπροσθεν ἐπὶ τὸ στόμα, ἀλλ' ἐξόπισθεν, πρῶτα προβάλλ-
 οντες τὰ σκέλη προίασι οἱ νεοττοί.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΔΙΚΟΣ.

5

Τῶν ἐλάφων οἱ πέρδικες αὐρῶσιν¹⁸ ὑπερφυῶς, συννέμεσθαί
 τε αὐτοῖς, καὶ οὐδὲ ἀποφοιτᾶν που βούλονται παρομαρτοῦσι καὶ
 συνθέουσι, καὶ τοῖς νότοις ἐπικαθημένοι διατ^εσχουσι¹⁹ τὰς τρίχας
 αὐτῶν, ὡς καὶ ἀλίσκεσθαι προσιόντας ἀσμένως, ἣν εἰκόνα ἐλάφου
 δείξειεν ἀγρευτής. ὑπὲρ ἀφροδισίων δὲ ἀγωνίζονται πρὸς ἀλλή- 10
 λους· καὶ πρὸς μὲν τὰς μίξεις αὐτοὺς παροτρύνει τὸ ἔαρ· νεμό-
 μενοι δὲ ἐν ταῖς ὕλαις ἀγεληδόν, εἰ φανείη θήλεια, δίστανται
 καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ γίνεται τοῦ κεκρατηκότος ἡ θήλεια·
 ὁ δὲ ἀναβοᾷ καὶ γέγηθεν, ὥσπερ χρυσὸν ἢ κόρην ἢ τι γέρας ἔτερον
 ἐκ πολέμου λαβὼν ἀριστεύς· ἀλλ' οὐδὲ θάλλειν τὰ ὡὰ ταῖς θη- 15
 λείαις ἐπιτρέπουσι, καὶ ὑποκλέπτουσι δὲ αὐτὰ πρὸς τὴν μίξιν
 σπεύδοντες· καίτοι κἀκεῖναι πολλάκις ὡς ἀσελγεῖς ὀλιγωροῦσι
 παιδοτροφίας· καὶ δόλερον τὸ γένος ἐστίν, ὡς καὶ τοὺς νεοττοὺς
 γινώσκειν ὅπως ἄνδρα χρή προϊόντα ἐξαπατᾶν φύλλοις ἢ βώλοισ
 ἢ τινι τῶν προστυχόντων²⁰ καλυψαμένους· ὁ καὶ τοῖς ἀλιεῦσι 20
 ποιοῦσι οἱ πολύποδες, αἷς ἂν προτερείσωνται πέτραις ἀφομοιού-
 μενοι.

ΠΕΡΙ ΑἶΓΙΝΘΟΥ.

Πλέον ἢ²¹ ὑπερφιλοῦσι τὰς ἐλάφους οἱ πέρδικες, μισοῦσι τοὺς
 ὄνους αἱ αἶγινθοι· καὶ ἐπὶ φυτοῦ καλιᾶς οὔσης αἶγινθου τρέφον- 25
 ται νεοττοί, τῷ δένδρῳ πλησιάσας ὄνος ἀνερεῖ²² πάντως αὐτοὺς,
 καὶ ὀγκησάμενος τὴν κύουσαν αἶγινθον ἀμβλῶνα ποιεῖ.

ΠΕΡΙ ΚΟΚΚΥΤΟΥ.

Ὁ κόκκυξ ὁ πρῶτος τῶν λοιπῶν²³ πτηνῶν ἡμῖν τὸ ἔαρ ἀγγέλ-
 λων, αὐτὸς μὲν καλιὰν οὐ ποιεῖ, τὰ δὲ τῶν ἐτέρων ὀγνίθων ὡὰ 30
 κατεσθίει, καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ τεκὼν ἀφίσταται καλιᾷ· καὶ θάλλει

¹⁸ Sic. Leg. ἐρῶσιν.
 Cod.

¹⁹ Leg. vid. διαφαίνουσι.
²¹ ἢ om. in Cod. suppl.

²⁰ προσιοντων
²² Sic. ²³ λοιπῶν Cod.

μὲν ἕτερος δι' ἄγνοίαν τὰ τεχθέντα, μέχρις ἂν τῶν ὧν ἴδῃ προ-
κυψάντων· τῆς δὲ ἀπάτης αἰσθομένος ἀπολείπει τὰ αὐτὰ, καὶ ἕτε-
ραν ποιεῖται καλιάν. ὁ δὲ κόκκυξ ἐλθὼν τροφήν τότε τοῖς ἑαυτοῦ
δίδωσι νεοττοῖς.

5

ΠΕΡΙ ΔΡΥΟΚΟΛΑΨΤΟΥ.

Τοῖς δρυοκόλασι δὲ καινόν τι παρὰ τῶν θεῶν δέδοται δῶρον.
εἰ καλιάν τις αὐτῶν ἐπιφράξειε λίθοις καὶ ξύλοις· πόαν τινὰ πρὸς
τοῦτο ἐγνωσμένην αὐτοῖς ἀνελόμενοι, καὶ τῷ τῆς καλιᾶς προα-
γόντες στόματι, ἀνοίγουσί τε αὐτήν, καὶ πάντας ἀποκινουσι τοὺς
10 φήνας· καὶ τὰς κλεῖς δὲ τῶν θυρῶν εὐμαρῶς ὁ τὴν πόαν ἐκείνην
ἐπιστάμενος διαλύει.

ΠΕΡΙ ΑἶΓΙΘΑΛΟΥ.

Τοὺς αἶγιθαλοὺς οἱ ποιμένες μισοῦσιν, ὅτι τῶν αἰγῶν, ἃς ἂν
τεκούσας ἴδοιεν, ταῖς θηλαῖς ὑπερχαίρουσι· τότε γάλα αὐτῶν ὡς
15 ἔριφοι προϊόντες ἐξέλκουσι, καὶ πρὸς τὸν τόκον αὐτὰς εἰς τὸν ἐξῆς
βλάπτουσι χρόνον.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΤΚΟΣ.

Αἷ γε μὴν γλαῦκες ἐπὶ τῶν προβάτων δρῶσαι ταυτὸν οὐδέμιαν
φέρουσι βλάβην· ἀλλ' ἐκεῖνο ἰστέον περὶ αὐτῶν, ὅτι τοὺς μύρ-
20 μηκας ἀποκωλύειν²⁴ τῶν ἰδίων βουλόμεναι νεοττῶν, ἐν τῇ καλιᾷ
καρδίαν ἔχουσι νυκτερίδος, ὡς τῶν μυρμήκων ἀπολείπειν καὶ τοὺς
ἑαυτῶν φολεοὺς ἐρουμένων, εἰ νυκτερίδος τις ἐπ' αὐτοῖς θείῃ
καρδίαν.

ΠΕΡΙ ἸΚΤΕΡΟΥ.

25 Ἰκτερός τις ὄρνις ἀπὸ τῆς χροιάς ὀνομάζεται· ὃν εἰ τῷ πάθει
τοῦτο τις ἀνὴρ ἐχόμενος ἴδοι, φεύζεται ἰᾶσαι αὐτίκα τὴν νόσον.

ΠΕΡΙ ΚΙΣΣΗΣ.

Τὰ δὲ τῆς κίσσης πρὸς τὰς τῶν φωνῶν μιμήσεις πῶς ἂν τις
εἴποι πλεονεκτήματα; καὶ πόσα ἂν εἴναι ζῶα, δείξειε φθεγγο-
30 μένη. μηκᾶσθαι ἔριφόν ποτε κίσσης ἀκούων ὡήθην, καὶ ὡς τῆς
μητρὸς χωρισθέντα περὶ τὸ δένδρον ἐζήτει, ἐφ' οὗ καθίστο κίσσα
βοῶσα²⁵. μηκηθμός²⁶ εὐθύς καὶ μόσχου ὦμην, εἴτα ὡς πρόβατον
ἐβληχᾶτο, καὶ τὸν τοῦ ποιμένος τέλος ἐμιμήσατο συριγμὸν, ᾧ

²⁴ ἀποκωλύειν Cod.²⁵ βῶσα Cod.²⁶ μικθμός Cod.

μετὰ τὴν νομὴν ἐπὶ ποτὸν ἄγει τὰ πρόβατα· ὥστε ὅψε ποτε ἐπὶ τῶν κλαδῶν ἰδὼν μεταλλομένην αὐτὴν, ἀπεθαύμασα²⁷ πῆλικά μέχρι καὶ τῶν ὀρνέων ἐστὶ τὰ θεῖα δωρήματα.

ΠΕΡΙ ΨΙΤΤΑΚΟΪ.

Τοῖς ψιττακοῖς δέ, οὓς οὐκ ἐν ξυλίνοις κλωβοῖσιν ἀλλ' ἐν σιδη- 5 ροῖς φρουρεῖν ἀναγκαῖον, μέχρι καὶ τῆς ἡμετέρας γλώσσης ὁδήγησε²⁸ τὰς μιμήσεις ἤφησεν.

ΠΕΡΙ ἈΗΔΟΝΟΣ.

Καὶ ταῖς ἀηδόσι θαυμαστὴν τινὰ ᾠδῆς δέδωκεν ἀρμονίαν· αἱ καὶ τοὺς νεοττοὺς ᾠδαῖς μᾶλλον ἢ τροφαῖς ἄλλαις ἐκτρέφουσι·¹⁰ γνησίους μὲν τοὺς εὐφθόγους ἡγούμεναι, καὶ θεραπείας ἀξιούσαι παντοίας· ἀποκτείνουσι δὲ τοὺς ἀφθόγους, ὥς οὐκ ἀξίαν γενεὰν τῶν Ἀττικῶν ἀηδόνων· ὃ δὴ καὶ τῆς ἐλευθερίας αὐταῖς ἐρωτα τοσοῦτον ἐντίθησι, ὥστε εἰ λήφθειεν²⁹, μῆτε ἄδειν ἐθέλειν, καὶ τὴν γλῶσσαν ἀποτέμνειν εὐθύς. 15

ΠΕΡΙ ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ.

Συνήθεις μάλιστα καὶ ὁμωρόφιοι τοῖς ἀνθρώποις αἱ χελιδόνες εἰσίν. εἰς μὲν ὀρνίθας ἀμειφθεῖσαι ἡνίκα ἦν ἀνὴρ ὁ Θραξ ἔτι Τηρεὺς· ὥς δὲ μεταβαλόντα κακέεινον εἶδον εἰς ὄρνιν, τὰ πτηνὰ φυγοῦσαι, πρὸς τὰς τῶν ἀνθρωπίνων ἦλθον οἰκήσεις· ἀλλ' οὐδὲ²⁰ τοῦ Βορᾶ, οὐδὲ ἄλλων τῶν ἐκ Θράκης ἀνέμων στέργουσι τὴν πνοὴν, καὶ τὰς καλιὰς ἐκ τῶν τοιούτων πνεύματων οἰκοδομοῦσιν ἀπεστραμμένας. τοὺς νεοττοὺς δὲ τρέφουσι οὕτως ἐν τάξει, ὥστε εἰ δεξάμενός τις τροφὴν μεταβάλλῃ τὸν τόπον, οὐκ ἂν δοῖεν αὐθις πρὶν ἀναδράμοι. εἴγε μὴν τις αὐτῶν τὰ τέκνα ἀποτυφλώσειε, τὴν²⁵ χελιδονίαν βοτάνην κατατεμοῦσαι τῷ στόματι, καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς χυλὸν κατατεμοῦσαι³⁰ τοῖς ὅμμασι, τῆς πηρώσεως ἀπωθοῦνται τὴν βλαβήν.

ΠΕΡΙ ΣΕΛΑΚΙΔΟΣ.

Πολυβορώτατον ὄρνειον ἡ σελακίς, καὶ μετὰ πλείστης εὐχῆς ἀφικνούμενον τοῖς ἀγροίοις, ἦν τοὺς καρποὺς ἀκρίδων ἔδηται³⁰

²⁷ ἀπεθαύμασαν Cod. ²⁸ Sic. ²⁹ λείφθειεν Cod. ³⁰ κατα-
χέουσιν vid. leg.

πλήθος· ὅτι τὰς μὲν φαγοῦσαι, τὰς δὲ καὶ ἀπὸ μόνης τῆς σκιᾶς ἀναιροῦσαι· ἐκκρίνουσι δὲ αἷς καταφαγοῦσαι ραδίως αὐτικά· καὶ πορθουμένοις ἀνδρασι ξενικὴν ἂν τις³¹ εἴποι συμμαχίαν ἐληλυθέναι. ἀλλ' εἰ τῆς χάριτός τις τὰς ὄρνεις ἀποστερήσειε, διαφέ-
5 ρουσιν αὐται τὸν σωθέντα καρπὸν· καὶ ἀποκτείνει τις σελακίδα φρενοβλαβῆς, οὐκέτ' ἂν, ὑπ' ἀκριδῶν τὸν καρπὸν κειρομένων, εἰς³² τὴν χῶραν ἐκείνην ἔλθοιεν βοηθοί.

ΠΕΡΙ ἸΤΤΓΩΝ.

Αἱ δὲ ταῖς φαρμακίσι γυναιξὶ προσφιλεῖς Ἰνγγες τροφῆς ὥδε
10 μεταλαμβάνουσι. τὰς μακρὰς γλῶσσας, ὥσπερ οἱ ἀλιεῖς, ἐκτείνασαι, καὶ εἰς ἀτραπὸν τινα ἐμβάλλουσai μυρμήκων, ὡς ἐπὶ κρῶσιν³³ σπενδοντας ὑποδέχονται ἀκριβῶς· εἶτα τὴν γλῶσσαν κατὰ μικρὸν ἔλκουσαι τοὺς ἀλόντας ἐσθίουσι. συνεχῶς δὲ τοὺς τραχύλους³⁴ κινῶσι, ὡς οἱ τῶν ἀνδρῶν διαδεχόμενοί τε, καὶ θηλυ-
15 δρίαί βακχεύειν ἐπὶ τῆς τελευτῆς τῆς Ῥέας εἰώθασι.

ΠΕΡΙ ΤΡΥΓΟΝΟΣ.

Σωφρονοῦσιν ὑπὲρ πᾶν ὄρνειον αἱ τρυγόνες, καὶ γάμον στέργουσιν ἕνα· καὶ τελευτησάσης τῆς ὁμόζυγος οὐκ ἂν ποτε ὁ περιῶν ἐτέρα μιχθεῖη.

20

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡᾶΣ.

Ταῖς περιστεραῖς δὲ γάμος εἷς ἀπόχρη, μίχθειεν δ' ἂν ἀλλῇ, τῆς προτέρας τελευτησάσης. καὶ συνουσίας δὲ ἀρχὴν ποιοῦνται τὸ φίλημα· καὶ πρεσβύτερα μὲν οὐκ ἂν πρὸς τῆς τῶν χειλῶν ἐμβολῆς ἀνάσχοιτο μίξεως· αἱ δὲ νέαι πολλάκις πρὸς τὴν συνου-
25 σίαν καὶ δίχνα τῶν φιλημάτων ὀρμῶσιν· εἰ δὲ μὴ παρῇεν θήλειαι, παρὰ τὸν κοινὸν τῶν ὀρνέων νόμον ἐπιβαίνουσιν ἀλλήλοις οἱ ἄρρενες, καὶ ὡς τίκτουσι οὐδὲν πρὸς νεοττῶν γονὴν ἐπιτήδεια.

ΠΕΡΙ ὈΡΝΙΘΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΟΥ.

Καὶ τὰς κατοικιδίους ὄρνιθας ἴσμεν ἀλεκτρύνων χωρὶς καὶ ἐν
30 ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ θερμαινόμενας ἀποτίκτειν ὡς πρὸς εὐτοκίαν αὐταῖς, ἣν ὀδύνωνται, χρήσιμον ἐκ τῆς γῆς τῷ στόματι κάρ-

31 ἄτοις Cod. 32 εἰ Cod. 33 Sic. Leg. βρῶσιν. 34 τραχύλους Cod.

φος λαβεῖν, καὶ ἐπιτιθέναι τοῖς νώτοις. ὑπὲρ πάντα δὲ τὰ πτηνὰ τοὺς ἀλεκτρυόνας ²⁸ ἴσμεν χαίρειν μάχαις καὶ συνουσίαις· φωτὶ δὲ μάλιστα χαίρουσι, καὶ προαγγέλλουσι τὴν ἡμέραν, ὡς ἡλιὸς κεχαρήκεναι· καὶ τὰς τῶν γαμετῶν ὁδύνας παρηγοροῦσι τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων· ὥστε ἡρεμαῖόν τι καὶ λεπτὸν προσάδειν εἰς παραμυ- 5 θίαν αὐταῖς.

ΠΕΡΙ ΚΟΥΣΣΥΦΩΝ.

Πρὸ δὲ τῶν λοιπῶν πάντων ὀρνίθων ἐπὶ χειμῶνος ὄντος ὁ κόσ- συφος ἀποτίκτει, καὶ χαίρει μύρταις καὶ δάφναις καὶ κυπαρισ- σων ἄλσεσι, καὶ ταῖς εὐθαλέσι λευκαῖς, πευκαῖς τε καὶ πλατά- ¹⁰ νοις, καὶ ταῖς διπλόθριξι πίτυσι καὶ κισσοῖς. δύο δὲ ἐστὶ γένη κοσσύφων· καὶ οἱ μὲν πάντῃ ²⁹ μέλανες, οἱ δὲ κηρῷ τὰ χεῖλη προσειοκότες, καὶ τῶν ἐτέρων μᾶλλον πρὸς τὰς φθὰς ἐπιτήδειοι.

ΠΕΡΙ ΤΑΪ.

Τὸ καλλὸς δὲ ὁ ταὸς τὸ οἰκεῖον τεθαύμακε· καὶ εἰ καλόν τις ¹⁵ αὐτὸν ὀνομάσειεν, εὐθύς τῶν πτερῶν τὰ ἄνθη μεμιγμένα χρυσοῦ ὥσπερ τινα λειμῶνα δείκνυσιν ἀνάστησας, περιάγων εἰς κύκλον αὐτὰ διατεταγμένοις ὄμμασι· τὰ δὲ κατὰ τῆς οὐρᾶς λάμπουσιν ὥσπερ ἄστερες αὐτῷ. καὶ εἰ προσιδῶν τις ἐπαινέσειεν ³⁰ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ διὰ τῆς φωνῆς αὐτίκα φιλοτιμήσεται· σκώψαντος ²⁰ δὲ τινος τὴν οὐρὰν κατακρύψει μυσσοῦν ὥσπερ τὸν φιλολοῖδορον. φρουρὸς οὗτος ἦν τῆς Ἰούς ³¹, ἥνικα Ἦρα κατ' αὐτῆς ἐχαλέπηεν. Ἐρμῆς δὲ ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ τελευτήσαντος, ἀνῆκεν ὄρνιν ἣ γῆ, τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα σημεῖα τῶν πρόσθεν.

ΠΕΡΙ ΠΟΡΦΥΡΙΩΝΟΣ.

25

Ἔστι τι πορφυρίων ἀπὸ τῆς χροιάς λεγόμενον ὄρνεον, ἐρυθρὸν αὐτὸ τὸ ράμφος ἐστὶ· καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς ὥσπερ τινὰ πῖλον ἔχει, ὁποίους οἱ τοξόται Πέρσαι φοροῦσιν· τοῖς κατοικιδίοις ὀρ- νέοις ἴσος εἰς μέγεθος, πλὴν ὅτι χρῆται σκέλεσι μακροτέροις οὗτος. οὐκ ἂν ποτε εἰς μίξιν ἔλθοι παρόντος ἢ ὀρῶντος ἀνδρός· φύσει γὰρ ³⁰ σῶφρων ἐστὶ, καὶ εἰ ζηλεύσειεν ³², ἀνιάται ὡς μηδὲ ὀρᾶν ἄνδρα

²⁸ ἀλεκτρυόνας.
Cod.

²⁹ παντὶ Cod.

³² Sic.

³⁰ ἐπαινέσειεν Cod.

³¹ Ἰούς

θέλειν τῇ ἑαυτ . . ἐτη³³ προσιόντα. εἰ δὲ μοιχείας³⁴ αἰσθοίτο³⁵, καὶ ἀθυμεῖ τοσοῦτον ὥς διαφθείρεσθαι³⁶.

ΠΕΡΙ ὈΡΤΥΓΟΣ.

Οἶδε ὀρτυγες, ᾧ τὰς νομὰς τὰς προτέρας ἀπολιμπάνουσι, 5 συνήπτανταί τε ἀλλήλοις ~~οὐκ~~³⁷ τὴν θάλασσαν ὀρμῇ παραμείβουσι, πτηνῶν ὄντες ὀξύτατοι, καὶ δειλοὶ τοσοῦτον ὥστε φρίττειν τοῦ πελάγους τὴν ὄψιν, καὶ τὰ βλέφαρα ἐπιμυεῖν, καὶ τοῖς ἰστίοις πολλάκις τῶν νεῶν περιρρήγνυσθαι, καὶ τούτων παρὰ τὸν αὐτὸν θηρασθ* * τρόπον. ὥς δ' ἂν εἰδεῖεν πρότερον³⁸ διεληλύθασιν 10 ἢ οὐκ τὸ πέλαγος πειρασσαι τοῖς³⁹ τοῖος δὲ τρόπος ἐξηύρηται. τρεῖς ἕκαστος λίθους βραχεῖς ἐπὶ τοῦ στόματος φέρει, καθένα τε ἀφίησι, ἀκρώμενος πότερον εἰς ὕδωρ ἐμπέπτωκε· καὶ δὴ πτήσεως μακροτέρας· εἰ δὲ κατὰ τῆς γῆς ἐνήνεκται, καιρὸς ἥκει διαναπαύσεως.

15

ΠΕΡΙ ΠΕΛΑΡΓΟΥ.

Μεθίστανται δὲ ὀρνέων γένη πολλὰ, ὥστε αὐτῶν τάτε τῆς ἐκ- 5 δημίας καὶ τὰ τῆς οἰοπορίας μέτρα γινώσκεσθαι πλὴν μόνων τῶν πελαργῶν· ὑπὲρ ὧν, οὐκ ἂν τις ἀκριβῶς εἰδὼς εἴποι, πόθεν ἤκουσιν, ἢ πού πάλιν ἐπανίστανται. οἱ μὲν γὰρ ἐκ Λυκίας αὐτοὺς, 20 οἱ δὲ ἔρχεσθαι ἐξ Αἰθιοπίας φασίν, ὅθεν τὸ μυρίον ὕδωρ τοῦ Νείλου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καρποὺς ποιεῖ πλατυνόμενον. θαυμαστοὶ δὲ καὶ ἀγχείνοι εἰσὶν, ἣν τε φυλάξασθαι βλάβην, ἣν τε ἐκτίσαι δέῃ χάριν εὐεργεσίας· καίτοι περὶ αὐτῶν τοιοῦνδε ἐξακήκοα. Λίθῳ τις σκέλος ἔκλασε πελαργοῦ· ὁ δὲ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ πλάγιος 25 ἔπεσε καλιᾶς· εἴτα γυναῖκες ἀσθενοῦντα αὐτὸν καὶ σκάζοντα θεασάμεναι ἰάσαντο λαβοῦσαι. καὶ βαδίζων ἤδη, νικηθέντος τοῦ πάθους, σὺν τοῖς λοιποῖς ἀπέπτυ. καὶ πάλιν ἐλθόντος ἔαρος εἰς τὴν αὐτὴν ὥρμησεν οἰκίαν, ὥς γνωσθῆναι μὲν ἀπὸ τῶν τῆς χωλείας σημεῖων, ἡσθῆναι δὲ τὰς γυναῖκας, ὅτι παρ' αὐτὰς ἦκεν⁴⁰ 30 ἄσμενος. τοῖς μακροῖς δὲ χεῖλεσιν ἐπικύψας ἐκεῖνος, λίθον τῶν

33 ἑαυτοῦ γαμετῇ.

34 μοιχείας Cod.

35 αἰσθοίτο Cod.

36 δια-

φείρεσθαι.

37 καὶ σύναμα.

38 Leg. πρότερον.

39 Leg. περάσαιτο

αὐτοῖς.

40 ἦμεν Cod.

τιμίων περικαλλέστατον πρὸς τοῖς ποσὶν ἤμεσε τῶν γυναικῶν. αἱ δὲ ἔγνωσαν, ὡς εἰς χάριτος ἀμοιβὴν καὶ ἀνδρῶν πολλάκις εἰσὶν οἱ πελαργοὶ προθυμότεροι.

Ἐν Ἰταλίᾳ δέ τοι λέγεται συμβῆναι τοιοῦτον. νεοττοὺς τινῶν πελαργῶν ὄφεις ἀπὸ τῆς γῆς κατήσθιεν ἀνερπίζων· καὶ πάλιν εἰς 5 τὸ δεύτερον ἔτος τὸν ἕτερον τοῖς αὐτοῖς διέφθειρε τόκον. ἡ δὲ στειλάμενοι πρὸς τὴν ξένην, καὶ τὸν τρίτον ἦκοντες, καινόν τινα ὄρνιν καὶ οὐκ ὀφθέντα πρότερον ἐπηγάγοντο³⁸. βραχύτερον μὲν αὐτῶν, ράμφος δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὅξυ καὶ μέγιστον ὥς τι προβαλλόμενον ξίφος. πῶς ἄρα τῶν νεοττῶν αὐτῶν τὴν δυσποτμίαν 10 ἀγγείλαντες, τοῖσι δὲ πρὸς τὴν ἐπικουρίαν ἐλθεῖν πείσαντες ἐπαγγελίαις ἢ λόγοις. εἰ μὴ ἄρα τις ἄγνωστα ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους φθέγγεσθαι λέγοι τοὺς τε ὄρνεις καὶ τὰ θηρία. ὁ δὲ τέκνων μὲν οὐκ ὄντων ἔτι τοῖς πελαργοῖς ἐπὶ τὰς αὐτὰς νομάς εἴη τοῖς κεκληκόσι. νεοττευσάντων δὲ, τοὺς μὲν ἀφίπτασθαι πόρρω. καὶ 15 τροφὰς κομίζεῖν ἔδει τοῖς νεοττοῖς καὶ τῷ φύλακι. τὸν δὲ ἐπὶ τῆς καλιᾶς μένειν ἐπιόντα τὸν ὄφιν. καὶ μικρὸν ὕστερον ἐκ τοῦ φωλεοῦ προσελθὼν ἀνεσώβει τοὺς νεοττοὺς, ὣν ὁ σύμμαχος προσιστήκει, καὶ παίει δὲ τῷ ράμφει τὸν ὄφιν. ὁ δὲ οὐχ ὑπέιξας, ἀλλὰ καὶ τὸν ὀλκὸν ἀναστήσας, πρόστε τὴν οὐρὰν ἐρεισάμενος ἀντετάτ- 20 τετο³⁹. καὶ πληγὴν πάλιν δεξάμενος, εἴτα ἀντιταχθεὶς ταῖς σπείραις περιβαλεῖν τὸν ὄρνιν ἠπεύγετο, μάτην πλείστοις χρώμενος ἐλγυμοῖς. ὁ γὰρ ὄρνις ὑπέφυγε ραδίως τοῖς πτεροῖς κουφιζόμενος. καὶ τοὺς νεοττοὺς ὁ μὲν ἀνελεῖν ἔσπευδεν, ὁ δὲ σῶσαι· μέχρις πρὸς τὸ τῶν τραυμάτων πλῆθος ὁ ὄφεις ἀπειπὼν διεφθάρη· δακῶν 25 γε μὴν τὸν ὄρνιν ἐν τῇ συμπλοκῇ, καὶ τὸν ἰὸν αὐτῷ τῶν ὀδόντων ἐκχέας, ὡς καὶ τὰ πτερὰ πάντα αὐτῷ διαρρνεῖσαι⁴⁰. τοῦ καιροῦ τῆς ἄγαν συστροφῆς ἦκοντος, οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ἀφίπταντο πελαργοί, οἷς δὲ τῆς πρὸς τὸν σεσωκότα τοὺς νεοττοὺς ἐμελέτησεν ἀμοιβῆς, σὺν αὐτοῖς ἔμενον⁴¹ τοῖς νεοττοῖς, μέχρις ἐκείνον 30 νεα περιφυῆναι πτερὰ, καὶ συναπελθεῖν ὑπῆρξεν αὐτοῖς.

³⁸ ἐπιγάγοντο Cod.
Cod. rec. m. ἔμενον.

³⁹ ἀντετάττετο Cod.

⁴⁰ Sic.

⁴¹ ἔμενον

ΠΕΡΙ ΦΟΙΝΙΚΟΣ.

Ἀκήκοα δὲ, ὡς παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ὄρνις εἴη, γονέων ἄτερ καὶ
 μίξεως χωρὶς ὑφιστάμενος, φοίνιξ ὄνομα, καὶ βιοῦν φασιν ἐπι-
 πλεῖστον καὶ μετὰ πάσης ἀφοβίας αὐτὸν, ὥστε οὔτε τόξοις οὔτε
 5 λίθοις οὔτε καλάμοις ἢ πάγαις τῶν ἀνδρῶν τι κατ' αὐτῶν ποιεῖν
 πειρωμένων· ὁ δὲ θάνατος αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ποιεῖ τῆς ζωῆς· ἦν γάρ
 ποτε γηράσας πρὸς τὰς πτήσεις ἑαυτὸν ἰδὼν⁴² νωθέστερον, ἢ τὰς
 αὐγὰς τῶν ὀμμάτων ἐλασσομένηας, ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας κάρφης
 συλλέξας πυρὰν τινα τῆς τελευτῆς, ἢ καλιὰν συντίθησι τῆς
 10 ζωῆς· ἦν⁴³, ἐν μέσῳ καθημένου τοῦ φοίνικος, ἡ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων
 καταφλέγει θερμότης· οὕτω δὲ διαφθαρέντος αὐτοῦ, νέος ἐκ τῆς
 τέφρας αὐτοῦ γίνεται φοίνιξ, καὶ τοῖς πατρώοις ἔθεσι χρῆται,
 ὥστε ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς μόνης αὐγῆς, πατρός τε καὶ μητρὸς χωρὶς,
 τὸν ὄρνιν γίνεσθαι τοῦτον.

ΛΟΓΟΣ Β.

15

Λεκτέον δὲ περὶ τῶν ἀμφιβίων ὀρνέων, ὅσοι τῇ θαλάσῃ χαί-
 ρουσι, καὶ ταῖς ἀκταῖς ἐφίζανουσι, καὶ πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς
 ποιοῦνται τὰς καλιάς· ὧν ἐστὶ γένη πλείω τε καὶ ποικίλα· οὐ
 γὰρ ἐλάττους τρέφει τῆς γῆς ὄρνεις ἢ θάλασσα· οὐ μὴν μία
 20 φύσις τούτοις τε καὶ τοῖς χερσαίοις ἐστίν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐπὶ
 ταῖς σαρκὶν ἀραιότερα κεῖται πτερὰ, καὶ πρὸς τὴν ταχεῖαν χρή-
 σιμα πτήσιν· πυκνὰ δὲ καὶ οὐδαμῶς πεφυκότα βρέχεσθαι περι-
 σκέπει τοὺς ἀμφιβίους, ὥστε νήχεσθαι αὐτοῖς ἀδιαβρόχοις ἐξ-
 εἶναι· καὶ πόρους ἔχουσιν ἐπὶ τῶν στομάτων πλατεῖς, δι' ὧν τὸν
 25 ληφθέντα ἰχθὺν παραπέμπουσιν εἰς τὴν γαστέρα εὐκόλως· ἀλλὰ
 καὶ στεγανοὶ τοῖς πλείστοις ποδὲς εἰσὶν, οἷς ἐπὶ τῶν ὑδάτων οἷα
 κωπαῖς⁴⁴ χρῶνται νηχόμενοι⁴⁵.

ΠΕΡΙ ἈΛΙΑΙΕΤΟΥ.

Καὶ φύσις μὲν αὐτοῖς οἶδε⁴⁶ κοινὴ, δυνάμει δὲ ὑπερβάλλουσι
 30 τοὺς λοιποὺς πάντας οἱ ἀλιαίετοι· τὸ μὲν εἶδος τοῖς χερσαίοις

⁴² ἰδεῖ Cod.⁴³ ἦν Cod.⁴⁴ κωπαῖς Cod.⁴⁵ νηχόμενοι.⁴⁶ Sic.

ἀετοῖς εὐκότες, βορᾶ⁴⁶ δὲ χρώμενοι θαλαττία, καὶ τοὺς ἰχθῦς μάλιστα θηρῶντες ἐκείνους, οἳ πλεῖν δοκοῦσιν ἐπ' ἄκρων ὑδάτων νηρόμενοι⁴⁷, ὥστε καὶ μέρος αὐτοῖς ἐκφανές εἶναι τοῦ σώματος· οὐ μὴν αἰεὶ χρηστὸν αὐτοῖς τὸ τῆς ἄγρας τέλος ἐστί. τοῖς γὰρ μείζονσι πολλάκις ἰχθύσι καὶ καμπύλας τῶν ὀνύχων ἐπιβάλλοντες⁵ ἀκμάς, πρὸς μὲν τὸν ἄερα αὐτοὺς οὐκ ἰσχύουσιν ὡς βαρεῖς ἀνασπᾶσαι· καθελκόμενοι δὲ αὐτοὶ διαφθεύονται θάττον ἢ διαφθεύουσι, πρὸς τὸν τῆς θαλάσσης πυθμένα τῆς ὀδύνης τοὺς ἰχθῦς ἐπειγούσης· τῶν δὲ οὐκ ἰσχυόντων διαπαρέντας ἅπαξ ὑπεκλύσαι τοὺς ὀνυχας. τούτους φασὶ νόθους παῖδας αἰτῶν εἶναι χερσαίων,¹⁰ καὶ τῶν πατρῶν καλιῶν διὰ τοῦτο ἐξελέχασθαι· εἴτα ὑπὸ τισι τραφέντας ἄλλοις ὀρνέοις, τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐκκλίνειν διατριβάς, καὶ τοῖς πελάγεσιν ὑπερχαίρειν. οἱ ἄλιεῖς δὲ αὐτοὺς ὡς δυκτὴν τινα καὶ αἰσιον⁴⁸ ὄψιν ἀσπάζονται.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΑΚΤΟΥ.

15

Ὅρνις δέ τις ἔστιν ὡς οἱ τῶν λάρων ἐλάσσονες, ἰσχυρὸς δὲ καὶ τὴν χοιρᾶν λευκὸς, καὶ τοῖς τὰς φάσσας ἀναιροῦσιν ἰέραξι προσόμοιος, ὃς ὀνομάζεται καταράκτης. τῶν νηχομένων γὰρ τηρήσας τινας ἰχθύων, ὁρᾷ δὲ καὶ μέχρι τοῦ τῆς θαλάττης βυθοῦ, πρὸς ὕψος ἑαυτὸν αἰρεῖ, καὶ τὰ πτερὰ πάντα συστείλας, εἰς τὸν πόντον²⁰ ὅλα πίπτων ἵεται, διατεμὼν τὸν αἶρα, παντὸς ἂν εἴποι τις ὀξύτερον. καὶ δύνεται μέχρις ὀργυῖαν⁴⁹ ἢ καὶ πλέον. ἔσθ' ὅτε συλλαβὼν τε τὸν ἰχθὺν ἀνασπᾷ καὶ ἰπτάμενος ἔτι πάλλοντα κατεσθίει. τοῖς σκοπέλοις δὲ καὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἐφρίζανει, καὶ ταῖς χοιράσι πέτραις, αἱ μικρὸν ὑποκύπτουσι τῆς θαλάσσης. καὶ πρὸς ποτὸν οὐ κατὰ²⁵ τοὺς λοίπους ὀρνεις χρῆται ποταμοῖς ἢ πηγαῖς, ἀλλ' ὕδατι θαλασίῳ· καὶ βρύα ὑπὸ τῶν πετρῶν τοῖς ὤοις ὑποστρώννυσι· οὔτε θάλπων, καὶ τοῖς ἀνέμοις αὐτὰ διαπαντὸς ἐπιτρέπων. καίτοι καὶ ἐπὶ τοῖς ὤοις τιούνδε δρῶσιν οἱ καταράκται· οἱ μὲν ἄρσενες ἀναλαβόντες οἷς ἔνεστιν ἄρσενα, αἱ δὲ θήλειαι δὲ ὁμοίως τὰ θήλεα, καὶ³⁰ τοῖς ποσὶν ἐπισφίγγαντες πρὸς τὸν αἶρα ἀνίπτανται, καὶ κατὰ τοῦ πελάγους φέρεσθαι ἀφιαῖσιν· εἴτα πρὸς τὸ ὕδωρ ἐπόμενοι θάττον ἐξαρπάξουσι τοῦ πελάγους αὐτὰ, συνεχῶς τοῦτο ἔν τισι

46 βορρᾶ Cod. 47 νηόμενοι Cod. 48 ἔσιον Cod. 49 ὀργυῖαν Cod.

ποιούντες ἡμέραις· οὕτω τε ἡ φορὰ θερμήνασα τῶν ὠν προσφέρει
 τοὺς νεοττοὺς. οἱ δὲ τὸ φῶς ἰδόντες, εὐθὺς ἐπὶ τῶν καλιῶν οὐχ
 ἀνέχονται διατρίβειν, ἀλλὰ τῇ τῶν τεκόντων ἔπεσθαι πτήσει
 φιλονεικοῦσιν· εἴτα οἱ γονεῖς ἀπολαβόντες αὐτοὺς πάλιν εἰς τὸν
 5 βυθὸν ἀφιαῖσι, καὶ πάλιν ἀρπάζουσιν ἡπειγμένως, ἐλαφρίζοντες⁵⁰
 τὸν πόνον αὐτοῖς· οὕτω γὰρ ἂν θᾶπτον τῆς πατρῴας θήρας τὸν
 τρόπον ἐκδιαδέχθειεν. καὶ τις ἂν αὐτοὺς εἰκάσειε παισὶν ἐπὶ
 γεωργίαν ἐπομένους γεγηρακότι πατρί· ὦν ὁ μὲν ἐπιθεῖς βουσὶν
 ἄροτρον ἀνατέμνει τὴν γῆν, ὁ δὲ ἡγείται, σίτον ἐπίσπορον ἐκχέων·
 10 ἐργαζομένοις δὲ ὁ πατὴρ ἐφέστηκε, διδάσκων ἅμα καὶ γεγηθῶς.
 οἱ καταράκται δὲ νέοι μὲν ὄντες ἔτι τοὺς βραχεῖς ἀρπάζουσι τῶν
 ἰχθύων, καὶ οὐδὲ τῶν ἀκτῶν ἵπτασθαι πόρρω θαρροῦσιν· αὐξηθέντες
 δὲ τοῖς μείζουσιν ἐφοπλίζονται· καὶ τῶν ἀμφιβίων πάντων κάκιον
 τελευτῶσιν ὀρνέων· ὑπὸ γήρως γὰρ αὐτοῖς τῆς ὕψεως ἀμβλυν-
 15 θείσης, ἡγούνται μὲν ἐπὶ τὸ πέλαγος φέρεσθαι, τῆς ἄγρας ἐφίε-
 μενοι τῆς συνήθους· πέτραις δὲ καὶ κρημνοῖς περιρηνγνύμενοι
 διαφθείρονται.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΧΙΛΟΥ.

Καὶ οἱ τροχίλοι δὲ τῶν ἀμφιβίων ὀρνέων εἰσὶ, καὶ πρὸς τοῖς
 20 αἰγιαλοῖς τρέχουσι οὕτω πολλάκις, ὥς ὀξύτερον αὐτῶν τῆς πτή-
 σεως εἶναι τὸν δρόμον· ἔχουσι γὰρ καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν.
 τοῖς μεγάλοις δὲ οὐκ ἐπιχείρουσιν ἰχθύσι, ἀλλ' ἀπόχρη θήρα
 καρκινάδος αὐτοῖς, ἥ συλλαβεῖν ἄλλό τι τῶν ὅποσα πρὸς τοὺς
 αἰγιάλους ἐκφέρει τὰ κύματα. νέμονται οἱ ἄρσενες μετ' ἀλλήλων,
 25 καὶ χωρὶς πάλιν αἱ θήλειαι· καὶ τοῦ ἄρρενος ἐπιστάντος ἐπειγό-
 μεναι πρὸς συνουσίαν αἱ θήλειαι, πρότεραί τοῖς ἄρρεσιν ἐφορμῶσι·
 καὶ μικρόν τι παρ' αὐτοῖς οἶον ἄδουσι τετριγυῖαι, οὕτω τε ἐκκα-
 λοῦνται πρὸς μῆξιν· καὶ τῇ προτροπῇ μόλις ἐνδόντες οἱ ἄρρενες,
 μίγνυνται, μέχρις ἂν πεποιηκέναι ὥα διὰ τῆς μίξεως οἰθῶσι, καὶ
 30 πρὸς τὰς αὐτῶν πάλιν ἕκαστοι χωροῦσι νόμας⁵¹. τῶν ἀρρένων μὲν
 οὐδὲ μικρὸν ἔτι λόγον τῆς τῶν παιδῶν ἐκτροφῆς ποιουμένων, οὐδὲ
 τῆς μίξεως μνήμην· τῶν θηλειῶν δὲ ἐπὶ τοῖς νεοττοῖς καμνούσων,
 καὶ πρὸς ἀλλήλας τὴν σπουδὴν νεμομένων· αἱ μὲν γὰρ τὰ ὥα

⁵⁰ ἐλαυρίζοντες Cod.⁵¹ νόμον Cod.

θαλπούσαι, μένουσιν ἐν ταῖς καλιαῖς· αἱ δὲ τροφήν συγκομίζουσι ταῖς θαλπούσαις· καὶ δρῶσι τοῦτο ἀμοιβαδὸν, τὰ ὡὰ τῇ τῶν πτερῶν θερμαινούσαι παραψαύσει· εἴτα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τοὺς νεοττοὺς ἄγουσιν αὐξηθέντας, ἐν ᾧ τοῖς ἄρρεσι νέμεσθαι φίλον· καὶ μερισθέντες οὕτως ἔπονται τοῖς τε ἄρρεσι καὶ ταῖς θηλείαις 5 οἱ παῖδες· ὥστε εἰκέναι προβάτοις ὑπὸ τῶν ποιμένων μετὰ τὰς ἐν ταῖς νομαῖς συμμίξεις χωριζόμενοις.

ΠΕΡΙ ΛΑΡΟΥ.

Οἱ λάροι ἀνθρώποις εἰσὶ προσφιλέστατοι, καὶ πλησίον αὐτῶν οἰκοῦσιν ὡς συνηθέστατοι· καὶ εἰ θεάσαιντο σαγήνην ἀλίας ἐξέλ- 10 κοντας, ὡς κοινωνοὶ τῆς ἄγρας πλησιάζουσι τοῖς ἀκάτοις· καὶ περὶ τὰ δίκτυα κεκραγότες, μοῖραν ἀπαιτοῦσι τῆς θήρας· καὶ παρέχουσιν οἱ γριπεῖς, κατὰ τῆς θαλάττης ῥίπτουντες τῶν ἰχθύων τινάς· οἱ δὲ τούς τε ῥιπτομένους ἐπιδραμόντες ἐσθίουσι· καὶ εἴ τινες διεκφύγουεν, ἄλλοι τῶν λίνων ἐκδέχονται μάλα ἐτοίμως 15 αὐτούς· ὥστε εἶναι δοξάν, ὅτι ποτὲ γεγονότες ἄνδρες, καὶ πρῶτοι θήραν τὴν θαλασσίαν εὐράμενοι, καὶ θεῶν βουλήσει μεταβληθέντες εἰς ὄρνεις, τῆς παλαιᾶς ἔτι μέμνηνται ἐπιστήμης, οὐ πόρρω τῶν πόλεων καὶ τῶν λιμένων ἱπτάμενοι. πλείω δὲ ἐστὶ γένη τῶν λάρων· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν λευκοὶ τε εἰσὶ, καὶ ὡς αἱ περι- 20 στεραὶ βραχεῖς· οἱ δὲ τούτων μὲν εἰσὶ μείζους καὶ ἰσχυρότεροι, πυκνοτάτοις δὲ πτεροῖς περισκέπονται· καὶ τινες ἔτι καὶ τούτων εὐμεγεθέστεροι· λευκὰ δὲ ἐστὶ καὶ τούτοις πτερὰ, πλὴν ὅσον ἐπὶ ταῖς ἀκροτάταις πτέρυξι καὶ τοῖς τραχήλοις μελαίνονται. καὶ τούτοις ἅπαντες οἱ λοιποὶ λάροι νομῆς τε καὶ ἔδρας παραχωροῦσι, 25 καὶ ὡς βασιλεῦσιν ὑπέικουσι· καὶ γηράσκουσι δὲ αὐτοῖς κυανὰ 51 γίνεται πτερὰ, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν, ἐν αἷς μάλιστα ὕδωρ τῆς γῆς πότιμον ἀπορρεῖ, νεοττεύουσιν· ὥστε τοὺς παῖδας θαλασσίᾳ μὲν τροφῇ, γλυκεὶ δὲ ὕδατι χρῆσθαι, μέχρις ἂν αὐξηθέντες ἰσχύ- σωσιν ἀφίπτασθαι τῶν καλιῶν· τότε δὲ καὶ τροφῇ καὶ ποτῷ χρή- 30 σονται θαλασσίῳ. πρὸς δὲ νήξεως τάχος οὐκ ἂν ὄρνις ἕτερος ἐρίσειε λάρω.

ΠΕΡΙ ΑΙΘΥΙΑΝ.

Αἱ δὲ αἰθυῖαι τροφῆς μὲν αἰεὶ πλείστης ὀρέγονται, καὶ οὐκ ἂν ποτε λιμώττουσαι κορεσθεῖεν· τοὺς δὲ ἐσθιομένους ἰχθύας εὐθὺς διὰ τῆς ἔδρας ἐκκρίνουσι, ὡς καὶ ζῶντας ἀποπέμπειν ἔκτογε⁵².
 5 καὶ μόναι τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων καὶ ταυτὸν θηρῶσί τε καὶ ἵπτανται καὶ ἐσθίουσι, καὶ μάλιστα τοὺς γόγγρους καὶ τὰς ἐγγέλους καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ἰχθύας, οἷς ὀλισθηρὸν⁵³ σῶμά ἐστιν· ἄλλα καὶ μένουσιν ἐπὶ πλείστον ὑποβρύχιοι καταδύσαι, καὶ τοὺς ἰχθύας διώκουσιν ὡς δέλφινες⁵⁴ ἢ κύνες· καὶ οὐκ ἐν
 10 τοῖς πελάγεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λίμναις εἰσὶ, μάλιστα εἰ τaráχη τις ὑπ' ἀνέμων ἔχῃ τὴν θάλασσαν· τότε γὰρ οὐκ ἐθέλουσιν ἐνδιατρίβειν αὐτῇ· καὶ μόνας ταύτας ἐκ πάντων φασὶ τῶν πτηνῶν, μήτε ἀφίεναι φωνήν, μήτε ἀκούειν δύνασθαι.

ΠΕΡΙ ΠΕΛΕΚΙΝΟΥ.

15 Καὶ τοὺς πελεκίνους, οἷς εἰσὶν οἱ τράχηλοι μήκιστοι, τροφῆς ἔχει πόθος οὐ μείων· ἀλλ' οὐ πάντι κατὰ τὰς αὐθυίας τῷ σώματι καταδύουσι· ὡς οἱ κυβιστῶντες δὲ τοὺς μὲν τραχήλους συνεχῶς ὑπὲρ θαλάσσης δεικνύουσι, καὶ τοὺς ἀπαντῶντας κατεσθίουσι πάντας ἰχθύας, μεγίστῳ χάσματι προσδεξάμενοι. καὶ τις κόλπος
 20 αὐτοῖς ἐξήρηται πρὸς τῶν στέρνων, εἰς ὃν ἅπασαν τὴν τροφήν ἐπειγόμενοι τέως ἐμβάλλουσιν, οὔτε τῶν κτενῶν οὔτε τῶν σκληρῶν μυῶν ἀπεχόμενοι· σὺν δὲ αὐτοῖς τοῖς σκέπεσιν τέως τὸ προστυχὸν παραπέμποντες, εἴτα ἀνιμώμενοι πάλιν ἅπαντα τεθνεῶτα· καὶ οὕτω τὰς μὲν σάρκας ἐσθίοντες, τὰ δὲ ὄστρακα πύρρῳ ῥίπτουντες·
 25 μεμυκῶτα⁵⁵ γὰρ ἐν τῷ ζῆν, μετὰ τὴν τελευτὴν ἀνοίγνυται καὶ δίσταται.

ΠΕΡΙ ἈΛΚΤΟΝΟΣ.

Τῶν ἀλκυνόνων⁵⁶ δὲ οὐκ ἂν εἴποι τις εἰς φωνὴν ὄρνις ἴδιον οὐδὲ τοῖς θεοῖς τοῖς θαλαττίοις προσφιλέστερον· οἱ καὶ γαλήνην αὐταῖς
 30 τὰ κύματα παύοντες, καὶ ἀπνοίαν παντελῇ παρὰ τὸν καιρὸν χαρίζονται τῶν ὁδύνων⁵⁷· ἐν ἡμέραις ἐφεξῆς ἐπὶ τὰ τικτούσας τε καὶ ἐκτρεφούσας τοὺς νεοττοὺς. Νηρηίδων δὲ εἶναι τοῦτο δῶρον ἐπὶ

⁵² Sic.⁵³ ὀλισθηρὸν Cod.⁵⁴ δέλφινες.⁵⁵ μεμυκῶτα Cod.⁵⁶ ἀλκύνων Cod.⁵⁷ ὁδύνων voluit.

φιλανδρία πιστεύεται, ὅτι τὸν αὐτῆς ἄνδρα Κήυκα ἐν τῷ πελάγει διαφθαρέντα θρηνοῦσά ποτε ἀσχέτως ἢ Ἀλκίων⁵⁷, μετεβλήθη μὲν εἰς ὄρνεον, τοῦ δὲ πάθους οὐκ ἐπιéléησται. φιλοῦσι δὲ οὕτω τὴν θάλασσαν, ὡς παρ' αὐτοῖς τοῖς κύμασι τιθέναι τὰς καλιάς, καὶ τὰ μὲν στέρνα βρέχειν, τὴν οὐρὰν δὲ ἐπιτιθέναι τῇ χέρσῳ. ἀλλ' 5 οὔδε κάρφη τῆς γῆς κατὰ τοὺς λοιποὺς ὄρνεις, βρύα δὲ καὶ ἀμπελίδας καὶ βόστρυχας καὶ ὠτακίδας καὶ βοτάνας ἑτέρας ἐκ τοῦ πελάγους συλλέξασαι ποιοῦνται τὰς καλιάς. καὶ εἰ τὸν ἄρρενα τελευτῆσαι συμβαίνει, βορᾶς ἀπεχόμεναι καὶ ποτοῦ παντὸς ἐπιπολὺ θρηνοῦσι καὶ διαφθεύονται· καὶ τὰς ὥδᾶς δὲ εἰ κατα- 10 παύειν μέλλοιεν Κήυξ συνεχῶς ἐπὶ ποῦσαι⁵⁸ σιγῶσι. Κήυκος δὲ φωνῆς μήτε ἐγὼ, μήτ' ἄλλος ἀκούσειε⁵⁹ τις· φροντίδας καὶ τελευτὰς σημαίνει καὶ δυστυχήματα· διόπερ αὐτοὺς ἐν νυκτὶ νέμεσθαι, παρὰ τὰ μέρη τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν διάγειν τὰ ἐρημότατα πεποιήκεν ὁ Ζεὺς, ὡς ἂν μὴ τοῖς ἄνδρασι διανοχλοῖεν. 15

Περὶ Ἑρωδιοῦ.

Φίλτατοι δὲ εἰσιν οἱ ἐρωδιοὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ προσημαίνουσι θῆραν⁶⁰ τε καὶ χειμῶνα, μάλιστα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ἂν μέλλη σφοδρότατος ἄνεμος πνεῖν, ἐπὶ τοῖς στήθεσι τὰς κεφαλὰς κατακλίνοντες. ναύτης γοῦν οὐκ ἂν ποτε ἐκὼν ἐρωδιὸν ἀποκτείνειεν, 20 ἐπειδὴ πιστεύονται τοῖς ἁλιεῦσιν ἐν τῇ θαλάττῃ σημαίνειν, ὅποσα τοῖς θηραταῖς ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἱέρακες. φασὶ δὲ αὐτοὺς καὶ ἡνίκα μία τροφή ἦν τοῖς ὀρνέοις πρώτη, βορὰν ἐκ τῶν ὑδάτων εὐρεῖν, καὶ παρ' αὐτῶν τοὺς λοιποὺς πάντα ἐκδιδαχθῆναι. ἐπὶ δὲ τῇ τέχνῃ μεγαλαυχήσαντας, καὶ οὐδὲ αὐτὸν εἰπόντας ὑπὲρ νήξεως ἐρίζειν 25 δύνασθαί σφισι τὸν Ποσειδῶνα, τὴν ἐπιστήμην ἀποβαλεῖν, τοῦ θεοῦ μηνίσαντος⁶¹. ὃ καὶ τῷ Θαμύρᾳ φασὶ μέγα ἐπὶ ταῖς ὥδαῖς φρονοῦντι πεποιηκέναι τὰς Μοῦσας. ἐντεῦθεν οὖν οἱ μὲν λοιποὶ πάντες ὄρνεις ἐς τὸ ὕδωρ δύναντες θηρεύουσι τοὺς ἰχθύας· οἱ δὲ ἐρωδιοὶ τοῦ νήχεσθαι στερηθέντες ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς ἐστῶτες 30 ἀγρεύουσι· σοφὸν τι μηχανώμενοι καὶ χάριεν πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων ἀπάτην. ἴστανται ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀπεναντίον, ὡς μὴ τὴν σκιὰν αὐτῶν τοὺς ἰχθύας ὀρώντας ἐκκλίνειν. καὶ ἐστὶν αὐτῶν γένη

⁵⁷ ἀλκίων Cod.

⁵⁸ Sic.

⁵⁹ ἀκούσει Cod.

⁶⁰ Leg. θέρος

⁶¹ μηνύσαντος Cod.

μύρια· οἱ μὲν γὰρ βραχεῖς τε εἰσὶ καὶ λευκοὶ, ἄλλοι δὲ ποικίλοι καὶ μεΐζονες· μέσοι δὲ ἕτεροι· καὶ τοῖς μὲν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πλόκαμος, ἄλλοις δὲ ὥσπερ τις βόστρυχος ἀπηώρηται. καὶ ζῶντες ἅπαντες ἐκ θαλάσσης, ἐπὶ τῆς γῆς ποιοῦνται τὰς
5 καλίας.

ΠΕΡΙ ἸΜΑΝΤΟΠΟΔΟΣ.

Οἱ δὲ ἰμαντόποδες λεπτοῖς μὲν σχέλεσι χρῶνται, καὶ ἔχουσι τὴν προσηγορίαν ἐκ τούτου· καινὸν δὲ ἐπ' αὐτῶν ἔστιν, ὅτι τὴν κάτωθεν γένυν ἔχοντες πεπηγυῖαν, μόνην κινουσί τὴν ἄνωθεν.

10

ΠΕΡΙ ΚΕΨΦΟΥ.

Κέψφον δὲ ἕτερον ὄρνεον ἐκ τῆς κουφότητος οἱ ἄλιεῖς ὀνομάζουσι· τὸ γὰρ ὕδωρ ἄκρον τοῖς ποσὶν ἐπιτρέχει· καὶ σημαίνει τοῖς ἀλιεῦσιν ἐπιτυχίας. διατρίβουσι δὲ ἐνθ' ἀμείνους τῶν ἰχθύων ὥσιν ἀγέλαι, καὶ μάλιστα τοῖς θύνοις ἔπονται· ὅτι τοὺς βραχυ-
15 τέρους οὗτοι κατατέμνοντες τοῖς ὁδοῦσιν ἰχθύας, σάρκας τινὰς, αἷς οἱ κέψφοι τρέφονται, καταλιμπάνουσιν ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ μὴν καὶ δελφῖσιν ἀκολουθοῦσι, τροφὴν τὸ αἷμα ποιοῦμενοι τῶν ἰχθύων, οὓς ἂν ἀποκτείνουσιν οἱ δελφῖνες· καὶ αὐτὴν δὲ τὴν θαλάσσης ἄχνην ἐσθίουσι· καὶ οὐκ ἂν τις τοὺς κέψφους ἀργοῦντας ἢ καθευδοντας
20 οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς ῥαδίως οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης θεάσαιτο· ἀλλ' ἢ θηρῶσιν ἢ πέτονται· καὶ τὰς βροντὰς αὐτῶν δεδίασιν, ὥστε εἰ βροντῆς ἀκούσαιεν, ἐκ τοῦ ἀέρος πίπτειν εἰς θάλασσαν· εἴτε παρ' αὐτῆς, εἴτε, παρὰ τοῦ ἀέρος τίκτονται· καὶ γὰρ ἡ γῆ τινὰς καρ-
πὸς ἐπὶ ταῖς βρονταῖς ἀνίησιν αὐτομάτως.

25

ΠΕΡΙ ἙΛΑΦΙΔΟΣ.

Ἑλαφὶς δὲ ὄρνις ἐστὶ τὰ πτερὰ πάντα ἐπὶ τοῖς νώτοις ⁶⁰ ἐλάφων ἔχων εὐοικότα θριξί· καὶ τρέφεται κατὰ τοὺς χερσαίους ἱλυνγας, τὴν γλῶσσαν μηκίστην οὔσαν ὥσπερ ὀρμιὰν εἰς τὸ ὕδωρ ἐπιπολὺ καθιεῖσα· οὗτω τε κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὸν λαιμὸν ἀνέλκουσα
30 τὸν ἰχθὺν ἀπατηθέντα καὶ ἐπιψεύσαντα· καὶ πρὸς ταύτην μοι δοκοῦσι ἰδόντες πρῶτον οἱ ἄλιεῖς τῶν μακρῶν καλάμων ἀπαρτῆσαι τριχὰς ἱππίους.

⁶⁰ νότοις Cod.

ΠΕΡΙ ΚΟΛΥΜΒΩΝ, ΘΡΑΙΚΟΣ, ΔΤΤΙΝΟΤ, ΚΙΡΡΕΩΣ.

Τοῖς κολύμβοις δέ ἐστιν ἄγαν τὸ νήχεσθαι φίλον· καὶ οὐδ' ἂν ὕπνου χάριν ἢ τροφῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἔλθοιεν, οὐδὲ χειμῶν αὐτὰς ἢ νύξ τοῦτο συναναγκάζει· ἀλλ' ἐπὶ τῶν κυμάτων εἰσὶ, τὸ κρίος μὴ δεδοικότες· καὶ νήχονται τῶν ἀνέμων ἀπεναντίον, ὥς ἂν μὴ τῇ 5 σφοδρότητι βιασθέντες ἐπὶ τὴν γῆν ποτὲ καὶ παρὰ γνώμην ἐξενεχθεῖεν. ταυτὸν δὲ καὶ οἱ θράκες ὀνομαζόμενοι καὶ οἱ δύνινοι ποιοῦσιν ὅρνευς, ἐπὶ τὴν γῆν μόνην ὥς πιστότεραν, ἥνικα ἂν τίκτωσιν, ἐξίοντες. Ἡ δὲ κίρρις ἄξιαν τῶν ἀσεβημάτων δίδωσι δίκην· ὅτι τοῦ Μινῶς ἐρασθεῖσα καὶ τὸν πορφυροῦν τοῦ πατρὸς πλοκά- 10 μον⁶¹ ἐκτεμοῦσα τὴν πατρίδα εἴλετο προδοῦναι τῷ Μίνωι· ὁ δὲ τὴν προδοσίαν καὶ μετὰ τὴν νίκην μεμψάμενος, ἀπέδυσέν⁶² τε αὐτὴν τῆς νέως, καὶ κατὰ τῆς θαλάττης εἴασε φέρεσθαι· καὶ μεταβέβληται μὲν οὕτως εἰς ὄρνεον αὐτῇ· μισεῖται δὲ παρὰ πάντων ὀρνέων· καὶ ἀλκίαιετος αὐτὴν θεάσεται πλανωμένην, εὐθύς 15 ἐπιθέμενος διαφθείρει.

ΠΕΡΙ ΘΕΟΚΟΡΝΟΤ.

Εἷς τῶν ἀμφιβίων ὀρνίθων ἐστὶ καὶ ὁ θέοκορνος, ὃς ἐξ αἰετῶν εἶναι νόθος καὶ ἱεράκων πιστεύεται. τὴν γονὴν δὲ αὐτοῦ τοιάνδε παλαιός τις βούλεται λόγος. ἔστι τι γένος οὕτω μάχλον ἱέρακος 20 ὥς ἐν ταῖς ἑαριναῖς ὥραις πᾶσαν ἀποτίθεσθαι τὴν ἰσχύν, καὶ παρὰ τῶν βραχυτάτων στρουθῶν καταδάκνεσθαι· τοῦ θέρους δὲ ἐπελθόντος, καὶ τὸν αέρα τοῦ σειρίου φλέγοντος, ἀναλαμβάνει τὴν δύναμιν· καὶ τοὺς μὲν στρουθοὺς κρίζων φοβεῖ, καὶ συλλαμβάνων ἐσθίει· καὶ δοκεῖ πως αὐτοῖς τὰς ὕβρεις ἐγκαλεῖν τὰς προτέρας. 25 εἰ δὲ αἰετοῦ θηλείας ἀκούσει, προσίπταται αὐτῇ, καὶ μίγνυται πολλάκις ἐξαπατήσας· ἢ δὲ ὑπὸ τοῦ χειρόνος ὀρνίθος εἰς τὸ κύειν ἐλθούσα, οὔτε θάλλπειν ἀξιοῖ τὰ τεχθέντα ὡὰ, καὶ ὥς ἂν λάθοι πόρρῳ πον τῶν αἰετῶν ἵπταται τῶν ἀρρένων· εἰ γὰρ αἰσθίνοντο⁶³, διαφθείρουσιν ἐξελαύνοντες ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ πάντως αὐτήν· τῶν 30 ἡλιακῶν δὲ ἀκτίνων⁶⁴ θερμαινούσων⁶⁵ τὰ ὡὰ, οἱ νεοττοὶ προκύψαντες τοὺς ἀμφιβίους εἰσὶν ἵχθυσιν ὀλέθριοι.

⁶¹ πλοκάμοις Cod.⁶² ἀπέδυσέν Cod.⁶³ ἔσθοντο Cod.⁶⁴ ἀκτίνων Cod.⁶⁵ θερμαινούσων Cod.

ΠΕΡΙ ΓΤΓΟΤ.

Καὶ γύγης ὄρνις ἐστὶν ἀναβοᾶν⁶⁶ αἰεὶ ᾄδειν τοῦτο δοκῶν· καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχειν ἐντεῦθεν, ὅς τοὺς ὄρνεις ἐν νυκτὶ κατεσθίει τοὺς ἀμφιβίους· καὶ ἐκείνου γλῶσσαν εἴ τις ἀποτέμοι χαλκῷ, καὶ 5 φαγεῖν δοίη⁶⁷ τὸ μήπω λαλοῦν τι παιδίον, πάντως αὐτοῦ τάχως λύσει τὴν σιωπὴν.

ΠΕΡΙ ΓΕΡΑΝΟΤ.

Σοφὰ δὲ πλεῖστά ἐστι τῶν μέγιστα κλαγγανόντων γεράνων βουλευμάτα· καὶ τοῦτο ἰστέον περὶ αὐτῶν. συλλεχθείσας ἅπασας, 10 ὅταν μέλλωσιν ἀπολιμπάνειν τὴν Θράκην, ἀγνίζει μία καὶ ἀνακράζει· οὕτω τε ἀφίπτανται πᾶσαι, τῆς μιᾶς μελλούσης, ἥπερ⁶⁸ αὐτὰς ἤγνισεν ἀθροισθείσας. τὰς πρεσβυτέρας δὲ ἐν τῇ πτήσει τάττουσι πρώτας, ὡς ἂν μὴ κάμνοιεν, ἀκολουθεῖν τοῖς νέοις ἀναγκαζόμεναι. καὶ κραυγὴν ἀφιάσιν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀπ' ἀλλήλων χωρί- 15 ζεσθαι· καὶ εἰτινος καμνούσης αἰσθόιντο, δύο τὴν κεκμηκυῖαν ἐκατέρωθεν ταῖς πτέρυξι λαβοῦσαι ὑποκουφίζουσιν, καὶ ἐπὶ τὸν νῶτον φέρουσι, τὸν τῆς ὁδοπορίας παραμυθούμεναι πόνον· κατὰ τάξιν δὲ ὡς ἀνδρῶν ἐπὶ πόλεμον ὠρμημένων ἵπτανται στίφος· καὶ οὕτω ἀθροισθεῖσαι καὶ ἀποτείνασαι⁶⁹ πάλιν εἰς μῆκος λίθους φέ- 20 ρουσι⁷⁰, οὓς ἐξαίρῳσαι γινώσκουσιν, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης αὐταῖς ἵπτησις ἀνύεται· καὶ χαίρουσι ταῖς εὐδαίαις· καὶ χειμῶνα αἰσθόιντο, τῇ γῇ προσορμίζονται μέχρι⁷¹ σταθερᾶς πάλιν εὐδίας καὶ νυκτὸς ἐπιλάβοιεν. ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς σπένδουσι, καθέζονται τε ἐν μέσοις τοῖς ἐκείνων γηλόφοις, οὓς ὥσπερ 25 τινὰς νήσους περιρρεῖ τὸ ὕδωρ περισχιζόμενον. καὶ ποιοῦσι τοῦτο φόβῳ τῶν ἐπιβουλευόντων θηρίων· ὡς ἡ διελθεῖν τὸ ὕδωρ οὐκ ἰσχυόντων, ἢ τινα ποιούντων ἤχον, ὅς ἐξαναστήσει τε καὶ εἰς φυγὴν τρέψει πάντως αὐτάς. καθεύδουσί τε ἐφ' ἐνὸς σκέλους ἐστῶσαι, καὶ τὰς κεφαλὰς ταῖς πτερύξιν ἐπικαλύπτουσι. φύλα- 30 κες δὲ εἰσιν αὐταῖς πάντως καὶ ἡγεμόνες οἱ περινοστοῦντες· καὶ εἴτε ἀνδρὸς αἰσθόιντο⁷² προσιόντος, εἴτε θηρίου, βοῶσι μέγα καὶ τὴν ἔφοδον σημαίνουνσι ὡς ἂν φθάσαιεν ἀποδρᾶσαι.

⁶⁶ ἀναβοᾶν Cod. ⁶⁷ Corr. Cod. ὁφθαλμοῖ. ⁶⁸ εἴπερ Cod.
⁶⁹ Sic. ⁷⁰ est parv. lac. ⁷¹ μέχρι Cod. ⁷² αἰσθόιντο Cod.

ΠΕΡΙ ΧΗΝΟΣ.

Καὶ οἱ χῆνες δὲ ὁμοίως ἔχουσι τῆς τε πτήσεως ἡγεμόνας καὶ τοῦ ὕπνου φρουροὺς ἀναβοῶντας αἰεῖ· καὶ γὰρ ἀτερπεστάτῃ φωνῇ χρώμενοι, σφοδρὰ ὀλιγάκις σιγῶσιν, ὥς καὶ λίθους ἐντιθέναί τοῖς στόμασι, ὅτε δὲ σιγῆς, ὥς οὐχ ἑτέρως καρτεροῦντας αὐτήν. ποιοῦ- 5
σι δὲ τοῦτο φόβῳ τῶν αἰετῶν· ἥνικα ἂν τὸ ὄρος δὲ διαπτῆται τὸν Ταῦρον. καὶ ταῦτα μὲν εἰς συνετάτατοι, πρὸς δὲ τὰς νομὰς ἄφρονες· τῶν τόπων γὰρ εἰ καὶ καλλίστης ἐν αὐτοῖς νομῆς τύ-
χοιεν, ῥᾶστα ἐπιλανθάνονται, καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐν πλάναις αἰεῖ. καίτοι κέρδος αὐτοῖς ἐκ τῆς τοιαύτης πλάνης ἐστίν, οὕτως γὰρ 10
ἀλίσκονται⁷³ ῥαδίως παρὰ τῶν τηρεῖν τὰς τῶν ὀρνέων διατριβάς, καὶ ῥίπτειν ἐπὶ τοῦτο⁷⁴ σπέρματα εἰωθότων, ὥς διὰ τὴν λήθην ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους ἀφικνούμενοι.

ΠΕΡΙ ΚΤΗΝΟΤ.

Οἱ κύκνοι δὲ ἐπὶ τοῖς λειμῶσι καὶ ταῖς ἀκταῖς τρέφονται, καὶ 15
ταῖς λίμναις· καὶ ἀντηχοῦσι ταύταις ἄδουσιν οἷτε σκόπελοι καὶ αἱ φάραγγες. καὶ μουσικωτάτους πάντων τούτους ἴσμεν ὀρνίθων, καὶ ἱεροὺς καλοῦσιν Ἀπόλλωνος. ἄδουσι δὲ οὐχὶ θρηνῶδες ὥσπερ αἱ ἀλκύνες, ἀλλ' ἡδύ τε καὶ μελιχρὸν, καὶ ὅον αὐλοῖς ἢ κιθάραις⁷⁵
χρώμενοι· καὶ εὐσθενεῖς δὲ εἰσι, καὶ πρὸς τὰ ὕψη πολλάκις ἰπτά- 20
μενοι πρὸς τοὺς αἰετοὺς μάχονται, εἴτε αὐτοῖς ἐπιχειροῖεν, εἴτε τοῖς νεοσσοῖς· οὐ μὴν ἄρχονται μάχης ἀλλὰ τὴν εἰρήνην στέρ-
γουσι, μέχρις ἂν ἄδειν ἐξῇ· τοῦτο γὰρ καὶ τροφῆς⁷⁶ ἡγοῦνται γλυ-
κυτέρων.

⁷³ Leg. οὐκ ἀλ.⁷⁴ ταύτω Cod.⁷⁵ κιθάρες Cod.⁷⁶ τροφήν Cod.

Cætera in Codice desunt, nullo tamen apparente defectus indicio. Hæc porro, ut in eo exstant, exhibere potius duxi, quam ex Eutecnii ut vocant paraphrasi recensere, ut nostri Codicis indoles seorsim melius dijudicaretur. Hanc autem paraphrasin Eutecnii abnegandam esse, jure, ut opinor, arbitratus est Schneiderus, quoniam nullius Codicis manuscripti auctoritate huic assignari videtur. (Vid. Adnott. in fine Oppian. ed. 1776.) Sed utcunque de hoc credendum sit, extra omne dubium nostro Codice probatum est, Poema de Avibus et Ancupio, Dionysium, non Oppianum, habuisse auctorem.

Cod. 1642. Chart. Sæc. XV. Cont. Xenoph. multa et Platon.
 Appian. Exc. Civ. Bell. et f. 276, v.

Τοῦ Φιλῆ κυροῦ Μανουῆλ τοῦ Ἐφεσίου στίχοι εἰς τὸν βασιλέα
 Ἀλέξανδρον.

- 5 Ὁ μὲν τύχῃ δείκνυσι, καλύπτει χρόνος·
 ὃ δὲ χρόνος δίδωσιν, ἀρπάζει φθόνος.
 ἀλλὰ τὸν Ἀλέξανδρον αἰδοῖ τῶν πόνων
 τύχῃ μὲν ἀπέφηνε παντὸς βελτίω·
 χρόνος δὲ λαβὼν ὑπέρεσχε τοῦ φθόνου.
 10 αἱ γὰρ ἀγαθαὶ τῶν φιλοστόργων φύσεις
 λαθεῖν εὐγενῶς οὐκ ἔωσι τὸν μέγαν.
 ἐπεὶ περ αἱ μὲν δεξιοῦνται τοῖς λόγοις,
 αἱ δὲ χρόαις γράφουσι τὸν στεφανίτην.
 Παγκόσμιος γὰρ εὐτυχεῖ τοῦτον πίναξ
 15 τοῖς ἀνδραγαθήμασιν ἐστηλωμένον.
 ἐγὼ γε μὴν τὸν ἄνδρα καὶ πρὶν θαυμάσας,
 νῦν μᾶλλον ὑμῶ τῆς πολυζήλου τύχης.
 ἔτι γὰρ ἥβῳ τῶν γερόντων ἐκράτει,
 καὶ χρημάτων ἤσκησεν ὑπεροψίαν·
 20 ἀρχὴν ἑαυτῷ παγγενῇ θησαυρίσας,
 καὶ πταιστὸς ὢν ἄπταιστος εὐθὺς εὐρέθη·
 καὶ γυμνάσας τὸ σῶμα τοῖς ὑπὲρ φύσιν
 μόνος τὸ πᾶν κατέσχευ ἀπτέρῳ τάχει.
 αὐτῷ δὲ τῆς γῆς οὐκ ἀποχρώσης ὅλης,
 25 καὶ δευτέραν δῆπουθεν ἐζήτει κτίσιν.
 καὶ εἶχεν αἰθὴρ δυσμενεῖς ἀπροσμάχους
 ἐκ μηχανῆς ἃν εἴλε κἀκείνους τάχα.
 πλουτεῖ δὲ νυνὶ καὶ τελευτήσας φίλους
 οὓς ἂν περιῶν ἦγεν αὐτὸς ἐν φίλοις.
 30 Πατρικιώτης μαρτυρεῖ λέγοντί μοι.
 καὶ τόνδε γὰρ ἔδειξε λαμπρὸν ὁ χρόνος
 ἐν τῇ καθ' αὐτὸν ὀλβιούμενον φύσει.
 ὃς ὢν φιλαλέξανδρος ἀπάντων πλέον

μάλλον δὲ φιλότιμος ἐκ τῶν πρακτέων,
 μικροῦ μὲν αὐτὸν πανταχοῦ ζῶντα βλέπει,
 καὶ τὴν πρὸς ἐχθροὺς δραστηκὴν τύχην πνέει·
 φανείς ἐφ' ἡμῶν συμφυῆς Ἡφαιστίων.
 γράφειν δὲ καὶ πρὸς μέτρον ὑπήλειψέ με 5
 τὰς τοῦ μοναρχήσαντος ἀνδραγαθίας.
 ἐτίμα γὰρ δὴ καὶ τὰ μέτρα τῶν στίχων
 ὁ φιλομουσότητος εὐθὺς ἐκ βρέφους·
 πάντως δὲ ναρκᾶν οὐδαμῶς ἦν τὸν φίλον,
 τοσοῦδε θεσπίζοντος ἀνδρὸς τὸ γράφειν, 10
 καὶ τὸν πολυθρύλλητον ἐκφράζειν βίον.
 ὃ γὰρ ἐκεῖνος ἔδρα τοὺς παλαιτέρους,
 τοῦτ' αὐτὸς ἀντείληφεν ἐκ τῶν ὑστέρων·
 καὶ τοὺς λόγους μάλιστα σεμνύνειν θέλων,
 ἐν τῇ δυνάμει τῶν λόγων σεμνύνεται. 15
 πλὴν ἀλλὰ νικᾷ πανταχοῦ καὶ τοὺς λόγους.
 καὶ γὰρ τὸ νικᾶν ὥσπερ ἐξ ἔθους ἔχων
 ὁ τρισαριστεὺς ἀντιπίπτει τοῖς κρότοις.
 οὐ μὲν σιγῇ τὸν ἄνδρα παρελθεῖν δέον,
 ὃς καὶ πρὸς ἐχθροὺς εὐμενὴς ἦν ἔσθ' ὅτε, 20
 παντὸς μέσους ἄγευστον ἀθρῶν τὸ κράτος.

Τοῦ Αὐτοῦ, μεταφραστικοὶ ἀπὸ τινος τοῦ Λουκιανοῦ λόγων εἰς εἰκό-
 να ἔχουσαν ἐξωγραφημένην τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου γάμον.

Θάλαμος ἰδοὺ νυμφικὴν φέρων κλίνην,
 ἐφ' ἧς ἀτέχνως εὐπρεπὴς ἡ Ῥωξάνη, 25
 σκοπεῖ δὲ τὴν γῆν ὡς ὑπ' αἰδοῦς ἡ κόρη,
 μὴ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐστῶτα βλέπη.
 Ἔρωσ δέ τις πάρεστιν ἐξ ὀπισθίου,
 καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν ἐλκύσας,
 τῷ νυμφίῳ δείκνυσι τὴν ποθυμένην. 30
 ἄλλος δ' ἀφαιρεῖ τοῦ ποδὸς τὴν ἀρβύλην,
 δουλοπρεπεῖ σχήματι καμφθεὶς εἰς γόνυ.
 ταύτην γὰρ ἂν βούλοιο καὶ κατακλίνειν.

- ἄλλος δὲ τῆς χλανίδος αὐτὸς ἀρπάσας,
 ἔλκει πρὸς αὐτὴν ἐμβριθῶς τὴν Ῥωξάνην.
 ὁ γοῦν βασιλεὺς γειτνιῶν τῇ παρθένῳ,
 πρὸ τοῦ γάμου στέφανον εὐθὺς εἰσφέρει.
 5 καὶ νυμφαγωγῶν συμπαρῆν Ἑφαιστίων
 ὃς ἀπερεισθεὶς εἰς τὸ μαιρακύλλιον,
 τὸ φαιδρὸν, ᾧ βέλτιστε, καὶ βρύον τόδε,
 πρὸς γὰρ τὸν ὑμέναιον ἡ τέχνη βλέπει,
 γαμηλίου δείκνυσι πυρσοὺς λαμπάδος.
 10 ἄλλοι δ' ἔρωτες αὖθις ἡδεῖς ἐκτόπως,
 ἐν τοῖς ὄπλοις παίζουσι τοῖς τοῦ νυμφίου.
 οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, ὡς ὄραν ἔχεις, δύο,
 κατωμαδὸν σύρουσιν ἐκ τῆς ἀσπίδος,
 λαβόντες αὐτῆς τὰς ἀπὸ σκύτους πέδας.
 15 εἷς δ' ἄλλος εἰσδὺς ὕπτιον τὸν θώρακα,
 τάχα τὸν ἐσμὸν ἐκταράξει τῶν φίλων.
 ὅταν δ' αὐτὸν ἡ ῥοπή τούτους φέρῃ.
 πλὴν οὐ γραφὴ καὶ μῦθος ἀπλῶς ἀ βλέπεις·
 ἀλλ' ἔστιν εὐρεῖν ἀπὸ τῶν ὀρωμένων,
 20 ὡς αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐλθὼν εἰς γάμους
 τῶν ἀρεϊκῶν εἶχετο σπουδασμάτων.

Hoc Solonis fragmentum, licet jam notum sit, (Sol. Frag. 14. Ed. Gaisf.) repetere non gravabor propter varietatem lectionis; reperi in Cod. 1843. Sæc. XIII. f. 334. ad calc. Alexandr. Aphrod. in Top. Aristot.

Ἡρωελεγεία Σόλωνος πρὸς περίστασιν ἡλικιών.

5

Παῖς μὲν ἄνηβος ἔων ἔτι νήπιος ἔρκος ὀδόντων
φύσας, ἐκβάλλει πρῶτον ἔπτ' ἂν ἔτεσιν.

τοὺς δ' ἐτέρους ὅτε δὴ τελέσει θεὸς ἔπτ' ἐνιαυτοὺς,

ἡβης δὲ φαίνει σήματα γεινομένης.

τῇ τρίτῃ δὲ γένει ἀεξομένων ἐπὶ γυνῶν

10

λαχνοῦται, χροίῃς ἄνθος ἀμειβομένης.

τῇ δὲ τετάρτῃ παῖς τις ἐν ἑβδομάδεσσιν ἄριστος

ἰσχύν, ἥ τ' ἄνδρες σήματ' ἔχουσ' ἀρέτης.

πέμπτῃ δ' ὄριον ἄνδρα γάμου μεμνημένον εἶναι,

καὶ παίδων ζητεῖν ἐξοπίσω γενέην.

15

τῇ δ' ἕκτῃ κατὰ πάντα καταρτύεται νόος ἄνδρος,

ἐν δ' ἔρδειν ἔθ' ὅμως ἔργ' ἀπάλαμνα θέλει.

ἐπτά δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσιν μετ' ἀρίσταις,

ὄκτω δ' ἀμφότερον τεσσереκαίδεκ' ἔτη.

τῇ δ' ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλακώτερα δ' αὐτοῦ

20

πρὸς μεγάλην ἀρέτην γλῶσσά τε καὶ σοφίην.

τῇ δεκάτῃ δ' εἴ τις τελέσας κατὰ μέτρον ἵκοιτο,

οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

Ὅ μὲν οὖν Σόλων οὕτως· Ἰπποκράτης δὲ ἡλικίας ἐπτά εἰναί φησι,

κ. τ. λ.

25

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ^α.

Περὶ φθόγγων. περὶ διαστημάτων. περὶ γενῶν. περὶ συστημάτων.
περὶ τόνων. περὶ μεταβάσεων. περὶ μελοποιίας.

ΦΘΟΓΓΟΣ μὲν οὖν ἐστὶ φωνῆς πῶσις ἐμμελῆς ἐπὶ μίαν
5 τάσιν. διάστημα δὲ τὸ περιεχόμενον ὑπὸ δύο φθόγγων ἀνο-
μοίων, ὀξύτητι καὶ βαρύτητι. γένος δὲ ἐστὶ ποιά τεττάρων φθόγ-
γων διαίρεσις. σύστημα δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ πλειόνων ἢ ἐνὸς διαστημά-
των συγκείμενον. τόνος δὲ ἐστὶ τόπος τὴς φωνῆς δεκτικὸς
συστήματος ἀπλατῆς. μεταβολὴ δὲ ἐστὶν ὁμοίου τινὸς εἰς ἀνόμοιον
10 μεταθέσις. μελοποιία δὲ ἐστὶ χρῆσις τῶν ὑποκειμένων τῇ ἀρμο-
νικῇ πραγματεία· πρὸς δὲ τὸ οἰκεῖον ἐκάστης ὑποθέσεως.

Ταῦτα δὲ θεωρεῖται ἐκ φωνῆς ποιότητι, ἧς κινήσεις εἰσὶ δύο.
Ἡ μὲν συνεχὴς τε καὶ λογικὴ καλουμένη· ἡ δὲ διαστηματικὴ τε
καὶ μελωδική. ἡ μὲν οὖν συνεχὴς κινήσις τῆς φωνῆς, τὰς τε ἐπιτά-
15 σεις καὶ τὰς ἀνέσεις ἀφανῶς ποιεῖται, μηδαμῶς ἰσταμένη ἢ μέχρι
σιωπῆς. ἡ δὲ διαστηματικὴ κινήσις τῆς φωνῆς, ἐναντίως κινεῖται
τῇ συνεχεῖ· μονὰς τε γὰρ ποιεῖ καὶ τὰς μεταξὺ τούτων διαστά-
σεις· ἐναλλάξ αὐτῶν ἐκάτερον τιθεῖσα. τὰς μὲν οὖν μονὰς τάσεις
καλοῦμεν, τὰς δὲ μεταβάσεις τὰς ἀπὸ τάσεων ἐπιτάσεις διαστή-
20 ματα. τὰ δὲ ποιῶντα τὴν τῶν τάσεων διαφορὰν ἐπιτάσις ἐστὶ καὶ
ἀνέσις· ἀπὸ τελέσματος δὲ τούτων ὀξύτης καὶ βαρύτης. τὸ μὲν
γὰρ δι' ἐπιτάσεως γινόμενον, εἰς ὀξύτητα ἄγει· τὸ δὲ δι' ἀνέσεως
εἰς βαρύτητα. ὀξύτης δὲ τὸ δι' ἐπιτάσεως γινόμενον ἀποτελεσμα.
βαρύτης δὲ τὸ δι' ἀνέσεως· ἀμφοῖν γὰρ συμβέβηκε τὸ τετάσθαι.
25 καλοῦνται δὲ τάσεις καὶ φθόγγοι. τάσεις μὲν ἀπὸ τῶν καθαπτῶν
ὀργάνων, παρὰ τὸ τετάσθαι· φθόγγοι δὲ, ἐπεὶ ὑπὸ φωνῆς ἐνεργοῦν-
ται. φθόγγοι δὲ εἰσὶ τῇ μὲν τάσει ἄπειροι, τῇ δὲ δυνάμει καθ'
ἐκαστον γένος δεκαοκτώ. γένη δὲ ἐστὶ τρία, διάτονον, χρῶμα,

^α Hoc Pappi Fragmentum de Musica descriptum est e Cod. 2460 Chart. Sæc. XVI. fol. 52 v. exstat vero aliis in Bibliothecis, nempe in Cod. 260 Bibl. Reg. Neapol. Catal. Salv. Cyrill. vol. II. p. 342. et in Vatican. Montfauc. Bibl. Bibliothecarum t. II. p. 11 B.

ἁρμονία. καὶ μελωδεῖται τὸ μὲν διάτονον, ἐπὶ μὲν τὸ βαρὺ, κατὰ τὸν τόνον καὶ τόνον καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τόνον καὶ τόνον· τὸ δὲ χρωῖμα ἐπὶ μὲν τὸ βαρὺ, κατὰ τριημιτόνιον καὶ ἡμιτόνιον καὶ ἡμιτόνιον· ἐπὶ δὲ τὸ ὀξύ, ἐναντίως, κατὰ ἡμιτόνιον καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τριημιτόνιον· ἡ δὲ ἁρμονία ἐπὶ μὲν τὸ βαρὺ, κατὰ δίτονον καὶ δίσιν καὶ 5 δίσιν. ἐπὶ δὲ τὸ ὀξύ ἐναντίως, κατὰ δίσιν καὶ δίσιν, καὶ δίτονον.

Εἰσὶ δ' οἱ μὲν ἐν τῷ διατόνῳ φθόγγοι οἷδε· προσλαμβανόμενος ὑπάτη ὑπατῶν, παρυπάτη ὑπατῶν, λιχανὸς ὑπατῶν διάτονος ὑπάτη μέσων, παρυπάτη μέσων· λιχανὸς μέσων, διάτονος μέση νήτη συνημμένων, παρανήτη συνημμένων, διάτονος νήτη συνημμένων, παρα- 10 μέση τρίτη διεzeugμένων, παρανήτη διεzeugμένων, διάτονος νήτη διεzeugμένων, τρίτη ὑπερβολαίων, παρανήτη ὑπερβολαίων, διάτονος νήτη ὑπερβολαίων.

Ἐν δὲ χρώματι οἷδε· προσλαμβανόμενος ὑπάτη ὑπατῶν, παρυπάτη ὑπατῶν, λιχανὸς ὑπατῶν, χρωματικὴ ὑπάτη μέσων, παρυπάτη 15 μέσων, λιχανὸς μέσων, χρωματικὴ μέση τρίτη συνημμένων, παρανήτη συνημμένων, χρωματικὴ νήτη συνημμένων, παραμέση τρίτη διεzeugμένων, παρανήτη διεzeugμένων, χρωματικὴ νήτη διεzeugμένων, τρίτη ὑπερβολαίων, παρανήτη ὑπερβολαίων, χρωματικὴ νήτη ὑπερβολαίων. 20

Ἐν δὲ ἁρμονίᾳ οἷδε· προσλαμβανόμενος ὑπάτη ὑπατῶν, παρυπάτη ὑπατῶν, λιχανὸς ὑπατῶν, ἐναρμόνιος ὑπάτη μέσων, παρυπάτη μέσων, λιχανὸς μέσων, ἐναρμόνιος μέση τρίτη συνημμένων, παρανήτη συνημμένων¹, ἐναρμόνιος νήτη συνημμένων, παραμέση τρίτη διεzeugμένων, παρανήτη διεzeugμένων, ἐναρμόνιος νήτη διεzeug- 25 μένων, τρίτη ὑπερβολαίων, παρανήτη ὑπερβολαίων.

Κατὰ δὲ μίξιν τῶν γενῶν, οἷδε· προσλαμβανόμενος ὑπάτη ὑπατῶν, παρυπάτη ὑπατῶν, λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιος, λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικὴ, λιχανὸς ὑπατῶν διάτονος, ὑπάτη μέσων, παρυπάτη μέσων, λιχανὸς μέσων ἐναρμόνιος, λιχανὸς μέσων χρωματικὴ, λιχα- 30 νὸς μέσων διάτονος, μέση τρίτη συνημμένων, παρανήτη συνημμένων ἐναρμόνιος, παρανήτη συνημμένων χρωματικὴ, παρανήτη συνημμένων διάτονος, νήτη συνημμένων, παραμέση νήτη διεzeugμένων, παρανήτη διεzeugμένων ἐναρμόνιος, παρανήτη διεzeugμένων χρωματικὴ,

¹ συνημμένων Cod.

παρανήτη διεzeugμένων, διάτονος νήτη διεzeugμένων, τρίτη υπερβολαίων, παρανήτη υπερβολαίων, έναρμόνιος παρανήτη υπερβολαίων, χρωματική παρανήτη υπερβολαίων, διάτονος νήτη υπερβολαίων.

Τῶν δὲ ἐξηριθμημένων φθόγγων οἱ μὲν εἰσιν ἐστῶτες, οἱ δὲ κινούμενοι· ἐστῶτες μὲν οὖν εἰσιν, ὅσοι ἐν ταῖς τῶν γενῶν διαφοραῖς οὐ μεταπίπτουσιν, ἀλλὰ μένουσιν ἐπὶ μιᾷ τάσεως· κινούμενοι δὲ, ὅσοι τούναντίον πεπόνθασιν· ἐν γὰρ ταῖς τῶν γενῶν διαφοραῖς μεταβάλλουσι, καὶ οὐ μένουσιν ἐπὶ μιᾷ τάσεως.

Εἰσιν οὖν οἱ μὲν ἐστῶτες ὅκτ' οἷδε· προσλαμβανόμενος, ὑπάτῃ
 10 ὑπατῶν, ὑπάτῃ μέσων, μέσῃ, νήτη συνημμένων, παραμέσῃ, νήτη διεzeugμένων, νήτη υπερβολαίων. κινούμενοι δὲ οἷδε, οἱ ἀναμέσων τούτων πάντες. τῶν δὲ ἐστῶτων οἱ μὲν εἰσι βαρύπυκνοι, οἱ δὲ ἄπυκνοι, καὶ περιέχοντες τὰ τέλεια συστήματα· βαρύπυκνοι μὲν αὖν εἰσι πέντε οἷδε· ὑπάτῃ ὑπατῶν, ὑπάτῃ μέσων, μέσῃ, παραμέσῃ, νήτη διεzeug-
 15 μένων· Ἄπυκνοι καὶ περιέχοντες τὰ τέλεια συστήματα οἱ λοιποὶ τρεῖς οἷδε, προσλαμβανόμενος, νήτη συνημμένων, νήτη υπερβολαίων. Τῶν δὲ κινουμένων, οἱ μὲν εἰσι μεσόπυκνοι, οἱ δὲ ὀξύπυκνοι, οἱ δὲ διάτονοι· μεσόπυκνοι μὲν οὖν εἰσι πέντε οἷδε, παρυπάτῃ ὑπατῶν, παρυπάτῃ μέσων, τρίτῃ συνημμένων, τρίτῃ διεzeugμένων, τρίτῃ
 20 ὑπερβολαίων· ὀξύπυκνοι δὲ ὁμοίως κατὰ γένος πέντε· ἐν μὲν ἀρμονίᾳ, οἱ έναρμόνιοι· ἐν δὲ χρώματι, οἱ χρωματικοί². τὸ γὰρ διάτονον οὐ μετέχει πυκνοῦ.

Εἰσιν οὖν οἱ μὲν ἐν τῇ ἀρμονίᾳ οἷδε, λιχανὸς ὑπατῶν έναρμόνιος, παρανήτη συνημμένων έναρμόνιος, παρανήτη διεzeugμένων έναρμό-
 25 νιος, παρανήτη υπερβολαίων έναρμόνιος· ἐν δὲ τῷ χρώματι οἷδε, λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικὴ, λιχανὸς μέσων χρωματικὴ, παρανήτη συνημμένων χρωματικὴ, παρανήτη διεzeugμένων χρωματικὴ, παρανήτη υπερβολαίων χρωματικὴ. ἐν δὲ τῷ διατόνῳ οἷδε, λιχανὸς ὑπατῶν διάτονος, λιχανὸς μέσων διάτονος, παρανήτη συνημμένων διάτονος,
 30 παρανήτη διεzeugμένων διάτονος, παρανήτη υπερβολαίων διάτονος.

Τῶν δὲ διαστημάτων διαφοραὶ εἰσι πέντε· ἥτε μεγέθει ἀλλήλων διαφέρει, καὶ ἥ κατὰ γένος, καὶ ἥ τὰ σύμφωνα τῶν διαφώνων, καὶ τὰ ἀσύνθετα τῶν συνθέτων, καὶ τὰ ῥητὰ τῶν ἀλόγων· ἡ μὲν οὖν κατὰ μέγεθός ἐστι, καθ' ἣν ἂ μὲν ἐστι μείζονα τῶν διαστη-

² χρωματικὴ Cod.

μάτων, ἃ δὲ ἐλάττωνα, οἷον δίτονον, τόνος, ἡμιτόνιον· διὰ τεσσάρων, διὰ πέντε, διὰ πασῶν, καὶ τὰ ὅμοια· ἢ δὲ κατὰ γένος, καθ' ἣν ἂ μὲν ἐστὶ τῶν διαστημάτων διατονικά, ἃ δὲ χρωματικά, ἃ δὲ ἑναρμόνια· ἢ δὲ τοῦ συμφωνοῦ καθ' ἣν ἂ μὲν ἐστὶ τῶν διαστημάτων σύμφωνα, ἃ δὲ διάφωνα· σύμφωνα μὲν οὖν ἐστὶ διὰ τεσσάρων, διὰ 5 πέντε, διὰ πασῶν, καὶ τὰ ὅμοια. διάφωνα δὲ τὰ ἐλάττωνα τοῦ διὰ τεσσάρων πάντα, καὶ τὰ μεταξὺ τῶν συμφώνων πέντε· ἐλάττω μὲν οὖν ἐστὶ τοῦ διὰ τεσσάρων διέσεις, ἡμιτόνιον, τόνος, δίτονον· μεταξὺ δὲ τῶν συμφώνων τρίτονον, τετράτονον, πεντάτονον, καὶ τὰ ὅμοια.

*Εστὶ δὲ συμφωνία μὲν κρᾶσις δύο φθόγγων, ὁξυτέρου καὶ 10 βαρυτέρου· μὴ ὥστε ἢ καθαρθῆναι, ἀλλὰ τραχύναι τὴν ἀκοήν. ἢ δὲ τοῦ συνθέτου³ ἐστὶ διαφορὰ, καθ' ἣν ἂ μὲν ἐστὶ τῶν διαστημάτων ἀσύνθετα, ἃ δὲ σύνθετα. ἀσύνθετα μὲν οὖν διαστήματα ἐστὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐξῆς φθόγγων περιεχόμενα, οἷον, ὑπάτης καὶ παρυπάτης, καὶ λιχανοῦ καὶ μέσης· ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν 15 λοιπῶν διαστημάτων. σύνθετα δὲ τὰ ὑπὸ τῶν μὴ ἐξῆς, οἷον, μέσης καὶ παρυπάτης, μέσης καὶ νήτης, παραμέσης καὶ ὑπάτης.

*Εστὶ δὲ τινα κοινὰ συνθέτου καὶ ἀσυνθέτου διαστήματα, τὰ ἀπὸ ἡμιτονίου μέχρι διτόνου. τὸ μὲν γὰρ ἡμιτόνιον ἐστὶ ἐν ἀρμονίᾳ σύνθετον, ἐν δὲ χρώματι καὶ διατόνῳ ἀσύνθετον. ὁ δὲ τόνος 20 ἐν μὲν·χρώματι σύνθετος, ἐν δὲ διτόνῳ ἀσύνθετος. καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τριημιτόνιον ἐν μὲν χρώματι ἀσύνθετον, ἐν δὲ διατόνῳ σύνθετον· τὸ διτόνιον ἐν μὲν ἀρμονίᾳ ἀσύνθετον, ἐν δὲ χρώματι καὶ διτόνῳ σύνθετον· τὰ δὲ ἐλάττω τοῦ ἡμιτονίου πάντα ἐστὶν ἀσύνθετα· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μείζω τοῦ διατόνου πάντα σύνθετα. 25

*Ἡ δὲ τοῦ ῥητοῦ καὶ ἀλόγου διαφορὰ ἐστὶ καθ' ἣν τῶν διαστημάτων, ἃ μὲν ἐστὶ ῥητὰ, ἃ δὲ ἄλογα. ῥητὰ μὲν οὖν ἐστὶ, ὧν οἷον τέ ἐστὶ τὰ μεγέθη ἀποδιδόναι· οἷον τόνον, ἡμιτόνιον, δίτονον, τρίτονον καὶ τὰ ὅμοια. ἄλογα δὲ παραλάττοντα ταῦτα τὰ μεγέθη ἐπὶ τὸ μείζον ἢ ἐπὶ τὸ ἐλάττον ἀλόγῳ τινὶ μεγέθει. 30

Γένη δὲ ἐστὶ τρία τὰ προειρημένα.

Πᾶν οὖν ἔστω μέλος ἥτοι διατονικόν, καὶ χρωματικόν, ἢ ἑναρμόνιον ἢ κοινόν, ἢ μικτόν ἐκ τούτων. διατονικόν μὲν οὖν ἐστὶν τὸ τῇ διατονικῇ⁴ διαιρέσει⁵ χρώμενον· χρωματικόν δὲ τὸ τῇ χρωματικῇ· ἑναρμόνιον δὲ

³ Sic.

⁴ διατονικὴ Cod.

⁵ διαιρεση Cod.

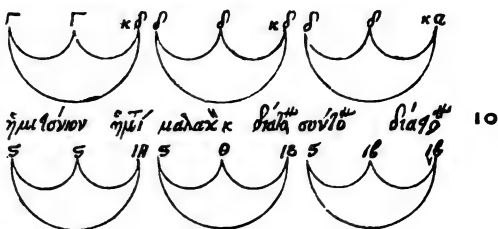
τὸ τῇ ἐναρμονίῳ· κοινὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν ἐστώτων φθόγγων συγκείμενον· μικτὸν δὲ τὸ ἐν ϕ δύο ἢ τρεῖς χαρακτῆρες γενικοὶ ἐμφαίνονται, οἷον διατόνου καὶ χρώματος, ἢ διατόνου καὶ ἀρμονίας, ἢ χρώματος καὶ ἀρμονίας, ἢ καὶ διατόνου καὶ χρώματος καὶ ἀρμονίας. Γίνονται δὲ 5 αἱ τῶν γενῶν διαφοραὶ, παρὰ τοὺς κινουμένους τῶν φθόγγων. κινεῖται δὲ ἢ μὲν λιχανὸς ἐν τονιαίῳ τόπῳ· ἢ δὲ παρυπάτῃ ἐν διεσκιαιφῷ⁶. λιχανὸς μὲν οὖν ἐστι ὀξυτάτῃ ἢ τόνον ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ἀπέχουσα τῶν τὸ τετράχορδον περιεχόντων· βαρυτάτῃ δὲ ἢ δίτονον· ὁμοίως δὲ καὶ ὑπαρυπάτῃ ἐστὶ· βαρυτάτῃ μὲν ἢ διέσιν ἀπὸ τοῦ βαρυτέρου 10 τῶν τὸ τετράχορδον περιεχόντων ἀπέχουσα· ὀξυτάτῃ δὲ ἡμιτόνιον ἀπέχουσα.

Χρόα δὲ ἐστὶ, γένους εἰδικὴ διαίρεσις· χροαὶ δὲ εἰσιν αἱ ῥηταὶ καὶ γνώριμοι ἕξ, ἀρμονίας μία, χρώματος τρεῖς, διατονου δύο. ἢ μὲν οὖν τῆς ἀρμονίας τῇ αὐτῇ τοῦ γένους διαιρέσει κέχρη- 15 ται· μελωδεῖται γὰρ κατὰ διέσιν τεταρτημόριον καὶ διέσιν τὴν ἴσιν καὶ δίτονον· τῶν δὲ χρωματικῶν διαιρέσεων βαρυτάτῃ μὲν ἐστὶν ἢ τοῦ μαλακοῦ χρώματος χροά· μελωδεῖται δὲ κατὰ διέσιν τριτημόριον τόνου, καὶ διέσιν τὴν ἴσιν, καὶ τὸ ἴσον τόνῳ καὶ ϕ ἡμισει τρίτῳ· τὸ δὲ ἡμιόλιον κατὰ διέσιν ἡμιολίαν τῆς ἐναρμονίου 20 διέσεως καὶ διέσιν τὴν ἴσιν, καὶ ἐπτα τεταρτημορίων διέσεων ἀσύνθετον διάστημα· τρεῖς γὰρ ἐπτα, εἴκοσι καὶ ἓν· τὸ δὲ τονιαῖον χρῶμα τῇ αὐτῇ τοῦ γένους κέχρηται. μελωδεῖται γὰρ κατὰ ἡμιτόνιον καὶ ἡμιτόνιον καὶ τριημιτόνιον.

Κέκληται δὲ τὰ εἰρημένα χρώματα ἀπὸ τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτοῖς 25 πυκνῶν. τόγε γὰρ τονιαῖον ἀπὸ τοῦ ἐνυπάρχοντος καὶ αὐτῷ κατὰ σύνθεσιν τόνου καὶ ἡμιόλιον ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου πυκνοῦ ὡσαύτως χρῶμα· ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτῷ πυκνὸν χρῶμα ἀνιέται τε καὶ κλύεται⁷. τῶν δὲ διατονικῶν διαιρέσεων τὸ μὲν διάτνον μαλακὸν καλεῖται· τὸ δὲ, σύντονον· ἢ μὲν οὖν τοῦ μαλακοῦ διατόνου χροά μελωδεῖται κατὰ 30 ἡμιτόνιον καὶ τριῶν διέσεων ἀσύνθετον διάστημα, καὶ πέντε διέσεων ὁμοίως ἀσύνθετον διάστημα· ἢ δὲ τοῦ συντόνου διατόνου τῇ αὐτῇ τοῦ γένους ἐπικοινωνεῖ διαίρεσις. μελωδεῖται γὰρ κατὰ ἡμιτόνιον καὶ τόνον. δείκνυνται δὲ καὶ δι' ἀριθμῶν αἱ χροαὶ τὸν τρόπον τοῦτον. ὑποτίθεται γὰρ ὁ τόνος εἰς δώδεκά τινα ἐλάχιστα μόρια διαιρούμενος·

⁶ Sic.⁷ Sic.

ὧν ἕκαστον δωδεκατημόριον τόνου καλεῖται. ἀναλόγως δὲ τῷ τόνῳ καὶ τὰ λοιπὰ διαστήματα· τὸ μὲν γὰρ ἡμιτόνιον εἰς ἕξ δωδεκατημόρια· ἡ δὲ δίεσις, ἡ μὲν τεταρτημόριος εἰς τρία· ἡ δὲ τριτημόριος εἰς τέσσαρα· ὅλον δὲ τὸ διὰ τεσσάρων εἰς τριάκοντα. ἡ μὲν οὖν ἀρμονία μελωδηθήσεται, κατὰ τριῶν δωδεκατημερίων μέγεθος 5 καὶ τριῶν, καὶ κδ· τὸ δὲ μαλακὸν χρῶμα κατὰ τέσσαρα καὶ δ', καὶ κδ καὶ κβ· τὸ δὲ ἡμιόλιον χρῶμα κατὰ τέτταρα ἡμισυ καὶ τέσσαρα ἡμισυ καὶ ἡμιόλιον ἡμί' μαλακ' δακ' συνίθ' διάθρ' 10 κα· τὸ δὲ τονιαῖον χρῶμα κατὰ 5 καὶ 5 καὶ ιη· τὸ δὲ μαλακὸν



διάτονον κατὰ 5 καὶ θ καὶ ιε· τὸ δὲ σύντονον κατὰ 5 καὶ ιβ καὶ ια.

Τῶν δὲ συστημάτων διαφοραὶ εἰσι ζ'. τέσσαρες μὲν αἱ αὐταὶ 15 τοῖς διαστήμασιν, ἥτε κατὰ μέγεθος καὶ ἡ κατὰ γένος· καὶ τοῦ συμφώνου καὶ ἡ τοῦ ῥήτου καὶ ἀλόγου· τρεῖς δὲ ἴδιαι τῶν συστημάτων διαφοραὶ εἰσιν, ἡ τοῦ ἐξῆς καὶ ὑπερβατοῦ, καὶ ἡ τοῦ συνημμένου καὶ διεzeugμένου, καὶ ἡ τοῦ ἀμεταβόλου καὶ ἐμμεταβόλου. μεγέθει μὲν οὖν διαφέρει τὰ μείζω συστήματα τῶν ἐλατ- 20 τόνων, καθάπερ τὸ διὰ πασῶν τοῦ τριτόνου, ἢ διὰ πέντε ἢ διὰ τεσσάρων ἢ τῶν ὁμοίων· γένει δὲ διατονικὰ τῶν ἐναρμονίων ἢ χρωματικῶν ἢ τὰ χρωματικά ἢ ἐναρμονία τῶν λοιπῶν τῇ δὲ τοῦ συμφώνου καὶ διαφώνου διοίσει τὰ ὑπὸ τῶν συμφώνων φθόγγων περιεχόμενα τῶν ὑπὸ διαφώνων. σύμφωνα δὲ ἐστὶν ἐν τῷ ἀμεταβόλῳ 25 συστήματα ἕξ ἐλάχιστον μὲν, τὸ διὰ τεσσάρων τόνων δύο ἡμίσεις· οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ ὑπάτης ὑπατῶν μέσων· δεύτερον δὲ τὸ διὰ πέντε τόνων τριῶν ἡμίσεις, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ ὑπάτην μέσων· τρίτον δὲ τὸ διὰ πασῶν τόνων ἕξ, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ μέσων· τέταρτον δὲ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ 30 τεσσάρων τόνων ὀκτὼ ἡμίσεις, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ νήτην συνημμένων ἢ παρανήτην διεzeugμένων διάτονον· πέμπτον τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε τόνων ἑνέα ἡμίσεις, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ νήτην διεzeugμένων· ἕκτον τὸ δις διὰ πασῶν τόνων δώδεκα, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ νήτην ὑπερ- 35

βολαίων. τὸ δὲ συνημμένων σύστημα πρόεισι μέχρι τέταρτον συμφώνου· πρῶτον γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ διὰ τεσσάρων· δεύτερον, τὸ διὰ πέντε· τρίτον τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων· ὁ δὲ τῆς φωνῆς τύπος, αὐξεται μέχρι τοῦ ὀγδόου συμφώνου, ὅπερ ἐστὶ διὰ πασῶν
 5 καὶ διὰ τεσσάρων καὶ διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε· διάφωνα δὲ ἐστὶ τὰ τε ἐλάττω τῶν διὰ τεσσάρων καὶ μεταξὺ τῶν εἰρημένων συμφώνων πάντα.

Γίνεται δὲ καὶ σχήματα τοῦ αὐτοῦ μεγέθους ἐκ τῶν αὐτῶν ἀσυνθέτων συγκεείμενα καὶ ἀριθμοῦ, εἴπερ ἡ τάξις ἀλλοίωσιν
 10 λάβοιεν ὑπάρχοντός τινος ἀνομοίου· τὰ γὰρ ἐξ ἴσων πάντων ἢ ὁμοίων σχημάτων ἀλλοίωσιν οὐ ποιεῖ. τοῦ μὲν οὖν διὰ τεσσάρων τρία ἐστὶν εἶδη· πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ ὑπάτης ὑπάτων ἐπὶ ὑπάτων μέσων·
 15 ὑπάτης ὑπάτων ἐπὶ παρυπάτων μέσων· τρίτον δὲ τὸ ἀπὸ ὀξυπύκνων περιεχόμενον, οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ λιχανοῦ ὑπατῶν ἐπὶ λιχανὸν μέσων. ἐν μὲν οὖν ἀρμονίᾳ καὶ χρώματι πρὸς τὴν τοῦ πυκνοῦ σχέσιν τὰ σχήματα τῶν συμφώνων λαμβάνεται. ἐν δὲ διατόνῳ ἐπὶ πυκνοῦ οὐ γίνεται. διαιρεῖται δὲ τὸ γένος τοῦτο, εἰς ἡμιτόνια καὶ
 20 τόνοισ· ὑπάρχει δὲ ἐν τῇ διὰ τεσσάρων συμφωνίᾳ, ἡμιτόνιον μὲν ἓν, τόνοι δὲ δύο· ὁμοίως δὲ καὶ τῇ διὰ πέντε, ἡμιτόνιον μὲν ἓν, τόνοι δὲ τρεῖς· ἐν δὲ τὸ διὰ πασῶν, ἡμιτόνια μὲν δύο, τόνοι δὲ πέντε.

Πρὸς δὲ τὴν τῶν ἡμιτονίων σχέσιν τὰ σχήματα θεωρεῖται. τοῦ οὖν διὰ τεσσάρων πρῶτον μὲν ἐστὶν εἶδος, οὗ τὸ ἡμιτόνιον ἐπὶ
 25 τὸ βαρὺ τῶν τόνων κεῖται· δεύτερον δὲ, οὗ πρῶτον ἐπὶ τὸ ὀξύ· τρίτον, οὗ μέσον τῶν τόνων· ἔστι δὲ καὶ ταῦτα ὁμοίως τοῖς λοιποῖς γένεσιν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν φθόγγων ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς. τοῦ δὲ διὰ πέντε τέσσαρα ἐστὶ σχήματα· πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, οὗ πρῶτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ ὑπάτης
 30 μέσων ἐπὶ παραμέσῃ· δεύτερον δὲ τὸ ὑπὸ μεσοπύκνων περιεχόμενον, οὗ δεύτερος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ βαρυτάτης μέσων, ἐπὶ τρίτην διεξευγμένον· τρίτον δὲ, τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων περιεχόμενον· οὗ τρίτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ λιχανοῦ μέσων ἐπὶ παρανήτην διεξευγμένον· τέταρτον τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμε-
 35 νον, οὗ τέταρτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ βαρὺ· ἔστι δὲ ἀπὸ μέσης ἐπὶ νήτην

διεzeugμένων ἢ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ ὑπάτην μέσων. ἐν δὲ διατόνῳ πρῶτον μὲν ἐστὶ σχῆμα, οὗ πρῶτον τὸ ἡμιτόνιον ἐπὶ τὸ βαρὺ κείται· δεύτερον δὲ οὗ πρῶτον ἐπὶ τὸ ὀξύ· τρίτον οὗ δεύτερον ἐπὶ τὸ ὀξύ· τέταρτον οὗ τρίτον ἐπὶ τὸ βαρὺ. τοῦ δὲ διαπασῶν εἶδη ἐστὶν ἐπτά· πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, οὗ πρῶτος ὁ 5 τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ ὑπάτης ὑπατῶν ἐπὶ παραμέσῃ· ἐκαλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μιζολύδιον· δεύτερον τὸ ἀπὸ μεσοπύκνων περιεχόμενον· οὗ δεύτερος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ, ἔστι δὲ ἀπὸ παρυπάτης ὑπατῶν ἐπὶ τρίτην διεzeugμένων· ἐκαλεῖτο δὲ λυδίον· τρίτον τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων περιεχόμενον, οὗ τρίτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ 10 ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ λιχανοῦ ὑπατῶν ἐπὶ παρανήτην διεzeugμένων· ἐκαλεῖτο δὲ φρύγιον· τέταρτον τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, οὗ τέταρτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ ὑπάτης μέσων ἐπὶ νήτην διεzeugμένων· ἐκαλεῖτο δὲ δῶριον· πέμπτον τὸ ὑπομεσοπύκνων περιεχόμενον, οὗ πέμπτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ παρ- 15 ὑπάτης μέσων ἐπὶ τρίτην ὑπερβολαίων· ἐκαλεῖτο δὲ ὑπολύδιον· ἕκτον τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων περιεχόμενον· οὗ ἕκτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι δὲ ἀπὸ λιχανοῦ μέσων ἐπὶ παρανήτην ὑπερβολαίων· ἐκαλεῖτο δὲ ὑποφρύγιον· ἑβδομον δὲ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον· οὗ πρῶτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ βαρὺ· ἔστι δὲ ἀπὸ μέσης ἐπὶ νήτην ὑπερβο- 20 λαίων, ἣ ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ μέσῃ· ἐκαλεῖτο δὲ κοινὸν καὶ λοκρικόν, καὶ ὑποδῶριον.

Ἐν δὲ διατόνῳ πρῶτον μὲν ἐστὶν εἶδος τὸ διὰ πασῶν· οὗ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, τέταρτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἔστι τὸ ἡμιτόνιον· δεύτερον δὲ οὗ τρίτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ πρῶτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ· τρίτον δὲ, οὗ 25 δεύτερον ἐφ' ἐκάτερα· τέταρτον δὲ οὗ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, τρίτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ· πέμπτον δὲ οὗ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ ὀξύ, τέταρτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ· ἕκτον δὲ, οὗ τρίτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, δεύτερον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ· ἑβδομον δὲ, οὗ δεύτερον μὲν ἐπὶ τὸ ὀξύ, τρίτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ.

Ἔστι δὲ καὶ ταῦτα ἀπὸ τῶν αὐτῶν φθόγγων ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, 30 καθάπερ ἐπὶ τῆς ἀρμονίας καὶ τοῦ χρώματος· καὶ ἐκαλεῖτο τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι. τῇ δὲ τοῦ ρήτου καὶ ἀλόγου διαφορᾷ διοίσει συστήματα⁶ ὅσα ἐκ ρήτῶν διαστημάτων σύγκειται τῶν ἐξ ἀλόγων· ὅσα μὲν γὰρ ρήτα, ἐκ ρήτῶν ἐστίν· ὅσα δὲ ἐξ ἀλόγων, ἄλογα· τῇ δὲ τοῦ

⁶ συστή κατά Cod.

ἐξῆς καὶ ὑπερβατοῦ διαφορᾷ διόισι συστήματα διὰ τῶν ἐξῆς φθόγγων μελωδούμενα τῇ καθ' ὑπερβατόν· τῇ δὲ τοῦ συνημμένου καὶ διεzeugμένου διαφορᾷ διοίσει συστήματα, ὅσα διὰ τῶν συνημμένων τετραχόρδων τὴν σύνθεσιν ἔχει τῶν διεzeugμένων.

- 5 *Ἔστι δὲ συναφὴ μὲν δύο τετραχόρδων ἐξῆς μελωδουμένων ὁμοίων κατὰ σχῆμα φθόγγος κοινός. διάzeugεις δὲ ἔστι δύο τετραχόρδων ἐξῆς μελωδουμένων ὁμοίων κατὰ σχῆμα τόνος ἀναμέσων. εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι συναφαὶ τρεῖς, μέση, ὀξυτάτη, βαρυτάτη· καὶ ἔστι βαρυτάτη μὲν ἢ ἐκ τοῦ ὑπατῶν, καὶ μέσων τετραχόρδου· κοινὸς δὲ αὐτὰ
10 συνάπτει φθόγγος ὑπάτη μέσων· μέση δὲ ἔστι συναφὴ ἐκ τοῦ μέσων καὶ νητῶν συνημμένη· κοινὸς δὲ αὐτὰ συνάπτει φθόγγος. μέση ὀξυτάτη δὲ ἔστι συναφὴ ἢ ἐκ τοῦ διεzeugμένων καὶ ὑπερβολαίων· κοινὸς δὲ αὐτὰ συνάπτει φθόγγος, νήτη διεzeugμένων· διέzeugεις δὲ ἔστι μία, ἢ ἐκ τοῦ μέσων καὶ νήτων διεzeugμένων· κοινὸς
15 δὲ αὐτὰ διαzeugνυσι τόνος, ὁ μεταξὺ μέσης καὶ παραμέσης.

- Τέλεια δὲ ἔστι συστήματα δύο· τὸ μὲν ἔλαττον, τὸ δὲ μεῖζον· καὶ ἔστι τὸ μὲν ἔλαττον κατὰ συναφὴν ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ νήτην συνημμέναν. ὑπάρχει δὲ ἐν αὐτῷ τετράχορδα τρία συνημμένα τάδε· ὑπατῶν μέσων συνημμένων, καὶ τόνος ἀπὸ
20 προσλαμβανομένου ἐπὶ ὑπάτην ὑπατῶν· συμφώνων δὲ ὀρίζεται τῷ διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων. τὸ δὲ μεῖζον ἔστι κατὰ διάzeugειν ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ νήτην ὑπερβολαίων· ὑπάρχει δὲ ἐν αὐτῷ τετράχορδα μὲν δ' $\beta\gamma'$ ⁷ δυοῖν διεzeugμένα, ἀλλήλοις δὲ συνημμένα, τό τε ὑπατῶν καὶ διεzeugμένων καὶ ὑπερβολαίων·
25 καὶ ἔτι τόνοι δύο· ὅ τε ἀπὸ προσλαμβανομένου ἐπὶ ὑπάτην ὑπατῶν, καὶ ἀπὸ παραμέσης ἐπὶ μέσην· συμφώνῳ δὲ ὀρίζεται τῷ δις διαπασῶν· πέντε δὲ ὄντων τετραχόρδων ἐν τῷ ἀμεταβόλῳ συστήματι, ὅπερ ἔστιν ἐξ ἀμφοῖν τελείων σύνθετον· τὰ μὲν δύο κοινὰ ἔστιν ἑκατέρων τῶν τελείων, τό τε ὑπατῶν καὶ μέσων· ἴδια δὲ τοῦ
30 μὲν κατὰ συναφὴν τὸ νητῶν συνημμένων· τοῦ δὲ καταδιάzeugεις τὸ νητῶν διεzeugμένων, καὶ νητῶν ὑπερβολαίων· τῇ δὲ τοῦ ἀμεταβόλου καὶ ἐνμεταβόλου διοίσει, καθ' ἣν διαφέρει τὰ ἀπλᾶ⁸ συστήματα τῶν μὴ ἀπλῶν· ἀπλᾶ μὲν οὖν ἔστι, τὰ πρὸς μίαν μέσην ἡρμωμένα· διπλᾶ δὲ, τὰ πρὸς δύο· τριπλᾶ δὲ, τὰ πρὸς

⁷ Sic.⁸ ἀπλᾶ Cod.

τρεῖς· πολλαπλάσια δὲ, τὰ πρὸς πλείονας. ἔστι δὲ μέση φθόγγος δύναμις, ᾧ συμβέβηκε, κατὰ μὲν διάζευξιν ἐπὶ μὲν τὸ ὀξὺ τόνον ἔχειν ἀσύνθετον· κατὰ δὲ συναφὴν, ᾧ συμβαίνει γ'. τετραχόρδων συνημμένων, ἥτοι τοῦ μέσου ὀξυτάτῳ εἶναι, ἢ τοῦ ὀξυτάτου βαρυτάτῳ. ἀπὸ δὲ τῆς μέσης καὶ αἱ τῶν λοιπῶν φθόγγων δυνάμεις 5 γνωρίζονται· τὸ γὰρ πῶς ἔχειν ἕκαστον αὐτῶν πρὸς τὴν μέσῃ φανερώς γίνεται.

Τόνος δὲ λέγεται τετραχῶς· καὶ γὰρ ὡς φθόγγος καὶ διάστημα, καὶ ὡς τόπος φωνῆς, καὶ ὡς τάσις. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ φθόγγου χρῶνται τῷ ὀνόματι οἱ λέγοντες ἐπτάτονον καὶ φόρμιγγα, καθάπερ 10 Τέρπανδρος καὶ Ἰων. ὁ μὲν γὰρ φησιν,

Ἡμεῖς τοι τετράγην ἀποστέρξαντες αἰοῖδαν,

Ἐπτατόνῃ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμους·

Ὁ δὲ

Ἐν δεκαχόρδῳ λύρα τὴν δεκαθάμνα τάξιν ἔχεις αἰεὶ

Τὰς συμφωνήσας ἀρμονίας τριῶδους.

Πρὶν μὲν σ' ἐπτάτονον ψάλλον διατέσσαρα πάντες

Ἑλλήνες σπανίαν μοῦσαν ἀειράμενοι.

15

Καὶ ἕτεροι δὲ οὐκ ὀλίγοι κέχρηται τῷ ὀνόματι. ἐπὶ δὲ τοῦ διαστήματος, ὅταν λέγωμεν ἀπὸ μέσης ἐπὶ παραμέσῃ τόνον εἶναι. ὁ δὲ ὡς τόπος, ὅταν λέγωμεν φωνῆς, δώριον ἢ φρύγιον, ἢ λύδιον⁹, 20 ἢ τῶν ἄλλων τινά.

Εἰσὶ δὲ κατὰ Ἀριστοξενον ιγ, ὑπερμιξολύδιος, ὁ καὶ ὑπερβρύγιος καλούμενος· μιξολύδιοι δύο, ὀξύτερος καὶ βαρύτερος· ὧν ὁ ὀξύτερος καὶ ὑπεράστιος καλεῖται· ὁ δὲ βαρύτερος καὶ ὑπερδῶριος· λύδιοι δύο, ὀξύτερος καὶ βαρύτερος· ὧν ὁ βαρύτερος 25 ρος καὶ αἰόλιος καλεῖται· φρύγιοι δύο, ὀξύτερος καὶ βαρύτερος· ὧν ὁ βαρύτερος καὶ ἰάσιος καλεῖται· δῶριος εἷς, ὑπολύδιοι δύο, ὀξύτερος καὶ βαρύτερος· ὧν ὁ βαρύτερος ἢ ὑποαἰόλιος καλεῖται· ὑποφρύγιοι δύο, ὧν ὁ βαρύτερος καὶ ὑποἰάσιος καλεῖται ὑποδῶριος· τούτων ὀξυτάτος μὲν ὁ δῶριος· οἱ δὲ ἐξῆς οἱ ἀπὸ τῶν ὀξυτά- 30 των μέχρι τοῦ βαρυτάτου, ἡμιτονίου ἀλλήλων ὑπερέχοντες· παράλληλοι δὲ δύο, τριημιτόνιον· ἀλόγως δὲ ἕξει, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν λοιπῶν τόνων διαστάσεως. ὁ δὲ ὑπερμιξολύδιος τοῦ ὑποδωρίου τῷ διὰ πασῶν ἐστὶν ὀξύτερος. ὁ δὲ ὡς τάσις τόνος λέγεται, καθ' ὃ

⁹ λιδ. Cod.

φαμέν ὀξυτονεῖν τινὰ ἢ βαρυτονεῖν, ἢ μέσω τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ κεχρῆσθαι, καὶ κατὰ τόνον, καὶ κατὰ μελοποιίαν.

Κατὰ μὲν οὖν γένος γίνεται μεταβολή, ὅταν ἐκ διατόνου εἰς χρωμα ἢ ἀρμονίας εἰς τι τῶν λοιπῶν μεταβολὴ γένηται. κατὰ σύστημα δὲ, ὅταν ἐκ συναφῆς εἰς διάζευξιν, ἢ ἀνάπαλιν, μεταβολὴ γένηται. κατὰ τόνον δὲ, ὅταν ἐκ θωρίων εἰς φρύγια, ἢ ἐκ φρυγίων εἰς λύδια, ἢ ὑποδωρία· ἢ καθόλου, ὅταν ἐκ τινος τῶν δεκατριῶν τόνων εἰς τινα τῶν λοιπῶν μεταβολὴ γένηται.

Γίνονται δὲ μεταβολαὶ ἀπὸ τῆς ἡμιτονίας ἀρξάμεναι μέχρι
 10 τοῦ διὰ πασῶν· ὧν αἱ μὲν κατὰ σύμφωνα γίνονται διαστήματα, αἱ δὲ κατὰ διάφωνα. τούτων δὲ ἐμμελεῖς μὲν, αἵτε κατὰ σύμφωνα γινόμεναι διαστήματα, καὶ ἡ τονιαῖα. τῶν δὲ λοιπῶν, αἱ μὲν ἐμμελεῖς¹⁰, αἱ δὲ μᾶλλον. ἐν ὅσαις μὲν οὖν αὐτῶν πλείων οἱ¹¹ κοινωνία, ἐμμελέστεραι· ἐν ὅσαις δὲ ἐλάττων, ἐκμελέστεραι.
 15 Ἐπειδὴ ἀναγκαῖον πάσῃ μεταβολῇ κοινόν τι ὑπάρχειν, ἢ φθόγγον, ἢ διάστημα, ἢ σύστημα. λαμβάνεται δὲ ἡ κοινωνία, καθ' ὁμοιότητα φθόγγων· ὅταν γὰρ ἐπ' ἀλλήλους ἐν ταῖς μεταβολαῖς πέσωσιν ὅμοιοι φθόγγοι, κατὰ τὴν τοῦ πυκνοῦ μετοχὴν, ἐμμελὲς γίνεται ἡ μεταβολή· ὅταν δὲ ὅμοιοι, ἐκμελὲς.

20 Κατὰ δὲ μελοποιίαν γίνεται μεταβολή, ὅταν ἐκ διαστατικῷ ἤθους εἰς συστατικὸν ἢ εἰς ἡσυχαστικόν· ἢ ἐξ ἡσυχαστικῷ ἤθους εἰς συστατικὸν ἢ ἡσυχαστικόν, ἢ ἐξ ἡσυχαστικῷ εἰς τί τῶν λοιπῶν ἢ μεταβολὴ γένηται. ἔστι δὲ διαστατικὸν μὲν ἦθος μελοποιίας, δι' οὗ σημαίνεται μεγαλοπρέπεια καὶ διάρμα ψυχῆς ἀν-
 25 θρώδης, καὶ πράξεις ἥρωικαί, καὶ πάθη τούτοις οἰκεῖα. χρῆται δὲ τούτοις, μάλιστα μὲν ἡ τραγῳδία, καὶ τῶν λοιπῶν δὲ οὕσα¹² τούτου ἔχεται τοῦ χαρακτῆρος· συστατικὸν δὲ, δι' οὗ συνάγεται ἡ ψυχὴ εἰς ταπεινότητα καὶ ἄνανδρον διάθεσιν. ἀρμόσει δὲ τὸ τοιοῦτον κατάστημα τοῖς ἐρωτικοῖς πάθεσι καὶ θρήνοις καὶ οἰκτις, καὶ
 30 τοῖς παραπλησίοις. ἡσυχαστικὸν δὲ εἶδος ἐστὶ μελοποιίας, ᾧ παρέπεται ἡρμότης ψυχῆς καὶ κατάστημα ἐλευθέριον τε καὶ εἰρηνικόν. ἀρμόσουσι δὲ αὐτῷ ὕμνοι, παιᾶνες, ἐγκώμια, συμβουλαί, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. μελοποιία ἐστὶ χρῆσις τῶν προειρημένων μελῶν τῆς ἀρμυρικῆς καὶ ὑποκειμένων δύναμιν ἐχόντων. δι' ὧν

¹⁰ γρ. ἦτιον ἢ ἐκμελεῖς, sic in marg. ¹¹ Sic leg. ἦ. ¹² Leg. δεῦσα.

μελοποιία ἐπιτελεῖται, τέσσαρά ἐστι, ἀγωγή, πλοκή, πετεία, τονή. ἀγωγή μὲν οὖν ἐστὶν ἡ διὰ τῶν ἐξῆς φθόγγων ὁδὸς τοῦ μέλους. πλοκή δὲ ἡ ἐναλλάξ τῶν διαστημάτων θέσις παράλληλος. πετεία δὲ ἡ ἐφ' ἐνὸς τόνου πολλάκις γινομένη πλήξις. τονή δὲ ἡ ἐπὶ πλείονα χρόνον μονὴ κατὰ μίαν γινομένη προφορὰν τῆς φωνῆς. 5 διάγραμμα δὲ σχῆμα ἐπίπεδον, τὰς τῶν μελωδουμένων περιέχον δυνάμεις. δύναμις δὲ ἐστὶ τάξις φθόγγου, δι' ἧς γνωρίζομεν τῶν φθόγγων ἕκαστον. μελοποιία δὲ ἐστὶ χρῆσις τῶν ὑποκειμένων τῇ ἀρμονικῇ πραγματείας. πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐκάστης ὑποθέσεως οὗτος ὁ ὅρος, τῆς κατὰ τὸ ἡρμωσμένον.

10

Hoc frag. subjungo e Cod. 2720. erutum f. 87. v.

Ὅτι Κάδμον εἶναι τὸν Φοῖνικα λέγουσιν ἀρχηγέτην καὶ κιθαριστικῆς· ὅθεν καὶ ὁ φοῖνιξ ἐν τι τῶν ψαλτηρίων ὀργάνων. Πολ-
λοὺς οἶδα ὀργάνοις ἄλλοις ἀντὶ σαλπίγγων ἐν πολέμῳ χρωμένους.
σύριγγι μὲν Ἀρκάδας, Λυδοὺς δὲ πηκτῖσι, καὶ Κρήτας λύρα, καὶ 15
Λακεδαιμονίους αὐλῶ, καὶ Λιβύας κόχλῳ, καὶ κέρατι Θραῖκας,
καὶ Αἰγυπτίους λωτῶ. ἐχρῶντο δὲ καὶ βόμβυκι Ἀσσύριοι, καὶ
Ἴνδοι ρόπτρῳ, καὶ Αἰθίοπες τυμπάνῳ, Ἀραβες κυμβάλῳ, καὶ Παρ-
θυαῖοι ποικίλοις ἡχείοις κατὰ βόμβον ἐκπληκτικοῖς.

ΙΣΑΑΚΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ ΣΤΙΧΟΙ
IAMBICOI¹.

- 7 **Η**ΘΟΣ² ῥυθμίσας ἀρετῶν ταῖς ἰδέαις,
ψυχὴν δὲ πάλιν τοῖς λόγοις ἐναρμόσας,
5 σύμφωνον ἔσχες τῷ λόγῳ καὶ τὸν τρόπον.
Καὶ ῥυθμὸς οὗτος τρίτος ἐκ τοῦ Πινδάρου
εὐρὼν τὸ πᾶν ὡς τμήμα, πρὸς σέ πως ῥέπει,
καὶ γίνεται σοι πλεῖστος ἐντεῦθεν λόγος³,
ἕως λογικὸς προσλαβεῖν τοῦτον πόνοις
10 ὑπηρετοῦμαι τοιγαροῦν σοι χαρίτων,
πρὸς ταῦτα κ' ἀγῶ, τῷ Θεῷ σου δ' ἡ χάρις,
ἐν ᾧ⁴ τέλος πᾶν ἀγαθῶν⁵ ἀνύεται.

¹ Cod. 1881. Chart. Sæc. XV. Continet Hephæstion. Enchir. cum Schol. et varia Opuscula Metrica, inter quæ f. 96, Anonymi de metris Pindaricis versibus politicis conscriptum. Hujus autem auctor est Isaacus Tzetzes, ut doceor Cod. Bodl. t. iv. 9. ol. Saibant.

² Cod. Paris. hæc est tabula 10. fol. scripta,

1. Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου διδασκαλία σαφεστάτη περὶ τῶν ἐν στίχοις μέτρων ἀπάντων. 2. περὶ μετρικῶν ποδῶν σύγγραμμα συντομώτερον. 3. ἐκ τῶν Λογίου τοῦ φιλοσόφου τὰ προλεγόμενα εἰς τὸ Ἑφαιστιῶνος ἐγχειρίδιον. 4. ἐπιτομὴ τῶν ἐννέα μέτρων ἀτελής. 5. Ἑφαιστιῶνος ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων. 6. ἄλλο σύγγραμμα περὶ μέτρων ἀναρχον. 7. Ἑρωδιανοῦ περὶ στίχων τῆς λέξεως. 8. ἕτερον σύγγραμμα περὶ τῶν μετρικῶν ποδῶν. 9. τοῦ σαφωτάτου Τρίχα ἐπιμερισμοὶ τῶν ἐννέα μέτρων. 10. περὶ τῶν Πινδαρικῶν μέτρων διὰ στίχων πολιτικῶν ἀναρχον. 11. ἕτερον σύγγραμμα ἐν πέντε λόγοις περὶ τῶν Πινδαρικῶν μέτρων ἀνεπίγραφον. 12. Λιβανίου σοφιστοῦ περὶ ἐπιστολιμαίου χαρακτήρος. 13. ἐξήγησις εἰς τὸ Ἑφαιστιῶνος ἐγχειρίδιον. Annotavit aliquis "Auctores rei metricæ hi sunt, Hephæstion, Castor Rhodius de Metris Rhetoricis, Phæbammon, Herodianus, Lenæus, Tryphon, Chæroboscus, Andronicus, Draco Stratonicensis, Triclinius, Ulysses Metricus, Tzetzes, Trichas, Longinus, &c. Vid. Codd. Colbert. 1215. 1825."

³ Hunc vers. om. Cod. Par.

⁴ ἐμῷ Par.

⁵ ἀγαθὸν Par.

ΠΕΡΙ ΠΙΝΔΑΡΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ.

Δεῖ σε γινώσκειν ἀκριβῶς, ὃ τούτοις ἐντυγχάνων,
 καὶ μέτρον τὸ Πινδαρικὸν γλιχόμενος μανθάνειν,
 οἶά τι μέρος καὶ αὐτὸ γραμματικῆς τυγχάνων
 τῶν γὰρ βραχέων καὶ μακρῶν οἶδε φροντίζειν αὕτη, 5
 ἐξ ὧν πρώτων συνίσταται μεμετρημένος λόγος
 καὶ δὴ δευτέρων τῶν ποδῶν τῶν δέ γε μέτρων τρίτων
 τετάρτων καὶ ἑσχάτων τε τριπόδων περιόδων,
 ἅπερ σαφῶς διδάσκειν τοῦ λόγου προϊόντος.
 ὥς γενικόν τι ὄνομα τὸ ποίημα τυγχάνει, 10
 καὶ διαιρεῖται τετραχῶς ὥς ὅλον εἰς τὰ μέρη.
 τῶν ποιημάτων γὰρ εἰσι τὰ μέντοι κατὰ στίχον,
 συστηματικά τε καὶ μικτά τε, πρὸς τούτοις δὲ κοινὰ τε.
 καὶ κατὰ στίχον μὲν εἰσιν ὅσα μετρεῖται μέτρῳ
 αὐτῷ τῷ οἰοδῆτινι, ὥς τὰ Ὀμήρου ἔπη, 15
 εἰ βούλει, καὶ Λυκόφρονος, καὶ τὰ τοῦ Θεοκρίτου,
 Ὀππιανοῦ τε σὺν αὐταῖς, καὶ τοῦ Διονυσίου,
 ὅσα τῷ μέτρῳ τῷ αὐτῷ διόλου ἐκμετρεῖται.
 ἐν καταχρήσει ἴσθι δὲ καὶ ταῦτα κατὰ στίχον
 καλοῦνται, οἷς ἐμέλησε τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τοῦ μέτρου, 20
 καὶ ὑπὸ κόμματος αὐτοῦ ἢ κώλου ἐκμετρῶνται.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡᾶΣ ΣΤΙΧΟΤ ΚΑὶ ΚΩΛΟΤ.

Διαφορὰν δὲ γίνωσκε τοῦ μέτρου καὶ τοῦ κώλου
 καὶ κόμματος τυγχάνουσιν παρὰ τοῖς τεχνογράφοις.
 στίχος τὸ ὑπὲρ δίμετρον τρίσιν ἐν συζυγίαις. 25
 τὴν συζυγίαν μάνθανε οὔσαν ταυτὴν τῷ μέτρῳ,
 δύο ποδας τὸ μέτρον δὲ εἰ ἰαμβεῖα πρόσχες,
 τρεχαῖκὰ, σπονδειακὰ, καὶ ἀναπαιστικά τε,
 ὥς τῶν δακτύλων ἐντελὲς ἀναπληρούντων μέτρων,
 ὥς εἶναι στίχον τρίμετρον τὸν ἰαμβεῖον στίχον. 30
 ἐξάμετρον δακτυλικόν, εἰ καὶ σπονδείους ἔχει.

- ὄρα γὰρ τὴν μετάληψιν ὅπως ὡς θαυμασία.
 ὁ ἱάμβος ἐστὶν οὗ δακτύλῳ σκευωρεῖται.
 ἐν οἷσιν χώραις δὲ τελεῖ, σὺν ἄλλοις τρισυλλάβων
 πάντα πλησμένως προϊὼν ὁ λόγος ἐκδιδάξει.
 5 πλὴν τοῦτο μόνον γίνωσκε δακτύλῳ ἐκμετρεῖσθαι.
 Ὅ μέντοι γε ἡρώϊκός δακτύλῳ καὶ σπονδείῳ
 τὸν δάκτυλον εἰρήκαμεν ἐπέχειν ἓν τι μέτρον.
 τὸν δὲ σπονδεῖον ἥμισυ ἐλέγομεν καὶ πόδα.
 ὡς γοῦν ὁ δάκτυλος αὐτὸς ἐν ἱαμβείῳ στίχῳ
 10 οὐ σώζει μέτρον ἐντελές, ἡμίμετρον τυγχάνων,
 ὡσαύτως ἐν ἡρώϊκῳ στίχῳ ὁ σπονδεῖος
 πλουτεῖ τὴν ἰδιότητα τὴν τοῦ δακτύλου πάλιν,
 καὶ μέτρον ἐκλαμβάνεται ὁλόκληρον ἐν στίχῳ.
 ἄπερ πλατύτερον ἔρῳ ἐν τόποις τοῖς ἰδίοις
 15 νῦν δὲ ἀναληπτέον μοι τὸν λόγον τὸν τοῦ στίχου.

ΠΕΡΙ ΣΤΙΧΟΤ.

- Στίχος τὸ ὑπὲρ δίμετρον τρισὶν ἐν συζυγίαις,
 πολλάκις δὲ καὶ τέτρασιν ὡς τὰ τοῦ ἀναπαισίου.
 εὔρηται γὰρ ἐν κωμικοῖς μᾶλλον Ἀριστοφάνει
 20 ἀνάπαιστοι ὀκταδικοὶ ἐνί τινι ἐν στίχῳ
 ὡς γίνεσθαι ὁλόκληρον συζυγιῶν τεσσάρων.
 ἔχεις τὸν στίχον ἀκριβῶς, μάθανε δὲ καὶ τ' ἄλλα.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡᾶΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚῶΛΟΤ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΟΣ.

- Τὸ κῶλον καὶ τὸ κόμμα γὰρ κατὰ τι κοινωνοῦσι,
 25 κατὰ τι διαφέρουσιν, ὅτι καὶ κοινωνοῦσιν.
 ἡ κοινωνία τούτοις γὰρ ὅτι ἐντὸς διμέτρου,
 ἐντὸς δυοῖν συζυγιῶν, ἐντὸς ποδῶν τεσσάρων,
 πλὴν τοῦ δακτύλου καὶ αὐτῶν πάντων τετρασυλλάβων.
 ἀλλ' ὅταν ὥσιν ἐντελεῖς αὐταὶ αἱ συζυγίαι,
 30 κῶλον καλεῖται παραυτὰ· ἂν δ' ἀτελεῖς τι κόμμα
 μιᾶς λειπούσης συλλαβῆς, πολλάκις δὲ καὶ δύο,
 ἅς καταλήξεις λέγουσι καὶ βραχυκαταλήξει
 ὡς καὶ αὐτὰ σοι λέξομεν πλὴν ἐν οἰκείοις τόποις·

τὸ δὲ τοῦ κώλου ὄνομα καὶ τὸ τοῦ κόμματός τε
 ἐκ τῶν σωμάτων εἴληφεν ὁ ὀνοματόγραφος.
 καὶ σῶμα νόει ἐντελὲς τὸν στίχον· τὸ δὲ κῶλον
 ὁστοῦν, ἀλλ' ἄθραυστον εἶπε ἐξ ἀρμονίας ὅλον.
 τὸ δέ γε κόμμα νόησον ὁστοῦ τι μέρος πέλον·
 παύσων οὐδὲ ὀλόκληρον τὰς συζυγίας φέρει.
 καὶ τὰ περὶ μὲν τοῦ ποιήματος τοῦ κατὰ στίχον ἔχεις.

5

ΠΕΡΙ ΣΤΕΤΗΜΑΤΙΚΩΝ.

Συστημάτικα τε μάθανε τὰ ἥρωελεγεῖα.
 πρὸς γὰρ ἑξάμετρόν φημι ἥρωϊκὸν τὸν στίχον,
 τὸ ἐλεγεῖον πάρεστιν ἐν πενταμέτρῳ στίχῳ.
 γίνωσκε δὲ πεντάμετρον τὸν ἐλεγεῖον στίχον,
 ἐκ δύο πενθημιμερῶν τὸν ὅλον συνεστῶτα,
 τῶν πέντε δὲ τὸ ἥμισυ δύο καὶ ἥμισυ τι·
 δύο δὲ δύο καὶ ἡμίσεα ἐστὶ τὰ πέντε·
 ὅθεν ἐστὶ πεντάμετρον τὸ ὅλον ἐλεγεῖον.
 Ἔστι δὲ καὶ τὸ σύστημα συναγωγή τις μέτρων,
 ὥσπερ ᾧδὴ ἥρωϊκοῦ τοῦ ἑξαμέτρου στίχου
 καὶ πενταμέτρου σὺν αὐτῷ τῶν ἐλεγεῖου θέσις·
 οἶα τὰ τοῦ Θεόγνιδος ποιήματα τυγχάνει.

10

15

20

ΠΕΡΙ ΜΙΚΤΩΝ ΣΤΕΤΗΜΑΤΩΝ.

Ἐκ τούτων τοῖνυν τοῖν δυοῖν συστήματος καὶ στίχου
 τά γε μικτὰ καὶ τὰ κοινὰ συνίστανται ἐν λόγοις.
 τὰς τραγωδίας μάθανε μικτὸν ἔχούσας μέτρων,
 ἔκ τε τῶν στίχων φανέρως συστηματικοῦ τε·
 λέγοντος γὰρ τοῦ ποιητοῦ πολλοὺς τοὺς ἱαμβεῖους,
 καὶ μέχρι πλείστου ἐν αὐτῷ τῷ μέτρῳ στιχουργοῦντος δὲ,
 εὖρηνται καὶ συστήματα μυριαχοῦ τοῦ λόγου,
 ἅπερ μετροῦνται καθ' αὐτὰ ἐν μέτροις τοῖς ἰδίοις.
 αὐτὰ φημὶ τὰ βράχιστα, τὰ κόμματα, τὰ κῶλα,
 οἷς οἱ χοροὶ στυγνάζουσι ἐπιπλείστον πάρεσι.

25

30

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.

Κοινὰ δὲ συστηματικὰ ταῦτα καλοῦνται πάλιν,
 ὅποσα εἵπομεν σαφῶς καὶ κατὰ στίχον πέλειν,
 πρὸς τούτοις συστηματικὰ αὐτὰ τυγχάνειν πάλιν
 5 ὄν τὸ δεύτερον φασὶ καὶ τρίτον οἱ τεχνῖται
 τῆς ποιητρίας τῆς Σαπφoῦς τῆς ἀσματογραφούσης.
 καὶ πῶς δὲ ταῦτα γίνεται τοῦτ' ἐρῶν ἐπισπεύδω.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ Τῆς ΣΑΠΦΟΥΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΙΧΩΝ.

Στίχοι τινὲς συντίθενται τῇ ποιητρὶά τόσοι,
 10 ἔχοντες μέτρον τὸ αὐτὸ ποσόν τε καὶ ποιόν τε.
 εἰσὶ δὲ μήκιστοί τινες καὶ ὑπὲρ μέτρον στίχον,
 ὡς διηρῆσθαι καὶ πολλοῖς τοῖς παλαιτάτοις δίχα
 τοῖς πᾶσιν ἴσην τὴν τομὴν τοῖς στίχοις γεγονέναι.
 τούτους τοὺς στίχους, εἴ τις δὴ ἐντελής ἐκλαμβάνει,
 15 κατὰ τὸν στίχον εἶπη ἂν τὸ ποίημα γέγραφθαι.
 εἰ δέ τις κατὰ τὴν τομὴν μετρήσαι θέλει τοῦτο,
 συμβαίνει τὸ μὲν πρότερον ἄλλως μετρεῖσθαι μέρος,
 ἄλλως τὸ δεύτερον αὐτὸ ὡς ἡρωελεγεῖα,
 καὶ κατὰ σύστημα δοκεῖν τὸ ποίημα γεγράφθαι.
 20 Ἐπειδὴ παρανάλωμα τοῦ χρόνου ἐγεγόνει,
 καὶ ἡ Σαπφῶ καὶ τὰ Σαπφoῦς, ἡ λύρα καὶ τὰ μέλη,
 φέρε σοι πρὸς παράδειγμα θήσομεν στίχους ἄλλους·
 καὶ Ὅμηρος, Ἡσίοδος, τοὺς στίχους συγκροτεῖτω,
 ὡς καθ' ὑπόθεσιν παθεῖν τὴν τομὴν δυναμένους.
 25 “Ἄνδρα μοι ἔνεπε, μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ”
 “οὐκ ἄρα μῶνον ἔην ἐρίδων γένος· ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν.”
 Τούτους ἐάν τις διαιρῇ, καθὼ σταυρογραφοῦμεν,
 μετρήσει τὰ δακτυλικά τετράμετρα εὐρήσει·
 μετρήσει καὶ τὰ πύλοιπα ὅμοια ταῦτα ἴδιοι.
 30 καὶ βούλοιο ἱαμβικά ταῦτα καλεῖν, εὐρίσκων
 διποδιζόμενα σαφῶς ἐν ἐκτελοῦντα μέτρον.
 εἰ δέ τις δακτυλικά ταῦτα καλεῖν θελήσει,
 δίμετρα φήσει ταυταδί, πλὴν ἀκατάληκτά γε,
 μιᾶς δεούσης συλλαβῆς ὡς δάκτυλον πληροῦσθαι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤὰ ΣΧΕΣΙΝ ΣΤΕΤΗΜΑΤΙΚΩΝ.

Πάλιν τὰ τοῦ συστήματος, τὰ μέντοι κατὰ σχέσιν,
τὰ μετρικὰ δὲ ἄτακτα ἄλλο ἔστι τι μέρος·
τὰδ' ἀπολελυμένα τε, τὰδ' εἰσὶν ἐξ ὁμοίων.
τὰ γὰρ κοινόμικτα τὰ νῦν ἀφίημί σοι λέγειν. 5
εἰς ἃ τείνουν ὁ ποιητὴς ἀνταποδόσει χρῆται,
ἀνακυκλοῖ καὶ γράφει τε πάλιν ταῦτα τοῖς μέτροις,
τὰ κατὰ σχέσιν ταῦτ' εἰσὶ, καὶ λέγονται τοῖς πᾶσιν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΤΑΚΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ.

Ἄπερ δὲ μέτρα γέγραπταί τινι οὐ τεταγμένῳ 10
οὐκ ἀνακύκλησιν τινα οὔμενον κεκτημένα,
οὐχ ὁμοιότητα τινα πρὸς ἄλληλά τε σχόντα
καὶ μετρικὰ καὶ ἄτακτα καλοῦνται παρὰ πᾶσιν·
ὥς ἔταξεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ αὐτοῦ Μαργείτῃ,
ἐν ᾧ τοῖς ἐπεσὶ τινα ἱαμβικὰ τελοῦσιν, 15
ἀλλ' οὐ κατ' ἴσον σύστημα, οὐ μετὰ τοσοῦτους στίχους·
ἀλλ' ἔστιν οὔ μετὰ δέκα, ἔστιν οὔ μετὰ πέντε,
καὶ μετὰ ἕξ, καὶ μεθ' ἑπτὰ, ἔπων μετ' ὀγδοάδα.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΛΕΛΥΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ.

Ἄπερ δὲ γέγραπται εἰκὴ καὶ μέτροις ἀορίστοις, 20
οὐκ ἔχοντος τοῦ ἐν αὐτοῖς μέτρου τινὰ περ ὅρον,
ὥς νόμους κιθαρωδικούς φασὶν τοῦ Τιμοθέου,
ταῦτα φασὶν ἀπόλυτα, ταῦτα ἀπολελυμένα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞ ΟΜΟΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ.

Τὰ δ' ἐξ ὁμοίων μάνθανε, αὐτὰ γὰρ κατελείφθη· 25
ἄπερ ὑπὸ ποδός τινος ἢ τινος συζυγίας
ἢ περιόδου μετρηθῇ, ταῦτα τὰ ἐξ ὁμοίων.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Περίδον δὲ γίνωσκε τριῶν ποδῶν τι κόμμα. 30
ἐκ γὰρ τριῶν περιόδου ὥς δυοῖν συζυγία·
ἢ διαφόρων σύνθεσις ποδῶν κατὰ τοὺς ἄλλους.

οὐ τῶν αὐτῶν τροχαίου τε δακτύλου καὶ σπονδείου.
 ὅτε τοῖνυν μεμέτρηται ἕκ τινος τῶν τοιούτων
 οὐχ ὠρισμένῳ ἀριθμῷ ἀλλ' ὅλως ἀορίστως,
 τότε τὰ ἐξ ὁμοίων σοι ὑποτυποῖ ὁ λόγος·

- 5 εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς ἐν τούτοις ὠρισμένως,
 τῶν περιόδων, τῶν ποδῶν, τῶν κώλων, τῶν κομμάτων·
 οὐκ ἐξ ὁμοίων τότε εἰσὶν, ἀλλὰ τὰ κατὰ σχέσιν
 ἔχεις καὶ τὴν διαίρεσιν αὐτῶν τῶν συστημάτων.

ῬΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΤΩΝ.

- 10 Ῥποδιαίρει πάλιν δὲ τὰ κατὰ σχέσιν οὕτως.
 τούτων τὰ μὲν, μονοστροφικά, τὰ δὲ ἐπωδικά τε,
 τὰ δὲ κατὰ παρακοπὴν ἀνομοιομερῆ τε·
 τὰ δ' ἀντιθετικά εἰσι· μικτόκαινα οὐ λέγω,
 τούτοις καὶ γὰρ συνείληπται τὰ δύο ταῦτα μέρη
 15 τὰ κατὰ σχέσιν τε μικτὰ, καὶ κοινὰ κατὰ σχέσιν.
 τοῖνυν μονόστροφόν ἐστι, στροφή σὺν ἀντιστρόφῳ.
 ἀνόμοιον ὁ ἐπωδός· τὰ γὰρ ἐπωδικά τε
 ὅταν στροφή, ἀντίστροφος καὶ ἐπωδὸς τυγχάνῃ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤὰ ΠΑΡΑΚΟΠΗΝ.

- 10 Παρακοπὴν τῶν κωμικῶν ἐν παρεκβάσει μάθε,
 ὅταν τιθῶσι σύστημα ἐκ τόσων ἀνομοίων,
 καὶ συνεστῶσας ἐξ αὐτῶν παρακοπὰς ποιῶσιν,
 ὡς εἶναι τὰς παρακοπὰς τούτων ἀλλήλαις ἴσας.
 τὰ δὲ συστήματα αὐτὰ ἀνόμοια ἀλλήλοις,
 25 αὐγὰς προσβάλλον τῷ ὡς Ῥοδίου τοῦ Σιμμίου,
 καὶ τῷ πελέκει τῷ αὐτοῦ, δὴ Ῥπειὸς δωρεῖται
 Ῥτριτογενεῖ τῇ Ῥθηνᾷ χάριν δουρείου ἵππου.
 ἐπίστω τ' ἀντιθετικά, ἐν οἷς διέλεθης ξένως
 ὕστατον κῶλον δεύτερον ἀνταποδοὺς τῷ πρώτῳ·
 30 τὸ ἀπὸ τέλους δεύτερον, τῇ τάξει τῷ δευτέρῳ·
 τὸ ἀπὸ τέλους τρίτον δὲ τῇ τάξει τε τῷ τρίτῳ.
 καὶ οὕτως ἐφεξῆς ποιῶν, μέχρις αὐτοῦ τοῦ μέτρον
 ὡς εἶναι μέσον τὸ αὐτὸ καὶ παραδοξὺς τέλος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΩΔΙΚΩΝ.

Δεῦρ' ἴθι τὰ ἐπῳδικὰ ὑποδιαίρει πάλιν,
καὶ τοῦσχατόν δε γίνωσκε ταῦτ' ὄντα ἐν τριάδι.
εὐρηνται καὶ τετραδικὰ σὺν τοῖς πενταδοῖς γε
ἐν τούτοις τοῦ ἐπῳδικοῦ πολλαπλασιασθέντος
λόγῳ τινί τε μυστικῷ καὶ κρυφιδεστέρῳ⁶,
ὅν περ ἀνακαλύψομεν καὶ λέξομεν ὡς οἶον.

5

Τὸ ἄσμα τὸ ἐπῳδικὸν μίμησιν ἔχει κόσμου
στροφὴν κινήσεως παντὸς εὐτάκτως κινουμένου
τῆς τῶν πλανήτων πάλιν δὲ ἀντίστροφος πορείας·
τὴν ἡρεμίαν ἐπῳδὸς τῆς γῆς καθυπογράφει,
ὅθεν τῷ τότε ᾗδετο τῶν χορευτῶν στηκόντων.
τοίγαρ ἡ κίνησις αὐτὴ ὀρίζεται τοσῆδε.

10

ἀπ' ἀκρῶν τῆς ἀνατολῆς ἕως δυσμῆς τῶν ἄκρων,
ἀπ' ἀκρῶν τε τῶν δυτικῶν μέχρις αὐτῆς ἑώας·
τοίγαρ τοι καὶ ὀρίζεται στροφὴν σὺν ἀντιστροφῇ.
τὴν ἡρεμίαν ἔχεις δὲ τῆς γῆς ἀοριστοῦσαν.
καὶ τούτων καὶ τοὺς ἐπῳδοὺς ἐκτέθης ἀορίστους.

15

Μὴ τὰς συχνὰς δε λέγε μοι παντὸς ἀνακυκλήσεις,
μὴ τὰς συχνὰς ἀρίθμει τε κινήσεις τῶν ἀστέρων,
ὡς δῆθεν πλείους ἀξίων γενέσθαι τὰς στοφάς γε,
καὶ πλείους τὰς ἀντιστροφὰς τούτων φερούσας τύπον·
ἀλλὰ τὴν ἅπαζ μίμησιν φέρει τὸ ἄσμα κόσμου.
ἐκεῖσε δ' ἐν τοῖς ἐπῳδοῖς μίαν αὐτὴν τὴν στάσιν
τὴν τῆς χθονὸς λαμβάνομεν οὐ τόσας οὐδὲ πλείους.

20

25

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΜΩΝΥΜΩΝ ΕΠΩΔΙΚΩΝ.

Τοίγαρ τοι τοῦ ἐπῳδικοῦ καὶ ὑπαλλήλου γένους
τὰ μὲν εἰσὶν ὁμώνυμα ἐπῳδικὰ τῷ γένει,
προπῳδικὰ, μεσπῳδικὰ καὶ παλιπῳδικὰ τε
ἄλλα τε περιπῳδικὰ τυγχάνει ἐπὶ τούτοις·

30

⁶ κρυφιδεστέρῳ B.

ΠΕΡΙ ΕΠΩΔΙΚΩΝ.

- Ἐπωδικὰ μὲν γίνωσκε, ἵνα τὸν ὅρον εἴπω
οἷς τισιν ἐπιφέρεται ἀνόμοιον ὁμοίοις.
ὁμοία λέγει τὴν στροφὴν σὺν ἅμα ἀντιστρόφῳ·
5 ἀνόμοιον τὸν ἐπὶ δὸν καὶ κώλοισι καὶ τοῖς μέτροις.
ὅταν τοιγάρ τοι φέρεται στροφὴν σὺν ἀντιστρόφῳ
ὁ ἐπὶ δὸς δὲ ἔκ τοτε ἐπωδικὸν τυγχάνει.
ἔχεις τὸν Πίνδαρον αὐτὸν τούτοις χωροστατοῦντα.

ΠΕΡΙ ΠΡΩΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΔΙΚΩΝ.

- 10 Πρωδικά⁷ δὲ μάθανε, ὅταν προστάττων πάλιν
ἀνόμοιον τὸν ἐπὶ δὸν, τὰ ὁμοία ἐπάξῃς.
ὅταν δὲ περιέχωσι τὰ ὁμοία τὸ μέσον,
καὶ μέσα τὰ ἀνόμοια τετάχαται, τοτ' ἴσθι
μεσωδικὴν ὑπάρχουσιν τὴν ἀσματογραφίαν.

ΠΕΡΙ ΠΑΛΙΝΩΔΙΚΩΝ.

- 15 Ὅρα τὰ παλινωδικὰ, οὗ μενουν ἐν τρίασιν,
ἐν οἷς τὰ περιέχοντα ἔσθ' ὁμοία ἀλλήλοις,
ἀνόμοια τυγχάνοντα τοῖς περιεχομένοις,
λέγω στρεφὴν ἀντίστροφον, αὐτὰ γὰρ περιέχει·
20 ἐν τούτοις δύο ἐπὶ δὸς ὁμοίους λάμβανέ μοι,
ἃ καὶ τοῖς περιέχουσιν ἀνόμοια τυγχάνει
ὄντα περιεχόμενα στροφῇ καὶ ἀντιστρόφῳ,
ὥστε στροφὴν καὶ ἐπὶ δὸν⁸ τυγχάνειν.
ἔκ τοτε καὶ ἀντίστροφον ἅπαν τὸ ἄσμα τοῦτο.
25 ὅρα τὰ περιοδικὰ καὶ ταῦτα ἐν τετράδι,
ἐν οἷς τὰ περιέχοντα οἱ ἐπὶ δὸς οἱ δύο
ἀνόμοια καὶ ἑαυτοῖς καὶ περιεχομένοις·
ὁμοία τὰ περιεχόμενα στροφῇ σὺν ἀντιστρόφῳ,
ἃ καὶ τοῖς περιέχουσιν ἀνόμοια τελέθει.
30 ἔχεις τὴν πᾶσαν ἀκριβῶς τμῆσιν τῶν ποιημάτων·
ἀσμάτων τὴν διαίρεσιν ὡς ἐν βραχεῖ τὴν πᾶσαν.
λάμβανε τοίνυν καὶ ποδῶν σαφεῖ διδασκαλίαν.

⁷ πρωδικὰ Β.⁸ ἐπὶ δὸν male repetit B.

ΠΕΡΙ ΠΟΔῶΝ ΤῶΝ ΤΕ ΔΙΣΤΑΛΛΑΒΩΝ, ΤΡΙΣΤΑΛΛΑΒΩΝ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑ-
ΣΤΑΛΛΑΒΩΝ.

Εἴκοσι πάντες καὶ ὀκτὼ τυγχάνουσιν οἱ πόδες,
 δισύλλαβοι, τρισύλλαβοι σὺν τοῖς τετρασυσλλάβοις.
 τέσσαρες οἱ δισύλλαβοι· τούτων εἰς δίχρονός τις 5
 πυρρίχιος καλούμενος ἐκ δύο τῶν βραχέων.
 ἔστω σοι πρὸς παράδειγμα τὸ λογὸς τῶν διχρόνων.
 δύο δ' εἰσὶν οἱ τρίχρονοι· τροχαῖος, οἶον δημῶς·
 καὶ ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς, ἱαμβος, οἶον, λῆβῃς.
 ὁ τέταρτος τετράχρονος, σπονδεῖος, οἶον, ἥρως. 10
 Ὅκτὼ δὲ οἱ τρισύλλαβοι, καὶ τούτων διπλασίως
 τρίχρονος εἰς ἐκ τούτων γε λεγόμενος χορεῖος
 παράδειγμα τὸ ἰδῶν ἐκ τριῶν τῶν βραχέων.
 Τοὺς τετραχρόνους γίνωσκε τρεῖς ὄντας τρισυλλάβους,
 ἕκ τε μακρᾶς καὶ βραχειῶν, ὁ δάκτυλος τῶν δύο· 15
 ἕκ τε βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ πάλιν τῆς βραχείας
 ἀμφίβραχυσ ὡς τῷμυρὸς καὶ πάλιν ἐκπορίζου.
 ἐκ βραχειῶν δὲ τῶν δυοῖν ἀνάπαιστος μακρᾶς τε.
 Τοὺς πενταχρόνους πάλιν δὲ τρεῖς καὶ αὐτοὺς ἀρίθμει
 ὁ ἐκ βραχείας καὶ μακρῶν δυοῖν, βακχεῖος πρῶτος, 20
 ὁ δεύτερος ἀμφίμακρος, εἰ βούλει, κρητικός τε·
 ἕκ τε μακρᾶς βραχείας τε καὶ αὖθις ἐκ μακρᾶς γε·
 ἐξ ἀμφοτέρων δὲ μακρῶν ἐσχάτης τῆς βραχείας
 γίνωσκε παλιμβάκχειον καλούμενον τὸν πόδα.
 ἐξάχρονος ὁ μόλοττος τρισὶ μακραῖς ὑπάρχει. 25
 οἱ δὲ γε τετρασύλλαβοι, ἐκκαίδεκά σοι πάντες,
 προκελευσματικός τε, τετράχρονος ὁ πρῶτος
 τέσσαρας ἔχων συλλαβὰς, τὰς πᾶσας δὲ βραχείας.
 Οἱ τέσσαρες δὲ παῖωνες πεντάχρονοι καὶ μόνοι·
 μακρᾷ μιᾷ γὰρ καὶ τρισὶ βραχείαις σκευωροῦνται. 30
 ἡ δὲ γε θέσις τῆς μακρᾶς τὴν κλῆσιν παριστάνει.
 ἐκ πρώτης γὰρ μακρᾶς οὔσης, παῖων ἐστὶ πρῶτος·
 ἐν δὲ δευτέροις τῆς μακρᾶς ὁ δεύτερος κειμένης·
 τρίτοις κειμένης τῆς μακρᾶς, παῖων ἐστὶν ὁ τρίτος·
 τετάρτης δ' οὔσης τῆς μακρᾶς, ὁ τέταρτός μοι παῖων. 35

Τοὺς ἑξαχρόνους μάθανε ὅποσοί τε καὶ τίνες.
 ἔξ εἰσιν οἱ ἑξαχρόνοι· πέλουσι πάντες δ' οὔτοι,
 διΐαμβος, διτρόχαιος, δυοῖν ἔξ ἀμφοτέρων.

- Τὰ ἀπὸ μείζονος αὐτὰ καὶ τοῦ ἐλάττονός γε,
 5 ἰωνικὰ ἐκλάμβανε, πλὴν οὐκ ἀδιαφόρως.
 ἐκ δύο γὰρ τῶν βραχειῶν, ἐκ δύο τῶν μακρῶν τε·
 πρωτευουσῶν τῶν βραχειῶν ἔξ ἐλαττόνων νόει·
 πρωτευουσῶν δὲ τῶν μακρῶν, ἐκ τῶν μειζόνων ἔχε.

- Ἔκ τε βραχείας καὶ μακρῶν τῶν δύο καὶ βραχείας
 10 ἀντίσπαστον ἐκλάμβανε ὑπάρχοντα τὸν πόδα.
 Ἔκ δὲ μακρῶν καὶ βραχειῶν τῶν δύο καὶ μακρᾶς τε,
 χορίαμβον ἐκμάθανε τηλέθοντα τὸν πόδα.
 καλεῖσθαι δὲ χορίαμβον, τοῦτον τὸν τρόπον μάθε.
 πολλάκις γὰρ ἢ κατ' ἀρχὰς μακρὰ τοῦ χορίαμβου
 15 εἰς δύο διαιρεῖται τοῖς ποιηταῖς βραχείας.
 μένει δὲ πεντασύλλαβος, ἔξ οὗ πλουτεῖ τὴν κλῆσιν.
 ἐκ γὰρ τριῶν τῶν βραχειῶν, ὅπερ ἐστι χορεῖος·
 καὶ τοῦ ἱαμβου σύγκειται· ἔξ ὧν περ καὶ καλεῖται.

- Τοὺς ἐπιτρίτους μάθανε τέσσαρας ἑπαχρόνους·
 20 ἔκ τε βραχείας καὶ τριῶν μακρῶν συντεθειμένους.
 ἢ θέσις τῆς βραχείας δὲ τὴν κλῆσιν παριστάνει.
 πρῶτος ἐπίτριτός ἐστι βραχείας πρωτευούσης·
 ὁ δεύτερος ἐπίτριτος κειμένης ἐν δευτέροις·
 ἐν δὲ τρίτῃ συλλαβῇ κειμένης τῆς βραχείας
 25 τρίτος ἐπίτριτός ἐστι· τέταρτος ἐν τετάρτῃ.

Εἷς ἐστὶν ὃς ὀκτάχρονος δισπόνδειος καλεῖται.
 ἐκ τῶν τεσσάρων τῶν μακρῶν· ἔχεις ἰδοὺ τοὺς πόδας.

- Ἔκ τούτων οἱ δισύλλαβοι διποδιζόμενοί πως
 μέτρον πληροῦσι παρ' αὐτὰ, εἰ βούλει συζυγίαν,
 30 διάφορα ὀνόματα ταῦτα δ' ὑποκείμενα
 καθὼ φαμέν καὶ τρίμετρον τὸν ἱαμβεῖον στίχον.

Τῶν τρισυλλάβων ἴσθι δὲ τὸν δάκτυλον καὶ μόνον
 πληροῦντα μέτρον ἐντελές, εἰ θέλεις συζυγίαν.
 καθὼ καὶ τὸν ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον καλοῦμεν.
 περὶ δὲ τούτων ἔμαθες τοῖς ἀνωτέροις τόποις

τὴν θαυμαστὴν μετάληψιν δακτύλου πρὸ σπονδείων.
οὐδὲ γὰρ ἔχει τὴν αὐτὴν ὁ δάκτυλος ἀξίαν,
ὅταν ἐν στίχοις τραγικοῖς ἱαμβικοῖς τελέθῃ·
ἀλλὰ μετ' ἄλλου κείμενος τελεῖ ποδὸς τὸ μέτρον,
καθὰ καὶ μέτρον ἐντελὲς ἐπέχει ὁ σπονδαῖος 5
ἐν μέτρῳ τῷ ἡρωϊκῷ ἐπίσης τοῖς δακτύλοις.
οἱ δ' ἕτεροι τρισύλλαβοι διποδιζόμενοί γε
τὸ μέτρον ἀπαρτίζουνσι, τὴν συζυγίαν λέγω.
Ἀλκμᾶν δὲ πάντως ἔγραψεν ἐκ μόνων ἀμφιμάκρων,
ἐν οἷς καὶ μέτρον ἅπαντες ἀμφίμακρον τελοῦσιν, 10
ἐξάμετρα τῶν ρυθμικῶν τοὺς στίχους λαμβανόντων.
Τετρασυλλάβους γίνωσκε πάντας ἐν τῷ λόγῳ,
ὡς δισυλλάβων ἐκ ποδῶν καλῶς συντεθειμένους
καὶ μέτρον ἀπαρτίζοντας ὁλόκληρον ἐν στίχοις.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΘΕΣΕΩΣ ΤῶΝ ΜΕΤΡΩΝ.

Τὰς ἀποθέσεις μάνθανε τῶν μέτρων ἐπὶ τούτοις.
ἔστιν ὁ ἀκατάληκτος στίχος ὁ μὴ ἐλλείπων,
οὐ συλλαβῇ, οὐ χρόνῳ τε, οὔμενον οὐ ποδὶ τε.
ἐν καταλήξει γίνωσκε ὑπάρχοντα τὸν στίχον,
ὅταν πρὸς τέλος ἐλλιπὴς ᾖ συλλαβῇ ἢ χρόνῳ· 20
τὸν στίχον τὸν ἡρωϊκόν, ὃν τελειοῖ τροχαῖος,
λέγουσι καταληκτικόν, ἢ χρόνῳ ὡς σπονδαῖον,
ἢ συλλαβῇ ὡς δάκτυλον· τούτοις γὰρ συγκροτεῖται.
πλὴν μάνθανε διαφορὰν τῆς συλλαβῆς καὶ χρόνου.
ὁ χρόνος θεραπεύεται· πέλει γὰρ τελευταία 25
ἢ συλλαβὴ ἢ πάσχουσα τὴν ἔλλειψιν τοῦ χρόνου.
πάντοτε γὰρ ἐν ἅπασιν στίχοις ἡ τελευταία
ἔστι μὲν ἀδιάφορος, λαμβάνεται δ' ὡς θέλεις·
πλουτήσασα ταυτόνομον κειμένη τελευταία
βραχὺ γάρ ἐστι προφανῶς τὸ ἱαμβείου τέλος. 30
λαμβάνομεν πυρρίχιον, ἀλλὰ μακρὰ ὑπάρχει·
ῥυθμίζομεν τὸν ἱαμβον, ἀλύμαντον τὸ μέτρον·
ἡρωϊκόν τε περατοῖς βραχεῖα καταλήξει
τροχαῖον ποῖα λέγομεν· ἀλλὰ μακρὰ καὶ πάλιν·

σπονδεῖον ἀπαρτίζομεν ἀπήματον τὸ μέτρον.

Οἷδας δὲ ἀδιάφορον καὶ τέλος ἐλεγείου,
τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τμήματος τοῦ δευτέρου.
ἀπλῶ λόγῳ ἐν ἅπασι καὶ κόμμασι καὶ στίχοις

5 καὶ κώλοις ἀδιάφορον τὴν τελευταίαν ἔχε.

Ἄλλ' ὅπερ ὥρμημαι τὴν χρόνου θεραπείαν
διαφορὰν τε μήκιστον τῆς συλλαβῆς καὶ χρόνον,
ὅτ' ἐστὶν ἢ κατάληξις ἐλλείπουσα τῷ χρόνῳ,
οὐ λέγεις καταληκτικὴν, ἐστὶ γὰρ τελευταία·
10 τὴν τελευταίαν ἤκουσας κειμένην καθὼς τύχοι·
ἀφήσομεν κατάληξιν τοίνυν ποτὲ ἐν χρόνῳ
αὐτῷ γὰρ θεραπεύεται τῷ κεῖσθαι τελευταῖον.

Ἐν μέντοι γε τῇ συλλαβῇ ἐν στίχῳ ἐλλειπούση
εἵπωμεν καταληκτικὸν τῆς συλλαβῆς δεούσης.
15 ἔχων τοίγαρ ἡρώϊκός ὁ στίχος τὸν τροχαῖον
οὐδ' ὅλως καταληκτικὸς τοῖς ῥυθμικοῖς καλεῖται,
ἐνὸς χρόνου ἐλλείποντος ὡς γίνεσθαι σπονδεῖον·
διφορουμένης τεχνικῶς τῆς συλλαβῆς ἐσχάτης.
ἄλλως δὲ καταληκτικὸς τοῖς τεχνικοῖς καλεῖται·
20 μιᾶς δεούσης συλλαβῆς ὡς δάκτυλον τελεῖσθαι.
ἀλλ' ὅθ' ὁ πούς δισύλλαβος ὀφείλει καὶ ἐλλείπει,
λέγεται καταληκτικός, οὐκ ἄλλο τι καὶ μόνον.

Ὅταν δ' ὁ πούς τρισύλλαβος ὑπάρχη καὶ ἐλλείπη·
εἰ μὲν μιᾷ τῇ συλλαβῇ ἐλλείπει, κάλει τοῦτον
25 τὸν στίχον καταληκτικὸν, πλὴν εἰς δισυσλλαβίαν·
αἱ δύο κεῖνται συλλαβαὶ μιᾶς γὰρ δεούσης·
εἰ δὲ δυσὶ ταῖς συλλαβαῖς ἐλλείπει, κάλει τοῦτον
στίχον καταληκτικὸν, πλὴν εἰς μονοσυλλαβίαν.
κεῖται γὰρ μία συλλαβῇ¹⁰ ἐλλειπουσῶν τῶν δύο.
30 ἔχεις τὸ ἀκατάληκτον τὸ καταληκτικόν τε.

Ὅτε δὲ τέλειος ἐστὶν ὁ στίχος, ἢ τὸ κόμμα,
τὸ σύστημα τὸ κῶλόν τε καὶ συλλαβὴ ἐν τούτοις,
πολλάκις δύο συλλαβὰς ποσὶ τοῖς τρισύλλαβοις
ὑπερκατάληκτός ἐστὶν ὁ στίχος πλεονάζων.

10 Sic.

καὶ τὸ βραχυκατάληκτον μάνθανε ἐπὶ τούτοις,
ὅταν ἐν στίχοις καίωνται¹⁰ πόδες τετρασυνλλάβοις.
ἐπεὶ τὸν τετρασύλλαβον ἐκ δύο δισυνλλάβων
συγκείμενον ἐλέγομεν ἐντελῇ συζυγίαν.

Ὅταν τοίνυν ὁλόκληρος πούς ἐκ τῆς συζυγίας
ἐλλείπει πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ὁλοκλήρου μέτρου,
πρὸς δίμετρον καὶ τρίμετρον καὶ πρὸς τετράμετρόν γε
οὐ γὰρ τὸ ἥμισυ πόσως ἐν τούτοις χώραν ἔσχεν,
ὥς ἐν ἥμισυ συνλέγεσθαι τὰ μέτρα ἢ καὶ πλείω,
τότε βραχυκατάληκτον κάλει τὸ κῶλον τοῦτο
ἢ δίμετρον ἢ τρίμετρον ἢ τετράμετρον πῶς.
συμποσούμενου καὶ ποδὸς τοῦ, ὃς ἐνδεεῖ.

Ἐχεις ἰδοὺ τὰς τεσσάρους ὡς ἔφην ἀποθέσεις.
λοιπὸν εἰπόντες καὶ μικρῶν περὶ τινων σημείων,
οἷς χρῶνται μόνοι λυρικοὶ ἄσματος ἐν ἰδίους,
ἀπαλλαγῶμεν παρευθὺ τῶν γε προλεγομένων.

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ.

Σημεῖων τοίνυν τῶν ἀπλῶν ὄντων τῶν πάντων πέντε,

παράγραφος



ἔσω νενευκία



ἔξω



ἀστερίσκος



κορωνίς



τὰ σύνθετα ση-
μεῖα



τῆς παραγράφου καὶ δυοῖν διπλῶν τῶν διαφόρων,
τῆς ἔσω νενευκίας τε καὶ τῆς ἔξω νενευκίας,
τοῦ ἀστερίσκου, πάλιν δὲ πρὸς τούτοις κορωνίδος,
ἦν περ καὶ ταῖς συναλοιφαῖς γραμματικοὶ τιθεῖσιν·
ἕτερα εἶδη γραμμικὰ τὰ σημειώδη πέντε,
ἐκ παραγράφου καὶ διπλῆς τῆς ἔξω νενευκίας,
ἐκ παραγράφου καὶ διπλῆς τῆς ἔσω νενευκίας,
ἐκ παραγράφου καὶ διπλῶν τῆς ἔξω καὶ τῆς ἔσω,
ἐκ παραγράφου καὶ διπλῶν ἀλλ' ἀμφοτέρων ἔσω,
ἐκ παραγράφου καὶ διπλῶν ἀλλ' ἀμφοτέρων ἔξω,
ἐξ ὧν σοι παραθήσομεν οἷς περ λυρικοὶ χρῶνται·
χαίρουσι δὲ καὶ τραγικοὶ καὶ κωμικοὶ σημείοις.

Δεῖ τοίνυν γινώσκειν σε τῶν παλαιῶν τὸ ἔθος,
ὡς οὔποτε προσέγραφον εἰς ἄσμα ἑξωτέρω,
στροφῆντε καὶ ἀντίστροφον καὶ ἐπωδὸν σὺν τούτοις,
ἀλλὰ σημείοις τοιοισδὶ ἐσήμαινον τὴν κλῆσιν.

¹⁰ Sic.

- Εἰ τοῖνυν ἐπεποιήτο μονόστροφον τὸ ᾄσμα,
 ἔστι δὲ τὸ μονόστροφον συνάμα ἀντιστρόφῳ,
 ἥ καὶ στροφῶν μονότατα, οὐκ ἄλλου τοῦ κειμένου,
 τιθέασιν οἱ παλαιοὶ κατὰ στροφὴν ἐκάστην
 5 παράγραφον, ἐν τέλει δὲ ᾄσματος κορωνίδα.
 εἰ δέ πως ἦν ἐπωδικόν, ὡς πλεῖστα τὰ Πινδάρου,
 ἐπὶ τῷ τέλει τῆς στροφῆς καὶ δὴ τῆς ἀντιστρόφου,
 τὰ παλαιὰ ἀντίγραφα παράγραφον ἐπλούτουν.
 ἐν μέντοιγε τῷ ἐπωδῷ, πάντως δὲ ἐν τῷ τέλει,
 10 ἡ κορωνὶς ἐτίθετο δηλοῦσα πάντως λήξει.
 παρακοπῶν δὴ τῶν τριῶν κορωνὶς ἐσχάτη,
 ἐν μέντοι τοῦ ἐπωδοῦ τῷ τέλει τοῦ ἐσχάτου,
 καθὼ λαμβάνει πλήρωσιν ἅπαν αὐτὸ τὸ ᾄσμα,
 τὸν ἀστέρισκον ἔταττον ἐν ᾄσματος τῇ λήξει.
 15 ἐπεὶ γὰρ πᾶσιν ἐπωδοῖς ἡ κορωνὶς ἐτάχθη,
 ὁ τελευταῖος ἐπωδὸς τοῦ ᾄσματος ἐν τέλει
 τὸν ἀστέρισκον εἵληχε γνωρίσματι τοῦ τέλους.
 περὶ σημείων ἔμαθες πλήν γε τῶν ἐπικαίρων,
 ἅπερ δὴ καὶ συμβάλλονται τῇ τοῦ Πινδάρου λύρᾳ.
 20 Καιρὸς τοίνυν ἀπάρξασθαι καταμετρεῖν τὰ κῶλα,
 οὐ τετραπύργων τείχει μὲν χωροῦντι τοὺς μυρίους,
 ὕθλος τοῦ Ξέρξου πέφυκεν ἐκεῖνο καὶ σοφία,
 καταμετρηῖσαι στράτευμα ἐκεῖνο τὸ μυρίον,
 ὅπερ καὶ ψαμμοκόσιον εἶπεν ἡ κωμῳδία·
 25 ἀλλὰ γε μέτρον ῥυθμικῶν τετρασυλλάβῳ μέτρῳ,
 ὅπερ ἐφεῦρον ῥυθμικοὶ ἄνδρες κυμνοπρίσται·
 ἐπεὶ τισὶ γε τῶν σοφῶν τῶν παλαιτάτων λέγω,
 εὐεργετῶν ἂν εἵποιμι μᾶλλον οὐχ ἁμαρτάνων·
 μέχρι καὶ τούτων ἔδοξε φθάσαι τὴν ἐργασίαν,
 30 καὶ κατεμέτρησαν αὐτὰ ἀρίστως καὶ συντόμως.
 τὸ πρῶτον δὲ οὐχ εὖρηται καταμεμετρημένον,
 οὐ πάντως δὲ τῶν παλαιῶν τοῦτο καταλειψάντων,
 ἀλλ' ἡ ἡμῶν ἀμέλεια τὸ ἀμελέτητόν τε
 μακρὰν ἀπεσκοράκισε τοῦ φθόνου τῆς ζημίας
 35 τῆς βίβλου τῆς Πινδαρικῆς πατρίδος ἥς ἐγράφη.

παλαίτατον γὰρ τὸ ῥήτὸν ὁ συγγραφεὺς που λέγει,
 οὐκ ἔγωγε κατηγορῶ τοῦ γένους τὴν νωθερίαν.
 φησὶ γὰρ ἡ μελισταγῆς γλῶσσα τοῦ Θουκυδίδου,
 ὡς ἀταλαίπωρος ἐστὶ ζήτησις ἀληθείας
 τοῖς Ἑλλησι· τοῖς ποταποῖς· τοῦ πάθους· τῆς πικρίας. 5
 ἐπεὶ δὲ τοῦτο γεγνὸς τὸ πρῶτον διεγράφη,
 οὐδ' ὅλως δεῖν ἐκρίναμεν μὴ λόγου ἀξιώσται,
 τὸ πρῶτον τὸ Πινδαρικὸν ὅθεν καταμετροῦμεν
 τὰ κῶλα καὶ τὰ κόμματα ὅποσα τε καὶ οἶα.
 δεῖνὸν γὰρ εἰ προώμεθα τὸ πρῶτον τὴν κρηπίδα. 10
 οὐκ ἀγνοοῦμεν πάντως δὲ τὰς πάσας ἐπιστήμας
 ἀμετατρέπτων τῶν ἀρχῶν μενουσῶν ἐχομένας,
 μονάδος ἀριθμητικὴν καὶ μουσικὴν τοῦ φθόγγου,
 ἀστρονομίαν κέντρον, σημείου γεωμετρίαν.
 τούτων μαθόντες τῆς ἀρχῆς τὸ σέβας, οἶον, πόσον, 15
 Ἑρμῆν τὸν ἐριούνιον, Ὀμήρου δ' ἔστι λόγος,
 ὥπερ τόσον περίεστι τῆς γνώσεως τῆς θείας
 Λητοίᾳ ἀντιτάττομεν, καὶ χρόνῳ καὶ σαπρίᾳ·
 χρόνῳ τῷ πρὸς κατάλυσιν ἀρκοῦντι μὲν καὶ μόνῳ·
 πρὸς δὲ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ὅπερ κατεβλήθη· 20
 συνεργὸν προσλαμβάνοντος ᾧ μέτεστι τοῦ λόγου.
 ἀρκτέον τοίνυν τοῦ σκοποῦ, Θεοῦ ἑξαπτομένους.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Τοῦ πρώτου εἴδους ἡ στροφή καὶ ἡ ἀντιστροφὸς γε.
 ἑπτὰ τὸ σύμπαν κέκτηται τὰ κῶλα πρὸς τοῖς δέκα. 25
 τρισκαίδεκα δ' ἡ ἐπὶ φθόδος, καὶ γὰρ ἀνόμοιός τις.
 ἀλλ' ἄγε καταλέξωμεν τὰ τῆς στροφῆς τὸ πρῶτον.
 ταυτὸν δ' εἰπεῖν ὡς ὅμοια καὶ τὰ τῆς ἀντιστροφῆς.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πρῶτον ἀντισπαστικόν, ἀλλ' ἀκατάληκτόν τε 30
 καὶ δίμετρον Γλυκῶνειον τοῖς ρυθμικοῖς καλεῖται·
 αὐτοῦ εὐρόντος Γλύκωνος τὸ μέτρον τὸ τοιόνδε.
 λέξομεν δ' ἀντισπαστικοῦ πέρι, βραχεία ἅττα.

- Ἀντίσπαστον ἐμάνθανες, τὸν καθαρὸν σοι λέγω,
 ἔκ τε βραχείας καὶ μακρᾶς, μακρᾶς τε καὶ βραχείας,
 δύο ποδῶν συγκείμενον εἰς μίαν συζυγίαν.
 τοῖνυν ὁ πρῶτος τρέπεται πούς ἀντισπάστου μέτρου,
 5 κατὰ τὴν συζυγίαν τὴν πρώτην μόνην λέγω,
 εἰς σχήματα τὰ τέσσαρα ποδὸς τοῦ δισυλλάβου,
 τροχαῖόν τε καὶ ἱαμβον, πυρρίχιον, σπονδεῖον·
 αἱ δ' ἄλλαι συζυγαί σοι μενέτωσαν ὡς ἔχει,
 καθαραὶ ἀντισπαστικαὶ ὅσαι εἰσιν ἐν κώλῳ·
 10 οὕτως εἰ ἔστι καθαρὰ ἀντισπαστικά μόνως·
 ἂν δέ γε ἀναμίσγῃται τοῦτο ταῖς ἱαμβείαις,
 εὐρίσκεται τοιόνδε γὰρ καὶ μέτρον ἐν τοῖς κώλοις,
 οὐ μόνον συζυγίας σοι πούς ὁ πρῶτος τῆς πρώτης
 εἰς ἱαμβον ἀλλάσσεται ἢ καὶ σπονδεῖον μόνως,
 15 ἀλλὰ δὲ ποδες ἕτεροι τρέπονται κατὰ τάξιν
 εἰς πρεπούσας ταῖς ἱαμβικαῖς ταῖς χώραις διποδίας·
 ἀριθμουμένων τῶν ποδῶν κατὰ δισυλλαβίαν.
 ἦγουν ἂν τύχη δεύτερος ὁ πούς ὁ μεταβάλλων
 ἢ τέταρτος, τὸν ἱαμβον ἐχέτω οὐ σπονδεῖον·
 20 πάλιν ἂν τύχη πρῶτός τε καὶ τρίτος, καὶ σπονδεῖον.
 ὅπερ σοι λέγω μάνθανε ἐκ τοῦ τοιοῦδε κώλου·
 τοῦτο γὰρ πρὸς ἱαμβικὰς ἔχει ἐπιμειξίαν.
 ὁ πρότερος ἀντίσπαστος, διἱαμβος ὁ ἄλλος.
 λάβε καὶ τὴν κατάθεσιν πρὸς λόγον σαφηνείας.
 25 τοῖνυν πρῶτος ἱαμβος τρίτην χώραν ἐπέχει,
 ὅθεν πολλάκις δέχεται ἢ χώρα καὶ σπονδεῖον·
 ὁ δ' ὕστερος πούς ἱαμβος, τετάρτην ἔχει χώραν,
 καὶ μένει ἀμετάτρεπτος ἱαμβος οὐ σπονδεῖος.
 μὴ τοῖνυν ταρπνέτω σε βραχεία ἢ ἐσχάτη·
 30 μένει γὰρ πάλιν ἱαμβος τῷ τέλει σκεπομένη.
 ἔμαθες ἀδιάφορον τὴν τελευταίαν οὔσαν.
 λάβε καὶ τὴν κατάθεσιν πρὸς λόγον σαφηνείας.

ἀντίσπαστος	ἱαμβος	ἱαμβος
(— —)	(—)	(—)
Ἄριστον μὲν	ὑδωρ	ὁ δὲ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν δίμετρον γίνωσκέ μοι
 βραχυκατάληκτον αὐτό· τρεῖς γάρ εἰσιν οἱ πόδες
 ἐνὸς ποδὸς ἐνδέκντος ὡς δίμετρον ὑπάρχειν·
 οὕτως γὰρ ἐν ἡμισυ τὸ κῶλον ὑπάρχει μέτρον. 5
 ἰθυφαλλικὸν δὲ λέγουσι τοῦτο γε οἱ τεχνῖται·
 ἐπεὶ τοιγε ἐκέχρηντο τῷ ῥυθμῷ τούτῳ τότε
 ἐν τῇ ματαίᾳ ἐορτῇ πομπῇ τοῦ ἰθυφάλλου.
 καὶ περὶ μικροῦ λέξομεν τροχαϊκοῦ βραχύ τι.
 Δέχεται τὸ τροχαϊκὸν περιττὰς κατὰ χώρας 10
 δάκτυλόν τε καὶ τρίβραχυν σὺν τούτοις καὶ τροχαῖον·
 κατὰγε τὰς ἀρτίους δὲ, τούτους τε καὶ σπονδεῖον.
 ἔτι πρὸς τούτοις πέμπτον δὲ ἀνάπαιστον λαμβάνει.
 ὡς γὰρ ἡ παρατήρησις ἡ πλείστη ἱαμβεῖοις
 ἐν ταῖς ἀρτίαις πέφυκε τοῦλαττον δεχομέναις, 15
 ἐν μένοιγε ταῖς περιτταῖς ἡ ἄδεια ἡ πλείστη,
 οὕτως ἐνταῦθα γίνεται τὸ ἀντιστρέφον πάλιν,
 ἐν περιτταῖς ἡ ἔνδεια, ἐν δὲ γε ταῖς ἀρτίαις
 πλοῦτος ποδῶν καθέστηκε καὶ ἄδεια μεγίστη.
 ἀλλὰ καταγραπτέον σοι τὴν θέσιν τὴν τοῦ κώλου. 20

τροχαῖος	δάκτυλος	τροχαῖος
— ()	— ()	— ()
χρυσὸς	αἰθόμε	νον πῦρ

 τροχαῖός τε καὶ δάκτυλος συνάμα τῷ τροχαίῳ·
 οὐδὲ γὰρ δέχεται ποσῶς ἡ τρίτη τὸν σπονδεῖον·
 ὅθεν ὡς ἀδιάφορος μακρὰ ἡ τελευταία. 25

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τρίτον χοριαμβικὸν καὶ καταληκτικόν γε, ¹¹
 καὶ δίμετρον τι πέφυκε. τὸ χοριαμβικὸν γὰρ

¹¹ Schol. in marg. Cod. B. τροχαϊκὸν ἐστὶ καὶ τοῦτο τὸ κῶλον ἰθυφαλλικὸν ἐκ τριῶν τροχαίων, τοῦ δευτέρου διαλυθέντος εἰς τρίβραχυν, ἥτοι χορεῖον· εἰ δὲ βούλει, παιωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ παιωνος δ καὶ βακχείου· ἡ ἀντισπαστικὸν ἡμόλιον· ἥτοι δίμετρον βραχυκατάληκτον τοῦ δευτέρου ποδὸς ἀντισπάστου πεντασυλλάβου· οὐ γὰρ ἐστὶ χορίαμβος ὁ ποῦς, ὡς οὗτος λέγει, ἀλλὰ παιὼν δ.

- συντίθεται καὶ καθαρὸν ἐν χοριάμβοις πᾶσιν,
 ἐπίμικτον συντίθεται πρὸς τὰς ἱαμβικάς τε,
 ὡς εἶναι καὶ χοριάμβον συνάμα διιάμβῳ,
 πολλάκις καὶ σπονδείῳ τε συνάμα καὶ ἱάμβῳ.
 5 πρὸς τὰς πρεπούσας χώρας γὰρ τίθει ὡς δεῖ τὸν πόδα·
 καθὼς ἐν ἀντισπαστικοῖς εἵπομεν ἐπιμίκτους·
 ἀλλ' ὅτε χοριαμβικὸν ἐν καταλήξει πέλει,
 τρισύλλαβον τὸν ἔσχατον ἀνάγκη ἔχειν πόδα.
 μιᾶς δὲ οὔσης συλλαβῆς πρὸς ἀκαταληξίαν,
 10 τὸν τοῖνον ἔσχατον αὐτὸν οἱ ῥυθμικοὶ καλοῦσι
 κατάκλειδα· ὡς τέλος δὲ ταύτην πλουτεῖ τὴν κλήσιν.
 ταύτην αἰτοῦσιν οἱ σοφοὶ ἱαμβικὴν τελέθειν,
 ὡς εἶναι πόδα ἱαμβον καὶ συλλαβὴν ἔσχατην,
 ἣν περ καὶ ἀδιάφορον ἠκούσαμεν πολλάκις.
 15 εἰ τοῖνον πέφυκε ἐν συλλαβῇ ἔσχατη,
 ἱαμβικῇ κατάκλειδι λέγουσι περαιῶσθαι·
 εἰ δὲ μακρὰ ἢ συλλαβὴ, βακχειακὴν κατάκλεις,
 ἔκ τε βραχείας καὶ μακρῶν ὡς εἵπομεν τῶν δύο.
 τοῦτο τὸ παρατήρημα εὐρήσεις ἐν τῷ κώλῳ,
 20 οὐπερ ἢ θέσις ἀκραιφνῶς ἔστι σοι τοιαδί τις.

χοριάμβος ἱαμβος καὶ συλλαβὴ ἢ βακχεῖος
 ᾗτε διὰ πρέπει νυ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- Δίμετρον ἀναπαιστικὸν καὶ καταληκτικὸν γε
 25 τὸ τέταρτον λεγόμενον καὶ παροιμιακόν γε·
 ὅτι τινὲς παροιμίαι ἦσαν τῷ μέτρῳ τούτῳ.
 ἔστιν ἢ κατάληξις εἰς μονοσυλλαβίαν,
 συλλαβῶν δὲ οὐσῶν δυοῖν¹² πρὸς ἀκαταληξίαν.
 Τὸ τοῖνον ἀναπαιστικὸν δέχεται πάσῃ χώρᾳ
 30 ἀνάπαιστον σπονδεῖόν τε, σπανίως δὲ πολλάκις
 καὶ προκελευσματικόν, παρά τισι δάκτυλόν τε·
 ὅθεν καὶ ὅλοι σύγκεινται¹³ στίχοι ἐξ ἀναπαίστων,

¹² διῶν Cod. B.¹³ σύγκειται B.

καὶ ὅλοι ἐκ σπονδείων γε· οὐδὲν καὶ πάλιν δ' ἤττον
 λέγονται ἀναπαιστικοί· ἔχεις τοιούσδε στίχους
 ἐν τῷ μεγίστῳ τουτωνὶ ναῶ περιωνύμφ
 τῷ παμμεγίστῳ καὶ λαμπρῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας,
 τῷ βασιλεῖ τῷ Λέοντι καὶ σοφῷ γεγραμμένους
 ἄνω τῆς πύλης τῆς σεπτῆς, καλῶς λελαξευμένους.
 ἔχεις καὶ οἱ συντίθενται γύρωθεν τοῦ Σωτῆρος,
 τούτῳ γραφέντας εὐσεβῶς ἐν τῇ ὥραίᾳ πύλῃ.
 τὸ μέτρον ἔμαθες αὐτοῦ τοῦ ἀναπαίστου λέγω,
 ὡς πόδες σύνδυο ὁμοῦ ποιῶσι συζυγίαν.
 ὅρα δὲ καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κώλου τοῦ τοιοῦδε.

5

10

ἀνάπαιστοι συλλαβῇ
)) —)) —)) —))
 κτὶ μεγά νορος ἕξ οὐχα πλού του

Περὶ τοῦ πέμπτου κώλου.

Τὸ πέμπτον ἔστιν ὅμοιον τῷ τῆς στροφῆς δευτέρῳ·
 καὶ ἅπερ εἵπομεν ἐκεῖ, τοῦτ' εἰς καὶ ἐν τούτῳ·
 πλὴν ἔχει γε τὸν δάκτυλον οὐκ ἐν δευτέρᾳ χώρᾳ,
 ἀλλ' ἐν τῇ τρίτῃ δάκτυλον, τροχαῖον ἐν δευτέρᾳ.
 ἀλλ' ὅρα τὴν καταγραφὴν, ὅρα τὴν θέσιν τούτου.

15

τροχαῖοι δάκτυλος
 —)))) —))))
 εἰ δ' ἄεθλα γαρυέν

20

Περὶ τοῦ ἑκτοῦ κώλου.

Τὸ ἕκτον τούτῳ ὅμοιον δευτέρῳ κατὰ πάντα.
 βλέπε καὶ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἑκτοῦ τοῦδε κώλου.

τροχαῖος δάκτυλος τροχαῖος
 —)))) —)))) —))))
 ἔλδε αἰ φίλον ἦτορ

25

Περὶ τοῦ ἑβδομοῦ κώλου.

Τὸ ἑβδομον τροχαϊκὸν καὶ καταληκτικόν γε
 καὶ δίμετρον διώνυμον, ὡς ἐκ τοῦ Εὐριπίδου
 καλεῖται Εὐριπίδειον, καὶ δὴ ληκύθιον γε.

30

- ἐν ληκυθίῳ παίζει γὰρ Ἀριστοφάνους δράμα,
 τὸν τραγικὸν τὸν εὐφυνᾶ, τὸν Εὐριπίδῃ λέγω,
 ἐν τοῖς βατράχοις· τοῦτο δὲ ὁ κωμικὸς προσπαίζει,
 οἷς Εὐριπίδου λέγοντος ἀρχὰς τῆς μονωδίας,
 5 “ ληκυθίον ἀπώλεσεν” ὁ κωμικὸς προσφέρει.
 ἢ τοίνυν ὡς ἐκ τούτου λέγεται ληκυθίον τὸ μέτρον,
 Ἀριστοφάνους σκώπτοντος τὸ μέτρον Εὐριπίδου,
 ἢ διὰ τὸν τροχαϊκὸν βόμβον καλεῖται οὕτως.
 περὶ γὰρ τὸ ληκυθίον τοιοῦτός ἐστι βόμβος,
 10 ἔκ τε αἲρος ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένου.
 διόπερ καὶ Καλλίμαχος λέγει τὴν τραγῳδίαν
 διὰ τοὺς θρήνους καὶ κλαυθμοὺς καὶ “ ληκυθίαν μοῦσαν.”
 εἰς σαφηνείας λόγῳ δὲ ὅρα τὴν θέσιν τούτου.
 τροχαῖος δάκτυλος ἢ τροχαῖος τροχαῖος συλλαβή
 15 μήκετ' αἰλί ου σκό πει
 λείπει γὰρ ἢ κατάληξις ὡς δίμετρον τελεῖσθαι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥΤ ΚΑΛΟΥΤ.

- Τὸ ὀγδοὺν τροχαϊκὸν ὑπερκαταληκτικόν ¹⁴ τε
 ἀλλ' ἔστι καὶ μονόμετρον· ὅρα τὴν θέσιν τούτου.
 20 τροχαῖος δάκτυλος συλλαβή.
 ἄλλο θαλπνότε ρον

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

- Τὸ ἔννατον ἱαμβικὸν ὑπερκαταληκτικόν τε
 ἀλλ' ἔστι καὶ δίμετρον· εἵπομεν περὶ τούτου.
 25 Δέχεται τὸ ἱαμβικὸν περιττὰς κατὰ χώρας
 ἱαμβόν τε καὶ τρίβραχυ· σπονδεῖον δάκτυλόν τε
 πρὸς τούτοις, καὶ ἀνάπαιστον· οὔμενον καὶ τροχαῖον.
 εἰ γὰρ ὁ ἱαμβος ποσῶς οὐ κεῖται ἐν τροχαίοις,
 οὕτως οὐδ' ὁ τροχαῖος κεῖται τοῖς ἱαμβείοις.
 30 κατὰ γε τὰς ἀρτίους δὲ ζυγὰς ὁ κοινὸς εἴποι,
 ἐκ τούτων ὅσοι πρῶτιστον ἔχουσι τὴν βραχεῖαν,

¹⁴ ὑπερκαταληκτικόν Cod. B.

τὸ κράτος ἀπειλήφασιν, ἱαμβος τρίβραχύς τε
ἀνάπαιστος, πρὸς τούτοις δὲ δάκτυλος καὶ σπονδεῖον
ἥκιστα τίθεμεν αὐταῖς ἐκ μακρᾶς ἀρχομένους.
ὅρα καὶ τὴν κατάθεσιν τὴν τοῦ ἐνάτου¹⁵ κώλου.

$\begin{array}{ccccccc} \cup & - & \cup & - & \cup & - & \cup & - \\ \text{ἐν} & \alpha & \text{μέρῃ} & \text{φαεννὸν} & \alpha & & & \end{array}$	ἱαμβοὶ συλλαβὴ στρον.	5
--	-----------------------------	---

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δέκατον ἐπιωνικὸν ἀντισπαστικόν τε
δίμετρον καταληκτικόν, τροχαίου ἀρχομένου
ἐν ἰωνικῷ περὶ αὐτοῦ μνησθῶμεν τῶν καιρίων. 10
Διττόν τι τὸ ἰωνικὸν ὡς εἴπομεν τοῖς ἄνω·
ἀπὸ τε τοῦ ἐλάττονος, ἀπὸ τοῦ μείζονός τε.
ἐκ δύο γὰρ τῶν βραχειῶν, ἐκ δύο τῶν μακρῶν τε
σύγκειται τὸ ἰωνικόν, πλὴν οὐκ ἀδιαφόρως·
ἀλλ' εἰ μακραὶ προτάττονται, ἀπὸ μείζονος λέγε 15
συντίθενται· καὶ καθαρὰ ταῦτα σύγκεινται πάλιν
πρὸς μέτρα τὰ τροχαϊκὰ, πλὴν δυσσυλλαβικά γε·
ἐπεῖτοιγ' ἐν τροχαϊκοῖς εἶχομεν τρισυλλάβους
πρὸς τὰς πρεπούσας χώρας δε τέως τροχαῖον τίθει·
τὰς περιττάς σοι δηλαδὴ, ἐν δὲ γε ταῖς ἀρτίαις, 20
τροχαῖον καὶ σπονδεῖόν γε ὡς ἐν τροχαϊκῷ τε,
καθὼς περ σοὶ ἐλέγομεν ἐν ἱαμβείαις χώραις,
ὅτε μεμίσχεται πικρῶς ταῖς χοριαμβικαῖς γε.
Δεῦρ' ἴθι καὶ διαφορὰς ἰωνικῷ μοι ξύνες,
πρὸς γε τὸ ἐπιωνικόν, καιρὸς γὰρ κατεπέγγει· 25
ὅτε τὸ μέτρον τίθεται ἢ καθαρὸν ὡς ἔφην,
ἢ δέχεται καὶ πρέπουσαν πρὸς ἄλλας συζυγίας
μίξιν, ὥσπερ χορίαμβος πρὸς τὰς ἱαμβικάς γε,
ἢ πάλιν πρὸς τροχαϊκὰς, ἰωνικὸν ὑπάρχει.
ἢ καὶ πρὸς ἀντισπαστικάς, ἱαμβικὸν τελέθει 30
μονοειδές, ὁμοιοειδές τότε τὸ μέτρον ἔστιν.
ὅτε δὲ μίξις γίνεται ἀπάδουσα τῷ μέτρῳ,

¹⁵ ἐνάτου Cod. B.

- καὶ μίγνυνται παρά τισιν ἄσματογράφοις μέτρα,
 ἀντίσπαστος ἰωνικῷ, χοριάμβῳ, τροχαίοις,
 ἅπερ οὐ συνήρχοντο, ἀλλ' ἐναντία ἦσαν.
 χαίρει γὰρ ὁ χοριάμβος ἰάμβοις οὐ τροχαίοις·
 5 χαίρει δὲ ὁ ἀντίσπαστος ἰωνικοῖς οὐδ' ὅλως,
 ὡς ἔχουσι συγγένειαν τούτοις πρὸς τοὺς τροχαίους.
 ὁ δέ γε μὴν ἀντίσπαστος τοῖς ἰαμβείοις χαίρει,
 καθὼς περ σοι ἐλέξαμεν ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις.
 ὅτε τοιαύτη γίνεται ἀνοικείος τις μίξις,
 10 μίξιν κατ' ἀντιπάθειαν οἱ τεχνικοὶ καλοῦσιν·
 ἐναντίως, ἀντιπαθῶς ὡς τῶν ποδῶν κειμένων.
 Εἰ τοίνυν ἐπιφέρεται χοριάμβος τροχαίοις,
 οὐδ' ὅλως χοριαμβικὸν οὐ λέγομεν τὸ μέτρον,
 ἀλλ' ἐπιχοριαμβικὸν, ὡς ὃν μετὰ τροχαίοις.
 15 ἐπὶ τροχαίοις κεῖται χοριάμβος παρ' ἔθος·
 εἰ κεῖται γὰρ χοριάμβος ἐπὶ ἰάμβοις, πάλιν
 λέγεται χοριαμβικός, ἰαμβοὶ γὰρ οἰκείοι.
 Πάλιν εἰ ἐπιφέρεται ποδὶ τῷ ἀντισπᾶστω
 ἰωνικά, οὐ λέγομεν ἰωνικὸν τὸ μέτρον,
 20 ἀλλὰ γ' ἐπιωνικόν· ἰωνικά γὰρ ταῦτα
 οὐκ ἀντισπᾶστω χαίρουσι χαίροντα τοῖς ἰάμβοις.
 εἰ κεῖται δὲ τροχαϊκόν, ἰωνικά ἐν τούτοις
 οὐδ' ὅλως ἐπιωνικόν, ἰωνικὸν καλοῦμεν.
 ὅθεν τὸ κῶλον γίνωσκε οὕτω σοι γεγραμμένον.
 25 ἀντίσπαστος ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος
 — — — — — — — —
 ἐρήμας δι' αἰθερος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

- Τὸ πρῶτον σοι ἀντίσπαστος, ἰωνικὸν τὸ ἄλλο·
 εἰ δέ γε καὶ τροχαϊκὴ ὑπάρχει ἢ κατάκλεις,
 30 πρὸς τοὺς τροχαίους εἵπομεν ἔχειν καιρίαν μίξιν
 τ' ἀμφοτέρω ἰωνικά. ἔχεις ἰδοῦ τὸ κῶλον.

 τροχαῖοι
 — — — — — — — —
 μήδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα

M

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Δίμετρον χοριαμβικὸν καὶ καταληκτικὸν γε
δωδέκατόν μοι μάθανε. ἡ θέσις τοιαύδε τις.

χορίαμβος
— — —
φέρτερον αὐ

δάκτυλος
— — —
δάσομεν¹⁵

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Κῶλον τὸ τρισκαιδέκατον δίμετρον ἐκδιδάσκου
εἶναι προκελευσματικὸν ὅμως ἐν καταλήξει.

προκελευσματικός,
— — — — —

προκελευσματικός
— — — — —

ἐν οἷς καὶ ὅρα μυστικὸν θαυμάσιόν τι βλέπε.
κᾶν ἔκαμψε γὰρ τὰς καμπὰς ὁ λυρικός τῆς λύρας
βραχεῖς τοὺς φθόγγους καθιστῶν, οὐ μούσας ἀφανίζει.
ἀλλ' ἔχει τι καὶ χάριεν ὁ νοῦς τῆς ἀρμονίας.

10

κᾶν γὰρ εἰς νοῦν ἐνέβαψεν, εἰς νοῦν ὡς μελανδόχην
τὸν¹⁶ κάλαμον τὸν γραφικόν, οὐ φεύγει τοὺς ἐλέγχους.
ὅθεν καὶ χάρις τῷ Θεῷ, καὶ χάρις, ναὶ καὶ χάρις.

15

ἀλλ' ὅρα καὶ τὸ χάριεν τοῦ λυρικοῦ ὁποῖον
ταῖς ταχυτήσιν ὁ ῥυθμὸς ὁ τοιοσδὶ ἀρμόττει·
ὅθεν καὶ τούτῳ ὄνομα προκελευσματικός τις.

τοίνυν ἐπιτηδεύεται ἡ λύρα ἡ Θηβαία,

20

τὴν ταχυτῆτα θαυμαστῶς ἐμφαίνειν τῇ ἐννοίᾳ,
οἷς τὸν τοιοῦτον εὔσημον ῥυθμὸν διὰ τοῦ λόγου
ἀποκαθίστησι· καὶ δὴ λάμβανέ μοι τοὺς λόγους.

“ὅθεν ὁ πολύφατος” διὰ τὸ ταχὺ τῆς φήμης·
καὶ πάλιν ἄλλογε, “νοῦν ὑπὸ γλυκυτάταις”
διὰ τὸ ἀκίνητον ὀξύτατον τοῦ νόου·

25

“ὅπότε” ἐκάλεσε πατῆρ, διὰ τῆς κλήσεως τὸ τάχος·
ἐν οἷς δὲ πάλιν, “ὕδατος ὅτι τε πυρὶ” λέγει,

διάγε τὸ εὐκίνητον στοιχείων ἀμφοτέρων,

κατωφεροῦς ἀνωφεροῦς ὕδατος καὶ πυρός γε.

30

αὖθις δὲ “τὸ ταχύπυτον” ἄλλο ἐκλέγου κῶλον

¹⁵ Huc usque Cod. Par. citat Pindari verba quæ omnino neglexit
librarius Cod. B.

¹⁶ τὸ Cod. B.

- “ ἐμὲ δ’ ἐπὶ ταχυτάτων” γράφεται¹⁷ ἐπὶ τούτοις
καὶ “ Πέλοπος ἵνα ταχύτης” ἕτερον κῶλον τὸδε
τὴν ταχυτῆτα ταύτην δε ὡς προδῆλον δεικνύει,
ἐπὶ πᾶσι τὸ ἔσχατον τοιῶσδε ὑπογράφει
5 “ θεὸς ἐπίτροπος ἐὼν,” ταχύτερον τί θείου ;
ἔχεις τὸ τρισκαιδέκατον, τὸ ἐφεξῆς διδάσκου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- Τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον ὅμοιον τῷ ἐβδόμῳ.
καὶ τοῦτο καταγράφομεν ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει.
10 τροχαῖοι συλλαβῇ
 — ∪ — ∪ — ∪ — ∪

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- Τὸ δὲ πεντεκαιδέκατον δίμετρον δὴ μοι μάθε.
καὶ γὰρ κατ’ ἀντιπάθειαν ὑπερκαταληκτικόν γε,
ἐξ ἀντισπάστου σύγκειται καὶ παιῶνος τοῦ πρώτου
15 καὶ τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς τῆς καὶ ἀδιαφόρου.
εἶπομεν ἀντιπάθειαν, ὅτι τὴν ἰαμβεῖαν
ἀντίσπαστος ἐκδέχεται, καὶ παιὼν τοὺς τροχαίους
εἰσὶ δὲ διαφέροντες τροχαῖοι πρὸς ἰάμβους.
λάβε μοι τὴν καταγραφὴν καὶ τουτοῦ τοῦ κώλου.
20 ἀντίσπαστος ἀντίσπαστος ἢ παιὼν συλλαβῇ
 — ∪ — — ∪ — ∪ — ∪ — ∪

μὴ ταραττέτω δὲ ὑμᾶς δευτέρα συζυγία
τὸν πρῶτον πόδα ἔχουσα τροχαῖον, μηδὲ τρίτην
τὸν πρῶτον πόδα ἔχουσα πυρρίχιον εἰκότως
ἔστι γὰρ ἀντιπάθεια μέτρον τετηρημένον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δὲ ἑκκαιδέκατον τρίμετρον μάθανε μοι
καὶ καταληκτικόν ἐστὶν ἐκ πρώτου ἀντισπάστου.

¹⁷ γράφεται B.

τῶν δὲ ἐξῆς ἀντιπαθῇ τὴν μίξιν κατανόει.
 ὅρα καὶ τὴν καταγραφὴν, καὶ σύνες ὕπερ λέγω.
 ἀντίσπαστος διτρόχαιος ἀνάπαιστος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Φαλαίκειον τὸ ἐπτακαίδεκατον γίνωσκέ μοι· 5
 ἀλλάγε ἀντισπαστικόν, πλὴν συλλαβῆς δεούσης·
 τρίμετρον τὸ φαλαίκειον, πλὴν καταληκτικόν γε
 τοῦτο βραχυκατάληκτον, ἡ συλλαβὴ γὰρ δέει.
 ἔστι δὲ τὸ φαλαίκειον, ὅταν τὸ πρῶτον ἔχη 10
 καὶ μόνον ἀντισπαστικόν, τὰς δ' ἄλλας ἱαμβείους.
 ἀπὸ Φαλαίκου λέγεται πρῶτου εὐρόντος τοῦτο.
 ὅρα καὶ τὴν κατάθεσιν, οἷα ἐστὶ τοῦ κώλου.
 ἀντίσπαστος ἱαμβοι

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΩΙΔΟΥ.

Τρισκαίδεκα δ' ἡ ἐμφθὸς ἔχει τὰ κῶλα πάντα. 15
 τὸ πρῶτον παῖων δεύτερος· πρὸς δὲ ἱαμβικόν τε
 πλὴν πενθημιμερές, εὐρηται δακτυλικόν γάρ.
 λέγονται πενθημιμερῇ καὶ ἐφθημιμερῇ δε
 ἱαμβικὰ, δακτυλικὰ, καὶ δὴ τροχαϊκὰ τε, 20
 ὅτε δύο καὶ ἥμισυ ὑπάρχουσιν οἱ πόδες·
 ἡ πρὸς ἡμίσει καὶ τρισὶ ποσὶ καταριθμεῖται
 τὸ κῶλον δὴ τὸ οἰονοῦν, τόθ' ἐφθημιμερές γάρ.
 τῶν πέντε γὰρ τὸ ἥμισυ, δύο καὶ ἡμίση γε,
 καὶ τῶν ἐπὶ τὸ ἡμίση, ἡμισὺ τε καὶ τρία. 25
 ἰδοὺ σοι τὴν καταγραφὴν τιθέμεθα πρὸς γινῶσιν.
 παῖων δεύτερος ἱαμβος¹⁸ συλλαβή

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον ἱαμβικόν καὶ πενθημιμερές γε
 ὅρα καὶ τοῦτο παρ' αὐτὰ ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει.
 ἀνάπαιστος ἱαμβος συλλαβή 30

¹⁸ ἱαμβοι Cod. B.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

- Τὸ τρίτον ἀντισπαστικὸν ἐκατέρωθεν δ' ἔχει
 αἷς φιληδεῖ ἀντίσπαστος, ἱαμβικός σοι λέγω.
 ἐν δέ γε τὸ "εὐάνορος" τὸ ρω τὸ νο ἐκτείνει
 5 τοῦ δέ γε "κλέος" ὡς κοινή τὸ ὅς ἐκλαμβανέσθω.
 ἐν δ' ἄλλοις τὸ μέτρον ἀπαθές· τὴν θέσιν λάβε μοι.
 ἱαμβος ἱαμβος ἀντίσπαστος ἱαμβος
 ∪ — ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

- Τὸ τέταρτον ἱαμβικόν, πλὴν οὕτω καταμέτρει
 10 τὸ πρῶτον πενθημιμερές, καὶ ἐφεξῆς δὲ κεῖνται
 τρεῖς πόδες καὶ ἱαμβικοὶ, ὡς εἶναι τὸ πᾶν μέτρον
 μιᾶς δεούσης συλλαβῆς τρίμετρον ἐν τῷ μέσῳ¹⁹.
 θέσις ἰδοῦ σοι προφανῶς σαφήνειαν πρὸς πλείω.
 τρίβραχυς ἢ ἱαμβος ἢ ἀνάπαιστος συλλαβὴ ἱαμβοί
 ∪ ∪ ∪ ∪ — — — — — ∪ — ∪ — ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

- Τὸ πέμπτον δὲ παιωνικὸν δεύτερον τρίμετρόν τε,
 ὄντος τοῦ μέσου δηλαδὴ καὶ ἐπιτρίτου τρίτου
 ἵνα καὶ πλεονάζωσιν ἐλλείποντες οἱ χρόνοι,
 βακχείου τοῦ ἐσχάτου τε παιωνικοῦ τοῦ εἵδους.
 20 Τρία τὰ εἶδη κέκτηται ὁ παιὼν γὰρ καὶ μόνα,
 τὸ κρητικόν, βακχειακόν, παλιμβακχειακόν τε.
 ἅπερ καὶ δέχεται ποσῶς ἐν ταῖς οἰκείαις χώραις.
 ἰδοῦ καὶ τὴν κατάθεσιν τοῦ κόλου καταγράφω.
 παιὼν δεύτερος ἐπίτριτος τρίτος βακχεῖος
 ∪ — ∪ ∪ — — — — — ∪ — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

- Τὸ ἕκτον ἀντισπαστικὸν ἀλλὰ καταληκτόν γε
 τρίμετρον πρὸς ἱαμβικὰς ἀρίστως μεμιγμένον.
 ὁ πρῶτος γὰρ ἀντίσπαστος σὺν τέτρασιν ἱαμβοῖς.
 καταγραφή σοι προδήλος ἐκτίθεται ἐνταῦθα.
 30 ἀντίσπαστος ἱαμβοί
 ∪ — — — — — ∪ — ∪ — ∪ — ∪ —

¹⁹ δὲ αᾶσης Cod.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΒΔΟΜΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον ἰωνικόν, ἀλλ' ἀπὸ μείζονός σοι,
δίμετρον καὶ ἐπίμικτον πρὸς τὰς τροχαϊκάς δε,
ὑπερκατάληκτον αὐτό. λάμβανέ μοι τὴν θέσιν.

ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος τροχαϊκά συλλαβή 5
— — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὀΓΔΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ ὀγδον ἰαμβικὸν βραχυκατάληκτον τε
καὶ δίμετρον, ὡς ἔστι σοι μαθεῖν ἀπὸ τῆς θέας.

σπονδεῖος ἰαμβοί
— — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΝΝΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

10

Τὸ ἑννατον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ μείζονός γε
βραχυκατάληκτον ἐστὶ, δίμετρον ὥστε εἶναι.
λάβε μοι τὴν καταγραφὴν ὥσπερ τινα κανόνα.

ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος ἰωνικὸν ἡμισυ
— — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

15

Τὸ δέκατον ἰαμβικὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει.
φασὶν Ἀνακρεόντειον τοῦτο τὸ μέτρον εἶναι·
ὅς ὅλα ᾄσματα αὐτοῦ τούτῳ τῷ μέτρῳ γράφει.
ὅρα μοι τὴν καταγραφὴν, καὶ μέτρει ἀκινδύνως.

σπονδεῖος ἰαμβοί 20
— — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Ἐνδέκατον ἰωνικόν, ἀλλ' ἀπὸ μείζονός σοι
δίμετρον ἀκατάληκτον παρατετηρημένον.
συζυγίαν τὴν πρώτην γὰρ ποιεῖ ἀπὸ βραχείας
ἀρχομένην, ὡς γένεσθαι παιῶνα ἐν δευτέροις,
ὃ καὶ ἐν τριμέτρῳ γίνεται, καὶ αὖθις τετραμέτρῳ.

25

παρatreῖν δὲ λέγει με ὁ Ἑφαιστίων τοῦτο.
ἰδοὺ τὴν θέσιν προφανῇ τίθεμεν· ἀλλ' ὀράτε.

ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

- 5 Τρίμετρον τὸ δωδέκατον καὶ ἐπιωνικόν γε.
ἐξ ἀντισπάστου δ' ἄρχεται, καὶ καταληκτικόν γε.
ἔχει δὲ τὴν κατάκλειδα τροχαῖον συλλαβὴν τε,
ἀλλ' ἀδιάφορον αὐτὴν. βλέπετω τις τὴν θέσιν.

ἀντίσπαστος ἰωνικὸς τροχαῖος συλλαβή

— — — — —

10 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

Ἔστι τὸ τρισκαιδέκατον τῷ τῆς στροφῆς γε τρίτῳ
ὅμοιον, χοριαμβικόν καὶ καταληκτικόν γε
δίμετρον, τὴν κατάκλειδα ὁμοίαν τούτῳ ἔχον
ἰαμβικὴν, βακχιακὴν. ὅρα τὴν θέσιν πάλιν.

- 15 χορίαμβος ἰαμβοβακχεῖος

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ἘΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Δευτέρου εἴδους ἡ στροφή καὶ ἡ ἀντίστροφός γε
κώλων τεσσαρεσκαίδεκα· ὁκτὼ ἡ ἐπὶ πόδες δε.
τὸ πρῶτον περιδικὸν ἐξ ἰαμβοτροχαίων.

- 20 τί δ' ἔστι περιδικόν, ἤδη τρανῶς σοι λέξω.
τῶν κώλων τῶν ἁσματικῶν, τὰ μὲν ποδὶ μετρεῖται,
ὅς· εὐμοιροῦσι τῶν ποδῶν τῶν γε τετρασυλλάβων,
δακτύλου καὶ βακχείου τε ἀπὸ τῶν δισυλλάβων,
ἄλλα ἐν συζυγίαις δὲ δύο ποδῶν τε αὐτῇ,
25 καὶ δισυλλάβων ὀλικῶς τινῶν καὶ τρισυλλάβων,
τὰ δὲ καταριθμοῦνταί σοι αὐταῖς ταῖς περιόδοις.
ἔστι δὲ ἡ περίοδος τριῶν ποδῶν σοι μέτρον,
πολλάκις καὶ τεσσάρων γε, εἰ τελειοῖ τὸ κῶλον.
ἐκ διαφόρων δὲ ποδῶν περίοδος ὑπάρχει,

ἀλλὰ τριῶν ὀφειλουσῶν τῶν βραχειῶν ὑπάρχειν
πάντως, ὡς εἶναι τρίβραχυν τὸν ποῦδα συζυγίας,
οὐ γίνεται τοιοῦτό τι, ἀλλάττεται δ' ὁ χρόνος.
ὅθεν καὶ τρίτης συλλαβῆς ὀφειλουσῆς βραχείας,
μακρᾶς τετάρτης ἐφεξῆς, μετάληψις τῶν χρόνων
γίνεται, καὶ ἀλλάσσονται οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους.
βλέπε καὶ τὴν κατάκλειδα, ὡς ἔστιν ἱαμβεΐα,
φημὶ ποῦδα τὸν ὕστερον δευτέρου ἀντισπᾶστος,
τῆς συζυγίας ἤμισιν λέγω ὧδὶ τὸν ποῦδα.

10 ἑμάνθανες δ' ἀντίσπαστον ἰάμβοις κοινωνοῦντα·
τὸ κῶλον δὲ ἄν διαιρῆς εἰς δισυλλάβους πόδας,
τὸν ἔσχατον εὐρήσεις μοι καὶ τέταρτον πρὸς τούτοις,
εἰκότως τοῖνυν τίθεται ἱαμβος οὐ σπονδεῖος.

γέγονεν οὕτως ἀντίσπαστος, ὥφειλεν ἀντίσπαστος ἢ ἰωνικὴ κατὰ κλεις.

$$y = \frac{y}{1} = \frac{y}{1} = y$$

15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΕΛΟΥΣ.

Τέταρτον χοριαμβικόν, ἀπὸ δὲ συζυγίας
 ἰαμβικῆς μοι μάθανε τῆς πρώτης ἑκτελεῖσθαι.
 δίμετρον καταληκτικὸν τὸ κῶλον γίνωσκέ μοι.

20 εἰ δέ γε καὶ ἰαμβικὴν ἀκούεις συζυγίαν,
ἀλλ' ἔστιν οὗ σπονδειακὴν τὴν πρώτην μάνθανέ μοι.
αὐτὰ δέ σε διδάξουσιν μετρούμενα τὰ κῶλα.

ιαμβική συζυγία

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

25 Τὸ πέμπτον δὲ ἱαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον ὑπάρχει δὲ, τὸν δεύτερον δὲ πόδα
ἱαμβικοῖς ὡς ἴδιον τρίβραχυν καταμέτρει.

ἴαμβος τρίβραχυσ ἢ ἴαμβος σπονδεῖος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Ἀντίσπαστος τὸ ἕκτον δὲ καὶ συλλαβὴ ὑπάρχει.

30 ἀντίσπαστος ἡ παιὼν δεύτερος συλλαβή

— — — — —

10

N

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ ἐλασσόνων
 δίμετρον καταληκτικόν, ἄρχεται δ' ἐκ τροχαίων.
 τροχαϊκὴ γὰρ ἔστι σοι ἡ πρώτη συζυγία.
 ἰωνικοῖς ἐλέγομεν οἰκείους τοὺς τροχαίους.

5

διτροχάιος ἡ παιὼν τρίτος ἰωνικὸν καταληκτικόν
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων,
 καὶ ἀκατάληκτον δ' ἔστι, καὶ δίμετρον πρὸς τούτοις.

ἰωνικά

10

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑννατον παιωνικὸν δίμετρον καταλήξει²⁰
 παιὼν ὁ πρῶτος τέταρτος, δεύτερος κρητικὸς δέ.
 εἰ δὲ μακρὰ εὐρίσκεται ἔστιν οὗ ἡ ἐσχάτη,
 ἀλλ' ἀδιάφορον αὐτὴν λάμβανε ὡς ἐσχάτην.

15

τέταρτος παιὼν ἡ ἰωνικὸς κρητικὸς
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δέκατον ἀντισπαστικὸν καὶ καταληκτικόν γε
 καὶ δίμετρον· ἐλλείπει γὰρ ἥμισυ συζυγίας·
 τὸ πρότερον ἀντίσπαστος· ἔστι δὲ καὶ καθαρὸς τις·
 τὸ δεύτερον ἀντίσπαστος, ἀλλ' ἀπὸ πυρριχίου,
 ὃ καὶ παρὰ παράδοσιν κείμενον νῦν εὐρέθη.
 τῆς πρώτης συζυγίας γὰρ ἐλέγομεν τὸν πόδα
 εἰς τέσσαρα μετὰγεσθαι σχήματα δισυλλάβου·
 οὐ τῆς δευτέρας, οὔτε τῆς τρίτης ἀντισπάστου,

20

25

ἀντίσπαστος

— — — — —

²⁰ Schol. Cod. B. Περισσοὶ οἱ δύο στίχοι· τὸ γὰρ θ κῶλον ἐκ παιῶνος τε-
 τάρτου ἐστὶ καὶ κρητικοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν ἐτέθη ἐνταῦθα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

Ἐνδέκατον ὁμόχρονον τῷ ἕκτῳ τῆς στροφῆς δε,
ἀντίσπαστος ὑπάρχει γὰρ καὶ συλλαβὴ πρὸς τούτῳ.

ἀντίσπαστος

υ - - υ υ

5 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

Ἔστι δὲ τὸ δωδέκατον βραχυκαταληκτόν τι
δίμετρον ἀντισπαστικόν· ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

ἀντίσπαστος

υ - - υ υ -

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

- 10 Ἐφθημιμερὲς ἱαμβικὸν τὸ τρισκαίδεκάτον γε.
τὸν τρίτον πόδα μάνθανε ἐν τούτῳ δὲ τῷ κώλῳ
τρिसύλλαβον ὑπάρχοντα, οἰκεῖόν τε τῇ χώρᾳ
ἀνάπαιστον καὶ τρίβραχυν καὶ δάκτυλον πολλάκις.

σπονδεῖος ἱαμβος δάκτυλος ἢ τρίβραχυσ συλλαβή

- - υ - υ υ υ υ

- 15 εἶπον τί ὁ ἐφθημιμερὲς τοῖς ἀνωτάτῳ τόποις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

- Τὸ τεσσαρεσκαίδεκάτον ἱαμβικὸν ὑπάρχει
δίμετρον, τὴν κατάληξιν βραχεῖαν κεκτημένον,
βραχυκατάληκτον ἐστὶν εἵποιμι σαφεστέως.
20 τὸ πρῶτον ἱαμβος ἐστὶ, τὸ δεύτερον πολλάκις
ἔχον ἀνάπαιστον ἐστὶν, οἰκεῖον γὰρ τῇ χώρᾳ
πολλάκις ἱαμβος αὐτὸς, τρίβραχυσ δὲ ὁ τρίτος,
οὕτω γὰρ εἵπομεν αὐτὸ βραχυκαταληξίαν.

ἱαμβος

υ -

ἱαμβος

υ -

τρίβραχυσ

υ υ υ

25 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΠΩΙΔΟΥ.

Ὀκτώ σοι καταρτίζεται ἡ ἐπαδὸς τοῖς κώλοις.
τὸ πρῶτον χοριαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε

τρίμετρον ἐξ ἱαμβικῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
ἔχει γὰρ καὶ συγγένειαν χορίαμβος πρὸς ταῦτα.

σπονδεῖος ἱαμβος χορίαμβος
— — ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΛΟΥ.

Δεύτερον χοριαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε 5
καὶ δίμετρον ἀρχόμενον ἀλλ' ἀπὸ τῶν τροχαίων
ὃ ἐπιχοριαμβικὸν εἵπομεν μᾶλλον εἶναι
ἀνοίκειος γὰρ παντελῶς τροχαῖος χορίαμβος.

τροχαῖος χορίαμβος ἢ παιὼν πρῶτος
— ∪ — ∪ — ∪ ∪ ∪ ∪

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΛΟΥ.

10

Τὸ τρίτον ἀντισπαστικὸν βραχυκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον, ἀντίσπαστος καὶ δύο συλλαβαὶ γάρ.

ἀντίσπαστος συλλαβαὶ δύο
∪ — — ∪ — ∪

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ τέταρτον παιωνικὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν γε 15
καὶ δίμετρον ἐκ παιῶνος τετάρτου κρητικοῦ τε.
συνηρημέναις ἔχει δὲ τὰς συλλαβὰς τὰς πρώτας
βραχείας, μίαν εἰς μακρὰν, ὁ δεύτερος παιῶνων²¹.

παιὼν τέταρτος κρητικός
∪ ∪ ∪ — — ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΛΟΥ.

20

Τὸ πέμπτον δὲ ἱαμβικὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει,
ἀλλ' ἀκατάληκτον ἐστὶ, πλὴν ἐν τρισυλλαβίαις
ὁ δεύτερος πολλακὶς πούς, ὁ πρότερος ἐν ἄλλοις.

ἱαμβος τρίβραχυς σπονδεῖος ἱαμβος
∪ — ∪ ∪ ∪ — — ∪ ∪

²¹ Schol. Cod. B. Καὶ τοῦτο τὸ κῶλον ὁμοίον ἐστὶ τῷ τῆς στροφῆς θ'. ἐκ γὰρ παιῶνος ὃ σύγκειται καὶ κρητικοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἔκτον μικτὸν τροχαϊκὸν ἀπὸ γε συζυγίας
 ἱαμβικῆς τῆς πρώτης²² μὲν, ὅρα δὲ καὶ θέσιν.

ἱαμβικὴ συζυγία τροχαῖος σπονδεῖος τρίβραχυς σπονδεῖος
 — — — — — — — — — —

- 5 Ἔστι γὰρ ἀκατάληκτος καὶ τρίμετρος ὁ στίχος·
 εὐρηνται καὶ τρισύλλαβοι ἐν ταῖς τροχαϊκαῖς γε
 ταῖς χώραις οὐκ ἀνοίκειοι· ἐν δὲ τῷ λαίῳ²³ γε
 εὐρηται συνεκφώνησις, συνίξεις ὡς θέλεις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 10 Ἑβδομον δὲ ἰωνικὸν δίμετρον ἐκδιδάσκου,
 πρῶτον δὲ τὸν ἰωνικόν, ἱαμβοὶ δ' ἐπὶ τούτοις·
 οὐδὲ γὰρ μία πέφυκεν οἰκείωσις τοῖς μέτροις.
 ἂν γὰρ τροχαῖοι ἔκειντο ἰωνικὸν καλοῖτο·
 οἰκεῖα γὰρ ἰωνικοῖς τὰ μέτρα τοῦ τροχαίου.

- 15 ἰωνικὰ ἢ ἀντίσπαστος διῖαμβος
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδον ἱαμβικὸν μικτὸν ἀπὸ τροχαίων,
 τρίμετρον καταληκτικὸν ὡς λέγεσθαι καὶ στίχον²⁴.
 ἢ δὲ συζυγία σοι ἢ πρώτη τοῦ τροχαίου
 20 οὐ τῶν τροχαίων εὐμοιρεῖ, ἀλλά γε καὶ σπονδείου
 ἐν τῇ δευτέρᾳ χώρα δὲ ὡς ἔφην ἐν τροχαίοις.

τροχαϊκὴ ἱαμβοὶ
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ἘΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

- Τοῦ τρίτου εἵδους ἢ στροφὴ καὶ ἢ ἀντιστροφή γε
 25 ἐννέα κώλοις σύγκειται, ἢ ἐπαδὸς δ' ἐννέα.

²² πρώτη Cod. B.

²³ Sic.

²⁴ Schol. Cod. B. καὶ τοῦτο ἀντισπαστικόν ἐστι τρίμετρον καταληκτικόν
 ἐξ ἐπιτρίτου β' καὶ ἱάμβων· οἰκεῖοι γὰρ οἱ πόδες ἀντίσπαστοι.

τὸ πρῶτον ἐγκωμιολογικὸν ἐν καταλήξει δ' ἔστιν.
 ἀλλ' ἄγε δὴ διδάξωμεν εἰδους τοιοῦδε περί.
 δὺ' ἐστὶ πενθημιμερῇ ἀλλὰ διάφορά τα,
 δακτυλικὸν, ἱαμβικὸν, ἐκ τούτων δὲ τῶν δύο
 ὅταν τὸ πενθημιμερὲς, τὸ ἱαμβεῖον λέγω, 5
 προτάττεται, καὶ ὕστερον τὸ τοῦ δακτύλου κεῖται,
 κέκληται ἱαμβέλεγος τοῖς ῥυθμικοῖς τὸ μέτρον.
 ὅτε τὸ πενθημιμερὲς, δακτυλικὸν σοι λέγω,
 προτάττεται, καὶ ὕστερον τὸ τῶν ἱάμβων κεῖται,
 ἔστι διπενθημιμερὲς, καλεῖται δὲ καὶ οὕτως, 10
 ἀλλὰ παρονομάζεται ὁ ἱαμβέλεγός σοι
 ἐκ τοῦ ποιοῦ, ὡς ἱαμβον καὶ ἐλεγεῖον ἔχον.
 τὸ δὲ διπενθημιμερὲς, ἐκ τοῦ ποσοῦ καλεῖται,
 ὡς ἔχον πενθημιμερῇ δύο, οὐδ' ὅλως τρία.
 καί γ' ἐγκωμιολογικὸν καλεῖται τὸ τοιοῦτον· 15
 σύγκεινται γὰρ ἐγκώμια τῷ μέτρῳ τῷ τοιῷδε.
 τί δὲ καὶ ἱαμβέλεγός ἐστιν εἵπειν βραχεία·
 δυσὶ γὰρ ἀπαρτίζεται τοῖς πενθημιμερέσι
 καὶ διάφοροις μάνθανε ὁ ἐλεγεῖος στίχος·
 δακτυλικά τὰ δύο γὰρ διαστολήν γε ἔχει. 20
 τὸ πρῶτον πενθημιμερὲς τρέπεται εἰς σπονδεῖον,
 τὸ δεύτερον οὐ τρέπεται· αἰὶ δακτύλους δ' ἔχει.
 εἰ τοίνυν πενθημιμερὲς δακτυλικὸν ἐν τούτῳ
 ἱάμβοις ἐπιφέρεται, ἀλλ' ἀμετατρεπτὸν τι
 κληρονομεῖ τῆς τάξεως δευτέρας ἐλεγείου. 25
 τοίνυν καὶ ἱαμβέλεγος τοῖς τεχνικοῖς καλεῖται.
 ταῦτα δὲ ἀσυνάρτητα λέγονται τοῖς τεχνίταις.
 ὅταν γὰρ μὴ δυνάμενα ἀλλήλοις συναρτᾶσθαι,
 μῆδ' ἔχουν ἔνωσιν τινὰ δύο ἢ τρία κῶλα,
 ἀντὶ ἐνὸς λαμβάνονται τοῦ στίχου, τότε λέγε 30
 αὐτὰ γε ἀσυνάρτητα· ἔχεις ἰδοῦ τὸ σύμπαν.
 διαφορὰν δὲ μάνθανε πάλιν ἀσυναρτήτων
 πρὸς τὰς κατ' ἀντιπάθειαν, ἣν περ ἔχουσι μῖξιν.
 μίξις ποδῶν ἐργάζεται τὴν ἀντιπάθειάν σοι·

μίξις δὲ κώλων ἐμποιεῖ μέτρων ἀσυναρτήτων.

ἰδοῦ σοι καταγράφομεν τὴν θέσιν ὅπως ἔχει.

— — — — —
 δάκτυλοι συλλαβὴ ἱαμβικὴ συζυγία

ἰδοῦ σοι καταληκτικὸν τὸ μέτρον διαγράφω.

5 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δεύτερον προσοδιακόν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων

δίμετρον ἀκατάληκτον εἴπωμεν τούτου πέρι.

λέγεται προσοδιακόν προσόδοις παρωνύμως.

ἐν γὰρ εὐχαῖς ἐλέγετο καὶ πανηγυρεσί γε,

10 αἷς εἰσφοραὶ ἐγένοντο καὶ πρόσδοι μυρίαί.

σύγκεινται δ' ἐξ ἰωνικοῦ τοῦ ἀπὸ μείζονός τε

δευτέρου χοριάμβου τε, πολλάκις δὲ καὶ οὕτως.

ἐπεὶ γὰρ τὸ ἰωνικὸν δέχεται καὶ τροχαίους,

δεύτερος ἀντ' ἰωνικοῦ συντίθεταιί σοι παιών.

15 εἰ γὰρ τραπῇ ὁ πρῶτος πούς εἰς φίλον τὸν τροχαῖον

ἐκ μείζονος ἰωνικοῦ, δεύτερος ἔστι παιών.

ἰδοῦ σοι καὶ καταγραφὴν ἐκτίθεμεν, ἀλλ' ὅρα.

— — — — —
 ἰωνικὸν χοριάμβος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20 Καὶ τρίτον προσοδιακόν, ἀλλ' ἔστιν ἐν τριμέτροις.

εἷς γὰρ παρ' ἑνα τίθεται μέχρι καὶ πέντε μέτρων.

ἔστι γὰρ τὸ πεντάμετρον τριακοντάσημόν τι·

ἔξ γὰρ σημείων εὐμοιρεῖ τὸ μέτρον τὸ τοιόνδε·

πεντάκις ἔξ ἐγγίνονται τριάκοντα τὰ πάντα.

25 σημεῖα μάνθανε δ' αὐτοὺς λεγόμενα τοὺς χρόνους,

ὧν ἔχει δύο ἢ μακρὰ καὶ ἑνα ἢ βραχεῖα.

καθὸ καὶ λέβης τρίχρονος· Αἷας τετράχρονός τε·

ἕως δὲ τῶν τριάκοντα σημείων Ἑφαιστίων

ὁ ῥυθμογράφος ἀξιοῖ ἀνάγεσθαι τὸ σύμπαν·

30 κατὰ δ' ἑτέροισι τίθενται τριάκοντα καὶ δύο.

ἀλλ' ὅρα τὴν καταγραφὴν τοῦ τρίτου τοῦδε κώλου.

— — — — —
 ἰωνικὸς χοριάμβος ἰωνικὸς

ἐπίτριτος ἐν ἀριθμοῖς ὁ τέσσαρα τοῦ τρία
 ὅλον τὸν τρία κέκτηται καὶ τρίτον σὺν τούτῳ,
 ἐπίτριτος ἐν ῥυθμικοῖς κατὰ τοιοῦτον λόγον.
 εἴ πως γὰρ διαιρήσομεν τοῦτον ποσὶν ἐν δύο,
 5 εἰ οἷος ἄρα δὲ ἐστὶ, μακραί εἰσιν αἱ δύο
 ἔχουσαι χρόνους τέσσαρας, εἰ βούλει δὲ σημείᾳ·
 αἱ δύο δ' αἱ ἐπίλοιποι μακρά τε καὶ βραχεῖα
 ἢ ἀντιστρόφως γίνονται ἔχουσαι τρεῖς τοὺς χρόνους·
 κἀντεῦθεν ἀναφαίνεται λόγος τῶν ἐπιτρίτων.

10 ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἕκτου κύλου.
 Τὸν ἕκτον δὲ ἱαμβικὸν καὶ πενθημιμερές γε.
 σπονδεῖος ἱαμβος συλλαβὴ
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἑβδομοῦ κύλου.
 Τὸ ἑβδομον τροχαϊκὸν ἄλλ' ἀκατάληκτόν τι
 15 καὶ δίμετρον. ἐν θέσει δὲ τοιαῦδε καταμέτρει.
 τροχαῖος σπονδεῖος τροχαῖος σπονδεῖος
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ὀγδοοῦ κύλου.
 Ὅμοιον πρώτῳ τῆς στροφῆς τὸ ὄγδοον ὑπάρχει,
 δῆλον ἐγκωμολογικὸν καταληκτικόν τε.
 20 δακτυλικὸν πενθημιμερές ἱαμβικὸν πενθημιμερές
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἐνάτου κύλου.
 Τὸ ἕνατον Στησιχόρειον ἐκ μόνων ἐπιτρίτων
 τρίμετρον ἀκατάληκτον δευτέρων καὶ τούτων.
 ἡ πρώτη συζυγία δὲ καὶ ἑταρτον λαμβάνει,
 25 λυθείσης πρώτης τῆς μακρᾶς εἰς δύο τὰ βραχεῖα.
 ἐπίτριτοι πάντες.
 — — — — —

καλεῖται Στησιχόρειον δ' εὐρόντος Στησιχόρου.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΩΙΔΟΥ.

Δεῦρ' ἴθι καὶ τῆς ἐπώδου τὰ κῶλα καταμέτρει.
τὸ πρῶτον μὲν τροχαικὸν ἀλλ' ἀκαταληκτὸν γε
καὶ δίμετρον γνωρίζεται· λάβε μοι δὴ τὴν θέσιν.

τροχαῖος σπονδεῖος τροχαῖος σπονδεῖος 5
— — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον δακτυλικὸν καὶ πενθήμερες γε.

δάκτυλοι συλλαβή

— — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ τρίτον προσοδιακὸν καὶ καταληκτικὸν γε 10
τρίμετρον ἀπ' ἐλάττονος ἰωνικοῦ καὶ τότε
τὸν πρῶτον πόδα ἔχοντας ἀρχόμενον τροχαίῳ,
ὡς δεύτερον ἐπίτριτον τὴν καταρχὴν πελεῖσθαι
δεύτερος ἐπίτριτος χοριάμβος ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος καταληκτικὸν
— — — — — — — — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΛΟΥ.

15

Τὸ τέταρτον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων
δίμετρον ἀκατάληκτον. ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

ἰωνικά

— — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον προσοδιακὸν δίμετρον χοριάμβῳ 20
ἰωνικῷ τε μάνθανε τῷ ἐκ τῶν ἐλασσόνων.

χοριάμβος ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος ἢ ἐπίτριτος.
— — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ὁμοίον ἐστὶ τῷ τῆς στροφῆς γε πρώτῳ,
δῆλον ἐγκωμιολογικὸν καταληκτικὸν τε.

25

δακτυλικὸν πενθήμεμερὲς δύο ἱαμβοί
 — ∪ ∪ . — ∪ ∪ — . — . ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐβδομον ἐγκωμιολογικὸν κατάληξιν οὐκ ἔχον,
 ἀλλ' ἀκατάληκτον ἐστί. θέσις ἰδοῦ σοι κεῖται.

5 δακτυλικὸν πενθήμεμερὲς ἱαμβικὸν πενθήμεμερὲς
 — ∪ ∪ . — ∪ ∪ — . — — . ∪ — . .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον δακτυλικὸν καὶ πενθήμεμερές γε,
 ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἐπωδῷ, ἐν τούτῳ τῷ κώλῳ
 ἢ “ δᾶς ” μακρὰ συναίρεσιν ἔπαθε τῶν βραχέων,
 10 ἢ μία τοῦ δακτύλου γὰρ τῆς συλλαβῆς ἢ ἄλλη.
 δάκτυλοι :
 — ∪ ∪ — ∪ ∪ — — — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐνατον Στησιχόρειον καὶ ἀκατάληκτόν γε
 καὶ τρίμετρον συντίθεται ἐκ τριῶν ἐπιτρίτων.

15 ἐπίτριτοι
 — ∪ — — . — ∪ — — . — ∪ — — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤῶΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Τετάρτου εἶδους ἡ στροφὴ καὶ ἡ ἀντίστροφός γε
 ἐκ κώλων πεντεκαίδεκα συνίσταται τὸ σύμπαν.
 ἡ ἐπωδὸς δυνάδεκα τὸ ὅλον σκευωρεῖται.

20 τὸ πρῶτον προσοδιακὸν καὶ ἀνακλόμενόν γε,
 ἔτι δ' ὑπερκατάληκτον καὶ δίμετρον τυγχάνει.
 τί δ' ἔστιν ἀνακλόμενον, ὡδί σοι καταλέξω.
 ἐν μέτροις τοῖς ἰωνικοῖς τοῖς ἀπὸ ἐλασσόνων,
 δευτέρου ὅτ' ἔχει ποδὸς βραχεῖαν τὴν ἐσχάτην,
 25 ὡς γίνεσθαι παιωνικὴν τρίτην τὴν συζυγίαν,
 μακρὰν δὲ καὶ τὴν ἐφεξῆς ὀφείλουσαν βραχεῖαν·
 λέγω τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ μέτρου τοῦ δευτέρου,
 λέγεται κατ' ἀνάκλασιν τότε τὸ εἶδος τοῦτο.
 ὁ χρόνος γὰρ ὁ τῆς μακρᾶς εἰς τὴν πρὸ τοῦ βραχεῖαν

πάσχει τὴν ἀντανάκλασιν καὶ σώζεται τὸ μέτρον·
 κἀντεῦθεν κατ' ἀνάκλασιν γίνονται καὶ τὰ μέλη,
 τοῦ μελουργοῦ προσμένοντος τῷ τῆς βραχείας χρόνῳ,
 τὴν δὲ μακρὰν ἐκτέμνοντος ὥς γίνεσθαι βραχεῖαν.

ὃ λέγω σοι τοιοῦτόν τι ὑπάρχει οὐκ ἄλλοιον.

5

ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος παιὼν τρίτος ὀφείλει μακρά.

υ υ - - - υ - -

ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος ἢ ἐπίτριτος δεύτερος ὀφείλει βραχεῖα.
 ἐν κῶλῳ τοῖνυν τουτωί, οὐκ ἐν δυσὶ τοῖς μέτροις,
 ἀντανακλᾶται ἢ μακρὰ, ἀλλ' ἐν ἐνὶ τῷ μέτρῳ·
 πάσχει δὲ ἀντανάκλασιν οὐ μία ἀλλὰ δύο.

10

ἔφημεν προσοδιακὸν τότε τελεῖν εὐρύθμως,
 ὅτ' ἔχει τὸ ἰωνικὸν μείζονας τὰς προτάσεις.
 οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐλάσσονος ἐλέγομεν τὸ μέτρον.

ἂν δ' εὐρηται τοιοῦτόν τι ὑπάρχον, ἀνακλᾶται·

15

τοῖνυν ἀπὸ ἐλάσσονος ἰωνικοῦ κειμένου
 ἀντανακλῶμεν τὰς μακρὰς εἰς τὰς πρὸ τοῦ βραχείας·
 γίνεται δ' οὕτως καθαρὸν τὸ τῶν προσόδων μέτρον.
 ἀλλ' ὅρα τὴν καταγραφὴν, ὅρα καὶ καταμέτρει.

ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος χορίαμβος συλλαβὴ

20

υ υ - - υ - υ - -

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Δεύτερον ἀναπαιστικόν, ἀλλ' ἀκαταληκτόν γε
 δίμετρον τῷ καταγραφεῖ καλεῖται τὸ τοιοῦτον.
 τοὺς δ' ἀναπαίστους ἔφημεν μετρεῖσθαι συζυγίαις·
 τέως δὲ συγχωρήσομεν, εὐθυνα γὰρ οὐ μία,
 καλεῖσθαι δίμετρον αὐτὸ ἐν τῇ βραχυκωλίᾳ.

25

ἀναπαιστος ἀδιάφορος ἢ τελευταία

υ υ - - υ υ - -

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ τρίτον ἰθυφαλλικόν, πῶς καὶ ὁμοῖον ἔφη,
 τροχαϊκόν καὶ δίμετρον βραχυκατάληκτόν γε.

30

λέγεται ἡμιόλιον παρὰ τοῖς ῥυθμικοῖς δέ·
τοῦ γὰρ τριμέτρου ἡμισυ τοῦτο σκοπῶν εὐρήσεις,
ὅλον μέτρον τροχαϊκὸν καὶ ἡμισυ γὰρ ἔχει.

τροχαῖος τροχαῖος τροχαῖος
— — —

- 5 τὸν τρίτον πόδα μηδαμῶς σπονδεῖον καταρίθμει·
οὐ γάρ πω ἐν τροχαϊκοῖς σπονδεῖος κείται τρίτος.
εἰ δ' εὐρηται καὶ κείμενος ἐνταῦθα ἐν τῷ κώλῳ,
ποιεῖ ἢ ἀδιάφορος τοῦτό σοι οὐ τὸ μέτρον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- 10 Τὸ τέταρτον ἰωνικὸν βραχυκατάληκτόν τε
καὶ τρίμετρον· ἡ πρώτη δὲ μακρὰ νῦν διαιρεῖται·
ὅτε σοι πεντασύλλαβον τὸ πρῶτον εἶναι μέτρον·
ἔστι δὲ ἀπὸ μείζονος, ὅρα δὲ καὶ τὴν θέσιν.

ἰωνικοὶ ἀπὸ μείζονος
— — — — —

- 15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον δὲ ἰωνικόν, ἀλλ' ἀκατάληκτόν γε
καὶ δίμετρον· τῶν ἀρχουσῶν οὐσῶν ἀδιαφόρων.
ὁ πρῶτος γὰρ ἱαμβικὸς τῆς πρώτης συζυγίας,
ὅπερ καὶ Ἑφαιστιῶν παρατετλήρηται πῶς·

- 20 παρατηρεῖν γὰρ ἄξιον ὁ ῥυθμόγραφος λέγει,
ὅτι τὴν ἀρχουσαν αὐτὴν ποιοῦσιν ἐκ βραχείας·
ὁ πρῶτος τῆς δευτέρας δὲ τροχαῖος ἐστὶ πάλιν.
ἀλλ' οὗτος ἐν ἰωνικοῖς οἰκεῖός σοι τυγχάνει.
τῆς σαφηνείας ἕνεκα ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

- 25 ἰωνικά
— — — — —

τὸ πρῶτον δ' ἀπὸ μείζονος, τ' ἄλλο ἐξ ἐλασσόνων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον δὲ ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων,
ἔτι βραχυκατάληκτον ὡς τρίμετρον ὑπάρχον.

ἰωνικά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

5

Ἐβδομον λογαυιδικὸν ἐξ ἀναπαιστικῶν δε
εὐρηται λογαυιδικὸν πάλιν ἐν τοῖς δακτύλοις·
πλὴν μάνθανε διαφορὰν τῶν λογαυιδικῶν γε
ἐν τοῖς δακτύλοις δάκτυλοι, ὁ δ' ὕστερος τροχαῖος
κείμενοι κατεργάζονται τὸ λογαυιδικόν σοι·
ὅθεν στίχοι ἥρωικοί λήγοντες εἰς τροχαῖον,
τῶν ἄλλων ὄντων δακτύλων ἢ καὶ που καὶ σπονδείου,
καλοῖντο λογαυιδικοί²⁵. λέγονται δ' οὕτως ὅτι
ἐκ τῶν δακτύλων σύγκεινται· ἐσχάτου τοῦ τροχαίου·
δάκτυλος δ' ἐπιτήδειος τοῖς αἰδοῖς τυγχάνει,
τροχαῖος ἐπιτήδειος τοῖς λογογράφοις ἐστίν·
ἐκ τούτων δὲ καὶ τ' οὖνομα συντίθεται τῷ μέτρῳ,
τουτέστι λογαυιδικόν, ἀλλὰ δακτυλικόν τε
ἔστι καὶ ἀναπαιστικὸν ἐξ ἀναπαίστων πάλιν
ἢ καὶ σπονδεῖαν ἔστιν οὗ, οἰκεῖοι γὰρ τῷ μέτρῳ·
τοῦ τελευταίου ὄντος δὲ ὥσπερ ἐκεῖ τροχαίου
ἐν μέτροις τοῖς δακτυλικοῖς, ἐνταυθαδὶ βακχείου,
ὃν φησιν ὁ καταγραφεὺς ἱαμβον συλλαβὰς τε·
ἐνταῦθα τοίνυν μάνθανε ἐξ ἀναπαίστων τοῦτο·
σπονδεῖοι πάλιν δὲ εἰσιν οἰκεῖοι ἀναπαίστοις.

10

15

20

25

σπονδεῖοι

βακχεῖος

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ὀγδοὺν Φερεκράτειον λειπούσης τῆς ἐσχάτης·
τὸ μέτρον τοῦτο προφανῶς εὐρόντος Φερεκράτους

²⁵ καλοῖν τὸ λογαυιδικὸν Cod. B.

ἔξ ἀντισπάστων μάνθανε πλὴν καταληκτικά γε·
ἐπεὶ δ' ὁ πούς γε τρέπεται πρῶτος τοῦ ἀναπαίστου,
ἔξ ἐπιτρίτων γίνωσκε γίνεται τῶν τετάρτων
ὥστε σπονδεῖος γίνεται ὁ πρῶτος ἀντισπάστου·

5 γίνεται καὶ διτρόχαιος, ὁ πούς γὰρ παραλλάττει·
ὧδε βραχυκατάληκτον ὑπάρχει δὲ τὸ μέτρον,
μιάς λειπούσης συλλαβῆς πρὸς τὸ τοῦ Φερεκράτους·

διτρόχαιος βραχυκατάληκτον

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ ²⁶.

10 Τὸ ἔνατον ἰαμβικὸν ἀλλ' ἐφθημιμερές τε,
ἥμισυ δὲ πρὸς τοῖς τρισὶν ἰάμβοις εἵπαμέν σοι.
ἰαμβοι

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΕΛΟΥ.

Δέκατον ἔπιωνικὸν βραχυκαταληκτὸν τε,
15 ὡς τρίμετρον πληροῦσθαί σοι πλὴν ἔξ ἱαμβικῆς γε·
ἀνοίκειος ἱαμβικῇ ἰωνικοῖς δ' ὑπάρχει,
ὅθεν καὶ ἔπιωνικὸν ἄλλ' ἐκ τῶν ἐλαττώων.
ἔχει δὲ καὶ τὴν ἑναρξιν ἀπὸ τροχαίου τοῦτο,
ὅντος αὐτοῦ ἰωνικοῖς οἰκείου τοῦ τροχαίου.
20 ἱαμβικῇ συζυγία ἰωνικὰ ἀπ' ἐλάσσονος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Ἐνδέκατον τροχαϊκόν, ποδῶν διαλυθέντων
 δίμετρον ἀκατάληκτον ὑπάρχει δὲ τὸ κῶλον.
 ἢ τῆς στροφῆς καταγραφὴ οὕτως ἐστὶ τοῦ κώλου.

25 τροχαῖοι
 $\overline{\cup \cup \cup} : \overline{\cup \cup \cup} : \overline{\cup \cup} : \overline{\cup \cup} \overline{\cup \cup} :$

τῆς δ' ἀντιστρόφου πάλιν δὲ οὕτως ἐστὶν ἡ θέσις.

²⁶ In Cod. B. nonum et decimum colon transposita sunt.

ὁ πρῶτος πούς ἱαμβικὸς ἀλλ' ἐν τῇ ἀντιστροφῷ.

ἰωνικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

Τὸ δὲ πεντεκαίδεκατον ἱαμβικὸν ὑπάρχει,

5 ἔστι δὲ πενθημιμέρες, ἀλλ' ὅρα καὶ τὴν θέσιν.

ἱαμβικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΠΩΙΔΟΥ.

Ἡ ἔμφδος δὲ δώδεκα τοῖς κάλοις σκευρεῖται·

τὸ πρῶτον μὲν ἰωνικόν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων·

10 ὁ δευτέρος δὲ σύγκειται τροχαίοις ἀναλόγως·
 δίμετρον δὲ τυγχάνει σοι καὶ ἀκατάληκτόν γε.

ἰωνικὸς διτροχάιος
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

Τὸ δεύτερον χορίαμβικὸν καὶ καταληκτικόν γε

15 ἱαμβικῇ κατάκλειδι δ' οἰκεία περαιουῦται.

χορίαμβος ἱαμβος συλλαβή
 — — — — —

διάτοι τοῦτο λέγονται ἀσχέτως ὡς ἂν εἴποις

τὰ τρία ἡμιόλιον ἐπίτριτον τὰ πλείω.

ὅρα δὲ τὴν καταγραφὴν, ὡς μάθοις τίς ὁ λόγος,

20 τροχαϊκά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤ.

Δωδέκατον ἱαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε,

ὡς δίμετρον τελεῖσθαί σοι· ὅρα δὲ καὶ τὴν θέσιν.

ἱαμβικά
 — — — — —

ἔχει καὶ ὁ χορίαμβος ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει·
 πάλιν δὲ τὴν ἐσχάτην γε μακρὰν τοῦ χορίαμβου
 ἀρχὴν τοῦ ἀπὸ μείζονος ἰωνικὸν λαμβάνει·
 οὕτως δ' ὑπερκατάληκτον τὸ μέτρον γίνεται σοι.

5 ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Ἔστιν ἐπιχοριαμβικὸν τὸ πέμπτον δίμετρόν τε·
 ἀπὸ τροχαίων δ' ἄρχεται ἐχθρῶν τῷ χορίαμβῳ.
 ἔστι δ' ὑπερκατάληκτον τρίβραχυσ πούς ὁ πρῶτος.

τροχαϊκὰ χορίαμβος συλλαβὴ
 ∪ ∪ ∪ . — ∪ . — ∪ ∪ — . — :

10 ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἙΚΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ ἕκτον δὲ ἰαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε·
 ὡς γίνεσθαι καὶ δίμετρον· ὁ δεύτερος χορεῖος.

ἴαμβος χορεῖος ἴαμβος
 — ∪ ∪ ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΛΑΟΥ.

15 Τὸ ἑβδομον δακτυλικὸν καὶ καταληκτικόν γε·
 ὡς γίνεσθαι σοι τρίμετρον· καὶ ἄλλως δὲ μετρεῖται·
 λέγεται προσοδιακὸν ἐκ πρώτου χορίαμβου.
 οὗτοι δ' οἱ χρόνοι μένουσιν ἀκατακίνητοί σοι.

χορίαμβοι
 — ∪ ∪ . — . ∪ ∪ . — ∪ :

20 ΠΕΡΙ ΤΟῦ ὈΓΔΟΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ ὀγδοον περίοδος ἴαμβοι καὶ τροχαῖοι,
 ὡς ἐν τῷ πρώτῳ εἴπομεν κῶλῳ δευτέρου εἵδους.

διῴαμβος διτρόχαιος
 ∪ — ∪ — . — ∪ — ∪

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἙΝΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

25 Τὸ ἑνατον περίοδος· τροχαϊκὸν δ' ὑπάρχει
 καὶ ἐξ ἴαμβου ἄρχεται καὶ καταληκτικόν γε³²

ἴαμβος τροχαῖοι συλλαβὴ
 ∪ — — ∪ . — ∪ —

³² Schol. Cod. B. Τροχαϊκόν ἐστὶ τοῦτο ἴαμβου ἀρχομένου· δέχεται γὰρ καὶ ἴαμβον τὸ μέτρον τοῦτο.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δέκατον ἱαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε,
ὡς δίμετρον πληρῶσθαί σοι· ἀνάπαιστος ὁ τρίτος³³.

ἱαμβικά

$$\cup - . \quad \cup \cup \cup \cup - - :$$

ΠΕΡΙ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

5

Ἐνδέκατον τροχαϊκὸν ποδῶν ἐκλυομένων,
τοῦ πρώτου τοῦ δευτέρου τε, καὶ δίμετρόν ἐστί σοι.
τροχαῖοι τέσσαρες εἰσὶν ἐπίτριτον καλεῖται,
ὡς ἔχον δὲ τὸν τέσσαρα ἐπίτριτον καλοῦσιν.
πρὸς γὰρ τὸν τρία³⁴, οὗτος γὰρ ἐν σχέσει οὐκ ἀσχέτως 10
πᾶσι τοῖς ἀριθμητικοῖς δ' ἐπίτριτος καλεῖται.
ἔχει τὸν τρία ὅλον γὰρ, καὶ τρίτον τὸ ἐν τούτου.
ἀλλ' ἀπορήσει τις καλῶς, πῶς μὴ κειμένου τρία
ὡς ἂν σχέσις ἐμφαίνοιτο, ἐπίτριτον καλοῦσιν.
ἐγὼ σοι δ' ἀποκρίνομαι ὡς σύντομον τὴν λύσιν 15
ἔστιν ὁ τρία ἔσωθεν πρὸς ὃν ἐστὶν ἡ σχέσις·
οὐκ ἀριθμοῦν τέσσαρα, μὴ ὄντος γὰρ τοῦ τρία,
οἱ τοίνυν ἀριθμητικοὶ ὅλως ἀδολεσχοῦσιν
ἐν ἀσωμάτοις ἀριθμοῖς· ἔστι μαθεῖν δ' ἐκ τούτων 20
ὑλὴ τῆς ἀριθμητικῆς ποσὸν διωρισμένον.
οὐχ ὥσπερ ὑποκείμενον πάντως ὑπάρχον τοῦτο,
συμβεβηκὸς γὰρ τὸ ποσὸν ἀνύπαρκτον τελέθει·
ἴσχει τοίνυν ἐπ' ἀριθμοῦ ἔδραν ἢ ἐπιστήμη·
γινώσκει τρία καθ' αὐτὰ καὶ τέσσαρα καὶ δέκα 25
καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατον μυριοστύας ὅλας·
ἀρίθμησιν οὐκ οἶδε δὲ ἐν τούτοις ἐκ μονάδος·
ἅπαξ ταύτην ἐγνώρισεν ἀρκεῖται γοῦν τῷ ἅπαξ.
ὅταν τοίνυν φιλοσοφῇ περὶ τεσσάρων ὅλως,
οὐκ οἶδε τι τρία εἰσὶ, τὰ δύο οὐ γινώσκει·
ὅθεν καὶ τούτων γίνονται αἱ σχέσεις παρὰ τούτοις, 30

³³ οὐδὲ τοῦτο ἔχει καλῶς· ἀλλ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ προσδιακόν ἐστὶ δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ διτροχαίου διαλελυμένου· ἢ μᾶλλον ἐπιτρίτου καὶ χορίαμβου.

$$\cup \cup - - . \quad - \cup \cup - :$$

- κειμένων ἀμφοτέρων τριάδος καὶ τετραδός.
 ἐνταῦθα δ' εἰ καὶ ὁ ρυθμὸς ἀπόλλυται τῷ φθόγγῳ·
 ἀλλ' οὖν ἀπολελεύκει σου ἡ αἴσθησις τῶν κώλων.
 τοίνυν διαπορήσειε πῶς στροφὴ ἀντιστρόφῳ
 5 ἡ ἐπὶ πᾶσι ἀνόμοιος οὐκ ἄνισος καλεῖται·
 ἐξηπορήθη λύσεως, πολλοῦ γε δεῖ καὶ λέγειν.
 ἔστιν εἰπεῖν τοῖς πρὸς αὐτὸν, ὡς οὐκ εἰσὶ τὰ κῶλα
 ἀλλήλοις ἴσα τὰ αὐτὰ ὁ δισύλλαβος ὁ πούς σοι,
 ἐν ἄλλοις δὲ τρισύλλαβος ταυτὸν χρόνον φυλάσσω,
 10 καὶ πάλιν τετρασύλλαβος τοῦ χρόνου τηρουμένου
 ὁ τέως σοι τρισύλλαβος ἐν ἄλλοις ὧν τοῖς κώλοις·
 ἐπεὶ τὸ ἴσον δ' ἐν πόσοις λέγεται φιλοσόφοις
 τὸ δ' ὅμοιον ἐν τοῖς ποιῶσι, εἰκότως καὶ ἐνταῦθα
 τῇ ἀντιστροφῇ ἢ στροφῇ ὁμοίον τι καλεῖται,
 15 οἷα τοὺς χρόνους τοὺς αὐτοὺς οὐ συλλαβὰς πλουτοῦσα.
 τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπεὶ ἀξίωμα ἐστὶ τι,
 ὅπου τὸ ἐναντίον γε ἐκεῖ τὸ ἐναντίον
 πρὸς πρὸς τι ἀναφέρεται ὁ φίλος καὶ δεσπότης,
 πρὸς πρὸς τι δὲ καὶ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ὁ υἱὸς πρὸς πρὸς τι·
 20 πρὸς τὸ ποιὸν τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον γε·
 ἡ ἐπὶ πᾶσι εἰκότως σοι ἀνόμοιος καλεῖται,
 ἔχοντος τὴν ἀναφορὰν τοῦ λόγου πρὸς τοὺς χρόνους.
 πολλάκις γὰρ ἡ ἐπὶ πᾶσι ἰσόκωλος στροφῇ τε
 καὶ ἀντιστροφῇ πέφυκε· τὸ μέτρον δ' ἔστιν ἄλλο.
 25 ἀλλὰ προσέξομεν τὸν νοῦν τοῖς κώλοις καὶ τοῖς μέτροις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πρῶτον μὲν δακτυλικὸν καὶ καταληκτικὸν γε
 καὶ τρίμετρον καθέστηκεν, εἰ καὶ σπονδαίους ἔχει.

δακτυλικά

— — — — — :

30

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπ' ἐλάσσονός σοι,
 ἡ πρώτη συζυγία δε τρίτος παιὼν τυγχάνει·

οἷα πολλὰ συμβαίνουσιν ἰωνικοῖς τοιοῖς δε.
 δευτέρου γὰρ δὴ τοῦ ποδὸς τροχαίου γεγυνότος,
 παιὼν παρρησιάζεται ὁ τρίτος ὡς ἐν τούτῳ
 ὁ δεύτερος δ' ἰωνικὸς ἐστὶν ἀπὸ μείζονων.

τρίτος παιὼν ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τρίτον ἰθυφαλλικὸν τῆς συλλαβῆς δεούσης³⁵.
 δύο τροχαῖοι γάρ ἐστι καὶ συλλαβὴ πρὸς τούτοις.

διτροχάιος συλλαβὴ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

10

Τὸ τέταρτον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμερὸς γε.

δάκτυλοι συλλαβὴ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον ἰθυφαλλικὸν τρεῖς ἐφεξῆς τροχαῖοι.
 ὅπερ καὶ ἡμιόλιον ἐλέγομεν τοῖς ἄνω.

15

τροχαῖοι

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ἀναπαιστικὸν ἐξ ἀναπαίστων δύο
 καὶ τρίτου τοῦ βακχείου τε οἰκείου ἀναπαίστοις·
 ὡς περιέχοντος αὐτὰ τὰ ἀναπαιστικά γε·
 καὶ τοῦτο λεγασοιδικὸν τὸ μέτρον καθιστῶντος,
 καὶ ἐφεξῆς ἀνάπαιστος πλὴν καταληκτικός τις.

20

ἀνάπαιστοι βακχείος ἀνάπαιστος

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐβδομον ἰθυφαλλικὸν τριττὸς τροχαῖος δῆλον·

25

τροχαῖοι

³⁵ Schol. Cod. 13. ἐμοὶ δοκεῖ ἀντισπαστικὸν ἐστὶ πενθημιμερὲς ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου καὶ συλλαβῆς.

εἰ δ' ἡ ἐσχάτη πέφυκε μακρά, ὡς τέλος κεῖται,
σπονδεῖον γὰρ εἰρήκαμεν μὴ ἔχειν τρίτον πόδα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥΤ ΚΛΟΥΤ.

- Τὸ ὄγδοον Φερεκράτειον δῆλον ἐξ ἀντισπάστου³⁶
 5 ἱαμβου καὶ τῆς συλλαβῆς· ἐπεὶ δὲ τρέπεται σοι
 πόδα κατὰ τὸν πρότερον ἀντίσπαστος ὡς ἔχεις
 εὖρηται ἀλλὰ τέταρτος ἐπίτритος ἐνταῦθα³⁷.
 ἐπίτритος τέταρτος ἱαμβος συλλαβὴ
 — — — ∪ . ∪ — . — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

- 10 Τὸ ἑνατον σπονδειακόν, ἀλλ' ἀπὸ ἐλασσόνων,
 ὁ δεύτερος χορίαμβος· ἔστι γὰρ δίμετρόν τι·
 πολλάκις δ' ὁ χορίαμβος τρέπεται εἰς σπονδεῖον,
 λέγω σοι πρὸς ἱαμβικὴν ὅλην τὴν συζυγίαν.
 ἰωνικόν χορίαμβος
 ∪ ∪ — — — ∪ — ∪ — —

- 15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.
 Τὸ δέκατον δακτυλικόν ἀλλ' ἀκατάληκτόν γε
 καὶ δίμετρον· σπονδεῖος δὲ ῥυθμίζεται ὁ πρῶτος.
 σπονδεῖος δάκτυλος
 — — — — ∪ — ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

- 20 Ἐνδέκατον δακτυλικόν καὶ πενθήμερες γε.
 δάκτυλοι συλλαβὴ
 — ∪ ∪ . — ∪ ∪ . —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

- Δωδέκατον ἰθυφαλλικόν δῆλον τρεῖς τροχαῖοι·
 τὸν ὕστερον τροχαῖον λάμβανέ μοι σπονδεῖον.
 25 — ∪ . — ∪ . — ∪ :

³⁶ Sch. Cod. B. μέχρι τούτου ἐστὶ τὰ κῶλα τῆς στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς.
 τὰ ἐξῆς περισσὰ, ὅμοια γὰρ εἰσίν.

³⁷ Τοῦτο καὶ δακτυλικόν ἐστὶ τρίμετρον. — — . — ∪ ∪ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ τρισκαιδέκατον ἐστὶν ὅμοιον δὴ τῷ ἔκτῳ
ἀνάπαιστοι βακχεῖός τε καὶ ἱαμβος πρὸς τούτοις.

ἀνάπαιστοι βακχεῖος ἱαμβος
 ◡ ◡ — . ◡ ◡ — . ◡ — . ◡ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

5

Τὸ τεσσαρεςκαιδέκατον ἰθύφαλλος περαίνει·
τὸν ὕστερον τροχαῖον δὲ λάμβανέ μοι σπονδεῖον.

τροχαῖκὰ
 — ◡ . — ◡ . — ◡ :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Καὶ τὸ πεντεκαιδέκατον δίμοιρον ἔπους ἔστι ³⁸.
πρὸς γὰρ τὰ ἕξ τὰ ὄξι δίμοιρον ἔστιν ὅλου.
ἐξάμετρον ἡρωϊκὸν τὸ μέγιστον τυγχάνει.

10

δακτυλικὰ τέσσαρα
 — — . — ◡ ◡ . — ◡ ◡ . — ◡ ◡ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ ἑκκαιδέκατον ἐστὶ τῷ ἰθυφάλλῳ μέτρῳ.

15

τροχαῖοι
 — ◡ . — ◡ . — ◡ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δέ γε ἑπτακαιδέκατον δίμοιρόν ἐστιν ἔπους.

δακτυλικὰ τέσσαρα
 — — . — — . — ◡ ◡ . — ◡ ◡

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὀΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

20

Τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἐγκωμιολογικόν γε·
παράγε δὲ τὰς συλλαβὰς τὰς τελευταίας μέτρει.
εἰσὶ γὰρ δύο δάκτυλοι σὺν τοῖς δυσὶν ἱαμβοῖς.

δάκτυλος ἱαμβοί δάκτυλος
 — ◡ ◡ . — — . ◡ — . — ◡ ◡ .

³⁸ Schol. Cod. B. ἐντεῦθεν ἄρχονται τὰ κῶλα τῆς ἐπεροῦ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Καὶ ἐγκωμιολογικὸν τὸ δέκατόν σοι λέγω,⁴³
λειπούσης δὲ τῆς συλλαβῆς μιᾶς τῆς καὶ ἐσχάτης.

δακτυλικὰ

ιαμβικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — .

— — — ∪ — .

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐνδέκατον ἱαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον καθέστηκεν, ὅρα δὲ καὶ τὴν θέσιν.

ιαμβικὰ

— — . ∪ — . — — . ∪ — . — . :

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΠΩΔΙΟΥ.

- 10 Ἴδού σοι καὶ τὴν ἐπὶ ἔκτισθαι ὡς ἔθος,
πρῶτον ἐγκωμιολογικὸν περὶ τὴν ἐσχάτην,
δευτέρου πενθημιμεροῦς ἱαμβικοῦ, ἀλλ' ὅρα.

δακτυλικὰ

ιαμβικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — . ∪ — — . ∪ — — . :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 15 Τὸ δεύτερον προσοδιακὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον, ἰωνικοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν μειζόνων.

ἰωνικὸς

χορίαμβος

— — ∪ ∪ .

— ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 20 Τὸ τρίτον Στησιχόρειον, εὐρόντος τοῦ Στησιχόρου
τρίμετρον δὲ τροχαϊκὸν ἐστὶν ὡς εἶναι στίχου
ἰδίωμα Πινδαρικὸν ἔχον ἐν τελευταίοις.
χωλεύει καὶ γὰρ ὁ ῥυθμὸς, κειμένου τοῦ ἱάμβου
ἀντὶ τροχαίου ἐνταυθοῖ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ χώρᾳ.

τροχαϊκὰ

— ∪ . — — — — — ∪ . — — — — — ∪ ∪ — . :

⁴³ Τοῦτο καὶ προσοδιακὸν ἐστὶν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τέταρτον ἀναπαιστικὸν ἀλλὰ μονόμετρον τι
ἔστι καὶ ἀκατάληκτον ἀνάπαιστοι γὰρ δύο.

ἀνάπαιστοι

∘ ∘ — ∘ ∘ — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΛΟΥ.

5

Τὸ πέμπτον δὲ ἰωνικόν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων·
ἔστι δ' ὑπερκατάληκτον καὶ δίμετρον τὸ σύμπαν.

ἰωνικοὶ

συλλαβὴ

— ∘ ∘ — ∘ ∘ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον σοι ἰωνικὸν μονόμετρον τυγχάνει·
ἔστι δ' ὑπερκατάληκτον καὶ συλλαβὴν γὰρ ἔχει·
εἰ βούλει ἀναπαιστικὸν μονόμετρον ἐκδέχου
καὶ δίμετρον, ὥς θέλεις γὰρ λαμβάνεις ἀναπαίστους.

10

ἰωνικὸς

— — ∘ ∘ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΛΟΥ.

15

Τὸ ἑβδομον ἰαμβικόν καὶ δίμετρον ὑπάρχει·
ἔστι δὲ ἀκατάληκτον. ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

ἰαμβικὰ

— — . ∘ — . — — . ∘ — :

Τὸ ὄγδοον Εὐριπίδειον, ληκύθιον ὥς θέλεις.

τροχαϊκὰ

— ∘ . — — — ∘ — . :

20

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΝΝΑΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Ἑννατὸν προσδιακὸν καὶ δίμετρον τι πέλει.

ἰωνικὸς

χοριάμβος

∘ — ∘ ∘ . — ∘ ∘ — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥ.

Τὸ δέκατον δακτυλικόν καὶ πενθημιμέρες σοι.

25

δακτυλικά

— ∘ ∘ . — ∘ ∘ . — :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τέταρτον δακτυλικόν, τρίμετρον ἔστι σοι,
πέλει δὲ ἀκατάληκτον· εἰ θέλεις δὲ καὶ ἄλλως,
λέγεται προσοδιακὸν τῶν χρόνων τηρουμένων.

δακτυλικὸν προσοδιακὸν
= ∪ ∪ . = . ∪ ∪ = = .

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον ἀναπαιστικὸν μονόμετρον τυγχάνει.

ἀνάπαιστος
∪ ∪ — . ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον περιδικὸν, διπλοῦς τροχαῖος δ' ἔστιν,
ἐκ δύο τῶν δακτύλων τε καὶ δύο τῶν τροχαίων.
τοὺς γὰρ δακτύλους ἔστιν οὗ τροχαῖος ἐκλαμβάνει.
περίοδον ἐκμάνθανες τῷ πρώτῳ τοῦ δευτέρου.⁴⁵

10

τροχαϊκὰ
∪ ∪ ∪ — ∪ ∪ . — ∪ . ∪ ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15

Τὸ ἑβδόμον προσοδιακὸν καὶ ἀκατάληκτόν γε.

ἰωνικὸς χορίαμβος
— — ∪ ∪ . — ∪ ∪ ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὀγδοὺν τροχαϊκὸν καὶ ἀκατάληκτόν γε
καὶ δίμετρον καθέστηκε, τέσσαρες καὶ τροχαῖοι.

20

τροχαϊκὰ
— ∪ . — — . — ∪ . — ∪ .

⁴⁵ καὶ τοῦτο δοκεῖ μοι δακτυλικὸν ἔστιν ἀκέφαλον ἐφθήμερες,

∪ ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΝΝΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ ἑννατον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.

δακτυλικά

— ∪ ∪ ∪ ∪ — ∪ ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

5 Δέκατον ἱαμβέλεος ἱάμβου λελυμένου.

ἱαμβικά

δακτυλικά

∪ ∪ ∪ ∪ ∪ — ∪ — — — — ∪ ∪ ∪ ∪ ∪ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Ἐνδέκατον ἰωνικὸν ἄλλ' ἀπὸ ἑλασσόνων,
δίμετρον καταληκτικόν. ἰδοὺ γε καὶ ἡ θέσις.

10

ἰωνικά

∪ ∪ — — — ∪ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Δωδέκατον προσοδιακὸν καὶ καταληκτικόν γε.

ἔστι δὲ ἡ κατάληξις ἓν γε τῷ χοριάμβῳ.

ἰωνικὸς

χοριάμβος καταληκτικὸς

∪ ∪ — — —

— ∪ ∪ ∪ ∪

15

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ δὲ γε τρισκαιδέκατον Στησιχόρειόν ἐστι,

ταὐτὸν δ' εἰπεῖν τροχαϊκὸν τρίμετρόν τε καὶ στίχον.

τροχαϊκά

— ∪ ∪ — — — — ∪ ∪ — — — — ∪ ∪ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὀΓΔΟΟΥ ἑΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤῶΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

20 ὀγδόου εἶδους ἡ στροφή συνάμα ἀντιστρόφῳ

κῶλα ἑνέα κέκτηται· ἡ δ' ἐπὶ πρῶτος ἑνδεκα.

τὸ πρῶτον μὲν τροχαϊκὸν ἐπίτριτος καλεῖται,

ὥς περὶ τούτου εἶπομεν τοῖς ἀνωτάτω τόποις.

ἱάμβον ἔχει δὲ αὐτὸ τέταρτον τελευταῖον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΒΔΟΜΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ ἑβδομον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.
δακτυλικά

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὀΓΔΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ ὀγδοον ἰωνικὸν καὶ καταληκτικόν γε, 5
ὡς δίμετρον σοι γίνεσθαι, τροχαῖος ἐν δευτέρῳ.
ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος κρητικὸν τροχαϊκόν

∪ ∪ — — — ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΝΝΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

*Ἐνατον δ' Εὐριπίδειον, ληκύθιον εἰ θέλεις
τροχαϊκὸν γὰρ δίμετρον καὶ καταληκτικόν γε 10
ὁπόθεν δ' Εὐριπίδειον εἰρήκαμεν τοῖς ἄνω.

τροχαῖοι

— ∪ . — — — — ∪ . — .

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἑΠΩΙΔΟΥ.

Δεῦρ' ἴθι καὶ τῆς ἐπφδοῦ τὰ κῶλα καταρίθμει.
τὸ πρῶτον προσοδιακὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν γε, 15
καὶ τρίμετρον καθέστηκε, χορίαμβος ἐν μέσῳ·
τὸ δὲ τρίτον ἰωνικὸν δύο τροχαίους ἔχει,
μεταβληθέντων τῶν ποδῶν καὶ ἀμφοτέρων τούτου.

ἰωνικὸς χορίαμβος διτροχάιος

— — ∪ ∪ — ∪ ∪ — — ∪ — ∪

Ἀμφοτέρων ἰωνικῶν τὰ σχήματα γὰρ πέντε· δύο τὰ ἀπὸ μεί- 20
ζονος παιωνικὸν (— ∪ ∪ ∪) τὸ πρῶτον, ὅτε σοι πούς ὁ πρότερος
ἀλλάττει εἰς τροχαῖον ἐπίτριτος ὁ τέταρτος (— — — ∪) τροπῇ ποδὸς
δευτέρου· πᾶσαι γὰρ γίνονται τροπαὶ τούτων εἰς τοὺς τροχαίους·
ἔχεις τὰ ἀπὸ μείζονος· τὰ δ' ἀπ' ἐλάσσονος γε ἐπίτριτος (— ∪ — —)
ὁ δεύτερος τροπῇ ποδὸς τοῦ πρώτου· τροπῇ ποδὸς δευτέρου τε, ὁ 25
τρίτος παιὼν (∪ ∪ — ∪) αὖθις εἰσὶν ἰδοῦ σοι τέσσαρα ἰωνων τὰ εἶδη
ἐκ τῶν τροπῶν γινόμενα· θέλεις μαθεῖν τὸ πέμπτον· ἐξ ἀμφοτέρων
γίνεται μειζόνων ἐλαττόνων· γίνεται δ' εἰς διτροχάιος ποδῶν τροπῇ
τῶν δύο.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον δακτυλικὸν ἀκατάληκτον ὃ ἐστίν,
καὶ τρίμετρον καθίσταται, ἰδοὺ σοι καὶ τὸ κῶλον.

δακτυλικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — ∪ ∪

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Τὸ τρίτον χορίαμβικὸν καὶ καταληκτικόν γε,
ὡς δίμετρον πληροῦσθαί σοι ἐν μίξει τῶν ἰάμβων·
ἰάμβους γὰρ ἐμάνθανες οἰκίους χορίαμβοι.

χορίαμβοι

— ∪ ∪ — . — ∪ ∪

10

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Ἐγκωμιολογικὸν τέταρτον παρ' ἐσχάτην
ἐκ τῶν ἰάμβων λείπει γὰρ συλλαβὴ τελευταία.

δακτυλικὰ

ἰαμβικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . —

— ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

15 Τὸ πέμπτον δὲ δακτυλικὸν τρίμετρον τελικόν τε,
εἰ θέλεις προσοδιακόν, χορίαμβος ὁ πρῶτος.

δακτυλικὰ

χορίαμβος

ἰωνικὸς

— ∪ ∪ .

— ∪ ∪ .

— — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ὅμοιον αὐτῷ τῷ πέμπτῳ σοι ὑπάρχει.

20

δακτυλικὰ

χορίαμβος

ἰωνικὸς

— ∪ ∪ .

— ∪ ∪ .

— —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΕΦΑΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον δὲ ὅμοιον αὐτῷ τῷ ἕκτῳ πέλει.

δακτυλικόν

χορίαμβος

ἰωνικὸς

— ∪ ∪ .

— ∪ ∪ .

— —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.

δακτυλικά

— ∪ ∪ ∪ ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ ἑνατον προσοδιακόν, ἀρχόμενον δὲ ὅμως

5

ἐκ συζυγίας ἀκραιφνοῦς ἱαμβικῆς καὶ πρώτης,

ἥτις καὶ ἀντ' ἰωνικοῦ τῷ λογικῷ ἐτέθη.

ἄλλ' ἔστι δὲ καὶ τρίμετρον ὅρα τὴν θέσιν ὅμως.

ἱαμβικὴ συζυγία

χορίαμβος

ἰωνικὸς

— ∪ — ∪ ∪

— ∪ ∪ — .

— — ∪ ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

10

Τὸ δέκατον δὲ τρίμετρον βραχυκατάληκτόν τε

ἔστι δὲ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικοῦ τὸ σύμπαν

φέρει δὲ τοῦ ἐλάσσονος τὰ δύο σχήματά σοι

ἐπίτριτος γὰρ δεύτερος καθέστηκεν ὁ πρῶτος,

μεταβληθέντος τοῦ ποδὸς ἰωνικοῦ τοῦ πρώτου

15

ὁ δεύτερος καθέστηκεν παιὼν ἀλλάγε τρίτος,

μεταβληθέντος τοῦ ποδὸς ἰωνικοῦ δευτέρου.

δεύτερος ἐπίτριτος τρίτος παιὼν ἰωνικὸς ἡμισὺς ἀπ' ἐλάσσονος

— ∪ — —

∪ ∪ — ∪

∪ — ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Ἐνδέκατον ἱαμβικὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν τι,

20

καὶ δίμετρον πληροῦταί σοι ἰδοῦ δε καὶ ἡ θέσις.

ἱαμβικά

— — . ∪ — — . — — ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΤΗΠΙΩΝ.

Ἐνάτου εἵδους ἡ στροφή καὶ ἡ ἀντίστροφός γε

κώλων ἐστὶν ἑκατάδεκα, ἡ ἐπαφδὸς δώδεκα⁴⁴.

25

τὸ πρῶτον ἀναπαιστικὸν μονόμετρον τυγχάνει

⁴⁴ δέδεκα Cod. B.

- ὑπερκατάληκτον ὃ ἐστίν, ἀλλ' εἰς δισυλλαβίαν
 πάλιν ὑπερκατάληκτον εἰς μονοσυλλαβίαν
 ἔστι καὶ ἀκατάληκτον μὴ τινος λειπομένου
 ἔστι καὶ κατάληκτον, ἀλλ' εἰς δισυλλαβίαν
 5 πάλιν δὲ κατάληκτον εἰς μονοσυλλαβίαν
 βραχυκατάληκτόν ἐστι τὸ τελευταῖον τούτου.
 ταῦτα δὲ πάντα γίνονται εἰς πόδας τρισυλλάβους,
 δυσὶ ποσὶν ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ ἀναπληροῦντας.
 εἵπομεν γὰρ περὶ αὐτοῦ ὡς κατὰ συζυγίαν
 10 οἱ πόδες ἐκμετροῦνται σοι. ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ θέσις.

ἀναπαιστικά

υ υ - . υ υ - . υ υ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- Τὸ δεύτερον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ μείζονός σοι
 δίμετρον καταληκτικόν, δεύτερον ἐκ τροχαίου
 15 καὶ τέως ἀπ' ἐλάσσονος τὸ δεύτερον ὑπάρχει.

ἰωνικά ἀπὸ μείζονος

- - υ υ . - υ - .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- Τρίτον ἐστὶ Φαλαίκειον, ἀλλ' ἀντισπαστικόν τι
 ἔχει δὲ διάφορον ἀντίσπαστος τὸν πόδα
 20 τὸν πρότερον, ὡς εἵπομεν περὶ τοῦ ἀντισπαστου,
 ὡς τρέπεται ὁ πούς αὐτοῦ δισύλλαβος ὁ πρῶτος
 εἰς σχήματα τὰ τέσσαρα ποδὸς τοῦ δισυλλάβου,
 ἰάμβου πυρριχίου τε σπονδείου καὶ τροχαίου.
 καλεῖται δὲ Φαλαίκειον, οὗ Φάλαικος γεννήτωρ.
 25 τὸ δ' ἔχον ἀντισπαστικὴν τὴν μόνην πρώτην μέτρον
 τὰς ἄλλας δ' ἰαμβικάς, ὡς εἶναι πᾶν τὸ κῶλον
 τρίμετρον ἀντισπαστικόν καὶ κατάληκτόν γε,
 λέγε τούτῳ Φαλαίκειον Φαλαίῳ παρωνύμῳ·
 ἰδοὺ σοι καὶ καταγραφὴ, καὶ τοῦτο καταμέτρει.

30 ἀντισπαστικά

- υ - υ υ - .

ἰαμβικά

υ - . υ - . υ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΛΟΤ.

Τὸ τέταρτον Γλυκάνειον καὶ ἀναπαιστικόν γε,
 τοῦ Γλύκωνος τὸ εὖρημα ἐξ ἀντισπάστου πρώτου.
 ἀντίσπαστος γὰρ ἀγαπᾷ συνὼν καὶ τοῖς ἱάμβοις
 δευτέρων τῶν ἱαμβικῶν δυοῖν ἀκατάληκτων, 5
 ὡς εἶναι δίμετρον τὸ πᾶν καὶ ἀκατάληκτόν γε.
 ὁ πρῶτος ποὺς δὲ τρέπεται τοῦ πρώτου ἀντισπάστου
 εἰς τὰ οἰκεῖα πάντως γε σχήματα δισυλλάβου.

ἀντίσπαστος ἱάμβοι
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΛΟΤ.

Τὸ πέμπτον δὲ ἱαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
 μονόμετρον τὸ σύμπαν δὲ ἱάμβου ἀναπαιστού
 τίθεται καὶ ἀνάπαιστος ἱαμβικαῖς ταῖς χώραις,
 ἀρχόμενος ἐκ βραχειῶν ἐν ὅλαις δὲ τὸ σύμπαν,
 καθὼς περ καὶ ὁ ἱάμβος βραχείαν πρώτην ἔχων. 15

ἱαμβικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΛΟΤ.

Τὸ ἕκτον δὲ Γλυκάνειον ὅμοιον τῷ τετάρτῳ
 ἀντίσπαστος καὶ ἱάμβοι τὸ σύμπαν ἔστι δύο.

ἀντίσπαστος ἱάμβοι 20
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΛΟΤ.

Τὸ ἑβδομον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων
 ἔστι, βραχυκατάληκτον ὡς δίμετρον πληροῦσθαι.

ἰωνικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΛΟΤ.

Τὸ ὀγδοον Γλυκάνειον ὅμοιον τῷ τετάρτῳ,
 ἑκτρεπομένου τοῦ ποδὸς τοῦ πρώτου ἀντισπάστου.

ἀντίσπαστος ἱάμβοι 25
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑνατον ἰωνικὸν ὅμοιον τῷ ἐβδόμῳ.

ἰωνικά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 5 Δέκατον περιδικόν, ἐπίτριτος, τροχαῖος.
οἶδας τὸ περιδικόν καὶ τὸ ἐπίτριτόν γε.
ἐπίτριτον μὲν λέγεται διότι ἐκ τεσσάρων
κέκληται περιδικόν σύμμικτον γὰρ ἰάμβοις.
ἡ τελευταία ἰαμβος ἀνοίκειος τροχαίοις.
10 ὅτε δὲ τὰ ἀνοίκεια συνέλθωσιν εἰς μίαν,
οὐ μέτρα ἐκλαμβάνομεν ἐκεῖσε ἐνὸς καὶ δύο,
ἀλλὰ τινα περιόδον καλοῦμεν τὰ τοιαῦτα·
ἐκ γὰρ ποδῶν περίοδος ὑπάρχει διαφόρων.

τροχαϊκά

ἰαμβος

— — — — —

— — — — —

15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐβδόμῳ καὶ ἐνάτῳ γε ἐνδέκατον ὁμοίως·
βραχυκατάληκτον καὶ γὰρ ἰωνικὸν ὑπάρχει.

ἰωνικά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 20 Δωδέκατον Γλυκῶνειον ὅμοιον τῷ ὀγδόῳ,
ἐξ ἀντισπάστου σύγκειται καὶ δύο τῶν ἰάμβων,
καὶ δίμετρον πληροῦται σοι· ἴδου δὲ καὶ ἡ θέσις.

ἀντίσπαστος

ἰαμβοι

— — — — —

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 25 Τὸ τρισκαιδέκατον ἐστὶν ὅμοιον τῷ ἐβδόμῳ,
καὶ τῷ ἐνάτῳ ἔστι δὲ, καὶ δὴ τῷ ἐνδεκάτῳ·

βραχυκατάληκτον καὶ γὰρ ἰωνικὸν ὑπάρχει,
ὥς δίμετρον σοι γίνεσθαι· ὅρα καὶ μέτρει πάλιν.

ἰωνικά

— — ∪ ∪ · — — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

Τὸ τεσσαρεσκαίδεκατον ἱαμβικὸν ὑπάρχει 5
δίμετρον καταληκτικόν, δεύτερος πούς δὲ πέλει
ἀνάπαιστος ἢ τρίβραχος οἰκεῖος τῇ δευτέρᾳ,
τρισύλλαβος ἂν ἀρχῇται, καὶ γὰρ ἐκ τῆς βραχείας
ἐν μέτροις τοῖς ἱαμβικοῖς τίθεται τοῖς ἀρτίοις,
ὥς ἱαμβος ἀρχόμενος καὶ πάλιν ἐκ βραχείας, 10
καθάπερ ἐν τροχαϊκοῖς ταῖς χώραις ταῖς ἀρτίαις
τίθεται πούς ἀρχόμενος ἐκ μακρᾶς οἴος ἔστι.

ἱαμβικά

∪ — · ∪ ∪ — ∪ — · — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

Τὸ δὲ πεντεκαίδεκατον ἐπιωνικὸν ἔστιν, 15
καὶ ἀπ' ἐλάσσονος ἔστι καὶ ἄτακτον καλεῖται·
τὴν πρώτην συζυγίαν γὰρ ἐν ἀταξίᾳ ἔχει.
ἐπεὶ γὰρ ἐπιωνικόν, ἱαμβικὴ ὀφείλει
συζυγία ἐνάρχεσθαι τῷ μέτρῳ ἀνοικείως·
καὶ ἔστι γὰρ τροχαϊκὴ, ἰωνικὸν τὸ μέτρον 20
οἰκεῖοι τῷ ἰωνικῷ εἰσὶ γὰρ οἱ τροχαῖοι·
ὥφειλεν οὕτω γίνεσθαι ἱαμβικὴν τὴν πρώτην
τυγχάνειν συζυγίαν σοι ἐν τούτῳ τῷ μέτρῳ·
ἐπεὶ δὲ τὸν σπονδεῖόν γε ἐν τῇ δευτέρᾳ ἔχει,
ἀνάγκη ἄτακτον αὐτὸ γίνεσθαι καὶ καλεῖσθαι. 25

ὥφειλεν ἱαμβικὴ ἰωνικὸς

∪ — — — · ∪ ∪ — — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΟΥΤ.

*Ἔστιν ἐπιωνικὸν δὲ τὸ ἐκκαίδεκάτον σοι
δίμετρον ἀκατάληκτον καὶ καθαρὸν τὸ μέτρον.

εἰσὶ γὰρ τὰ ἱαμβικὰ ἀνοίκεια ἐν πρώτοις
τῷ μέτρῳ τῷ ἰωνικῷ· ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ θέσις.

ἱαμβικὰ ἰωνικὸς
⏏ = . ⏏ — . ⏏ ⏏ — — .

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΩΙΔΟΥ.

- 5 Δεῦρ' ἴθι καὶ τὴν ἐπὸδὸν ἐγκατασκόπει πάλιν,
τὸ πρῶτον μὲν ἱαμβικὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει·
ἔστι γὰρ ἀκατάληκτον· ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ θέσις.

ἱαμβικὰ
⏏ — . ⏏ — . ⏏ — . ⏏ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 10 Τὸ δεύτερον ἱαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον καθίσταται ἐκ πρώτου ἀναπαιστού.

ἀναπαιστος ἱαμβικὰ
⏏ ⏏ — . ⏏ — . ⏏ — . ⏏ — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 15 Τὸ τρίτον ἀναπαιστικόν, καλεῖ δὲ τὸ τοιοῦτον
δίμετρον καταληκτικὸν τὴν συλλαβὴν εἰς μίαν,
δῆλον τῶν δύο λειπουσῶν ὡς ἀνάπαιστον εἶναι.

ἀναπαιστικά
⏏ ⏏ — . ⏏ ⏏ — . — — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 20 Τὸ τέταρτον ἰωνικὸν ὑπερκατάληκτόν τε·
τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ μείζονος, ἐλάσσονος τὸ ἄλλο,
ὡς γίνεσθαι καὶ τροχαῖον τὸν πρῶτον πόδα τούτου.

ἰωνικά
— — ⏏ ⏏ . — ⏏ — — . —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 25 Τὸ πέμπτον δ' ἐφθημιμερὲς δακτυλικὸν ὑπάρχει,
δάκτυλος καὶ σπονδεῖοι γὰρ καὶ συλλαβή, καὶ σκόπει.

δάκτυλος σπονδεῖοι συλλαβή
— ⏏ ⏏ . — — . — — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον προσοδιακὸν καὶ τρίμετρον ὑπάρχει⁴⁷,
λείπει δὲ καὶ κατάληξις ἰωνικὸν τὸ πρῶτον,
ἀλλ' ἀπὸ μείζονος ἐστὶ, χορίαμβός τε εἶτα,
καὶ πάλιν ἐξ ἐλάττωνος ἰωνικός σοι κεῖται.

5

ἰωνικός χορίαμβος ἰωνικός καταληκτικός
— — — — — — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον ἐπιωνικὸν βραχυκατάληκτόν τε⁴⁸
ὡς τρίμετρον καθίστασθαι ἔστι δ' ἐν τούτῳ ταῦτα,
ιαμβικὴ συζυγία καὶ τρίτος παιὼν ἔστιν,
ἀντὶ τοῦ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικοῦ δ' ὁ παιὼν
καὶ γὰρ δεύτερος τρέπεται ὁ ποῦς εἰς τὸν τροχαῖον,
καὶ ἐφεξῆς ὑπάρχουσιν ἀμφοτέραι βραχεΐαι
πολλάκις ἢ ἐσχάτῃ δὲ ἀδιάφορος κεῖται.

10

ιαμβικὴ ἰωνικός παιὼν γ' ἰωνικός ἡμισυς
— — — — — — — — — — — — — — —

15

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Διπλοῦς τροχαῖος, ὅγδοον δίμετρον ἦγον λέγε,
τροχαϊκόν τε οὐδαμοῦ κατάληξιν οὐκ ἔχον,
ἐν οἷς καὶ ὅρα ἄτακτον ἐν πρώτοις ὄν τὸ μέτρον
σπονδεῖον καὶ γὰρ κέκτηται ἐν περιττῇ τῇ χώρᾳ,
ὅπερ οὐκ ἔστι κείμενον τροχαϊκοῖς τοῖς μέτροις,
ταῖς χώραις ὁ σπονδεῖος γὰρ ἐν ταῖς ἀρτίαις κεῖται.

20

τροχαϊκὰ ἰαμβικὰ
— — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑνατον ἰωνικὸν βραχυκατάληκτόν τε
ὡς δίμετρον καθίστασθαι, πλὴν ἀλλ' ἀπὸ μειζόνων.

25

⁴⁷ Τοῦτο καὶ ἀναπαιστικόν ἐστὶν δίμετρον ἀκατάληκτον σπονδείου ἀρχομένου,
— — — — —

⁴⁸ Τοῦτο ἀσυνάρτητόν μοι δοκεῖ ἐξ ἰαμβικῆς καὶ ἀναπαιστικῆς συζυγίας.

ἔστι γὰρ ἀδιάφορος ὁ πρῶτος πούς ἐνταῦθα·
καὶ παρατήρησίς ἐστιν αὐτῷ τῷ ῥυθμογράφῳ,
ὅτ' ἱαμβος ὁ πρότερος ἐν ἰωνικοῖς πέλει.

ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος

ἰωνικὸς ἥμισυς

— — — — —

— — — — —

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΤ.

Τὸ δέκατον ἀντισπαστικὸν ἐννεασύλλαβόν τε
λεγόμενον καὶ Σαπφικόν· Σαπφούς γάρ ἐστι χρῆσις.
εἶπομεν δὲ τὸ Σαπφικὸν ὑπάρχον ἐκ τροχαίων,
ἢ τροχαίου σπονδείου τε· τροχαϊκὸν καὶ τοῦτο·
10 ἐξάσημος, ἐπτάσημος, ἢ πρώτη συζυγία,
ἱαμβικὰ τὰ ἕτερα, ἐννεασύλλαβόν δὲ·
καθὸ καὶ οἷμαι γίνεται διαφορὰ καὶ τούτῳ
πρὸς τὸ ἐνδεκασύλλαβον Πινδαρικὸν ὑπάρχον,
μὴ μόνον ὅτι κέκτηται ἐν πρώτῃ συζυγίᾳ
15 τὸ Σαπφικὸν τροχαϊκόν, ἀντίσπαστον δὲ τοῦτο.
ἰδοῦ σοι καὶ καταγραφὴν ἐκτίθεμεν καὶνταῦθα.

διτρόχαιος

ἱαμβικὰ

— — — — —

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΤ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Δεκάτου εἶδους τὴν στροφὴν καὶ τὴν ἀντίστροφόν γε
20 ὅσων κώλων καθέστηκε καὶ οἷων καταλέξω.
ὅκτω τὸ σύμπαν γίνωσκε, τὴν ἐπὶ δὲ ἑνέα.
τὸ πρῶτον Ἀσκληπιάδειον, ἐκ τοῦ Ἀσκληπιάδου
εὐρόντος τοῦτο τὸ μέτρον ἢ καταχρησασμένου.
ἔστι δ' ἀντισπαστικόν, ἀλλ' ἀκατάληκτόν τι,
25 καὶ τρίμετρον ὑπάρχει δὲ, ἱαμβικὴ ἐσχάτη·
ἐξ ἀντισπαστῶν δύο γὰρ καὶ δύο τῶν ἱάμβων,
πολλάκις τοῦ προτέρου δὲ τυγχάνοντος σπονδείου,
τὸ μέτρον ἐγκαθίσταται τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου.
ἐπεὶ δὲ ὁ ἀντίσπαστος ὁ πρότερος ἀλλάττει
30 πόδα κατὰ τὸν πρότερον σχήμασι δισυσύλλαβον,
καθὼς σοι καὶ προείπομεν, τρέπεται καὶ ἐνταῦθα

τοῦ ἀντισπάστου πρῶτος πούς, καὶ ταῦτα τοῦ προτέρου
εἰς τὸν βραχὺν πυρρίχιον· ἐκτίθεται καὶ θέσις.

ἀντίσπαστοι ἱαμβικὴ συζυγία
 ◡ ◡ — ◡ ◡ — — ◡ ◡ — — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δεύτερον χοριαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε
τρίμετρον ἔξ ἱαμβικῆς καταρχᾶς συζυγίας,
καὶ λῆγον εἰς ἱαμβικὴν βραχυκαταληξίαν.

5

ἱαμβικὴ συζυγία χοριαμβικὸν
 ◡ — ◡ — — ◡ ◡ — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τρίτον δὲ ἱαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον, τὸν τρίτον δὲ δάκτυλον ἔχει πόδα·
πολλάκις γὰρ εἰρήκαμεν, ὥς τρισύλλαβοι κεῖνται
ἐν μέτροις τοῖς ἱαμβικοῖς, οἱ κεῖται δὲ ταῖς χώραις.

10

ἱαμβικὰ συλλαβὴ
 ◡ — ◡ — — ◡ ◡ ◡ — — ◡

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15

Τὸ τέταρτον τροχαϊκὸν ἀλλ' ἀκαταληκτόν γε
καὶ δίμετρον καθέστηκε, τρίβραχυσ πούς ὁ πρῶτος,
τρिसύλλαβος ὁ τρίτος δὲ ἀνάπαιστος χορεῖος.

τροχαϊκὰ χορεῖος ἢ ἀνάπαιστος
 ◡ ◡ ◡ — — — ◡ ◡ ◡ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20

Τὸ πέμπτον προσοδιακὸν καὶ ἀκατάληκτόν γε
καὶ δίμετρον καθίσταται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων·
πολλάκις τοῦ ἰωνικοῦ δεύτερος πούς ἐν τούτοις
εἰς τροχαῖον ἀλλάσσεται, διβραχὺς τις ὀφείλων.

ἰωνικοὶ χορίαμβος
 — — ◡ ◡ — — ◡ ◡ —

25

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον προσοδιακὸν καὶ τρίμετρον τυγχάνει,
καὶ ἀκατάληκτόν ἐστιν ἰωνικοῦ ἐκ μέσου
ἐσχάτου χοριάμβου τε τροχαϊκοῦ τε πρώτου
ταύτης τῆς συζυγίας δὲ τρισύλλαβος εἷς ἐστιν. 5
ἔχεις τὰς τροχαϊκὰς ἰωνικαῖς οἰκείας.

τροχαϊκὰ ἰωνικὸς χοριάμβος
 ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ — ◡ — — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τρίτον δὲ ἱαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε
ὡς τρίμετρον καθίστασθαι, ἐν χώραις ταῖς ἀρτίαις. 10
εἰς τρίβραχυν δὲ λένονται οἱ ἱαμβοὶ καιρίως.
ἱαμβικὰ

— ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τέταρτον ἐπιωνικὸν καὶ τρίμετρον ὑπάρχει,
πρὸς τούτοις ἀκατάληκτον ἱαμβικὸς ὁ πρῶτος⁴⁹, 15
ὁ δεύτερος ἀνάπαιστος, ἰωνικὰ δὲ τ' ἄλλα.

ἱαμβος ἀνάπαιστος ἰωνικὰ
 — — · ◡ ◡ — · ◡ ◡ — · — ◡ — — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον δὲ τετράμετρον καὶ καταληκτικὸν δὲ
ἰωνικὸν καθίσταται συνάμα τοῖς τροχαίοις· 20
τὸ λ δὲ ἐκτείνεται τὸ ο τὸ τοῦ “Ἰόλα.”

ἰωνικὰ
 ◡ ◡ — ◡ · ◡ — ◡ — ◡ — ◡ ◡ — ◡ ◡ ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον δὲ ἱαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε⁵⁰
ὡς τρίμετρον τελεῖσθαι σοι· τρίβραχυσ γὰρ ὁ πέμπτος 25

⁴⁹ Οὕτω κάλλιον ἢ ὥσπερ ἦν. ἔλεγε γὰρ τρίβραχυν εἶναι τὸν α' πόδα οὕτως, ὁ πρῶτος ποὺς γὰρ λύεται εἰς τρίβραχυν χορεῖον οὐ καλῶς.

⁵⁰ Ἐμοὶ δοκεῖ ὡς ἱαμβέλεγος ἐστὶ τὸ τοιοῦτον κῶλον. ἐκ γὰρ ἱαμβῶν δύο καὶ συλλαβῆς· καὶ ἐκ δακτύλων δύο καὶ συλλαβῆς σύγκειται.

ὁ τέταρτος γὰρ δάκτυλος, οἰκείῳ γὰρ ταῖς χώραις.
 φησὶ δὲ ὁ καταγραφεὺς ἐκ συζυγίας εἶναι
 ἰωνικῆς ἐκ μείζονος καὶ συλλαβῆς τὸ πρῶτον
 καὶ ἐστὶν ἐπίωνικόν τεχνολογεῖ καθὼς περ,
 5 εἰ θέλει· λάμβανε δ' αὐτὸ, ἀμφήριστον οὐκ ἔστι.

ἰαμβικά δακτυλικά
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐβδομον προσοδιακὸν βραχυκατάληκτόν τε
ὥς γίνεσθαι καὶ τρίμετρον· ἰδοῦ σοι καὶ ἡ θέσις.

ΙΟ ἰωνικὸς χοριάμβος

ἰωνικὸς χορίαμβος
— — — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥΣ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον ἱαμβικὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει·
καὶ ἀκατάλληλόν ἐστιν, ἀλλ' ἐκ τρισυλλαβίας·
δεύτερος πούς ἀνάπαιστος, ὁ τέταρτος χορεῖος.

15 ἱαμβικὰ

ιαμβικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΩΔΟΣ.

Τὸ ἑνάτον ἰωνικὸν καὶ καταλήκτικόν τε,
ἀπὸ πρώτης τροχαϊκῆς ἔστι δὲ συζυγίας.

τροχαῖκὰ ἰωνικὸν
— — — — — — — — — —

20 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ἘΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Στροφή καὶ ἡ ἀντίστροφος τοῦ ἑνδεκάτου εἴδους⁵¹

ἐκ κώλων ἕξ συνίσταται, ἡ ἐπ' αὐτὸς δὲ δέκα.

τὸ πρῶτον ἰαμβέλεγος· πλὴν ἔχει καὶ ξένον

ἢ τελευταία εἰς ἀρχὴν, μετάθεσιν γὰρ πάσχει·

25 καὶ οὕτως ἰαμβέλεος ὁλόκληρος τυγχάνει·

τοῦ γὰρ “πλεῖστα” τὴν συλλαβὴν ἐν πρώτοις καταρίθμει.

ἰαμβοὶ δάκτυλοι
 — — ∙ — — ∙ — — — ∙ — — — ∙ — —

51 Ἐμοὶ δοκεῖ προσδιακὸν εἶναι τοῦτο τρίμετρον ἀκατάληκτον ἐξ ἐπιτρίτου β' χοριάμβου εἶναι ἀπ' ἐλάττωτος. — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον δὲ τροχαϊκὸν ὅμοιον τῷ τετάρτῳ.

τροχαϊκὰ

— ∪ . — — . — ∪ . — ∪ . — ∪ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον δίμετρόν ἐστι καὶ καταληκτικόν γε·
τροχαϊκὸν δὲ γίνωσκε ὑπάρχειν σοι τὸ κῶλον.

5

τροχαῖοι

— ∪ . — ∪ . — ∪ . —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἑβδομον ἐγκωμολογικὸν, καὶ πλεονάζει
δακτύλῳ, ὅθεν λέγουσι τοῦτο ἐπιλαμβάνειν.

10

δακτυλικά ἰαμβικά δακτυλικὸν

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — . — . — ∪ — — — ∪ ∪

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ὀγδοον χοριαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
τελεῖ δὲ εἰς δίμετρον μικτόν τε τοῖς ἰάμβοις.
ὁ πρῶτος γὰρ χορίαμβος· δεύτερος ἐκ σπονδαίου,
τρίτος πούς ὁ σπονδαῖος δὲ κατὰ δισυλλαβίαν.
τῷ μέτρῳ δ' οὐ λυμαίνεται· ἰαμβος γὰρ ὁ ἄλλος
τέταρτος εὐρισκόμενος πούς ἀπολελυμένος.

15

χοριαμβικά συλλαβῇ

— ∪ ∪ . — — — ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20

Ἐνατον Εὐριπίδειον ληκύθιον εἰ θέλεις·
τροχαῖος ἐφθημιμερὴς ἔστι γὰρ τὸ τοιοῦτον.

τροχαϊκὰ

— ∪ . — ∪ . — ∪ . — ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ δέκατον τροχαϊκὸν καὶ δίμετρον τυγχάνει·
καὶ ἀκατάληκτόν ἐστιν ἰδοῦ σοι καὶ ἡ θέσις.

τροχαϊκὰ

— ∪ · — — · — ∪ · — ∪ ·

5 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΒ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤῶΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Στροφὴ καὶ ἡ ἀντίστροφος τοῦ δωδεκάτου εἶδους,
ἐννέα κῶλα ἐν αὐταῖς γνωρίζονται τὰ πάντα.

τὸ πρῶτον ἱαμβέλεγος· πλὴν γίνωσκε ἐν τούτῳ,
ὥς παλαιὰ ἀντίγραφα τοῦ ψε κειμένου δίχα

- 10 τοῦτο τὸ κῶλον ἔχουσιν· ἔχον τὸ ψε τινάδε·
εἰ οὖν τὸ ψε οὐ κεῖται σοι ἀνάγραπτον ἐν βίβλοις,
ἔστι μὲν ἱαμβέλεγος, τῆς πρώτης δὲ λειπούσης·
εἰ δὲ κεῖται σοι τὸ ψε, ὁλόκληρον τὸ μέτρον.⁵³

ἱαμβικὰ

δακτυλικά

— ∪ — ·

— ∪ ∪ · — ∪ ∪ —

15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Καὶ ἐπιχοριαμβικὸν τὸ δεύτερόν μου μάθε
δίμετρον ἀκατάληκτον τροχαίων ἀρχομένων.
ἔχθον δὲ τὸ τροχαϊκὸν ἐστὶ τοῖς χοριάμβοις·
ὅθεν κατ' ἀντιπάθειαν καλοῦνται τὰ τοιαῦτα.

- 20 τροχαϊκὰ χοριάμβος

— ∪ · — — ·

— ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΥΛΟΥ.

Τὸ τρίτον προσοδιακόν, ἀλλ' ἀπὸ ἐλασσόνων,
δίμετρον ἀκατάληκτον ἰωνικοῦ ἐκ πρώτου.

ἰωνικά

χοριάμβος

∪ ∪ — — ·

— ∪ ∪ —

⁵³ περισσὰ ταῦτα πάντα· ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον κῶλον προσοδιακόν ἐξ ἐπιτρί-
του β, χοριάμβου καὶ ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλάσσονος καταληκτικοῦ· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ
τῆς ἀντιστροφῆς κῶλον, ὅρα καὶ τὴν θέσιν, — ∪ — — · — ∪ ∪ — · ∪ ∪ — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τέταρτον τροχαϊκὸν καὶ κατάληκτόν τι
ὥς τρίμετρον καθίστασθαι· ὅρα τὴν θέσιν ὧδε.

τροχαϊκὰ

— ◡ . — . — ◡ . — . — ◡ . —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

5

Τὸ πέμπτον Στησιχόρειον, ἡ χρῆσις Στησιχόρου·
πλὴν ἔχει καὶ Πινδαρικὸν ἔθος ἐν τελευταίοις·
ἀντὶ τροχαίου κεῖται γὰρ ἱαμβος ἔθει τούτου.
τὸ μέτρον δὲ τροχαϊκὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν τι
καὶ τρίμετρον καθίσταται. ὅρα ἰδοὺ τὴν θέσιν.

10

τροχαϊκὰ

ἱαμβος

— ◡ . — . — ◡ . — . — ◡ ◡ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ἱαμβέλεγος, ἀσυνάρτητα ταῦτα
ἐλέγομεν καλεῖσθαι σοι τοῖς ἀνωτέρω τόποις·⁵⁴
πλὴν δὲ καὶ μετατέθεται κατ' ἀρχὰς ἡ ἐσχάτη.

15

ἱαμβικὰ

δακτυλικά

— . — ◡ — . — . — — ◡ ◡ — ◡ ◡ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐβδομον Εὐριπίδειον ληκύθιον εἰ θέλεις.

τροχαϊκὰ

— ◡ . — ◡ — ◡ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20

Ὀγδοον προσδιακὸν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον ὑπάρχειν σοι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων.⁵⁵

ἰωνικὸς

χοριάμβος

συλλαβὴ

— — ◡ . — ◡ ◡ — ◡ ◡ . — —

⁵⁴ ἐμοὶ δοκεῖ προσδιακὸν εἶναι καὶ τοῦτο ἐξ ἐπιτρίτου β' χοριάμβου καὶ ἰωνικοῦ
ἀπ' ἐλάσσονος τρίμετρον ἀκατάληκτον. — ◡ — — . — ◡ ◡ — . — ◡ — — .

⁵⁵ τοῦτο καὶ ἀναπαιστικὸν ἐστὶν ἐφθήμερες σποιδείου ἀρχομένου,
— — . — ◡ ◡ — . — ◡ ◡ — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

*Ἐνατον Εὐριπίδειον ληκύθιον εἰ θέλεις.

τροχαικὸν ἑφθήμερες
— ◡ · — — · — ◡ · — .

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΠΩΙΔΟΥ.

- 5 Ἡ ἑπὶ δὲ κέκτηται ταῦτα τὰ κῶλα δέκα.
ἔστιν ἐγκωμολογικὸν διπενθημιμέρες τε
τὸ πρῶτον ἀλλ' ὀλόκληρον τὴν θέσιν κατανόει.

δακτυλικά ἰαμβικά
— ◡ ◡ · — ◡ ◡ · — · — — — ◡ — ◡ · — — — ◡ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- 10 Τὸ δεῦτερον δακτυλικὸν καὶ ἀκατάληκτόν γε
καὶ τρίμετρον τυγχάνει σοι· ὁ τρίτος δὲ σπονδεῖος.

δακτυλικά
— ◡ ◡ · — ◡ ◡ · — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ τρίτον Εὐριπίδειον, ἔμαθες τὸ τοιοῦτον.

- 15 τροχαϊκά
— ◡ · — ◡ · — ◡ · — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- Τὸ τέταρτον ἀναπαιστικὸν βραχυκατάληκτόν τε
ὥς τρίμετρον καθίστασθαι· κατὰ δὲ συζυγίαν
σύνειδας γὰρ ἐν σεαυτῷ ἀκούσας περὶ τούτου
20 συζυγίαις μετρούμενον· ἡ θέσις ἐνταυθοῖ σοι.

ἀναπαιστικά
◡ ◡ — — — · ◡ ◡ — · ◡ ◡ — · ◡ ◡ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον προσοδιακὸν ὑπερκατάληκτόν τε.⁵⁶

ἰωνικὸς χορίαμβος συλλαβὴ
 — — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον δὲ τροχαϊκὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει,
 πρὸς τούτοις ἀκατάληκτον· ἴδε τανῦν τὴν θέσιν.

5

τροχαϊκὰ
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἑβδομον ἱαμβέλεγος, τῆς πρώτης δὲ λειπούσης.⁵⁷

ἱαμβικὰ δακτυλικά 10
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον Πινδαρικὸν ἀπὸ Στησιχορείου
 τρίμετρον δὲ τροχαϊκὸν, ἱαμβος τελευταῖος.

τροχαϊκὸν ἀκατάληκτον ἱαμβος
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15

Ἑννατον Στησιχορείου καὶ καθαρὸν ὑπάρχει·
 ὁ τελευταῖος γάρ ἐστι τροχαῖος πρὸς τοῖς ἄλλοις.

τροχαϊκὸν
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δέκατον τροχαϊκὸν ἀλλ' ἀκατάληκτόν τι
 καὶ δίμετρον ὑπάρχει σοι· ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

20

τροχαϊκὰ
 — — — — —

⁵⁶ τοῦτο καὶ ἀναπαιστικὸν ἐστὶν ἐφθήμερες σπονδείου ἀρχομένου,
 — — — — —

⁵⁷ Ἐμοὶ δοκεῖ ὡς προσοδιακὸν ἐστὶ καὶ τοῦτο ὅμοιον τῷ 5 στρῷ. πλὴν καταληκτικόν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΛΥΜΠΙΩΝ.

Ἐπείγομαι διδάξω σε περὶ τρισκαίδεκάτου,
 ὤπερ τὰ κῶλα ἔνδεκα στροφῆς καὶ ἀντιστροφῶν,
 τῆς ἐπφθοῦ δὲ ἔνδεκα· ἅπερ καὶ καταλέξω.

- 5 τὸ πρῶτον ἀντισπαστικὸν καὶ τρίμετρον τυγχάνει,
 πρὸς τούτοις καταληκτικόν, ἀδιαφόρου πρῶτον·
 ἐκ πυρριχίου πρῶτος πούς, ὁ τρίτος ἐκ τροχαίου·
 διὸ καὶ παραβέβασται ὁ τρίτος πούς ἐνθάδε·
 δέχεται γὰρ ἰαμβικὰς, οὐδόλως δὲ τροχαίους.

10 ἀντίσπαστοι τροχαϊκὰ
 ◡ — ◡ ◡ — — ◡ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Δεύτερον Φερεκράτειον ἀπὸ τοῦ Φερεκράτους·
 ὑπάρχει δ' ἀντισπαστικὸν ἢ ἐφθημιμερές γε,
 ἢ καταλήξει δίμετρον ἐν ἐπτασυλλαβίᾳ.

- 15 τὸ πρῶτον ὁ ἀντίσπαστος, διάφορος ὁ πούς δέ.
 ἐκ γὰρ τροχαίου ἄρχεται ἐνὸς τῶν δισυλλάβων.

ἀντισπαστικά

— ◡ — ◡ ◡ — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ τρίτον δὲ ἰαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε
 20 ὡς τρίμετρον καθίστασθαι· δίμετρος τρίβραχυσ δέ,
 ὁ τέταρτος δὲ ἄτακτος· σπονδαῖος γάρ σοι κεῖται·
 οὕτως γὰρ οἱ μελοποιοὶ ἐκδέχονται τὸ μέτρον⁵⁸.

ἰαμβικὰ

◡ — — ◡ ◡ ◡ — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

- 25 Τὸ τέταρτον ἰαμβικὸν βραχυκατάληκτόν τε,
 ὡς τρίμετρον ὑπάρχειν σοι καὶ καθαρὸν τὸ μέτρον.

ἰαμβικὰ

◡ — — ◡ — — — — —

⁵⁸ Ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιωνικὸν εἶναι τὸ κῶλον τρίμετρον καταληκτικὸν ἐκ παιῶνος β' ἰωνικοῦ καὶ τροχαϊκῆς συζυγίας καταληκτικόν. ◡ — ◡ ◡ ◡ — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον περιοδικὸν ἰάμβοις καὶ τροχαίοις·
ἀνάπαιστος ὁ πρῶτος πούς, ἰάμβος μετὰ ταῦτα,
ἐν δέ γε τοῖς τροχαίοις, ὁ δεῦτερος δάκτυλος.

ἀνάπαιστος ἰάμβος τροχαϊκὰ 5
 ◡ ◡ — ◡ — — ◡ — ◡ ◡ — ◡

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ἐπιωνικὸν, πρῶτος ἐξ ἰαμβείας
τῆς συζυγίας ἐστὶ γάρ, ἰωνικὰ δὲ εἶτα,
καὶ ἔπειτα τροχαϊκὰ ἰωνικοῖς οἰκεῖα.

ἰαμβικὰ ἰωνικὸς τροχαϊκὰ 10
 — — ◡ — ◡ ◡ — — — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.
δακτυλικὰ

— ◡ ◡ — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Ὁγδοον ἐπιχοριαμβικὸν ἐκ διποδίας
πρώτης οὔσης τροχαϊκῆς· χορίαμβος εἶτά σοι
βραχεῖαν τὴν κατάληξιν ὡς λήξιν κεκτημένος.

τροχαϊκὰ χορίαμβος 15
 — ◡ — ◡ — ◡ ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΝΝΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Ἑννατον προσοδιακὸν ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων,
εἰ βούλει δ' ἀνάπαιστον βραχνοκατάληκτόν τι,
ὡς εἶναι δίμετρον αὐτό· ὅρα δὲ καὶ τὴν θέσιν.⁵⁹

ἰωνικὸν
 ◡ ◡ — — — ◡ ◡ — : χοριαμβικὰ

⁵⁹ Προσοδιακόν ἐστὶ καὶ τοῦτο δίμετρον ἀκατάληκτον — ◡ ◡ — — — ◡ ◡ —.
ἐκ χορίαμβου καὶ ἰωνικοῦ ἢ ἐπιτρίτου διὰ τὴν ἀδιάφορον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δέκατον Εὐριπίδειον ληκύθιον εἰ βούλει·
ὁ πρῶτος πούς δὲ δάκτυλος, ὁ τρίτος δὲ τροχαῖος.

τροχαῖκα

— ∪ ∪ ∙ — — ∙ — ∪ ∙ —

5 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Καὶ ἐπιχοριαμβικὸν ὑπάρχει ἐκ τροχαίων
τὸ κῶλον τὸ ἐνδέκατον· ἡ θέσις ἐνταυθοῖ σοι.

τροχαῖκόν

χορίαμβος

— ∪ ∙ — — ∙ — — — — ∪ ∪ ∙

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΩΙΔΟΥ.

- 10 Ἄλλ' ἄγε καὶ τὴν ἐφθδὸν ἐγκαταρίθμει μέτρω,
τὸ πρῶτον προσοδιακὸν καὶ δίμετρόν ἐστί σοι
ἀλλὰ καὶ ἀκατάληκτον τῆς μοι βραχείας οὔσης.

ἰωνικὸς

χορίαμβος

— — ∪ ∪ ∙ — — — — ∪ ∪ ∙ — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 15 Καὶ ἐγκωμιολογικὸν τὸ δεύτερον ὑπάρχει.

δακτυλικὰ

ιαμβικὰ

— ∪ ∪ ∙ — ∪ ∪ ∙ — — — — ∪ ∙ — — — — ∪ ∙

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- Τὸ τρίτον δὲ τροχαῖκόν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ δίμετρον καθίσταται· δάκτυλοι δὲ ἐν τούτῳ
20 ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος οἰκεῖοι τοῖς τροχαῖοις.

τροχαῖκα

συλλαβὴ

— ∪ — — — — ∪ ∪ — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- Τὸ τέταρτον προσοδιακὸν τροχαίου ἀρχομένου,
σπονδαίου μετὰ ταῦτα δὲ, εἴτα καὶ χορίαμβος.
25 τροχαῖος

χορίαμβος

— ∪ ∙ — — — — — — — — — — ∪ ∪ ∙ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον δὲ ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ ἐλασσόνων,
δίμετρον ἀκατάληκτον ἴδε ἰδοὺ τὴν θέσιν.

ἰωνικά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

5

Τὸ ἕκτον Εὐριπίδειον τὸ καὶ ληκύθιον σοι.

τροχαϊκά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑβδομον τροχαϊκὸν καὶ δίμετρον ὑπάρχει,
καὶ ἀκατάληκτον ἐστίν· ὅρα ἰδοὺ τὸ κῶλον.

10

τροχαϊκά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΩΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.

δακτυλικά

— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15

Ἐννατον ἐπιωνικὸν, ἀλλ' ἄτακτον τυγχάνει·
ἔχει γὰρ ἐν ἱαμβικοῖς τὸν δεύτερον σπονδεῖον
ὥσπερ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν τῷ χρυσῷ τῷ γένει.

ἱαμβικὸν ἰωνικὸν ἱαμβικὸν ἰωνικὸν
ὦ καλλ. λίστη. πόλι. πασῶν. ὅσας. Κλέων ἐφορᾷ.

20

σπονδεῖος ἐστὶ γὰρ ἰδοὺ τὸ λίστη ἐν δευτέρῳ.
ὑπάρχει τοίνυν καθεξῆς ἐν τούτῳ τῷ κώλῳ
ἱαμβικὴ συζυγία ἔχουσα τὸν σπονδεῖον
καὶ συζυγίας ἡμισυ, τὸν ἱαμβον δὲ λέγω,
εἰς οὕτως τὸ ἰωνικὸν τὸ ἀπὸ τῶν μειζόνων.

25

ἱαμβικά ἱαμβος ἰωνικὸς
— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δέκατον Εὐριπίδειον· εἵπομεν τούτου πέρι.

τροχαϊκὰ

— ∪ · — — ∪ · — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 5 Τροχαϊκὸν καὶ δίμετρον καὶ ἀκατάληκτόν γε
ὑπάρχει τὸ ἐνδέκατον· θέσις ἰδοῦ σοι κεῖται.

τροχαϊκὰ

— ∪ · — — ∪ · — — ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ἘΠΙΝΙΚΙΟΥ ΤΩΝ ὈΔΥΜΠΙΩΝ.

- Οὐκ ἄδηλον καὶ Πίνδαρος ἡ λύρα ἡ Θηβαία
10 μὴ μόνον ψάλλον ἐπαυδοῖς, καθὼς ἔφθμεν γνόντες,
ἀλλὰ γε μονοστροφικῆς τὸ μέλος μεθαρμόζων.
ἔγνωσ' πρὸ τούτου προφανῶς τὸ εἶδος τὸ τοῦ πέμπτου
ἐν ταῖς τρισὶ περικοπαῖς μονόστροφον ὑπάρχον·
πλὴν ὅμοιαι περικοπαὶ ἐτύγχανον ἐκείνῳ,
15 ἀνόμοιαι ἐνταῦθα δὲ, οὐ τρεῖς ἀλλὰ καὶ δύο.
καὶ γὰρ ἐνδέκα καὶ ὀκτὼ συνίσταται τὸ πρῶτον.
τὸ δεύτερον δὲ σύγκειται κώλοις ἑπτὰ καὶ δέκα·
ἀλλ' εἵπομεν τὰ πρῶτά σοι καὶ πρῶτον ἀριθμοῦντες
τὸ πρῶτον Ἰππωνάκτειον ἢ Σαπφικὸν εἰ θέλεις.
20 Ἰππώνακτος ἡ χρῆσις γὰρ, εὖρημα τῆς Σαπφoῦς δέ.
ἔστι δ' ἐνεασύλλαβον ἐξ ἀντισπάστων δύο,
καὶ συλλαβῆς τῆς ὕστερον τελούμενον τὸ μέτρον.
ἐνταῦθα δ' ἀδιάφορος ἀντίσπαστος ὁ πρῶτος·
ἔστι δὲ γὰρ ἱαμβικὴ ἡ πρώτη συζυγία
25 ἐκ σπονδείου ἱάμβου τε· ὁ δεύτερος δὲ πάλιν
ἀντίσπαστος· ἐκ πρώτου δὲ ποδὸς τοῦ πυρριχίου.

ἀντίσπαστοι

συλλαβῇ

— — ∪ — · ∪ ∪ — ∪ ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον ἐξασύλλαβον δακτύλων διποδία.

δάκτυλοι

— ∪ ∪ · — ∪ ∪ ·

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 5 Ἐκ δύο τῶν παιωνικῶν τὸ ἑβδομον ὑπάρχει,
τοῦ πρώτου πρώτου παιῶνος, δευτέρου τοῦ δευτέρου,
καὶ δὴ ἐκ πενθημιμεροῦς· ἀλλ' ἀντισπαστικῷ γε.
τοῦτο τὸ πενθημιμερὲς δοχμιακὸν καλεῖται
ἐκ τινος ἔθνους οὕτως δὲ, ἥ ἐκ τοῦ εὐρηκότος.⁶¹
- 10 πρῶτος παιὼν δεύτερος παιὼν ἀντισπαστικὸν πενθημιμερὲς.
— ∪ ∪ ∪ · — ∪ ∪ ∪ · — ∪ — ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὀγδοον τροχαϊκὸν ἐφθημιμερὲς δ' ἔστι·
καλεῖται δ' Εὐριπίδειον τὸ καὶ ληκύθιον πως.

τροχαϊκά

— ∪ — — — ∪ — — ·

- 15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐννατον ἐκ δακτυλικῆς τῆς διποδίας ἔστι,
πρὸς τούτοις πενθημιμεροῦς ὄντος ἐκ τῶν τροχαίων.

διποδία δακτυλικὴ τροχαϊκά

— ∪ ∪ · — ∪ ∪ · — ∪ — ∪ ∪ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

- 20 Δέκατον ἀντισπαστικὸν δίμετρον καταλήξει·
τὸ ὅλον γὰρ ἀντίσπαστος τροχαϊκὴ κατάκλεις.

ἀντίσπαστος

τροχαῖος

— ∪ — ∪ ·

— ∪ — ·

⁶¹ τοῦτο ἐμοὶ δοκεῖ ἐκ δύο κρητικῶν ἔστι καὶ ἀντισπάστου καὶ δύο συλλαβῶν
ἢ μιᾶς κατὰ συνίτησιν· ἢν' εἴη δοχμιακὸν τὸ ἀντισπαστικόν,

— ∪ — — — ∪ — · — ∪ — — ∪ ∪ ∪ ∪ ·

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐνδέκατον ἰωνικὸν ἀλλ' ἀπὸ τῶν μειζόνων,
 δίμετρον καταληκτικὸν κατὰ δισυλλαβίαν
 καλεῖται δ' ἐφθημιμερές. ὅρα ἰδοὺ τὴν θέσιν.

ἰωνικά

— — ∪ ∪ · — ∪ ∪ ·

5

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δωδέκατον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμερές γε.

δακτυλικά

— ∪ ∪ · — ∪ ∪ · — ·

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δίμετρον δὲ τροχαϊκὸν τὸ τρισκαιδέκατόν σοι.

τροχαϊκά

— ∪ · — ∪ · — ∪ · — — ·

10

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τεσσαρεσκαידέκατον συγκεείμενόν μοι βλέπε
 ἐκ βάσεως ἰωνικῆς τῆς ἀπ' ἐλάσσονός γε,
 τροχαίου πενθημιμεροῦς τὸ ὅλον ἐν τῇ θέσει.

ἰωνικὸς

τροχαϊκά

∪ ∪ — — · — ∪ · — ∪ · — ·

15

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δὲ πεντεκαιδέκατον κατὰ δισυλλαβίαν
 τὸ σύμπαν ἐφθημιμερές ἰωνικὸν καλεῖται
 ἔστι δὲ ἀπ' ἐλάσσινος ὁ πρῶτός σοι τροχαῖος.

ἰωνικά⁶²

— ∪ — — · ∪ ∪ — ·

20

ΠΕΡΙ ΤΟῦ ἙΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐκ βάσεως ἰωνικῆς τὸ ἑκκαιδέκατόν σοι
 τῆς ἀπ' ἐλάσσινος αὐτῆς, ἱαμβικοῦ δευτέρου

62 ἱαμβικά Cod. B.

ἡμιολία καὶ αὐτοῦ τρίποδος περιόδου·
οἱ τρεῖς δὲ ἡμιόλιον τελοῦσιν ἐν ἰάμβοις,
οἱ δύο πόδες συζυγία, ὁ εἷς ἡμισυς ταύτης,
τὸ ὅλον ἡμιόλιον, ὅλον καὶ ἡμισυ γὰρ
5 ἔστι καὶ ἄτακτον αὐτὸ τὸ ἰαμβικὸν λέγω·
ἐν γὰρ δευτέρᾳ τίθεται τῇ χώρᾳ ὁ σπονδεῖος,
ὁ ὕστερος ὑπάρχει δὲ ἀνάπαιστος καλῶς γε.⁶³

ἰωνικὸς *ιαμβικὸν ἡμιόλιον*

υ υ - υ : υ - : - - : υ υ - :

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΔΟΣ.

10 Καὶ τὸ ἑπτακαδέκατον χορίαμβος ὑπάρχει,
 δευτέρου πενθημιμεροῦς δευτέρου ἐξ ἰάμβων.

χορίαμβος ἰαμβικὸν πενθημιμέρες

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Καὶ τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἱαμβικὸν ὑπάρχει,
15 πλὴν ἐφθημιμερές, ὅρα δὲ καὶ τὴν θέσιν.

ιαμβικά
 — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ' ΙΖ^{ου}.⁶⁴ ΚΩΔΟΣ ΤΟΥΤ' ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΝΙΚΙΟΥ.

Δεῦρο τὰ ἑπτακαίδεκα ἐν τούτοις καταμέτρει
 τὸ πρῶτον ἀντισπαστικὸν Φαλαίκειον ὑπάρχει·
 20 Φαλαίκου δὲ τὸ εὖρημα, ἀντίσπαστος ὑπάρχει
 ἡ πρώτη συζυγία σοι, ἱαμβικαὶ αἱ ἄλλαι·
 ὑπάρχει δὲ καὶ τρίμετρον πλὴν καταληκτικόν γε·
 ἄρχεται δ' ἀντίσπαστος ἐνταῦθα ἐκ τροχαίου.

ἀντίσπαστος ἰαμβική συζυγία

63 Ἐμοὶ δοκεῖ ἀναπαύστικον εἶναι καὶ τοῦτο δίμετρον ἀκατάληκτον· εὐρηται γὰρ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ α καὶ μακρὸν, εἰ δὲ βούλει ἔστι ὁ β' πρὸς τρίβραχυν·

τοῦτο ἰωνικὸν γένοιτ' ἂν ἀπ' ἐλάσσονος
τρίμετρον καταληκτικὸν παίανος τρίτου ἀρχομένου ἀντὶ ἰωνικοῦ

64 Sic.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον χορίαμβος, πρὸς τούτῳ δὲ τυγχάνει
 ἰάμβων ἐφθημιμερές, ἰδοὺ σκέπει τὴν θέσιν.

χορίαμβος ἰαμβικὸν ἐφθημιμερές
 — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

5

Τὸ τρίτον Ἀλκμαίωνειον, ἐν συλλαβαῖς τε δέκα
 Ἀλκμαίωνος⁶⁴ τὸ εὖρημα, ἔστι δ' ἰαμβοὶ δύο,
 καὶ ἐφεξῆς συντέθεται δάκτυλοι ἄλλοι δύο.

ἰαμβοὶ δακτυλικά
 — ◡ — ◡ — — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

10

Τέταρτον ἀντισπαστικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
 καὶ δίμετρον ἐκμέμικται σύναμα τοῖς ἰάμβοις,
 ὁ δεύτερος ἀντίσπαστος ἐκ δύο γὰρ ἰάμβων.

ἀντίσπαστος ἰαμβικά
 — ◡ — ◡ — — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15

Τὸ πέμπτον χοριαμβικὸν ἰάμβοις μεμιγμένον,
 ὁ δεύτερος χορίαμβος, ἐκ δύο γὰρ ἰάμβων.

χορίαμβοι
 — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20

Τὸ ἕκτον χοριαμβικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
 καὶ δίμετρον καθέστηκεν ἰάμβοις μεμιγμένον
 ὁ δεύτερος χορίαμβος, ἐκ δύο γὰρ ἰάμβων.

χορίαμβοι συλλαβὴ
 — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — ◡ — —

⁶⁴ ἀλκμαίωνος Cod. B.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἑβδομον ἀντισπαστικὸν δίμετρον καταλήξει·
 τροχαϊκὴ κατάκλεις δὲ ὑπάρχει ἐν τῷ κῶλῳ.
 ἀντίσπαστος τροχαῖος συλλαβή
 — — — — — — — — — —

5

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον ἐκ χοριαμβικοῦ προτέρου ὄντος
 λήγον εἰς ἀντισπαστικόν, ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.⁶⁵
 χορίαμβος ἀντίσπαστος
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

10 Ἐννατον ἡμιόλια δύο ἐν τούτῳ πέλει·
 τὸ πρῶτον ἀναπαιστικόν, ἀνάπαιστοι τρεῖς ἦγουν,
 καὶ δεύτερον ἱαμβικόν, ἱαμβοὶ τρεῖς γὰρ δῆλον·
 ἔγνωσ τὸ ἡμιόλιον ἥμισυ ὃν καὶ ὅλον.
 ἡ συζυγία λέγεται δύο ποδῶν τὸ ὅλον.
 15 ἀνάπαιστοι ἱαμβικὰ
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἀσκληπιάδειν ἐστὶ τὸ δέκατόν μοι κῶλον,
 Ἀσκληπιάδου εὖρημα καὶ χρῆσις δ' ἐστὶ τοῦτο·
 ὑπάρχει δ' ἀκατάληκτον καὶ τρίμετρον τὸ μέτρον,
 20 ἐξ ἀντισπάστων δύο τε καὶ ἄλλης συζυγίας,
 τῆς ἐσχάτης ἱαμβικῆς, ὁ πρῶτος δὲ τροχαῖος.
 ἀντίσπαστοι ἱαμβικὴ συζυγία
 — — — — — — — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἐνδέκατον δακτυλικὴ ὑπάρχει τριποδία,

⁶⁵ Καὶ τοῦτο προσοδιακόν ἐστὶ δίμετρον ἀκατάληκτον, ἐκ χοριαμβοῦ καὶ ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλαττονος — — — — —

εἰ καὶ ἐνὶ σπονδείῃ σοι τὸ μέτρον σκευωρεῖται·
ἔσχον γὰρ ἄδειαν πολλὴν σπονδεῖοι ἐν δακτύλοις.

δακτυλικά

— ∪ ∪ . — ∪ — . — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δωδέκατον ἱαμβικόν, ἀλλ' ἐφθήμερες τι.

5

ἱαμβικά

∪ — . ∪ — . ∪ — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δέ γε τρισκαίδέκατον ἔξ ἀντισπάστου πέλει·
τὸ δ' ἄλλο ἐφθήμερες ἱαμβικόν τυγχάνει·
ἐκ πυρρηχίου δ' ἄρχεται ἀντίσπαστος ὁ πρῶτος.

10

ἀντίσπαστος

ἱαμβικά

∪ ∪ — ∪ . — ∪ — . ∪ — . ∪ — . —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τεσσαρεσκαίδέκατον Γλυκόνειον ἵπάρχει.
ἔστι δὲ ἀκατάληκτον δίμετρον ἀντισπάστοις·
ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱαμβοὶ ἀναμιξ ἀντισπάστοις·
ὁ δεύτερος ἀντίσπαστος ἐκ δύο γὰρ ἱάμβων.

15

ἀντισπαστικά

∪ — — ∪ . ∪ — . ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δὲ πεντεκαίδέκατον ἱαμβικόν τυγχάνει
δίμετρον ἀκατάληκτον, ἄρτιοι δὲ οἱ δύο·
ὁ δεύτερος καὶ τέταρτος ἀνάπαιστοι εἰσὶ σοι.

20

ἱαμβικά

— — . ∪ ∪ — . — — . ∪ ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἑκκαίδέκατον ἐστὶν ἐκ χοριάμβου πρώτου,
δευτέρου δ' ἐφθήμεμερὺς ἱαμβικοῦ τὸ ὅλον.

25

χοριάμβος

ἱαμβικόν ἐφθήμερες

— ∪ ∪ — . — ∪ — . ∪ — . ∪ — . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δὲ ἑπτακαίδεκατον ἱαμβικὸν ὑπάρχει·
ἀλλ' ἔστι πενθημιμέρες, ὅρα καὶ γὰρ τὸ κῶλον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΩΝ ΠΤΩΙΩΝ ἘΠΙΝΙΚΙΟΥ.

- 5 Τοῦ πρώτου τῶν Πυθίων δὲ εἶδους ἐπινικίου
ἢ στροφή καὶ ἀντίστροφος δώδεκα κώλων πέλει·
ἐκ κώλων πεντεκαίδεκα ἢ ἐπωδὸς δέ ἐστιν.
πρῶτον τροχαίου δίμοιρον· τέσσαρες γὰρ οἱ πόδες·
δίμετρον ἀκατάληκτον τροχαϊκόν τε λέγε.
- 10 τροχαϊκὰ
— ◡ ◡ — — — ◡ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον δακτυλικὸν καὶ πενθημιμέρες γε.
δακτυλικὰ
— ◡ ◡ — ◡ ◡ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

- 15 Τὸ τρίτον ὀκτωσύλλαβον δίμετρον ἐκ τροχαίων,
καὶ ἐπιχοριαμβικὸν καὶ ἀκατάληκτόν τι,
ἐνδέον καὶ τοῦ Σαπφικοῦ τρισὶ ταῖς συλλαβαῖς δε·
ἐλλείπει ἢ κατάκλεις γὰρ ἱαμβος συλλαβὴ τε.
εἵπομεν γὰρ τὸ Σαπφικὸν ἔκ τε τροχαίων πέλειν,
20 δευτέρου χοριάμβου τε ἱάμβου συλλαβῆς τε·
ὡς ὃν ἐκδεκασύλλαβον τοῦτο τὸ κῶλον ὅλον.
ἐνταῦθα δὲ τροχαϊκὴ ὑπάρχει συζυγία·
χοριάμβος ὁ δεύτερος, ἢ δὲ κατάκλεις λείπει.
- τροχαϊκὴ χοριάμβος
— ◡ . — — . ◡ — — —

25 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΩΛΟΥ.

Τὸ τέταρτον Πινδαρικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
καὶ τρίμετρον καθέστηκεν, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀντισπάστου.
τοιούτον τὸ Πινδαρικὸν εἵπομεν γὰρ ὑπάρχειν·
εἰ μὲν ἐνδεκασύλλαβον ἐξ ἀντισπάστου εἶναι,

δευτέρου χοριάμβου τε ἰάμβου συλλαβῆς τε·
 εἰ δέ γε ἔχειν συλλαβὰς τρεῖς πρὸς τοῖς δέκα πάλιν,
 ἕξ ἀντισπαστου πρώτου τε δευτέρου χοριάμβου,
 καὶ τρίτου τοῦ ἰωνικοῦ καὶ συλλαβῆς πρὸς τούτοις.
 ἐνταῦθα δὲ ἡ ἄρχουσα ἀντίσπαστος οὐκ ἔστιν,
 ἣν εἶχε καὶ Πινδαρικὸν καὶ καθαρὸν καλεῖσθαι·
 ἀλλ' ἔστι σοι τροχαϊκὴ ἢ πρώτη συζυγία.
 Σαπφοῦς δὲ τοῦτο ἴδιον καὶ Σαπφικοῦ τοῦ μέτρου.
 ἐκ Σαπφικοῦ δὲ ἄρχεται Πινδαρικὸν ὑπάρχον.

5

τροχαϊκὸν	χοριάμβος	ἰωνικὸς	συλλαβὴ	10
— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον ἀντισπαστικὸν ὑπερκατάληκτόν τε
 καὶ δίμετρον καθέστηκε· διάφοροι οἱ πόδες
 τῶν ἀντισπαστῶν οἱ πρῶτοι, σπονδεῖοι γὰρ εἰσὶ γε.

ἀντίσπαστοι

15

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον σύνθετόν ἐστιν ἐκ προσοδιακοῦ τε
 καὶ δευτέρας ἱαμβικῆς τελούσης συζυγίας.

ἰωνικὰ	χοριάμβος	ἱαμβικὴ συζυγία
— — — — —	— — — — —	— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

20

Τὸ ἑβδομον Πινδαρικὸν ἐκ Σαπφικοῦ δὲ ἔστι.
 ἢ πρώτη γὰρ τροχαϊκὴ οὐκ ἀντισπαστική τις·
 ἔστι δ' ἑνδεκασύλλαβον καὶ τέλειον τὸ μέτρον·
 κατάκλεις παραβέβασται· οὐχὶ ἱαμβικὴ γὰρ,
 ἀλλ' ἔστιν ἀντ' ἰάμβου τε καὶ συλλαβῆς ἐσχάτης·
 μόνος εἷς τις ἀνάπαιστος κείμενος ἐν ἐσχάτοις.

25

τροχαϊκὸν	χοριάμβος	ἀνάπαιστος
— — — — —	— — — — —	— — — — —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ὄγδοον τροχαϊκὸν τρίμετρον καταλήξει.

τροχαϊκὰ

— ∪ . — — . — ∪ . — — . ∪ . — .

Τὸ ἑννατον δακτυλικὸν καὶ πενθήμερες γε·

5 ὁ πρῶτος πούς πολλάκις δὲ σπονδεῖός σοι τυγχάνει.

δακτυλικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δέκατον παρόμοιον ὑπάρχει τῷ ἑβδομῷ·

Πινδαρικὸν ἐκ Σαπφικῷ, ἢ Σαπφικὸν εἰ θέλεις.

10 τροχαϊκὸν χορίαμβος ἀνάπαιστος
 — ∪ . — — . — ∪ ∪ — . ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Δίμετρον προσοδιακὸν ἑνδέκατον ὑπάρχει.

ἰωνικὸς

χορίαμβος

— — ∪ ∪ .

— ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

15 Τὸ δέ γε σοι δωδέκατον τροχαίων διποδία,
 εἰ βούλει δὲ μονόμετρον τροχαϊκὸν καλεῖται.

τροχαϊκὸν

— ∪ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ἘΠΩΙΔΟΥ.

Τὸ πρῶτον δὲ τῆς ἐπωδοῦ δακτυλικὸν ὑπάρχει,

20 τρίμετρον καταληκτικὸν καὶ ἀκατάληκτόν γε.

εἰ ἔστιν ἐσχάτη γὰρ βραχεῖα τις τοῦ κῶλου,

τὸ κῶλον καταληκτικόν· ἢ συλλαβὴ γὰρ λείπει

πρὸς τὴν δακτύλου πλήρωσιν· εἰ δ' ἔστι μακρὰ πάλιν,

τὸ κῶλον ἀκατάληκτον, ὁ ἔσχατος σπονδεῖος.

25 δακτυλικὰ

— ∪ ∪ . — ∪ ∪ . — ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν δίμετρον καταλήξει,
ὃ περ καὶ Εὐριπίδειον ληκύθιον καλεῖται.

τροχαϊκὰ

— ∪ . — ∪ . — ∪ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

5

Τὸ τρίτον προσοδιακὸν καὶ ἀκατάληκτόν τι
δίμετρον, ἀδιάφορος δ' ἡ τελευταία κεῖται.

χορίαμβος

ἰωνικὸς

— ∪ ∪ — .

∪ ∪ — ∪ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ τέταρτον Πινδαρικόν, ἡ καταρχὴ Σαπφύς δέ,
ἐκ γὰρ τροχαίων ἄρχεται φημὶ τῆς συζυγίας,
εἴτα κεῖται χορίαμβος, ἀνάπαιστος πρὸς τούτοις.

10

τροχαϊκὴ

χορίαμβος

ἀνάπαιστος

— ∪ . — — .

— ∪ ∪ — .

∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ πέμπτον δ' ἀκατάληκτον τροχαϊκὸν τυγχάνει,
καὶ δίμετρον καθέστηκεν ἰδοῦ σοι καὶ τὸ κῶλον.

15

τροχαϊκὰ

— ∪ . — — . — ∪ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΚΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Τὸ ἕκτον δὲ ἰωνικὸν ἀρχόμενον τροχαίοις
δίμετρον καταληκτικὸν ἀπὸ τῶν ἐλασσόνων.

20

ἰωνικὰ

— ∪ . — ∪ . ∪ ∪ — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἑΒΔΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ἑβδομον προσοδιακὸν, συνάμα συζυγία
ἰαμβικὴ καθίσταται ἰδοῦ σοι καὶ ἡ θέσις.

ἰωνικὸς

χορίαμβος

ἰαμβικὴ

— — ∪ ∪ .

— ∪ ∪ — .

∪ — . ∪ — .

25

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ὈΓΔΟΤ ΚΛΟΤ.

Τὸ ὄγδοον τροχαϊκὸν συνάμα χοριάμβω,
καὶ ἐπιχοριαμβικὸν καλεῖται σοι τὸ κῶλον
ἀντὶ τροχαίου πρώτος πούς δάκτυλος κεῖται ὦδε.

5 τροχαϊκὸν χοριάμβος
 — ◡ ◡ . — — . — ◡ ◡ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΝΑΤΟΤ ΚΛΟΤ.

Τὸ ἑνατον ἰωνικὸν ἀπὸ τῶν ἐλασσόνων
δίμετρον καταληκτικὸν, δεύτερον ἐκ τροχαίου.

 ἰωνικὸς ἐκ τροχαίου ἰωνικὸς
 ◡ ◡ — — . — ◡ ◡ — .

10 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΤ ΚΛΟΤ.

Τὸ δέκατον Πινδαρικὸν, ἡ καταρχὴ Σαπφούς δέ
ἐκ γὰρ τροχαίου ἄρχεται σπονδαίου συζυγίας,
χοριάμβός τε σὺν αὐτοῖς· ἔσχατον δὲ ἐν τούτῳ.

 τροχαϊκὰ συζυγία χοριάμβος ἰωνικὸς
 — ◡ . — ◡ . — ◡ ◡ — . ◡ ◡ — — .

15 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΝΔΕΚΑΤΟΤ ΚΛΟΤ.

Δίμετρον τὸ ἐνδέκατον τροχαϊκὸν ὑπάρχει,
καὶ ἀκατάληκτον ἔστιν, πρώτος δὲ χορεῖος.

 τρίβραχυς χορεῖος τροχαϊκὰ
 ◡ ◡ ◡ . — — . — ◡ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΤ ΚΛΟΤ.

20 Ὅμοιον τὸ δωδέκατον τῷ ἐνδεκάτῳ πέλει.

 τροχαϊκὰ
 — ◡ . — — . — ◡ . — — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΤ ΚΛΟΤ.

Τὸ δέ γε τρισκαδέκατον δακτυλικὸν ὑπάρχει,
ἀλλ' ἔστι πενθημιμέρες· ἰδοὺ σοι καὶ ἡ θέσις.

25 δακτυλικὰ
 — ◡ ◡ . — ◡ ◡ . — .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΕΤΤΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ τεσσαρεςκαιδέκατον προσοδιακὸν πέλει.

ἰωνικὸς

χορίαμβος

υ υ - - .

- υ υ υ . υ .

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥ ΚΛΑΟΥ.

Τὸ δὲ πεντεκαιδέκατον τροχαϊκὸν τυγχάνει

5

δίμετρον ἀκατάληκτον ὁ πρῶτος δὲ χορεῖος.

τροχαϊκὰ

υ υ υ . - - . - υ . - - .

EXCERPTA PHILOSOPHICA.

1. ΠΕΡΙ ἸΠΠΟΜΑΧΟΥ.—ΕΚ ΤῶΝ ΜΑΡΚΟΥ.—ΠΕΡΙ ΓΤΑΡΩΝ.
- 2. ΣΧΟΛΙΑ Εἰς τὰ τοῦ ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ἨΘΙΚὰ ΝΕΟΜΑΧΕΙΑ.
- 3. ΣΧΟΛΙΑ τοῦ ΚΤΡΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ Εἰς τὴν τοῦ ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
ΤΕΧΝΗΝ ῬΗΤΟΡΙΚΗΝ.
4. ἘΚΛΟΓΑὶ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

ΠΕΡΙ ΙΠΠΟΜΑΧΟΥ¹.

ΙΠΠΟΜΑΧΟΣ τις ἦν τῶν πάλαι γεγονότων, ἀνὴρ γυμναστής.
καὶ ποτε ἔτυχε συγκαθεζόμενος ἄλλοις ἰδιώταις τῆς τέχνης.
ἐπεὶ δὲ ἐπῆνουν τινὰ πύκτην ἀγαθὸν εἶναι, ᾧ μόνον σῶμα ὑψηλὸν
5 ἦν καὶ χεῖρες μακραί· Ἴππομάχος, εἶγε, ἔφη, ἤμελλε καθελεῖν
κρεμάμενον τὸν στέφανον· ᾤετο γὰρ ὁ ἀγαθός, ὡς ἐδόκει, τέχνην
εἶναι, καὶ μελέτην δὲ χερσὶ προσθετέον. οὐ μὲν δὴ πρέπει ἄνδρας
φιλοσόφους, φρονεῖν ἥττον Ἴππομάχου τοῦ γυμναστοῦ· ἀλλὰ καὶ
ἡμεῖς, ἐπειδὴν ὄχλων σύλλογος ἐπαινεῖ τὸν πλουσιώτατον ὡς ὄντα
10 εὐδαιμόνα, λέγομεν, ὅτι, εἶγε ἔδει πρίασθαι ποθεν εὐδαιμονίαν κρε-
μαμένην. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος, ὅστις εὐγένειαν ἐπαινοίη, καὶ δόξαν
ἀτιμάζει, ἥτοι ἄλλο τοιοῦτον, ὑφ' οἷς ὑψηλοὶ προσίασι. τούτων
γὰρ ὑπ' οὐδενὸς ἡ εὐδαιμονία λαμβάνεται· οὐδὲ ἂν τις τύχῃ τὴν
μεγίστην τυραννίδα ἔχων, ὡς ὁ λόγος, μακραί τυράννων χεῖρες·
15 ἀλλὰ πρὸς ἄλλα ἴσως μακραί εἰσι· πρὸς δὲ τὸ καθελεῖν εὐδαι-
μονίαν, οὐκ ἐφικνεῖται πλέον τῶν λόγων· ὅμοιος γὰρ, ὡς Ὁμηρος
λέγει πάλιν ἐπὶ τῆς πυκτικῆς,

ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων²

δῆψα καμμένην·

20 τὴν ἰσχὺν ὀνομάζων ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τὴν ἐμμένουσαν εὐτονίαν ἐν
τῷ διαμάχεσθαι.

Τοιούτου τινὸς καὶ ἔτι μᾶλλον τοῖς μὲν φιλοσόφοις, τὸ μὲν
ἄθλον εὐδαιμονίας ἐστίν· ἡ δὲ ταύτην λαβεῖν κωλύουσα κακία
προβεβλημένη οὐ δύο χεῖρας, ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως κατὰ τὸν Βρι-
25 ἄρεων· ἡ δὲ νίκη τοῦ καρτερήσαντος πρὸς τὰ πάθη, καὶ ταῦτα
καθελόντος· ὁ δὲ ὑπείξας καὶ πλούτῃ, ὡς παρ' Ὁμήρῳ ὁ ἥττηθεὶς

¹ Tria quæ sequuntur opuscula eruta sunt e Cod. Gr. Suppl. No. 319. fol. 302. qui Chartaceus est et Sæc. XV. Cont. Stobæi Serm. Ethic. et post Theoctisti Sententias ἀποσπασμάτια ista, quæ exstant etiam in Cod. ol. Canonici 69 nunc Bodl. et forsân in aliis Codd. Stobæi, qui sunt Trincavellianæ familiæ. In Parisiensi autem Codice, qui olim ap. Soc. Jes. Colon. asservabatur, hæc opuscula in tabula capitum recensentur post Theoctisti Sententias; in Codice Bodleiano non item; in eo porro pars secundi et ultimum desiderantur.

² Cod. Canon. ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων. ᾧ δὲ Ἀπ. Παρ.

τῶν πυκτευνόντων καὶ ἐνταῦθα χρυσοῦν ποτήριον ἔχων, ἣ ἀργύρεον, ἥτι ἄλλο τυχηρὸν δῶρον, ἄγεται ὑφ' ἐτέρων, οὐκ εἰδὼς ὅποι³.

καὶδ' ἄλλα φρονέοντα μετὰ σφίσιν ἦσαν ἄγοντες·

οὗ πολλοὶ καταμίξαντες ὡσαύτως⁴ τὸν Ἀπελλῇ γενόμενον τῆς φιλοσοφίας.

Ἄλλ' ἄκουσον τὸ τοῦ Κρωβύλου· Ἀθηναῖος ἦν, τοῖς δὲ πο- 5
λίταις ποτὲ τοῖς αὐτοῦ συνεβούλευε, μὴ προσέχειν τῷ Μα-
κεδόνι Φιλίππῳ, προισχυμένῳ τὰ εἰρηνικά. ὥς δὲ ἐθορυβήθησαν
αὐτῷ, καὶ τις ἀναστὰς, δεδιττόμενος εἶπε, πόλεμον εἰσάγεις,
Κρώβυλε; καὶ ὅς, οὐ μόνον γε, ἔφη, πόλεμον, ἀλλὰ καὶ θανάτους
ἁώρους, καὶ μέλανα ἱμάτια, καὶ δημοσίους ταφάς, λόγους ἐπιτα- 10
φίους· εἶγε βούλεσθε μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ τοὺς Ἕλληνας ἐλευ-
θερῶσαι, καὶ κτήσασθαι πάλιν αὐτὴν⁵ πατρίαν ἡγεμονίαν⁶, ἀπρο-
φασίστως δουλεύοντα κατὰ τὸν Σιμωνίδην· οὐδὲν γάρ που μέγα
μικρῷ θεραπεύεται· τὸ δὲ δὴ μέγιστον, ἄλυπος βίος καὶ ἐλεύθερος,
οἷος ὅστις ἐπιβουλεύει καὶ διανοεῖται, ὥς ἑαυτὸν ἐλευθερώσων ἐκ 15
τῶν παθῶν τε καὶ τῶν ἐθῶν, καὶ κτησάμενος, ἀνὴρ προσδιανοεῖσθω,
καὶ εἰς ὃ τι χρεῖ, οὐ μόνον τὸ Φωκυλλίδειον παθεῖν,

πολλ' ⁷ ἀέκοντα διζήμενον·

οὐ μόνον τὸ⁸ ἐσθλὸν, ἀλλὰ καὶ ποῆσαι πόνους οὐ φαύλους·
καὶ πατρίδος αὐτὸν ἀφελέσθαι χρεὼν, καὶ τῆς οὐσίας δι' ἀμέ- 20
λειαν ἀπολλυμένης, θαρρῆσαι, καὶ ἀδοξίαν, καὶ ὄνειδῃ τὰ ἐπὶ
τούτοις, καὶ πατρὸς ὀργάς, καὶ φίλων ἀποτρεπόντων λόγους, νομί-
ζοντα τῶν τοιούτων ἕκαστον Εὐθυκράτη καὶ Λασθένη, καὶ ἔτι,
εἴτις προδοτικώτερος.

Ὅπερ γὰρ ἐπὶ τοῦ Φιλίππου ποιούντος προδότας πολλοὺς 25
ἐκ τῶν μετᾶλλων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ ἐκ τοῦ χρυσίου τοῦ
Φιλιππίου τὸ σιδηροῦν γένος, εἰπεῖν λέγεται τις, ὥς ἄρα ὁ
Φίλιππος πρότερον ἐξανδραποδίσει τοὺς Ἕλληνας, εἴτα ἐξαν-
δραποδιεῖται· ταῦτά ἐστιν ἐπὶ τῆς κακίας εἰπεῖν, πλὴν ὅτι
δίδωσι μὲν οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τῷ χρῆσθαι τῶν ἐχόντων ἀφαιρεῖται· 30
ποιεῖ δὲ ἀνδράποδα, καὶ μήποτ' οὐ δούλους μόνον, [ἀλλὰ καὶ
ἐβελοδούλους· οἷον ὁ φιλόπλουτος, οὐδενὸς αὐτὸν κηρύττοντος⁹,]

³ ὅπη Cod. Par. ὅποι Cod. Can.

⁴ εἰσαύτως Paris. εἰσαύτως Can.

⁵ αὐτὴν Paris.

⁶ εὐδαιμονίαν Can.

⁷ πολλὰ Paris.

⁸ τὸν Can.

⁹ Hæc om. Paris.

ἀλλὰ λέγει αὐτὸς, ὅτι ὤνιός ἐστιν ἀργυρίου, καὶ νῆ Δία πιπράσκει
 ἑαυτὸν, οὐ δι' ἀργυρίου πολλάκις, ἀλλ' ¹⁰ ἐλπιδος· ὥσπερ ὅταν
 τῷ ¹¹ πλοῦτον ἔχοντι παρέπηται πρεσβύτῃ θεραπευτικῶς ὀνειρώτ-
 των κληρονομήσειν, καὶ ζῶντι δουλεύει ¹² πᾶσαν δουλείαν, ἕως ἂν
 5 κομίσῃται τὴν τιμὴν περὶ ¹³ νεκροῦ.

Ὁ δὲ ἀκόλαστος, ἑαυτὸν μὲν οὐ πιπράσκει· ἑαυτῷ δὲ ὠνεῖται
 δεσπότην, ἥτοι τινὰ τῶν ὠραίων λεγομένων, ἣ καὶ δέσποιναν ¹⁴ παλ-
 λακίδα. καὶ μὴν ὃ, γε δεισιδαίμων, λίθον τινὰ ἐξ ἀγορᾶς ἀράμε-
 νος, ἄψυχον δεσπότην γράπτει ἢ τινὰ πλαστὸν ἀλεξίκακον, ἢ
 10 μειλίχιον, ἢ κτήσιον ὄνομα θέμενος, τούτου δούλος ἐστὶ καὶ φρίτ-
 των καὶ δεδοικὼς πρόσεισι. καὶ ἐνταῦθα συμβαίνει ὁ λόγος ὀρθός,
 ὃς οὐδένα πολλὰ ὁμολογεῖν τῶν φαύλων ἐλεύθερον εἶναι αἰεί.

Ἄρ' οὖν οὐ μόνον ὁ οἶνος γίνεται τοῖς τρόποις τῶν χρωμένων,
 ἀλλὰ καὶ πλοῦτος καὶ δόξα, καὶ τῶν τοῦ Διονύσου χορευτῶν.
 15 Πλάτων δὲ ὁ κωμωδοποιὸς, ἔλεγε “ τὸν οἶνον μίγνυσθαι τοῖς τῶν
 “ πινόντων τρόποις,” οὐ σκώπτων ἐκ τούτου, ὥσπερ αἰεὶ ἀπλῶς
 τίς καὶ μὴ μετὰ σπουδῆς λέγων εἴπέ τις. οἶον γὰρ καὶ τὸ πῦρ
 πάσχει πρὸς τὰ θυόμενα, εἴτε λιβανωτὸς, εἴτε δέρματα, τὴν
 ὁσμὴν σαφηνίζει τοῦ ἐκατέρου· ταυτὸ δὴ τοῦτο καὶ ὁ οἶνος ποιεῖ.
 20 ὁποῖον μὲν ἂν τύχῃ ἥθος ἐν αὐτῷ θυμιώμενον, τοιοῦτος γίνεται·
 ἡδὺς μὲν ἀγαθῶν πινόντων· ὁ δὲ αὐτὸς εἰς τοὺς αὐτοὺς παροινούσι,
 λυπηρότατος· ἄρα οὖν τοῖς τρόποις τῶν χρωμένων ὁ οἶνος μιγνύ-
 μενος κινᾶται· οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ ἡγε-
 μονία.

25 Τὰ γὰρ αὐτὰ πράγματα, μὴ τὰ αὐτὰ φαίνεσθαι, αἴτιον ὁ
 ἐκάστου τρόπος, οἶον ἐγκιρνάμενος. ὥς ἔχει εὐθύς ἐπὶ τοῦ πλούτου.
 μετὰ μὲν γὰρ ἀνδρὸς ὑπερφηάνου, πλοῦτος ὄδωδε ¹⁵ βαρύτητος
 καὶ ὕβρεως, καὶ πάσης ἀηδίας· ὥσπερ ἐν μὲν φειδωλῷ πάλιν, γῆς
 ὄδωδε καττορυττόμενος· τῷ δὲ ἀγαθῷ ὁμιλήσας, τὸ κάλλιστον
 30 ἔχει, δι' ἃς ἀνίσιν εὐεργεσίας. ἀνὴρ ἀγαθὸς πλούτῳ χρώμενος
 φαιδρύνει πατρίδα, καὶ τεμένη θεῶν κοσμεῖ, καὶ φίλους πεπεδη-
 μένους ἐπιλύεται, εὖ ποιῶν τὸν πλοῦτον, ἅτε δὴ ἀγαθοεργὸν ἰστά-
 μενον. τὸν δὲ ἴσον καὶ πλείονα πλοῦτον ἀνόητος καὶ ἀκόλαστος
 λαβὼν, εἰς μαγειρεία καὶ βάρβα ¹⁶ παλλακίδων, καὶ ἐτέρας

¹⁰ ἀλλὰ Paris. ¹¹ τὸν Can. ¹² δουλεύειν Can. ¹³ Leg. παρὰ.
¹⁴ δέσποινα Codd. ¹⁵ ὄδω δὲ Paris. ¹⁶ βάρβα Canon.

τοιαύτας τρυφάς, μὴ ὅτι δὲ τύφλον, ἀλλὰ καὶ πάντα ¹⁵ αἰσχιστον ἀπογράφεται.

Ὡς γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν χρωμάτων, γράφονται μὲν θεῶν καὶ ἡρώων εἰκόνες, οὕτω γράφεται τὰ γελοῖα τῶν πινάκων καὶ ἀκόλαστα, πα-
ραπλησίως ἀπὸ χρημάτων τῶν αὐτῶν ὁ μὲν σπουδαῖος καὶ τεχνί- 5
της ἀνὴρ, πόλεις εὖ ποιεῖ, καὶ φίλους· οἱ δὲ τρυφεροὶ ἐκ τοῦ πλού-
του, πίθηκοι γίνονται καὶ μῖμοι, καὶ ἀμίδες ἀργυραῖ, καὶ ποδάνιπτρα,
καὶ ἄλλαι τοιαῦται ὅμοιαι τοῖς τῶν χρωμένων τρόποις εἰκόνες.

Καὶ πᾶν δὲ ὅτι ἂν λάβῃς πρᾶγμα, τρέπεται ὑπὸ τοῦ χρω-
μένου, ὥσπερ οἱ ποταμοὶ, δι' ὑποίας ἂν γῆς ῥέωσιν, ἂν τε 10
νιτρώδους ¹⁶, ἂν τέ τινος ἀργιλώδους ὅμοιοι φαίνονται, γεύ-
σασθαί τε καὶ ἰδεῖν. ἐπειδὴ γὰρ καὶ ἀγαθῶν, καὶ κακῶν ἐστὶν
ἀνθρώπων χρήματα καὶ πράγματα, λαμβάνει ἐκάτερα τὴν ὑφήν·
ὑπὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν, ἀγαθοποιούμενα, ὑπὸ δὲ τῶν κακῶν, κα-
κούμενα. καὶ γὰρ αἱ τε μέλισσαι καὶ αἱ μυῖαι τοῖς αὐτοῖς 15
προσκαθίζουσιν· ἀλλ' αἱ μὲν μέλισσαι ἅτε ποιήτριαι τῶν σοφῶν,
ἀπολάβουσαι ὅσον μέτριον, οὐ μιαίνουσι τὸ λοιπὸν, οὐδὲ διαβά-
λουσιν, ὥσπερ αἱ μυῖαι, ὁποῖων ἂν ἄψωνται σιτίων, ἥ καὶ πεμμά-
των, ἀνθρώποις ἄβρωτα καταλείπουσιν· οὐ γὰρ ἐκ καθαρᾶς ὀμι-
λίας ἔρχονται. καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ μὲν ἐκ ῥυπαρῶν ἐπιτηδευμάτων, 20
οἷον ἔλκουσ, ἥ τινὸς ὁμοίου φόρτου πενόμενος ¹⁷, πλούτῳ προσπε-
σὼν, ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τυχῆς ὡς αὐτοὺς ἀρχὴν ἐπαίνων,
ῥυπαίνει τὸ πρᾶγμα· ὅστις δὲ καθαρὸς καὶ ἀκήρατος, ἄντε πλου-
τῶν τύχῃ, ἂν τε ἐφ' ἡγεμονίας καθεζόμενος, ὁρμώμενος ἀπὸ τῶν
ἐν λόγοις λειμώνων ¹⁸, καὶ τῆς παρὰ τῆς παιδείας εὐωδίας οἷον 25
μέλισσα, γλυκανεῖ κακεῖνα οἷς χρῆται· καὶ ἄλλα τίθησι σοφὰ
καὶ τεχνικὰ, πλάττων καὶ καλλιερῶν πόλεις καὶ ναοὺς, καὶ ἀνθρώ-
πων ἀντὶ κακῶν ἀγαθοὺς, ἀντὶ φιλαπεχθημόνων ὁμονητικὸς εἶναι.
ὅθεν καὶ αἱ κολάσεις, αἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἀγρίων, αἱ δὲ ὑπὸ τῶν πράων
ἡγεμόνων γινόμεναι, ἐκεῖνα μὲν σφηκῶν εἰκόασι πηληγῆς ¹⁹. αὐταὶ 30
δὲ μελισσῶν· ὅτι μεγάλα μὲν ποιοῦσιν αἱ σφηῆκες, οὐδὲν δὲ ²⁰
διδόασιν ὠφέλιμον, ὥσπερ οὗτοι οἱ πικροὶ ἡγεμόνες· οἱ δὲ σοφώ-
τεροι, καὶ παῖουσι μελισσῶν τρόπον, μικρὰ τῷ κέντρῳ νύττοντες,

¹⁵ πάντα Paris.
¹⁸ λειμώνων Paris.

¹⁶ λιτρώδους Can.
¹⁹ πηληγ. εἰκόασι Can.

¹⁷ γεόμενος Can.
²⁰ δὲ om. Can.

μεγάλα κέρδη παρέχουσιν· εἴπερ γε τὸ μέγιστον ἀνθρώπῳ κέρδος, οὐ μέλι λαβεῖν ἐστίν, ἀλλ' αὐτὸν γενέσθαι γλυκύτερον καὶ πόλει χρησιμώτερον. οἱ δὲ μειζόνως κακοὶ ὄντες ἐν τῇ πόλει, ὥσπερ ἐν κηρίῳ κηφήνες, ἀργοὶ τε καὶ δαπανηροὶ, καὶ διαστατικοὶ τῆς με-
 5 λισσῶν ὁμονοίας, παντελῶς ἐξορίζονται τῆς κοινωνίας, πιεζόμενοι μείζονι τῷ κέντρῳ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ τῶν μελισσῶν λεγομένου ἡγεμόνος· ἐνταῦθα δὲ ὑπὸ τοῦ κατὰ ἀλήθειαν ἄρχοντος ἀνθρώπων· ὥστε καὶ τᾶλλα μὲν πράγματα συνιστῶσιν οἱ χρώ-
 10 μνοι· ἀρχὴν δὲ μάλιστα· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ βαρύτατον φαίνεται ἀνδρὸς ἀγροίκου τε καὶ σκληροῦ, καὶ βιαιότερον ἐσθέντος²¹ εἰς ἡγεμονίαν. καὶ πάλιν τοῖς ὑπηκόοις τὸ αὐτὸ κουφότατον, ἂν μὴ φέρηται τις ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτὸς φέρῃ τὴν ἀρχήν. δύο δὲ γεγόνاسι περὶ ἀρχῆς ἀποφάσεις, Βίαντος καὶ Ἐπαμινώνδου. χρὴ μέντοι καὶ τοὺς ἐπιδήμους²² ξένους μὴ καθάπαν ὥσπερ συμβού-
 15 λους καρποῦσθαι τὴν πόλιν, ἀλλὰ τι καὶ συνεισφέρειν αὐτοὺς χρήσιμον τῇ πόλει, ἢ ὅσον ἀνταπόδοσις γίγνηται, καὶ σώζεται κἀνταῦθα τὸ δίκαιον. ἔστι δὲ ἀμοιβῇ δικαιοσύνης, καὶ σωτήριον ὥσπερ ἐν κόσμῳ καὶ περὶ πόλιν· τὸ γὰρ ἀπαντλούμενον καὶ ἐπι-
 20 πικλάμενον, οὐδέποτε κάμνει· καὶ ἄνθρωπος δὲ καὶ σώματα ἐκτρέφεται ὑπὸ ἀμοιβῆς· καὶ σώζεται, μέχρις ἂν ὥσι διαλλαγὰι τῶν ἀπιόντων τὰ προσιόντα.

Κατὰ δὴ τὴ τοιοῦτον διαβόημα, καὶ τῇ πόλει τῇδε νεόμισται, τοὺς εἰσπλέοντας τὰς ἀρχὰς ἀποτελεῖν ὧν ἄγουσιν· οἱ τροφὰς σώματι κενουμένῳ ἀποκρίσεις ἀμοιβῆς ὀνόματα ὄντα,
 25 περὶ τὴν πόλιν γίνονται· ὥς δὲ τῶν χρημάτων καὶ ἐκείνων ὧν ἕκαστος ἐν τῇ ψυχῇ φέρει τὸ καὶ ἄγει²³ χρησίμων, ἄξιον τὸ μέρος ἐπιστέλλειν· ἀλλὰ μὴ ὅσον κηφήνας ἀσυμβόλους ἐν μελισσῶν πόλει διαπέτεσθαι· ἀμβλίσσοντας ὑπὸ τῶν μαθημάτων καὶ βιβλίων, ὥσπερ κηρίον, μὴδὲν αὐτοὺς²⁴ τῷ κηρίῳ προσ-
 30 τιθέντας· πολὺ μέντοι, συνεργεῖν δὲ τῇ προθυμίᾳ καὶ εὐνοίᾳ περὶ τὴν πόλιν ἀρίστη· καὶ ἔμοι γε τοῦτο προσῆκον ἐξαιρέτως· τῶν τε γὰρ λόγων ἡγεμονεύσω, ὧν ἐγὼ ζηλωτῆς, καὶ διὰ τέλους ἔχω γνώμην ἐπὶ τιμῇ τὴν πρέπουσαν. τί οὖν ἂν δρῶν ἀμειβοίμην

²¹ ἡσθέντος Can. αὐτοὺς μὴδὲν Can.

²² ἐπὶ δῆμους Paris.

²³ ἄγειν Can.

²⁴ κηρίων

σε κατὰ τὴν ἄλλην δύναμιν, ἄλλοις χρήσιμα· ἃ τοῖς σοῖς ὑπηκόοις οἷον ἐταίροις. ὁρῶ γὰρ εἰς ἔριν²⁴ ἀντίρροπον συντείνοντα παρὰ τὴν πόλιν, ὥπως καλὴ μὲν ἔξωθεν ἦ δι' εὐμορφίαν· καὶ εἰ μὲν δὴ²⁵ δυνατὸς ἦν, τὸ ἀμφότερον ἂν συνεποίουν· νυνὶ δὲ οἷς μὲν τὴν ἐκτὸς πόλιν κοσμεῖς, χρυσὸς καὶ λίθοι καὶ κίονες εἰσὶ, 5 ποιήματα χρημάτων· οἷς δὲ τὸν ἐντὸς κόσμον ἐνδημαγωγεῖς τῇ πόλει, λόγοι εἰσὶν. ἐνταῦθα δὴ συνπρυθυμούμενος, καὶ αὐτὸς ὑποθήσω λόγους, καὶ τούτους λαμβάνων ἐκ τῶν σῶν γραμμάτων ὥσπερ ἐκ μετάλλων τινῶν· καὶ πρόσθεν δέ τι τούτων διετελοῦμεν, ἐν τῷδε τῷ χωρίῳ συγγράφοντες· ὅτι δεῖ τὴν πόλιν οὔσαν μεγά- 10 λην καὶ μίαν εἶναι· μία δὲ πόλις γίνεται, ὅταν ἡ τὸ θέατρον ἀνθρώπων τῶν ἐνοικούντων δεδημιουργημένον²⁶ περιληπτικόν· μὴ ποιεῖν δὲ διαστατικόν, ἀλλ' ἐν²⁷ εἶναι καὶ συμφωνεῖν μᾶλλον τοῦ χοροῦ. χοροῦ μὲν γὰρ ἀναρμοστία ποιεῖ γέλωτα· πολιτῶν δὲ ἀναρμοστία ποιεῖ δάκρυα· ὁπότεν οὖν τὸ θέατρον ἀνοίγῃ, ἑορτῇ 15 τις ὧ πολίται, εὖ χρὴ γινώσκειν, ὅτι καθέξεσθε· ἡμεῖς μὲν ὀρχηστάς θεασόμενοι· ὁ δ' ἡγεμών πως ἐθεάσασθε· δεινὸν γὰρ αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, τοὺς μὲν κιθαρωδοὺς, οἱ πρότερον τὴν πόλιν ἐποίησαν, παλαί ποτε τεθνηκέναι· τὴν δ' ἐπ' ἐκείνοις ἀφροσύνην, ζῆν ἔτι· καὶ τοὺς ἀπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμμωνος ὠνομασμένους χαίρειν, μετονο- 20 μαζομένους ὑπὸ τίνος ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐτέρου τοιούτου βαράθρου.

Ἐπεμίνησκε δέ τι λέγων, καὶ περὶ τὰς ἱππικὰς θεωρήσεις, ὡς εἶη γελοιότατον, τοὺς μὲν ἡνιόχους ἄρχειν τῶν ἱππῶν· τοὺς δὲ θεατάς, ὑπὸ τῶν ἱππῶν ἄρχεσθαι· καὶ ὅτι ταῦτα ὄχλου παίγνια πεπονημένα, παίζοντας πλανᾶσθαι. διελέγετο δὲ καὶ περὶ 25 θεῶν θεραπείας τὸν εἰκότα λόγον, καὶ τοῦ μεγίστου Σαραπίδος, ὡς χρὴ φίλους εἶναι μᾶλλον ἢ κόλακας· καὶ ὥπως ἂν²⁸ μάλιστα γινώμεθα φίλοι τῷ θεῷ· καὶ ὅτι ἂν χρὴ μεμερίσθαι περὶ τοὺς θεοὺς, μὴ δὲ εἶναι διαιρετὸν θεὸν ἀπὸ θεοῦ. ταῦτα ἃ σὺ λέγεις γράφων καὶ σκείρων εἰς τὸ πλῆθος ἔλεγες, συγκομιζόμενος αὐτά 30 τε καὶ τὰ ὅμοια· ἑναγχος μὴν περὶ παιδῶν ἐπιμελείας διεξήλθομεν· εἴτα ἐξῆς περὶ νέων· εἴτα ἐξῆς περὶ ἀνδρῶν ἀρετῆς, καὶ ἐπὶ πᾶσι περὶ γερόντων εὐθυμίας, τὸ πρέπον²⁹ ἐκάστω τῶν ἀνδρῶν

²⁴ ἔριναν Paris.

²⁵ δὴ om. Can.

²⁶ δεδημιουργημένον Paris.

²⁷ εὖ Paris.

²⁸ ἂν Can.

²⁹ πρέπων Par.

διανέμοντες· νῦν δὲ ἐπεὶ καὶ σὺ πάρει ἡγεμῶν τοῦ λόγου καὶ ἐπακούεις³⁰, διπλῇ τῷ λόγῳ ἰτέον· τῇ μὲν ὡς πρὸς σέ· τῇ δὲ ὡς³¹ πρὸς τοὺς ὑπὸ σοί· δευτέρους δὲ εἶναι τοὺς ἀρχομένους πρέπει, καὶ δὴ ὅσα μὲν ἀρμόζοντα τῷ πλήθει, τὰ μὲν εἰρηταί πῶς·
5 τὰ δὲ καὶ μετ' ὀλίγον λελέγεται.

Ἔστι δὲ τὸ³² ἀρμόττον, ἀρχομένοις μὲν, ἀκροᾶσθαι τοῦ ἀρχοντος ἐθέλοντας πειθομένους· ἡγεμόνι δ' αὖ, ὅπως ἂν εὐπειθεῖς τοὺς ἀρχομένους ἔχοι. οὐκοῦν τοῦτο μὲν ἐν βραχεὶ ὑπομνήσομεν· γίνεται γὰρ ὁ λόγος πρὸς ἀκροατὴν, εὖ εἰδότα τὸ πλήθος ὅπως
10 πείθεται. ἃ δ' οὖν ἡμᾶς ὑπείσι, δηλωτέον. ὁ μὲν γὰρ Ξενοκράτης ἐρόμενος τὸν παρ' αὐτῷ φιλοσοφεῖν νέον βουλόμενον, εἰ γεγεωμέτηκεν, εἰ μουσικῆς ἐπακήκοεν· ὡς οὐκ, ἔφη· ἀπιέναι πάλιν αὐτὸν ἐκέλευσεν, οὐκ ἔχειν γὰρ λαβὰς πρὸς φιλοσοφίαν. εἰ δέ τις ἄρχων σκέπτοιο περὶ πειθοῦς τῶν ὑπηκόων, εἴ τι αὐτῷ πρότερον εἴη περὶ
15 λόγους πεποιημένον, καλῶς σκέπτοιο ἄν· εἰ δὲ μὴ, τὸ τοῦ Ξενοκράτους ἀκούων, οὐ χαλεπαίνει· ὅτι λαβὴν οὐκ ἔχει τοῦ πείθειν, λέγειν οὐκ ἂν ἰκανός. ὃς δὲ τοῦτο κέκτηται, τὸ διωνυμον ἔχει τοῦ πλήθους.

Ἵτι ἄλλο τε μὲν τὸ αὐτόματν, ἄλλο τε δὲ τὴν τυχὴν κατὰ
20 τοῦ αὐτοῦ πράγματος ὀνομάζων φέρει· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὴν μὲν τύχην, ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· τὸ δὲ αὐτόματον ἐπὶ τῶν ἀψύχων, ὡς³³ ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει· οὐδέτι διεχόμεν τύχῃ λέγοντες τὴν ἀρετὴν παραγίγνεσθαι, εἰ μὴ δόξῃ Ἐμπεδοκλέους αἰνίττεται, ἐκ τῆς τῶν στοιχείων κράσεως τοὺς ἀγαθοὺς κακοὺς λέγων γίγνεσθαι. Ἀρι-
25 στοτέλης³⁴ δὲ, φύσει³⁵ καὶ ἔθει καὶ λόγῳ· ἀμέλει καὶ οἱ Στωϊκοί· τέχνη γὰρ ἡ ἀρετὴ· πᾶσα δὲ τέχνη σύστημα ἐκ θεωρημάτων συγγεγυμνασμένων· καὶ κατὰ μὲν τὰ θεωρήματα ὁ λόγος· κατὰ δὲ τὴν συγγυμνασίαν τὸ ἔθος· φύσει δὲ πάντες πρὸς ἀρετὴν γεννώμεθα³⁶, καθ' ὅσον ἀφορμὰς ἔχομεν· ὥς τε φύσει, ἔθει, λόγῳ·
30 ὁ δὲ λόγος τὴν διδασκαλίαν ἔχει.

Ἵτι ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μεγάλῳ λόγῳ ὁ Πρωταγόρας εἶπε, “ φύσεως καὶ ἀσκήσεως, διδασκαλία δεῖται· καὶ ἀπὸ νεότητος “ δὲ ἀρξάμενους δεῖν μαθάνειν” οὐκ ἂν δὲ ἔλεγε τοῦτο, εἰ

³⁰ ἱπακούεις Pag.³¹ καὶ Pag.³² τὸ om. Can.³³ ὡς om.Can. ³⁴ ἀριστοτέλει Can.³⁵ φύσιν Can.³⁶ γεννώμενα Can.

αὐτὸς ὀψιμαθὴς ἦν, ὡς ἐνόμιζε καὶ ἔλεγεν Ἐπίκουρος περὶ Πρωταγόρου.

Ὅτι οἱ Πυθαγορικοὶ, ὡς ἔφη Ἀριστοῦξενος, καθάρσει³⁷ ἐχρῶντο, τοῦ μὲν³⁸ σώματος διὰ τῆς ἰατρικῆς· τῆς δὲ ψυχῆς διὰ τῆς μουσικῆς· ἂν μὲν βούληται τὸν χαριέστατον τρόπον τῆς ἀπαι- 5 τήσεως τοῦ μισθοῦ, ἔταξε Πλάτων· τοῦτο γὰρ ὡς ἔοικεν ὕστερον· εἴτα Πρωταγόραν, εὐάθλου τινὸς τῶν ἀθλητῶν συκοφαντήσαντος αὐτόν.

³⁷ καὶ θαρσεῖ Pag.

³⁸ μὲν om. Can.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΑΡΚΟΥ.

ΟΤΙ χρὴ μαθεῖν, πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς δοκούσας χάριτας παρὰ τῶν φίλων, μήτε ἐξηττώμενον διὰ ταῦτα, μήτε ἀναισθήτως παραπέμποντα.

“Οτι δεῖ τοιοῦτον ἑαυτὸν παρέχειν, ὥστε πάντας αὐτῷ πιστεύειν 5 περὶ ὧν λέγει.

“Οτι οὕτως φρονεῖ, καὶ περὶ ὧν πράττει.

“Οτι οὐ κακῶς πράττει.

“Οτι δεῖ τιμᾶν τοὺς ὡς ἀληθῶς φιλοσόφους· τοὺς δὲ ἄλλους μὴ ἐξονειδίζειν, μηδὲ παράγεσθαι ὑπ’ αὐτῶν.

10 ¹Εὐθέν φησι προὔλεγεν ἑαυτῷ, ἐντεύξομαι περιέργῳ, χαρίστῳ, ὑβριστῇ, δολερῷ, βασκάνῳ, ἀκοινωνήτῳ—πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκείνοις παρὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν· ἐγὼ δὲ τεθεωρηκῶς τὴν φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅτι καλὸν, καὶ τοῦ κακοῦ, ὅτι αἰσχρὸν, καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτάνοντος φύσιν, ὅτι μοι συγγενής, οὐχὶ 15 αἵματος ἢ σπέρματος τοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ νοῦ, καὶ θείας ἀπομοίρας μέτοχος, οὔτε βλαβῆναι ὑπὸ τινος αὐτῶν δύναμαι. αἰσχρῷ γάρ μοι οὐδεὶς περιβάλλει, οὔτε ὀργίζεσθαι τῷ συγγενεῖ δύναμαι, οὔτε ἀπέχθεσθαι αὐτῷ· γεγόναμεν γὰρ πρὸς συνεργίαν, ὡς πόδες, ὡς χεῖρες, ὡς βλέφαρα, ὡς οἱ στοῖχοι τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω 20 ὀδόντων· τὸ οὖν ἀντιπράσσειν ἀλλήλοις, παρὰ φύσιν· ἀντιπρακτικὸν δὲ, τὸ ἀγανακτεῖν καὶ ἀποτρέπεσθαι.

“Οτί ποτε τοῦτο ὃ εἰμι, σαρκία ἐστὶ καὶ πνευμάτιον καὶ τὸ ἡγεμονικόν, ἄφες τὰ βιβλία, μηκέτι σπῶ· οὐ δέδοται· ἀλλ’ ὡς ἡδὴ ἀποθήσκων, τῶν μὲν σαρκίων, καταφρόνησον· λίθος καὶ 25 ὀστράκια καὶ κροκύφαντος ἐκ νέβρων², φλεβίων, ἀρτηριῶν πλε-

¹ Marc. Antonin. lib. ii. §. 1.

² νευρῶν Leg.

γμάτιον· θεάσαι δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ὁποῖόν τί ἐστιν, ἄνεμος, οὐδὲ αἰεὶ τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ πάσης ὥρας ἐξεμούμενον, καὶ πάλιν ῥοφούμενον· τρίτον οὖν ἐστὶ τὸ ἡγεμονικόν, ᾧ δὴ ἀπονότητι· γέρων εἴ· μηκέτι τούτῳ ἐάσης δουλεύσαι· μηκέτι καθ' ὁρμὴν ἀκοινωνήτων νευροσπασθῆναι· μηκέτι τὸ εἰμαρμένον, ἢ πάρον δυσχερᾶναι, ἢ μέλλον ἀναδύεσθαι.

Τὰ τῶν θεῶν προνοίας μεστά· τὰ τῆς τύχης οὐκ ἄνευ φύσεως, ἢ συγκλώσεως καὶ ἐπιπλοκῆς τῶν προνοία διοικουμένων· πάντα ἐκείθεν ῥεῖ· πρόσεστι δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ τῷ ὅλῳ κόσμῳ συμφέρειν, οὗ μέρος εἴ· παντὶ δὲ φύσεως μέρει ἀγαθόν, ὃ φέρει 10 ἢ τοῦ ὅλου φύσις, καὶ ὃ ἐκείνης ἐστὶ σωστικόν· σώζουσι δὲ κόσμον, ὥσπερ αἱ τῶν στοιχείων, οὕτω καὶ αἱ τῶν συγκριμάτων μεταβολαί. ταῦτά σοι ἀρκέτω· αἰεὶ δόγματα ἔστω· τὴν δὲ τῶν βιβλίων δέψαν ῥίψον, ἵνα μὴ γυγγύζων ἀποθάνῃς, ἀλλ' ἴλεως ἀληθῶς καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχάριστος τοῖς θεοῖς. 15

3^ο Ὅτι τούτων αἰεὶ δεῖ μεμνησθαι⁴· τίς ἢ τῶν ὅλων φύσις, καὶ τίς ἢ ἐμὴ, καὶ πῶς αὕτη πρὸς ἐκείνην ἔχουσα, καὶ ὁποῖόν τι μέρος, ὁποίου τοῦ ὅλου οὔσα· καὶ ὅτι οὐδεὶς ὁ κωλύων τὰ ἀκόλουθα τῇ φύσει, ἥς μέρος εἴ, πράσσειν τὲ αἰεὶ καὶ λέγειν.

4^ο Ὅτι φιλοσόφως⁵ ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς ἂν τις κοινότερον τὰ τοιαῦτα συγκρίσεις φησί, βαρύτερα εἶναι τὰ καθ' ἐπιθυμίαν πλημμελούμενα τῶν κατὰ θυμόν· ὁ γὰρ θυμούμενος, μετὰ τινος λύπης καὶ λεληθυίας συστολῆς φαίνεται τὸν λόγον ἀποστρεφόμενος· ὁ δὲ καθ' ἐπιθυμίαν ἀμαρτάνων, ὑφ' ἡδονῆς ἡττώμενος, ἀκολαστότερός πως φαίνεται, καὶ 25 θηλύτερος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις. ὀρθῶς οὖν καὶ φιλοσοφίας ἀξίως ἔφη, μείζονος ἐγκλήματος ἔχεσθαι τὸ μεθ' ἡδονῆς ἀμαρτανόμενον, ἢ περ μετὰ λύπης· ὅλως τε, ὁ μὲν προηδικημένος⁶ μᾶλλον ἔοικε, καὶ διὰ λύπης ἡναγκασμένῳ θυμωθῆναι· ὁ δὲ αὐτόθεν πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὥρμηται, φερόμενος ἐπὶ τὸ πρᾶξαι τι καθ' ἐπιθυμίαν. 30

Ὡς ἤδη δυνατοῦ ὄντος ἐξίέναι τοῦ βίου, οὕτως ἕκαστα ποιεῖν, καὶ λέγειν, καὶ διανοεῖσθαι.

Τὸ μὲν ἐξ ἀνθρώπων, φησὶν, ἀπελθεῖν, εἰ μὲν θεοὶ εἰσιν, οὐδὲν

3 §. 9. 4 μεμνησθαι Cod. Par.
6 προηδικημένῳ Cod. Par.

5 φιλοσόφους Cod. Par.

δεινόν· κακῷ γάρ σε οὐκ ἂν περιβάλλοιεν· εἰ δὲ ἤτοι οὐκ εἰσὶν, ἢ οὐ μέλλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων, καὶ τοῖς κατ' ἀλήθειαν κακοῖς ἵνα μὴ περιπίπτῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἔθεντο.

⁵ Πῶς πάντα ταχέως ἐναφανίζεται· τῷ μὲν κόσμῳ, αὐτὰ τὰ σώματα, τῷ δὲ αἰῶνι, αἱ μνημαὶ αὐτῶν· οἷά ἐστι τὰ αἰσθητά, καὶ μάλιστα τὰ ἡδονῇ δελεάζοντα, ἢ τῷ πόνῳ φοβούντα, ἢ τῷ τύφῳ διαβεβημένα, πῶς εὐτελῇ καὶ εὐκαταφρόνητα, καὶ ῥυπαρὰ καὶ εὐφθαρτα, καὶ νεκρὰ νοεῶς δυνάμεως.

¹⁰ Ὅτι οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ πάντα κύκλῳ ἐμπεριεχομένου· καὶ τὰ κέρθεν γὰρ, φησὶν, ἐρευνῶντος, καὶ τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν πλησίον διὰ τεκμάρσεως ζητοῦντος· μὴ αἰσθανομένου δὲ, ὅτι ἀρκεῖ πρὸς νόμῳ τῷ ἔνδον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι, καὶ τοῦτον γνησίως θεραπεύειν· θεραπεία δὲ αὐτοῦ, καθαρὸν πάθους διατηρεῖν, καὶ εἰκαιότητος, καὶ δυσαρεστήσεως, τῆς πρὸς τὰ ἐκ θεῶν καὶ ¹⁵ ἀνθρώπων γινόμενα· τὰ μὲν γὰρ ἐκ θεῶν αἰδέσιμα δι' ἀρετὴν· τὰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων φίλα διὰ συγγένειαν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ τρόπον τινα ἐλεεῖν δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ κακῶν· οὐκ ἐλάττων ἢ πῆρωσις ⁶ αὕτη, τῆς στερισκούσης τοῦ διακρίνειν τὰ λευκὰ καὶ μέλανα.

²⁰ Κἂν τρισχίλια ἔτη βιώσεσθαι μέλλης, καὶ τοσαυτάκις μύρια, ὅμως μέμνησο, ὅτι οὐδεὶς ἄλλον ἀποβάλλει βίον, ἢ τοῦτον ὃν ζῇ· οὐδὲ ἄλλον ζῇ, ἢ ὃν ἀποβάλλει. εἰς ταυτὸν οὖν καθίσταται τὸ μήκιστον τῷ βραχυτάτῳ· τὸ γὰρ παρὸν πᾶσιν ἴσον, καὶ τὸ ἀπολνόμενον οὐκ ἴσον, καὶ τὸ ἀποβαλλόμενον οὕτως ἀκαριαῖον ἀναφαίνεται· οὔτε γὰρ τὸ ⁷ παρῳχηκὸς, οὔτε τὸ μέλλον ἀποβάλλει ἂν τις· ὁ γὰρ οὐκ ἔχει, πῶς ἂν τις τοῦτο αὐτοῦ ἀφέλοιτο ;

⁸ Ὅτι τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὁ μὲν χρόνος στιγμὴ· ἢ δὲ οὐσία ῥέουσα· ἢ δὲ αἰσθησις ἀμυδρά· ἢ δὲ ὅλου τοῦ σώματος σύγκρισις εὐσηπτος· ἢ δὲ ψυχὴ ῥεμβός· ἢ δὲ τύχῃ δυστέκμαρτον· ³⁰ ἢ δὲ φήμῃ ἄκριτον. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, πάντα τὰ μὲν τοῦ σώματος ποταμός· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ὄνειρος καὶ τύφος· ὁ δὲ βίος πόλεμος καὶ ξένου ἐπιδημία· ἢ δὲ ὑστερηφημία λήθη.

⁵ Marc. Antonin. lib. ii. §. 12.
Cod. Par.

⁸ Ibid. §. 17.

⁶ πέρωσις Cod. Par.

⁷ τῷ

τί οὖν παραπέμψαι δυνάμενον, ὃν καὶ μόνον φιλοσοφία· τοῦτο δὲ ἐν τῷ τηρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύβριστον καὶ ἀσιτῇ, ἡδονῶν καὶ πόνων κρείσσονα, μὴδὲν εἰκῇ ποιῶντα, μὴδὲ διεψευσμένως καὶ μεθ' ὑποκρίσεως, ἀνενδεῇ τοῦ ἄλλον ποιῆσαι τι, ἢ μὴ ποιῆσαι.

5

9^ο Ὅτι οὐχὶ τοῦτο μόνον δεῖ λογίζεσθαι, ὅτι καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀπαναλίσκεται ὁ βίος, καὶ μέρος ἔλαττον αὐτοῦ καταλείπεται· ἀλλὰ κακεῖνο λογιστέον, ὅτι εἰ ἐπὶ πλεόν βίῳ τις, ἐκεῖνό γε ἄδηλον, εἰ ἐξαρκέσει ὁμοία αὐθις ἢ διάνοια πρὸς τὴν σύνεσιν τῶν πραγμάτων.

10

10^ο Ὅτι Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος, νοσήσας ἀπέθανεν· οἱ Χαλδαῖοι πολλῶν θανάτους προηγόρευσαν· εἴτα καὶ αὐτοὺς τὸ πεπρωμένον κατέλαβεν.

Ἀλέξανδρος καὶ Πομπήϊος, καὶ Γαίος, καὶ Καῖσαρ ὅλας πόλεις τοσαυτάκις ἀνέλonton, καὶ ἐν παρατάξει πολλὰς μυριάδας ἱππέων καὶ πεζῶν κατακόφαντες, καὶ αὐτοὶ ποτε ἐξήλουν τοῦ βίου.

15

Ἡράκλειτος περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυσιολογήσας, ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθεὶς, βολβίτῳ κατακεχρισμένος, ἀπέθανε.

Δημόκριτον μὲν οἱ φθειρες· Σωκράτην δὲ ἄλλοι φθειρες ἀπέκτειναν· τί ταῦτα; ἐνέβης, ἔπλευσας, κατήχθης, ἔκβηθι· εἰ μὲν ἐφ' ἕτερον βίον, οὐδὲν θεῶν κενὸν οὐδὲ ἐκεῖ· εἰ δὲ ἐν ἀναισθησίᾳ πάσῃ, πόνων καὶ ἡδονῶν ἀνεχόμενος, καὶ λατρεύων τοσοῦτῳ χεῖρονι ἀγγεῖῳ, ἢ περίεστι τὸ ὑπερετοῦν· τὸ μὲν γὰρ νοῦς καὶ δαίμων τὸ δὲ γῆ καὶ λύθρος.

25

Ἐθιστέον ἑαυτὸν μόνον φαντάζεσθαι, περὶ ὧν εἴ τις ἄφνω ἐπαινέροίτο, τί νῦν διανοῇ; μετὰ παρρησίας παραχρῆμα ἂν ἀποκρίναιο, ὅτι τὸ καὶ τό. ὥς ἐξ αὐτῶν εὐθὺς δῆλα εἶναι, ὅτι πάντα ἀπλᾶ καὶ εὐμενῇ, καὶ ζῶον κοινωνικοῦ, καὶ ἀμελοῦντος ἡδονικῶν ἢ καθάπαξ ἀπολαυστικῶν φαντασμάτων, ἢ φιλονεικίας τινός, ἢ βασκανίας καὶ ὑποψίας, ὅτι ἐν ᾧ αὐτὸ εἶχες. ὁ γάρ τοι ἀνὴρ ὁ τοιοῦτος, οὐκέτι ὑπερτιθέμενος τὸ ἐν ἀρίστοις ἤδη εἶναι ἱερεὺς τις, καὶ ὑπουργὸς θεῶν, χρώμενος καὶ τὸ ἔνδον ἰδρύμενον αὐτῷ, ὃ παρέ-

30

χεται τὸν ἄνθρωπον ἄχραντον ἡδονῶν, ἄτρωτον ὑπὸ παντὸς πόνου, πάσης ὕβρεως ἀνέπαφον, πάσης ἀναίσθητον πονηρίας· ἀθλητὴν ἁλλοῦ τοῦ μεγίστου, τὸ ὑπὸ μηδενὸς πάθους καταβληθῆναι· δικαιοσύνη βεβλαμμένον εἰς βάθος· ἀσπαζόμενον μὲν ἐξ ὅλης ψυχῆς 5 τὰ συμβαίνοντα, καὶ ὑπονεμόμενον πάντα· μὴ πολλάκις δὲ, μὴδὲ χωρὶς μεγάλης καὶ κοινωφελοῦς ἀνάγκης φανταζόμενον, τί ποτε ἄλλος λέγει, ἢ τί πράσσει, ἢ διανοεῖται· μόνον γὰρ εἶναι ἑαυτοῦ πρὸς ἐνέργειαν ἔξει, καὶ τὰ ἑαυτῷ ἐκ τῶν ὅλων συγκλωθόμενα διηλεκῶς ἐννοεῖ· κἀκεῖνα μὲν καλὰ παρέχεται, ταῦτα δὲ ἀγαθὰ 10 εἶναι πέπεισται· ἢ γὰρ ἐκάστῳ νεμομένη μοῖρα, συνεμφέρεται τε καὶ συνεμφέρει.

11^ο Ὅτι ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας, καὶ αἰγιαλοὺς, καὶ ὄρη· εἰώθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν· ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιοτικώτατόν ἐστιν¹². ἐξὸν ἧς ἂν ὥρας ἐβελήσεις, εἰς ἑαυτὸν ἀνα- 15 χωρεῖν· οὐδαμοῦ γὰρ, οὔτε ἡσυχιώτερον, οὔτε ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ, ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· μάλισθ' ὅτ' ἔχει¹³ ἐνδον τοιαῦτά τις, εἰς ἃ ἐγκύψας, ἐν πάσῃ εὐμαρείᾳ εὐθὺς γίνεται· τὴν δὲ εὐμαρείαν οὐθὲν ἄλλο λέγω, ἢ κοσμίαν· συνεχῶς οὖν διδου σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἀνανέου σεαυτὸν¹⁴. βραχέα δὲ 20 ἔστω καὶ στοιχειώδη, ἃ εὐθὺς ἀπαντήσαντα ἀρκέσει εἰς τὸ πᾶσαν αὐτὴν ἀποκλύσαι καὶ ἀποπέμψαι σε, μὴ δυσχεραίνοντα ἐκείνοις, ἐφ' ἃ ἐπανέρχῃ.

Ἀλλὰ τὸ δοξάριόν σε, φησὶ, περισπάσει· ἀλλ' ἀπιδὼν εἰς τὸ τάχος τῆς πάντων λήθης καὶ τὸ χάος τοῦ ἐφ' ἐκότερα ἀπείρου 25 αἰῶνος, καὶ τὸ καινὸν τῆς ἀπηχήσεως, καὶ τὸ εὐμετάβολον καὶ ἄκριτον τῶν ἐφ' ἡμῖν δοκούντων, καὶ τὸ στενὸν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ περιγράφεται. παύου ποτὲ γὰρ ἢ γῇ στιγμὴ καὶ ταύτης πόσον γωνίδιον καὶ ἢ κατοίκησις αὕτη· καὶ ἐνταῦθα πόσοι καὶ οἶοι τινὲς οἱ ἐπαινεσόμενοι. λοιπὸν οὖν μέμνησο τῆς ὑποχωρήσεως τῆς εἰς 30 τοῦτο τὸ ἀγροίδιον ἑαυτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς μὴ σπῶ, μὴ δὲ κατεκτείνου, ἀλλ' ἐλεύθερος ἔσο· καὶ ὅρα τὰ πράγματα, ὡς ἀνὴρ, ὡς ἄνθρωπος, ὡς πολίτης, ὡς θνητὸν ζῶον· ἐν δὲ τοῖς προχειροτάτοις εἰς ἃ ἐγκύψεις, ταῦτα ἔστω τὰ δύο· ἐν μὲν, ὅτι τὰ πράγματα

11 Marc. Antonin. lib. iv. §. 3.
14 ἀνανέουσε αὐτὸν Cod.

12 εἰς Cod.

13 ἔχει Cod.

οὐχ ἄπτεται τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἔξω ἔστηκεν ἀτρεμοῦντα· αἱ δὲ ὀχλήσεις, ἐκ μόνης τῆς ἔνδον ὑπολήψεως· ἕτερον δὲ, ὅτι πάντα ταῦτα ὅσα ὀρᾷς, ὅσον οὐδέπω μεταβάλλει, καὶ οὐκ ἔτι ἔσται, καὶ ὅσον οὐκ ἦδη μεταβολαῖς αὐτὸς παρατετύχηκας συνεχῶς δι' ἀκοήν.

Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις· ὁ βίος ὑπόληψις· εἰ τὸ νοερὸν ἡμῖν 5 κοινόν, καὶ ὁ λόγος, καθ' ὃν λογικοὶ ἐσμεν, κοινός. εἰ τοῦτο, καὶ ὁ προστακτικὸς τῶν ποιητῶν, ἢ μὴ λόγος κοινός· εἰ τοῦτο, καὶ ὁ νόμος κοινός· εἰ τοῦτο, πολίται ἐσμέν· εἰ τοῦτο, πολιτεύματός τινος μετέχουμεν· εἰ τοῦτο, ὁ κόσμος ὥσανει πόλις ἐστί· τίνος γὰρ ἄλλου φήσει τις τὸ τῶν ἀνθρώπων πᾶν γένος κοινοῦ πολιτεύ- 10 ματος μετέχειν.

Ἐκεῖθεν δὲ ἐκ τῆς κοινῆς ταύτης πόλεως, καὶ αὐτὸ τὸ νοερὸν καὶ λογικὸν καὶ νομικὸν ἡμῖν, ἢ πόθεν; ὥσπερ γὰρ τὸ γεῶδες μοι ἀπὸ τινος γῆς ἀπομεμέρισται, καὶ τὸ ὑγρὸν ἀφ' ἑτέρου στοιχείου, καὶ τὸ πνευματικὸν ἀπὸ πηγῆς τινός, καὶ τὸ θερμὸν καὶ πυρῶδες 15 ἔκ τινος ἰδίας πηγῆς· οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔρχεται· ὥσπερ οὐδὲ 15 εἰς τὸ οὐκ ὄν ἀπέρχεται, οὕτω δὴ καὶ τὸ νοερὸν ἦκει πόθεν.

Ὁ θάνατος τοιοῦτον οἶον γενέσις, φύσεως μυστήριον· σύγκρισις δὲ ἐκ τῶν στοιχείων εἰς ταυτά.

16 Ἐνυπέστης ὡς μέρος· ἐναφανισθήσῃ τῷ γεννήσαντι· μᾶλλον 20 δὲ ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸ σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν. πολλὰ λιβανωτοῦ βωλάρια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βωμοῦ, τὸ μὲν προκατέπεσε, τὸ δ' ὕστερον διαφέρει δ' οὐδέν.

Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, θεὸς αὐτοῖς, οἷς νῦν θηρίον, καὶ πίθηκος, εἰς ἀνακάμψῃς ἐπὶ τὰ δόγματα, καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ λόγου. 25 μὴ ὡς κύρια ἔτη μέλλων ζῆν, τὸ χρέος ἐπλήρῃται· ἕως ζῆς, ἕως ἔξεστιν, ἀγαθὸς γενεῶν.

Ὅσῃ ἀσχολίαν κερδαίνει ὁ μὴ βλέπων τί ὁ πλησίον εἶπεν, ἢ ἔπραξεν, ἢ διανοήθη· ἀλλὰ μόνον τί αὐτὸς ποιεῖ, ἵνα αὐτὸ τοῦτο δίκαιον ᾖ, καὶ ὅσιν· ἢ κατὰ τὸν ἀγαθὸν, μὴ μέλαν ἥθος καὶ 30 περιβλέπεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γραμμῆς τρέχειν ὀρθὸν μὴ διερριζομένον.

Πᾶν τὸ καὶ ὁπωσοῦν καλόν, ἐξ ἑαυτοῦ καλόν ἐστί, καὶ ἐφ'

15 ^{μὴ} οὐδὲ Cod.

16 Marc. Antonin. iv. §. 14.

ἑαυτὸ καταλήγει· οὐκ ἔχον μέρος ἑαυτοῦ τὸν ἔπαινον· οὔτε γοῦν
 χεῖρον ἢ κρεῖττον, ἢ χεῖρον γίνεται τὸ ἐπαινούμενον· τοῦτό φημι
 καὶ ἐπὶ τῶν κοινοτέρων καλῶς λεγομένων, οἱ ἐπὶ τῶν ὑλικῶν καὶ
 ἐπὶ τῶν τεχνικῶν κατασκευασμάτων· τὸ δὲ δὴ ὄντως καλόν, τίνος
 5 χρείαν ἔχει, οὐ μᾶλλον ἢ νόμος, ἀλήθεια, εὐνοια, αἰδώς· τί τού-
 των διὰ τὸ ἐπαινεῖσθαι καλόν ἐστιν, ἢ ψεγόμενον φθείρεται; σμα-
 ράγδιον ἑαυτοῦ χεῖρον γίνεται, ἐὰν μὴ ἐπαινῇται; τί δὲ χρυσός,
 ἐλέφας, πορφύρα, λύρα, μαχαίριον¹⁷, ἀνθύλλιον, δενδρύφιον;

Τοιοῦτος ἔσο, οἷος ἂν εἴη τις παραμένων τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τοῦ
 10 βίου, εὐλυτος· μήτε ὄρκου δεόμενος, μήτε ἀνθρώπου τινὸς μάρτυ-
 ρος· ὀρθὸν οὖν εἶναι χρῆ, οὐχὶ ὀρθούμενον.

Μνημόνευε ὅτι μόνου ζῇ ἕκαστος τὸ παρὸν τοῦτο, τὸ ἀκαριαῖον·
 τὰ δ' ἄλλα ἢ βεβίωται, ἢ ἐν ἀδήλῳ· μικρὸν μὲν οὖν ὃ ζῇ ἕκαστος·
 μικρὸν δὲ τὸ τῆς γῆς γωνίδιον, ὅπου ζῇ.

15 ¹⁸ Ὡσπερ οἱ ἰατροὶ αἰεὶ τὰ ὄργανα καὶ σιδήρια πρόχειρα ἔχουσι
 πρὸς τὰ αἰφνίδια τῶν θεραπευμάτων, οὕτω τὰ δόγματα σὺ ἔτοιμα
 ἔχε, τὸ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρωπῖνα εἰδέναι· καὶ πᾶν, καὶ τὸ μικρό-
 τατον οὕτω ποιεῖν, ὡς τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συνδέσεως
 μεμνημένον· οὔτε γὰρ ἀνθρωπῖνον τι ἄνευ τῆς ἐπὶ τὰ θεῖα συνεμ-
 20 φορᾶς εὔ πράξεις, οὔτε ἔμπαλιν.

Μηκέτι πλανῶ· οὔτε γὰρ τὰ ὑπομνήματά σου μέλλεις ἀναγι-
 νώσκειν, οὔτε τὰς τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων πράξεις,
 καὶ τὰς ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἐκλογάς, ἃς εἰς τὸ γῆρας σεαυτῷ
 ἀπετίθεσο· σπεῦδε οὖν εἰ θέλεις, καὶ τὰς κενὰς ἐλπίδας ἀφείς,
 σεαυτῷ βοήθει, εἴ τι σοι μέλει σαυτοῦ, ἕως ἔξεστι.

25

ΠΕΡΙ ΓΤΑΡΩΝ.

Γύαρά, τῶν Ἀσιαδῶν νήσων ἐστὶ λυπηροτάτη, τόπος ἐξαίρετος¹⁹
 κολάσεως, καὶ πόλις ἀνάγκης· ἐπίγειός τις ἀσεβῶν χώρος, οὐ
 ποταμοῖς οὐδὲ λίμναις περικλυζόμενος, ἀλλ' ἀξείνῳ πελάγει καὶ
 θαλάσῃ δυσεμπελάστῳ φρουρούμενος· ὅθεν ζῶσιν οἱ καταδι-
 30 κασθέντες φυγάδες, ἅμα τύχην καὶ δασμὸν ὑπομένοντες· ἔχει
 γὰρ ὁ τόπος, γῆς μὲν τὸ ἐξόρειον, εἰρκτῆς δὲ τὸ ἀφυκτον· καὶ

¹⁷ μαχέριον Cod.¹⁸ Marc. Anton. iii. §. 13.¹⁹ ἐξαίρετο Cod.

φύγαδες λέγονται· φυγεῖν δ' οὐκ ἔωνται τὸν τόπον· οὐ γὰρ τοῦ
ζῆν ἀπελύθησαν, ἀλλ' ἐκεῖ ζῆν κατεκρίθησαν· ταύτην μέντοι τὴν
νῆσον οἰκοῦσι τινὲς ἐκουσίως ἐντραφέντες πολῖται, καὶ λέγονται,
καὶ ἀγαπῶσι· καὶ τις ἐξ αὐτῶν ἐπ' ἀδικήμασι δημοσίοις ἐκδι-
ωχθεὶς, οὐκ ἠσπάσατο τὴν φυγὴν ὡς ἐλευθερίαν· οὐδὲ τὴν ἐκβο- 5
λὴν ὡς λύσιν προσεκύνησεν, ἀλλ' ἔδωκεν ἀργύριον ὑπὲρ τοῦ
κατελθεῖν, καὶ πείσας, μετῆλθεν· οὕτω τὸν αὐτὸν τόπον ἢ συνή-
θεια, τοῖς μὲν, κόλασιν πεποιήκε· τοῖς δὲ, πατρίδα.

Σ Χ Ο Λ Ι Α

ΕΙΣ ΤΑ ΤΟΥΤ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΗΘΙΚΑ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΑ.¹

Ed. Bekker, Berol. in 4°. T. II. 1094. = Ed. Oxon. 8°. 1837.

- 5 C. 1. p. 1, 1. Πᾶσα τέχνη] Τριχῶς ἡ τέχνη λέγεται· καὶ γὰρ
τὸ γένος τῶν τεχνῶν ἀπασῶν τε . . . ροῦσι τὰς τέχνας, λέγοντες
τὰς μὲν ποιητικὰς, τὰς
.
. . . ρικὴ δὲ καὶ διαλεκτικὴ ὁμοίως ἔχουσι πρὸς τὰ ἀντικεί-
10 μενα· ἐπεὶ δὲ τὴν πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν μέθοδον ὀνομάτων, οὐ
μόνον τὴν ῥητορικὴν . . . ἔνιοι ἔφασαν μέθοδον ὀνομάζεσθαι, πᾶσαν
δύναμιν ἢ ἔξιν τῶν εἰκάσι δὲ καὶ οὗτοι ἀπολελειφθαι
τῆς τοῦ ὀνόματος χρήσεως τὴν πρώτην φιλοσοφίαν,
καὶ τὴν περὶ ἀποδείξεως ἐπιστήμην· εἶπεν οὖν εἶναι
15 ἔξιν θεωρητικὴν τῶν ὑπ' αὐτὴν, μετὰ λόγον ἐπακτικοῦ,
τικοῦ. σα δὲ πᾶσα τῇ μέθοδος ὁδὸς γὰρ
. λλο γωγῆς με αλη τὴν
[πρ]ᾶξιν ἔνιοι ἐπέδοσαν τειαν λογι κατὰ
τοῦτο καὶ ἡ θεωρι [πρ]ᾶξις ἐνέρ γὰρ λογική.
20 λέγεται δὲ πρᾶξις . . . ἡ κατὰ πρα ἐπιστήμην ἐνέργεια·
πρακτικαὶ δὲ λέγονται . . . νῶς πᾶσαι μὴ ἐστὶ ποιη . . .
ἄλλο περὶ τὴν πρᾶξιν· οἷον . . . χαστικὴ καὶ αὐλητικὴ ἰδίως δὲ,
εἴτε πολιτικὴ καὶ ἠθικὴ πρακτικαὶ λέγονται.

¹ Descripta sunt hæc Scholia e Cod. 1854, membr. form. in 4°. sæc. xii. marginalia sunt, et plerumque eadem qua textus manu exarata; nonnulla autem recentiora sunt, xiv. fortasse sæculi. Horum Scholiorum lemmata signavimus juxta duas editiones textus Aristot. a Bekkero recensiti, unam impr. Berolini form. in 4°. alteram Oxonii an. 1837, in 8°.

Προαίρεσις δέ ἐστιν ὁρεξις βου[λευτι]κῇ· ἐπειδὴν γὰρ βουλευ-
σάμενός τις ἔλθεται, καὶ ἡ ὁρεξις ἐπακολου τῷ λογισμῷ,
ἢ ἀνάπαλιν ὁρεχθεὶς καὶ βουλευσάμενος ἔλθεται· προαίρεσις δὲ
τοιούτου ἐστίν.

1094. Col. B, 14.=C. 1, 9. p. 2. δημιουργουμένοις] Τοιαύτην
τὴν ἐπαριστᾶ το . . . ὅτι πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὕλην τῶν πραγμά- 5
των δεῖ ποιεῖσθαι, καὶ τοὺς περὶ τούτων λόγους, ἀναληροῦντας. εἰ
γὰρ τις ἐπιτάττει ἐν διαφόροις ὕλαις πλασθῆναι αὐτῷ ἀνθρώπειαν
μορφὴν· οἷον ἐν κηρῷ καὶ μολίβδῳ καὶ σιδήρῳ καὶ λίθῳ· οὐ τὴν
αὐτῶν πάντως ἀκρίβειαν ἀπαιτῆσει, τὸν τε ἐν λίθῳ, καὶ τὸν ἐν
κηρῷ πλάττοντα, ἀλλ' ἐν μὲν κηρῷ διὰ τὸ εὐεικτον τῆς ὕλης,
ζη, τὴν ἀκρίβειαν . . . ἐν δὲ λίθῳ ο . . . ἀγαπητὸν γὰρ . . . λίθῳ καὶ
ἀμυδρὰν εἰκόνα ἀνθρώπου ἐντυπωθῆναι, διὰ τὸ τῆς ὕλης ἀνύ- 10
πείκτον.

— B, 25.=C. 1, 4. p. 3. Γένος] Γένος τὸ ὑποκείμενον
κάνταῦθα φησί.

Κατὰ γὰρ τὸ λογικὸν εἶναι τῶν ἄλλων ζώων ἄνθρωπος
διαφέρειν λεχθ ... οὐδὲ γὰρ ὁρεξις ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἀ 15
ἔργον αὐτοῦ ἐστίν.

— B. 5.—C. 2, 5. p. 4. διττῶς] Τῆς μὲν δυνάμεως τῆς
δι' ἐνέργειαν, τὴν κατ' ἐνέργειαν θετέον· μὴ γὰρ ἐνδέχεσθαι τὸν
ἔχοντα τὴν ἀρετὴν ἀνενέρ ... εἶναι· ἐπεὶ καὶ ἔπεται τῷ εἰδέναι καὶ
ἔχειν τὸ ἐνεργεῖν. 20

Ἀντὶ τοῦ ἐν ἐκάστῳ δὲ εὔ, τὸ ἐν ἐκάστῳ τέλειον.

— B, 18.=C. 6, 16. p. 11. Τοῦτο λέγειν βούλεται, διὰ
τούτου· ὅτι οὐχ οἷόν τε διὰ μιᾶς ἐνεργείας χρηστῆς τὸν εὐδαί-
μονα βίον χαρακτηρίσαι. κέχρηται δὲ τῇ παροιμίᾳ Κρατίνος, ἐν
Δηλιάσι². 25

— B, 23.=C. 7, 18. p. 11. Περιγραφὴν φησὶ τὴν ὑπο-
τύπωσιν καὶ μερικὴν πρόληψιν. 2^a manu.

— B, 1.=C. 7, 20. p. 11. Ὡς ἐπὶ μέλιτος, ὅτι γλυκὺ,
καὶ ἐπὶ ἀψίνθου, ὅτι πικρόν· τὸ γὰρ, διότι οὐκ εὐπικνον ἀποδοῦναι·
οὐ γὰρ ζητοῦμεν, φέρε ἐπὶ τοῦ σημείου, διατὶ ἀμερές· ἀρχῆς γὰρ 30
ἀρχὴν ἐστὶ πολυπραγμονεῖν.

² δειλιάσι Cod.

1094. B, 7.=C. 7, 21. p. 12. "Ὡσπερ τὸ ἐὰν ἴσως ἴσα προσ-
τεθῇ τὰ ὅλα ἐστὶν ἴσα· καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος λογικὸς, διὰ τῶν
κατὰ μέρος ἀνθρώπων θεωρεῖται· αἰσθήσει δὲ, ὡς τὸ μέλι γλυκύ·
ἐθισμῷ δὲ, ὡς αἱ ἀρεταὶ· ἐκ γὰρ τοῦ ἐθίξεσθαι τὰ σωφρονικά
5 πρᾶπτειν, ὅτι καλὰ γινώσκομεν τὰ σωφρονικά· ἔστι δὲ καὶ ἐμπει-
ρία γνῶναι τινα ὠφέλιμα, ὡς ἀπὸ τινος πόας διαφόρως ὑγιασάσης,
καὶ ὠφελίμου φανείσης.

— B, 18.=C. 8, 3. p. 12. Ὁρθῶς, φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης,
λέγονται παρὰ τῶν παλαιῶν πράξεις καὶ ἐνέργειαι, τὸ τέλος πάν-
10 των τῶν πρακτῶν· διὰ τὸ καὶ τὴν αὐτοῦ δοῖαν ταῖς συν
.... εἶναι· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν τῆς ψυχῆς κατ' ἀρετὴν ἐνέρ-
γειαν, εὐδαιμονίαν ἔφησεν, ἣτις ἐστὶ τέλος πάντων τῶν πρακτῶν
Hoc Schol. 2^a manu.

Τοῦτο γὰρ συνάγεται ἐκ τῶν κατασκευαστικῶν αὐτ. . . . πρό-
15 τερον· οἶον, ὅτι εὐζωία τίς ἢ εὐδαιμονία, ὅτι αὐτάρκης· δείκνυται
γὰρ ἐκ τούτων ἀγαθόν· ἀπὸ δὲ τῶν περὶ αὐτῆς λεγομένων, ὅτι τὸ
τέλος ἐν πᾶσι ἐν τῷ ἔργῳ τῷ οἰκείῳ ἐστὶ προσλαβόντι τὸ εὖ·
ταῦτα γὰρ καὶ αἱ κοιναὶ ἔννοιαι συνωδά ἐστι τῇ ἀληθείᾳ τοῦ
δεικνυμένου, καὶ ὡς φύσις καὶ προλήψεις.

20 δοῖαν] Τὴν λέγουσαν τὴν εὐδαιμονίαν ψυχῆς ἐνέργειαν
Τῶν φιλοσοφούντων τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ κυριώτατα εἶναι·
καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ταῦτα δὲ εἰσὶν αἱ πράξεις· αἱ
γὰρ πράξεις ψυχῆς ἐνέργειαι.

— B, 25.=C. 9, 6. p. 12. Διὰ τούτων ὡς συμπληρωτι-
25 κὸν αὐτὴν δείκνυσσι τῆς εὐδαιμονίας οὔσαν, ἡγουν τὴν ἡδονήν. τὸ
δὲ "ἡ οὐκ ἄνευ ἡδονῆς," βούλεται λόγον τῆς ἡδονῆς παριστᾶν
οἶον εἰπεῖν ἐπὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων. οὔτοι γὰρ τεμνόμενοι ἡλγουν,
καὶ ἡδονὴν οὐκ εἶχον· ἐπεὶ δὲ τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ πάσχειν ἀπεδέ-
χοντο, οὐκ ἄνευ ἡδονῆς ἔπασχον.

30 Εὐδαιμονία γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ μίαν τῶν ῥηθειῶν ψυχικῶν ἀρε-
τῶν ἔχειν· μεθ' ἡδονῆς τῆς ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀγαθοῖς θεωρουμένοις,
ἡγουν τοῖς καθόλου εὐημερίαν εὐπραξίαν καὶ τοῖς ὁμοίοις· ἢ οὐκ
ἄνευ ἡδονῆς, τῆς μερικῆς φησὶ, τοῖς ἐν μιᾷ τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν
θεωρουμένοις· ἢ οὐκ ἄνευ ἡδονῆς αὐτὸς καὶ συμπληρωτικὸν

..... τῆς εὐδαιμονίας, ἀλλ' ὡς παρακολουθ..... ση.....
(*manu recentiori*.)

1099. A, 8. Ὡν γάρ ἐστιν ἡ αἰσθησις, τούτων καὶ ἡδονὴ παρακολουθεῖ καὶ λύπη, ὡς ἐν τῷ περὶ ψυχῆς ὁ αὐτὸς οὗτος φησί.

— A, 11.=C. 9, 11. p. 13. Οὗτοι ἐπὶ διαφόροις καὶ 5
μαχομένοις ἦδονται.

1098. B, 30.=C. 9, 8. p. 13. Οὕτως δοκεῖ τῷ Ἀριστοτέλει συναθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ ταῖς δόξαις τῶν παλαιῶν. οἱ μὲν γὰρ εὐδαιμονίαν εἶπον πᾶσαν ἀρετὴν ἢ μίαν τούτων· ὁ δὲ εἶπεν, εὐδαιμονία ἐστὶ ψυχῆς ἐνέργεια κατ' ἀρετὴν. κατασκευάζων οὖν πῶς 10
συναθεῖ ταῖς δόξαις τῶν παλαιῶν ὁ οἰκεῖος λόγος φησί· ταύτης γὰρ τῆς ψυχῆς δηλαδὴ ἐστὶν ἡ καθ' αὐτὴν, ἡγουν τὴν ἀρετὴν, ἐνέργεια, ψυχῆς ἐστὶν ἐνέργεια, καὶ ἡ τῆς ψυχῆς κατ' ἀρετὴν ἐνέργεια, ἀρετὴ ἐστίν. (*manu recentiori*.)

— B, 12.=C. 9, 10. p. 13. Ἄτε μὲν κόρον λύπης γινόμεν 15
μενον αἴτιον, ἢ ὅτι ὁ μὲν ἐστὶ φίλος, ὁ δὲ φιλογλυκὴς· καὶ ὁ μὲν φιλοθεάμων, ὁ δὲ φιλακροάμων. (*man. rec.*)

περιάπτον φησὶ τὸ ξένον.

— A, 25.=C. 9, 14. p. 14. Δῆλος ἐστὶν ὄνομα νήσου.
(2^a *manu*.)

— B, 2.=C. 9, 16. p. 14. τηθώμενοι] στενούμενοι. (2^a 20
manu.)

— B, 11.=C. 10, 1. p. 14. Οἱ περὶ θεοῦ καὶ τῆς τούτου προνοίας λόγοι· φυσικῆς τινὸς ἢ μετὰ τὰ φυσικὰ θεωρίας ἡρτην-
ται· δεῖ γὰρ πρῶτον εἰπεῖν τίς ἡ τοῦ θεοῦ οὐσία, καὶ πῶς ἀπ' 25
αὐτοῦ ἡ πρόνοια ἦκει· καὶ πῶς αἴτιος τῆς εὐδαιμονίας καὶ δοτὴρ ἐστί· ἢ οὐ περὶ τούτου νῦν λέγει τοῦτο· τουτέστιν ὅτι θεόδο-
τόν τι χρῆμα ἐστὶ ἡ εὐδαιμονία· ἀλλὰ καθόλου περὶ τοῦ τίνα τρόπον περιγίνεται· προῶν γὰρ περὶ τούτου διαλήψεται καὶ εὐθυ-
σόν γε ἐν τῷ δευτέρῳ ζητήσῃ, πῶς αἱ ἀρεταὶ περιγίνονται. 30

— B, 18.=C. 10, 4. p. 15. Τὰ πολύκοινα τῶν ἀγαθῶν, δυνατὸν ὑπάρξαι παντὶ πολιτικῷ· θεῖον γάρ τι τοῦτο ἢ ἀρετὴ φησὶν· οὐ πολύκοινον δὲ κα..... τελοῦντος· ἀρχ...νῖκαι, μέγε-
θος ἂ τῆς τυχερᾶς...ἡρτητο συστοιχίας.

— B, 19. πεπηρωμένοις] τετυφλωμένοις. (2^a m.)

1099. B, 29.=C. 10, 8. p. 15. τοῖς ἐν ἀρχῇ] ἡγουν τοῖς ἄνωθεν εἰρημένοις.

1100. A, 1.=C. 10, 9. p. 15. τοιαύτης ἐνεργείας] δηλαδὴ τῆς κατ' ἀρετὴν ψυχικῆς ἐνεργείας. (2^a m.)

5 — A. 17.=C. 11, 3. p. 16. Δοκεῖ γὰρ προσεῖναι τι τῷ τεθνεῶτι, καὶ κακὸν καὶ ἀγαθόν· κακὸν μὲν ἢ ἀπραξία, ὡς τῶν καλῶν τοῦ βίου ἀπηλλαγμένῳ καὶ ἀναισθήτως ἔχοντι· ἀγαθὸν δὲ, ὡς ἐκτὸς γεγονότι τῶν τοῦ βίου κλυδωνισμάτων, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντι καταστάσει.

10 — A. 24.=C. 11, 5. p. 16. κοινοτέρῳ λόγῳ γονεῖς τοὺς προγόνους καλεῖ.

συνικνεῖσθαι] συνέρχεσθαι καὶ συνακολουθεῖν. (2^a m.)

— A, 35.=C. 11, 7. p. 16. τὸ ὑπάρχον] δηλαδὴ τὴν εὐδαιμονίαν. (2^a m.)

15 εὐμετάβολον] εἰ γὰρ καὶ ἔξεις αἱ ἀρεταί, καὶ μόνιμοι διὰ τοῦτο· ἀλλ' οὖν οὐχὶ καὶ πάντα ἀμετάβλητοι· δυσapόβλητοι μέντοι, ἀλλ' οὐχ ὡς αἱ τύχαι εὐμετάβολοι.

— B, 8.=C. 11, 9. p. 17. Οὐ γὰρ τῶν τυχηρῶν ἀγαθὸν ἡρτῆται τὸ εὐδαιμονεῖν· ἀλλὰ τῆς κατ' ἀρετὴν ἐνεργείας· προσδεῖ-
20 ταί φησι τούτων, ὡς ὑλικῶν ἢ ὀργανικῶν αἰτίων.

— B, 13.=C. 11, 10. p. 17. Αἱ γὰρ ἐπιστῆμαι ἰδιά-
ζουσιν ἔχουσιν ὕλην· ἥς μὴ παρούσης, οὐχ οἷόν τε ταύτας ἐνε-
ργεῖν· ἢ δ' ἀρετὴ αἰεὶ πάρεστι· περὶ γὰρ τὸ ζῆν τοῦ ἀνθρώπου αἰεὶ.

— B, 11.=C. 11, 9. p. 17. μαρτυρεῖ δὲ] εἰς ἀποδείξιν
25 τοῦ, ὅτι αἱ κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι ὡς ἀμετάβλητοι κύριαι τῆς εὐδαιμονίας εἰσὶ, καὶ οὐχὶ αἱ τύχαι ὡς εὐμετάβλητοι, φησί· μαρ-
τυρεῖ δὲ τῷ ἐμῷ λόγῳ καὶ ἡ προρρηθεῖσα ἀπορία, ἐν ᾗ μόνιμον τὴν εὐδαιμονίαν λέγει, καὶ μηδαμῶς εὐμετάβολον. (2^a m.)

— B, 21.=C. 11, 11. p. 17. τετράγωνος] τετράγωνον τὸν
30 ἔδραϊον φησὶ καὶ ἀμετακίνητον· ὃν οὐδὲν μεθίστησι τῶν τυχαίων·
ὁ γὰρ ψεγόμενος τούναντίον μεθαρμόζεται, καὶ συμμεταβάλλεται
αἰεὶ τοῖς ἐπικρατοῦσι συμμεταρμιζόμενος· οἷον φασὶ Θηραμένην
τὸν ἓνα τῶν τριάκοντα, ὃς διὰ τοῦτο καὶ Κόθορνος ἐκλήθη.

1101. A, 7.=C. 10, 15. p. 18. Μακάριος ἐκεῖνός ἐστιν ἐν
35 τοῖς πᾶσιν, ὁ κατὰ πᾶν εἶδος τῶν ἀγαθῶν εὐθυνόμενος. (2^a m.)

1101. A, 28.=C. 11, 1. p. 18. Συνικνεῖσθαι φησὶ καὶ τὰς τῶν ἀπογόνων ἀτυχίας πρὸς τὰς τῶν θανόντων πρᾶ...εὐδαιμονίας· καὶ βλάπτειν αὐτάς, πλὴν οὐ τοσοῦτον βλάπτειν ἀνεπαίσθητον γὰρ τοῖς τεθνεῶσι ἢ τῶν ζώντων δυσπραγία, καὶ διὰ τοῦτο μικρὰ τὸ μακάριον λυμαιομένη· τοσοῦτον δὲ διαφέρει τὸ ζῶντας βλέπειν 5 τὰς τῶν ἀπογόνων ἀτυχίας τοὺς πατέρας, ὅσον ἐν ταῖς τραγῳδαίαις τὸ δοκεῖν ἤδη τὴν ἄλωσιν ὄρᾱν τῆς Ἰλίου, τοῦ διὰ τῆς ἱστορίας ἀκούειν.

— A, 31.=C. 11, 3. p. 19. Διαφέρει φησὶ τὸ ζῶντας τινὰς δυστυχεῖν ἢ τεθηγκότας· εἰ μὲν γὰρ ζῶντες δυστυχῶσι, ἂν 10 ὦσιν εὐδαίμονες, τῇ δυστυχίᾳ τὸ μακάριον τούτοις καταρπύνεται. ἂν δὲ μετὰ θάνατον, διὰ τῆς τῶν ἀπογόνων καὶ φίλων δυστυχίας τὸ δυστυχὲς εἰς αὐτοὺς ἀναφέρηται, οὐχ οὕτως αὐτῶν ἢ εὐδαιμονία θλίβεται καὶ ῥυπαίνεται. (2^a m.)

— B, 27.=C. 12, 5. p. 20. Ἐλεγε γὰρ τὴν ἡδονὴν ἐπέ- 15 κεινα εἶναι πάντων τῶν ἀγαθῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἀπένεμεν αὐτῇ ὁ Εὐδοξος τὰ ἀριστεῖα, ἤγουσιν τὰς νίκας καὶ τὰ τρόπαια. (2^a m.)

Οὗτος γὰρ λαμβάνων τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι· ἀπὸ τε τοῦ κατὰ φύσιν καὶ τοῦ ἐναργοῦς· πάντα γὰρ αὐτῆς ἐφίεται καὶ αἰρεῖται αὐτήν· τὸ δὲ αἰρετὸν, τίμιον· ἐδείκνυε διὰ τοῦ αἰρετὴν αὐτὴν 20 εἶναι καὶ ἀγαθὴν, μὴ οὔσαν τῶν ἐπαινετῶν, ἀλλὰ τῶν τιμίων.

— B, 33.=C. 12, 7. p. 20. τὰ δὲ ἐγκώμια] Διηνόχην ἔπαινος ἐγκωμίον· διὰ τὸ τὸν μὲν ἔπαινον εἶναι τῶν ἀγαθῶν ἕξων, δηλαδὴ τῶν ἀρετῶν· τὸ δὲ ἐγκώμιον, αὐτὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις ἐγκωμιάζειν, ἃς ὁ ἐγκωμιαζόμενος διαπράττεται. (2^a m.) 25

L I B. II.

1103. A, 14.=C. 1, 1. p. 23. Τῶν ἀρετῶν αἱ μὲν εἰσὶ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς· ὅλον ἢ φρόνησις, ἢ σύνεσις, καὶ αἱ τοιαῦται· αἱ δὲ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ θυμικοῦ, αἵτινες καὶ πρακτικαὶ καὶ ἠθικαὶ λέγονται. 30

διανοητική] τὸ πλεῖον προσέθηκεν ἐνταῦθα, ὅτι οὐκ ἔχει τὸ πᾶν ἐκ μαθημάτων καὶ ἀναγνώσεων ἢ φρόνησις, ἀλλὰ δεῖ αὐτῇ καὶ φυσικῆς ἐπιτηδεότητος.

τὸ πλεῖον] δεῖται γὰρ καὶ φυσικῆς ἐπιδεξιότητος². (2^a m.)
 ἡ γὰρ πείρα καλεῖν καὶ ἡ ὡς τὰ ἀστρονομικά
 πλειόν· καὶ μ... ἡ φρόνησις. (2^a m.)

ἐξε...θα. γὰρ αἱ τῆς ἀλόγου ψυχῆς ἀρεταί. (2^a m.)

- 5 1103. A, 24.=C. 1, 3. p. 23. οὗτ' ἄρα φύσει] περὶ τοῦ
 φύσει, τί ἐστὶ, καὶ ὅτι ἄλλο τὸ φύσει, καὶ ἄλλο τὸ κατὰ φύσιν,
 καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ἑτέρᾳ πραγματείᾳ ὁ Ἀριστοτέλης διαλαμβάνει
 ἀκριβέστερον· ἐνταῦθα δὲ μόνον μνημονευτέον ἡμῖν τῶν συντεινόν-
 των εἰς τὸ προκείμενον· ἔστι γὰρ φύσει καὶ τὸ ἀναπόβλητον καὶ
 10 αἰεὶ ὡσαύτως ἔχον· ὁλον τῷ πυρὶ, τὸ ἄνω φέρεσθαι· αἰεὶ γὰρ τὴν
 ἄνω φορὰν τὸ πῦρ κέκτηται καὶ οὐκ ἀποβάλλει αὐτὴν, ὥσπερ οὐδὲ
 ὁ λίθος τὸ βαρὺ καὶ κατωφερές· λέγεται φύσει καὶ τὸ ἐπιγινό-
 μενον ἡμῖν ποτὲ, μηδὲν ἡμῶν εἰς αὐτὸ συμβαλλομένων, ὡς τὸ ἐν
 καιρῷ γενειάζειν· λεγόμεθα καὶ ἀπλῶς οἱ ἄνθρωποι φύσει δεκτικοὶ
 15 εἶναι ὑγείας καὶ νόσου· ἀλλὰ τῆς μὲν ὑγείας φύσει· καὶ γὰρ
 οὕτω παρὰ τοῦ δημιουργοῦ κατ' ἀρχὰς κατήχθημεν, τῶν στοι-
 χείων ἐξ ὧν συντεθείμεθα, εὐκράτως ἐχόντων· τῆς δὲ νόσου γινό-
 μεθα δεκτικοί, τῶν στοιχείων τὴν οἰκίαν τάξιν μὴ φυλαξάντων,
 ἀλλ' εἰς τὸ παρὰ φύσιν μετενεχθέντων· οὔτε οὖν φύσει ἡμῖν
 20 ἐγγίνονται αἱ ἀρεταί, ὡς τὸ πυρὶ τὸ ἀνωφερές· πάντες γὰρ ἂν
 ὑπῆρχον ἐνάρετοι, οὔτε παρὰ φύσιν, ὡς ἐπὶ τῆς νόσου.

1103. B, 1.=C. 1, 4. p. 24. Ἰστέον ὅτι τῶν φυσικῶν πάν-
 των αἱ δυνάμεις καὶ ἔξεις προηγοῦνται τῶν ἐνεργειῶν· ἐπὶ δὲ τῶν
 τεχνητῶν, τὸ ἀνάπαλιν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αἱ ἔξεις περιγίνονται.

- 25 — B, 4.=C. 2, 7. p. 26. Τοῦτο παρίστησιν ἐνταῦθα ὅτι
 περὶ ἡδονᾶς καὶ λύπας καταγίνεται πᾶσα ἀρετὴ καὶ ταύτας ἔχει
 ὑποκείμενα· ἐπεὶ δὲ διαφέρει ἡδονὴ ἡδονῆς, ἡ μὲν γὰρ ἐπαινεῖται,
 ἡ δὲ ψέγεται, τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν ὅς³ νοήσεις, τῶν αὐτῶν τῷ γένει·
 ἡ ἡδονὴ γὰρ ἐπίσης κατηγορεῖται ὡς ἱ· καὶ τῆς τοῦ σώφρονος
 30 καὶ τῆς τοῦ ἀκολάστου ἡδονῆς· οὐ μὲν τῶν αὐτῶν τῷ εἶδει καὶ
 τῇ ποιότητι.

Ἡ ἔξις αἰεὶ ἐν ταυτότητι ἔστηκε, καὶ οὐ φθείρεται, οὐδὲ εἰς τὸ
 ἐναντίον περιστρέπεται· λοιπὸν τὸ φθείρεται ἀντὶ τοῦ ἐμποδίζεται
 ληπτέον.

² φῶς ἐπιδεξιότητα Cod.

³ Sic.

1103. B, 21.=C. 1, 7. p. 25. ἐκ τῶν ὁμοίων] τὸ “ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν” οὐκ ἀπολύτως νοητέον· ὁδὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐνεργειῶν καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν γίνεσθαι· ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐκάστη ἕξει.

— B, 32.=C. 2, 2. p. 25. Ὡς ἐν τῷ ἕκτῳ ὅπου περὶ 5 φρονήσεως λέγει· ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος ἀπὸ φρονήσεως ὢν, ὀρίζει τὰς πράξεις τὰς κατὰ τὰς ἠθικὰς ἀρετάς, καὶ τὸ μέτρον αὐταῖς ἐπιτίθῃσιν· ἀναμιμνήσκει δὲ ἡμᾶς καὶ τοῦ κατ’ ἀρχὰς παραγ- γέλματος, ὅτι οὐ δεῖ τὸ ἀκριβὲς ἐπιζητεῖν, ἐν ταῖς κατὰ τὰς ἀρετάς καὶ τὰ ἥθη πράξεσιν· οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν ὀρισμένον τί 10 ἀλλὰ πρὸς τὰς ὕλας καὶ τοὺς καιροὺς καὶ τὰς ἡλικίας ταῦτα μεταπίπτει· καὶ ἄλλοτε ἄλλοῖα γίνεται, ὥσπερ καὶ τὰ ὑγιεινά· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τούτων ἐστὶν ἀκριβῶς εἰπεῖν, πόσος περίπατος ὑγιει- νός· ἢ τὰ πόσα σιτία· πρὸς γὰρ τὴν δύναμιν τοῦ κάμνοντος τὴν πεπτικὴν καὶ τὴν ἡλικίαν ταῦτα κρίνεται· οὐκ ἔχων γὰρ ἐν τοῖς 15 τοιούτοις ἀκριβὲς τί εἰπεῖν διὰ τὸ εὐμετάβολον τῶν πραγμάτων· ὁ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπος οὐ μένει ὁ αὐτὸς καθ’ ἕξιν τὴν τοῦ σώματος, οὐ δὲ ἀκαριαῖον χρόνον προσέθηκε τύπῳ καὶ οὐκ ἀκριβῶς.

1104. B, 7.=C. 2, 1. p. 27. Τὸ “ἢ μὴ λυπόμενος” προσέ- θηκε διὰ τοὺς κρατουμένους περὶ τῶν πολεμίων καὶ μεληδὸν 20 κυπτομένους, διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι δεῖξαι αὐτοῖς τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, ὅθεν ἡ πόλις αὐτῶν ὑδρεύεται· οἱ γὰρ τοιοῦτοι πῶς ἂν χαίροιεν τεμνόμενοι, μὴ λυπεῖσθαι δὲ δύνανται, ὅσον τὸ ἐφ’ ἐαυ- τοῖς, τὴν πατρίδα σώσαντες.

— B, 16.=C. 2, 3. p. 27. Ἀπόδοσιν ποιεῖται τοῦ περὶ 25 ἡδονὰς καταγίνεσθαι καὶ λύπας τὰς ἀρετάς, τοὺς κολαζομένους ἐν ἀμαρτήματι· τοὺς γὰρ τοιούτους αἱ βάσανοι περὶ τὰς ἡδονὰς σφαλλομένους εἰς τὸ ἐναντίον περιωθοῦσι τὸ λυπεῖσθαι.

— B, 24.=C. 2, 4. p. 27. Τῶν γὰρ ἡμαρτημένων ἡδονῶν ἐστὶν ἡγουν παθῶν, ἀπαθὲς τις ἢ ἀρετὴ· ἡμαρτημένοι δὲ αἱ κακίαι 30 εἰσιν, αἱ ἐν ἀμετρίᾳ ἡδονῶν καὶ λυπῶν· αἱ δὲ ἀρεταὶ ἐν τῷ μεμε- τρημένῳ καὶ ὀρισμένῳ.

1105. A, 3.=C. 2, 14. p. 24. Οἱ πολλοί, φησὶ, μᾶλλον ἐν τούτῳ κανονίζουσι τὰς πράξεις· τὰ γὰρ ἡδέα καὶ ὅσα μεθ’ ἡδονῆς, πράττουσι· τὰ δὲ λυπηρά, ἀποστρέφονται· οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἤττον 35

τῷ λόγῳ γὰρ πειθόμενοι ἐτοιμώτερον πράττουσιν ἂν δεῖ, καὶ ἀνὰ αὐτὰ δοκῇ⁴.

1105. A, 10.=C. 2, 8. p. 28. ὥστε καὶ διὰ τοῦτο] ἐν τῷ ἐν ἀρετῇ γίνεσθαι καὶ τέχνῃ ἢ ἀτέχνως καὶ χωρὶς ἀρετῆς.

5 — A, 9.=C. 2, 10. p. 28. περὶ δὲ τὸ χαλεπώτερον] περὶ τὸ χαλεπώτερά, φησιν, αἰ ἐξετάζονται αἱ τέχναι· περὶ γὰρ τὰ δυσαρμοστότερα τῶν ξύλων ἢ τεκτονικὴ κρίνεται· τὸ γὰρ ἐν τούτοις εὔ, βέλτιον καὶ τεχνιχώτερον· καὶ ὅσα δυσιατώτερα τῶν παθῶν, ἱατρικὴ ἐπισκέψεται, οὕτω δὲ καὶ αἱ ἀρεταὶ περὶ τὰ χαλε-
10 πώτερα ἂν εἶεν· χαλεπώτατον δὲ καὶ δυσμαχότατον πάθος ἢ ἡδονή, ὥστε περὶ ταύτην ἂν εὐλόγως θεῖη μὲν οὖν τὴν ἀρετὴν· ἡδονῆς γὰρ χαλεπώτερον κρατεῖν.

Χρὴ γινώσκειν ὅτι ἐπιστήμη ἐστὶν ἕξις ἀποδείξεως γνωστικῆς.

— B, 32.=C. 4, 2. p. 30. "Ἐξεις εἰσὶ καθ' ἃς πρὸς τὰ
15 πάθη ἔχομεν, εὔ ἢ κακῶς· εὔ μὲν, εἰ μέσως ἔχοιμεν πρὸς ταῦτα· ὅπερ ἐστὶν ἀρετῆς· κακῶς δὲ, εἰ ὑπερβάλλοιμεν περὶ αὐτὰ, ἢ ἐλ-
λείπομεν, ὃ κακίας ἰδίον ἐστίν.

1106. B, 8.=C. 5, 2. p. 30. Ἐκ τοῦ ἥττονος ἐνταῦθα ἐπι-
χειρεῖ· εἰ γὰρ ἢ τέχνῃ, φησὶν, ἥττων οὖσα κατὰ τοῦτα εὔ τὸ
20 ἐαυτῆς ἔργον ἀποτελεῖ, πολλῷ μᾶλλον ἢ ἀρετῇ.

Τοῦτο διὰ τὰς θεωρήτας προστέθεικεν, αἱ οὕτω μέσῳ χαρακτη-
ρίζονται· τῷ ὑπερβάλλοντες δὲ, ὡς ἐπὶ τῆς κατὰ τὰ μαθήματα
ἐντρεχείας καὶ ὀξύτητος.

— B, 28.=C. 5, 14. p. 32. Οἱ Πυθαγόρειοι ἐν τῇ τῶν
25 κακῶν μὲν συστοίχων τὰ πολλὰ καὶ τὸ ἄπειρον ἔταττον· ἐν δὲ τῇ
τῶν ἀγαθῶν, τό τε ἐν, καὶ τὸ πεπερασμένον.

1107. A, 6.=C. 5, 5. p. 31. Μέσον ἔστι τὸ κατὰ πρᾶγμα,
τὸ ἴσον τῶν περάτων ἀπέχον· τοῦτο δὲ τὸ μέσον, οὐκ ἐστὶ περὶ ὃ
ἢ ἀρετῇ· ἀλλ' ἔστι τε τὸ πρὸς ἡμᾶς μέσον· οὐ γὰρ τῶν περάτων
30 τὸ μέσον ἢ ἀρετῇ ζητεῖ, ἀλλὰ τῶν ἐκτροπῶν τῶν ἐπὶ τὰ πέρατα·
τὸ δὲ ἐν ἀρετῇ μέσον κατὰ μίξιν τῶν ἄκρων λέγεται, ὡς ἔχει τὸ
φαῖον· οὐ γὰρ πάντα τὰ μέσα τινῶν ἐν μίξει τῶν ὧν ἐστὶ μέσα,
τὸ εἶναι ἔχει· ἐπὶ γὰρ τῶν τεχνῶν εὐθύς, οὐ μίξει, ἀλλ' ἀφαιρέ-

⁴ αὐτὰ ταδοκῇ Cod.

σει καὶ προσθέσει γίνεται τὸ μέσον· οὕτω δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν· ἐπὶ τὸ μέσον ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ, οὐκ ἐκ μίξεως ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἐστίν· ἀλλ' οὐδὲ ὁ 5' ἀριθμὸς, ἐκ μίξεως τῶν 1 καὶ τῶν δύο γίνεται· ἀλλ' οὐδὲ ἐντὶ οἷς συνέχεσι σώμασι τὸ μέσον μίξει τῶν ἄκρων ἐστὶ, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ κύκλου τὸ κέντρον ἐκ μίξεως τῆς 5 περιφερείας ἐστίν.

1105. A, 22.=C. 7, 3. p. 34. Τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ σωφροσύνη οὐκ ἔστιν ὑπερβάλλουσα καὶ ἐλλείπουσα· εἰ γὰρ δοθείη τοῦτο, ἔσται τὸ αὐτὸ ἀρετὴ καὶ κακία· εἴγε ἡ μὲν ἀρετὴ μεσότης τίς ἐστιν· ἡ δὲ ὑπερβολὴ κακία.

10

1108. A, 4.=C. 7, 10. p. 35. Οὐχ ὅτι αὐτὸς ἐφεῦρε τὸ ὄνομα τῆς πραότητος τοῦτο λέγει· κεῖται γὰρ καὶ παρὰ Πλάτωνα καὶ ἐτέροις παλαιότεροις τὸ τῆς πραότητος, ἀλλ' ὅτι ἐφ' ἐτέρων κείμενον, αὐτὸς ἐπὶ τῆς νῦν ἔλαττον τοῦτο διαφέρει· κεῖται γὰρ ἡ πραότης ἐπὶ τοῦ ἡσύχου· ὡσαύτως καὶ τὸ ὀργίλος ἐφ' ἐτέρων 15 λαμβανόμενον, αὐτὸς ἐπὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦτο μετήνεγκε, τὴν δὲ ἀοργησίαν μόνην ἐκαινοτόμησε.

— A, 51.=C. 7, 12. p. 36. Ἡ ἐν προσποιήσει ἀληθείας ψευδοςύνη· ἡ μὲν πρὸς ὑπερβολὴν ἀλαζονεία· λέγει γὰρ ὁ πρὸς ὑπερβολὴν ψευδόμενος· καὶ τὰ μὴ προσόντα αὐτῷ καλὰ προσεί- 20 ναι· ἡ δὲ ἐπὶ τὸ ἔλαττον εἰρωνεία· ὁ γὰρ εἰρων καὶ τὰ προσόντα αὐτῷ κρύπτει καὶ μειοῖ· τοιοῦτοι⁵ γὰρ οἱ εἰρωνες.

1109. A, 30.=C. 9, 3. p. 38. Δοκεῖ ταῦτα τὰ ἔπη ἡ Κίρκη μᾶλλον παρὰ τῇ ποιητῇ, ἀλλ' οὐχ ἡ Καλυψὼ λέγειν. καπνῷ δὲ καὶ κύματι ἀπέικασται τὸ τοιοῦτον ἄκρον, τὸ φευκτὸν αὐτοῦ δεικ- 25 νὺς ὁ φιλόσοφος· ἀμαρτωλότερον δὲ φησι τὸ μᾶλλον ἐναντίον τῷ μέσῳ καὶ ἀνομοιότερον.

L I B. III.

1110. B, 11.=C. 1, 11. p. 41. τούτων γὰρ] τῶν ἡδέων καὶ τῶν λυπηρῶν.

30

1111. A, 3.=C. 2, 16. p. 42. Τίς ὁ πράττων τὸ δὲ τί καὶ περὶ τί, ὡς περὶ ὑποκειμένου λέγεται τὰ ἀμφότερα· ὡσαύτως δὲ

⁵ τοιοῦ Cod.

καὶ τὸ ἐν τίνι, ἤγουν ἐν υἱῷ γέγονεν ἢ πρᾶξις ἐν πατρί· ἐνοικεῖα ἐν ἄλλοτρίῳ.

1111. Α, 10.=C. 2, 17. p. 42. Ἡ Μερόπη ἐπεβούλευσε Κρεσφόντῃ τῷ υἱῷ ὡς πολεμῖω, δι' ἄγνοιαν· καὶ ἔστι τὸ δρᾶμα 5 παρ' Εὐριπίδῃ.

Ἀκροχειρίζεσθαι ἔστι τὸ πυκτεῦναι ἢ παγκρατιάζειν πρὸς ἕτερον ἄνευ συμπλοκῆς, ἢ ὅλως ἄκραις ταῖς χερσὶ μετ' ἀλλήλων γυμνάζεσθαι.

— Α, 18.=C. 2, 18. p. 43. Διατί κυριώτατα; ἐπειδὴ 10 μάλιστα οἱ τῇ τούτων ἀγνοίᾳ ποιήσαντές τι ἀκούσιως ποιοῦσι· τὸ δὲ ἐν οἷς ἢ πρᾶξις, τὸ πρόσωπον παριστᾷ, εἰς δ' γέγονε τὸ πραχθέν· οἶον, εἰς υἱόν, εἰς πατέρα· καὶ τὸ τίνος δὲ ἔνεκεν ἔπραξέ τις· οἶον, χάριν σωτηρίας, ἢ ἔνεκεν διδασχῆς, καὶ τὰ τοιαῦτα. μεγάλως συμ- βάλλεται πρὸς τὸ ἀκούσιον, εἰ καὶ τὸ χάριν σωτηρίας γινόμενον 15 εἰς τούναντίον ἀπέβη, καὶ ἔφθειρεν· ὡς ἐπὶ τῶν διδομένων φαρμά- κων, πολλάκις γίνεται.

— Α, 29.=C. 3, 21. p. 43. Διὰ τοῦ εἰπεῖν “ ἴσως οὐ “ καλῶς λέγεται,” δοκεῖ ὅτι τὰ διὰ θυμὸν ἢ ἐπιθυμίαν γινόμενα ἐμπεριείληπται τῷ τοῦ ἐκούσιῳ λόγῳ· οἱ γὰρ διὰ ταῦτα ἁμαρ- 20 τάνοντες, ἐν ἑαυτοῖς τοῦ πράσσειν τὴν ἀρχὴν ἔχουσιν.

— Β, 1.=C. 3, 26. p. 43. Ἐν τοῖς κατὰ λογισμὸν ἁμαρ- τανομένοι ἐξ ἀφροσύνης, τὰ φευκτὰ ἀκολουθεῖ· διὸ καὶ τὸ ἐκού- σιον.

— Β, 9.=C. 4, 2. p. 44. Οἶον, ἦλθεν αἴφνης φίλος ἀπό- 25 δημος ἐν χρόνῳ πολλῷ. ἢ ἀφίξις τούτου ἐκούσιος μὲν ἔστι, κατὰ προαίρεσιν δ' οὐκ ἔστιν.

1112. Β, 1.=C. 5, 8. p. 46. Ἀκριβεῖς καὶ αὐτάρκεις λέγει τὰς ἀποδεικτικὰς, οἷα ἐστὶν ἡ γεωμετρία· αὐτάρκεις δὲ εἰσιν, αἱ μὴ δεόμεναι βοηθείᾳ ἕξωθεν, ἀλλ' ὠρισμέναι καὶ ἑαυταῖς αὐταρ- 30 κοῦσαι.

— Β, 19.=C. 5, 11. p. 40. Εὐρεσιν τὴν ἀνάλυσιν λέγει· ἐκεῖ γὰρ, ἤγουν ἐν τῇ ἀναλύσει, εὐρίσκεται καὶ φαίνεται ἔσχατον τὸ πρῶτον αἴτιον· διάγραμμα δὲ εἶπεν, ἐπεὶ οἱ γεωμέτραι τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀνάλυσιν ἐπὶ τῶν διαγραμμάτων ποιοῦνται· λα- 35 βόντες γὰρ τὸ συμπέρασμα τῆςδείξεως· πρῶτον μὲν τὰ προσεχῇ

τούτων, δι' ὧν ἐδείχθη, ταῦτα καὶ οὕτως αἰεὶ ποιοῦντες, καὶ λαμβάνοντες τὰ τῶν δεικτικῶν δεικτικά, ἀνίστασιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν.

IIII. B, 28.=C. 5, 13. p. 47. "Ὅταν δὲ τὸ ὄργανον ἢ ὠρισμένον, οἷον σμίλα, ἢ χρεῖα· οἷον, ἐπὶ πόσον τέμνοντα δεῖ προΐεναι· καὶ ἱ..... φαρμάκου δὲ ὡσαύτως· ποῖον καὶ πόσον δότέον, καὶ πότε καὶ πῶς ἔχοντι, καὶ διὰ τίνος τρόπου.

— B, 33.=C. 5, 13. p. 41. Οὐ δὲ τὰ ὑπὸ τὴν αἴσθησιν ἡμῶν κείμενα καὶ ὁρώμενα ἔστι βουλευτὰ, οἷον, εἰ ἄρτος τοῦτο· ὁρῶμεν γὰρ αὐτὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς.

II13. A, 3.=C. 5, 16. p. 41. Εἰ γὰρ μηδὲν εἶη αὐτόθι γνώ-
ριμον, ἀλλ' αἰεὶ πᾶν τὸ λαμβανόμενον δι' ἄλλου τὴν πίστιν λαμβάνουσιν· εἰς ἄπειρον ἂν προίει ἢ βουλή, αἰεὶ ἄλλου δι' ἄλλου πιστουμένου.

— A, 7.=C. 5, 18. p. 41. Οὔτοι γὰρ ἐν τοῖς οὕτως ἀρχομένοις ἡγούμενοί εἰσιν· ὥσπερ καὶ ἡμῶν ὁ νοῦς· ὡς ὁ δῆμος δὲ 15 τοῖς κριθεῖσιν ἐπιψηφίζεται, οὕτως ἐνταῦθα ἢ ὀρεξεις ἐπιψηφίζεται τῷ νῷ, καὶ συνεξορμᾷ ἐπὶ τὴν πρᾶξιν.

— A, 9.=C. 5, 24. p. 41. Τὸ "κατὰ τὴν βούλησιν" δοκεῖ μὲν ὡς παρέλκον ἐνταῦθα κεῖσθαι, οὐκ ἔστι δέ· ὀρεγόμεθα μὲν γὰρ καὶ κατὰ θυμὸν καὶ κατὰ ἐπιθυμίαν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἄλλων 20 ὀρεγόμεθα· ἢ δὲ κατὰ βούλησιν ὀρεξεις, μονοῦ τοῦ ἀγαθοῦ.

Τὸ "τύπῳ" προσέθηκε, οὐχ ὡς μὴ ἀποδεδωκώς τὸν ὅρον τῆς προαιρέσεως· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ καθόλου εἰρήσθω· τὸ δὲ περὶ ποῖα, ἥτοι τὰ βουλευτὰ ἐμφαίνει.

— A, 21.=C. 6, 5. p. 42. Τοῖς μὲν γὰρ πόνος ἀγαθὸν 25 φαίνεται· ὡς τῷ λέγοντι,

καὶ τῷ
ἐκ τῶν πόνων τοι τ' ἀγαθὰ αὖξεται βροτοῖς
τῶν πόνων
πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγαθὰ οἱ θεοί.

τοῖς δὲ, ἡδονή· ὥσπερ Καλλικλεῖ τῷ παρὰ Πλάτωνα λέγοντι 30
"πάντα δεῖ πράττειν ὑπὲρ ἡδονῆς" οὕτω τὲ ἔσται τὸ Πρωταγόρειον δόγμα· "τὸ μηδὲν οὖν αὐτὸ καθ' ἑαυτό· τοιοῦτον δ' ἕκαστον
"εἶναι, οἷον δοκεῖ τινὶ καὶ φαίνεται."

Ἦγουν τὴν ὁρατικὴν, τὴν γευστικὴν, τὴν ἀκουστικὴν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

1114. B, 20.=C. 8, 21. p. 52. Χρὴ εἶδέναι ὅτι ἡ λέξις ἐπὶ πλεόν τῆς μεσότητος· ἡ γὰρ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις μεσότητες μὲν εἰσιν, ἕξεις δὲ οὐ.

Τὸ “ καθ’ αὐτάς ” πρόκειται, ὅτι πράξει μὲν καὶ τὰ ἀνδρεῖα ὁ 5 σῶφρων· ἀλλ’ οὐχ ἢ σῶφρων, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, τῷ ἅμα καὶ ἀνδρεῖος εἶναι καὶ σῶφρων.

1115. A, 2.=C. 9, 23. p. 52. Τὸ “ τίνες ” δηλαδὴ τὴν οὐ-
σίαν, καὶ περὶ τίνα ὑποκείμενα· ἡγουν περὶ πράξεις καὶ πάθη·
πῶς δὲ, ἐν τῷ τὸ μέσον αἰρεῖσθαι, φεύγειν δὲ τὰς ὑπερβολὰς καὶ
10 ἐλλείψεις.

— A, 6.=C. 9, 2. p. 52. Διατί περὶ ἀνδρείας πρῶτον εἶρηκεν; μᾶλλον γὰρ τῶν ἄλλων ἐπαινετὴ, διὰ τὸ ἐπίκουα καὶ ἐπί-
λυπα ὑπομένειν· χαλεπώτερον γὰρ τὸ τὰ ἐπίκουα φέρειν, τοῦ τῶν
ἡδῶν ἀπέχεσθαι.

15 — A, 17.=C. 9, 4. p. 52. Τὸ “ ἴσως ” προσέθηκε, ὅτι δεῖ
μὲν αὐτὰ ἐκκλίνειν ποτὲ, εἰ μὴ μέλλοι τινὸς ἡμῖν αἰσχροῦ ἢ
ἐκκλισις αὐτῶν αἰτία γίνεσθαι· οὐ μὴν φοβεῖσθαι· οὐ γὰρ ἡ εὐτι-
νοσοῦν ἐκκλισις, καὶ ὅπως οὖν φόβος, ἢ διὰ φόβον· ἃ γὰρ ἐν τῷ
βουλευέσθαι ἐκκλίνοντες ἀποδοκιμάζοντες, ἐκκλίνοντες μὲν καὶ οὐ
20 πρᾶττομεν, οὐ μὴν καὶ φοβούμεθα.

— A, 27.=C. 9, 6. p. 53. Ὁ γὰρ θανὼν οὐκ ἔχει τινὸς
αἰσθησιν.

— A, 30.=C. 9, 8. p. 53. Κάλλιστον εἶπε τὸν κίνδυνον,
ὥς ὑπὲρ πατρίδος καὶ σωτηρίας τῶν οἰκείων γινόμενον· ὁμολογοῦσι
25 δὲ τοῦτο, ὅτι κάλλιστοι εἰσὶ κίνδυνοι οἱ τοιοῦτοι καὶ αἱ τιμαί·
αἱ ὑπὸ τῶν νόμων ὀριζόμεναι καὶ διδόμεναι περὶ τῶν μονάρχων, τοῖς
οὕτως προκινδυνεύουσιν.

Ἄμα δὲ καὶ ἀνδρίζονται οἱ ἀνδρεῖοι.

— B, 4.=C. 9, 11. p. 53. Ἦγουν ἐν τοῖς κατὰ θάλασσαν
30 σαν ἢ τοῖς ἀπὸ νόσων θανάτοις· οὔτε καλόν ἐστι, ὅτε τις πράξις
καὶ ἐνέργεια ἀπὸ ἀνδρείας γίνεται.

— B, 8.=C. 10, 1. p. 53.=Φοβερὰ δηλονότι, ἃ οὐ πᾶσιν
ὁμοίως ἐστὶ φοβερὰ ἀλλὰ διάφορα· καὶ γὰρ μεγέθει ἄλλα ἄλλων
διαφέρει.

35 — B, 20.=C. 10, 6. p. 54. Ἦγουν καθ’ ἐκάστην ἕξιν

καὶ ἀρετὴν· τέλος ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν ἢ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια· ἔχουν τῷ μὲν ἀνδρείῳ, ἢ κατὰ τὴν ἀνδρείαν ἐνέργεια· τῷ δὲ σώφρονι, ἢ κατὰ τὴν σωφροσύνην ἐνέργεια.

1116. A, 17.=C. 10, 13. p. 55. Ἡ πολιτικὴ ἀνδρεία.

Ἦγουν πρόστιμα⁵ καὶ ὀνειδῆ, καὶ τὰς διδομένας τιμὰς. 5

— A, 22.=C. 11, 2. p. 55. Ἐκτορος ταῦτα.

Λεῖπει τὸ “φοβεύμενος ἔκετο νῆας,” ἔχουν διωκόμενος.

— A, 28.=C. 11, 3. p. 55. “Ἀρετὴν” ἐνταῦθα τὴν αἰδῶ λέγει.

— A, 36.=C. 11, 4. p. 55. Ὡς παρ' Ἡροδότῳ Πέρσαι· 10
ὑπὸ γὰρ τοιούτοις ἐπιστάταις ἐν Θερμοπύλαις τοῖς Ἑλλησιν ἐμάχοντο.

— B, 4.=C. 11, 6. p. 56. Οἷα ἢ ἐπὶ τῶν θαλαττίων, ὥσπερ πρόεφ'· καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν νόσων οἱ ἱατροὶ, μὴ ἀπογινώσκοντες τὸν δοκοῦντα θνήσκειν διὰ τὴν πεῖραν. 15

— B, 19.=C. 11, 9. p. 56. Τόπος ἐστὶ τὸ Ἑρμαῖον ἐν Κορωνεῖᾳ τῆς Βοιωτίας.

1117. A, 9.=C. 11, 12. p. 57. ἔχουσιν τι] τὸ ὁμόσε τοῖς κινδύνους χωρεῖν ὑφ' οὗ δοκοῦσι καὶ οὗτοι ἀνδρεῖοι εἶναι.

— B, 2.=C. 12, 3. p. 51. τῶν κύκλῳ] τῶν τραυμάτων. 20

LIB. IV.

1120. B, 18.=C. 2, 20. p. 66. τὸ μὴ πλουτεῖν δηλονότι ῥάδιον.

1121. A, 7.=C. 2, 27. p. 67. Σιμονίδην τὸν μελοποιὸν λέγει· τοῦ γὰρ ὡς φιλαργύρου μέμνηται⁶ ἄλλοι τὲ καὶ Θεόφρα- 25
στος ἐν τοῖς περὶ ἡθῶν.

— A, 12.=C. 2, 29. p. 68. τὴν δαπάνην] Τοῦτο εἶπεν ἐπὶ⁷ τὸν ἄσων οἶδεν οὐ τοσοῦτον εἰς τὴν δόσιν ἀναλίσκοντα, ὅσον εἰς τὰς μὴ προσηκούσας δαπάνας.

Ἡ ἀνελευθρία καὶ εἰς τὴν λῆψιν⁸ φησὶ τῶν ἐλαχιστοτάτων 30
κατάγεται.

⁵ Leg. fort. προστίμα. ⁶ μέμνηται Cod. ⁷ Leg. ἔπει. ⁸ τὸ λ Cod.

Ὁ ἄσματος δηλονότι.

1121. A, 20.=C. 2, 31. p. 68. Οἱ γὰρ νέοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσωτεύονται· ἔαν δὲ εἰς ἡλικίαν προκόψωσιν ἢ καὶ ἀπορήσωσιν, ῥᾶον ἔρχονται ἐπὶ τὴν ἐλευθερίότητα.

5 — A, 29.=C. 2, 33. p. 68. Ὁ γὰρ ἀνελεύθερος καὶ ἑαυτὸν κακονχεῖ.

Κίμβικες] Κίμβιξ ἐστὶν ὁ μικρὰ προϊέμενος καὶ διδούς· γλίσσχος ὁ μικρὰ καὶ μόγις διδούς· μικρολόγος δὲ ὁ μετὰ διατάξεως καὶ ὀργῆς διδούς· φειδωλὸς δὲ ὁ ἀκριβῶς φυλάσσωσιν καὶ
10 μηδενὶ διδούς.

— B, 34.=C. 2, 39. p. 69. Καὶ ἀντὶ τῶν μικρῶν μέγαλα λαμβάνουσιν.

1122. A, 21.=C. 3, 1. p. 70. περὶ πάσας] Ἀντὶ τοῦ κατὰ τὰς πλείστας λέγει καὶ κοινάς.

15 — A, 25.=C. 3, 2. p. 71. Ἀρχιθεωρῶ] Ἀρχιθεωροὺς ἔλεγον τοὺς πεμπομένους δημοσίᾳ εἰς τὰς πανηγύρεις· ἢ εἰς θεοὺς χρησομένους· ἄλλο γὰρ δαπάνημα τῷ γυμνασιαρχοῦντι, καὶ ἄλλο τῷ τειχίζοντι τὴν πατρίδα.

— B. 24.=C. 4, 14. p. 72. Ὡσπερ εὐγενῇ τούτων κα-
20 λούμεν, τὸν ἀπὸ πατέρων εὖ γεγονότα· οὕτω καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἔχειν δεῖ τὸν πράττοντα, πλούτῳ καὶ γένει τὸ μακάριον ἐπιφαίνοντα.

1123. A, 22.=C. 4, 20. p. 73. Τὸ “ λαμπρύνεται παρὰ
“ μέλος” παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν μὴ προσφόρως τί ποιούντων.
25 οἱ Μεγαρεῖς] οἱ Μεγαρεῖς ὡς τῆς κωμωδίας ἐφευρεταὶ διαβάλλονται, καὶ πορφυρίδι χρώμενοι ἐν τῇ παρόδῳ.

— B, 8.=C. 7, 7. p. 74. Οὐ πᾶς, φησὶν, ὁ μειζόνων ἢ
ἄξιός ἐστιν ἀξίων ἑαυτὸν, διὰ χαυνότητα τοῦτο ποιεῖ· χαῦνον
γὰρ φησὶ τὸν ἡλίθιον· ἀλλ’ ἴσως καὶ δι’ ἐπιβουλήν, καὶ μνώμενός
30 τι μεῖζον, διὰ τοῦτο μειζόνων ἑαυτὸν ἀξιοῖ, ὑποκρινόμενος καὶ προσ-
ποιούμενος διὰ πανουργίαν.

Δηλονότι τὸ μέγιστον.

Ἡ ἀξία δὲ λέγεται, καθὸ ἀξιούντων τινῶν γίνεται.

⁹ διατάξεως Cod.

1123. B, 30.=C. 7, 16. p. 75. Ὡστε εἴη ἂν μεγαλοψυχία τελειότης πασῶν τῶν ἀρετῶν· καὶ μεγαλόψυχος, ὁ πάσας τὰς ἀρετὰς ἔχων μετὰ μεγέθους.

Καλοκαγαθίαν γὰρ λέγουσι τὴν σύμπασαν ἀρετὴν.

—— B, 6.=C. 8, 23. p. 76. Ὁ πολλὰ τιμῶν, ὑπὲρ πολλῶν κινδυνεύειν αἰρεῖται· ὁ δὲ ὀλίγα τιμῶν ὑπὲρ ὀλίγων καὶ κινδυνεύει· οἷός ἐστιν ὁ μεγαλόψυχος. Τὰ γὰρ τῷ ὄντι μέγала καὶ τιμῆς ἄξια, καὶ τίμια· καὶ ὑπὲρ αὐτῶν δὲ κινδυνεύει· ὀλίγα δὲ τὰ ὄντως τίμια.

—— B, 18.=C. 8, 26. p. 76. Ὑπερτεῖν τοῖς δεομένοις 10 αὐτοῦ.

—— B, 24.=C. 8, 27. p. 76. Καὶ ἐν μὲν ἄλλοις ἀργὸν εἶναι, καὶ μὴ δευκίνητον. εὐκίνητον δὲ ἐφ' οἷς μεγάλα αἱ τιμαί, καὶ ὅπου μέγα τὸ προκείμενον ἔργον.

—— B, 29.=C. 8, 28. p. 76. Καταφρονηταὶ τῆς περὶ τῶν 15 πολλῶν δόξης.

Ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐξαγγελτικὸς πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ τυχόντας, τῶν προσόντων αὐτῷ· τῷ καταφρονεῖν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀξιόους αὐτοὺς ἡγεῖσθαι τοῦ εἰδέναι τὰ κατ' αὐτόν.

1125. A, 3.=C. 8, 29. p. 77. Ἦγουν ἄλλῃ συμπεριφέ- 20 ρεσθαι.

—— A, 5.=C. 8, 31. p. 77. Ἀνθρωπολόγος ὁ ἑαυτὸν ἐπαι- νῶν καὶ ἄλλον ψέγων.

Εἰ μὴ ἐξυβρίζοιεν καὶ τότε, παρόντας κακολογεῖ· ἅπαντας δὲ οὕ.

—— A, 16.=C. 8, 35. p. 78. Ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα· διὰ 25 τε τὸ σπουδάζειν καὶ διὰ τὸ μέγα ἡγεῖσθαι τοῦτο, ὑπὲρ οὗ ἐπιταχύνει τε, καὶ δεῖν χρῆται τῇ φωνῇ.

Τουτέστι δριμεῖς καὶ ἐπινοητικοί· τὸ νεοροῖ⁸ προσέθηκε· χείρο- νας γὰρ φησιν αὐτοὺς τῶν χαύνων εἶναι, καὶ μᾶλλον ἀντικεῖσθαι 30 τοῖς μεγαλοψύχοις· τὸ δὲ “ ἡ τοιαύτη δόξα” ἀντὶ τοῦ ἡ τοιαύτη ὑπόληψις, ἣν ἔχουσι περὶ ἑαυτῶν οἱ μικροψυχοί.

—— A, 33.=C. 9, 38. p. 78. Καὶ γὰρ ἡ μικροψυχία σύμ-

⁸ ἀκηροί.

φυτος δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δυσάποινιπτοτέρα· πάντες γὰρ φυσικῶς.

1125. B, 1.=C. 10, 1. p. 78. Ἦγουν ἡ φιλοτιμία.

— B, 22.=C. 10, 6. p. 79. Αἱ γὰρ μέσαι οὔσαι πρὸς 5 μὲν τὸδε συγκρινόμεναι τὴν ὑπερβολὴν ὑποδύνονται· πρὸς δὲ τὸδε, τὴν ἔλλειψιν ὑποκρίνονται.

— B, 29.=C. 11, 28. p. 68. Ὅργιλότητα δὲ λέγει τὴν δύναμιν καὶ τὴν πρὸς ὀργὴν ἐπιτηδειότητα.

Ἀντὶ τοῦ ἀποκλίνειν.

1126. A, 9.=C. 11, 9. p. 80. Κατὰ πολλοὺς τρόπους γίνε-
ται, φησιν, ἡ ὑπερβολή· οἱ μὲν γὰρ εἰσιν ὀργίλοι, οἱ δὲ πικροί·
οἱ δὲ ἀκρόχολοι· διαφέροντες τῷ βραδέως καὶ ταχέως διαλύεσθαι·
οὐ μὲν ἅπαντες οἱ τρόποι τῷ αὐτῷ καὶ ἐνὶ δύνανται ὑπάρχειν· οἱ
γὰρ ὀργίλοι ἐν τῷ ταχέως παύειν τῆς ὀργῆς λεγόμενοι, οὐ δύναν-
15 ται εἶναι καὶ πικροί, ἐπὶ πολὺν χρόνον φυλάσσοντες τὴν ὀργὴν,
καὶ δυσδιάλυτοι ὄντες.

— A, 31.=C. 11, 13. p. 81. Εἶπεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
ὅτι περὶ πρακτῶν τύπῳ τὲ λέγειν καὶ καθόλου δυνατόν· διορίσαι
δὲ περὶ τίνος τῶν καθέκαστα τῷ λόγῳ, πότε, καὶ πῶς, καὶ πόσον,
20 καὶ μέχρι τίνος γενέσθαι δεοί, τοῦτο μηδαμῶς ῥᾶδιον εἶναι.

Τοῦτο τὸ ὄνομα δηλωτικόν ἐστι, τοῦ αὐτὸ ἕκαστον ὁποῖόν ἐστι,
λέγειν καὶ δεικνύναι.

— A, 26.=C. 13, 5. p. 83. Ταῦτα περὶ τε τῶν ἀληθευ-
όντων, καὶ περὶ τῶν προσποιουμένων τὲ καὶ ψευδομένων λέγει· καὶ
25 γὰρ ἀληθεύειν καὶ ψεύδεσθαι γίνεται· καὶ ἐνεκά τινος, καὶ διὰ
τὴν ἔξιν, ἣν ἔχει τίς· δύναται γὰρ τις, καὶ μὴ ἀληθευτικός τὴν
ἔξιν, ἀληθεῦσαι διὰ τι· ὥς οἱ διὰ συνθήκας καὶ ζημίας ἀληθεύον-
τες· ὡσαύτως καὶ ὁ μὴ ψευδῆς, ψεύσασθαι· ἐνταῦθα δὲ ὁ λόγος,
περὶ τῶν διὰ τὴν ἔξιν ἀληθευόντων ἢ ψευδομένων, ὅτι εἰσὶ τοιοῦτοι.

30 — B, 1.=C. 13, 17. p. 83. Οἷον μῆτε συνθήκης καὶ
ὁμολογίας μεσολαβοῦσης μῆτ' ἄλλου τινός.

Ἦγουν μὴ ἐστὶ συνθήκη καὶ ὁμολογία.

Εἶτουν ἐπὶ τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν συναλλαγαμάτων.

— B, 7.=C. 13, 19. p. 84. Ἔστι δέ τινα καὶ ψευσά-
35 μενον, μὴ αἰσχρὸν φανῆναι· εἰ διὰ σωτηρίαν τινὸς ψεύσαιο·

λέγει δὲ τὸν τοιοῦτον ἐπαινετὸν ἐπὶ τὸ ἔλαττον· διὰ τὸ αὐτὸν μᾶλλον ἀποκλίνειν ἐπὶ τὸ ἔλαττον τοῦ ἀληθοῦς· τοῦτο γὰρ ἐμμελέστερον. φυλάσσεται δὲ ὁ τοιοῦτος τὰς ὑπερβολὰς τοῦ ψεύδους διὰ τὸ φορτικὰς εἶναι.

ἢ κακὸς] Οὐ γὰρ μετ' ἐπιβουλῆς τοῦτο ποιεῖ.

5

1126. B. 28.=C. 13, 12. p. 84. Οὐκ ἐν τῷ δύνασθαι προσποιήσασθαι τὰ μείζω καὶ μὴ προσόντα αὐτῷ, τοῦτο γὰρ παντός· ἀλλὰ τῷ ἔξιν ἔχειν τοιαύτην, καὶ προαιρεῖσθαι ταῦτα· οὐ γὰρ αἱ δυνάμεις αἰτίαι τοῦ τοίους εἶναι, ἀλλ' αἱ προαιρέσεις· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν ἀντικειμένων εἰσὶ· ψεύστης δὲ ἐστὶν οὐχ ὁ δυνάμενος 10 ψεύσασθαι, ἀλλ' ὁ προαιρούμενος καὶ ψευδόμενος, τῷ χαίρειν τῷ ψευδεῖ.

— B, 17.=C. 13, 13. p. 84. Δόξης χάριν οἱ ἐπὶ τοῖς ἐκ φύσεως ἢ τύχης προσγινομένοις προσποιούμενοι· ὅσον καλοὶ εἶναι ἢ ἰσχυροὶ, ἢ πλούσιοι· κέρδους δὲ, οἱ μαντικὴν, καὶ ἰατρικὴν 15 καὶ σοφίαν ἔχουν ὑποκρινόμενοι.

Ἦγουν δόξαν, ἀπόλαυσιν, κέρδη, καὶ τὸ λανθάνειν.

— B, 27.=C. 13, 15. p. 84. Εἴτουν σεμνοπανοῦργοι· βαῦκον⁸ δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, τὸ μαλακὸν καὶ τρυφερόν· ἔοικε δὲ μετετηνέχθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν βαυκίδων⁹, ὃ ἐστὶ εἶδος ὑποδ- 20 μάτων Ἰωνικῶν, οἷς αἱ Ἰάδες χρῶνται.

— B, 32.=C. 13, 17, p. 85. Χείρων γὰρ ὁ ἀλαζὼν τοῦ εἴρωνος· τὸ γὰρ τὰ μὴ προσόντα, καὶ ἃ μὴ ἔχει τίς, προσποιεῖσθαι ἔχειν, χεῖρον, τοῦ μᾶλλον καὶ ἃ ἔχει ἐλαττοῦν, ἢ ἀρνεῖσθαι· τὸ μὲν γὰρ μετρίον, τὸ δὲ ὑπερβάλλοντός ἐστι. 25

1128. A, 3.=C. 14, 1. p. 85. Περὶ τὸ ἡδὺ τὸ ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν εἰπὼν εἶναι τρεῖς διαφοράς· καὶ τούτων τὴν μὲν εἰπὼν ἀλήθειαν, τὴν δὲ φιλίαν· νυνὶ περὶ τῆς λοιπῆς λέγει, ἣν εὐτρα- πελίαν ὀνομάζει· καὶ διατί οὕτως αὐτὴν ὀνομάζει τὴν αἰτίαν λέγει· ἢ μὲν φιλία περὶ λόγους καὶ πράξεις τὰς κατὰ τὸν βίον, τὸ 30 χρεῖῳδες δεικνύει· ἢ δὲ ἀλήθεια περὶ λόγους· αὕτη δὲ τὸ ἐν παιδιᾷ ἡδὺ αἰρεῖται· δεῖ γὰρ τῷ σπουδαίῳ καὶ ἀναπαύσεως, ὥς ἂν μὴ διαπαντὸς κάμνουσα αὐτῷ ἢ διάνοια, ἄχρηστος γίνεται· τῷ αἰεὶ ἐντεταῖσθαι κατὰ τὰ τοῖα.

⁸ καῦκον Cod.

⁹ καυκίδων Cod.

1128. A, 4.=C. 14, 13. p. 85. Βωμολόχα λέγεται, τὰ τῶν ὀρνίθων λίχνα καὶ ἀδδηφάγα· ἃ διὰ τὴν τούτων λιχνείαν, περιίστανται τοὺς βωμούς, τὸ περιττεῦν τῶν θυσιῶν λιχμώμενα (et supra 2^a manu ἤγουν λείχοντα).

5 Ἐκ γὰρ τῶν κινήσεων φαίνεται τὰ εὐρυθμα, καὶ τὰ ἄρρυθμα, καὶ τὰ ὑγιεινὰ, καὶ νοσώδη. οὕτω καὶ τὰ ἥθη κρίνεται, ἀπὸ τῶν κινήσεων τῆς ψυχῆς.

— A, 16.=C. 14, 4. p. 85. Διότι οἱ μὲν τοῦ μέσου στοχάζονται· οἱ δὲ καθ' ὑπερβολὴν αὐτῷ χρῶνται.

10 Τοῦ ἀπρεποῦς.

— A, 28.=C. 14, 8. p. 86. Ἀντὶ τῶν τοιούτων ἀνέξεται εἰς αὐτὸν λεγομένων σκωμμάτων, οἷσις αὐτὸς κέχρηται.

— B, 4.=C. 14, 12. p. 86. Τρεῖς αἱ ἐν τῷ βίῳ μεσότητες, ἀλήθεια, ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἔχουσα ἀλαζόνειαν καὶ εἰρώ-
15 νειαν· καὶ ἑτέραι δύο περὶ τὸ ἡδύ· ἡ μὲν εὐτραπελία ἐκατέρωθεν ἔχουσα βωμολόχον καὶ ἀγριότητα· ἡ δὲ φιλία ἐκατέρωθεν ἔχουσα ἀρέσκειαν καὶ δυσκολίαν.

— B, 23.=C. 15, 5. p. 87. Κατ' ἀλήθειαν αἰσχροὺς ἢ ἀκολασίαν· κατὰ δὲ δοξαν αἰσχροὺς τὸ ἐν ἀγορᾷ ἐσθίειν.

20 Φαύλου φησὶν ἔστι καὶ τὸ καταδέξασθαι τῶν αἰσchrῶν. ἄτοπον γὰρ τὸ ἐπεικῇ ἡγεῖσθαι τὸν αἰδήμονα, καθόσον οὕτω διάκειται· ὥς εἰ πράξει τί τῶν αἰσchrῶν, αἰσχύνεσθαι· ἡ γὰρ αἰδῶς ἐπὶ τοῖς ἐκουσίως γινομένοις· οὐδεὶς δὲ ἐπεικῆς ἐκὼν πράττει τὰ αἰσchrά.

25 — B, 32.=C. 15, 7. p. 87. Εἴη δ' ἂν ἡ αἰδῶς ἐξ ὑποθέσεως ἐπεικῆς πάθος· καὶ οὐχ ἀπλῶς· εἰ γὰρ πράξει ἐπεικῆς τοιοῦτον τι, αἰσχύνειτ' ἂν· οὐ μὴν πράξῃ ἂν ποτε τοιοῦτόν τι· ὥστε, οὐδ' ἂν αἰσχύνουτο.

LIB. V.

30 1129. A, 3.=C. 1, 14. p. 88. Εἶρηκεν ἤδη πολλάκις ὅτι τὴν ἀκρίβειαν τὴν ἀποδεικτικὴν οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων οὐκ ἐπιδέχονται· οὗ καὶ νῦν ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει.

— A, 14.=C. 1, 13. p. 87. Ἐξιν ἐνταῦθα τὴν ἀρετὴν

λέγει· λέγονται γὰρ καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἕξεις· ἀλλὰ νῦν περὶ τῶν ἀρετῶν τὸ τῆς ἕξεως ὄνομα ληπτέον καὶ τῶν κακιῶν.

1129. A, 23. = C. 1, 6. p. 88. Πάνυ ἀκριβῶς προσέθηκε τὸ “ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ” ἔστι γὰρ ἐφ’ ὧν οὐχ οὕτως ἔχει. τοῦ γοῦν φι-
λεῖν πολλαχῶς λεγομένου, τὸ μισεῖν ἐναντίον ὄν, οὐ λέγεται πολ- 5
λαχῶς· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἀκουσίου πολλαχῶς λεγομένου· λέγεται
γὰρ ἀκούσιον καὶ τὸ κατὰ βίαν καὶ τὸ κατὰ ἄγνοιαν· τὸ ἐκούσιον
οὐ λέγεται πολλαχῶς.

— A, 34. = C. 1, 8. p. 88. Εἰ ὁ ἄδικος πλεονέκτης, ὁ
δὲ πλεονέκτης ἄνισος· καὶ γὰρ τὸ πλεόν καὶ ἔλαττον ἄνισα· συμ- 10
πέραινε· ὁ ἄδικος ἄνισος, ἐπεὶ καὶ πλεονέκτης.

— B, 5. = C. 1, 9. p. 88. Τοῖς μὴ εἰδόσιν αὐτοῖς χρῆ-
σθαι πρὸς ἃ πεφύκασι, πολλάκις πρὸς κακοῦ γίνονται.

— B, 6. = C. 1, 9. p. 89. Ὁ ἄδικος λέγεται πλεονέκτης,
ὡς τῶν ἀγαθῶν τὸ πλεόν εἰς ἑαυτὸν ἔλκων· διατὶ οὖν μὴ καὶ μει- 15
νέκτης καλεῖται, ὡς ἐν τοῖς κακοῖς τὸ μείον αἰρούμενος· ὅτι δοκεῖ
καὶ τὸ ἐν τοῖς κακοῖς ἔλαττον, πλεονεξία τίς ἀγαθῶν εἶναι, ὡς
εἴρηται· ἢ δὲ πλεονεξία, τοῦ ἀγαθοῦ λέγεται· τέως γοῦν ἄνισος
ἐστὶν ὁ ἄδικος, ὡς πλεονέκτης· τὸ γὰρ ἄνισον, ὡς γενικὸν ὄνομα καὶ
κοινὸν, περιέχει τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς πλεονεξίαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς 20
κακοῖς μειονεξίαν.

— B, 12. = C. 1, 12. p. 89. Τὸ πῶς προσέθηκεν, ὅτι μὴ
κατὰ τὴν ἰδίως λεγομένην δικαιοσύνην πάντα τὰ νόμιμα δίκαια,
ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινῶς· αὐτὰ γὰρ καθ’ αὐτὰ, ἢ ἀνδρεῖα ἐστὶν ἢ 25
σωφρονικά, ἢ ἐξ οἷας αὖ καὶ εἶη ἀρετῆς.

— B, 16. = C. 1, 13. p. 89. Κυρίως κατ’ ἀρετὴν ἢ κατ’
ἄλλον τρόπον, τοὺς κρατοῦντας καὶ ἄρχοντας· ἢ ἐξ ἐπικρίσεως τοῦ
δήμου διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν, ἢ ὡς ὁ νόμος τῆς βασιλείας, ἢ κατὰ
ἀνταρσίαν καὶ τυραννίδα.

Μόρια εὐδαιμονίας λέγει τὰς ἐνεργείας πασῶν τῶν ψυχικῶν 30
καὶ τῶν σωματικῶν ἀρετῶν.

— B, 33. = C. 1, 17. p. 90. Τὸ “τῇ πολιτικῇ κοινωνίᾳ”
πρόσκειται, ὅτι οἱ νόμοι περὶ τῶν κατὰ τὰς ἀρετὰς διαγορεύουσιν
οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ στοχαζόμενοι τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμφέροντος,
καὶ ἐπ’ ἐκείνο τὴν ἀναφορὰν ποιούμενοι.

Ὁ μὴ μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐξετάσεως.

Εἷς τῶν ἐπτά σοφῶν ὁ Βίας.

Τὸ γὰρ πρὸς αὐτὸν χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ καὶ πρὸς τοὺς φίλους, τὸ αὐτό ἐστίν· εἶγε τὰ τῶν φίλων ἴδια τοῦ φιλοῦντος ἐστίν· ἴδιον 5 δὲ τῆς δικαιοσύνης γνώρισμα· τὸ πρὸς ἕτερον μὴ φίλον χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ.

1130. A, 12.=C. 1, 20. p. 90. "Ὁρος ἀρετῆς· ἀρετὴ ἐστίν, ἕξις ψυχῆς λογικῆς ἀρίστη· δικαιοσύνη δὲ ἐστίν, χρῆσις τῆς τοιαύτης ἕξεως πρὸς ἕτερον· ὥστε τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἡ αὐτὴ ἐστὶ 10 κατὰ δὲ τὸν λόγον καὶ τὸ εἶναι διαφέρει.

— A, 20.=C. 4, 2. p. 91. Καλῶς τὸ πολλάκις πρόσκειται· οὐ γὰρ εἰ ἅπαξ πλεονεκτῇ, πλεονέκτης ἔστιν.

Ἀλλὰ μὴδὲ κατὰ πάσας ἅμα τὰς κακίας.

Ψέγομεν γὰρ τοὺς τοιοῦτους καὶ λέγομεν ἀδίκους τοὺς καὶ κατὰ 15 ἀδικίαν τοῦτο ποιοῦντας.

— A, 24.=C. 4, 4. p. 91. Ἡ δευτέρα ἐπιχείρησις, ἐπὶ τῆς αὐτῆς πράξεως γυμνάσῃ τὸν λόγον, ἡγουν μοιχείας· καὶ λέγει, ἐὰν ἡ μοιχεία διὰ μὲν κέρδος καὶ πλεονεξίαν γινομένη δι' ἀδικίαν γίνεται, διὰ δὲ ἐπιθυμίαν, δι' ἀκολασίαν, ἄλλη δηλονότι 20 ἐστίν, καὶ ἄλλη ἀδικία διὰ κέρδος. ἀμφοτέραι δὲ τῆς κοινῆς ἀδικίας διαφέρουσιν ὅτι ἐκείνη μὲν κατ' ἀμφοτέρων λέγεται· τούτων δὲ οὐδετέρα κατὰ τῆς ἐτέρας. τὸ δὲ δῆλον, ὅτι διὰ τὸ κερδαίνειν, ἴσον ἐστὶ τῷ ὡς εἰ ἔλεγε· δῆλον ἔστιν ὅτι διὰ τὸ κερδαίνειν ὁ ἀδικος ἀδικος, ἀλλ' οὐ δι' ἀκολασίαν. ἄλλως ἔστιν ἀδικον τὸ κερ- 25 δαίνειν, καὶ ἄλλως ἀδικον τὸ ἀκολασταίνειν.

Ἡ ἐν μέρει, φησὶν, ἀδικία ἢ κατὰ πλεονεξίαν, περὶ τιμὴν φησὶν ἐστὶ ἢ χρήματα· εἶη δ' ἂν λέγων, τὰ τυχερὰ τῶν ἀγαθῶν (seq. adjecit 2^a manus.) ἐν οἷς δι' ἡδονὴν τὴν ἀπὸ κέρδους ἢ πλεονεξία.

30 Δείκνυσιν ἐνταῦθα, ὅτι τοῦτο τὸ ἴσον τὸ μέσον τοῦ ἀδίκου, δίκαιόν ἐστι· ἡ δὲ δεῖξις διὰ τοῦτό που τοῦ λέγοντος· ἐὰν δύο ἐναντιώσεων οὐσῶν τῷ ἐτέρῳ τῆς ἐτέρας ἐναντιώσεως ἔπηται τὸ ἕτερον τῶν τῆς ἐτέρας ἐναντιώσεως, τῷ τῆς ἐτέρας καταλειπομένῳ ὄν, ἔστω μία ἐναντίωσις ἀδικίας καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἕτερα, ἀνι-

σότης καὶ ἰσότης· εἰ οὖν ἔποιτο ἡ ἀνισότης τῇ ἀδικίᾳ, ἀναγκαίως ἀκολουθήσει καὶ ἰσότης τῇ δικαιοσύνῃ.

1130. A, 18.=C. 5, 4. p. 93. Τὸ γὰρ ἴσον ἴσφ ἐστὶν ἴσον·
Γράφεται καὶ τισὶν.

— A, 30.=C. 5, 8. p. 93. Μοναδικὸν ἀριθμὸν λέγει, τὸν 5
ἐκ μονάδων συγκείμενον, καὶ ἀναριθμοῦντα· οὐ μόνον γὰρ φησιν
ἐστὶ τούτου τοῦ ἀριθμοῦντος ἀριθμοῦ ἀναλογία, ἀλλὰ καὶ τοῦ
ἀριθμητοῦ, ἡγοῦν τῶν ἀριθμουμένων ζώων τυχόν, ἢ καὶ ἄλλων
πραγμάτων.

Ἀντὶ τοῦ φανερώς.

10

— A, 25.=C. 8, 12. p. 99. Καὶ ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ φησὶν
ὅτι δεῖ πρῶτον ἰσάζειν τὰ τε πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα, καὶ τότε
ἀντιδιδόναι· εἰ γὰρ οὕτως, ἔσται τὸ ἀντιπεπονθός.

Εἰς σχῆμα] Μεθὸ φησὶν ἀλλάζονται· καὶ ὁ μὲν σκυτοτόμος
τὸ ἔργον ἀπολάβῃ τοῦ οἰκοδόμου· ὁ δὲ οἰκοδόμος τοῦ σκυτοτόμου. 15
οὐ δεῖ ἄγειν ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἀναλογίαν· καὶ λέγειν, ὥς ὁ οἰκοδόμος
πρὸς τὸν σκυτοτόμον, οὕτως τὸ ἔργον τοῦ οἰκοδόμου, πρὸς τὸ τοῦ
σκυτοτόμου· εἰ γὰρ ἄξεις εἰς σχῆμα ἀναλογίας, ἐκάτερον ἄκρον
τὴν ὑπερβολὴν ἔξει καὶ τὴν ἔλλειψιν· ὁ γὰρ οἰκοδόμος ἢ οἰκοδό-
μος, ἔχει τὴν ὑπεροχὴν· ἢ δὲ τὸ ἔργον ἔχει τοῦ σκυτοτόμου, ἔχει 20
τὴν ἔλλειψιν· καὶ ὁ σκυτοτόμος ὁμοίως.

— B, 13.=C. 8, 14. p. 99. Πάσχει μὲν οὖν] "Ὅπέρ
φησιν ἐπὶ τῆς χρείας, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος ἄντις
κατῖδοι γινόμενον· ὥς γὰρ ἐπ' ἐκείνοις οὐκ αἰεὶ ὁμοίως δεόμεσθα,
καὶ ἐν χρείᾳ τῶν ἀλλοτρίων ἐσμέν, οὕτως οὐδὲ τὸ νόμισμα αἰεὶ 25
ἴσον δύναται, ἀλλὰ μεταπίπτει· καὶ τὸ πρότερον πλείω δυνάμενον,
ἕστερον ἢ ἔλαττον, ἢ οὐδὲν ἰσχύει, πλὴν μᾶλλον γὰρ τοῦτο δια-
μένει· καὶ δεῖ μέτρῳ αὐτῷ τῶν ἀλλασσομένων χρῆσθαι, καὶ πάν-
των προέχειν καὶ τιμᾶσθαι, τὸ νόμισμα.

— B, 38.=C. 9, 17. p. 100. Αὐτὸν δὲ τρόπον] Διότι 30
οὐκ ἔστι μεσότης δύο κακῶν κατ' ἐκείνας· τὸ γὰρ ἀδικεῖσθαι,
κάκιον οὐ πέφυκε.

1134. A, 7.=C. 9, 18. p. 100. "Ὅτι ἡ ἀδικία τὰ δύο ἄκρα
ἐστὶν, ὑπερβολὴ τε καὶ ἔλλειψις· ὑπερβολὴ μὲν οὖσα, ἐπὶ τῶν
ἀπλῶς ἀγαθῶν· ἔλλειψις δὲ, ἐπὶ τῶν ἀπλῶς κακῶν.

35

1134. A, 19.=C. 10, 2. p. 101. Πολλάκις γάρ τις κλέπτει μὲν, οὐκ ἀδίκει δέ· ὡς ὁ τὴν τοῦ μαινομένου κεκλοφλῶς μάχαιραν· ὁμοίως δὲ καὶ μοιχεύει μὲν, μοιχὸς δὲ οὐκ ἔστιν· ὡς ὁ τὴν τοῦ τυράννου μοιχεύων, ἵνα ἀνέλῃ τὸν τύραννον.

5 — A, 24.=C. 10, 4. p. 101. "Ὅτι τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ἢ κατὰ τὴν γεωμετρικὴν ἀναλογίαν ἔστι, καὶ γίνεται τὸ νεμητικόν· ἢ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν, καὶ γίνεται τὸ διορθωτικόν.

Τὸ κατὰ ἀναλογίαν, ὡς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας· τὸ κατὰ ἀριθμὸν, ὡς ἐπὶ τῆς δημοκρατίας.

10 Οὐ πᾶσιν ἀδικία] "Ὅταν γάρ τις χρήματα ἀφέληται τῶν ἐκ τῆς πόλεως, ταῦτα ἀφελομένων, ὡς τοῖς πολεμίοις παράσχονται, ληστεύει μὲν· ληστής δὲ οὐκ ἔστιν.

— A, 35.=C. 10, 5. p. 101. Ἄρχειν ἄνθρωπον] Ἄνθρωπον φησὶ, τὸν μὴ μετὰ λόγου ἄρχοντα· λόγον δὲ φησὶ, τὸν μετὰ
15 λόγου ἄρχοντα.

— B, 5.=C. 10, 9. p. 102. Ἔθος ἦν κατὰ καιρὸν ἄρχοντα προβάλλεσθαι· ὃ δ' οὐ παρὰ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε συστήματος προϋβάλλετο· ἀλλὰ νῦν μὲν, περὶ τοῦδε τοῦ συστήματος· ἐν ἄλλῳ δὲ καιρῷ παρὰ ἄλλον. ἐδόκουν οὖν τρόπον τινὰ κατάρ-
20 χειν, οἱ τὸν ἄρχοντα προκρίναντες, καὶ διὰ τοῦτο φησὶν ἔχειν ἰσότητα τοῦ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι· ἢ καὶ ἄλλως· ὅτι ἐν δημοκρατίᾳ, τῆς αὐτῆς πάντες λογίζονται τάξεως· καὶ οὐχ ὁ μὲν τοῦ ἄρχειν, ὁ δὲ τοῦ ἄρχεσθαι· ἀλλὰ τῆς ἴσης μερίδος ἅπαντες· ἅπαντες γὰρ οἱ τοῦ δήμου διοικοῦσιν ὁμοῦ τὰ ἑαυτῶν.

25 "Ὅτι τὸ πολιτικὸν δίκαιον οὐ κεῖται πατράσιν πρὸς τέκνα καὶ δεσπόταις πρὸς δούλους, (κατὰ νόμον γὰρ τὸ πολιτικὸν δίκαιον,) ἀλλὰ τοῖς πολίταις· οἱ ποτὲ μὲν ἄρχουσιν, ποτὲ δὲ ἄρχονται.

— B, 22.=C. 10, 1. p. 102. Ἀθηναῖοι νόμον εἶχον διὰ μιᾶς λίτρας ὠνεῖσθαι τοὺς αἰχμαλώτους.

30 — B, 19.=C. 10, 2. p. 102. Φημὶ δὲ τὸ τὰ φύσει ἀκίνητα εἶναι· τῇ μὲν γὰρ αὐτῶν φύσει ἀκίνητά εἰσι· ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς κατὰ φύσιν ἔχουσι ἀκίνητα· ὥσπερ τὸ μέλι καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει γλυκύν· καὶ τοῖς ὑγιῶς ἔχουσι οὕτω δοκεῖ ἀναφέρεται δὲ τοῦτο πρὸς τὸ, ὅτι τὸ μὲν φύσει ἀκίνητον, ὅτι τὸ φύσει
35 οὐκ ἔστι κινούμενον· κινεῖται δὲ τρόπον τινά· οἷον τὸ μέλι τῇ

μὲν ἑαυτοῦ φύσει, γλυκύ ἐστι, καὶ οὐδέποτε τῆς οἰκείας ἐξίσταται φύσεως· δοκεῖ δέ ποτε πικρὸν τοῖς ἰκτεριῶσι γάρ.

1135. B, 11.=C. 10, 3. p. 104. Ἀκουσίου βιαίον καὶ οὐχ ἑκουσίον.

—— B, 16.=C. 10, 7. p. 104. Ὁ γὰρ ἐν ὄρει εἰ τύχη 5 τοξεύων ἢ ἐρημίαις, ἐὰν φονεύσῃ τινὰ, ἀπροσδοκῆτως ἐγένετο τοῦτο· οὐ γὰρ ἤλπισε πώποτε διατρίβειν τινὰ ἐκεῖσε· ὁ δέ γε ἐν διατριβαῖς ἢ ἐν ὁδοῖς τοξεύων, ἔνθα εἰκὸς πολλοὺς εἶναι τοὺς παροδεύοντας, ἐὰν τινὰ φονεύσῃ, ἄνευ δὲ κακίας καὶ ἄκων ἀμαρτάνει· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἔξωθεν περὶ τοῦ τόπου τὸ ἀτύχημα γέγονε· καὶ διὰ 10 τοῦτο τοιαύτης τετύχηκε καὶ τῆς κλήσεως· ὥδε δέ, ἐν αὐτῷ ἢ ἀρχῇ τῆς αἰτίας· ἥδει γὰρ τοῦτον τὸν τόπον πορευτόν.

—— B, 27.=C. 10, 8. p. 104. Τὸ δὲ ἀναγκαῖον εἶπεν οἷον ἐπὶ τοῦ λιμώττοντος, καὶ εὐρόντος ἄρτον· καὶ λάθρα τοῦτον ἀφελομένου ἀπὸ τοῦ ἔχοντος καὶ φαγόντος· τὸ οὖν κλέψαι τὸν 15 ἄρτον ἀδίκημα μὲν ἐστὶ, ἀδίκος δὲ ὁ ποιήσας τοῦτο οὐκ ἔστι· ἢ γὰρ ἀνάγκη τοῦτον ἠνάγκασε τῆς φύσεως· ὁποῖόν ἐστι, καὶ τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως βιαζόμενόν τινα, καὶ εὐρόντα γυναῖκα, ταύτην μοιχεῦσαι.

1136. A, 8.=C. 10, 12. p. 105. Μὴ φυσικὸν μὲν, ὡς εἴτις 20 βρῶμα ποιήσας πολυτελές, καὶ ἀρτύματα μὴ ἔχων, κλέψει ταῦτα· μὴ ἀνδρικὸν δέ, τὸ εἰς ἄνδρα πεσεῖν.

—— B, 32.=C. 11, 12. p. 107. Ἔτι εἰ μὲν ἀγνοῶν] Εἰ κεῖται φησὶ νόμος παράνομος· καὶ κατὰ τὸν τοιοῦτον κρίνει τις ἀγνοῶν, οὐκ ἀδικεῖ, οὐδὲ ἡ κρίσις ἀδίκος ἐστίν. 25

1137. A, 5.=C. 13, 14. p. 108. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐφ' ἑαυτοῖς] Τοῦτο λέγει, ὅτε οἱ ἄνθρωποι οἴονται εὐκολοὶ εἶναι καὶ παρ' ἑαυτοῖς, τότε ἀδίκους εἶναι καὶ δικαίους· ἀλλ' οὐκ ἔστι φησὶ τοῦτο· πολλὰ γὰρ ἐκάμομεν ὥστε εὐρεῖν τό τε δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον. Ὅτι οἱ θεοὶ ἐπίσης εἰσὶ δίκαιοι καὶ ἀγαθοί· καὶ οὐκ ἔστιν 30 ὁ μὲν αὐτῶν πλέον ἀγαθός, ὃ δ' ἔλαττον.

—— A, 28.=C. 14, 12. p. 109. “Διὰ ταῦτα” ποῖα; ἡγουν τό τε λέγειν τὸ δίκαιον ἐπιεικές· καὶ τὸ μεταφέρειν τὸ ἐπιεικές, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν· λέγομεν γὰρ ἐπιεικῇ καὶ τὸν σὺφρονα καὶ τὸν φρόνιμον· καὶ ἀπλῶς, πάντας τοὺς ἐναρέτους 35

ἄπορον γὰρ φησι, εἰ τὸ δίκαιον ἐπεικὲς λέγοντες, μεταφέρομεν
 τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν· εἰ γὰρ τὸ δίκαιον ἐπεικὲς, οὐ
 δεῖ μεταφέρειν· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὕτως γὰρ ἔσται ἄλλο τὸ
 ἐπεικὲς περὶ τὸν δίκαιον κοινῶς κατηγορούμενον κατὰ πασῶν τῶν
 5 ἀρετῶν· εἰ δὲ μὴ μεταφέρομεν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἔσται ταυτὸν
 τό τε δίκαιον καὶ τὸ ἐπεικὲς· ἀλλ' ἄπορον λέγομεν γὰρ τοῦτο καὶ
 μεταφέρομεν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν· ὥστε ἕτερον. λύων οὖν
 τοῦτο φησὶν, ὅτι καὶ ταυτὸν καὶ ἕτερον. ἥ μὲν γὰρ δίκαιον, καὶ
 οὐκ ἄλλης τινὸς φύσεως, ταυτὸν· ἥ δὲ τινὸς δικαίου, τουτέστι τοῦ
 10 κατὰ τὸν νόμον ἐπανόρθωμα, καθὼ λείπει ἀπὸ τοῦ καθόλου, ἕτερον·
 ἐπανορθοῖ γὰρ τινὰ νόμον καθόλου κείμενον· οἷον τὸν λέγοντα,
 ξένος ἀνίων ἐπὶ τὸ τεῖχος, φονεύεσθω· διαπίπτει γὰρ οὗτος ὁ
 νόμος· ἀνελθὼν γάρ τις, ἡρίστευσεν· οὐ δεῖ οὖν φησὶν ὁ ἐπεικὲς
 τοῦτον φονεῦσαι· τὸ τοιοῦτον δέ, φησιν, εἶπεν ἂν καὶ ὁ νομοθέτης,
 15 καὶ διωρθώσατο εἶπερ παρῇν, καὶ τὸν ἀνελθόντα ξένον, ἐθεάσατο
 ἀριστεύσαντα.

— B, 14.=C. 14, 4. p. 109. Περὶ ἐνίων] Ὅπερ ὁ νόμος
 φησὶ καὶ ὁ νομοθέτης· οὐκ ἀγνοοῦσιν, ὅτι διαπεσεῖται ἔν τινι ὁ
 καθόλου κείμενος¹⁰ νόμος· ἀλλ' ὅμως οὗτοι τὸ ὡς ἐπὶ πλεόν λαμ-
 20 βάνουσι.

— B, 27.=C. 14, 6. p. 110. Τοῦτο γάρ] Τοῦτο γὰρ
 αἴτιον τοῦτο, ποῖον; τὸ ἐλλείπειν δηλονότι· διότι γὰρ ἐλλείπει,
 καὶ οὐκ ἔστι δυνατόν καθόλου ἀποφαίνεσθαι· οἷον δεῖ φιλίαν
 ἔχειν μετὰ πάντων τῶν Λατίνων· εὐρίσκεται δέ τις ἐχθρὸς, θεό-
 25 μεθα φησὶ τῶν ψηφισμάτων· καὶ μεταψηφίζόμεθα. Ἀόριστός
 φησιν ὕλη τῶν πρακτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀόριστοι καὶ διαπίπτου-
 ντες καὶ οἱ περὶ ταῦτα νόμοι.

1138. A, 4.=C. 15, 4. p. 110. Βούλεται ἐνταῦθα δεῖξαι ὁ
 φιλόσοφος, ὡς οὔτε κατὰ τὴν μερικὴν ἀδικίαν, οὔτε κατὰ τὴν
 30 καθόλου ἀδικεῖ τις ἑαυτὸν· καὶ ἐνταῦθα μὲν δείκνυσι, πῶς ἀδύνατα
 τὰ καθόλου, παρακατιῶν δὲ δείκνυσι, πῶς οὐ κατὰ τὴν μερικὴν.

Σκόπει ἐνταῦθα πῶς δείκνυσι, μὴδὲ κατὰ τὴν μερικὴν ἀδικίαν
 ἀδικεῖν τινὰ ἑαυτόν.

Ὁ ἀδικῶν φησι τινὰ ἀδικεῖ· ἀδικεῖ δὲ πάντως, διδοὺς ἑαυτῷ

¹⁰ κείνος Cod.

τὸ πλεόν, τὸ ἔλαττον δὲ ἐτέρω· εἰ οὖν ἀδικεῖ τις αὐτὸς ἑαυτὸν, ὁ αὐτὸς ἔξει τὸ πλεόν καὶ τὸ ἔλαττον· καὶ προσκείσεται τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ τὸ πλεόν καὶ τὸ ἔλαττον, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, ὅπερ ἄτοπον· ἀλλ' αἰεὶ ἐν δυσὶ γίνεται τὸ τοιοῦτον.

Ὡς εἴ τις ἀδικηθεὶς παρά τινος, καὶ τὴν ἐκείνου βουλευθεὶς ἐμ- 5 πρῆσαι οἰκίαν, ἐνέπρησε κατὰ συμβεβηκὸς τὴν πόλιν ἅπασαν.

1138. B, 6.=C. 15, 10. p. 112. Τοῦτο εἴρηται πρὸς τοὺς κατασκευάζοντας ἀδικεῖν τινὰ ἑαυτὸν, ἐκ τοῦ κατὰ ψυχὴν παρα- 10 δεύματος· ἔφασκον γὰρ ἀντιτιθέντες πρὸς τὸν Ἀριστοτέλη, ὅτι ὅταν μὴ ἢ κατὰ φύσιν ἀρχὴ ἐν τῇ ψυχῇ γίνηται, ἀλλὰ τὰ 10 χερεῖονα νικᾷ, ἀδικεῖ τις ἐκὼν ἑαυτόν. τοῦτο οὖν ἀναιρῶν ὁ φιλόσοφος, φησὶ, ἄλλο εἶναι τὸ λόγον ἔχον μέρος τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ἄλογον, καὶ ἀντικεῖσθαι πρὸς ἄλληλα, ὡς δοῦλος καὶ δεσπότης· ὥσπερ οὖν ἄρχοντι καὶ ἀρχομένῳ δίκαιόν τι, δηλονότι τὸ δεσποτι- 15 κόν, οὕτω καὶ τούτῳ.

LIB. VI.

15

1138. C. 1, 4. p. 112. Εἰπὼν περὶ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν, ἀν- 15 δρείας φημὶ καὶ σωφροσύνης, αἵτινες ἀπὸ τῶν δύο μερῶν τῆς ψυχῆς γίνονται, τοῦ τε θυμικοῦ καὶ ἐπιθυμητικοῦ, νῦν προτί- θεται εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν διανοητικῶν ἀρετῶν, αἵτινες γίνονται κατὰ τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς μέρος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἠθικὴν ἀρετὴν 20 ὀριζόμενος, ἔφη ταύτην εἶναι ἔξιν προαιρετικὴν, ἐν μεσότητι τῇ πρὸς ἡμᾶς, ὠρισμένην λόγῳ, καὶ ὡς ἂν ὀρίσειεν ὁ ὀρθὸς λόγος, ζητεῖ πρότερον τίς ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος, ὥστε ἀκολούθως μετὰγει 25 τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τὰς διανοητικὰς ἀρετὰς, καὶ διδάσκει καὶ περὶ τούτων.

25

— B, 21.=C. 2, 12. p. 113. Ὅτι ὅταν ἐπὶ τῇ τοῦ λόγου κρίσει καὶ καταφάσει ἢ ἀποφάσει γίνηται, προαίρεσις γίνεται, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ τῶν πράξεων, καὶ ὅτι ἀρχὴ πράξεως νοῦς καὶ ὄρεξις· ὅτι εἰ θέλει, φησὶν, εἶναι ἡ ἀρετὴ σπουδαία, οὕτω ποιητέον.

1139. A, 17.=C. 2, 13. p. 113. Οὕτω συντακτέον· τῆς δὲ 30 θεωρητικῆς διανοίας, καὶ μὴ πρακτικῆς μηδὲ ποιητικῆς, ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος ἐστὶ, τὸ εὖ καὶ κακῶς, ἡγοῦν ἀρετὴ ἐστὶ τῆς διανοητικῆς ἀρετῆς ἡ ἀλήθεια, κακία δὲ τὸ ψεῦδος.

1139. Α, 2.=C. 2, 3. p. 97. "Οτι οἰκειῶς ἔχει ὁ νοῦς, ἡγουν τὸ ἐπιστημονικὸν τῆς ψυχῆς μέρος πρὸς τὰ ἀναγκαῖα ὡς αὐλος· καὶ αὖ τὸ λογιστικὸν πρὸς τὰ ἐνδεχόμενα καὶ μὴ ὡσαύτως ἔχοντα.

5 — Α, 10.=C. 1, 5. p. 113. Καθ' ὁμοίότητα καὶ οἰκειότητα φησὶ, τῶν πραγμάτων γίνεσθαι τὴν γνῶσιν. εἰ μὴ γὰρ ὁ νοῦς ὁμοιωθῇ, καὶ ὅλως γένηται ἐκεῖνα ἃ ἐπιχειρεῖ καταλαμβάνειν καὶ νοεῖν, οὐ γνῶσεται ταῦτα.

— Α, 17.=C. 2, 1. p. 113. "Ο ἐστὶ τὸ ἐκάστου εὔ καὶ 10 ἀκρότης, ὅτι ἡ αἴσθησις κυρία ἐστὶ πράξεως, μετὰ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ὀρέξεως ἐνεργοῦσα, μόνῃ δὲ οὐχὶ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀλόγοις ἐνεργεῖ οὕτως, ἡγουν χωρὶς λόγου καὶ διανοίας.

— Α, 28.=C. 2, 5. p. 114. Διαφέρει ποιητικὴ πρακτικῆς· ἡ μὲν γὰρ ποιητικὴ ἐπ' ἐκείνων λέγεται τῶν πραγμάτων, 15 ἐφ' ὧν μὴ παραλαμβάνεται ἡ προαίρεσις· οὐδεὶς γὰρ βουλευέται καὶ προαιρεῖται οἰκίαν ποιῶν, τὴν ὀροφὴν θεῖναι πρότερον, καὶ ἀπαρτίσαι αὐτήν· (ἡ γὰρ προαίρεσις οὐκ ἔστ' τοῦ τέλους, ἀλλὰ τῶν πρὸς τὸ τέλος,) ἀλλὰ τῇ τέχνῃ ἀκολουθεῖ κατασκευάζει αὐτήν, ὡς ἡ τέχνη δίδωσιν· ἡ δὲ πρακτικὴ ἐπ' ἐκείνων ἐστὶ καὶ 20 λέγεται, ἐφ' ὧν παραλαμβάνεται ἡ προαίρεσις· οἷον ἐπὶ τοῦ βαδίσαι. καὶ οὕτω συντακτέον· προαίρεσις μὲν οὖν ἐστὶ πράξεως ἀρχή, ὅθεν ἡ κίνησις· ἐπεὶ δὲ ἡ ἀρχὴ τετραχῶς, ἡ γὰρ ὑλική, ἡ εἰδικὴ πάντως, ἡ ποιητικὴ, ἡ τελικὴ· λέγεται καὶ ποταπὴ ἡ ἀρχή, καὶ φησὶν ὅτι ποιητικὴ, ἀλλ' οὐχ οὗ ἕνεκα, ἥτοι τελικὴ.

25 — Α, 28.=C. 2, 4. p. 113. Οὐκ ἄνευ φησὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς εἶναι τὴν προαίρεσιν τὴν ὀρθήν. πῶς γὰρ ἂν προαιρησάιτο τις ἡδονῆς ἀπέχεσθαι, εἰ μὴ τὴν ἠθικὴν ἀρωγὴν, φημὶ δὴ τὴν σωφροσύνην, σύννοικον κέκτηται. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἡ ἐναντία προαίρεσις ἄνευ τῆς τριαύτης ἐστὶν ἕξεως· πῶς γὰρ ἂν ἑλοῖτο τις πόρ- 30 ναις συνομιλεῖν, μὴ τὴν ἀκολασίαν ἔχων συγκάτοικον;

Οὐκ ἐνεργεῖ μετὰ προαιρέσεως, ἄρχει δὲ πῶς, ὡς μετὰ προαιρέσεως ἐνεργοῦσα.

Τὸ πρακτικὸν εἶναί φησι κυρίως τέλος, οὐ τὸ ποιητόν· ἡ γὰρ οἰκία τοῦ ποιητοῦ μὲν ἐστὶ τέλος, οὐχ ἀπλῶς δὲ τέλος· ἕνεκα γὰρ 35 ἀνθρώπου κατοικήσεως ᾠκοδόμηται.

“Οτι ποιητική καὶ ποιήσις λέγεται ἐνέργεια ἄνευ προαιρέσεως, πρακτικὴ δὲ καὶ πρᾶξις, ἐνέργεια μετὰ προαιρέσεως.

1139. B, 5.=C. 2, 4. p. 98. Ἄνθρωπος, φησίν, ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἀρχή, ὡς τῶν κατὰ προαίρεσιν πράξεων τυγχάνων ἄρχων, ὅθεν καὶ αἴτιος, καὶ πρῶτον αἴτιον τῶν πράξεων ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος. 5

—— B, 19.=C. 2, 5. p. 114. Τουτέστιν ἰδεῖν τὸν ἀκριβῆ λόγον περὶ ταύτης ἐπιτείνων, καὶ μὴ ἀκολουθεῖν ταῖς ὁμοιότησι, καὶ φάσκειν καὶ τὰς τέχνας ἐπιστήμας, διὰ τὸ ἔχειν τινα πρὸς αὐτὰς ὁμοιότητα.

—— B, 19.=C. 3, 13. p. 115. Ἡ ἄμεσος πρότασις, οἷον 10 ὡς ὅταν βουλευθῶμεν ἀποδείξαι, ὅτι πᾶν ζῶον τὴν κάτω γένυν κινεῖ, ἐπαγωγῇ χρῆσόμεθα.

Τοῦτο λέγει, ὅταν ἡ ἐπαγωγὴ ἐπὶ προτάσεως λαμβάνεται οὔσης ἀρχῆς· καὶ ἦντινα μὴ ἔχομεν ἀποδείξαι διὰ μέσου ὅρου, ἀλλ’ ἡ μόνον δι’ ἐπαγωγῆς· ὥστε ἡ ἐπαγωγὴ τοιαύτης ἐστὶ προ- 15 τάσεως καὶ τοῦ καθόλου.

1140. A, 1.=C. 4, 4. p. 115. Τοῦτο λέγει, ὅτι τῶν ἐνδεχομένων τὰ μὲν ἐστὶ ποιητὰ, τὰ δὲ πρακτὰ.

Τουτέστι περὶ ποιήσιν, ἀντὶ ταύτης γὰρ ἡ γένεσις εἰληπται.

—— A, 18.=C. 4, 5. p. 116. “Οτι περὶ τὰ αὐτὰ κατα- 20 γίνεται τύχη καὶ τέχνη· πολλάκις γὰρ ἡ τύχη ποιεῖ ἐν τῇ τέχνῃ, ὅπερ οὐκ ἴσχυσεν ἡ τέχνη ποιῆσαι· πλὴν ἡ τέχνη τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἡ δὲ τύχη τῶν ὡς ἐπ’ ἔλαττον.

—— A, 27.=C. 5, 2. p. 116. Οἷον, τοῦ μὲν φλεβοτομήσαι ἔχομεν τέχνην, τοῦ δὲ ἀπόνως τοῦτο ποιῆσαι οὐκ ἔχομεν· ὁ δὲ 25 φρόνιμος ἐπινοήσας αὖν.

—— A, 31.=C. 5, 4. p. 116. Ποιήσεως μὲν γὰρ, ἥτις δὴ καὶ τέχνη ὀνομάζεται, ἔστι τί τὸ τέλος, μετὰ τὴν ἐνέργειαν, οἷον τυχὸν σκάμνος, καὶ εἴτι ἄλλο τεχνητόν· πράξεως δὲ οὐκ ἐστὶν, ἀλλ’ αὕτη ἐστὶ τέλος, εὐπραξία γὰρ ὡς καὶ αὐτὸς λέγει. 30

—— B, 13.=C. 5, 6. p. 117. Ἰστέον ὡς οὐ πᾶσαν ὑπόληψιν σώζει ἡ σωφροσύνη, ἀλλ’ ἐκείνην ἣν ἡ ἡδονὴ διαφθείρει· οἷον ἐπὶ παραδείγματος, ἀναιρουσῆς τῆς ἡδονῆς τὴν ὑπόληψιν τὴν λέγουσαν καλὸν εἶναι τὸ τῶν ἡδονῶν ἀπέχεσθαι, συντηρεῖ καὶ σώζει ταύτην ἡ σωφροσύνη· οὐ γὰρ πᾶσαν ὑπόληψιν διαφθείρει· τὴν γὰρ 35

ὅτι τὸ τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχει τὰς γωνίας ὑπόληψιν, ἥ τὴν ὅτι τῶν ἰσοσκελῶν τριγώνων αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι εἰσὶν, οὐδέποτε ἀναιρῆσειεν.

Ὅτι αἱ ἀρχαὶ τρόπον τινὰ τέλη εἰσὶν, καὶ ἐξ ἀνάγκης τοῦ τέλους ἄπτονται· τίς γὰρ ἂν θεμέλιον καταβάλοιτο, εἰ μὴ βουλοίτο ποιῆσαι σκέπασμα κωλυτικὸν ὁμβρων, καὶ πρῶτιστα τὸ τέλος ὑπόβοιτο.

1140. B. 22.=C. 6, 1. p. 117. Ἀρχῆς τῆς ὡς τέλους καὶ σκυποῦ.

10 — B, 31.=C. 6, 2. p. 118. Εἰπὼν περὶ τέχνης φρονήσεως καὶ ἐπιστήμης, καὶ δείξας ἐκάστην περὶ ἃ καταγίνεται, διαστείλας τε τὴν φρόνησιν ἀπὸ τῶν δύο, νῦν προτίθεται εἰπεῖν καὶ περὶ νοῦ καὶ σοφίας, καὶ πρῶτόν γε περὶ νοῦ καὶ περὶ τὶ καταγίνεται, ὅτι περὶ τὰς ἀρχάς φησι.

15 Τέχνη δηλονότι καὶ φρόνησις.

1141. A, 13.=C. 7, 3. p. 118. Εὐλόγως εἴρηται, κεφαλὴν ἔχουσα ἡ σοφία· εἰ γὰρ ἐπίσταται οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτὰς τὰς ἀρχάς, καὶ αὕτη μόνῃ ἀποδείκνυσι τὰς αὐτῆς ἀρχὰς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἥτις καὶ ἀνυπόθετος 20 ὀνομάζεται σοφία, ὡς μηδὲν ὑποτιθεμένη, καὶ ὁμολογούμενον λαμβάνουσα, ἀλλὰ πάντα ἀποδεικνύουσα, εἰκότως εἴρηται ἔχουσα κεφαλὴν, ὡς ἀνωτέρω πασῶν τῶν ἐπιστημῶν.

Οὕτως γράφει· ἄτοπον γὰρ εἴ τις τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην σπουδαιοτάτην οἶεται εἶναι ἢ τὴν φρόνησιν.

25 — A, 25.=C. 7, 4. p. 118. Ὅτι οὐκ ἔστι μία σοφία καὶ τέχνη περὶ τὸ ἀγαθὸν πάντων τῶν ζώων, ὥσπερ οὐδ' ἱατρικὴ μία περὶ πάντων τῶν ὄντων. ἄλλω γὰρ ἄλλο ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ ἢ ἐν ἐμοὶ ἰατροὺσις ἄλλη παρὰ τὴν προσηγομένην τῷ ἱκτεριῶντι, ἢ ἄλλω τινὶ κακῶς ἔχοντι. τοῦτο δὲ ἔσται, καὶ σοφαί πολλαὶ 30 ἔσονται, εἰ δώσομεν τὴν σοφίαν εἶναι τὴν αὐτὴν τῇ πολιτικῇ, καὶ ἐὰν εἴπωμεν σοφίαν τὴν περὶ τὰ ὠφέλιμα τὰ ἡμῖν.

— B, 17.=C. 7, 5. p. 119. Τὰ καθόλου δηλαδὴ, μὴ γινώσκοντες δὲ τὰ μερικά.

— B, 21.=C. 8, 5. p. 120. Καὶ τὴν τῶν καθόλου γινώσκοντων 35 καὶ τὴν τῶν μερικῶν, ἢ μᾶλλον τὴν τῶν μερικῶν.

Δηλονότι ἐπιτάττουσα καὶ μὴ αὐτὴ πράττουσα. τοιαύτη δ' ἂν εἴη ἢ τὸ καθόλου γνωρίζουσα· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡ τεκτονικὴ τοιαύτη ὡς αὐτὸς λέγει.

1142. A, 2.=C. 8, 4. p. 120. φιλοπράγμονες γρ. καὶ πολυπράγμονες. 5

Λεῖπει τὸ οὐκ ᾤετο φρονίμους.

Τῆς τοῦ Εὐριπίδου δηλονότι. τοῦτο γὰρ κατεσκεύαζε διὰ τῶν εἰρημένων, εἰπὼν τὸν φρόνιμον ἐκεῖνον εἶναι, τὸν τὰ αὐτῷ σκοποῦντα καὶ ζητοῦντα ἀγαθὰ.

[Σημεῖον δ' ἐστὶ τοῦ εἰρημένου] πρὸς τὸ ἄνω τοῦτο συντακτέον, 10 ἔνθ' ἔφη, ὅτι δεῖ μὴ τὰ καθόλου μόνον εἰδέναι, ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα. οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ φρόνησις τῶν καθόλου, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὰ καθέκαστα γνωρίζειν.

— A, 20.=C. 8, 7. p. 121. Καὶ τοῦτο κατασκευαστικὸν τοῦ δεῖν εἰδέναι καὶ τὸ καθόλου καὶ τὰ καθέκαστα. 15

— A, 27.=C. 8, 9. p. 121. Αἰσθησιν ἐνταῦθα τὸν πρακτικὸν νοῦν φησι, τὸν ἐκ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα πείρας συναγόμενον, αἰσθησιν δὲ τῶν ἰδίων φησὶ, τὴν μερικὴν αἰσθησιν, ὁρατικὴν φησι καὶ ἀκουστικὴν καὶ τὰς λοιπὰς· ἐκάστη γὰρ τῶν ἰδίων ἀντιλαμβάνεται ἢ ὁρατικὴ τῶν ὁρατῶν, ἢ ἀκουστικὴ τῶν ἀκουστῶν, ἢ 20 ὁσφραντικὴ τῶν ὁσφραντῶν, καὶ αἱ ἄλλαι ὁμοίως.

Συνεξάκουε τὸ κοινῶς, ἵν' ἢ τὸ ὅλον οὕτως, ἀλλ' οἷα κοινῶς αἰσθανόμεθα. τὸ δὲ “στήσεται γὰρ κακεῖ,” πρὸς τὴν τῶν ἰδίων αἰσθησιν ἀποτείνει, καὶ φησὶν ὅτι στήσεται κακεῖ. οἶον εἰ τύχη ἢ ὅψις ὁρῶσα λόγου χάριν τὸδε τὸ λευκόν, σταθήσεται εἰς τὸ 25 τούτου γένος ἀνιούσα. τὸδε γὰρ φησι λευκόν, τὸ λευκὸν χρῶμα, τὸ χρῶμα ποιόν.

— B, 5.=C. 9, 3. p. 121. Ἀγχίνοιά ἐστιν εὐστοχία ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ τοῦ μέσου. διαφέρει δὲ ἡ εὐβουλία τῆς τε ἀγχινόας καὶ εὐστοχίας καὶ αὖ ἐπιστήμης. 30

— B, 14.=C. 9, 2. p. 121. Οὐκ ἀμφιβάλλεται ἀλλὰ ὥριστα εἰς τὸ ἐνεργηθῆναι· ἢ δ' εὐβουλία τὴν ἀμφιβολίαν οὐκ ἐκφεύγει.

— B, 18.=C. 10, 4. p. 122. Ὁ γὰρ κλέπτης περὶ τῆς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελεύσεως βουλευόμενος, εἰ τὸδε τὸ μέρος τῆς 35

οἰκίας διὰ τῆς βουλῆς ἐξορύξαι συγκατάθοιτο· εἴτα ποιήσας οὕτως, τῆς εἰσόδου ἐπιτύχοιεν, ὁρθῶς μὲν κατὰ τὸν αὐτοῦ σκοπὸν ἐβουλεύσατο, τοῦ γὰρ θελητοῦ διὰ βουλῆς τετύχηκεν· εἰ κρατηθεῖν δὲ ἐνδοθεν ὦν, καὶ τὴν οἰκίαν ἀποσυλῶν, μεγάλας ὑφέξει τιμὰς· ὥστε οὐ πᾶσα βουλῆς ὁρθότης ἤδη καὶ εὐβουλία.

1142. B, 21.=C. 10, 5. p. 122. Ἔστι φησὶ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ψευδεῖ συλλογισμῷ τυχεῖν. ὁ γὰρ φιλοσοφεῖν εἰ τύχοι βουληθεὶς, ἔπειτα χρημάτων μέσων πρὸς τοῦτο δεηθεὶς, εἰ μὴ δι' ἀγαθοῦ πόρου ταῦτα κτήσεται, ἀλλὰ δι' ἀρπαγῆς, τοῦ μὲν τέλους
10 ἔτυχεν ἀγαθοῦ, οὐ δι' οὗ δὲ δεῖ μέσου πρὸς τοῦτο ἐλήλυθε.

— B, 28.=C. 10, 6. p. 122. Ὅρος ἐντελῆς τῆς εὐβουλίας, τουτέστι δι' οὗ δεῖ μέσου.

— B, 33.=C. 10, 7. p. 122. Οὗ τινος βουλευομένου δηλονότι.

1143. A, 1.=C. 11, 1. p. 122. Ὅτι ἡ σύνεσις οὐκ ἔστι ταυτὸν οὔτε τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ· πάντες γὰρ ἂν ἦσαν οἱ ἐπιστήμονες συνετοί· οὔτε τῇ τινὶ, οἱ γὰρ περὶ τὴν σκυτοτομικὴν ἦσαν ἂν ἅπαντες συνετοί, ἢ οἱ περὶ τὴν ἰατρικὴν· ἀλλ' οὔτε τινι ἐπιστήμῃ περὶ τὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καταγινομένη, οἷον τῇ
20 γεωμετρίᾳ.

— A, 9.=C. 11, 2. p. 123. Σημειώσαι, ὅτι κρίνει ὁ συνετὸς τὸν φρόνιμον.

— A, 11.=C. 11, 3. p. 123. Ὅτι ἡ σύνεσις οὔτε ὡς ὁ ἔχων τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἔξιν ἐστὶ καὶ μὴ χρώμενος ταύτῃ,
25 οὔτε ὡς ὁ μὴδὲν μὴδαμῶς ἔχων ἐπιστήμην, λαμβάνων δὲ ἐν τῷ μανθάνειν, ἀλλ' ὡς ὁ ἔχων μὲν, ἐν τῷ χρῆσθαι δὲ ταύτῃ ἄριστα ξυνιέει.

Οὕτως ἀναγνωστέον, ὥσπερ τὸ ξυνιέναι μανθάνειν λέγεται.

Τουτέστιν ἐπιτάττοντος· τοῦ γὰρ Θεμιστοκλέους διὰ νηῶν ἐπιτάξαντος πολεμῆσαι τοῖς ἀντιπάλοις οἷα φρόνιμου, κρίνει
30 καλὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα ὁ συνετὸς, καὶ ἐπαινέσει μάλιστα.

Ὅτι τὸ μανθάνειν διττῶς λέγεται· τότε γὰρ μὴ εἰδότα μανθάνειν, καὶ τὸ εἰδότα μὲν, ἀμνημονήσαντα δὲ, πάλιν συνιέναι.

— A, 35.=C. 12, 14. p. 124. Νοῦν φησιν ἐνταῦθα τὸν τε τῶν ἀρχῶν ἀμέσως ἐπιλαμβανόμενον, καὶ τὸν ἐξ ἐμπειρίας
35 συναγόμενον· ὁ μὲν γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἀρχῶν, ὁ δὲ περὶ τὰ

καθέκαστά ἐστιν, ἃ δὴ ἀμφοτέρω, αἶτε ἀρχαί φησι καὶ τὰ καθ' ἕκαστα, ἔσχατά εἰσιν.

1143. B, 10.=C. 12, 6. p. 124. Ἀρχὴ μὲν ὡς ἀντιληπτί-
κός τῶν πρώτων, ἡγουν τῶν ἀρχῶν· τέλος δὲ, ὡς ἀντιλαμβανόμενος
τῶν ἐσχάτων καὶ αἰσθητῶν. 5

— B, 15.=C. 12, 7. p. 124. Τὸ “ἐκατέρα τυγχάνει
“οὔσα,” οὐ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν σύνεσιν συντακτέον, ἀλλὰ
πρὸς τὰς ἠθικὰς καὶ πρὸς ταύτας· αἱ μὲν γὰρ, δηλονότι αἱ ἠθικαί,
τοῦ ἐπιθυμητικοῦ μέρους εἰσὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ θυμικοῦ, αἱ δὲ,
ἄλλου μέρους. 10

— B, 23.=C. 13, 1. p. 124. Ἀγαθὸν ἄνδρα τὸν κατὰ τὰς
ἠθικὰς ἀρετὰς ζῶντα φησίν.

“Ἡ φρόνησίς ἐστι περὶ τὰ δίκαια καὶ καλὰ καὶ ἀγαθὰ,” καὶ
ποιεῖ τὸν ἔχοντα ταύτην ἐνεργεῖν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ· ἀλλ’
ὁ ἔχων φησὶ τὴν ἔξιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων, τί δεῖται 15
τῆς φρονήσεως, οὐδὲ γὰρ πρακτικώτεροι ἐσμὲν τῷ εἰδέναι τὰ δί-
καια, εἴπερ ἔχομεν τὴν ἔξιν· ἀρκεῖ γὰρ ἡμῖν ἡ ἔξις εἰς τὸ εἶναι καὶ
ὀνομάζεσθαι δικαίους, ὥσπερ οὐδὲ τὰ ὑγιεινὰ χρῆζομεν εἰδέναι, εἰς
τὸ εἶναι ἡμᾶς εὐεκτικωτέρους· τὴν ἔξιν γὰρ ἔχοντες, ἥτοι τὴν
εὐεξίαν, οὐ χρῆζομεν εἰδέναι τὰ ἀπὸ τῆς εὐεξίας εὐεκτικά, ὥστε 20
εἶναι εὐεκτικώτερα.

1144. A, 10.=C. 13, 6. p. 125. οὐδὲ γὰρ] γρ. καὶ οὐδὲν
γὰρ ἐν αὐτῷ πράττειν, ἢ μὴ πράττειν.

Λεῖπει τὸ λέγομεν.

— A, 17.=C. 13, 7. p. 125. Δηλαδὴ μετὰ φρονήσεως 25
καὶ ἀρετῆς· ὥστε ἡ μὲν ἀρετὴ ἵνα σκοπῇ τὸ τέλος, ἡ δὲ φρόνησις
τὰ πρὸς τὸ τέλος.

— A, 27.=C. 13, 10. p. 126. Τουτέστιν “ἡ δεινότης.”
εἶτα “ἀλλ’ οὐκ ἄνευ τῆς δυνάμεως ταύτης,” τουτέστι τῆς φρονή-
σεως ἔστιν ἡ δεινότης. 30

— A, 35.=C. 13, 10. p. 126. Φησὶν, ὡς ἔχει ἡ φρόνησις
πρὸς τὴν δεινότητα· ἡ μὲν γὰρ ἀνεσις ἐστὶν ἡ φρόνησις, ἡ δ’ ἐπίτα-
σις ἡ δεινότης· οὕτως ἔχει καὶ ἡ φυσικὴ ἀρετὴ πρὸς τὴν ἠθικὴν.

B. 26. γρ. καὶ οὕτως, “ἔστι γὰρ οὐ μόνον ἡ κατὰ τὸν ὀρθὸν
“λόγον.”

B. 28. γρ. καὶ ᾤετο.

1145. A, 2.=C. 13, 30. p. 109. Ἐνταῦθα πάλιν πρὸς τὴν τῆς ἀνωθεν ἀπορίας λύσιν ἀνέδραμεν.

— A, 6.=C. 13, 6. p. 127. Ἐνταῦθα λύει καὶ ὁ ἐπόμενος, 5 ὅτι ἐὰν ἡ φρόνησις περὶ ἕκαστον ἐπιτάττῃ, κυριωτέρα τῆς σοφίας ἔσται· λύει οὖν τοῦτο, καὶ φησιν ὅτι οὐχί, οὐδὲ γὰρ ἐπιτάττει τῇ σοφίᾳ, ἀλλὰ τῆς σοφίας ἕνεκεν πάντα ποιεῖ.

LIB. VII.

1145. A, 11.=C. 1, 1. p. 128. Ἀντιτίθῃσι τῇ θηριωδίᾳ ὡς 10 ὑπερβολικῇ οὐσῇ κακία, καὶ οὐ κατὰ ἄνθρωπον, τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετὴν καὶ θείαν, ἣτις ἐξ ἀνθρώπων γίνεται δι' ἀρετῆς ὑπερβολήν. Τοῦτο δοκεῖ ἀντιτιθεῖναι πρὸς τοὺς λέγοντας ἀντικεισθαι τῇ θηριωδίᾳ, μὴ τὴν ἡρωϊκὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ τὴν τοῦ θεοῦ· φησὶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ ἀρετὴν ἐστί, καὶ θεοῦ ἀρετὴ οὐκ ἔστιν.

15 — B, 2.=C. 1, 5. p. 129. Τὸ ἐκατέραν περὶ τῆς ἐγκρατείας καὶ καρτερίας· καὶ γὰρ οὔτε ἐν ἀρεταῖς τίθεται αὐτάς, οὔτε ἐν κακίαις, καὶ τοὺς αἰτίους αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης λέγει.

Ἐὰν γὰρ φησὶ λύσωμεν μὲν τὰ δυσχερῆ, καὶ ἅ τινά οὐ πᾶσι 20 δοκεῖ ἐνστάσεως εἶδος ἔχοντα, καταλείψωμεν δὲ μόνᾳ τὰ πᾶσι δοκοῦντα, δεδευγμένον ἂν εἴη τὸ ζητούμενον.

— B, 11.=C. 1, 6. p. 129. “Ἐκστατικὸς τοῦ λογισμοῦ” οὐχ ὅτι μαίνεται, ἀλλ' ὅτι οὐ μένει· εἰς δ' ἐβουλεύσατο, ἀλλ' ἐκ τούτου εἰς ἕτερον μεταφέρεται.

Δηλονότι τὸν ἐγκρατῆ καὶ καρτερικόν, οἱ μὲν σῶφρονα λέγουσιν 25 οὐ καλῶς, οἱ δὲ οὐ λέγουσιν καλῶς· μάχεται γὰρ καὶ ἔτι ὁ ἐγκρατὴς, καὶ οὐκ οἶδμεν ὅπῃ καταχθῇ.

— B, 22=C. 3, 1. p. 129. “Ὅτι ὁ Σωκράτης ἔλεγεν οὐδένα ἐπιστάμενον ἀκρατέεσθαι, ἀλλὰ δι' ἄγνοιαν πράττειν. καὶ 30 ὅτι ὅλως πρὸς τὸν λόγον ἐμάχετο· ἔλεγε γὰρ μηδὲν ἀκρατέεσθαι ποτὲ τινά, ὃ γὰρ φησὶ τις ποιεῖ, οὐχ ὡς κακὸν πράττει, ἀλλ' ὡς καλόν· φησὶν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι οὗτος ὁ λόγος ἀμφισβητεῖ καὶ μάχεται τοῖς πᾶσι δῆλοις· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι τὸ πορνεῖν κακὸν ἐστί πρὶν ἄρξεται τοῦτο πράττειν.

1145. B, 31.=C. 3, 3. p. 130. Τοῦτο λέγει, ὅτι τινὲς οὐχ ὁμολογοῦσι τὸ μήτινα πράττειν ἔξω τοῦ βουλευθέντος αὐτῷ βελτίστου, ἀλλ' ὃ δοῖει αὐτῷ βέλτιστον, τοῦτο καὶ πράττειν, ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος· τὰ γὰρ δίκαια πάντες δοκοῦμεν καλὰ, ἀλλ' οὐ πράττομεν αὐτά· οἱ οὖν ἀκρατεῖς μὴ ἔχοντες δοῖαν ἢ ἐπιστήμην, οὐ 5 πράττουσι τὸ καλόν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡττῶνται.

1146. A, 3.=C. 3, 4. p. 130. "Οτι τῷ οὕτως ἔχοντι, καὶ οὕτως πράττοντι, ἀνεπιστημόνως δηλονότι, συγγνωμονεῖν δεῖ, τῷ δὲ πραττομένῳ, ἡγουν τῇ πράξει, οὐ συγγνωμονητέον.

— A, 9.=C. 3, 5. p. 130. Ταῦτα φησὶν ἐπιστομίζων 10 τοὺς τὸν ἐγκρατῆ σῶφρονα φάσκοντας.

— A, 11.=C. 3, 6. p. 130. 'Ο σῶφρων ἐγκρατοῦς μὲν ἄνευ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ λέγεται ἐγκρατῆς· ὅτι ὁ ἐγκρατῆς ἐπιθυμίας ἔχει φαύλας.

— A, 13.=C. 3, 7. p. 130. Ταῦτα πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ 15 ἐπὶ παντὸς εἶναι ἐμμενετικὸν τὸν ἐγκρατῆ φάσκειν.

Ἐνταῦθα διὰ τῶν ἐξῆς τριῶν ἐπιχειρημάτων δείκνυσιν, ὅτι οὐ πᾶσα ἐγκράτεια σπουδαία· ἐπειδὴ τὸ ἐναντίον ἐδόκει τισίν.

— A, 19.=C. 3, 8. p. 131. Καὶ τοῦτο φησὶν ἀναιρῶν τὸ φάσκειν τοὺς ἐγκρατεῖς ἐμμενετικούς. 20

— A, 24.=C. 3, 9. p. 131. Παράδοξον τί ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης λέγει· φησὶ γὰρ ὅτι ὁ ἄφρων ἔχων καὶ ἀκρασίαν πράξει τὰ καλὰ. ὁ μὲν γὰρ ἄφρων ἡγήσεται τὸ καλὸν ὡς κακόν, ἢ δὲ ἔχων τὴν ἀκρασίαν ὀρμήσει πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ πρᾶξιν.

— B, 14.=C. 4, 2. p. 131. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὕτως 25 εὗρομεν γεγραμμένον " πότερον τῷ περὶ ταδὶ εἶναι μόνον ἀκρατῆς, " ἢ οὐ. ἀλλὰ τὸ ὧς, ἢ οὐδὲ τῷ ὧς· ἀλλὰ τῷ ἐξ ἀμφεῖν· ἔπειτα " εἰ περὶ πάντα ἐστὶν ἀκρασία καὶ ἡ ἐγκράτεια ἢ οὐ." τοῦτο δὲ φησὶν ὁ σοφὸς, πότερον ὁ ἐγκρατῆς καὶ ἀκρατῆς, ἥτοι τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσι τὴν διαφοράν. τοῦ ἐγκρατοῦς ἄλλα τὰ ὑποκείμενα 30 μενα ἔχοντος, καὶ τοῦ ἀκρατοῦς ἕτερα· ἢ τὰ μὲν ὑποκείμενα ἔχουσι τὰ αὐτὰ, διαφέρουσι δὲ τὸ πῶς, ἥτοι τῷ τρόπῳ· καὶ ταῦτα μὲν οὕτως φησὶν ἀπορῶν· ἰστέον δὲ ὅτι ὑποκείμενα ἔχουσι τὰ αὐτά· περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἀμφοτέρω, τῷ τρόπῳ δὲ διαφέρουσιν.

1147. A, 3.=C. 4, 6. p. 132. Τοῦτο τοῦ καθόλου τοῦ ἐπὶ 35

τοῦ πράγματος παραδειγμα. οὕτως δὲ νοητέον τὸ ἡ ὅτι ξηρὸν τὸ τοιόνδε· ἀντὶ τοῦ πᾶν ξηρὸν τὸ τοιόνδε.

“Ὡστε δοκεῖν οὕτω μὲν εἶναι μηδὲν ἄτοπον,” εἰὰν ἔχῃ μὲν, μὴ θεωρεῖ δὲ, ἄλλως δὲ θαυμαστὸν, τουτέστι χαλεπὸν εἰὰν ἔχων καὶ 5 θεωρῶν ἀμαρτάνῃ.

1147. A, 12.=C. 4, 7. p. 133. γρ. καὶ διαφέρειν.

Κατὰ τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος δείκνυσιν· φημὶ δὴ τὸ ἀμαρτάνειν τινὰ δι’ ἐπιθυμίαν, ἔχοντα καὶ τὴν καθόλου καὶ τὴν μερικὴν δοῖαν.

10 A, 35. γρ. καὶ ἐκότερον.

B, 6. γρ. καὶ γίνεται.

1148. A, 2.=C. 6, 3. p. 135. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἢ μετὰ προσθέσεως καὶ ἡ ἀπλῶς λεγομένη ἀκρασία.

— A, 15.=C. 6, 4. p. 135. Δηλονότι ὁ ἐγκρατὴς καὶ ὁ 15 σῶφρων καὶ ὁ ἀκρατὴς καὶ ἀκόλαστος.

— A, 34.=C. 6, 5. p. 136. Ὁ γὰρ Σάτυρος τεθνηκότες τῷ πατρὶ ἀποκαρτερήσας ἀπέθανεν.

— B, 11.=C. 6, 6. p. 136. Ἦγουν περὶ τὰ αὐτὰ ὑποκειμένα· περὶ γὰρ τὰς δι’ ἀφῆν καὶ γεῦσιν ἡδονὰς εἰσίν.

20 Τινὰ δὲ ἔχουσι κακία καὶ ἀφροσύνη.

1150. A, 16.=C. 8, 2. p. 141. Οὕτω συντακτέον. ἐπεὶ δ’ εἶναι τῶν ἡδονῶν ἀναγκαῖαι εἰσὶ μέχρι τινός, αἱ δὲ οὐ.

— A, 27.=C. 8, 3. p. 141. Τὸ διαφέρειν ἀλλήλων συντακτέον μὲν καὶ πρὸς τὴν ἐγγὺς ἀκολουθίαν· συντακτέον δὲ καὶ 25 πρὸς τὴν ἄνωθεν, ἥτοι τὸν ἀκρατὴ καὶ καρτερικόν, ἢ ἢ οὕτως, ὥστε διαφέρειν ἀλλήλων, ὅτε ἐγκρατὴς καὶ καρτερικός· ὁ μὲν ἐγκρατὴς τότε λέγεται ἐγκρατὴς, ὅταν ἤδη νικήσῃ· ὁ δὲ καρτερικός, τῷ ἔτι μάχεσθαι λέγεται καρτερικός.

— A, 36.=C. 8, 4. p. 141. Τοῦτο φησὶν ἐνταῦθα, ὅτι καὶ 30 ὁ ἀκρατὴς μαλακίας εἶδος ἐστὶ· καταχαυνῶται γὰρ πῶς καὶ οὗτος κατὰ τὸν μαλακόν, καὶ οὐκ ἀντέχει μέχρι τέλους.

— B, 14.=C. 8, 6. p. 141. Εἰσὶ γὰρ τινες φύσει θηλυδραῖαι καὶ γυναικῶδεις κατὰ γένος, ἢ καὶ διὰ νόσον.

— B, 22.=C. 8, 8. p. 142. Φησὶν ὅτι τινὲς ἐθισθέντες 35 προγαργαλίζεσθαι, οὐ γαργαλίζονται· ὥς οὖν οὗτοι ποιῶσι καὶ

οὐδὲν ἡττῶνται γαργαλιζόμενοι, οὕτω καὶ οἱ προαισθόμενοι τοῦ πάθους, καὶ φέρειν ἐτοιμασάμενοι, οὐχ ἡττῶνται ὑπὸ τοῦ πάθους.

Εἰς δύο διαιρεῖ τὴν προπέτειαν, εἰς τοὺς ὀξεῖς καὶ εἰς τοὺς μελαγχολικούς.

5

1150. B, 30.=C. 9, 1. p. 142. Ἐλεγε γὰρ ἄνωθεν ἀπορῶν μῆποτε ὁ ἀκρατὴς ὁ αὐτός ἐστι τῶν ἀκολάστων.

*Ἦγουν ἡ ἀκολασία τὸν ἔχοντα.

1151. A, 2.=C. 9, 2. p. 142. Ὁ γὰρ λόγος ὁ ὀρθὸς ὁ ἐν αὐτοῖς οἷον προλεαίνει τὸ πάθος καὶ ἐλαττοῖ.

10

— A, 5.=C. 9, 3. p. 142. Οὐκ ἔστι φησὶν ἡ ἀκρασία τοιαύτη κακία, ὥς ἡ ἀκολασία, ἀλλὰ μερική τις, ὥσπερ ἡ ἐν τῷ Αἰθίωπι λευκότης, περὶ τοὺς ὀδόντας γάρ.

— A, 17.=C. 9, 4. p. 143. Τὰς ἀρχὰς λέγει τῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰ δεδομένα. οἷον τὸ σημεῖον ἐστὶν οὐ μέρος οὐδέν 15 οὐκ ἀπαιτεῖται γὰρ ὁ μαθηματικὸς ἀποδειξαι τοῦτο.

— A, 28.=C. 10, 1. p. 143. Κατὰ συμβεβηκὸς λέγεται τις ἐγκρατὴς καὶ ἐμμενετικός, ὅταν τῇ ψευδεὶ δόξῃ ὥς ἀληθεῖ οὔσῃ ἐμμένῃ· ὥς ὅταν, εἰ τύχοι, ἐμμένῃ τίς τῇ δόξῃ τῇ λεγούσῃ καλὸν εἶναι, τὸ τῶν ἡδονῶν μὴ ἀπέχεσθαι· ταύτην γὰρ ἀσπάζεται, διότι ἀληθὴ εἶναι ὑπαλαμβάνει· κατὰ συμβεβηκὸς οὖν ἀσπάζεται, ὥσπερ ὁ αἱρούμενος τὸ νόμισμα διὰ τὸν οἶνον· καθ' αὐτὸ μὲν γὰρ τὸν οἶνον φιλεῖ· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τὸ νόμισμα.

— B, 19.=C. 10, 2. p. 144. Ταχέως ὁ ἐγκρατὴς πεισθίσεται, καὶ τῆς ψευδοῦς δόξης ἐκσταίῃ, εἰ τὸν μετὰ ἀπυδείξεως 25 πείθοντα σχοίῃ.

— B, 12.=C. 10, 3. p. 144. Ὁ δὲ ἰσχυρογνώμων, οὐχ' ὑπὸ λόγου πιστεύει τῇ δόξῃ, ἀλλὰ ἀλόγως ἐμμένει.

Διότι ἄγονται καὶ ἡττῶνται ὑπὸ τῶν ἡδονῶν οἱ ἰσχυρογνώμονες, διὰ τοῦτο παρεικάζει αὐτοὺς τῷ ἀκρατεῖ.

30

— B, 17.=C. 10, 4. p. 144. Πεποιήται τῷ Σοφοκλεῖ Νεοπτόλεμος ἀναπειθόμενος ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεώς· ὥστε παραγενέσθαι, καὶ δι' ἀπάτης ἀφελέσθαι τοῦ Φιλοκτήτου τὰ ὄπλα· καὶ αὖ τὴν ἀπάτην ὑπὸ ἀκρασίας καλῆς ὁ Νεοπτόλεμος ἀναγγέλλων τῷ Φιλοκτήτῃ.

35

1151. B, 25.=C. 11, 5. p. 144. "Ορα ὅπως ποιεῖ τὸν ἐγκρατῆ μέσον τοῦτο ἀνωσύμου καὶ τοῦ ἀκρατοῦς.

Δ' ἕτερον δηλαδὴ ἢ τὸ μᾶλλον τί, ἢ τὸ ἥττον τί.

— B, 33.=C. 11, 6. p. 145. Τοῦτο λέγει λύνων τὰς 5 ἄνωθεν καὶ πρὸ πολλοῦ λεχθείσας ἀπορίας· ὅτι καθ' ὁμοιότητα λέγομεν πολλάκις καὶ τὸν σώφρονα ἐγκρατῆ, καὶ τὸν ἐγκρατῆ σώφρονα.

1152. A, 10.=C. 11, 7. p. 145. Τούτέστι δύναμιν ἔχων τοῦ ἐπιθυμεῖν. Δεινὸν τὸν κατὰ τὴν πανουργίαν δηλαδὴ εἰρημένον· 10 διήρησε γὰρ προλαβὼν τὴν δεινότητα, εἰς τε τὴν ἐπίτασιν τῆς φρονήσεως, καὶ εἰς τὴν πανουργίαν.

Καθὸ καὶ ἡ φρόνησις καὶ ἡ δεινότης τῶν πρὸς τὸ τέλος εὐρετική.

Οὐ μετὰ βουλῆς φησὶν· ἡ γὰρ σφοδρότης τῆς ἐπιθυμίας, οὐκ 15 ἔῃ αὐτὸν βουλεύεσθαι, ἢ τὸ ἐπίβουλον, ὡς ἄνωθεν καὶ πρὸ πολλοῦ εἴρηται, ὅτι οἱ ἐπιβουλότεροι ἀδικώτεροι.

— A, 31. Πολυχρόνιον μελέτην τὸ ἔθος λέγει.

— B, 6.=C. 11. p. 146. Καὶ τὴν εὐδαιμονίαν] εὐδαιμονία ἐστὶ ψυχῆς ἐνέργεια κατ' ἀρετὴν τελείαν ἐν βίῳ τελείῳ, 20 προστιθέναι δὲ καὶ τὸ μεθ' ἡδονῆς, ἢ οὐκ ἄνευ ἡδονῆς.

Ἐξ ὧν ἦν καὶ ὁ λέγων ἐκεῖνον "τὸ μαγεῖν ἢ αἰσθεῖν."

— B, 12.=C. 12, 4. p. 146. "Ὅλως μὲν οὖν] Ἐνταῦθα φησὶ πῶς κατεσκεύαζον μηδεμίαν ἡδονὴν εἶναι ἀγαθόν· γένεσιν δὲ φησιν τὴν ἡδονήν, ἀντὶ τοῦ ἀναπλήρωσιν· τὸ δὲ "εἰς φύσιν 25 "αἰσθητῇ" προσέθηκε, ἀντὶ τῆς μετὰ αἰσθήσεως· ἡ γὰρ ἐν τῇ τῶν βρωμάτων μεταλήψει γινομένη ἡμῖν ἡδονή, ἀναπλήρωσις ἐστὶ μετὰ αἰσθήσεως· αἰσθανόμεθα γάρ· ἔτι τὸ "αἰσθητῇ" πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἔθηκε τῆς αὐξητικῆς δυνάμεως· καὶ γὰρ αὐξάνομεν μὴ αἰσθανόμενοι.

30 Τὸ ἄλυπον] Τοῦτο ἔλεγεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἡδονὴ κίνησις τίς ἐστὶ, τὸ δὲ ἄλυπον ἡρεμία· κινήσει δὲ ἡρεμία ἐναντίον· εἰ οὖν ὁ φρόνιμος τὸ ἄλυπον διώκει καὶ τὴν ἡρεμοῦσαν κατάστασιν ἀγαθὸν οὔσαν, λείπεται τὴν ἡδονὴν κίνησιν οὔσαν, μὴ ἀγαθὸν εἶναι· ταύτην γὰρ διώκει ὁ ἀκόλαστος.

1152. B, 22. = C. 13, 1. p. 147. Φύσεις καὶ ἔξεις τὰς φύσικας ἐπιθυμίας καλεῖ.

Αἱ ἀναπληρώσεις.

Ἀπλῶς φαῦλαι ὡς αἱ νόσοι· τινί δ' οὐκ εἰσὶ φαῦλαι, ὡς τῷ ἀκρατεῖ· ἔναι δὲ, οὐδὲ τῷδε· ὡς ἡ τομὴ καὶ ἡ καῦσις, τῷ νο-5 σοῦντι· ἀλλὰ ποτε καὶ ὀλίγον χρόνον.

—— B, 30. C. 13, 2. p. 147. Ἐξιν καὶ φύσιν ἐνταῦθα τὴν θρεπτικὴν λέγει· ἦντινα δὴ καὶ ἀπομένειν¹¹ φησὶ, τῶν σαρκῶν ὑπὸ λεμοῦ ρυισκομένων.

Οἷον αἱ τῶν ψωριόντων.

10

—— B, 34. = C. 13, 3. p. 147. Ἐνταῦθα ἀναιρεῖ τὸ εἶναι τὴν ἡδονὴν γένεσιν· εἰ καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου ἐπιχειρήματι δέχεται· ἀποφαίνεται δὲ αὐτὴν ἐνέργειαν καὶ καθαυτό ἡδεῖαν· τὰς ἀποκαταστάσεις δὲ, ἡγουν γενέσεις, κατὰ συμβεβηκὸς ἡδεΐας· διὰ γὰρ τὸ τὴν ἐνέργειαν, ἥτοι τὴν ἡδονὴν ἡδεῖαν καὶ καθαυτό ἡδεῖαν 15 εἶναι, συμβαίνει καὶ τὰς ἀποκαταστάσεις ἡδεΐας εἶναι.

Δηλονότι τοῦ μὴ εἶναι τὰς ἡδονὰς γενέσεις, ἥτοι ἀναπληρώσεις.

Τὸ “γινομένων,” ἀντὶ τοῦ ἀναπληρουμένων ἡμῖν ληπτέον.

Οὐ πασῶν φησι τῶν γενέσεων ἕτερον τὸ τέλος, ἀλλὰ τῶν ἀγομένων εἰς τὴν τελείωσιν· οἷον ἐπὶ τῆς βρώσεως, ἡ βρῶσις οὐκ 20 ἔστι τέλος, οὐδὲ ἡδονή· ἀλλὰ μᾶλλον κατ' ἔνδειαν τῆς φύσεως καὶ λύπην γίνεται ἡδὲ ἀπὸ τῆς πληρώσεως ἡδονὴ τὸ τέλος.

Οὕτως συντακτέον τὸ χωρίον· δοκεῖ δὲ γενέσεις τίς εἶναι· τὴν γὰρ ἐνέργειαν γένεσιν ὥντο εἶναι· ἀντὶ τοῦ ταυτὸν ὥντο τὴν ἐνέργειαν τῇ γενέσει· τὸ δὲ “ὅτι κυρίως ἀγαθόν,” πρὸς τὴν ἐνέρ- 25 γειαν συντακτέον· ἢ ἢ τὸ ὅλον, οὕτως δοκεῖ δὲ γενέσεις εἶναι· τὴν γὰρ ἐνέργειαν γένεσιν οἶοντα εἶναι· ὅτι κυρίως ἀγαθόν· ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ κυρίως ἀγαθόν, δηλονότι ἡ ἐνέργεια.

C. 13, 4. p. 148. Τοῦτο λέγει, ὅτι ἀπὸ τοῦ σωφρονεῖν ἡδονὴ ἢ προγινομένη τῷ σώφρονι οὐκ ἐμποδίζει τῇ σωφροσύνῃ, ἀλλ' ἢ 30 ἀλλοτρία, ἡγουν ἢ τῆς ἀκολασίας.

C. 13, 6. p. 148. Δυνάμεις λέγει τὰς ἔξεις· ὅτι ἐφ' ὅσον ἀπρακεῖ ὁ ἔχων τὴν ἔξιν, δυνάμει δοκεῖ ἔχειν ταύτην καθὼ καὶ τὸ παιδίον δυνάμει λέγομεν γραμματικόν· ἀλλὰ ἐπὶ μὲν τοῦ

¹¹ ἀπομένη Cod.

παιδίου, ἡ δύναμις πόρρω ἐστὶ πρὸς τὴν ἐνέργειαν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἔξιν ἔχοντος καὶ ἀπρακτοῦντος, οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὅτε θελήσει ὁ τοιοῦτος πράττει.

C. 13, 7. p. 148. Τὸ δὲ “τῷ αὐτῷ λύνονται” τοῦτο δηλοῖ, 5 ὅτι τῶν ἡδονῶν αἱ μὲν ἀπλῶς φαῦλαι, τινὲ δὲ οὐ· εἶναι δὲ οὐδὲ τῷδε· καὶ ἐκ τούτου λύεται πάντα.

Ἦγουν ὁ φρόνιμος διώκει τὸ μὴ λυπεῖσθαι ἐν τῇ τούτων τῶν ἡδονῶν ἀποχῇ, ἧς διώκει τὰ παιδία καὶ τὰ θηρία· ἔτι δὲ καὶ ὁ ἀκόλαστος.

10 “Ὅτι ἡ λύπη καθὸ λύπη, αὐτὴ καθ' αὐτὴν κακόν· ἔστι δὲ καὶ τις λύπη οὐχ ἀπλῶς κακόν, ἀλλὰ πῇ· οἷον ἡ ἐπὶ θανάτῳ παίδων ἢ γυναικὸς λύπη οὐκ ἔστιν ἀπλῶς κακόν· ἐνδέχεται γὰρ λυπεῖσθαι ἐπὶ τοιούτοις· θηριωδίας γὰρ τὸ μὴ λυπεῖσθαι· πῇ δὲ κακόν, ἦτοι κατὰ τοῦτο καθὸ οὐκ ἔστι πενθεῖν καὶ γεωμετρεῖν φασί. 15 πρὸς γὰρ γνώσεως ἀρετὴν ἐμποδίζει ἡ λύπη.

— B, 5.=C. 14, 1. p. 149. Ὁ Σπεύσιππος ἔλεγε τὴν λύπην καὶ τὴν ἡδονὴν ἐναντία κακὰ εἶναι· μέσον δὲ κατάστημα τὴν ἀλυπίαν· ἐλέγχεται δὲ κακῶς λέγων· οὐ γὰρ πᾶσα εὐρίσκεται ἡδονὴ φαύλη, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἡδοναὶ ἀγαθαί, οἷον αἱ τῶν σωφρόνων· 20 οὐδὲ πανταχοῦ· ἢ πάντα ἔμμεσά· εἰσι· ἵνα τῇ φυγῇ τῶν ἄκρων τὸ μέσον προκρίνωμεν.

— B, 9.=C. 14, 2. p. 149. Τὸ “ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον” καὶ τὰ ἐφεξῆς κείμενα, τοῦτο ἐμφαίνει· ὅτι καὶ ἀναγκαῖον τὸ ζητούμενον ἄριστον εἶναι τὴν ἡδονήν· εἰ γὰρ ἡ ἡδονὴ κατὰ τὸν 25 ἀποδοθέντα ταύτης ὀρισμένη κοινωνεῖ τῇ εὐδαιμονίᾳ· ἐνέργεια οὕση ἀνεμποδίστῳ κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν· ἔστι δὲ ἡ εὐδαιμονία τὸ ἄριστον, ἔσται πάντως καὶ ἡ κυρίως ἡδονὴ τὸ ἄριστον.

— B, 17.=C. 14, 10. p. 129. Τύχη ἐστὶ ροπὴ θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους, καθ' Ἑλλήνας.

30 Ἄνευ γὰρ τῆς περὶ τοῦ θεοῦ ροπῆς, καὶ τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ οὐδὲν ἐνεργεῖ.

— B, 20.=C. 14, 14. p. 129. Ἡ εὐτυχία πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν ὀρίζεται· ἐφ' ὅσον συνιστᾷ αὐτὴν, ὥστε μὴ ἐμποδίζεσθαι· εἰ δὲ ἐπὶ πλεόν ἐκταθῇ, ταχά κεν καὶ εἰς ἐπιθυμίας 35 ἀτόπους ἄξει τὸν ἔχοντα.

1152. B, 25.=C. 14, 18. p. 129. Τὸ “ πῶς ” προσέθηκεν, ὅτι πάντα τὰ ζῶα τὴν ὄντως ἡδονὴν ἐκείνην διώκει· ὡσαύτως καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ εἰς τὴν ψευδῇ κατολισθαίνουσιν ἡδονήν· εἰ δέ τιμι ἀνθρώπῳ γένοιτο κατορθῶσαι τὴν πρώτην, ἔσται αὕτη τὸ ἄριστον.

C. 14, 23. p. 129. Τὸ “ οὐχ ἦν οἶονται, οὐδ’ ἦν ἂν φαῖεν ” 5 τοῖον ἔχει τὸν σκοπόν· ὅτι διώκουσι τὴν ἡδονὴν τὴν ἔχουσαν τὰς ὑπερβολάς· ἥτοι τὴν σωμάτων νομίζονται ταύτην εἶναι τὴν κυρίως ἡδονήν.

C. 14, 24. p. 129. Τὸ δὲ “ φύσει ἔχει τὶ θεῖον καὶ τὰ ζῶα, ” τοιοῦτόν ἐστι, ὅτι τὸ συνισταν τὴν ἰδίαν οὐσίαν, θεῖόν ἐστι, καὶ τὸ 10 προνοεῖσθαι αὐτῆς· καὶ θεοῦ γὰρ αὐτοῦ τοῦτο δέδοται.

1154. A, 1.=C. 14, 7. p. 150. Ἄλλην δόξαν ἀνατρέπει τὴν λέγουσαν, ὅτι ἡ ἡδονὴ οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακόν· ὁμοίως οὐδὲ ἡ λύπη.

Ἐναντίον ποιεῖ ὁ φαῦλος, δηλονότι ἐπὶ τῆς λύπης· ἐν γὰρ ταῖς 15 ἡδοναῖς τὰς ὑπερβολὰς αἰρούμενος, ἐν ταῖς λύπαις οὐχὶ τὰς ὑπερβαλλούσας φεύγει, ἀλλὰ καὶ τὰς τυχοῦσας καὶ ἐλαχίστας λύπας.

Αἰρετὰς σφοδρὰ ἡδονὰς καλεῖ, οἷον τὰς τῆς γνώσεως καὶ τῶν 20 ἄλλων ἀρετῶν.

— A, 10.=C. 14, 7. p. 150. Τὸ “ διατί αἱ ἐναντίαι “ λύπαι μοχθηραί, ” πρὸς τὰς σωματικὰς ἀπέδωκεν ἡδονὰς, λέγων ὅτι ἐν ἐνὶ ὀφείλει ἀντικειῖσθαι, ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν, πῶς καὶ αὗται μοχθηραί αἱ ἡδοναί, καὶ αἱ ἐναντίαι λύπαι ταύταις μοχθηραί· εἴτα ἐπάγει λύσιν, μίαν μὲν, ὅτι αἱ σωματικαὶ ἡδοναί 25 ἀναγκαῖαι εἰσὶν· οἷον, ἀναγκαῖον τὸ φαγεῖν τὸ ζῶον καὶ πιεῖν· ἄνευ γὰρ τούτων, οὐ ζήσεται, τὸ δ’ ἀναγκαῖον, ἀγαθόν, καθὼ ἀναγκαῖον· ἡ καὶ τοιοῦτον ἀγαθόν, οἷόν ἐστι τὸ μὴ κακόν. καὶ γὰρ μὴ κυρίως ἀγαθὸν φησὶ τίς τοῦτο εἶναι, ἀλλὰ γε τέως, οὐδὲ κακόν· τὸ δὲ μὴ κακόν ἀγαθόν ἐστι, καὶ ἀντίκειται ταύτῃ καλῶς ἡ λύπη. 30

Οἷον ἡ τῶν σωφρόνων ἡδονή, καὶ ἡ μέχρι τινός, κυρίως ἀγαθὴ, οἷον τῶν ἔξεων καὶ κινήσεων.

Τοῦτο προτίθησιν, ὅτι τῆς ἔξεως τῆς κατὰ γνῶσιν, καὶ τῆς κατ’ αὐτὴν κινήσεως, ἡγουν ἐνεργείας, οὐκ ἔστιν ὑπερβολή· ἡ γὰρ ὑπερβολὴ κακιζόμενον ἐστίν, ὡς ἐπὶ τῶν ἡδονῶν, καὶ ἐφ’ ὅσων 35

ἔξεων, οὐκ ἔστιν ὑπερβολὴ τοῦ βελτίονος, οὐδὲ τῆς κατ' αὐτὰς ἡδονῆς ἔστιν ὑπερβολή, ἡγουν ψόγος. θεωρῶν γάρ τις ὑψηλὰ θεωρήματα, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἀμέτρως εὐφραϊνόμενος, οὐ κακιστέος.

Οὗτος ὁ νοῦς τοῦ χωρίου· ὅτι ὥσπερ ἐστὶ παρὰ τῷ φαύλῳ ἡ ὑπερβολὴ τῶν ἡδονῶν, οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ καὶ λύπη ὑπερβολὴν ἀντικειμένη τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἡδονῇ τοῦ φαύλου, ἀλλ' ἢ ἐκείνη ἡ λύπη ἐστὶν ἐναντία τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἡδονῶν, ἢ ἐλαχίστη καὶ μικρά.

1154. A, 28.=C. 15, 4. p. 151. Τῇ γὰρ παρουσίᾳ τῆς 10 δίδυμης ἐπεισελθούσα ἡ τοῦ πίνειν ἡδονή, ἡδυτέρα, παρ' ὃ πέφυκε, δοκεῖ.

Εἰπὼν ἄνωθεν διατί αἱ σωματικαὶ ἡδوناὶ δοκοῦσι μὴ οὔσαι τοιαῦται, καὶ ἐπεμβαλὼν μεταξὺ διατί δοκοῦσιν οὐ σπουδαῖαι, νῦν πάλιν φησὶ διατί ἀγαθαὶ φαίνονται καὶ διώκονται.

15 — B, 13.=C. 15, 6. p. 151. Ἦτε ἐναντία, ὥς ἡ ἀπὸ τοῦ πίνειν ἡδονὴ τὴν ἀπὸ τοῦ διψῆν ἐξελαύνει λύπην· ἡ δὲ τυχοῦσα ἡδονὴ διώκει τὴν λύπην· ὥς ἡ ἐκ μελῶν ἡδονὴ πολλάκις καὶ μεγίστας ἐκκρούει λύπας.

— B, 15.=C. 15, 7. p. 151. Δηλονότι ἔξεις καὶ 20 κινήσεις.

Οἷον φύσει ἡδὺ, τὸ ὄρῃν, τὸ ἀκούειν.

Ἐπομένον τὴν θρεπτικὴν δύναμιν φησίν.

— B, 32.=C. 15, 8. p. 152. Τὴν τοῦ νοεῖν ἑαυτόν. τὸ “οὐ γὰρ μόνον κινήσεώς ἐστιν ἐνέργεια,” φησὶν, “ἀλλὰ καὶ ἀκίνη- 25 “σίας,” ὥσπερ τινὸς ἀντιλέγοντος μὴ ἡδεσθαι τὸν θεόν· ἐν ἀκινή- σιᾳ γὰρ εἶναι, τὴν δ' ἡδονὴν ἐν κινήσει τυγχάνειν. τοῦτο οὖν λύειν ἐπιχειρῶν ταῦτα φησίν.

Ἡ τοῦ θεοῦ ἡδονὴ ἐν τῷ ἀναλλοιώτῳ τῆς αὐτοῦ οὐσίας θεωρεῖται, ἢ ἐν κινήσει καὶ μεταβολῇ· μεταβολὴ δὲ πάντων τῶν κακῶν 30 δηλονότι, γλυκύ.

LIB. VIII.

C. 1, 1. p. 152. Ἀρετὴ μὲν ὥς μέση οὔσα θηριωδίας τῆς καλουμένης ἀνωνύμου, καὶ τῆς κυλακείας· μετ' ἀρετῆς δὲ, ὅτι 35 τῶν σπουδαίων μάλιστα πέφυκεν ἡ φιλία εἶναι, τῶν φαύλων δὲ

οὐδαμῶς· ὁ γὰρ φαῦλος οὔτε πρὸς ἑαυτὸν φίλος, οὔτε πρὸς ἄλλον.

1155. A, 5. = C. 1, 4. p. 153. Ὅτι ἡ φιλία ὑπὸ τὴν δικαιοσύνην ἀνάγεται ὡς γινομένη ὑπ' αὐτῆς.

Ὅτι οἱ νομοθέται περὶ ὁμοιοῖας μὲν λέγουσι, περὶ φιλίας δὲ 5 οὐ· ἀλλ' εἰ περὶ ὁμοιοῖας, τάχα δὴ καὶ περὶ φιλίας. ἡ γὰρ ὁμόνοια ὁμοιόν τι τῇ φιλίᾳ ἔοικεν εἶναι.

Τὸ τοῦ ἴσου νεμητικὸν καὶ ἐπανορθωτικόν.

Ἦγουν, οἱ δὲ κατὰ ἐναντίωσιν λέγουσι τὴν φιλίαν συνίστασθαι, ὡς τὸ “ἐρᾶν ὄμβρου γαῖαν ξηρανθεῖσαν” ἐρᾶν δὲ οὐρανὸν πληροῦ- 10 “μενον ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν.”

— B. 12. = C. 1, 7. p. 154. “Πότερον ἐν εἶδος τῆς φιλίας” τουτέστι συνωνύμως κατηγορεῖται ἡ φιλία τῶν ὑπ' αὐτὴν, ἢ πλείω ἀντὶ τοῦ ὁμωνύμως. Ἐλεγον τινές, συνωνύμως κατηγορεῖν τὴν φιλίαν τῶν ὑπ' αὐτὴν, διὰ τὸ δέχεσθαι τὰ ὑπ' αὐτὴν εἶδη τὸ 15 μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον· ὥσπερ καὶ τὸ χρῶμα συνωνύμως κατὰ λευκοῦ καὶ μέλανος κατηγορεῖται, ἅτινα ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. ἀναιροῦνται δὲ οἱ ταῦτα φάσκοντες διὰ τῆς τοῦ ὄντος κατηγορίας. ἐκεῖνο γὰρ κατὰ οὐσίας καὶ ποιοῦ καὶ ποσοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν κατηγορούμενον, ἅτινα μᾶλλον καὶ ἥττον εἰσὶν 20 ὄντα, ὅμως τὸ ὄν ὁμωνύμως κατ' αὐτῶν κατηγορεῖται.

1156. A, 4. = C. 2, 1. p. 154. Ἦγουν διὰ τὸ ἀγαθὸν, διὰ τὸ χρήσιμον, διὰ τὸ ἡδύ.

Τὰς φιλήσεις ὡς ἕξεις οὐ λαμβάνουσιν, ἀλλ' ὡς πάθη.

Ταύτῃ τῇ φιλήσει.

25

— A, 23. = C. 3, 4. p. 156. Ἡ διὰ τὸ χρήσιμον· οἱ γὰρ γέροντες χρήζουσι χειραγωγίας καὶ τοῦ διδόνθαι αὐτοῖς τὰ χρειώδη· καὶ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων δὲ καὶ νέων ἐκείνοις δοκεῖ ἡ τοιαύτη φιλία γίνεσθαι. ὅσοι μὴ τὸ ἡδὺ ἀλλὰ τὸ ὠφέλιμον διώ- 30 κουσιν καὶ συμφέρον.

Ἦγουν ὅσοι τὴν διὰ τὸ χρήσιμον φιλίαν.

— B, 11. = C. 3, 4. p. 155. Οὐ διὰ τὸ ἡδὺ ἢ τὸ χρήσιμον δηλαδὴ ἢ ἄλλό τι. εἰ γὰρ τις δι' ἐν τούτων τὸν φίλον αὐτοῦ ἀγαπᾷ, οὐ καθ' αὐτὸ φιλεῖ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός.

— B, 17. = C. 4, 1. p. 155. Τῶν ἀγαθῶν καὶ σπουδαίων 35

ἡ φιλία συνάπτει ἐν αὐτῇ πάντα ὅσα τοῖς φίλοις δεῖ ὑπάρχειν. εἶεν δ' ἂν ταῦτα· τό τε ὠφέλιμον καὶ τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ἡδύ· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τελεία ἐστίν.

1156. B, 31.=C. 4, 8. p. 157. Τοῦτο λέγει, ὅτι οὐκ εἰσὶ 5 φίλοι, εἰ μὴ πρότερον γένωνται φιλητοὶ, καὶ ἀλλήλους εἰδή-
σουσιν.

“Οτι καθ' ὁμοιότητα τῆς τελείας φιλίας λέγονται καὶ αἱ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον φιλίαι. διότι γὰρ ἀπλῶς καὶ καθ' αὐτὸ ἔχει τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ἡδὺ ἡ τελεία φιλία· ἔχουσι δὲ καὶ 10 αὗται ταῦτα· διὰ τοῦτο ὀνομάζονται φιλίαι.

— A, 3.=C. 5, 1. p. 157. “Οτι τότε μένουσιν αἱ φιλίαι αἱ περὶ τὴν τελείαν, ὅταν γίνηται παρ' ἀλλήλων ἡ ἡδονή· ἤγουν μὴ ἀπὸ τοῦ ἐνός, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου· καὶ μὴ γίνηται ὡς ἐραστοῦ καὶ ἐρωμένου· οὐχ ὁμοία γάρ ἐστίν ἐν τούτοις ἡ ἡδονή· 15 ἀλλ' ὡς ἐρώντων ἀμφοτέρων, ἢ ἀλλήλων, ἢ τοῦ αὐτοῦ. τηνικαῦτα γὰρ διαμένει ἡ φιλία.

— A, 25.=C. 5, 4. p. 158. Δευτέραν αἰτίαν λέγει, ὅτου χάριν τοὺς δι' ἡδονὴν ἢ τὸ χρήσιμον λέγομεν φίλους.

Διαφοραὶ δὲ τῆς φιλίας πλείω· οὐ γάρ ἐστίν ἡ φιλία συνω- 20 νύμως κατηγορουμένη ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἓν. τοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἔδειξε, καὶ ὅτι ἐν οἷς τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον.

— C. 5, 5. p. 157. Τοῦτο φησὶν ἐνταῦθα, ὡς οὐ πάνυ δια- μένουσιν αἱ φιλίαι, αἱ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον ἔχουσαι, ὥσπερ 25 τοῦ ἐραστοῦ καὶ ἐρωμένου, οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ ἀντιδιδόασιν ἀμφο-
τεροί· ἀλλ' ὁ μὲν ἐρώμενος ἡδονὴν τῷ ἐραστῇ δίδωσι τὴν ἀπὸ τοῦ οἰκείου εἵδους· ὁ δ' ἐραστὴς αὐτῷ χρυσὸν ἀντιδίδωσιν· αἱ δ' αὖ τὸ χρήσιμον μόνως παρ' ἑκατέρων ἔχουσαι, καὶ αὖ τὸ ἡδὺ μόνως, παραμόνιμοι εἰσὶν· ἢ καὶ οὕτως· “οὐ πάνυ αὔται συνάπτουσιν” 30 ἀντὶ τοῦ αἱ τοιαῦται φιλίαι οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς ὁμοῦ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ ἡ τελεία.

— B, 4.=C. 6, 2. p. 159. Στρυφνοὺς φασί, τοὺς παρ' ἡμῖν ξηροὺς λεγομένους, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀγρίους.

— B, 23.=C. 6, 7. p. 159. Ἑταιρικὴν φησι τὴν τῶν παί- 35 δων φιλίαν. φιλοῦσι γὰρ συνδιάγειν μετ' ἀλλήλων οἱ παῖδες,

τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ἄνω συντακτέον, τὸ οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐστὶ φίλων, ὥς τὸ συζῆν.

1156. B, 28.=C. 7, 1. p. 159. Διὰ τε τὸ χρήσιμον ὁμοῦ καὶ τὸ ἡδὺ, καὶ τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν· καὶ τὸ ἀλλήλους εὐεργετεῖν καθ' αὐτὸ, καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός. 5

*Εφησε καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν, ὅτι φίλησις ὑπάρχει ἐν τῷ οἴῳ, φιλία δ' οὐ· ἡ γὰρ φιλία φησὶν ἐν ἀντιπεπονησίᾳ ἐστίν.

1158. A, 24.=C. 7, 4. p. 160. Οὐ μόνον τὸ λυπηρὸν οὐδεὶς ἂν ὑπενέγκοι συνεχῶς βλαβερὸν δοκοῦν, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἀγαθὸν εἴη τὸ τοιοῦτον, καὶ λυπῇ ὑπομείνεί τις. ἔτι καὶ ἐτέρως φησὶν, ὅτι 10 οὐδὲ τὴν εὐδαιμονίαν ἤνεγκεν ὁ μακάριος, εἴπερ λυπηρά τις ἦν.

*Εν ἐξουσίαις δὲ τοὺς βασιλεῖς λέγει καὶ τυράννους.

— A, 32.=C. 7, 6. p. 161. Ἀλλὰ τῷ ὑπερέχοντι καὶ πλουσίῳ οὐ γίνεται ὁ σπουδαῖος φίλος, ἔχοντι τῷ πλουσίῳ καὶ τὴν ἐπ' ἀρετῇ ὑπεροχὴν, ἂν μὴ ὑπερέχεται καὶ νικᾶται ὁ πλούσιος παρὰ 15 τοῦ σπουδαίου τῇ ἀρετῇ, ἀνάλογον ὑπερεχόμενος ὁ αὐτὸς πλούσιος, ὅσον ὑπερέχει τοῦ σπουδαίου τῷ πλούτῳ· ἂν δὲ μὴ, οὐκ ἰσάζει.

Δηλονότι αἱ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χρήσιμον, ἐν ἰσότητι τῆς κυρίως φιλίας· ἐμφέρειαν γάρ τινα πρὸς ἐκείνην κέκτηνται. 20

1159. B, 19.=C. 10, 7. p. 164. Εἰπὼν ὅτι ἐξ ἐναντίων δοκεῖ γίνεσθαι ἡ φιλία, νῦν λύει τὸ τοιοῦτον, καὶ φησὶν ὅτι οὐ καθ' αὐτὸ ἐφίεται τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου, ὥστε γενέσθαι φιλίαν, ἀλλ' ὀρεγόμενον τοῦ μέσου, ὥστε κατὰ συμβεβηκὸς ἐφίεται τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου. 25

— B, 31.=C. 11, 2. p. 165. Τοῖς γὰρ ἐμπορευομένοις οὐ πάντα κοινά· οὐ γὰρ εἰ ὁ μὲν εἰσενέγκοι τρεῖς μῶας, ὁ δὲ δέκα, ὁμοίως τύχη· ἐν ταῖς διανομαῖς, ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων.

1160. A. 18.=C. 11, 5. p. 165. Αἱ γὰρ τῶν πλωτήρων καὶ 30 συστρατιωτῶν καὶ λοιπῶν φιλίαι, τοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος συμφέροντος μόνου ἐφίενται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦ ἀλλήλοις συμφέροντος ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλ' ἄχρις οὗ συμπλέουσιν, ἢ συμπολεμοῦσι.

*Ὡν ἕκαστος ὠνεῖται διὰ χρημάτων, οἷα ἐστὶ τὸ κομμέρκιον, καὶ τὰ λοιπά.

1160. B, 29.=C. 12, 4. p. 167. "Ὡσπερ γὰρ διαφέρει ὁ πατὴρ τοῦ δεσπότου, οὕτω διαφέρει καὶ ἡ τοῦ πατρὸς ἀρχὴ ἢ πρὸς υἱόν, καὶ τῆς τοῦ δεσπότου πρὸς δοῦλον.

— B, 34.=C. 12, 5. p. 167. Τοῦτο λέγει, ὅτι ἐὰν ἐπιχειρήσῃ ὁ ἀνὴρ καὶ τοῦ τυχόντος κυριεύειν καὶ τῶν ἐφειμένων τῇ γυναικί, διέφθειρε τὴν οἰκείαν ἀρχήν· καὶ ὥσπερ ἐξ ἀριστοκρατίας τρόπον τινὰ εἰς ὀλιγαρχίαν καθίστησιν ἄρχων κακῶς.

Πολὺν κλῆρον ἢ προῖκα πολλὴν ἀγαγοῦσαι τοῖς ἀνδράσι.

— A. 21.=C, 13, 2. p. 168. Οἷον δίκαιον ἔχει ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ τρέφειν αὐτὸν καὶ ἐνδύειν καὶ διδάσκειν, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁ υἱός, ἀλλὰ τὸ ὑποτάσσεσθαι τῷ πατρί, τὸ τιμᾶν αὐτόν.

Τῇ τῶν ἀδελφῶν φιλίᾳ.

— A, 28.=C. 13, 6. p. 168. Τοῦτο λέγει ἐνταῦθα, ὅτι καὶ μικρόν τι παρεκβαίνει τὸ κατ' αὐτὸν δίκαιον, οἷον εἰ ἀπαιτοῖ τιμᾶσθαι, μικρόν τι πλέον ἀπαιτήσῃ τοῦτο γίνεσθαι.

Διὰ τὸ ἀγαθόν, διὰ τὸ ἡδὺν, καὶ διὰ τὸ χρήσιμον.

— B, 6.=C. 15, 2. p. 171. Τὸ "ἢ μάλιστα" προσέθηκεν, ὅτι καὶ ἐν τῇ διὰ τὸ ἡδὺν φιλίᾳ γίνονται ἐγκλήματα, ὅτι ἤττον με εὐφρανας τοῦ δέοντος.

— B, 13.=C. 15, 3. p. 171. "Οὐ πάνυ δέ," οὐδὲ ἐπὶ τοῖς δι' ἡδονὴν φιλοῦσι γίνεται ἐγκλήματα.

— B, 20.=C. 15, 5. p. 172. Ἀγραφον λέγει τὸ φυσικόν, τὸ δὲ κατὰ νόμον τὸ ἐν νομιμότητι.

25 Γίνεσθαι δέ φησι τὰ ἐγκλήματα, ὅταν μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν συναλλάξωσι καὶ διαλύωνται· εἰ γὰρ ὁ μὲν, ἦτοι ὁ δούς, ὡς δανείσας τῷ λαβόντι δέδωκε· ὁ δὲ δῶρον λαβεῖν παρ' ἐκείνου ὑπέληφε, καὶ μὴ ἀντιδίδωσιν, ἐγκλήματα αὐτοῖς εἰκότως ἐφέπονται. τοῦτο δὲ συμβαίνει γίνεσθαι ἐν ταῖς μὴ καθ' ὁμολογίαν δόσεσι.

1163. A, 16.=C. 15, 8. p. 173. Τοῦτο δὲ συμβαίνει τὸ μὴ καθ' ὁμολογίαν ποιῆσθαι τὰς δόσεις, διὰ τὸ βούλεσθαι τοὺς διδόντας δοκεῖν τοῖς πολλοῖς, ὡς οὐ δανείζουσιν, ἀλλὰ δωροῦνται τοῖς φίλοις· βούλονται γὰρ οὕτω δοκεῖν τοῖς πολλοῖς, καὶ καλὸν

μέγα τὴν τῶν πολλῶν νομίζουσι· ἀλλὰ καὶ οὕτως προαιροῦνται τὰ αὐτοῖς ὠφέλιμα, καὶ ἀντιλαμβάνειν σπουδάζουσιν.

1163. B, 9.=C. 16, 3. p. 174. Τοῦτο πρὸς τὸ ἄνω ἀποδοτέον, ἡγουν πρὸς τὸ τῷ ὑπερέχοντι τιμῆς δεῖν πλέον νέμειν. οὐ γὰρ τὸ ἔλαττον τις ἐν ἅσασιν ὑπομένει. ὁ γὰρ ἐν τῷ διδόναι χρήματα 5 τὸ ἔλαττον ἔχων, ὀφείλει τὸ πλέον ἔχειν ἐν τῇ τιμῇ.

Πολλὰ ἐμποδίζει τῷ νόηματι ἡ τῆς δοτικῆς χρῆσις. τοῦτο γὰρ παριστᾷ τὸ νόημα. ὅτι ἐπὶ τῶν φίλων τῶν ἀνίσων, τὸν εἰς χρήματα ὠφελούμενον καὶ μὴ εἰς ἀρετὴν, δεῖ ἀνταποδιδόναι τιμὴν ἀντὶ τῶν χρημάτων, τῷ ὠφελοῦντι καὶ διδόντι τὰ χρήματα. ὥσπερ 10 δέ τινας ἐπαγαγόντος, καὶ ποία τιμὴ τῆς ἀρετῆς ἀξία καθέστηκεν; λέγει, εἰ καὶ μὴ δυνατόν τὴν ἀξίαν ἀποδιδόναι τιμὴν, ἀλλ' οὖν τὴν κατὰ δύναμιν ἀποδοτέον.

— B, 19.=C. 16, 4. p. 174. Τὸν χρεωστοῦντα γὰρ υἱὸν δεῖ ἀποδιδόναι τῷ πατρί.

15

Τοῦ υἱοῦ δηλαδὴ.

LIB. IX.

1163. B, 32.=C. 1, 1. p. 175. Ταῖς μὴ ἐν ἐχούσαις τὸ ζητούμενον, ἀλλὰ ἄλλο καὶ ἄλλο. ὥς τοῦ μὲν δι' ἡδονὴν φιλοῦντος, τοῦ δὲ διὰ τὰ χρήματα.

20

Τὸ ὑπερβολικὸν ὑπισχνεῖσθαι.

Συμφωνία.

Τοῖς τὰ φιλόσοφα διδάσκουσι.

Ἦγουν συμπεφωνημένης ἢ ἐπὶ δόσει.

Τὸν πρῶτον λαμβάνοντα καὶ ἔχοντα τὴν ὠφέλειαν, ἢ τὴν 25 ἡδονήν.

Εὐθύνας.

Καθὼ δηλαδὴ χρησιμεύουσιν.

Ὡστε καὶ τοῖς πᾶσι δοκεῖν τοιοῦτος.

Προκόψας ἐν ἀρετῇ καὶ τῶν τελεωτέρων θεωρημάτων κατα- 30 τρυφήσας.

1166. A, 1.=C. 4, 1. p. 180. Τοῦτο παρίστησι ἐνταῦθα, ὅτι τὰ φιλικὰ καὶ οἷς χαρακτηρίζεται φιλία, εἴη δ' ἂν φιλικὸν

τὸ ἀγαπᾶν τὸν φίλον, ζῆν καὶ χαίρειν καὶ πλουτεῖν, καὶ εὐθηνεῖσθαι τοῖς ἀγαθοῖς, ἐκ τῶν πρὸς ἑαυτὸν ἐληλυθέναι ἔοικε· καὶ ἐξ ὧν θέλει τις ἑαυτὸν, ἡγουν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. ἃ γὰρ εἰς ἑαυτὸν τις θέλει, ταῦτα καὶ εἰς τὸν φίλον, εἴπερ ἄλλος αὐτὸς ὁ φίλος.

5 Τοῖς δὲ μὴ κυρίως φίλοις.

Ἐὰν δὲ “προσκεκρουκότες” εἴπῃς δίχα τοῦ μὴ, οὕτω νοητέον. οἱ προσκεκρουκότες διελύσαντο τὴν φιλίαν ἀναγκαίως· δεῖ δὲ καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ τῆς παλαιᾶς μνημονεύειν συνηθείας καὶ ἀπονέμειν τι αὐτῇ. ἔσται δὲ τοῦτο, τὸ ἐθέλειν ζῆν αὐτούς

10 ἀπλῶς.

1166. A, 20.=C. 4, 4. p. 180. Ἀλλοιωθεῖς δὲ καὶ ἡ ἀποκτεινωθεῖς, φέρε εἰπεῖν, ἢ δένδρον γενόμενος, οὐδεὶς αἰρεῖται ἔχειν τὰ ἀγαθὰ. τὸ “μάλιστα” εἶπε, ἐπεὶ ὁ ἄνθρωπος οὐ φαίνεται ἐν ψυχῇ μόνος, ἀλλὰ καὶ ἐν σώματι καὶ ἄλλοις.

15 Συναλγεῖ τοῦ καλοῦ διαμαρτάνων.

— A, 35.=C. 4, 6. p. 181. Δύο κατὰ τὰ ὑποκείμενα, ἡ καὶ πλείω. καὶ γὰρ ἐν μέσῳ δύο τὸ ἐλάχιστον τοῦτε φιλοῦντος καὶ τοῦ φιλουμένου τεθεώρηται ἡ φιλία.

— B, 10.=C. 4, 8. p. 181. Οἷον τοῦ βοηθῆσαι τῇ πα-
20 τριδὶ ἀγαθοῦ νομιζομένου αὐτοῖς.

1167. A, 24.=C. 6, 1. p. 183. Ἡ ὁμογνωμονοῦντας, ὡς γένος δοκεῖ ὁμονοίας καὶ ὁμοδοξίας.

Ἐκ πονηροῦ καταγομένους (sic).

Ἐπευφραίνεσθαι τῷ εὐεργετουμένῳ.

25 Τοῖς ὑπερνικῶσι κατὰ τὸ εὐεργετεῖν.

— A, 33.=C. 8, 1. p. 186. Τὸ “οὐδὲν ἀφ’ ἑαυτοῦ” οὕτω νοητέον ὅτι οὐκ ἄπο ἀλλὰ δι’ ἑαυτὸν τοῦτο ἐνταῦθα παρίστησιν, ὅτι ἐπὶ τῆς προτεθείσης ἀπορίας περὶ τοῦ δεῖν φιλεῖν ἑαυτὸν, διαφωνεῖ τὰ ἔργα τοῖς λόγοις. βλέπομεν γὰρ καὶ τὸν ἐπιεικῆ καὶ
30 τὸν φαῦλον ἑαυτοὺς ἀγαπῶντας. ἀλλ’ ὁ μὲν ἐπιεικὴς πάντα πράττει διὰ τὸ καλὸν, ὁ δὲ φαῦλος διὰ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς, καὶ τοιαῦτα ἔτερα.

Ταῦτα ἕως τοῦ “ἀπορεῖται δ’ εἰκότως,” κατασκευὴ ἐστίν, ὅτι δεῖ φιλεῖν ἑαυτὸν, ἐπειδὴ καὶ τὸν φίλον. φίλος δὲ μάλιστα αὐτὸς
35 ἑαυτῷ τίς τυγχάνει.

1167. B, 11.=C. 8, 2. p. 186. Διττῶν ὄντων τῶν λόγων· καὶ τοῦ μὲν λέγοντος δεῖν φιλεῖν ἑαυτὸν, τοῦ δὲ τὸν φίλαντον διαβάλλοντος, ποτέρῳ ἀκολουθητέον;

— B, 22.=C. 8, 4. p. 186. Ὀνειδιστικῶς τὸ φίλαντον ἐπιλέγεται.

5

Τῷ λογιστικῷ δηλονότι, ὅπερ ὁ ἄνθρωπος κυρίως. θυμὸς γὰρ καὶ ἐπιθυμία κοινὰ καὶ τοῖς ἀλόγοις.

1169. A, 2.=C. 8, 6. p. 187. Ὅτι οἱ μετὰ λόγου πράττοντας, οὗτοι πράττουσιν ἐκουσίως. οἱ δὲ τοῦ λόγου δίχα, οὐχ ἐκουσίως. οὐδὲ γὰρ κατὰ ἄνθρωπον πράττουσιν.

10

— A, 10.=C. 8. p. 163, 5. Τοῦτο λέγει ἐνταῦθα, ὅτι τὰ δέοντα πάντες κοινῶς ἀποδέχονται, καὶ φαῦλοι καὶ ἀγαθοί· ἰδίᾳ δὲ ἐκάστῳ τῷ κατορθοῦντι καὶ πράττοντι αὐτὰ τὰ μέγιστα δοκεῖ τῶν ἀγαθῶν.

— A, 11.=C. 8. p. 163, 8. Ὅτι τὸν σπουδαῖον τὸν οὕτως¹ 15 φίλαντον, δεῖ καλεῖν φίλαντον, τὸν δὲ μοχθηρὸν οὐχί.

— A, 18.=C. 8. p. 163, 14. Ὁ μὲν οὖν μοχθηρὸς ἐπαινεῖ μὲν τὴν σωφροσύνην, ἀκολασταίνει δὲ, ὁ δ' ἐπεικὴς ἃ ἐπαινεῖ ταῦτα καὶ πράττει.

— A, 25.=C. 8. p. 163, 18. Ποῖον συμβαίνει τὸ κατα- 20 φρονεῖν χρημάτων καὶ τιμῶν μερικῶν καὶ τῶν λοιπῶν, ἃ εἶπε τὴν κοινὴν τιμὴν.

— A, 26.=C. 8. p. 163, 19. Καὶ χρήματα ὑπὲρ τῆς πατριδος πρόοιντο. ὥστε φυλαχθῆναι αὐτὴν ἀχείρωτον τοῖς πολέμοις, καὶ ἔχειν τοὺς φίλους πλείονα, ἢτοι τὰ ἑαυτῶν καὶ τοὺς 25 παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας.

— B, 15.=C. 9. p. 164, 15. Δῆλον ὡς ἐν ἀτυχίαις.

Ἦγουν χωρὶς φίλων.

— B, 22.=C. 9. p. 164, 18. Οἱ λέγοντες τὸν εὐδαίμονα μὴ εἶναι ἐν χρειᾷ φίλων.

30

— B, 29.=C. 9. p. 164, 31. Ὅτι ἡ ἐνέργεια γίνεται. κίνησις γὰρ τις ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ αἰεὶ γίνεσθαι ἔχει τὸ εἶναι, οὐκ ἐν τῷ ἀπλῶς ὑπάρχειν.

— B, 32.=C. 9. p. 165, 2. Ὅτι τὸν οἰκέϊον τῶν γλυκυ-

¹ Leg. ὅτως.

τάτων· ὁ δὲ φίλος οἰκεῖον ἤδὺς ἄρα ὁ φίλος, καὶ διὰ τοῦτο
δεῖ φίλων τῷ εὐδαίμονι· πάντα γὰρ τὰ ἡδέα ὁ εὐδαίμων ἔχει.

1170. A, 12.=C. 9. p. 165, 15. "Οτι φησὶν ὁ Θεόγνης,

Ἐσθλά μὲν ἀπ' ἐσθλῶν μαθήσεται· ἦν δὲ κακοῖσι
συμμιγῆς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔοντα νόον.

5

— A, 16.=C. 9. p. 165, 18. Φύσει δὲ αἶρετὰ τὰ τοῖς
πᾶσιν ἐπίσης δοκοῦντα ἀγαθὰ· οἶον, ἡ ἀρετὴ, ὁ σπουδαῖος ἀνὴρ.

— A, 21.=C. 9. p. 165, 24. Τέλειον γὰρ καὶ πεπερασ-
μένον.

10 Ὁ γὰρ μοχθηρὸς μεταμελημένος ἐστὶ, καὶ ποτὲ μὲν τοῦτο
κρίνει ἀγαθόν, ποτὲ δ' ἐκεῖνο. πεπλανημένη καὶ εὐτελής.

— A, 25.=C. 9. p. 166, 4. Ἰστέον ὅτι δύο ἔχομεν οἱ ἄν-
θρωποι πνεύματα, τὸ ζωτικόν, ὃ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐστίν, κακεῖθεν
εἰς ἅπαν διαχεῖται τὸ σῶμα· καὶ τὸ αἰσθητικόν, ὃ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ

15 πέφυκε. τοῦτο οὖν τὸ αἰσθητικόν πνεῦμα τοῖς μυκτῆρσι χρώμενον,
τὴν ὁσφρησιν ποιεῖ, τῷ σκολιῷ πόρῳ τὴν ἀκοήν, τοῖς ὀφθαλμοῖς
τὴν ὄρασιν, καὶ καθεξῆς. περὶ αὐτοῦ γοῦν τοῦ αἰσθητοῦ πνεύματος
λέγει ἐνταῦθα, ὅτι ἐστὶ τὸ αἰσθανόμενον, ὅτι ἐνεργοῦμεν. τινὲς
δὲ καθόλου αἰσθησιν τὸ τοιοῦτον αἰσθητικόν πνεῦμα ὀνομάζουσιν.

20 — B, 8.=C. 9. p. 166, 16. Διὰ τὴν τῆς ὑποστάσεως
ἐτερότητα.

Χρῆζουσιν δηλαδὴ.

— B, 17.=C. 10. p. 166, 32. Ἰκανῶς κωλυτικοὶ τῷ σπου-
δαίῳ τῶν συνήθων αὐτῷ ἔργων.

25 1171. A, 1.=C. 10. p. 167, 7. Σαφηνίζει τὸ πλῆθος τῶν
φίλων, λέγων "μεθ' ὧν ἂν δύναίτο τις συζῆν."

— A, 11.=C. 10. p. 167, 18. Ὁ ἔρως.

— A, 14.=C. 10. p. 167, 20. Ἐταιρικὴν λέγει τὴν ἐκ
τῆς αὐτῆς διατριβῆς γινομένην, ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τάγματος.

30 Ὡς οἰκείοις.

— A, 17.=C. 10. p. 167, 23. Τὸ "καλοῦσιν ἀρέσκους"
πρὸς τοὺς πολυφίλους ἀποδοτέον.

— A, 34.=C. 11. p. 168, 3. Τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὅτι κου-
φίζονται οἱ λυπούμενοι τῇ παρουσίᾳ τῶν φίλων.

35 — A, 35.=C. 11. p. 168, 9. Ἐπιμίσξιν ποιεῖ ἐν ταῖς

λύπαις καὶ τοῦ ἡδέος· τοῦτο δὲ ἀμβλύνει πάντως τὸ ἄκρατον τῆς λύπης.

1171. B, 22. = C. 11. p. 169, 2. Οὐ γὰρ καλὸν τὸ μᾶλλον σπεῦδειν τὸν φίλον εἰς τὰ ἐκ τοῦ φίλου κέρδη.

— B, 25. = C. 11. p. 169, 4. Ἐν τῷ συχνάκις τοῖς φί- 5
λοις παραβάλλειν.

LIB. X.

1172. A, 25. = C. 1. p. 170, 5. Ὅτι περ οὗ δὲ προαιροῦνται οἱ πολλοὶ τὰ ἡδέα, καὶ τὰ λυπηρὰ φεύγουσιν, οὐκ ἐνδέχεται κατα- 10
λιπεῖν ἀνεξέταστον τὸν περὶ τῶν ἡδέων καὶ τῆς ἡδονῆς λόγον.

— A, 29. = C. 1. p. 170, 10. Οἰόμενοι ἐν τῷ λέγειν τὴν ἡδονὴν τῶν φαύλων εἶναι, ἀπάξειν τοὺς πολλοὺς τῆς πρὸς αὐτὴν 15
προσπαθείας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀπλήστως αὐτῆς ἔχουσιν ἔλξειν εἰς τὸ μέσον.

— A, 32. = C. 1, 3. p. 196. Ἄλλ' οὐκ ἔστι τῶν πολλῶν 15
τὸ ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων, τῶν δὲ σοφῶν.

Καὶ πρὸς τὴν πρᾶξιν.

— B, 3. = C. 2, 1. p. 196. Ἐοικεν ὁ μὲν Εὐδόξος κατα-
σκευάζειν οὕτως ἐπιχειρῶν, ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν, διότι ᾧ ἂν προσ-
τεθῇ, ἀγαθώτερον ποιεῖ. ὁ δὲ Πλάτων ἀνασκευάζειν, ὅτι ἡ ἡδονὴ οὐκ 20
ἀγαθόν, ὅτι αἰρετωτέρα γίνεται προστεθείσης αὐτῇ φρονήσεως. τὸ
γὰρ καθ' αὐτὸ ἀγαθόν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, οὔτε προσθήκη λαμβά-
νον γίνεται ἀγαθώτερον· οὔτε ἄλλω τινὶ προστιθέμενον, τῇ συνθέσει
λαμβάνει τὸ ἀγαθόν· τὸ γὰρ καθ' αὐτὸ οὐ τοιοῦτον.

— B, 26. = C. 2, 3. p. 197. Φαίνεται φησὶν οὗτος ὁ 25
λόγος ὁ τοῦ Εὐδόξου κατασκευάζειν τὴν ἡδονὴν ἀπὸ τῶν καθ' αὐτὸ
ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν γινομένων ἀγαθῶν, ἐν τῷ προστίθεσθαι
ἐτέροις. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ “ καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἐτέρου.” ἄλλως
τε, καὶ μεθ' ἐτέρου μίγξει τί, οὐ μειώσει δὲ τῇ ἐπιμιξίᾳ.

Τὴν οἰκείαν ἀρετὴν, αἰρετώτερον ἢ μονούμενον.

30

Ἀντὶ τοῦ καθ' αὐτὸ ἀγαθόν καὶ κυρίως.

Ἀγαθόν καθ' αὐτὸ δηλαδὴ ἐστὶν ἡ ἡδονή, οὗ κοινωνοῦμεν οἱ
ἄνθρωποι.

1172. B, 32. = C. 2, 4. p. 197. 'Ο γὰρ τὰ πᾶσι δοκοῦντα ἀναιρῶν, πάντως τε ἐρεῖ τὰ μὴ πᾶσι δοκοῦντα, ὅθεν οὐδὲ πιστευ-
τέος.

"Οτι καὶ ἐν τοῖς φαύλοις τῶν ζώων ἔστι τι φυσικὸν ἀγαθόν,
5 ἥγουν ἡ φαντασία, καθ' ἣν ὀρέγεται ἕκαστον τοῦ οἰκείου ἀγαθοῦ.

Τὸ δὲ " κρεῖττον ἢ καθ' αὐτὰ" περὶ τῆς φαντασίας φησί· νοῦ
γάρ τις ἑλλαμψις δοκεῖ ὥσανεὶ αὐτῇ τοῖς ζώοις.

—— C, 2. = A. 13, 5. p. 197. Κακὸν κακῷ ἀντικεῖσθαι τῇ
ὑπερβολῇ τὴν ἑλλειψιν, καὶ ἄμφω τῷ μηδέτερα, ὡς τὸ λευκὸν καὶ
10 μέλαν τῷ φαιῷ.

—— A, 18. = C. 3, 1. p. 198. Εὐδαιμονία ἐστὶν ἐνέργεια
ψυχῆς κατ' ἀρετὴν.

Ἡ ἐν τῷ ὀρισμῷ τῆς ὑγείας λαμβανομένη.

Καὶ εἰ πρὸς ἄλλων συγκρίνοιτο κίνησιν.

15 Ἀντὶ τοῦ μεταβάλλειν ταχέως ἐστίν.

Ἡ ἀπλανὴς σφαῖρα διὰ μιᾶς ἡμέρας τὴν οἰκείαν περίοδον
διέξεισιν, αἱ δ' ἄλλαι σφαῖραι διὰ πολλοῦ χρόνου.

—— B, 12. = C. 3, 5. p. 199. Ἐπι ἀγωνίζεται ἀποδείξαι,
ὅτι οὐκ ἔστι γένεσις ἡ ἡδονή, οὐδὲ ἀτελής· τὸ γὰρ γινόμενον ἔτι
20 ἀτελές ἐστὶν ἐν τῷ γίνεσθαι· ἡ δὲ ἡδονὴ τελεία αὐτίκα, καὶ λέγει
τοῦτο· καὶ ὅτι ἐξ ὧν γίνεταί τι, εἰς ταῦτα καὶ διαλύεται. τοῦτο
γὰρ ἴδιον γενέσεως· οἶον, ὁ ἄνθρωπος, ἦτοι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ἐκ
τεσσάρων στοιχείων συνέστηκε, εἰς αὐτὰ καὶ διαλύεται.

—— B, 20. = C. 3, 6. p. 199. Εἴτα ἐπιφέρει, ὅτι οἱ λέ-
25 γοντες γένεσιν τὴν ἡδονήν, λέγουσιν ἐξ ἐνδεείας γίνεσθαι τὴν ἀνα-
πλήρωσιν, ἥγουν ἐκ λύπης τὴν ἡδονήν. λύει δὲ τοῦτο ὁ Ἀριστοτέ-
λης, λέγων ὅτι ἡ ἐνδεια καὶ ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ σώματός εἰσι, καὶ
σωματικά ἐστιν· ἡ δὲ ἡδονὴ ἀσώματόν τι ἐστὶ, καὶ ἡ ψυχὴ ἡδε-
ται, οὐ μὴν τὸ σῶμα.

30 1174. A, 10. = C. 3, 13. p. 200. Τὸ " ἡ ἀφ' ὧν," τοῦτο
δηλοῖ· ὅτι διαφέρουσιν αἱ ἡδοναὶ ἀλλήλων τῷ εἶδει, ἥγουν αἱ
ἀγαθαὶ τῶν αἰσchrῶν, πλεον παρ' ὃ αἱ ἕξεις ἀφ' ὧν γεγόνασιν· οἶον
ἡ τοῦ σῶφρονος ἡδονὴ ἀπὸ τῆς σωφροσύνης ἔσχε τὴν γένεσιν· καὶ
ἡ τοῦ ἀκολάστου ἀπὸ ἀκολασίας· πλεον οὖν διαφέρουσιν αἱ ἀπὸ
35 τούτων ἡδοναί, παρὸ ἡ σωφροσύνη διαφέρει τῆς ἀκολασίας.

1174. A, 22. Πᾶν πρᾶγμα ἐξ ὕλης καὶ εἰδους ἐστί· καὶ τὸ εἶδός ἐστί τὸ κρεῖττον καὶ τελειοποιὸν αὐτοῦ.

—— B, 6. = C. 4, 4. p. 201. Ὡς ἔτεροι] Ἡ κίνησις δηλαδὴ καὶ ἡ ἡδονή.

Τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν γένεσιν ἢ κίνησιν.

5

Τουτέστιν ἀμεριστί.

Ἡ κίνησις καὶ ἡ γένεσις δηλαδή.

—— B, 14. Ἡ γὰρ αἴσθησις τότε ἐνεργεῖ καλῶς, ὅταν αὐτὴ τὸ ἀνεμποδίστως ἔχῃ, καὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτῇ ἔχῃ κάλλιστον. κάλλιστον δὲ, ἐνταῦθα, οὐ τὸ εὐεῖδές φησὶν, ἀλλὰ τὸ ἐπιτηδείως ἔχον, δέξασθαι τὴν τῆς αἰσθήσεως ἐνέργειαν. καὶ μήτε δὲ ἀποστασιν ἀμετρον τὴν κατὰ τόπον, μήτε διὰ ἄγαν βραχύτητα, τὴν τῆς αἰσθήσεως οὐκ ἐπιδεχόμενα ἐνέργειαν.

—— B, 23. = C. 4, 6. p. 202. Οὐχ ὁμοίως τελεῖοι τὴν ἐνέργειαν τῆς αἰσθήσεως ἢτε ἡδονή, καὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ ἡ αἴσθησις. 15

—— B, 27. = C. 4, 8. p. 202. ἀλλ' ἡ μὲν ἡδονὴ ὡς μὴ συμπεφυκυῖα, ἀλλ' ἐξωθεν ἐπιγινόμενη· τὸ δὲ αἰσθητὸν καὶ ἡ αἴσθησις, ὡς οὐκ ἐξωθεν ὄντα, ἀλλὰ ὥσπερ καὶ σύμπαν ὑγεί. * *

ἀλλ' ὡς ἀχρόνως ἐπιγινόμενη· καὶ ἐν τῷ νῦν ὥσπερ εἴρηται· τέλος δὲ λέγει ἐνταῦθα τὴν παῦσιν τῆς ἐνεργείας. 20

Ἀκμαῖα λέγονται σώματα, τὰ σύμμετρα, καὶ μήτε ἄγαν μέγαλα, μήτε ἄγαν μικρά.

Ἐν γὰρ τῷ καθεύδειν τὰ αἰσθητήρια οὐκ ἐνεργεῖ ὥς τε οὐκ ἔστι συνεχῶς ἐνεργεῖν.

—— A, 6. = C. 4, 9. p. 202. Τὸ “διὰ ταῦτα” ἢ διὰ τὸ 25 κάμνειν ἡμᾶς, ἢ διὰ τὸ ἐκ τῆς συνηθείας καὶ τῆς προσκοροῦς ὥσανεὶ θέας, μὴ δοκεῖν τοιαῦτα οἶα τὸ πρότερον.

Οἱ² ἐκ πάθους ἀποβαλόντι τὴν ὄψιν· εἴτα πρῶτον ἐμβλέψαντι· ἢ οὕτω νοητέον τοῦτο· οἶον, ὅτι πάντα τὰ καινὰ τέρπει ἐπὶ πάσης αἰσθήσεως· καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἐφ' ὅλων τῶν αἰσθήσεων φέρει τὸν 30 λόγον· εἴτα ὡς ἐπὶ παραδείγματος τῆς ὄψεως μόνης. ὃ προέθετο δείκνυσι.

Αἷ τε ἐνεργεῖαι καὶ αἰ ἡδοναί.

—— A, 23. = C. 5, 1. p. 203. Ἄλλην γὰρ ἡδονὴν φέρει

² Leg. οἶον.

ορώμενον τὸ γεγραμμένον ζῶον, καὶ ἄλλην τὸ ἔμψυχον, καὶ ἄλλην τὸ ἄγαλμα, καὶ ἡ οἰκία καὶ τὸ σκεῦος.

1174. A, 28. = C. 5, 2. p. 203. Τοῦτο λέγει ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἡδονὴ τὴν ἐνέργειαν τελειοῖ· καὶ ἡ συγγενὴς καὶ οἰκεία ἡδονὴ τὴν
5 συγγενῇ ἐνέργειαν. οὐ γὰρ τὴν περὶ λόγον ἐνέργειαν ἢ περὶ ἀφήν ἡδονὴ τελειοῖ· ἀλλ' ἡ ἀπὸ τῶν λόγων ἡδονή.

— B, 16. = C. 5, 5. p. 204. Σχεδὸν γὰρ] Εἶπεν ἄνωθεν ὅτι αἱ ἀλλότριαι ἡδوناὶ φθείρουσι τὴν μὴ συγγενῇ οὖσαν, ὁμοίως τῇ οἰκεῖα λύπῃ· ἐνταῦθα δὲ λέγει, ὅτι αἱ δὲ οἰκεῖαι ἡδوناὶ καὶ
10 λύπαι τὸ ἐναντίον ποιοῦσι· καὶ ἡ μὲν οἰκεία ἡδονὴ συνιστᾷ τὴν οἰκεῖαν ἐνέργειαν, τῆς ἀλλοτρίας ἡδονῆς διαχεύσεως ἐπὶ πλέον καὶ φθειρούσης αὐτήν, ὡς εἴρηται· ἡ δὲ οἰκεία λύπη φθείρει μὲν καὶ αὐτὴ τὴν οἰκεῖαν ἐνέργειαν ὁμοίως τῇ ἀλλοτρίᾳ ἡδονῇ· ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ ἀλλοτρία ἡδονὴ φθείρει, ἐὰν ἡδίων ὑπάρχῃ κατὰ πολὺ καὶ
15 ὑπερβάλλουσα. ἡ δὲ οἰκεία λύπη τοῦναντίον, ἀμαυροῦσα τὴν ἐνέργειαν, καὶ σύμπτυξιν ὥσπερ καὶ συστολὴν τῆς ἐκ τῆς ἐνέργειας ἡδονῆς ποιοῦσαν¹.

— B, 30. = C. 5, 6. p. 205. Οἰκειότεραι δὲ] Σημαίνει ὅτι οἰκειότεραί εἰσι αἱ ἡδوناὶ ταῖς ἐνεργείαις παρὰ αἱ ὀρέξεις·
20 διότι αἱ μὲν ἡδوناὶ, συνειλημμέναι πῶς εἰσὶ ταῖς ἐνεργείαις· αἱ δὲ ὀρέξεις προηγρῦνται τούτων· καὶ αἱ μὲν ὀρέξεις εἰσὶ καὶ τῆς ἐνεργείας μὴ προβάσεως.

Αἱ δὲ ἡδοναὶ ταῖς ἐνεργείαις εὐθὺς καὶ ἀχρόνως ἐπιγίνονται.

Δοκεῖ μὲν τισὶ φησὶ ταυτὸν εἶναι ἐνέργεια καὶ ἡδονή, οὐκ ἔστι
25 δέ· οὐ γὰρ τὸ διανοεῖσθαι καὶ ἡδεσθαι ταυτὸν οὐδ' αἰσθησις. αἰσθησιν ἐνταῦθα τὴν τῆς αἰσθήσεως ἐνέργειαν φησίν.

— B, 36. = C. 5, 7. p. 205. Καὶ τῶν ἡδονῶν τῶν οἰκείων ταῖς αἰσθήσεσι διαφέρουσι αἱ περὶ τὴν διάνοιαν ἡδοναί. ὅτι αἱ μὲν, ἄνευ ὀργάνων γίνονται, αἱ κατὰ νοῦν καὶ ἐνεργεῖαι καὶ ἡδοναί,
30 καὶ εἰσὶν ἀνεμπόδιστοι· αἱ δὲ, οὐκ ἄνευ ὀργάνων.

Αἱ μὲν οὖν τῶν ἴππων ἡδοναὶ διαφέρουσι τῷ εἶδει πρὸς τὰς ἡδονὰς τῶν κυνῶν.

Πρῶτον ἐπὶ τῆς ὁράσεως δείκνυσι τοῦτο τῶν ἀνθρώπων.

¹ Leg. ποιῶσα.

1174. A, 16. = C. 5, 10. p. 205. Σημαίνει ὅτι τὸ φαινόμενον τῷ σπουδαίῳ ἡδὺ ἐκείνο ἐστὶν ἀληθῶς ἡδύ· καὶ οὐχὶ τὸ τῷ πυρέττοντι ἢ ἄλλως κάμνοντι.

Τὰ τοῖς φαύλοις ἡδέα δηλαδή.

Εἰσὶν ἀγαθαὶ ἡδοναὶ καὶ αἰσχυραὶ, ὡς εἴρηται· καὶ τῶν μὲν 5 αἰσχυρῶν, οὐδένα θετέον λόγον· τῶν δὲ ἀγαθῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶ σωματικαί, αἱ δὲ ἀσώματοι.

— A, 30. Καὶ νοεραὶ, ὡς αἱ τῶν μαθηματικῶν. τίνα οὖν φατέον ἡδονὴν κυρίως εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἀνθρώπος, ἢ δηλαδή τὴν ἀσώματον καὶ νοεράν· τὸ γὰρ τέλος τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ νοεῖν 10 ἐστὶ καὶ κατὰ λόγον ἐνεργεῖν.

— B, 3. = C. 6, 2. p. 206. Ὡς αἱ ἐνέργειαι τῆς δικαιοσύνης ἀναγκαῖαι εἰσὶ καὶ δι' ἕτερον αἰρεταί· πρὸς γὰρ ἕτερόν τι τέλος τὰς ἀρετὰς ὁ ἔχων ἀφορᾷ τὴν εὐδαιμονίαν.

— B, 11. Περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ πρώτῳ διέξεισι λέγων 15
“οἱ μὲν οὖν πολλοὶ, παντελῶς ἀνδραποδῶδεις φαίνονται, βοσκη-
“μάτων βίον προαιρούμενοι· τυγχάνει δὲ λόγος, διὰ τὸ τοὺς πολ-
“λούς τῶν ἐξουσιαίς, ὁμοιοπαθεῖν Σαρδαναπάφ.”

— B, 28. = C. 6, 3. p. 206. Παιδιάν λέγει, τὴν τρυφήν καὶ δυναστείαν.

20

Τὴν θεωρητὴν.

Τὰ γὰρ ἄριστα καὶ κρείττονα ἄρχει καὶ ἡγεῖται τῶν ὑποδεεστέρων.

— A, 21. = C. 7, 2. p. 208. Θεωρεῖν τὲ γὰρ δυνάμεσθα ἀνεμποδίστως ἢ πράττειν· ἐν μὲν γὰρ τῷ πράττειν κατὰ τὰς 25 ἡθικὰς ἀρετὰς ὀργάνων δεόμεθα· οἷον, ὁ ἐλευθέρως δέεται χρημάτων πρὸς τὸ ἐνεργεῖν· καὶ τῶν πρὸς οὓς προήσεται τὰ χρήματα· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀνδρεῖος χρήζει καιροῦ ἀνάγκης καὶ πολιορκίας, καθ' ὃν τὴν οἰκείαν ἀρετὴν ἐπιδείξεται, προκινδυνεύων τῆς πατρίδος· ταῦτα δ' αἰεὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα ποτὲ ἐπιλείπει· 30 καὶ αἰεὶ οὐκ ἔστι πολιορκία· διὸ οὐδὲ συνεχῶς δυνάμεσθα κατ' αὐτὰς ἐνεργεῖν· κατὰ νοῦν δὲ ἐνεργεῖν συνεχῶς οὐδὲν ἐμποδίζει· ἐν γὰρ τῷ θεωρεῖν οὐ δεόμεσθα ὀργάνων τοιούτων οἷον εἴπομεν· ἀλλ' ἀμέσως ἐνεργοῦμεν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ τὸ τέλος φθάσαντες τῶν ἔτι ἀγνούοντων τὸ τέλος 35

καὶ ζητούντων αὐτὸ, ἡδίων τὴν διαγωγὴν ἔχουσιν¹. τοιοῦτοι δ' ἂν εἶεν οἱ θεωρητικοὶ φιλόσοφοι.

Ἀπὸ μὲν τῆς τεκτονικῆς καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἐνεργείας κατασκευάζεται κιβώτιον, ἢ ἄλλό τι σκεῦος· ὡς εἶναι ἔτεραν αὐτῆς 5 τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἄλλο τὸ τέλος· οἶον, τὸ κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ τέκτονος εἶδος· ἐν δὲ τῇ θεωρητικῇ φιλοσοφίᾳ οὐκ ἔστιν ἄλλη ἢ ἐνέργεια, καὶ ἄλλο τὸ τέλος· ἀλλ' αὐτὴ ἡ θεωρία ἐστὶ τὸ τέλος αὐτῆς.

Ὁ γὰρ κυρίως εὐδαίμων ὑπὲρ ἄνθρωπον ζῇ, τῶν σωματικῶν 10 πασῶν ἡδονῶν καταφρονῶν, καὶ σχολάζων ἀεὶ ταῖς κατὰ νοῦν θεωρίαις, καὶ ἐνηδόμενος αὐταῖς.

Κέντρῳ γὰρ αὐτὸν κύκλου ἀπεικάζει ὁ φιλόσοφος.

1178. A, 14. = C. 8, 2. p. 210. Τὰ πλείω δὲ τῶν ἠθικῶν, συμβαίνειν ἀπὸ τοῦ σώματος δοκεῖ· οἶον, ἀνδρεία ἀπὸ τοῦ θυμικοῦ· 15 ὁ δὲ θυμὸς ζέσις ἐστὶ τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος· ἡ δὲ καρδία σῶμα· ὥστε καλῶς εἴρηται, ὅτι ἀπὸ τοῦ σώματος συμβαίνειν δοκεῖ· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ σωφροσύνη ἀπὸ τοῦ ἐπιθυμικοῦ.

Τῶν ἀρετῶν αἱ μὲν εἰσὶν ἠθικαί· αἱ δὲ τῆς διανοίας, οἶον ἡ φρόνησις, ἡ σύνεσις· δέονται οὖν ἀλλήλων· οἶον αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ 20 τῶν ἀρετῶν τῆς διανοίας τῶν ἠθικῶν, καὶ συνιστῶσιν ἀλλήλων· οἶον, φέρε εἰπεῖν· χρήζει ἡ φρόνησις τῆς σωφροσύνης ἠθικῆς οὔσης, ἵνα ἡ νοερά εὐδαιμονία, ἡ καὶ κυρίως λεγομένη, πρῶτον ἐθισθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ· εἴτα καὶ ἡ σωφροσύνη χρήζει τῆς φρονήσεως, ἐπειδὴ γὰρ μεσότητός εἰσιν ἀρεταί. καὶ σόφρων ἀρεταῖς, ὁ μῆτε 25 πασῶν ἡττόμενος ἡδονῶν, μῆτε πασῶν καταφρονῶν. ἡ φρόνησις εὐρίσκει, τίνων ἡδονῶν δεῖ ἀπέχεσθαι, καὶ τίνων ἔχεσθαι· ὥστε αἱ μὲν ἠθικαὶ ἀρεταὶ εὐρίσκουσι τὸ τέλος· τὸ δὲ πρὸς τὸ τέλος, αἱ διανοητικαί, καὶ συζεύγνυνται ἀλλήλαις, μὴ διαρούμεναι.

— A, 29. = C. 8, 5. p. 211. Τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ ἀρετὴ 30 χρήζει καὶ τῆς πράξεως· ἡγουν τοῦ ἐνεργεῖν κατ' αὐτὴν τὸν ταύτην ἔχοντα, καὶ τοῦ προαιρεῖσθαι αὐτὴν καὶ ἀποδέχεσθαι. τὸ γὰρ, καὶ μὴ βουλόμενόν τινα σωφρονεῖν, οὐκ ἔστιν ἀρετή· εἴτα ζητεῖ ποῖον ἐστὶ κυριώτερον, ἢ προαίρεσις, ἢ αἱ πράξεις· καὶ λέγει, ὅτι ἀμφοτέρων ἡ χρεία.

¹ Cod. ἔχουσιν.

1178. B, 30. = C. 8, 8. p. 212. Τὸ “ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς” προσέθηκε διὰ τὴν πολιτικὴν εὐδαιμονίαν· ὁ γὰρ πολιτικὸς εὐεργετῶν, ἢ νομοθετῶν, ἢ ἄλλως δικαιοπραγῶν, εὐδαιμονίζεται ὑπὸ τῶν τῆς ἰδίας ἀρετῆς παραπολαούντων, οὐκ ὧν κυρίως εὐδαίμων.

Οὐδὲ ἡ κρίσις ἢ ἡ πράξις τοῦ καλοῦ πολλῶν δέεται. 5

Τουτέστι τοῖς λεχθεῖσι, τὸ δ' ἀληθὲς ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δείκνυται.

— A, 31. ὥστε καὶ οὕτως.

1180. A, 4. ἐπεὶ οὖν οὕτως ἔχει.

— A, 15. γρ. καὶ δοκεῖ. 10

— A, 18. νοὺν νομικὸν δηλαδὴ ἢ τὸν τῆς φρονήσεως.

— B, 10. = C. 10, 15. p. 216. πυκτικὸν λέγει τὸν προεστῶτα τοῦ τοιούτου ἀγῶνος.

— B, 30. “Οτι οἱ πολιτικοί, φησι, διδάσκουσι περὶ νομοθετικῆς. 15

— B, 35. = C. 10, 18. p. 217. Τοῦτο λέγει, ὅτι οἱ μὲν πολιτικοὶ διδάσκουσι περὶ νομοθετικῆς· οἱ δὲ σοφισταὶ ἐπαγγέλλονται μὲν, οὐ πράττουσι δέ.

1181. A, 24. Ἀ γὰρ πράττουσιν οἱ πολιτικοί, ταῦτα οἱ νόμοι διορίζονται. 20

1096. B, 5. = Lib. i. C. 4, 1. p. 6. ¹ Ἀσυνάρμοστον μὲν πρὸς τὸ τῶν Πλατωνικῶν τὸ παρὸν φαίνεται· πλὴν ἴσθι ὅτι τὰς ἰδέας δογματίζων ὁ Πλάτων, τὸ ἐν ἐτίμα παρὰ τὰ πολλὰ, ἄλλο τι λέγων εἶναι τὸ τούτων συνεκτικόν, δηλαδὴ τὸ ἐν. πρὸς γοῦν τοῦτο τὸ τιμᾶν τὸ ἐν, τί σοι χρειά ἰδεῶν; κρεῖττον γὰρ ἐποιοῦν οἱ 25 Πυθαγόρειοι τὰς συστοιχίας ποιοῦντες τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν οὐκ ἀγαθῶν, καὶ ἐν τῇ ἀγαθῶν τάξει τὸ ἐν τάττοντες, καὶ οὕτω τιμῶντες αὐτό.

1199. A, 9. Οὕτως δοκεῖ τῷ Ἀριστοτέλει συνάδειν τὸν λόγον αὐτοῦ ταῖς δόξαις τῶν παλαιῶν· οἱ μὲν γὰρ εὐδαιμονίαν εἶπον 30 πᾶσαν ἀρετὴν ἢ μίαν τούτων. ὁ δὲ εἶπεν, εὐδαιμονία ἐστὶ ψυχῆς ἐνέργεια κατ' ἀρετὴν κατασκευάζων οὖν πῶς συνάδει ταῖς δόξαις

¹ Quæ sequuntur Scholia, diversa et recentiori manu adscripta sunt. Videntur plerumque ex Eustratio desumpta.

τῶν παλαιῶν ὁ οἰκεῖος λόγος, φησί, ταύτης γὰρ τῆς ψυχῆς δηλαδὴ ἐστὶν ἡ κατ' αὐτὴν, ἡγουν τὴν ἀρετὴν, ἐνέργεια· καὶ γὰρ καὶ ἡ ἀρετὴ ψυχῆς ἐστὶν ἐνέργεια, καὶ ἡ τῆς ψυχῆς κατ' ἀρετὴν ἐνέργεια ἀρετὴ ἐστὶν.

- 5 1112. A, 11. = L. i. C. 8, 2. p. 12. Περὶ τούτων ἀμφισβητήσειεν ἂν τις· οὐ γὰρ πάντες προαιροῦνται ἃ μὲν ἴσασι ἀγαθὰ, ἀλλ' ἐνιοὶ ἠπάτηνται· οἱ γοῦν κακοὶ οὐκ ἴσασι κακὰ ἃ προαιροῦνται· ἄρ' οὖν τὸ λεγόμενον ἐστίν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἃ οἶονται μάλιστα εἰδέναι ἀγαθὰ ὄντα, ταῦτα προαιροῦνται, δοξάζουσι δὲ ἃ οὐ πάν
10 ἴσασι· περὶ πολλῶν γοῦν δοξας ἔχουσιν ἄνθρωποι, ὁμολογοῦντες μὴ ἀκριβῶς εἰδέναι. καὶ φαμὲν δοξάζειν μέχρι νῦν οὕτως, καὶ ἂν ἄλλως φανῇ, μεταθήσειν τὴν δοξαν.

1114. A, 12. Ἐνταῦθα ἄδικον καὶ ἀκόλαστον φησὶν οὐχὶ τὸν ἄκοντα καὶ ἀγνοοῦντα πεισύντα τί τούτων, ἀλλὰ τὸν ἐκουσίως κα-
15 κουργοῦντα· καὶ ἀκολασταίνοντα τὸν ἐκουσίως τοῦτο δρῶντα.

1115. A, 24. = L. iii. C. 9, 10. p. 53. Ὁ μὲν γὰρ ἀφόβως ἔχων πρὸς θάνατον ἐκ πολλοῦ προσδοκώμενου, οὐδὲν ἴσως πράττει μέγα· ἐκλύεται γὰρ πρὸς τὸ δέος τῷ χρόνῳ· ὁ δὲ πρὸς τὸν ἐξ ὑπογυίου θάνατον ἀδεῶς ἔχων τοῦ καλοῦ χάριν, ἀφ' ἕξεως ἔχει τὴν
20 ἀφοβίαν. προηγουμένως μὲν οὖν ὁ ἀνδρείος πρὸς τὸν καλὸν θάνατον ἀδεῶς ἔχει· ἔπεται δὲ αὐτῷ τὸ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν νόσοις ἀδεῆς εἶναι, διὰ τὴν τῆς ψυχῆς παρασκευήν. Κατὰ ταῦτα λέγεται ἀνδρείος ὁ ἐν θανάτῳ ἀδεῆς· οὐ γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀφοβός ἐστι, δι' ἣν οἱ θαλάττιι.

- 25 — B, 31. = L. iii. C. 10, 9. p. 54. Ἐν οἷς οὖν δύναται, μιμεῖται τὸν ἀνδρεῖον ἀμαρτάνων· θρασύνεται γὰρ πρὸ τῶν δεινῶν, ἐν δ' αὐτοῖς γενόμενος οὐχ ὑπομένει.

Παραδειγμα δὲ τῶν τοιούτων, καὶ Ὀμηρος πεποιήκε τοὺς βαρ-
βάρους εἰπὼν

- 30 κλαγγὴ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν·

θρασυνομένων γὰρ ὁ πρὸ καιροῦ θόρυβος· οἱ δ' ἀνδρεῖοι πρὸ τῶν δεινῶν ἡσύχιοι ὄντες, ὅταν ἐν τοῖς δεινοῖς γέωνται, τὸ θάρρος ἐν-
δείκνυνται· παραδειγμα δὲ τούτων οἱ Ἕλληνες,

οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνέοντες.

- 35 1116. B, 19. = L. iii. C. 11, 9. p. 56. Τόπος ἐν Κορωνείᾳ

τῆς Βοιωτίας ὁ Ἑρμαῖος λεγόμενος, ὃς μόνος πεδινός ἐστιν ἐν αὐτῇ, τῶν ἄλλων ἀνωμάλων ὄντων ἐν ᾧ παρατεταγμένων ποτὲ Κορωναίων¹, σὺν τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς στρατιώταις εἰς μετατόχιον² μετὰ τῶν Βοιωταρχῶν ὅτε τὴν πόλιν κατέλαβεν καὶ τὴν ἀκρόπολιν εἶχεν καθ' αὐτὸν Ὀνόμαρχος Φωκεὺς προδοθεῖσαν αὐτοῖς· αὐτοὶ μὲν 5 μέιναντες ἀπέθανον ὑπὸ τῶν ἀμφὶ τὸν Ὀνόμαρχον ἀποκλείσαντες τὰς πύλας, ἵνα αὐτοῖς μὴδὲ βουλευθεῖσιν ἐξῇ φυγεῖν καὶ καταλιπεῖν τὴν πατρίδα· οἱ δὲ τῶν Βοιωτῶν βοηθήσαντες αὐτοῖς στρατιώταις πρῶτα ἐκ τοῦ μετατόχου ἔφυγον εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης, αἰσθόμενοι ἕνα τεθνηκότα τῶν Βοιωταρχῶν, Χάρωνα. 10

1120. A, 16. = L. iv. C. 1, 7. p. 65. Ἔτι ἡ ἀρετὴ ἐν τῷ χαλεπωτέρῳ καὶ δυσκολωτέρῳ. ἔστι δὲ χαλεπώτερον τὸ προῖεσθαι τὸ οἰκτεῖον τοῦ μὴ λαμβάνειν τὸ ἀλλότριον, ὥστε ἡ ἐλευθεριότης φαίνεται μᾶλλον περὶ τὴν δόσιν ἢ περὶ τὸ μὴ λαμβάνειν.

Οἱ μὲν γὰρ δίκαιοι ἐνίοτε φθονοῦνται καὶ οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ 15 σοφοί· καὶ τοὺς σῶφρυνας δὲ ἔνιοι φορτικὸν νομίζουσι καὶ προσποιητικόν· οἱ δὲ ἐλευθέριοι διαφερόντως φιλοῦνται· χαίρουσι γὰρ οἱ ἄνθρωποι λαμβάνοντες, διὸ καὶ τοὺς ἐπὶ πλεόν δαπανηροὺς, καίπερ οὐκ ὄντας ἐλευθερίους, ὅμως φιλοῦσι, διότι ὁμοίον τι ἔχουσι τοῖς ἐλευθερίοις. 20

1121. A, 30. = L. iv. C. 3, 29. p. 68. Οἱ πολλοὶ οὐκ ἔχουσι ἄμφω τὰ εἰρημένα, λέγω δὲ τό τε διδόναι καὶ μὴ λαμβάνειν, ἀλλὰ συμφέρουσι καὶ μιγνύουσιν εἰς ταυτὸν ἀσωτίαν καὶ ἀνελευθερίαν· λαμβάνουσι γὰρ ὅθεν μὴ δεῖ συνεχῶς, ἵνα ἀναλίσκειν ἔχουσιν εὐχερῶς· ἅμα δὲ καὶ τοῦ καλοῦ μὴδὲν φροντίζοντες οὐκ ὀκνοῦ- 25 σιν αἰσχυρῶς πορίζειν, διόπερ οὐδ' ἐλευθέρια αὐτῶν αἱ δόσεις· οὔτε γὰρ τοῦ καλοῦ ἕνεκα διδῶσιν, ὥσπερ σκοπός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐναρέτοις, οὔτε οὓς δεῖ εὐποιεῖν· ἀλλὰ τοὺς κόλακας ἢ τοὺς ἄλλην τινα ἡδονὴν πορίζοντας· διὸ οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἀκόλαστοί εἰσι, τὸ δαπανηρὸν αὐτῶν ἐπάγοντες εἰς τὰς ἡδονάς. 30

— B, 4. Οἱ γὰρ ἀσθενέστεροι τὰ σώματα καὶ ἀδύνατοι τὰ πολλὰ καὶ ἀνελεύθεροι γίνονται, διὰ τὸ νομίζειν πολλῶν δεῖσθαι ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ νομίζειν συμφυεστέραν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀνελευθεριότητα, δυσιατώτερόν ἐστιν· ἐλέχθη γὰρ ὅτι ἐφ' ᾧ ἀπο-

¹ Cod. κορώνων.

² μετατοι Cod.

κλίνομεν οἱ ἄνθρωποι, καὶ πρὸς ἅπερ ἀλώσιμοι ἐσμέν, ταῦτα δυσί-
ατα. ἀποκλίνουσι δὲ οἱ πλεῖστοι ἐπὶ φιλοχρηματίαν μᾶλλον.

1122. A, 34. *Η ἐπιστήμονα λέγει τὸν τεχνίτην· παντὸς γὰρ
τεχνίτου τί πρέπον θεωρῆσαι ἐκάστου ἔργου· οἷον, σκυτοτόμου τὸ
5 ποδὶ ἀρμόσαι ὑπόδημα, καὶ ἄλλου ἄλλο.

1123. B, 30. = L. iv. C. 7, 16. p. 77. Ὡς περ γὰρ ἐλέγο-
μεν, ἐκάστη μὲν ἀρετὴ εἰδοποιεῖται τοῖς ὑποκειμένοις αὐτῇ· τὸ δὲ
μεγέθος ἐκάστῃ ἐπιθετόν ἐν τῇ μεγαλοψυχίᾳ· μεγέθος γάρ τι τῇ
ψυχῇ παραγίνεται σὺν τῇ ἔξει ταύτῃ· αὕτη δὲ παραγίνεται τε-
10 λειωθεισῶν τῶν ἀρετῶν πασῶν· καὶ προελθὼν λέγει κόσμον τινὰ
εἶναι τῶν ἀρετῶν τὴν μεγαλοψυχίαν· μείζους γὰρ αὐτὰς ποιεῖ·
πῶς δὲ μείζους, διότι μέγεθος τι προσγίνεται τῇ ψυχῇ τῶν ἐναρέ-
των, καὶ ἐφ' ἐκάστη λοιπὸν μέγα φρονεῖ ὁ σπουδαῖος, θεωρῶν τὴν
ὑγείαν καὶ τὸ κάλλος αὐτοῦ τῆς ψυχῆς. διὰ τοῦτο χαλεπὸν τῇ
15 ἀληθείᾳ μεγαλόψυχον εἶναι· δεῖ γὰρ τὴν τελείαν ἔχειν καὶ καλο-
καγαθίαν, τοῦτο δὲ χαλεπόν.

1124. A, 15. = L. iv. C. 7, 18. p. 75. Ὁ γὰρ εἰθισμένος
τῶν μεγίστων αὐτὸν ἀξιοῦν, τῶν ἄλλων ἀγαθῶν καὶ κακῶν κρείτ-
των ἐστίν· οἷον πλούτου, πενίας, δόξης, ἀδοξίας· ἀπλῶς τῶν περὶ
20 τὸ σῶμα καὶ ἐκτὸς ἀγαθῶν καὶ κακῶν· μάλιστα γὰρ ἀγαθὰ
ἡγεῖται τὰ περὶ ψυχὴν, ὧν ὑπαρχόντων αὐτῷ, ὑπ' οὐδενὸς αὐτῶν
οὐτ' ἐπαίρεται, οὔτε καταπίπτει· οὐδὲ γὰρ πρὸς τὴν τιμὴν οὕτως
ἔχει, ὥστε ἐξεπάχθεσθαι ὑπ' αὐτῆς· ἀλλὰ τῆς μὲν παρὰ τῶν πολ-
λῶν καὶ παντελῶς καταφρονεῖ, τὴν δὲ παρὰ τῶν σπουδαίων ἀποδέ-
25 χεται μὲν εἰ γένοιτο, γινομένην δὲ, οὐ διὰ τοῦτο λαυθαίνει μὴ
συμβαίνειν.

Δύναται³ δὲ ἐν τῷ καταφρονεῖν τῶν πολλῶν, οὐκ ἐν τῷ κατ'
ἀρετὴν πράττειν· καταφρονεῖ δὲ τῶν πολλῶν, οὐχ ὥστε ὑβρίζειν,
ἀλλ' ὥστε μὴ θαυμάζειν τὰς παρ' αὐτῶν τιμάς.

30 — B, 16. = L. iv. C. 7, 26. p. 76. Τῶν Θηβαίων εἰς-
βαλόντων⁴ εἰς τὴν Λακωνικὴν, ἀπέστειλαν πρέσβεις οἱ Λάκωνες
πρὸς Ἀθηναίους, ζητοῦντες συμμαχίαν· οἱ καταστάντες ἐν ταῖς
Ἀθήναις, τὰ μὲν παρ' αὐτῶν τοῖς Ἀθηναίοις γενόμενα ἀγαθὰ, οὐ
λέγουσιν, ἵνα μὴ δόξωσιν ὀνειδίζειν, ἃ δὲ ἔπαθον ὑπ' Ἀθηναίων

3 Cod. δύναται.

4 εἰσβάτων.

καλὰ, ἀναμιμνησκόμενοι φράζουσιν, προτρέποντες καὶ πάλιν τὰ ὅμοια παθεῖν.

1125. A, 11. = L. iv. C. 7, 32. p. 77. Ἀναγκαῖα ἐστὶ τὰ εἰς ἀναγκαίας χρείας τείνοντα· οὐκ ὀδυρεῖται δὲ τούτων στερούμενος, ἀλλ' οἷσιν μετρίως· ὅθεν οὐ δεήσει ραδίως ὥστε τυγχάνειν 5 αὐτῶν· τὸ γὰρ ὀλοφύρεσθαι περὶ τούτων ἢ δεῖσθαι ραδίως τοῦ σπουδάζοντος περὶ αὐτὰ καὶ ἡγουμένου μέγα ἀγαθὸν εἶναι τὴν κτῆσιν αὐτῶν· ὁ δὲ περιποιήσεται μὲν αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα ἀλλ' οὐ μετὰ μεγάλης σπουδῆς, ἀλλ' ἀποθανεῖν μᾶλλον αἰρήσεται ἢ αἰσχρῶς εὐπορεῖν αὐτῶν.

10

— B, 26. = L. iv. C. 11, 1. p. 79. Ἦν μὲν γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πραότητος καὶ τοῦ πράου παρὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ φιλοσόφοις, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἡσυχίον καὶ ἀόργητον τούτο τὸ ὄνομα, τὸν δὲ ὅτε δεῖ, καὶ ὡς δεῖ τῇ ὀργῇ χρωμένον⁵ οὐ πάντι πρᾶον ὠνόμαζον· ἀλλ' ὁ Πλάτων πρᾶον ἅμα καὶ μ 15 ἡξίου λέγειν. ἐν γὰρ ταῖς κ. τ. λ. vix legi potest.

1126. A, 25. = L. iv. C. 11, 9. p. 80. Οὗτοι ἐναντίοι εἰσὶ τοῖς ἰδίως καλουμένοις ὀργίλοις καὶ ἀκροχόλοις, ὥστε οὐ ράδιον ἅμα ἅμφω ἐν τοῖς αὐταῖς γίνεσθαι ὅπερ εἶπεν. οἱ δὲ χαλεποὶ τὰ μὲν ἄλλα εὐίστασι τοῖς πικροῖσι, ἐπὶ πολὺ γὰρ καὶ αὐτοὶ φυλάσσουνσι 20 τὴν ὀργήν, καὶ τιμωροῦνται χαλεπῶς, καὶ δυσδιάλλακτοὶ εἰσι· διαφέρουσι δὲ ὅτι φανερωτέραν ἔχουσι τὴν ὀργήν.

1127. B, 28. = L. iv. C. 13, 15. p. 85. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ σφόδρα εὐτελείᾳ τῆς ἐσθῆτος ἀλαζονεύεσθαι. καὶ γὰρ εἰς τὸ πέρα τοῦ δέοντος εὐτελεῖς ἄγαν, ἀλαζονικόν. μέχρι 25 γὰρ τῶν γονάτων καὶ τῶν ἀγκῶνων διήκουσα ἦν.

1131. B, 5. = L. v. C. 6, 11. p. 94. Ἐναλλάξ κατὰ τοὺς γεωμέτρους ἐστὶ λόγος, λήψις τοῦ ἡγουμένου ὡς ἐπόμενον πρὸς τὸ ἡγούμενον, καὶ τοῦ ἐπομένου ὡς ἡγούμενον πρὸς τὸ ἐπόμενον.

— B, 25. = L. v. C. 7, 1. p. 91. Ἰστέον ὅτι συναλλάγματα 30 οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν, οὐ μόνον ἃ ἐκόντες συνετίθεντο πρὸς ἀλλήλους ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν νόμων διηγορευμένα τε καὶ κελεύόμενα χρήζειν τε καὶ συναλλάσσειν. καὶ τάχα δὲ κατὰ τοῦτο συναλλάγματα λέγεται, καθὼς πρὸς ἕτερον ἔχει τὴν ὑπαρξιν οὐ

⁵ Cod. χρωμένους.

κατὰ τὸ ἐκούσιον· οὐδεὶς γὰρ μοιχεύει κατὰ συνάλλαγμα τοῦ τῆς μοιχευομένης ἀνδρὸς, οὐδ' ὁ ἱεροσυλῶν ἱεροσυλεῖ κατὰ συνάλλαγμα, ἢ ὁ ὑβρίζων ὑβρίζει.

1134. A.=L. v. C. 10, 7. p. 103. Τὸ μὲν γὰρ καθόλου καὶ ὠρισμένον καὶ τεταγμένον τῷ λόγῳ· ὅσον τὸ μὴ κλέψης ἄδικον ἐστίν, ὅταν δὲ ἐν πράξει πρὸς τινος γένηται, ἀδίκημα ἐστίν ὃν ἐν τοῖς κατέκαστα. ὁμοίως δὲ δίκαιον τὸ καθόλου καὶ ὠρισμένον, δικαίωμα δὲ, ὅταν πραχθῇ.

Ἐπεὶ τὸ ἀδικεῖν ἅπαν ἐκάστου, καὶ τὸ δικαιοπραγεῖν ἅπαν
10 ὡσαύτως, ὁμοίως ἀδικεῖσθαι δεῖ περὶ ἐκάτερον τούτων, τό τε ἀδικεῖσθαι καὶ τὸ δικαιοῦσθαι. ἢ γὰρ ἐκάτερον τούτων ἅπαν ἐκούσιον ἐστίν, ἢ ἅπαν ἀκούσιον· ἢ τὸ μὲν ἐκούσιον τὸ δ' ἀκούσιον. οὕτω γὰρ ἔχει τὸ πλήρες τῆς διαιρέσεως. οὕτως οὖν ἀπορήσας πρὸς ἐκάτερον, λύει παρακατιῶν ἐπαπορῶν καὶ ἐπ' αὐταῖς ταῖς * * * *
15 καὶ λέγει, ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἀδικεῖν καὶ δικαιοπραγεῖν ἐστὶ τὸ μὲν τι καθ' αὐτὸ, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός, οὕτω δὴ καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι καὶ δικαιοῦσθαι, τὸ μὲν καθ' αὐτὸ, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός. ὥς γὰρ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχειν. ὥς γὰρ ποιεῖ τὸ ποιοῦν, οὕτω πάσχει τὸ πάσχον· ἐκάτερον γὰρ τῶν πρὸς
20 τι. ὥστε εἰ ἔστιν ἄρα τό τε ἀδικεῖν καὶ τὸ δικαιοπραγεῖν, τὸ μὲν ἐκούσιον καθ' αὐτὸ, τὸ δ' ἀκούσιον καὶ κατὰ συμβεβηκός. καὶ ἢ μὲν ὅλη τοῦ τοιοῦτου θεωρήματος ἀγωγή τοιαύτη. τὰ δὲ παραδείγματα ἐξ αὐτῆς ἀναλεκτέον τῆς Ἀριστοτέλους λέξεως.

L. v. C. 14, 7. p. 110. ἀόριστος καὶ ὁ κᾶνων ἐστίν] Τὸ δὲ
25 τῶν ἀορίστων τοὺς κανόνας ἀορίστως ἔχειν, καὶ συμμεταβάλλειν τοῖς ὀριζομένοις, σημειώσιν παρέθετο τὸν μολίβδινον κανόνα τῆς Λεσβίας οἰκοδομῆς. οὐ γὰρ ἐκ λείων λίθων καὶ ἴσως συντεθειμένων καὶ ἀπηυθισμένων ἢ καλουμένην Λέσβιος οἰκοδομὴ ὠκοδόμητο. Λεσβία δὲ λέγεται οἰκοδομὴ, ὅτι ἐκείνοις ἦν σύνθηες² τοῦτο εἰσ-
30 σοχὴν καὶ ἐξοχὴν ἔχοντας τοὺς λίθους ὠκοδόμουν. ὥς οὖν ἐκεῖνος ὁ μολίβδινος κανὼν ἐσχηματίζετο ταῖς τῶν οἰκοδομουμένων λίθων ἀνωμαλίαις, οὕτω δὴ καὶ τὰ ψηφίσματα ταῖς τῶν πραγμάτων ἄλλοτε ἄλλως χρειαῖς συμμεταβάλλεται.

² σύνθηες Cod.

Ad fin. lib. vi. Τὸ λογικὸν διττῶς λαμβάνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· τὸ μὲν ὡς λόγον ἔχον καὶ χρώμενον, τὸ δὲ ὡς λόγῳ ἐπιπειθές, ἅτε μὴ ἔχον αὐτὸ λόγον οἰκεῖον, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ χρῆσθαι λόγῳ δυνάμενον. πῶς γὰρ τὸ χειρὸν τῷ κρείττονι χρήσεται, καὶ διὰ τοῦτο οὐ λογικὸν καὶ ἄλογον ὁ ἄνθρωπος λέγεται, ἀλλ' ἀπλῶς 5 λογικόν· τὸ μὲν κατὰ θατέρου τῶν τρόπων, τὸ δὲ κατὰ θατέρου.

ἀρετὴ ἐστὶ τέχνης] Καθόσον τοῦ ἀκριβοῦς ἐφάπτεται ἐν τῷ ὑποκειμένῳ αὐτῇ πράγματι, ἀνδριάντα, φέρε, ποιοῦσα, ἢ οἰκίαν ἢ τοιοῦτόν τι τεχνητόν.

Ἦτοι οὐ κατὰ τήνδε ἢ τήνδε τὴν ὕλην, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ 10 καθόλου.

L. vi. C. 10, 1. p. 123. περὶ τὰ αὐτὰ τῇ μὲν φρόνησει] Ἡ φρόνησις καὶ ἡ σύνεσις καὶ κατὰ χρόνον διαφέρουσιν· ἡ μὲν γὰρ πρὸ τῆς πράξεως καὶ τοῦ τέλους ἡ φρόνησις, ἡ δὲ μετὰ τὴν 15 πράξιν καὶ τὸ τέλος.

L. vi. C. 13, 1. p. 126. τῶν ἡθῶν ὑπάρχειν] Ὅτι, φησιν, ἄλλη ἐστὶν ἡ φυσικὴ ἀρετὴ, καὶ ἄλλη ἡ κυρία, δῆλον ἐκ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως τῶν πολλῶν. Πᾶσι γὰρ δοκεῖ ἕκαστα τῶν ἡθῶν ὑπάρχειν φύσει πῶς. ἤθη δὲ λέγομεν τὰ ἐκ φύσεως ἐπόμενα ταῖς ψυχαῖς ἰδιώματα· οὐ μόνον ἐπὶ τῶν λογικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν 20 ἀλόγων ζώων.

L. vii. C. 3, 10. p. 131. ὅταν τὸ ὕδωρ πνίγη] Λέγεται αὕτη ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν βλαπτομένων ἀφ' ὧν οἶονται ὠφελῆθαι. εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν ὠφελίμων πραγμάτων βλάπτονται, τί ἂν οὗτοι πάθωσιν ὑπὸ τῶν μὴ δυναμένων ὠφελεῖν πραγμάτων 25 ἀλλὰ βλάπτειν;

L. vii. C. 5, 14. p. 134. Σωκράτης συμβαίνειν] Ὁ γὰρ Σωκράτης ἔλεγε, ἀδύνατον εἶναι τινὰ ἔχοντα ἐπιστήμην περισφάλλεσθαι κατὰ τὴν οἰκίαν ἐπιστήμην ἣν ἔχει, τοῦτο συμβαίνει κἀνταῦθα. ὁ γὰρ ἀκρατής οὐ σφάλλεται περὶ τὰ καθόλου, ὧν καὶ 30 τὴν ἐπιστήμην ἔχει, ἀλλὰ περὶ τὰ μερικὰ, ὧν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη. οὐ γὰρ τῆς ἐπιστήμης παρούσης, ἢ κυρίως πάντων ἐστὶ καὶ κρατοῦσα, γίνεται τὸ πάθος, ἥτοι ἡττᾶται ὁ ἀκρατής ὑπὸ τοῦ πάθους· οὐδὲ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη ἔλκεται καὶ σύρεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, ἀλλ' ἡ αἰσθητικὴ, ἥτοι ἡ μερικὴ δόξα, ἡττᾶται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας. 35

περὶ γὰρ ταύτην σφάλλεται ὁ ἀκρατὴς, καὶ ταύτης τῆς μερικῆς
δοξῆς κρατούσης, ἡττᾶται ὑπὸ τοῦ πάθους. τὸν γὰρ λόγον τὸν
καθόλου λέγει μόνον, καὶ τῷ αἵρι διαλύεται.

1148. A, 34.=L. vii. C. 4, 5. p. 136. 3“Ὁ γὰρ Σάτυρος
5“τεθνηκότι τῷ πατρὶ ἀποκαρτερήσας ἀπέθανε.” 4Ἐρῶν γὰρ
κόρης τινός, καὶ πρὸς τὴν μοιχείαν τὸν πατέρα εὐρὼν συνεργοῦντα,
τοσοῦτον ἔκτοτε τὸν πατέρα ἐφίλησεν, ὥστε καὶ τοῦ πατρὸς τελευ-
τήσαντος, ἑαυτὸν κατεκρήμνισε.

‘Ὁ τὴν μητέρα καθιερήσας καὶ φαγὼν] ‘Ὁ Ξέρξης μανείς.

10 1148. B.=L. vii. C. 6, 3. p. 141. ‘Ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς
κεκαυμένος ἐστὶν αἷμα, ὃ ταυτὸν πως ἐστὶ τῷ ἐσβεσμένῳ ἄνθρακι,
ὃν κάρβονον ὀνομάζουσιν· ἐφ’ ᾧ καὶ οἱ τὸν τοιοῦτον χυμὸν πλεο-
νάζοντα ἔχοντες, ὁμοίως τούτῳ ὀρέγονται, ὥσπερ καὶ οἱ δῶδους
χυμοῦ πλήρεις τῶν ὀξέων.

15 1150. B, 9.=L. vii. C. 8, 6. p. 141. Θεοδέκτης τραγικὸς ἦν,
καὶ παράγει τὴν χεῖρα δεδηγμένον τὸν Φιλοκτῆτην ὑπὸ ὄψεως,
καὶ μέχρι μὲν πολλοῦ, ἀντέτεινε πρὸς τὰς λύπας καὶ τοὺς
πόνους, ὕστερον δὲ ἡττήθη καὶ ἐβόα, κόψατε τὴν ἐμὴν χεῖρα.
οὗτος οὖν οὐ ῥηθήσεται μαλακὸς, διότι ἡττήθη ὑπὸ τῶν λυπῶν.

20 μεγάλαι γὰρ ἦσαν αὗται· ἀλλὰ συγγνωμονικόν ἐστι. καὶ ὁ Κερ-
κῖνος τραγικὸς ἦν. ὁ δὲ Κερκύων εἶχε θυγατέρα τὴν Ἀλόπην·
μαθὼν δὲ ὅτι ἐμοιχεύθη ἡ αὐτοῦ θυγάτηρ Ἀλόπη, ἠρώτησεν αὐτὴν
τίς ὁ μοιχεύσας, λέγων, εἰ μοι τοῦτον εἰποῖς, οὐδόλως ἂν λυπηθῇς.
εἶτα εἰπούσης τῆς Ἀλόπης τὸν αὐτὴν μοιχεύσαντα, οὐκέτι ὁ Κερ-

25 κύων ὑπὸ τῆς λύπης ἔφερε ζῆν, ἀλλὰ τὸ ζῆν ἀπελέγετο. οἶον καὶ
ὁ Κερκύων, ὁ ὑπὸ τοῦ Καρκίνου παραγόμενος ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν
λυπῶν, οὐ μαλακὸς ῥηθῇ. ὥσπερ καὶ ὁ πειρώμενος κατέχειν τὸν
γέλωτα, εἶτα ἀθρόον ἐγκαγχάζει, τοιοῦτος καὶ ὁ Κερκύων, μέχρι
μὲν πολλοῦ πρὸς τὴν λύπην ἀντέτεινεν, εἶτα ἡττήθη, ὥσπερ καὶ

30 ὁ Ξενοφάντης.

1153. A. Πάλιν ἐδόξαζόν τινες, ὅτι ἐπεὶ τὸ ἡδὺ μισεῖ ὁ
σώφρων, καὶ ἐπεὶ ὁ φρόνιμος τὸ ἄλυπον διώκει καὶ ζητεῖ, καὶ τὰ
παιδία καὶ τὰ θηρία τὸ ἡδὺ ζητεῖ, λοιπὸν ἡ ἡδονὴ οὐκ ἔστιν ἀγα-
θόν. πειρᾶται οὖν λύειν τὰς τοιαύτας δόξας.

3 Schol. antiq. m.

4 Schol. rec. m.

1160. Α. Ὁ γὰρ κληρὸς τοῦ κληροῦντος ἐστὶ κληρὸς, καὶ ἴδιος ἐστὶ τοῦ λαμβάνοντος· ἐξ οὗ καὶ κληρὸς λέγεται πατρικὸς ὁ ἴδιος τινὸς τῶν παιδῶν γενόμενος. ὁ οὖν ἰδιοποιούμενος τὰ τῆς πολιτείας, οὐκ ἂν κληθεῖη κυρίως βασιλεὺς, ἀλλὰ κληρωτὸς βασιλεύς· ὥσπερ ἂν εἴ τις εἴπη κίβδηλον δραχμὴν, τὴν παρα-5 κεχαραγμένην.

Ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῆς ἐντελεχείας, ἥτις ἐντελέχεια ἐστὶν ἡ ἄλογος καὶ ἀχώριστος τοῦ σώματος ζωὴ, καὶ σὺν αὐτῷ φθειρομένη.

Οἱ Ἐπικουρεῖοι καὶ τινες τῶν ὕστερον Στωϊκῶν μετεδίδωσαν 10 καὶ τοῖς ἀλόγοις εὐδαιμονίας.

Τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων εὐποροῦντα, ἀλλὰ τὸν ἐν ἀμφοτέροις ὄντα, τῷ τε μέτρια κεκτῆσθαι, καὶ τῷ πράττειν τὰ κάλλιστα.

Κακοδαίμονα τὸν Ἀναξαγόραν οἱ πολλοὶ ἐκάλουν, διὰ τὸ μὴ πολλῶν εὐπορεῖν, καίτοι πλουσιώτατον ὄντα τὴν θεωρίαν, καὶ τῷ 15 ὄντι εὐδαιμονέστατον.

Ὁ λέγει τοιοῦτον ἐστίν· οὐ χρεία νόμων ἐστὶν ἐκείνων μόνων τῶν διακελευμένων περὶ τῆς τῶν παιδῶν ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ἐτέρων ἄλλων τῶν διαγορευόντων τίνα δεῖ ἐπιτηδεύειν ἀνδρωθέντας. δῆλον δὲ ὡς ἄλλα μὲν ἐστὶν ἐπιτηδευτέον τοῖς νέοις, καὶ ἄλλα 20 τοῖς ἀνδράσι, καὶ ἕτερα τοῖς παρακμάσασι. τοιούτων τε χρεία νόμων, καὶ ἔτι τοῦ πᾶς τὸν ἅπαντα βίον διοδευτέον.

ΣΧΟΛΙΑ¹

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΙΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΕΧΝΗΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗΝ.

Scholia Stephani in tres Libros Rhetorices Aristotelis hactenus inedita, vulgavi e duobus Codd. Paris. 1869 et 1951. qui ambo sunt chartacei, et xv sæc. exarati. Descriptus autem fuit 1869, et postea ex altero adnotata est varietas lectionis; aliquoties etiam adhibitus
5 est Cod. 1950. Quis autem fuit hic Stephanus non liquet; sed inferioris esse apud Byzantinos ætatis, hinc patet quod Suidam citet. In Arist. Ethicos etiam commentatus est, ut ipse refert (Schol. Lib. II.) et Cod. Reg. 2064. fol. 36. habet Scholia εις τὰ περὶ ἑρμηνείας, ἀπὸ φωνῆς Στεφάνου φιλοσόφου. Scholia in Rhet. Aristot. exstant
10 etiam in Bibl. Reg. Neapol. et in Ambros.

C. 2, 14. “ΕΠΕΙ δ’ ἐστὶν ὀλιγὰ τὰ ἀναγκαῖα.” ἅπαξ
εἰπὼν τὰ κατὰ τὴν ῥητορικὴν παρεοικέναι τῇ φιλοσοφίᾳ· συλ-
λογισμὸς τὲ γὰρ ἐκεῖ ἐστίν· ἀλλὰ καὶ παρὰ τῇ ῥητορικῇ ἐνθύ-
μημα· ἐπαγωγὴ ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῇ ῥητορικῇ παράδειγμα·
15 νῦν πάλιν καὶ ἄλλην τινὰ φιλοσοφίας κοινωνίαν καὶ ῥητορικῆς
πολυπραγμονεῖ, καὶ λέγει, ὥσπερ παρὰ τοῖς ἐν φιλοσοφίᾳ συλ-
λογισμοῖς ἡ γένεσις αὐτῆς ἐστίν, ἡ ἐξ ἀναγκαίων, καὶ γίνεται
ὁ ἀποδεικτικὸς, ἡ ἐξ ἐνδεχομένων, καὶ γίνεται ὁ διαλεκτικὸς,
οὕτως εὐρήσεις λοιπὸν καὶ παρὰ τῇ ῥητορικῇ προτάσεις οἷον ἐνδε-
20 χόμενας, τὰ εἰκότα, οἷον δὲ ἀναγκαῖας, τὰ τεκμηριώδη σημεία·
τριχῶς γὰρ τὸ σημεῖον.

“Ἐκ τοιούτων ἀνάγκη καὶ ἐτέρων.” Καλῶς προσέθηκε τὸ²,
ἐτέρων· ὁ μὲν γὰρ ἀναγκαῖος συλλογισμὸς ὁ περὶ τοῦ, ἡ ψυχῆ,

¹ Codd. ἕτερα σχόλια. quia ea scripta habent post Scholia a Neo-
bario vulgata Paris. 1553. in 4^o. ² προσέθετο καὶ τὸ Cod. 1951.

φέρει εἰπεῖν, ἀθάνατος, ἐκ τῶν αὐτῶν² ἀεὶ προτάσεων γίνεται καὶ οὐχὶ ἐξ ἐτέρων νῦν, καὶ πάλιν ἐξ ἐτέρων, καὶ αὖθις ἐξ ἐτέρων οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν ἀναγκαῖος, ἄλλοτ' ἄλλος ἔχων· ὁ δὲ ἐνδεχόμενος συλλογισμός, ὁ περὶ τοῦ ἢ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἐξ ἄλλων καὶ ἄλλων καὶ ἑτεροίων πολλάκις πολυειδῶς συλλογισθήσεται. 5

“Ὡστ' ἀνάγκη τούτων ἑκάτερον ἐκατέρῳ³.” Ἦγουν τὸ εἰκὸς καὶ τὸ σημεῖον ἔσται ταυτόν, τὸ μὲν, ταῖς ἐνδεχομέναις προτάσεσι, τὸ δὲ, ταῖς ἀναγκαίαις· ἀλλ' οὐκ ἀπολύτως καὶ ἀορίστως πᾶν· μόνον δὲ τὸ ἄλντον ὃ καὶ τεκμήριον λέγεται· τὸ μὲν οὖν ἐξ εἰκότων⁴ ἐνθύμημα ἀναλογεῖ τῷ ἐνδεχομένῳ συλλογισμῷ· τὸ δὲ 10 ἐκ σημείων τῷ ἀναγκαίῳ.

C. 2, 15. “Οὐκ ἀπλῶς δὲ, καθάπερ ὀρίζονται τινές.” Οἱ Στωϊκοί, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ ἐρμηνείας, εἰ σὺν προσοχῇ ἀναγινώσκεις, εὐρήσεις τὸ ἐπιτοπολὺ ἐταυτίζον τῷ ἀναγκαίῳ. Πάντα γὰρ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον γινόμενα δογματίζοντες ἀνῆρουν· “τὸ 15 “ἐνδεχόμενον,” ἦγουν τὸ ὅποτερ' ἔτυχε τὸ ἐπίσης ἐνδεχόμενον· λέγεται οὖν ὧδε, ὅτι τὸ ὡς ἐπιτοπολὺ ἐνδεχόμενόν ἐστι· διακόπτεται γὰρ ποτὲ, οὐχ ἀπλῶς δὲ, ἦγουν⁵ ἀεὶ καὶ ἀναγκαίως γινόμενον, ὡς οἱ Στωϊκοὶ ἴσως ὀρίζοντο.

Διαιρεῖ οὖν τὸν λόγον, καὶ λέγει τοιοῦτον· λέγω ἐπὶ πολὺ τὸ 20 εἰκὸς, οἷον ἄρα τὸ ἐπίσης ἐνδεχόμενον, οὐ μὴν δὲ ὡς τὸ ἀναγκαῖον, ὥς τινες ἔλεγον, οὕτως ἔχον πρὸς ἐκεῖνο πρὸς ὃ εἰκὸς, ὡς τὸ καθόλου πρὸς τὸ κατὰ μέρος· τὸ εἰκὸς, πρὸς τι λέγεται εἰκὸς, οἷον εἰκὸς λέγεται τὸ, τὸν νύκτωρ πλανώμενον, κλέπτην εἶναι· Ἀλκιβιαδῆν· ἐξ εἰκότος ἐστίν, οὗτος ἐνθυμηματικὸς συλλογισμός· 25 ἴδε οὖν ὧδε, τί τὸ εἰκὸς, καὶ πρὸς τί λέγεται εἰκός· οἷον, ἐξ εἰκότος τινός, κρίνω τὸν⁶ δεῖνα κλέπτην εἶναι· ποίου εἰκότος; τοῦ νύκτωρ πλανᾶσθαι· εἰκὸς οὖν τὸ νύκτωρ πλανᾶσθαι. πρὸς ὃ δέ; ἦτοι πρὸς τὸ κλέπτην εἶναι τὸν δεῖνα· καθολικώτερον ἄρα τὸ εἰκὸς τοῦ πρὸς ὃ· οὐδὲ γὰρ πᾶς ὁ νύκτωρ πλανώμενος κλέπτης, ἀλλ' ἢ 30 μεμηνώς, ἢ ξένος καὶ ἀγνοῶν τὴν εὐθεῖαν λεωφόρον· ἐπεὶ οὖν τὸ νύκτωρ πλανᾶσθαι λέγεται κατὰ τριῶν ἴσως, τοῦ μεμηνότος, τοῦ ἀγνοοῦντος ξένου, τοῦ κλέπτου· σὺ δὲ κατὰ μόνου ὁ ῥήτωρ τοῦ

² αὐτῶν αὐτῶν Cod. 1951.

³ ἑκατέρῳ Cod. 1950.

⁴ ἐξεικόντων Cod. 1950.

⁵ οἷον Cod. 1951.

⁶ κρύπτω Cod. 1951.

κλέπτου τοῦτο ἐξελάβου⁷. καθολικώτερον ἄρα ἐστὶ τὸ εἰκὸς τοῦ κλέπτου· ὡς τὰ τρία τοῦ ἐνὸς εἰσὶ πλείω· οὐ γὰρ πᾶς ὁ νύκτωρ πλανώμενος κλέπτῃς.

Τῶν σημείων, τὸ μὲν, οὕτως ἔχει, ὡς τῶν καθ' ἕκαστά τι πρὸς
5 τὸ καθόλου· ὅτε δηλαδὴ τὸ καθόλου δεικνύται ἀπὸ τῶν μερικῶν·
οἶον, τὸ ⁸ πᾶς σοφὸς σπουδαῖος, διότι ὁ Πιττακὸς σοφὸς ὢν, ἦν
καὶ σπουδαῖος· τοῦ γὰρ, ὅτι οἱ σοφοὶ σπουδαῖοι, σημεῖον ἐστὶν ὁ
Πιττακὸς, μερικὸν τι ὢν⁹. τοῦτο τὸ σημεῖον, λυτόν ἐστιν· ἀσυλ-
λόγιστος γὰρ ὁ ¹⁰ συλλογισμὸς οὗτος ὁ φαινόμενος, ὅτι ἀπὸ ¹¹
10 δύο μερικῶν συνήχθη, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι συλλογισμὸς, ἀλλὰ
καὶ τὸ συμπίερασμα ψευδές, καὶ κατὰ τὴν ὕλην· ἀλλὰ γὰρ καὶ
κατὰ τὸ εἶδος· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ σχήματι μερικά¹² συνάγεις·
τοῦτο μὲν οὖν τὸ σημεῖον ἐστὶν ὡς τῶν καθ' ἕκαστόν τι πρὸς τὸ
καθόλου.

15 C. 2, 18. Τίθησι δὲ καὶ ἐτέρον ἐνθυμηματικὸν συλλογισμὸν
τεκμηριώδη καὶ ἀναγκαῖον, ἐν πρώτῳ σχήματι συναγόμενον, καὶ
αὐτὸν τοιοῦτον ἔχοντα τὸ σημεῖον, ὡς τῶν καθ' ἕκαστόν τι πρὸς
τὸ καθόλου. αὕτη τέτοκε· γάλα γὰρ ἔχει· τὸ γάλα ἔχειν, ση-
μεῖον ἐστὶ τοῦ τετοκέσθαι. ἄλυτον ἐστὶ τοῦτο. ἀληθὴς τὲ ¹³ γὰρ
20 ἐστὶν ὁ συλλογισμὸς, καὶ καλῶς ἔχων, κατὰ τε ὕλην, κατὰ τε
εἶδος·

γάλα ἔχει
τέτοκε  αὕτη
ἄρα

καὶ αὖθις· οὗτος νοσεῖ, πυρέττει γάρ· σημεῖον ὁ πυρετὸς τῆς
νόσου· τεκμήριον τοῦτο καὶ ἄλυτον, ὡς δὴ καὶ τὸ γάλα ἔχειν·
25 καλῶς γὰρ καὶ οὗτος ὁ συλλογισμὸς ἔχει, καὶ κατὰ τὴν ¹⁴ ὕλην,
καὶ κατὰ ¹⁵ τὸ εἶδος.

πυρέττει
νοσεῖ  οὗτος
ἄρα

⁷ ἐξελαβες Cod. 1951.

⁸ σπουδαῖος π σοφὸς

⁹ ὢν Cod. 1951.

πιττακὸς

¹⁰ οὗτος Cod. 1951.

¹¹ ἐκ Cod. 1951.

¹² μερικὸν Cod. 1951.

¹³ ἀληθὴς τὲ 1951. ἀληθὴ ἀτὲ Cod. 1869.

¹⁴ κατὰ τε τὴν 1951.

¹⁵ κατὰ om. 1951.

Νόησον οὖν ὧδε· πῶς ταῦτα τὰ δύο σημεία, ἃ καὶ τεκμηρία καὶ ἄλυστα, ὡς μερικὰ εἰςὶ πρὸς καθόλου· τὸ πυρέττειν, ὃ σημεῖον μερικώτερον ἐστὶ τοῦ νοσεῖν· πῶς; ὅτι πᾶς μὲν πυρέττων νοσεῖ, οὐ μὴν δὲ πᾶς¹⁶ νοσῶν πυρέττει· εἰςὶ γὰρ καὶ ἕτεραι νόσοι παρὰ τὸν πυρετόν¹⁷. καὶ αἰθίς· τὸ γάλα ἔχειν σημεῖον ὃν τοῦ σημειω-5 τοῦ, ἦτοι τοῦ τετοκέσαι, μερικώτερον ἐστὶ τοῦ τετοκέσαι· πᾶσα μὲν γὰρ¹⁸ γάλα ἔχουσα, καὶ τέτοκεν, οὐ μὴν δὲ πᾶσα τετοκυῖα καὶ γάλα ἔχει. καλῶς ἄρα τοῦτο ἐξήγηταί μοι σὺν Θεῷ, τῶν ἄλλων ἀποπλανηθέντων τῆς ἀληθείας ὄφ πῆχει.

Τὸ δ' ὡς τῶν καθόλου τί πρὸς τὸ κατὰ μέρος· ὅταν δηλαδὴ τὸ¹⁰ σημεῖον εὐρίσκηται τὸ τάχα λαμβανόμενον καθολικώτερον τοῦ σημειωτοῦ· ὅλον εἴ τις εἶπῃ¹⁹. ὁ παρὼν πυρέττει, πνευστιᾷ γάρ· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οὕτως αὐτὸ²⁰ συνελογίσαντο πάντες ἐν πρώτῳ σχήματι.



15

ἐγὼ δὲ ἐν δευτέρῳ σχήματι τοῦτο συνελογισάμην, ἀκολουθῶν Ἀριστοτέλει ἐν τῷ τέλει τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν²¹ λέγοντε· “μόνα
 “ τὰ ἄλυστα τεκμηρία ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συλλογίζεσθαι· τὰ
 “ δὲ ἄλλα σημεία, ἃ μὲν ἐν τῷ δευτέρῳ, ἃ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ, ἃ καὶ
 “ λύσιμα, ἣ ὡς ψευδῆ καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἡμαρτημένα, ἣ καθ' ἓν²²
 “ τι τοῦτο²³” ποιοῦν; τὸ κατὰ εἶδος ἡμαρτησθαι δηλαδὴ, καὶ
 κατὰ τὴν ὕλην ἀληθῶς ἔχει²³.



Τοῦτο εἰ οὕτω σχηματισθῇ, συλλογισμός ἐστιν· οὐ μὴν ἐνθυμη-²⁵ ματικός· σχηματίσιν οὖν αὐτὸ ἐνθυμηματικῶς καὶ ῥητορικῶς, τὴν ἄβ' εὐθεῖαν περιελών, καὶ οὕτως ἐνθυμηματισάμενος· ἡ γὰρ μείζων πρότασις ἐνθυμηματικῶς σοι νοεῖται· εἰ οὖν τὸ ἐνθύμημα τέλειον συλλογισμὸν ποιήσεις, λυτὸν τοῦτον εὐρήσεις. οὗτος

¹⁶ πᾶς ὁ νοσῶν Cod. 1951.¹⁷ ἀνευ πυρετοῦ 1951.¹⁸ γὰρ om.1951. ¹⁹ εἶποι.²⁰ αὐτὸ om.²¹ τοῦ δευτέρου τῶν προτέρων Ἀνα-

λυτικῶν.

²² τούτων.²³ ἔχειν.

πυρέττει· καὶ γὰρ πυκνὸν ἀναπνεῖ· ψευδῶς τέως εἶπας· ἔχει δὲ
 ἔμφασιν οὗτος ὁ συλλογισμὸς πρώτου σχήματος, καὶ τι καινόν·
 τὰ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι συλλογιζόμενα διὰ τοῦ πρώτου
 τελειοῦνται εἰ μὲν οὖν οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τελειῶν
 5 εἴπης²⁴, οὗτος πυκνὸν ἀναπνεῖ, πᾶς ὁ πυκνὸν ἀναπνέων πυρέσει,
 ψευδὴς εὐρίσκεται ἡ μείζων πρότασις· εἰ δὲ οὕτως εἴπης²⁵, ὡς ἐν
 δευτέρῳ σχήματι, ἵνα ὕλη φανῇ²⁶ ἀληθής· οὗτος πνευστιᾶ, πᾶς
 ὁ πυρέττων πνευστιᾶ, οὗτος ἄρα πυρέττει· ἀληθὴς μὲν ὁ συλλο-
 γισμὸς κατὰ τὴν ὕλην, κατὰ δὲ τὸ εἶδος ἡχρεῖται· ἐν γὰρ τῷ
 10 δευτέρῳ σχήματι ἀπὸ²⁷ δύο καταφατικῶν, καταφατικὸν συνή-
 γαγες²⁸. λυτὸν ἄρα· καταφατικῶς γὰρ συνάγεται αἰεὶ τὰ διὰ
 σημειῶν ἀποδεικνύμενα· μόνον γὰρ ἂν ἀληθὲς ἦ²⁹, ἄλυτόν ἐστι·
 τοῦτο εἶπας³⁰, ἐπεὶ τὸ ἐν τῷ³¹ δευτέρῳ σχήματι συλλογισθὲν, τὸ
 οὗτος πυκνὸν ἀναπνεῖ, πυρέττει ἄρα, τελειωθὲν ἐν πρώτῳ σχήματι,
 15 οὐ φαίνεται ἀληθές· καὶ λοιπὸν, οὐκ ἔστι τεκμήριον· λυτὸν γὰρ
 καὶ τοῦτο, καὶ ἀληθὲς ἦν³². καὶ γὰρ ἀληθὲς ἦ τὸ, οὗτος πυρέτ-
 τει, ὁ νῦν ὁρώμενός μοι πνευστιῶν, ἀλλὰ λύσιμος ὁ συλλόγισμος·
 ὅτι³³ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι, ἀπὸ καταφατικῶν τῶν δύο προτά-
 σεων, καταφατὸν συνήγαγες.

20 Ἰστέον καὶ ἐπὶ τίνων, πῇ μὲν³⁴ τὰ σημεῖα προηγούμενά ὦν εἰσὶ
 σημεῖα, οἷον, ἡ Ἴρις τοῦ ὑετοῦ, ὃ καὶ πολλάκις καὶ³⁵ διαψεύδε-
 ται· φαίνεται γὰρ ἡ Ἴρις, ὑετὸς δὲ οὐ γίνεται· πῇ³⁶ δὲ τὸ οὗ
 σημεῖον προηγεῖται, ὡς τὸ πῦρ τῆς τέφρας· πῇ δὲ ἅμα τὸ ση-
 μεῖον καὶ τὸ σημειωτόν· ὃ καὶ κυρίως τεκμήριον· οἷον ἅμα πῦρ
 25 καὶ καπνός· ἐὰν οὖν εἴπης, ὅτι σημεῖον τοῦ εἶναι ἐνταῦθα πῦρ τὸ
 εἶναι ἐνταῦθα τέφραν, ψεῦδος· ἔστι γὰρ τέφρα ἐν τινι τόπῳ³⁷,
 καὶ οὐκ ἐγένετο ἐνταῦθα πῦρ, ἀλλ' εἰκὸς ἦν μετενημέχθαι ἀλλα-
 χόθεν ἐνταῦθα τὴν τέφραν.

*Ἔστι δὲ τὸ παραδείγμα οὔτε ὡς μέρος πρὸς ὅλον· ἦν γὰρ ἂν

24 εἴποις. 25 εἴποις. 26 φανῇται. 27 ἐκ. 28 συνήγαγες
 συμπέρασμα. 29 ἢ 1951. ἦν 1869. 30 εἶπεν. 31 τῷ οἴν.
 32 ἦν. 33 συλλογισμός ἐστιν· ἐκ γὰρ δύο καταφατικῶν, καταφατικὸν συνή-
 γαγες ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι· Ἰστέον δὲ ὡς καὶ — 34 ποῖ μὲν.
 35 καὶ om. 36 ποῖ. 37 ἐν τινι τόπῳ τέφρα ἐνταῦθα πῦρ· ἐνδέχεται
 γὰρ μετενεχθῆναι αὐτὴν ἀλλαχόθεν τὴν τέφραν ἐνταῦθα· ἔστι δὲ.

σημεῖον ὃ ἦν, ὡς τῶν καθ' ἕκαστά τι πρὸς τὸ καθόλου, ἀλλ' οὐ
δὲ ὡς ὅλον πρὸς μέρος· ἦν γὰρ ἂν³⁸ ὡς τὸ ἕτερον αὐθις σημεῖον,
ὃ καὶ ὡς τὸ εἶκος, ὅπερ ἦν ὡς τῶν καθόλου τί πρὸς τὸ κατὰ μέρος·
τὸ δὲ οὔτε πρὸς ὃ ἐστι πρὸς ὅλον εἶπε, δηλῶν ὅτι οὐδὲ συλλό-
γισμός ἐστι. διὰ μὲν οὖν³⁹ τῶν ἀνωτέρω δυεῖν ἔδειξεν ὅτι τὸ 5
παράδειγμα οὐκ ἔστιν ἐνθύμημα· τὸ γὰρ ἐνθύμημα ἦν ἐξ εἰκό-
των καὶ σημεῖων, ἃ ἀνήρηκεν, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ παράδειγμα· διὰ δὲ
τοῦ τρίτου τοῦ, οὐθ' ὡς ὅλον πρὸς ὅλον, ἀνήρηκεν, ὅτι οὐδὲ συλλό-
γισμός ἐστιν ἀπὸ τῶν καθόλου, ἧ καὶ ἀντιστρεφόντων, συνάγων τὸ
καθόλου.

10

C. 2, 20. “Τῶν δὲ ἐνθυμημάτων μεγίστη διαφορά” ὥσπερ
εἰς διλεκτικοὶ συλλόγισμοι, παρὰ τῇ διαλεκτικῇ· ἀλλ' εἰς
καὶ περὶ φυσικῶν παρ' αὐτῇ καὶ περὶ ἠθικῶν διαλέξεις⁴⁰, ἀλλὰ
ὅσα μὲν ἀπὸ κοινῶν τόπων δέικνυνται⁴¹, καὶ φυσικὰ εἶεν⁴², καὶ
ἠθικὰ, οὐ μὲν⁴³ μόνον διαλεκτικὰ, οἶον, ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, ἀπὸ τοῦ 15
ἥττον, ἀπὸ ἴσου, ἀπὸ δυνατοῦ, ἀδυνάτου, ἐνδόξου, ἀδόξου· ταῦτα
λέγονται διαλεκτικά· ὅσα δὲ τῶν ἰδία καὶ ἰδία τεχνῶν, ἡγουν φυσι-
κῆς, ἱατρικῆς⁴⁴, ἠθικῆς, δέικνυνται⁴⁵ ἀπὸ ἰδίων καὶ οἰκείων αὐταῖς
καὶ μόνων προτάσεων, ταῦτα λέγονται οὐ διαλεκτικά, ἀλλ' ἠθικὰ,
ἡ φυσικὰ, ἡ ἱατρικά. αἱ γὰρ προτάσεις τῆς ἱατρικῆς, οὐκ ἐφαρ- 20
μόσουσι τῇ ἠθικῇ, οὐδ' αἱ⁴⁶ τῆς ἠθικῆς ἐφαρμόσουσι τῇ φυσικῇ·
οὕτω καὶ ἐν τῇ ῥητορικῇ εἰσὶν ἐνθυμηματικοὶ συλλογισμοί, καὶ
ποτε μὲν λέγονται τὰ προβλήματα ῥητορικὰ, ὅταν ἀπὸ κοινῶν
τινῶν ῥητορικῶν τόπων δέικνυνται· οἶον ἀπὸ τοῦ δυνατοῦ, τοῦ μᾶλ-
λον, καὶ τοιούτων τινῶν· ποτὲ δὲ οὐ λέγονται ῥητορικὰ, ἀλλ' ἡ 25
συμβουλευτικά, ἡ δικανικά, ἡ ἐπιδεικτικά, ἡ περὶ εἰρήνης, ἡ περὶ
πολέμου, ἡ περὶ πόρων, ἡ περὶ φυλακῆς χώρας, ἡ νομικά, εἰ περὶ
πολιτειῶν εἶεν καὶ νόμων.

Εἰ οὖν τὰ τρία τῆς ῥητορικῆς εἶδη μετιῶν, καὶ συμβουλευό-
μενος ἡ καὶ δικανεύομενος, ἡ καὶ πανηγυρίζων, ἀπὸ τοῦ μᾶλλον 30
ἐν τοῖς γῆς ἐπιχειρήσεις, ἡ τοῦ ἥττον, ἡ τοῦ δυνατοῦ, ῥητορικὰ

38 ἂν om. 39 οὖν deest. 40 διαλέξεις Cod. 1869. 41 δέικνυνται.

42 ἡ. 43 μὴν. 44 ἱατρικῆς καὶ ἠθικῆς. 45 δέικνυνται ἀπὸ ἰδίας καὶ οἰκείας.

46 οὐδὲ.

ταῦτα εἰ περὶ τὰ προβλήματα· ἀπὸ γὰρ τῶν κοινῶν τῆς ῥητορικῆς τόπων ὥρμησας· εἰ δὲ τὸ συμβουλευτικὸν μόνον⁴⁷ νῦν μεταχειρισάμενος, καὶ τούτου τὸ περὶ πόρων εἶδος μόνον ἐπιχειρήμασι οἰκείοις, αὐτῷ καὶ μόνῳ⁴⁸ τῷ περὶ πόρων προβλήματι χρᾶ⁴⁹, τὸ 5 τοιοῦτο⁵⁰ ῥητορικὸν εἴπῃς⁵¹, ἀλλὰ ἡ συμβουλευτικὸν μερικεύσας ἐκείνο, ἡ περὶ πόρων, ἡ οὕτω πως⁵² μερικῶς καὶ εἰδικῶς.

“Τὰς δὲ οὕτω κατεilahμμένας.” Οἷον περὶ τοῦ τετραγωνίζεσθαι τὸν κύκλον, ἡ καὶ ἡ καθ’ ἡμᾶς θεία γραφή, μεγίστη ἐπιστήμη καὶ καλὴ καὶ τιμία, καὶ ἀκριβῆς ἀκριβῶς.

10 “Διὸ καὶ λανθάνουσι τοὺς ἀκροατὰς,” εἰ εἶεν διαλεκτικοί, καλῶς γὰρ τὴν ἡθικὴν μεταχειριζόμενοι⁵³, ἡ τὴν ἱατρικὴν, καὶ μεταβαίνοντες ἀπὸ τῶν κοινῶν τῆς διαλεκτικῆς τόπων, τὰ δὲ ἡθικὰ ἡ τὰ ἱατρικὰ δεικνύντες ἀπὸ τινων ἰδίων καὶ οἰκείων ἱατρικῇ, ἡ ἡθικῇ, ἱατροὶ μᾶλλον δοκοῦσιν ἀριστοί, ἡ ἡθικοὶ φιλόσοφοι.

15 C. 2, 21. “Οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἔσται ἐκ τούτου.” Τοῦ κοινοῦ τόπου, ἤγουν τοῦ μᾶλλον περὶ φυσικῶν εἰπεῖν παρὰ περὶ δικαίων.

“Τῶν ἐνθυμημάτων τά τε εἶδη,” λέγω δέ, φησι, “τὰς καθ’ ἑκάστον γένος ἰδίας προτάσεις.” Γένος, ἡ τὸ ὑποκείμενον εἰπεῖ, 20 ἡ τὸ εἶδος· εἶδος γὰρ τῆς ῥητορικῆς τὸ συμβουλευτικόν· εἶδος τῆς ῥητορικῆς, τὸ δικανικόν· γίνωσκε οὖν τοὺς οἰκείους καὶ ἰδίους⁵⁴ τῇ συμβουλῇ τόπους, ἀφ’ ὧν οὐδέποτε δεῖξαις τὰ δικανικὰ προβλήματα· γίνωσκε εἰδικῶς τοὺς οἰκείους τῷ δικανικῷ μερικῶς τόπους, ἀφ’ ὧν οὐδέποτε τὰ συμβουλευτικὰ κατασκευάσαις· τό- 25 πους δὲ λέγει τοὺς κοινούς, ἀφ’ ὧν κοινῶς μὲν, οὐ μὴν ἐπιχειρήσεις ἰδίως περὶ τοῦδε ἡ τοῦδε, οἰκείως καὶ εἰδικῶς, καὶ αὐτάρκως⁵⁵.

C. 3, 1. Τρία γένη τῆς ῥητορικῆς, ἀλλὰ μὴν ἄνω εἶδη εἶπε· γένη οὖν τὰ ὑπάλληλα ἄκουσον· διαιρεῖται γὰρ τὸ δικανικόν εἰς 30 κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη τὰ δύο· κυριώτατος μὲν ὁ παρὼν χρόνος τῷ πανηγυρικῷ. ἴδε τὸν μέγαν Θεολόγον πανηγυρίζοντα· “Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε.”

47 μόνον τοῦτο νῦν.

48 μόνον.

49 χρῆ.

50 τοιοῦτον.

51 εἰποῖς.

52 πως deest.

53 μεταχ. τὴν ἡθ.

54 ἰδ. καὶ οἰκ.

55 αὐτάρκες

Cod. 1869.

C. 3, 7. “Φανερόν δ’ ἐκ τῶν εἰρημένων,” δεῖ, φησιν, ἰδίᾳς ἔχειν τὰς προτάσεις, τὸν ἐνθυμηματικὸν ῥήτορα, οἰκείας τῇ συμβουλῇ τὸν συμβουλευτικόν· οἰκείας τῇ δίκῃ, τὸν δικανικόν, οὐ μὴν κοινας, οὐ γὰρ συμβουλευέσει καλῶς, περὶ τοῦδὲ τίνος, ὁ ἀπὸ κοινῶν μελετῶν.

5

C. 3, 8. “Ἐπεὶ δ’ οὔτε πραχθῆναι.” Νῦν, φησιν, ὅτι μετὰ τὸ εὐρεῖν σε εἰδικῶς τὰς ἰδίᾳς καὶ ἰδίᾳς περὶ ἐκάστου προτάσεις, καὶ οἰκείας ἐκάστῳ τῷδὲ τινι, δεῖ σε, φησὶ, καὶ κοινοὺς τινὰς ἔχειν τόπους, οἱ δρᾶσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ ἐν συμβουλῇ, καὶ δίκη καὶ πανηγύρει· οἷός ἐστιν ὁ τοῦ δυνατοῦ καὶ οὐκ⁵⁶ ἀδυνάτου, ὁ τοῦ ἐνδόξου⁵⁷, ἀδόξου, ὁ τοῦ εἰ ἐγένετο, ἢ οὐ, ὁ τοῦ μεγάλου, ὁ τοῦ μικροῦ.

C. 4, 4. “Οὐ δεῖ τὸν παρόντα καιρὸν” καθ’ ὃν τὴν ῥητορικὴν διαγράφων, ζητεῖν ἐμὲ ὑμᾶς εἰπεῖν, μέχρι τίνος καὶ ὅπως τὰ πάντα πραχθήσεται. οὐ γὰρ ῥητορικῆς τὸ τὰ τοιαῦτα τελέως¹⁵ πολυπραγμονεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον φιλοσοφίας καὶ τῆς λογικῆς. Ὑμεῖς οὖν, ὧ οἱ περὶ Πῶλον, καὶ Γοργίαν, πολλὰ τιμῶντες τὴν ῥητορικὴν, εἰ τὰ πάντα αὐτῇ χαριεῖσθε, λήσεσθε ἀπολέσαντες αὐτὴν⁵⁸. γενήσεται γὰρ φιλοσοφία, ἣ μισεῖτε φιλοσοφίαν, καὶ πάνθ’ ὑμῖν ἀπολεῖται τὰ τίμια.

20

C. 4, 7. Τὰ πέντε ταῦτα περὶ ὧν τῇ πόλει συμβουλευέσεται ὁ δημηγόρος, καὶ ὁ καθ’ ἓνα ὑμῶν συμβουλευέντω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ καλοῦ χωρήσοι· τὸ δὲ “περὶ πολέμου καὶ εἰ-
“ ῥήνης” τοῦτο δηλοῖ, τίσι δεῖ πολεμεῖν ἡμᾶς, καὶ πρὸς οὓς εἰρηνεύειν. “ἐπὶ δόξον πολεμεῖν,” ἢ τὸ ἐνδόξον, ἢ μᾶλλον τὸ προσ-²⁵δοκῆσιμον εἰπέ· “πρὸς δὲ τοὺς ἥτιους, ἐπ’ αὐτοῖς ἢ τὸ πολε-
“ μεῖν” οὐ προτρέπεται σε πολεμεῖν τοῖς ἥτιουσιν ὁ φιλόσοφος ὢν ἀγαθός, ἀλλὰ τότε, φησὶ, πολέμει αὐτοῖς, ὅταν ἐκείνοι ἄρχωνται κατὰ σοῦ. καὶ τοὺς “ἐπιτηδείους τόπους” φυλάττειν δεῖ, ἢ τοὺς ἀνοχύρους καὶ ἀναγκαίους φυλάττεσθαι, ἢ, ὃ καὶ μᾶλλον,³⁰ τοὺς βοηθοῦντάς σοι τόπους· οἷον τὰς ἰδιωτικῶς παρὰ πολλοῖς λεγομένας κλεισούρας· οἷον, τὴν τῆς Κερκύρας κορυφαίαν ἀκρό-

⁵⁶ οὐκ om. Cod. 1951.⁵⁷ ἐνδόξου, καὶ ἀδόξου Cod. Cod. 1951. ἀπωλέσαντες αὐτὸν Cod. 1869.⁵⁸ Sic

πολιν ἵνα μὴ τὰ τοιαῦτα προκαταλαβὼν ὁ πολέμιος, ὡς ἀπὸ ἐρυμνῶν κρησφυγίων ὀρμώμενος, βλάβης σοι μυρίας⁵⁹ πρόξενος γίνοιτο⁶⁰.

“Ἐπισκευάζων αὐτάς” ἡγουν τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν ρητορικὴν εἰς “ἐπιστήμας ὑποκειμένων, ἥτοι ὠρισμένων τινῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μὴ μόνων λόγων” ἡ γὰρ διαλεκτικὴ καὶ ἡ ρητορικὴ ποριστικαὶ εἰσι κοινῶν λόγων· εἶπω μὲν οὖν ὥδε τῇ ἀναλυτικῇ τῇ ρητορικῇ· τὰ λοιπὰ ἐπισκέψασθαι δόντες τῇ πολιτικῇ. ἐκείνης γὰρ τὸ περὶ πάντων τούτων αὐτάρκως εἶπεῖν⁶¹.

10 C. 4, 11. “Ἴνα πρὸς τούτους καὶ αἱ συμβολαί.” Ἀρμόζει, φησὶν, ἡμᾶς ἔχειν φίλους τοὺς κρείττονας ἡμῶν, καὶ τοὺς χρησίμους ἡμῖν, ὡς τοὺς ἀγχισλίτας⁶², διὰ τὸ πολὺ τοῦ σίτου· συμβολαὶ δὲ λέγονται οἱ ὅρκοι, οἱ ὅμηροι, αἱ εἰρηνικαὶ συμφωνίαι καὶ φιλίαι.

15 C. 4, 12. “Καὶ οἰκείων τῆς πολιτείας.” Φθεῖρεται τὸ φθειρόμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ ἐναντίου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ οἰκείου· ὡς τὸ πῦρ φθεῖρεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος σβεννύμενον, ἀλλὰ καὶ ὑπ’ αὐτοῦ· ὡς ἐπὶ τοῦ πνιγέως καταμαραινόμενον· ἡ δημοκρατία⁶³ ἀναρεθίσεται· ὥστε καὶ ὑπὸ⁶⁴ τῆς ὑπερβολῆς αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τῆς⁶⁵ ἐλλείψεως αὐτοῦ φθεῖρεται τὸ φθειρόμενον· βελτίστη δὲ πολιτεία ἡ βασιλεία, ἣ ἐκείνη ἐν ᾗ συντρέχει τὸ καὶ βασιλείαν εἶναι καὶ δημοκρατίαν καὶ ἀριστοκρατίαν· ἄρχει γὰρ ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄριστοι τῶν ἀνδρῶν παραδυναστεύουσιν αὐτῷ, φρόνιμοι ὄντες καὶ τὰ συμφέροντα ὑποτιθέμενοι. Ἀλλὰ καὶ δημοκρατίαν ἐστὶν⁶⁶ 25 ἰδεῖν· παρὰ γὰρ τῷ ἐπάρχῳ, τάξις τίς παραδυναστεύει καὶ ἄρχει τῆς πόλεως.

C. 4, 13. “Αἱ τῆς γῆς περίοδοι.” Ἀναγκαῖον γὰρ περιέειναι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὡς τοὺς νόμους πάντων μαθεῖν τῶν ἐθνῶν.

C. 5. Ἐναντία τῇ εὐδαιμονίᾳ ἡ κακοδαιμονία, εἰς ἣν συντί-
30 νουσι, λύπη, νόσος γῆρας· τὸ δὲ ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν, ἡ τοῦτο δηλοῖ

⁵⁹ σοι ὅτι πλείστης πρ. ⁶⁰ γένοιτο.

alienum est. Vid. spectare ad C. 4, 6.

⁶² ἀσχιαλίτας Cod. 1869.

⁶³ δημοκρατία αὐθις φθεῖρεται ὑπὸ τοῦ ἐναντίου· τῆς μοναρχίας δηλαδὴ. ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτάσεως αὐτῆς· ἦν γὰρ οἱ χυδαῖοι, οἱ ἀγοραῖοι πάντῃ πάντες κρατῶσι, λυποῦνται οἱ ἄριστοι· καὶ κρατήσουσιν ἴσως τῆς πόλεως· καὶ γενήσεται ἀριστοκρατία καὶ ἡ δημοκρατία.

⁶⁴ ὑπὲρ Cod. 1951.

⁶⁵ ἡ ἢ 1951.

τὸ, συντετμημένως ἢ τὸ παχυλῶς καὶ οὐ πρὸς ἀκριβείαν, μεῖζον ἀντ' ἐλάττονος ποιοῦντα, οἷον ἡ ὑγίεια μόριον οὔσα τῆς εὐδαιμονίας, μεῖζον γίνεται, εἰ προσλάβῃ⁶⁶ καὶ πλοῦτον· φθείρει τὴν εὐδαιμονίαν ἢ κακία, ἡ Πριαμικὴ συμφορὰ, ἐμποδίζει δὲ ἡ ἔνδεια καὶ τὸ μὴ πλουτεῖν· ἐν μὲν τοῖς ἠθικοῖς ὥρισато, ἐν μὲν τῷ 5 πρώτῳ, τὴν πρακτικὴν εὐδαιμονίαν, ἐν δὲ τῷ κ' ⁶⁷, τὴν θεωρητικὴν· ἐνταῦθα δὲ τὴν πολιτικὴν· διὸ καὶ περὶ εὐγενείας καὶ εὐτεκνίας λέγει πόλεων καὶ ἔθνων· λέγει οὖν ἐνταῦθα τὰ δοκοῦντα περὶ εὐδαιμονίας πᾶσι, πολλῇ σπουδῇ, σιφοῖς.

C. 5, 3. “Ἦδὺς βίος μετ' ἀσφαλείας,” ὅταν πλούσιος ᾖ¹⁰ οὐ δεδίττηται ὀργὴν βασιλέως, ἢ ἔθνων ἐπιδρομὴν, καὶ πολεμίων ἔφοδον.

“Εὐσθένεια σωμάτων καὶ κτημάτων μετὰ δυνάμεως.” Τὸ κτήματα ἔχειν εὐσθενῇ καὶ μεγάλα, καὶ σῶμα εὐσθενές, ἀλλὰ καὶ δυνάμιν καὶ πλῆθος, καὶ δυναστείαν ὑπήκων τὴν μέλλουσαν¹⁵ ταῦτα συντηρεῖν, ὥστε μὴ ταῦτα διάρπαγμα γίνεσθαι πολεμίων, ἢ ἄλλως δυναστῶν. Εἶπε δὲ καὶ δυνάμιν πρακτικὴν, τὸ ἔχειν δούλους γεωργοὺς, κηπωροὺς, ποιμένας, καὶ τοιοῦτους πολλοὺς χειροκμῆτας· αὐτόχθονας εἶναι καὶ μὴ μετανάστας, καὶ ἀποίκους ἄλλης χώρας, ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλης χώρας ἦλθον, ἀλλ' οὖν πολλοὺς²⁰ χρόνους ἐπιμεῖναι ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἵνα εἶεν ἀρχαῖοι, καὶ κατὰ τοῦτο πλησίον τῶν αὐτοχθόνων, ὡς οἱ πλησίον τῶν ἐν Κωνσταντίνου πόλει⁶⁸.

C. 5, 6. Ἀτυχεῖς περὶ γυναῖκας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ποτὲ γὰρ αὐτῶν πολεμούντων τοῖς ἐχθροῖς, ἔνδον αἱ γυναῖκες ἐθорύβουντο·²⁵ αἰσθόμενοι δὲ οὗτοι τοῦ θορύβου, καὶ ὑποπτεύσαντες τοὺς πολεμίους ποθεν εἰσελθεῖν τὴν πόλιν, ἔδωκαν νῶτα τοῖς ἐχθροῖς ὡς εἰς τὴν πόλιν φεύγοντες, ἵν' ἴδωσι τοῦ θορύβου τὸ αἶτιον, καὶ οὕτως ἡττήθησαν κατὰ κράτος καὶ κατεσφάγησαν.

C. 5, 7. Ἀσφαλῇ κτήματα ἔχειν, ἡγοῦν πλησίον τῆς αὐτῶν³⁰ πόλεως, καὶ μὴ ἐν Περσίᾳ, ἢ Αἰγύπτῳ· ἵν' ὅταν ἐθέλωσιν ἐξῆ ἀπολαύειν αὐτῶν ἐλευθέρια δὲ ὡς αἱ μυρίναι, ἐξ ᾧ καὶ καρπὸς γένηται, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀξιόλογος, ἀλλ' ἄγαν εἰς τιμὴν μικρό-

⁶⁶ προσλάβει.⁶⁷ ἢ C. 1951.⁶⁸ Κωνσταντινουπόλει.

τατος· πόσος γὰρ καρπὸς ἐκ μυρσινῶν συναχθήσεται, ὥστε κέρδος ἐκεῖθεν γενέσθαι, ὅτι καὶ ἄξιον, ἥτοι ἀξιόλογον.

- C. 5, 9. Τιμὴ δὲ ἔστι μὲν σημεῖον· τιμῶ γὰρ τόνδε τινὰ, ἢ ὡς εὐεργετήσαντά με, ἢ ὡς εὐεργετῆσαι δυνάμενον. ἐλπίζω γὰρ 5 ὅτι ὅτε δεήσομαι αὐτοῦ, εὐεργετηθήσομαι· ἡ τιμὴ οὖν ἐν τῷ εὐεργετεῖν θεωρεῖται· ὥστε ὁ μὲν τιμώμενος καὶ δοξάζεται· ἔνθα γὰρ τιμὴ, ἐκεῖ καὶ δόξα· οὐ μὲν ἔνθα δόξα ἐστίν, ἐκεῖ καὶ τιμή· ὡς μὲν γὰρ ἔχοντες τινες πλοῦτον, δοξάζονται· ὡς δὲ μὴ εὐεργετοῦντες, οὐ τιμῶνται.
- 10 “Ὦν μὴ ραδίᾳ ἢ κτῆσις,” ἢ ὅλως, ἡγουν μηδόλως ραδίως κτᾶται ἢ φιλοσοφία, ἢ οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα ραδίᾳ ἢ κτῆσις· ὡς ἐν Αἰγύπτῳ οἱ καρποὶ τῶν μυρσίνων· ἢ τὰ φύλλα τῆς δάφνης· ἢ ποτέ· οἷον εἴ τις εἴη ἐν εἰρктῇ λιμαγχονούμενος⁷¹, καὶ ἐγὼ δώσω αὐτῷ ἄρτον, λαθὼν εἰσελθεῖν· ἄρτον, ὀλίγον· “τέμενος,” ἢ ὁ ναὸς 15 λέγεται· ἢ καὶ ἡ ἀποτετμημένη χώρα, καὶ διδομένη τοῖς ἀριστεύσι· τῶν⁷² βαρβάρων ἴδων τὸ προσκυνεῖν, οὐχὶ τῶν Ἑλλήνων· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι οὐ προσκύνουν· διὸ καὶ εἴρηται παρ’ Ἑλλήνων·

ἐγὼ σε προσκυνήσω βάρβαρε.

- C. 5, 10. “Ὡστε ἀνόσους εἶναι χρωμένους τοῖς σώμασιν”
- 20 Εἰσὶ γὰρ τινες, ὑγιαίνοντες μὲν, οὐ χρώμενοι δὲ τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ καὶ παρ’ ἄλλων λονόμενοι· οὐδὲ βαδίζοντες, ἀλλ’ ἐπὶ σκίμ-ποδος ἢ θρόνου φερόμενοι· οἷος ἦν καὶ ὁ Ἡρόδικος⁷³, ὃς ὑγιὴς μὲν ἦν, ἀλλ’ οὐποτε τῷ σώματι πρὸς ὑπηρεσίαν ἐχρῆτο, ἀλλὰ παρ’ ἄλλων τῷ στόματι αὐτοῦ ἡ τροφή ἐδίδετο· φοράδην ἐφέρετο, οὐδὲ 25 τὴν ἀμίδα ὥστε οὐρῆσαι ταῖς οἰκείαις χερσὶν κατεῖχεν, ἀλλ’ ἄλλοις καὶ αὐτὴ ὑπεκρατεῖτο· διὰ τοῦτο εἶπε, “τὸ δὲ ἀνθρωπίνον.” ἀνθρώπινα γὰρ ταῦτα εἰσὶ τὰ ἀναγκαῖα ἡμῖν ὡς τὸ περιπατεῖν, τὸ ἐσθίειν, τὸ οὔρεῖν, τὸ λούεσθαι, τὸ ζώννυσθαι.

- C. 5, 11. Πένταθλον εἰσὶ⁷⁴ πυγμὴ, πάλη, δίαλμα, δίσκος 30 καὶ δίφρος· ὁ δὲ “ἀκμάζων ἡδὺς δοκεῖτω μετὰ φοβερότητος” μὴ γὰρ ἔστω γυναικοειδὴς καὶ τεθληλμένος, ἀλλ’ οἷος ὁ Ἀχιλλεύς· διὸ καὶ Πρίαμος αὐτὸν⁷⁵ ἰδὼν ἐθαμβήθη· ἐμβριθὴς οὖν, φησιν, ἔστω μετὰ ἡδύτητος.

71 λιμαγχων.

72 τὸ.

73 Ἡρόδ.

74 ἐστὶ.

75 Om.

С. 5, 12. “Πιέζειν” ἐστὶ, τὸ λαβεῖν τὶ ἐν μόριον καὶ καταθλίψαι αὐτὸ, οἶον, ἢ σιαγόνα, ἢ οὖς, ἢ χεῖρα· “συνθλίβειν” δὲ, τὸ σφίγγει, τὸ ὅλον τινὸς σῶμα τὰς δυὸ χεῖρας περιπλεξάμενον, καὶ μέσον αὐτῶν τὸν συνθλιβόμενον κατασχεῖν, καὶ ἄξει τὰ μέλη αὐτοῦ καὶ τὰ νεῦρα, οἶον καὶ τὰ ὀστά, ὃ δὴ ποιοῦσιν ἔνιοι τῶν 5 παλαιστῶν.

С. 5, 15. “Ἐστιν “εὐγηρία” καὶ ἐκ τῶν τοῦ σώματος ἀρετῶν ἀρετὴ σώματος ἢ εὐκрасία· εἰ δὲ καὶ εἶδομεν ποτὲ τινὰ, μακρόβιον μὲν, κατάνοσον δὲ αἰεὶ, ἀλλ’ οὐ χρή περὶ τοιούτων σπανίων ἡμᾶς ἀκριβολογεῖσθαι νῦν, ἄλλης ὑποθέσεως ἐχομένους. 10

С. 5, 16. Φίλος ἐστὶν, ὃς τῷ φίλῳ βούλεται ὑπάρχειν τὸδε καὶ τὸδε⁷⁶ τῶν ἀγαθῶν· εἴτα καὶ αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ πραγματεύεται καὶ ἐργάζεται παντὶ τρόπῳ· οὐχ ἵνα αὐτὸς ταῦτα ἔχῃ, ἀλλ’ ἵνα ὁ φιλούμενος. ὁ γοῦν τοιούτους πολλοὺς φίλους ἔχων, πολύφилος· εἰ δὲ καὶ ἐνάρετος οὗτος· εἴεν καὶ σπουδαῖοι, καὶ ἄγαν χρηστοὶ, χρη- 15 στόφилος ὁ τοιοῦτος λέγεται· πόλλakis γάρ εἰσι τινὸς φίλοι τινές, ὑπὲρ ἐκείνου τὰ πάντα καὶ ποιοῦντες καὶ μηχανώμενοι· εἰσὶ δὲ ὁμῶς τὸ ἦθος ἀνάγωγαι καὶ ἄλλως ἀπαίδευτοι.

С. 5, 17. Εὐτυχία δὲ ἐστὶ τὸ γίνεσθαι πάντα⁷⁷ καλῶς, ὧν αἰτία ἡ τύχη, οἶον γεωργημάτων ἀφθονίαν παντοίων, πλούτου²⁰ πλησμονῇ, χρημάτων αὐξήσιν, νομισμάτων πλεονασμὸν, δυναστείας εὐημερίαν.

“Αἰτία δὲ ἐστὶν ἡ τύχη, καὶ τῶν τοιῶνδε πόλλakis, ὧν ἡ “φύσις αἰτία,” οἶον, εἰ ἐγέννα τίς μήτηρ ἑξαδάκτυλα βρέφη, εἴτα ποτὲ ἐγέννησε καὶ πενταδάκτυλον. 25

“Ἐνδέχεται δὲ καὶ παρὰ φύσιν γενέσθαι” ἀπὸ τύχης, οἶον ἐάν τις αἰεὶ⁷⁸ ἐγέννα πενταδάκτυλα, εἴτα ποτὲ ἐγέννησε καὶ ἑξαδάκτυλον. κάλλους δὲ καὶ μεγέθους φύσις, οἶον, εἰ αἰεὶ ἔτικτέ τις μέλανα βρέφη καὶ πυγμαῖα, εἴτα ἐγέννησε καὶ παιδίον καλὸν, καὶ μεγέθους ἀξιολόγου ὕστερον καταστάν· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα³⁰ ὅσα εἰσὶ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ ἀγαθοῦ μετεिल्χότα, φύσεως εἰσὶ καὶ κατὰ φύσιν γινόμενα· τὰ δὲ ἀμβλώματα, παρὰ φύσιν. τέως οὖν ἐπικρίνει κυρίως ἐκεῖνα λέγεσθαι.

⁷⁶ τὸδε καὶ τὸδε.

⁷⁷ πάντα τὰ ὧν Cod. 1869.

⁷⁸ Om.

Τυχῆρά, “ ἐφ’ οἷς ὁ φθόνος” ἐκβάλλεται, παρὰ λόγον γράφε-
ται καὶ μικρὸν, ἤγουν τῶν παρὰ τὴν ἀκολουθίαν οἷον εἰ Αἰθιόπισσα
τέξει ποτὲ Νιρέα⁷⁹, “ ἢ εἰ μὴ ἤλθε μόνος, αἰεὶ φοιτῶν,” οἷον εἰ ὁ
Πλάτων αἰεὶ καθ’ ἐκάστην⁸⁰ ἡμέραν ἀπῆρχετο, μονώτατος,⁸¹ εἰς
5 τόνδε τὸν τόπον ἐπὶ ἐνιαυτὸν⁸² ὧ, εἴτα κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἀπριλ-
λίου μηνὸς, ἐκεῖνος μὲν οὐκ ἤλθεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον κατὰ τὸ
ἔθος, ἄνδρες δὲ ἑκατὸν ἤλθον ἐπὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ χάσμα γέ-
γоне γῆς, καὶ κατεπόθησαν ἅπαξ ἅπαντες,⁸³ εὐτυχῆς ὁ Πλάτων,
ὅτι αἰεὶ ἐρχόμενος, σήμερον οὐκ ἤλθεν, ἢ οὐ συνῆλθε καὶ⁸⁴ ἐκεῖνος
10 τοῖς ἀπολομένοις ἀνθρώποις.

C. 5, 18. “ Ὡς μὲν οὐ δεῖ στοχάζεσθαι,” ἐτελείωσεν ὁ προϋ-
θετο⁸⁵ θεώρημα· εἶπε γὰρ ἀνωτέρω, περὶ ὧν μὲν οὖν ἔχειν δεῖ⁸⁶
τὸν μέλλοντα συμβουλεύειν τὰ μέγιστα, τοσαῦτ’ ἐστίν, ἤγουν
πέντε· εἴτα ἐπιλέγει· ἐξ ὧν δὲ δεῖ καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ ἄλ-
15 λων προτρέπειν, λέγωμεν. καὶ εἶπε περὶ εὐδαιμονίας καὶ περὶ τῶν
μερῶν αὐτῆς· οὐ γὰρ περὶ τῶν πέντε μόνων⁸⁸ ἐκείνων ἐρεῖ ὁ συμ-
βουλευόμενος πόλει⁸⁹, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν· οἷον περὶ
εὐγενείας, εὐτεκνίας, πολυφιλίας, χρηστοφιλίας, ἀγωνιστικῆς ду-
νάμεως, πάλης, πυγμῆς, δίσκου βολῆς,⁹⁰ καὶ τῶν ἄλλων ἃ εἴ-
20 ρηκε· νῦν οὖν, φησὶν, ὅτι ὧν δεῖ στοχάζεσθαι τὸν συμβουλευόμε-
νον, ταῦτα εἰσὶ τέτε πέντε καὶ τὰ λοιπὰ, ἤγουν ἡ εὐδαιμονία καὶ
τὰ μέρη αὐτῆς· προτρέπεται γὰρ⁹¹ τὴν ἵνα φυλάττη
τοὺς νέους αὐτῆς τσιῶς δὲ, ὡς ἂν ἡ παρ’ αὐτῇ εὐτεκνία⁹², εὐερ-
γετεῖν τιμᾶται· φίλους ἔχειν, ἵνα δι’ ἐκείνων ὁ φιλούμενος καὶ κοι-
25 μώμενος, ἢ οὕτως εἴπω, κτᾶται πάντα καὶ θαυμάσια ὧν ἐπιθυμεῖ
καὶ ὀρέγεται· τὰ γὰρ ἐναντία τούτων ἐστὶν ἃ ἀποτρεπόμεθα, οἷον,
τὸ ἀσύμφορον, τὸ βλαβερὸν⁹³.

C. 6, 2. “ Ἐστω δὴ⁹⁴ ἀγαθόν” ὥσπερ ἄνωτερον⁹⁵ τὴν εὐ-
δαιμονίαν διωρίσατο⁹⁶, οὕτω καὶ νῦν λέγει διορισμοὺς τινὰς τοῦ
30 ἀγαθοῦ, ἵνα τούτους μαθὼν, εὐχερῶς ἔχῃς δεικνύειν τόδε ἢ τόδε
ἀγαθόν, ἢ ὡς ποιητικὸν ἀγαθοῦ, ἢ ὡς φυλακτικόν, ἢ ὡς καθ’ αὐτό,
ἢ ὡς δι’ ἕτερον ἀγαθόν, καὶ ὅσα ὁ νοῦς ἐκάστῳ ἀποδοίῃ, ἢ ὁ δημι-

79 νερέα Cod. 1869.

80 Om.

81 μονώτητος Cod. 1869.

82 χρόνος. 83 ἀπαξάπαντες.

84 Om.

85 προέθετο.

86 δὴ.

88 μόνον.

89 ἐν τῇ.

90 βούλης.

91 γὰρ καὶ τὴν.

92 εὐτεχνία Cod. 1869.

93 ἔστω δὲ ἀσύμφορον τὸ μὴ λυσιτελεῖν.

94 δὲ.

95 ἀνωτέρω.

96 ὀρίσατο.

ουργικὸς νοῦς, ἡ ὃ ἐν ἡμῖν θεωρητικὸς ἢ⁹⁷ πρακτικὸς. καὶ μή τις εἴποι⁹⁸ ὅτι ὁδὲ⁹⁹ ὁ νοῦς σοι ὁ θεωρητικὸς ἀποδώῃ κακὸν τί, ἄρα ἐκεῖνο ἀγαθόν· φημὶ οὖν ὁ νοῦς ἐκεῖνος ἀποδοίῃ ἂν τι φαῦλον ὁ βυθισθεὶς θυμῷ ἢ ἐπιθυμίᾳ· ὁ δὲ μᾶλλον λογίσας τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς, νοῦς τέ ἐστι καὶ ἄρχων, καὶ ὀρθῶς ἀποδιδούς, “καὶ ὧ⁵ ἀκολουθεῖ τὰ τοιαῦτα.” τοῦτο τινὲς οὕτως εἶπον· ὅτι καὶ ἐκεῖνο ἀγαθόν, ᾧ ἀκολουθεῖ τὰ τοιαῦτα, ἥτοι τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ φυλακτικόν· εἶτα ὡς ἀπ’ ἄλλης ἀρχῆς εἰς τὸ, “τὰ τοιαῦτα” στίξαντες, ἀναγινώσκουσιν οὕτω δυνάμει· ὅτι καὶ ἐκεῖνα ἀγαθὰ τὰ κωλυτικὰ τῶν ἐναντίων καὶ τὰ φθαρτικά· ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀποδέχομαι, λέγω¹⁰ δὲ καὶ οὕτως, ὡς ἐν ἀναγινώσκειν, “ᾧ ἀκολουθεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ τὰ κωλυτικὰ τῶν ἐναντίων καὶ τὰ φθαρτικά,” ἤγουν ἐν πρὸς ἐν τιθεὶς, τὸ ποιητικὸν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὸ φθαρτικὸν τῶν ἐναντίων· τὸ φυλακτικὸν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὸ κωλυτικὸν τῶν ἐναντίων· εἰς δὲ τὴν τοιαύτην ἐνάγομαι ἔννοian, ἀπ’¹ αὐτοῦ ποδηγούμενος τοῦ Ἀρι-¹⁵ στοτέλους· φησὶ γὰρ μετὰ ταῦτα· “ἀκολουθεῖ δὲ διχῶς” οὐκ ἂν γὰρ μεταξὺ ἔθηκε τὸ, “καὶ τὰ κωλυτικὰ τῶν ἐναντίων καὶ τὰ φθαρτικά”· εἶτα εἶπε τὸ, “ἀκολουθεῖ δὲ διχῶς” εἰ ἄλλος τόπος ἦν ὁ καὶ τὰ κωλυτικὰ τῶν ἐναντίων καὶ τὰ φθαρτικά· καὶ ἡ ἀντ’ ἐλάττονος ἀγαθὸν μείζονος. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς ὑποκειμένου τὸ²⁰ λεγόμενον ἐνταῦθα χρωμάτισον. ἔστω ὁ Χαβρίας· σήμερον ὥφειλε λαβεῖν μὲν ἀπὸ τοῦ βασιλείου β’ νομίσματα, δοῦναι δὲ ὡς εἰσφορὰν χάριν ναυπηγίας τριήρεων δέκα νομίσματα. εἰ οὖν ὁ βασιλεὺς οἰκτεῖρας αὐτόν, ἀντὶ τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ δύο νομισμάτων, ἰ νομισμάτων ἐπιδοίῃ φιλοτιμίαν, ἀντὶ δὲ τῶν δέκα, ἥτοι τῆς εἰς-²⁵ φορᾶς, κελεύει δοῦναι τὸν Χαβρίαν μόνον β’ νομίσματα, ἄρα τὰ ἡ νομίσματα, καθ’ ἃ ὑπερέχει ὁ δέκα τοῦ δύο, εἰςὶ λῆψις μὲν τοῦ ἀγαθοῦ. δέον γὰρ δύο λαβεῖν, ὁ δὲ, δέκα ἔλαβεν, ἀποβολὴ δὲ τοῦ κακοῦ, τῷ αὐτῷ Χαβρίᾳ· δέον γὰρ δοῦναι ζημίαν ἑαυτοῦ δέκα νομίσματα, ὁ δὲ δύο μόνον ἔδωκε.³⁰

C. 6, 3. Περὶ δὲ τοῦ “ᾧ ἀκολουθεῖ, ἡ ὕστερον ἢ ἅμα,” ὁ πρὸ μικροῦ ἀνώτερον εἴρηται, ἀνάγνωθι ἐν τοῖς τοπικοῖς τόπον κα τοῦ τρίτου βιβλίου ἀναγκαῖον πάνν ὡς τεχνικώτατος.

C. 6, 6. “Καὶ τὰς ἀρετὰς δὲ ἀναγκὴ ἀγαθὸν εἶναι.” Εἰπὼν ἄνω τόπους στοιχειώδεις τοῦ ὅτι τὸ ἀγαθόν, ἡ τούδε ἐστὶν ἡ τούδε, 35

97 ἢ εἰ.

98 εἶπη.

99 ἀδὲ Cod. 1869.

1 ἐπ’.

νῦν πάλιν οἶον δι' ὑποδειγμάτων ἐκεῖνα μεταχειρίζεται. αἱ ἀρεταὶ φησὶν ἀγαθὸν εἶσιν, ἀλλ' ἀπὸ ποίου τόπου ὁρμᾶται τὸ, "ὅτι αἱ ἀρεταὶ ἀγαθόν;" ἀπὸ τοῦ πέμπτου δηλαδὴ καὶ τοῦ ζ. Καὶ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι πόθεν δείξεις; ἀπὸ τοῦ τρίτου τόπου. Καὶ 5 τὴν εὐδαιμονίαν ἀπὸ ποίου τόπου; ἀπὸ τοῦ πρώτου, δευτέρου καὶ ἔκτου· καὶ οὕτως ἐφίστανε περὶ τῶν ἀγαθῶν.

C. 6, 21. "Καὶ οὗ μὴ ἔστιν ὑπερβολή, τοῦτο ἀγαθόν." ἤγουν τὸ σύμμετρον· ἡ γὰρ σύμμετρος ἀσπίς, ἀγαθὸν², ἡ δὲ κατ' ὑπερβολὴν μεγάλην, βλαβερὸν.

- 10 C. 6, 22. "Ἐπὶ θύραις τὴν ὑδρίαν" οἱ μὲν εἰπόντες τοῦτο εἶπον, ὡς ἄρα καὶ εἶπον, καὶ ἀνάγνωθι καὶ αὐτό· ἐγὼ δὲ λέγω, οὕτως· εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης τὸ κοπιάσαι τινὰς ἐπὶ τινὶ πράγματι πολὺν χρόνον, ὡς τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν Ἴλιον³, καὶ πρὸ τοῦ φθάσαι τὸ τέλος, τὸ δι' ὃ ὁ πολὺς πόνος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀναλω- 15 μάτων, θελῆσαι ὑποχωρῆσαι, οὕτω μὴδὲν ἀνύσαντες⁴ φορτικόν ἐστίν· ὥσπερ καὶ εἴ τις μακρόθεν ὑδρευσάμενος, καὶ πολλὰ κεκοπιακῶς, ὥστε τὸ ὕδωρ ἀναγεῖν, καὶ πολλὴν ὁδὸν ἐξανύσας, ἐν τῇ θύρᾳ γεγωνὺς, ἐξ ἀπροσεξίας θραύσει τὸ ἀγγεῖον τοῦ ὕδατος· μάτην γὰρ ἐκεῖνος ἐκακοπάθησεν ἐν αὐτῷ σχεδὸν τῷ τέλει ραθυ- 20 μήσας, καὶ ἀπροσεκτήσας.

C. 6, 27. "Ἐὰν ἡ λανθάνῃ ἡ τιμωρία, ἢ μικρὰ ᾖ." Ἐν γὰρ πολέμῳ κἂν τραυματίζωνται οἱ μαχομένοι, ἀλλ' οὐν ἀποκρύπτονται αὐτοῖς τὰ τραύματα⁵, ὑπὸ τῶν βασιλικῶν ἀναρρήσιων⁶, καὶ ἀξιωμαίων, καὶ φιλοτιμιῶν.

- 25 C. 6, 28. "Καὶ τὰ ἴδια, καὶ ἂ μὴδεῖς." Οὕτως ἐγὼ ὡς ἐν ταῦτα νοῶ. ἡ γὰρ βασιλεία, ἴδια ἐστὶ μόνῳ τῷ βασιλεῖ, ἄλλος δὲ, οὐδεὶς ἔχει⁷ αὐτήν.

C. 7, 2. "Καὶ μεῖζον μὲν αἰεὶ καὶ πλεῖον αἰεὶ πρὸς ἑλαττον." Ὡς λήμματα ταῦτα προλαμβάνει· τέως δὲ κατὰ ἀκρίβειαν ἔχε 30 τὸ μεῖζον μὲν πρὸς μεῖζον λεγόμενον· τὸ δὲ πλεῖον, πρὸς ἑλαττον⁸.

C. 7, 3. "Αὐτῷ δὲ ἀγαθὸν τὸ πρὸς αὐτὸν ταῦτα⁹ πεπονθός."

² ἀγαθὸς Cod. 1869.

³ ἐπὶ τὸ Ἴλιον, Κορινθίους δ' οὐ μέμφεται τὸ

Ἴλιον· ζῇ ἔμπροσθεν τὸ ἐξῆς περὶ τούτου.

⁴ ἀνύσαντας.

⁵ πράγματα.

⁶ ἀναρρήσεων.

⁷ Cod. 1951. οὐδεὶς δὲ ἄλλος ἔχει.

Cod. 1869. ἄλλος δὲ,

οὐδὲ τις ἔχει.

⁸ ἦτον.

⁹ ταῦτα.

Γράφεται καὶ οὕτως· “ αὐτὸ δὲ ἀγαθὸν τὸ πρὸς αὐτὸ ταῦτα “ πεπονθός·” ἤγουν ὁ μείζων γενόμενος¹⁰ εὐδαίμων, πρῶτον γίνεται σώφρων, δίκαιος, πολύπαις, καλλίπαις, πλούσιος, εἶτα πάντα τὰ ψυχικὰ, τὰ σωματικὰ, τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ εὐτυχήσας, φθάνει εἰς τὸ τέλος τὴν εὐδαιμονίαν· καὶ ἔστιν εὐδαίμων· ἐαυτῷ οὖν ἀγαθὸν ἔστιν ὁ εὐδαίμων, ὁ δὲ ἐαυτὸν ταῦτα πάντα πεπονθὼς τὰ ἀπρηριθμημένα· ἔπαθε γὰρ τοιῶσδε¹¹ δρῶν, τὸ σωφρονίζεσθαι, τὸ σωφρονεῖν, τὸ δικαιοπραγεῖν· ἐπάλαισε πρὸς ἡδονάς, ἐνίκησεν, ἔμαθεν ἐπιστήμας, ἐν πολέμοις πολλὰ ἐπόνησεν, ἠνδρίσατο· ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὰς ἑξῆς ἔχοντας ἐποίησάμην τὸν λόγον· σὺ δὲ καὶ ¹⁰ ἐπὶ ἐκτοῦ ὁμοίως εἰπέ· ἀγαθὸν οὖν ἔστιν ἐαυτῷ τὸ πεπονθὸς ταῦτα πρὸς ἐαυτό· ἦτοι τὸ ἔχον τὰ ἄλλα ἀφορῶντα καὶ νεύοντα πρὸς αὐτό· ἡ γὰρ εὐδαιμονία ἀγαθόν, ἡ παθοῦσα τὰ προειρημένα ἀγαθὰ· σαφέστερος δὲ ὁ λόγος ἐπὶ τοῦ εὐδαίμονος.

Μεῖζον ἀγαθὸν ἐστὶ τὰ πλείω τοῦ ἐνός· ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ¹⁵ ἐνός συναριθμουμένου τοῖς πλείοσι· καὶ μεῖζον ἀγαθὸν τὰ πλείω τῶν ἐλαττόνων, συναριθμουμένων¹² τοῖς πλείοσι καὶ τῶν ἐλαττόνων, καὶ μὴ ἀπολύτως λεγομένων. εἰ γὰρ μὴ συναριθμήσεις, ψευδῇ εὑρεθήσῃ λέγων, οἶον τίς φημι· τὸ κάλλος, ἡ ποδώκεια, ὁ πλοῦτος, ἡ δικαιοπραγία, ἡ εὐγένεια, μεῖζον ἀγαθὸν εἰσι μετὰ τῆς ²⁰ εὐδαιμονίας παρὸ¹³ ἢ¹⁴ εὐδαιμονία μόνη, καὶ ἡ εὐγένεια πάλιν καὶ τὸ κάλλος, καὶ ἡ ἀνδρεία μετὰ τῆς βασιλείας μεῖζον ἀγαθὸν εἰσι παρὸ¹⁵ ἢ¹⁶ βασιλεία μόνη· συναρίθμει οὖν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῖς. εἰ γὰρ μὴ ἀμαρτήσεις, οὐ γὰρ εἰ πλείονα εἰσὶ ταῦτα τοῦ ἐνός, τῆς βασιλείας δηλαδὴ, ἥδη καὶ ταῦτα ἰδία τὰ πλείονα, ²⁵ μεῖζον ἀγαθὸν τῆς βασιλείας εἰσὶν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἐν, ἤγουν ἡ βασιλεία, μεῖζον ἐστὶ τῶν πολλῶν αὐτῶν ἀγαθόν· τοῦτο δὲ εἰπέ καὶ ἐπὶ¹⁷ εὐδαιμονίας.

C. 7, 21. “ Καὶ ὁ κεκρίκασιν οἱ φρόνιμοι, ἢ οἱ πάντες φρόνιμοι, ἢ οἱ πλείονες, ἢ οἱ κράτιστοι·” τοῦτο μεῖζον ἀγαθὸν ³⁰ παρὰ τὸ κριθέν· ἢ παρὰ τοὺς φρονίμων, ἢ οὐ πάντων, καὶ τὰ ἐξῆς· “ κεκρίκασιν δέ,” φησιν, “ οἱ φρόνιμοι ἢ ἀπλῶς ἢ κατὰ φρόνησιν.” ὁ δὲ λέγει, τοιοῦτό ἐστι. πολλάκις οἱ φρόνιμοι κρίνουσιν ἀπλῶς ὡς ἄνθρωποι· πολλάκις οὐ μόνον καθὼς ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ καθὼς

¹⁰ ὁ μέλλων γενέσθαι.
Cod. 1869.

¹³ Om.

¹¹ τονῶς Cod. 1869.
¹⁴ ἦ.

¹⁵ Om.

¹² συναριθμουμένως
¹⁶ ἦ. ¹⁷ περὶ.

φρονιμώτατοι¹⁶· ὅσον τὶ λέγω, ὅταν λέγωσι, τίμα τὸν Θεόν, ἀγάπα τοὺς φίλους σου, σέβου γονέας, ταῦτα ἂν ὡς ἀπλῶς ἄνθρωποι εἴποιεν· οὐδὲ γὰρ δυσκολίαν ἔχει τὸ λεγόμενον, οὐδὲ ἀνάγκης δεῖται ἀποδεικτικῆς, αὐτοφυῶς ἔχον παρ' ἡμῖν. ὅταν δὲ λέγωσι 5 τὸ ἀδικεῖσθαι κρεῖττον ἐστὶ τοῦ ἀδικεῖν, τότε κατὰ φρόνησιν τοῦτο καὶ ὡς φρονιμώτατοι¹⁷ λέγουσι. καὶ γὰρ τί, ἤγουν οὐσίαν, καὶ ποσὸν καὶ ποιὸν, ἥτοι εἴ τις οὐσία τοῖς φρονίμοις δοῖται μείζον ἀγαθόν, ἢ ὁ σύμμετρον αὐτοῖς φανείη, τότε καὶ ἡμῖν ἢ¹⁸ τοιοῦτον δειχθήσεται.

- 10 Ἀγαθόν ἐστίν ὃ¹⁹ λαβόντα τὰ ὄντα πάντα νοῦν καὶ φρόνησιν, ἤγουν ὁ λίθος, τὸ φυτὸν, ὁ βοῦς, ἕκαστον τούτων τῶν ὄντων δηλαδὴ ἔλοιτο. τὸ γὰρ ἕκαστον ἐπὶ τῶν πραγμάτων λαμβάνω· οὐ μὴν ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ. εἰ δὲ καὶ οὕτως, οὐ διαμαρτῆσεται τις.

- C. 7, 22. “Καὶ τὸ τοῖς βελτίστοις ὑπάρχον, ἢ ἀπλῶς, ἢ 15 “ἢ βελτίοσιν²⁰.” εἰ δὲ βέλτιστοι οἱ στρατηγοὶ παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς ἀπλῶς στρατιώτας. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν βελτίστων, ἥτοι τῶν στρατηγῶν βελτίους, ἢ οἱ στρατηγικώτεροι, ἢ οἱ ἀνδρειότεροι. ἢ οὖν ἀνδρεία ὑπάρχει καὶ ἐνθεωρεῖται τοῖς στρατηγοῖς, ἢ τοῖς στρατηγικωτέροις· μείζον ἄρα ἀγαθόν τῆς ἰσχύος. καὶ ἀντι- 20 στρέψας αὐθις εἶπεν, καὶ ὃ ἔλοιτο.

- Πάλιν ὁ βελτίων ἀπλῶς, ἢ ὁ βελτίων τοῦ ἀπλῶς βελτίονος. ἥτοι ὅπερ ἔλοιτ' ἂν, ἢ ὁ δίκαιος, ἢ ὁ δικαιότερος, ἐκεῖνο μᾶλλον ἀγαθόν. ὅσον τὸ ἀδικεῖσθαι, ἴσως ὁ δίκαιος, οὐκ ἂν ἔλοιτο· τοῦ γὰρ ἴσου ἐστὶ φύλαξ, τοῦ μῆτε ἀδικεῖν μῆτε ἀδικεῖσθαι δη- 25 λαδῆ. τοῦτο δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι, ὁ δικαιότερος τῶν δικαίων ἔλοιτο, ὑπὲρ τὸ δίκαιος²¹ ζῶν ὡς οἱ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγίου Εὐαγγελίου παρ' ἡμῖν.

C. 7, 30. “Καὶ ὣν αἱ ζημίαι μείζους.” ἐπὶ τοῦ ἀπολέσαντος χρυσὸν παρὸ ἄροτρον, ἢ χαλκόν.

- 30 C. 7, 31. Ἡ πολιορκία κακόν, ἀλλ' ἔτι δοκεῖ μείζον κακόν, εἰ διαιρεθείη εἰς τὰ μέρη ἐξ ὧν σύγκειται. μέρη δὲ αὐτοῖς τὸ τὴν πόλιν ἐμπρησθῆναι, τὸ αἰχμαλώτους ἀχθῆναι τοὺς πολίτας, τὸ δεσμίου, τὸ παρανάλωμα ξίφους πάντας γενέσθαι. Καὶ ἡ σύνθεσις δὲ, τὰ αὐτὰ τῇ διαίρεισι δύναται. ὑπεροχὰς γὰρ καὶ

¹⁶ φρονιμώτατος Cod. 1869.

¹⁹ ὁ Cod. 1869.

¹⁷ φρονιμώτατος Cod. 1869.

²⁰ βελτίοσις Cod. 1869.

¹⁸ ἢ Cod.

²¹ δίκαιον.

αὕτη ποιεῖ, ὅν ἐπὶ πολιορκίας, ἢ μᾶλλον ἐπὶ ἀλωσέως· οὐ μόνον τὸ πῦρ ἀμαθύνει τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ οἱ λαοὶ φθινύθουσι, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ τέκνα δέσμια ἄγονται καὶ αἰχμάλωτα· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς πολεμίοις δοῦλαι.

C. 7, 32. “Ἐξ ὧν ὑπῆρξε ταῦτα.” ἤγουν ἐξ οἶων γονέων εὐτε- 5 λῆς ὧν ὑπῆρξεν ὁ Ἰφικράτης. “ταῦτα” ἤγουν τὸ στρατιώτης, τὸ ἀνδρεῖος, τὸ ὑπερπολεμῶν τῆς πατρίδος.

C. 7, 33. Ὁ ποιητὴς Πίνδαρος, ἦν “αὐτοδίδακτος,” ἦτοι ἐκ γενετῆς εἰμὶ σοφός φησι, καὶ οὐκ ἀπὸ διδασκάλου τοιοῦτος γέγονα. 10

C. 7, 31. Ὁ Μελεάγρος ἐγεννήθη τῷ Οἰνεῖ ἀπὸ τῆς Ἀλθαίας· 10 τούτου δ' ὄντος ἡμερῶν ἑπτὰ, παραγενομένης τὰς μοίρας φασὶν εἰπεῖν, ὅτι τότε τελευτήσει Μελεάγρος, ὅτε δ' καιόμενος οὗτος ἐπὶ τῆς ἐσχάρας θαλὸς κατακαῇ· τοῦτο ἀκούσασα, τὸν θαλὸν ἀνείλετο ἀπὸ τῆς πυρᾶς, ἡ Ἀλθαία, καὶ κατέθετο ἐν λάρνακι θησαν- 15 ρίσασα. γέγονεν ὁ Μελεάγρος γενναῖος. ἐτησίῳ οὖν καρπῶν τοῖς θεοῖς παρὰ τοῦ Οἰνέως ἀναθειμένῳ²², οὐκ ἐδόθη θυσία καὶ τῇ Ἀρτέμιδι. ἐμήνισεν ἡ θεὸς, καὶ ἐπαφῆκε κατὰ Αἰτωλίας καὶ Καλυδῶνος κάπρου τί χρεῖμα ἐξαίσιον, ὃς τήν τε γῆν ἄσπορον ἐποίει, καὶ τὰ δένδρα ἐξέταμε, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπέκτεινε. συνήχθη- 20 σαν οὖν οἱ ὁμορῶντες γενναῖοι ἄνδρες τοῦ Οἰνέως συγκαλεσαμένον· ὃς ἔθετο καὶ τῷ ἀποκτενοῦντι²³ τὸν σὺν ἀριστεῖον, τὸ δέρμα. ὁ γοῦν Μελεάγρος ἀποκτείνας τὸν κάπρον, ἔλαβε τὴν δορὰν, ἣν καὶ τῇ αὐτοῦ Ἀταλάντῃ τῇ ἐρωμένη, συγκυνηγετούσῃ αὐτῷ, ἐδώρησατο· ἐλυπήθησαν οὖν καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἀλθαίας κατὰ τοῦ 25 ἀνεψιοῦ αὐτῶν Μελεάγρου, ὡς μὴ αὐτοῖς συγκυνηγέταις οὔσι δωρησαμένου τὴν δορὰν²⁴, ἀλλὰ τῇ παλλακῇ. καὶ συνάραντες λόγους, ἀπεκτάνθησαν παρὰ Μελεάγρου. Οἱ γοῦν Καλυδῶνιοι, τῆς γὰρ Καλυδῶνος ἤρχον οἱ φονευθέντες, ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Αἰτωλίας. ὁ γοῦν Μελεάγρος ἀναγκαζόμενος παρὰ τῆς μητρὸς 30 ἐξελεῖν εἰς τὸν πόλεμον, οὐκ ἤκουσεν αὐτῆς, οἷα φθασάσης αὐτὸν ὑβρίσαι ὡς ἀναίρετην τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. ἀλλ' ἡ γυνὴ τὰ τῆς ἀλώσεως προθεμένη, τοῦτον εἰς τὸν πόλεμον ἀνέστησεν.

C. 7, 36. Τὸ εὖ πάσχειν αἰρήσεται πᾶς, καὶ μέλλῃ λαβεῖν· πρὸς ἀλήθειαν γὰρ ἀφορᾷ. οὐκ ἂν δὲ ἔλοιτό τις λαβεῖν, εἴ τινα 35

²² ἀναθειμένον.

²³ ἀποκτείναντι.

²⁴ δωρεάν.

εἴ ποιήσει· διὸ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, οἷα οὕτως²⁵, τυφλώσας τὸν Κύκλωπα, καὶ ἐντὸς τῆς νηὸς αὐτοῦ γεγονῶς, οὐκ ἠνέσχετο τὸ ἔργον αὐτοῦ λαθεῖν, ἀλλ' ἐν μέσῳ γεγονῶς τῷ πελάγει, ἐβόησε τὸ “Κύκλωψ, ἐγὼ εἰμὶ Ὀδυσσεὺς ὁ τυφλώσας σε.”

5 C. 7, 37. Πῶς κὰν ἄδικος εἴη κὰν δίκαιος, αἰρεῖται δοκεῖν καὶ πᾶσι φαίνεσθαι δίκαιος παρὸ εἶναι. πῶς γὰρ ὁ ἄδικος ἂν εἴη δίκαιος· εἰ δὲ δίκαιος εἴη τις, ἀγαπᾷ τὸ παρὰ πᾶσιν ἀδεσθαι δίκαιος, καὶ κρεῖττον ἔχει τοῦ εἶναι τὸ φαίνεσθαι.

C. 7, 41. Γράφεται καὶ οὕτως “καὶ τὸ ἀγαπητὸν, τοῖς μὲν, 10 μόνον, τοῖς δὲ, μετ' ἄλλων.” γράφεται καὶ οὕτως “ἀγαπητὸν γὰρ ἂν εἴη μᾶλλον, εἰ μόνον εἴη ἢ μετ' ἄλλων.”

C. 8, 3. Ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἕνα²⁶ ἐκλέγονται ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρες, οἱ καὶ κρίνουσι, καὶ οὐχὶ πάντες· διὰ τοῦτο εἶπε, “μόριον τούτων τὶ ἂν εἴη.” εἶτα εἶπεν, “ἢ ὅλον τούτων,” ὡς ἐπὶ 15 τῆς ἀριστοκρατίας ὅλον τὸ ἄρχον κρίνει. ἦτοι οἱ ἄριστοι καὶ οἱ φρόνιμοι· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ὀλυγαρχίας τὸ ὅλον κρίνει, ἦτοι οἱ ὀλῆγοι ἐκεῖνοι, οἱ ἄρχοντες· καὶ ἐπὶ τῆς μοναρχίας ὁ εἷς. τὸ δὲ “κλήρῳ,” καὶ οὕτως ἐρμηνεύεται. ἀντὶ τοῦ κατὰ γενεάν, καὶ οἷον κλήρῳ πατρώῳ. τελευτήσαντος γὰρ τοῦ πατρὸς, ὁ υἱὸς διαδέχεται 20 αὐτοῦ τὴν βασιλείαν· ὡς ἐπὶ τῶν Ἰβήρων ἔχει καὶ τῶν Κελτῶν βασιλείων. περὶ δὲ τῶν τοιούτων πολιτειῶν, ἀνάγνωθι τὰ ἐν τοῖς ἠθικοῖς μου σχόλια, ἀλλὰ καὶ τὸ ξυλοχάρτιον²⁷ κοντάκιον τὸ ἐν τῇ περὶ μεθοδου δεινότητος²⁸. ἡ μὲν κατὰ τάξιν βασιλεία ἦν²⁹ ἡ ὀρισμένη, ἐν ᾗ ὁ δῆμος καὶ οἱ στρατιῶται ἐκλέγονται βασιλέα τόνδε. ἢ τὸ 25 “κατὰ τάξιν” ἔνιοι λέγουσιν, ἀντὶ τοῦ κατὰ γένος καὶ κατὰ διαδοχὴν, ὡς τὸ, τοῦ πατρὸς βασιλέως θανόντος, βασιλεύειν τὸν υἱόν. “ἢ δ' ἀόριστος τυραννίς” οἷον εἴ τις, οὐ προβληθεὶς παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν ἄρχειν, παραλαβὼν τὴν βασιλείαν μετὰ πολέμου καὶ αἵματος. “τυραννίδος δὲ τέλος, φυλακή” 30 ἥγουσι αἱ λεγόμεναι παραμοναί, Πέρσαι, Ξιφηφόροι.

C. 8, 5. Ἦπερ³⁰ αἰροῦνται, πρὸς τοῦτο ἐπαναφέροντες· ἥγουσι ἀναφέροντες πάντα ὅσα ἂν καὶ συμβουλευώμεθα, πρὸς τοῦτο τὸ τέλος· οἷον, αἰρούμεθα, καὶ ἢ ἀντὶ τοῦ ὅπου αἰρούμεθα, εἴτι ἀριστοκρατία εἴη, τὸ οἰκεῖον αὐτῇ τέλος ζητοῦντες· εἴτε ἄλλη τις πολιτεία.

²⁵ In marg. ὅτιν δὲ ἐκάλεσεν ἑαυτὸν, ὡς μεγάλη τὰ ὅσα ἔχοντα. ²⁶ ἕνακα.
²⁷ Cod. ξυλοχάρτ. ²⁸ δεινότητι Cod. 1869. ²⁹ ἥγουσι. ³⁰ ἤπερ Cod. 1869.

C. 8, 6. “Δέον ἂν τὰ ἥθη ἐκάστης πολιτείας” μιμεῖσθαι. καὶ ἔχειν τὸν συμβουλευόμενον. οἶον³¹ ἐν μὲν δημοκρατίᾳ, μὴ ἐπηρμένον ἑαυτὸν δεικνύειν, ἀλλὰ κοινωνικὸν καὶ δημοτικόν, καὶ εὐλαβῆ, καὶ μέτριον τὸ ἥθος· ἵνα μὴ τυραννικώτερος φανείη ὑποπτευθεὶς, ἐν ἀριστοκρατίᾳ ἐμβριθῆς, καὶ ὑψηλός, ἀπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν ἐθῶν τῶν πολιτικῶν λαμβάνων τὸ παρρησιάζεσθαι· ἐν δημοκρατίᾳ ἐπηρμένος διὰ τὸν πλοῦτον καὶ ἀλαζονικώτερος· μὴ τοῖς πρέσβεσι τοῖς ποθὲν ἀπαντήσασι πειθόμενος τὰ πολλὰ, καὶ αὐτοῖς ταπεινὸν ἑαυτὸν ὑπενιδιδούς· ἀλλὰ τὸν Σθενελαΐδαν³² μιμούμενος, ἐπὶ μάχῃν κινοῦντα· ἀλλὰ τὸν Περικλέα ζηλῶν, πρεσβείαν Λακωνικὴν ἀτιμάζοντα· ταῦτα δέ, ἥτοι τὰ ἥθη μιᾶς ἐκάστης πολιτείας ληφθήσεται, διὰ τῶν αὐτῶν, ἥτοι τῶν πολιτειῶν.

“Τὰ μὲν γὰρ ἥθη φανερά γίνεται κατὰ τὴν προαίρεσιν,” ἥτοι ἐκ τῆς προαιρεσέως· ἀφ’ ὧν γὰρ προαιρεῖται τίς καὶ συμβουλεύει, φαίνεται τὸ ἥθος αὐτοῦ. “Ἡ δὲ προαίρεσις, ἀναφαίνεται.” ἡ καὶ 15 ἀναφέρεται πρὸς τὸ οἰκεῖον τέλος.

Ἐν ὕμνῳ Θήρωνος Ἀκραγαντίνου φησὶν ὁ λυρικὸς Πίνδαρος, ἑαυτὸν ἐπαινῶν ὡς αὐτοφυῆ σοφὸν, οὕτως.

σοφὸς δὲ πολλ-
λὰ εἰδὼς φυῆ·
μαθόντες δὲ λάβροι
παγγλωσσία, κίρακες ὡς,
ἄκραντα γαυρέτον
Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον.

20

λέγει οὖν, ὥσπερ κίρακες πρὸς ἀετὸν φιλονεικοῦσιν, οἱ διδάκτοί πρὸς 25 τοὺς φύσει αὐτοδιδάκτους. αἰνίττεται δὲ εἰς τε ἑαυτὸν τοῦτο, καὶ εἰς Σιμωνίδην. τὸ δὲ αὐτοδιδάκτος δ’ εἰμὶ ἐν τῷ χ’ Ὀδυσσεΐας Ὁμηρος λέγει περὶ τοῦ κιθαρωδοῦ Φημίου, παρακαλοῦντος Ὀδυσσεά μὴ κτανθῆναι. τέως δ’ οὖν τὰ εἰρημένα εἶπεν ὁ Πίνδαρος, πρὸς Βακχυλίδην τάχα ἀποτεινόμενος τρόπον τινὰ, ἀνταγωνιστὴν αὐτοῦ γεγονότα. 30

C. 9, 2. “Τὸ ἐπαινεῖν μετὰ σπουδῆς” τινὲς τὸ μετὰ τέχνης εἶπον, καὶ κανόνων ῥητορικῶν, τῶν ἐγκωμιαστικῶν δηλαδὴ κεφαλαιῶν· τὸ δὲ “χωρὶς σπουδῆς,” ἥτοι ἐκ τοῦ παρатуχόντος. Δευτέρα πίστις τὸ ἥθος ἔστι. πρώτη³³ τὰ ἐνθυμήματα· εἴρηκε γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου τὸ, “αἱ γὰρ πίστεις ἔντεχρον ἔστι 35 “μόνον” τὰ δ’ ἄλλα προσθῆκαι.” ἴδωμεν δὲ³⁴, εἰ δοκεῖ, τῶν πίστεων τὴν διαίρεσιν· καὶ ἔστιν αὕτη·

31 Om.

32 στενελαΐδαν Cod. 1869.

33 πρώτη δὲ.

34 δὲ καί.

καλὸν ἐκεῖνο τὸ ἀγαθὸν λέγε- :: τῶν πιστέων ::.

ται τὸ καὶ ἡδύ, τὸ μεθ' ἡδο-
νῆς ὥστε εἴτι ἡδύ, καλὸν καὶ
ἀγαθὸν ἐστίν· οὐ μὴν εἴτι
ἀγαθὸν, καὶ ἡδύ· ἡ γὰρ ἐπί-
δειξις τῆς ἀνδρείας καὶ
τὸ μαθάνειν ἡμᾶς,

ἀγαθὰ μὲν
εἰσιν, οὐ μὴν
ἡδέα· πικρία
γὰρ καὶ τραύ-
ματα ἔνεισι

τούτοις. μεγίστη ἀρετὴ ἐστίν, ἡ μὴ
ἐνὶ τινὶ περιοριζομένη, ἀλλ' εἰς
πολλῶν ὠφελείαν χρομένη.

οὕτως ἡ μὲν δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία
μέγιστη ἀρετὴ· σμικρὰ δὲ ἡ σωφροσύνη·

παρὰ γὰρ μόνῳ ἐστὶ τῷ
ἔχοντι αὐτήν, ὥστε ὁ εἰ-
πεν ἄνω, "ὅτι καλὸν ἐστίν
"ὁ ἂν δι' αὐτὸ αἰρετὸν ὦν,
"ἐπαινετὸν ἐστί," τοιοῦ-
τον³⁷ ἔχει τὸν νοῦν. ἐκεῖνο

³⁵ τεκμήριον.

αἱ μὲν, ἐν-
τεχνῶν

αἱ δὲ ἀτεχνῶν

νόμοι
μάρτυρες συνθήκαι βάσανοι
ῥοκοι

αἱ μὲν, ἐν τῇ
ἡθείᾳ τοῦ λέγοντος

αἱ δὲ, ἐν αὐτῇ τῇ λόγῳ

αἱ δὲ, ἐν τῇ τὸν
ἀκροατὴν διαθεῖναι πῶς·
ὁ ἐφεῦρον οἱ νῦν ὡς
ἔφησαν τεχνολόγοι

ἐνθύμημα, ὁ
ῥητορικὸς συλλογισμὸς.

παράδειγμα, ὁ ῥητορικὴ
ἐπαγωγή.

ἡ ἐξ εἰκότος
καὶ τῶν δύο σημείων
τῶν ἀναλογούντων
ταῖς ἐνδεχομέναις
προτάσεσι, ἐξ ὧν
τὸ οἶον ἐνδεχόμενον
ἐνθύμημα καὶ συμπέρασμα
τὸ λυτὸν· ὁ ἐν δευτέ-
ρῳ, ἡ καὶ ἐν τρίτῳ
σχήματι γίνεται.

ἡ ἐκ σημείου τοῦ ὡς
τεκμηρία³⁵ τοῦ ἀναλο-
γούντος τῇ ἀναγκαίᾳ
προτάσει, ἐξ ἧς τὰ
ἀναγκαῖον ἐνθύμημα
συμπεραίνεται, τὸ
ἄλυτον ἐν πρώτῳ
δεικνυμένῳ³⁶ σχήματι.

³⁶ δεικνυμένον.

³⁷ τοιοῦτον δ'.

ἐστὶ καλόν, φησι, δι' ὃ ἐπαινεῖται τις, ἤγουν τιμᾶται, προσκυνεῖται, ἀγαλλματοποιεῖται. ἄρα ἡ ἀνδρεία ἐστὶ τοιοῦτον, οὐ μὴν ἡ σωφροσύνη· διὰ γὰρ τὴν ἀνδρείαν τοῦδὲ τινος πάντες αὐτῷ ὑπεξιστάμεθα, προσκυνούμεν αὐτὸν, ἀνδριάντας αὐτῷ χαλκεύομεν³⁸. ὥστε ἡ ἀνδρεία ἐπαινετὸν μὲν, οὐ μὴν³⁹ ἡδύ. διὰ 5 τοῦτο πολλοὺς τόπους καὶ διαφόρους δίδωσιν ὁ φιλοσοφος· καὶ περὶ τοῦ καλοῦ νῦν ὃ τέλος σκοπιμώτατον, καὶ σκοπὸς δοκεῖ τελικώτατος τῷ πανηγυρίζοντι. ὥς δὴ ἔναγχος, καὶ περὶ τοῦ συμφέροντος, ἦτοι τοῦ ἀγαθοῦ, πολυχουστέρους τόπους⁴⁰ ἐξέδωκε τῷ συμβουλευόντι.

10

C. 9, 15. Σημεῖόν ἐστι τῆς ἀνδρείας, τὸ μὴ ταράττεσθαι ἐν πολέμῳ· πάθος δὲ ἀνδρείας τὸ θυμοῦσθαι· τὸ σφάττεσθαι δὲ μᾶλλον ὧδε ἐγὼ λέγω, τὸ τραυματίζεσθαι, τὸ κατακόπτεσθαι. τὸ δὲ δικαίως πάσχειν, τὸ δικαίως τραυματίζεσθαι, τὸ δικαίως θνήσκειν, κακόν. τῶν γὰρ κακούργων τὸ οὕτω πάσχειν· ὃ καὶ 15 Σωκράτης ἐν τῇ εἰρκτῇ φρουρούμενος πρὸς τὸν ἐταῖρον αὐτοῦ δακρύοντα καὶ λέγοντα “ἀδίκως ἀποθνήσκεις ὦ Σώκρατες,” παρέδειξεν εἰπὼν “οἶε⁴¹ δέ με δικαίως ἀποθνήσκειν;” τοῦτο γὰρ τῶν κακούργων ἐστὶ.

C. 9, 18. “Καὶ ἃ μὴ αὐτῷ ἀγαθά·” οἷον ἐκεῖνα εἰσὶ καλὰ, 20 ἦτοι ἐπαινετὰ, ἃ ποιοῦμεν χάριν ἄλλων· οἷον, εἰ σκέπω πτωχοῦς, εἰ τροφὰς αὐτοῖς δίδωμι. εἰ γὰρ ἑμαυτοῦ⁴² χάριν τραπέζας πολυτελεῖς ἰστώ, οὐκ ἔστι τοῦτο ἐπαινετὸν, καὶ τιμώμενον, καὶ ὑμνούμενον.

C. 9, 20. Εἴτε ὁ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς ἦρα κόρης τινὸς, ἢ ἄλλος 25 τίς ἦρα, παράγει οὖν ὅμως ἡ Σαπφὼ διάλογον· καὶ λέγει ὁ ἐρῶν πρὸς τὴν ἐρωμένην, “θέλω τι εἰπεῖν πρὸς σέ, ἀλλὰ ἐντρέπομαι⁴³, “αἰδοῦμαι, αἰσχύνομαι.” εἴτ' αὖθις ἀμοιβαδὺς⁴⁴ ἡ κόρη λέγει πρὸς ἐκεῖνον, “ἀλλ' ἐὰν ᾖς ἀγαθός, καὶ ὃ ἔμελλες πρὸς με⁴⁵ “εἰπεῖν, ᾗν ἀγαθόν, οὐκ ἂν, ἡδού καὶ ἡσχύνου οὕτως· ἀλλὰ μετὰ 30 “παρρησίας ἔλεγες ἂν, βλέπων πρὸς με ἀνερυθρίαστος.”

C. 9, 28. Λέγε πολλάκις τὸν ἡλίθιον σῶφρονα, καὶ τὸν εὐλαβῆ δειλόν· οὕτω καὶ παρὰ τῷ Θουκιδίδῃ (III. 82). “τόλμα μὲν

³⁸ κατασκευάζομεν.
⁴² ἑαυτοῦ Cod. 1869.

³⁹ μὴν δέ.
⁴³ Om.

⁴⁰ Om.
⁴⁴ ἀμοιβαδόν.

⁴¹ οἶε
⁴⁵ οὐ (sic).
Om.

“ γὰρ ἀλόγιστος, ἀνδρείας⁴⁶ φιλεταῖρος ἐνομίσθη⁴⁷, μέλλησις δὲ
 “ προμηθῆς, δειλία εὐπρεπής” τὸ δὲ σῶφρον, τοῦ ἀνάνδρου πρό-
 “ σχημα.”

C. 9, 30. “ Σκοπὸν⁴⁸ δὲ καὶ παρ’ οἷς” εἰ γὰρ τις ἐπαινεῖ
 5 Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις, εὐπαράδεκτα καὶ καλὰ ἔσονται τὰ λεγό-
 μενα, ὡς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀκροατὰς διαβαίνοντα· εἰ δέ τις
 ἐπαινεῖ Ἀθηναῖον⁴⁹ ἐν Λακεδαιμονίοις, καὶ εἰσὶν εὐπαράδεκτα τὰ
 λεγόμενα ἐν Λακεδαιμονίοις, καὶ ταῦτα ἀλλοτρίοις οὔσι· καὶ
 ἐχθροῖς, καλὰ ἄρα ταῦτα εἰσί. σκώπτοντος δὲ τοῦ Σωκράτους,
 10 οἶμαι⁵⁰, τοὺς Ἀθηναίους ὡς συκοφάντας, ὁ λόγος. δυνάμει γὰρ
 τοῦτο λέγει, “ οὐκ ἔστι θαυμαστὸν, ἐὰν ἐπαινῇτε τοὺς Ἀθηναίους,
 “ ὧ Ἀθηναῖοι, ἀλλ’ ἐὰν τις ἐπῇνει τοὺς Ἀθηναίους παρ’ ἄλλῃ
 “ πόλει, καὶ ἄλλοις ἀκροαταῖς” τότε γὰρ ἐλέχθησαν⁵¹ ἂν παρ’
 “ ἐκείνων τῶν ξένων οἱ ἐπαινοῦντες τοὺς Ἀθηναίους ὡς ψευδόμε-
 15 “ νοι” συκοφάντας γὰρ ἐπαινοῦσι καὶ ἀπανθρώπους, καὶ σκληροὺς
 ἀνθρώπους, καὶ μηδεμίαν πρὸς τινὰς ἀνθρώπους φιλίαν ἔχοντας.

C. 9, 30. “ Δεῖ δὲ τὸ παρ’ ἐκάστοις τίμιον,” καὶ ὃν καὶ
 εὐαποδέκτον⁵² φαινόμενον, λέγειν ὅτι ἔχουσι τοῦτο⁵³. καὶ οἶον,
 ἐπεὶ Λακεδαιμονίοις τὸ κομᾶν ζηλωτὸν, εἰπέ· “ ὑμεῖς εὐχάριτες,
 20 “ ὧ Λακεδαιμόνιοι, ἐστέ· ἐμπρέποντες τῇ κόμῃ” ἐπεὶ Σκύθαις
 τὸ τοξεύειν, ἐπανατίθου τούτοις αὐτό⁵⁴. εἰπὼν “ ὅτι ὁ θαυμαστὸν
 “ ἐστὶν ὄντως παρ’ ὑμῖν, καὶ μόνοις ὑπάρχει οὕτω καλῶς τε καὶ
 “ εὐτυχῶς.”

Πᾶν μὲν καλὸν καὶ τίμιον, ἀγαθόν· οὐ μὴν πᾶν ἀγαθόν,
 25 καλόν.

C. 9, 31. “ Καὶ τὸ τοῦ Σιμωνίδου.” Ἐνιοὶ ἔφασαν ὡς τῆς
 Ἑκάβης ταῦτα τὰ ἔπη,

ἡ πατὴρ τε καὶ ἀνδρὸς οὗσ’ ἀδελφῶν τε τυράννων
 δυσδαίμων γενόμεν πασῶν οἰκροτάτα.

30 C. 9, 33. “ Ἔστι δὲ ἔπαινος.” Ἐπεὶ περὶ πανηγυρικοῦ λόγου
 ἐνταῦθα τεχνολογεῖ· ὁ δὲ πανηγυρικός διαιρεῖται εἰς ἐγκώμιον

46 ἀνδρῖ. 47 ἐνομίσθη. 48 Leg. σκοπεῖν cum Arist. edd. 49 Ἀθη-
 ναίους. 50 οἶον. 51 ἡλέχθησαν Cod. 1869. 52 εὐαποδέκτον.
 ἀποδέκτον.

53 τοῦτο ὅτι Cod. 1869. 54 τοῦτο αὐτοῖς.

καὶ ψόγον, νῦν τέλειόν τι ποιῶν, διδάσκει τί διαφέρει ἐγκώμιον, ἔπαινος, μακαρισμός· ὡς δὴ καὶ ὁ ῥήτωρ ἐδίδαξεν ἡμᾶς διαφορὰν ἐγκωμίου, ὕμνου, ἐπαίνου. ἐνταῦθα οὖν λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ πρώτου τῶν ἠθικῶν εἶπεν, ὅτι “ὁ μὲν ἔπαινος
 “ἐστὶ λόγος μέγεθος δεικνύων ἕξωσ τινὸς ἀρίστης” οἷον ἀνδρείας, 5
 δικαιοσύνης· ὡς ἐὰν εἴπῃς· “δίκαιος ἐστὶν ὁ Ἀριστείδης. τί λέγω
 “δίκαιος; δικαιοτάτος ὑπὲρ ἅπαντα δίκαιον.” “ἀνδρεῖος ὁ δεῖνα·
 “μᾶλλον δὲ εἰπεῖν ἀνδρειότατος,” καθ’ ὑπεροχὴν ἔχων τήνδε τὴν
 ἀρετὴν. διὰ τοῦτο εἶπε “μέγεθος” ὁ γὰρ λέγων, ὁ δεῖνα ἀνδρεῖος,
 οὐκ εἶπε μέγεθος ἀρετῆς, ἀλλ’ ἀρετὴν μόνον. ὁ δὲ εἰπὼν, “μὰ 10
 “τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας,” καὶ ἀνδρεῖους ἐδήλωσε,
 καὶ διὰ τὸν ὄρκον, ἠΰξῃσε σφίσι τὸν ἔπαινον τῆς ἀνδρείας. οἶα
 γὰρ θεοὺς αὐτοὺς ἐπήνεσεν· εἰς γὰρ θεοὺς ὁμνυεῖν ἐστὶ. τοιοῦτον
 μὲν ὁ ἔπαινος. τὸ δὲ ἐγκώμιον, ὅταν καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὰ ἀπι-
 τελέσματα τῶν πράξεων, ἡγουν τὰ ἔργα, ἐξαίρης τῷ λόγῳ· “τὰ 15
 “δὲ κύκλω,” φησὶν, οἷον προγόνους, ἔθνος, πάτριδα, ἀνατροφήν·
 παιδείαν· πίστεις ἔχε τοῦ τοιοῦτον εἶναι κάλλιστον τὸν ἐγκωμια-
 ζόμενον, ὅτι καὶ ἐκ τοιούτων προγόνων ὥρμητο, καὶ οὕτως ἐτράφη,
 καὶ ἐπαιδεύθη. ὥστε ὅρα τί ἔμαθες παραλαμβάνειν ἐγκωμιάζων ἐν τῷ
 βιβλίῳ τῶν προγυμνασμάτων τοῦ Ἀφθονίου⁵⁵. προγόνους, πατέρας, 20
 πατρίδας, ἔθνος, ἀνατροφήν, πράξεις, σύγκρισιν. αἱ μὲν οὖν πράξεις
 εἰσὶ τὸ συνεκτικώτατον αἷτιον τοῦ ἐγκωμίου· τὰ δὲ λοιπὰ, πίστεις
 τῶν πράξεων· ἡ δὲ αὔξησις, ἡγουν ὁ ἔπαινος, ἡ ἀπὸ τῆς συγκρίσεως
 παραλαμβάνεται, ἡ ὁ ὑπὲρ τινος κοινὸς λεγόμενος τόπος· οὕτως
 ὑπέγραψεν αὐτὸν καὶ ὁ ῥήτωρ εἰπὼν· “κοινὸς τόπος ἐστὶ λόγος 25
 “αὐξητικὸς τῶν προσόντων τινὲ καλῶν.”

C. 9, 33. “Τὰ δ’ ἔργα σημειᾷ τῆς ἕξεως εἰσὶν.” Οὕτω γραπτέον καὶ μὴ “πράξεως” ὡς παρ’ ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων φέρεται.

C. 9, 34. “Μακαρισμός δὲ καὶ εὐδαιμονισμός,” ὁ ὕμνος ἐστὶ τῶν θεῶν, τῶν ἡρώων, τῶν πᾶσαν ἀρετὴν συλλαβόντων. 30

C. 9, 36. “Ὡσθ’ ὅταν ἐπαινέσαι βούλῃ, ἦτοι ὅρα τί ἂν συμβουλεύσῃς”⁵⁶ τῶν νῦν προκειμένων εἰς ἔπαινον, εἰ ἔλθοι καιρὸς ὥστε αὐτῷ ταῦτα ἢ ἄλλῳ συμβουλεύσασθαι τὰ τοιαῦτα· καὶ

⁵⁵ τοῦ ἀφθονίου om. Cod. 1869.

⁵⁶ συμβουλεύσεις.

ὅταν μέλλῃς τινὶ συμβουλευσασθαι καὶ συμβουλεύῃς, ὅρα πῶς ἂν αὐτὸν εἰς⁵⁷ ταῦτα καὶ διὰ ταῦτα ἐπήνεσας, εἰς ἃ νῦν αὐτὸν προτρεπόμενος συμβουλεύεις.

C. 9, 37. “Ἡ λέξις,” φησὶν, “ἔσται ἀντικειμένη” ἐκεῖ
 5 μὲν κωλύουσα καὶ ἀποτρεπομένη τὸ πρᾶγμα, ἐνταῦθα δὲ, οὐ κω-
 λύουσα· ἐκεῖ μὲν γὰρ λέγεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις· ἐκεῖ δὲ,
 οὐκ ἐμοίχευσεν, οὐκ ἔκλεψεν· ἢ οὐ μοιχεύει, οὐ κλέπτει. εἶπεν
 ὅτι “μετατεθέντα τῇ λέξει· καὶ πάλιν εἶπε, “μετατιθέναι δεῖ”
 ἥτοι εἶπε καὶ στρέφειν” εἴτ’ ἐπὶ τούτοις εἶπεν· “ἡ δὲ λέξις
 10 ἀντικειμένη ἔσται ἐξ ἀνάγκης” μετάθεσιν οὖν καὶ τροφὴν οἶμαι
 λέγεις, ὅτε οὕτως εἶπης⁵⁸. “οὐ δεῖ σε μέγα φρονεῖν ἐπὶ τῷ
 “πλούτῳ” συμβουλευῶν, καὶ αὔθις ἐπαινῶν, οὕτω μεταθέσεις τὸ
 ὄν⁵⁹. λέγων, “μέγα φρονῶν Ἀλκιβιάδης, οὐκ ἐπὶ τῷ πλούτῳ.”
 ἀντικειμένη δὲ ἡ λέξις τότε σοι νοεῖται, ὅταν ᾧδε μὲν, κωλύῃς
 15 τὴν πρᾶξιν, ἐκεῖ δὲ οὐ κωλύεις⁶⁰. τὸ δὲ κωλύειν καὶ οὐ κωλύειν
 τόδε, ἀντίθεσις.

C. 9, 38. “Καὶ τὰ ἐκ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν” πῶς
 ταῦτα ἄλλα καὶ ἄλλα, καὶ οὐχὶ τὰ αὐτὰ εἰσὶν ἐνθυμήματα· ἢ
 τῶν καιρῶν⁶¹ μὲν εἰπέ· ὥς ἐν καιρῷ πολέμου, λιμοῦ, χειμῶνος,
 20 θερινοῦ καύματος ὁ δεῖνα ἠνδρίσατο· ἐν τοιούτοις καιροῖς νέος
 ὢν, παῖδιον ἰεῖ ἐν αὐτῶν.

“Κἂν μὴ καθ’ αὐτὸν εὐπορῇς,” ἥτοι κἂν ὁ ἐπαινούμενος οὐδὲν⁶²
 ἀγαθὸν πώποτε ἔπραξεν· οὐδὲ ἐπιχειρημάτων ἀφορμὰς σοι ἐπιχο-
 ρηγῇ, πρὸς ἄλλους αὐτὸν ἀντιπαράβαλλε⁶³, λέγων· “ὅτι τῶν
 25 “ἄλλων πάντων φυγόντων τῶν⁶⁴ ἐν τῷ πολέμῳ, οὗτος μόνος οὐκ
 “ἔφυγε” τὸ δὲ ἀντιπαράβαλλειν καὶ ὁ Ἰσοκράτης ἐποίει, ἥνικα
 ὑπερηγόρει τινὸς ἐν δικαστηρίῳ· ἀδεξίος γὰρ ὢν δικάζεσθαι οὗτος
 ὁ πανηγυρικώτατος ἄνθρωπος, ὅτε ὑπερεμάχει τινὸς, παρέβαλε
 τοῦτον τὸν αὐτῷ προσφυγόντα, ἢ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ, ἢ καὶ
 30 μετ’ ἄλλων τινῶν.

C. 9, 40. “Ὡς δὲ τῶν κοινῶν εἰδῶν ἅπασι.” Κοινὰ εἶδη

57 αὐτοῖς.
 62 μὴδεν.

58 ἔποις.
 63 ἀντιπαράβαλε Cod. 1869.

59 οὐ.
 64 τῶν om.

ᾧ ᾧ
 61 τὸν καιρὸν.

μὴ νοήσης⁶⁵ τρία τῆς ῥητορικῆς εἶδη, ὡς ἔνιοι εἶπον· ἀλλὰ γινῶθι, ὅτι εἰςὶ τινὰ πᾶσι τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις κοινὰ καὶ χρήσιμα· ἡγοῦν δικανικοῖς, συμβουλευτικοῖς, πανηγυρικοῖς. ποῖα ταῦτα τὰ κοινά; τὸ ἐνθυμήμα, τὸ παραδείγμα, ἡ αὐξήσις, οἵ⁶⁶ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον τόπου, καὶ τινὰ τοιαῦτα. ἔστι γὰρ ἐν πανηγυρικῷ λόγῳ 5 χρήσασθαι σε καὶ παραδείγμασι, καὶ ἐνθυμήμασι, καὶ τῇ αὐξήσει· ἔστι τοῖς τοιούτοις χρήσασθαι σε καὶ ἐν δικανικῷ λόγῳ καὶ συμβουλευτικῷ· ἀλλὰ νῦν φησιν, ὅτι πλεονάζει ἕκαστον ἐν τῷ οἰκείῳ· οἶον ἐν μὲν τῇ ἐπιδείξει καὶ τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ, μᾶλλον ἢ αὐξήσις χρήσιμος παρὸ ἐν τοῖς ἄλλοις εἶδεσι. πῶς δὲ ἡ αὐξη- 10 σις χρήσιμος; ὅτι περ τὰς πράξεις ἐγκωμιάζεις τοῦ ἐπαινουμένου· αἱ δὲ ἀληθεῖς εἰςὶ πάντως, κατεργασθεῖσαι παρὰ τοῦ ἐγκωμιαζομένου. λοιπὸν, κἂν τε θέλῃ, κἂν τε μὴ θέλῃ ὁ ἐγκωμιάζων, αἱ πράξεις εἰσὶν οἷαι εἰςὶ, καὶ οἷαι ἐγένοντο. ἀρμόζουσιν⁶⁷ οὖν τῷ πανηγυρίζοντι μὴ οἰαί εἰσι ταύτας εἰπεῖν· ἀλλ' αὐξῆσαι αὐτὰς καὶ 15 λαμπρύναι, ὡς ὁ μέγας Θεολόγος ἐν τῷ ἐπιταφίῳ μεγαλύνει· “ τίς εἶδε; τίς ἤκουσε τοιοῦτον θήραμα; ἔλαφοι τῶν λόφων ποθὲν “ ὑπερφανέτες,” καὶ τὰ ἐξῆς.

C. 10, 18. “Ἔστι δὲ καὶ τὸ σύνθηες καὶ τὸ ἐθιστὸν ἐν τοῖς “ ἡδεσι⁶⁸.” σύνθηες λέγεται τὸ ἀποπερατωθὲν καὶ φθάσαν τὸ 20 τέλος· ἐθιστὸν δὲ τὸ ἔτι ἐθιζόμενον, καὶ οὐπω φθάσαν, ὥστε εἶναι καὶ λέγεσθαι σύνθηες.

C. 11, 10. “Καὶ τὸ μεταβάλλειν ἡδύ” εἰς φύσιν γὰρ τὸ προσκορὲς αἰεὶ φορτικόν ἐστι, καὶ οὐ φίλιον τῇ φύσει· οἶον τὸ ἐσθίειν αἰεὶ κρέα ἀλεκτορίδων, προσκορὲς γεγονός, ἀνόρεκτόν ἐστι 25 τῷ ἐσθίοντι⁶⁹· καὶ ὁ ἐσθίων αὐτὰ, οὐδὲ δοκεῖ ἐσθίειν· ἀφίλιον γὰρ βρωσιν ἢ φύσις εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ σώματος οὐ προσίεται· διὸ μεταβληθήτω ἢ τροφή, ἵνα τὸ πρόσαρμα δέξηται ἢ φύσις, καὶ τραφή τὸ σῶμα. ἡδὺ οὖν φησιν ἢ μεταβολὴ τοῦ βρώματος· εἰς γὰρ φύσιν, ἡγοῦν εἰς τὴν κατὰ φύσιν πλήρωσιν τοῦ σώματος 30 ὁρᾷ· τὸ γὰρ αὐτὸ ὀρνίθειον κρέας αἰεὶ προσλαμβάνόμενον, κόρον

⁶⁵ νοήσης τὰ τρία.
⁶⁹ ποιεῖ τὸν ἐσθιόντα.

⁶⁶ ἢ.

⁶⁷ ἀρμόζοντι. Cod. 1869.

⁶⁸ εἴ.

καὶ ὑπερβολὴν ποίει· καὶ διὰ τοῦτο κακίαν τῆς καθεστηκυίας ἔξεως.

C. 11, 24. “Καὶ αἱ περιπέτειαι” ἡδύ· περιπέτειαι εἰσὶν αἱ ἀνωμαλῖαι τῆς τύχης· γέγονέ τις ἰδιωτῆς καὶ ταπεινός, βασιλεὺς ἡ στρατηγός, ἡ πλούσιος· εἴτα ἐκεῖθεν αὐθις ἐξεβλήθη τῆς βασιλείας, καθηρέθη τῆς ἀρχῆς, ἐν πενίᾳ διόλωλε· περιπέτεια ἐστὶ καὶ τὸ ἀνελπίστως συμβάν· ὥσπερ ὁ μάρτυς Εὐστάθιος, ὁ πολὺ-αθλος, θαυμασιῶς εὔρε παῖδας τὲ καὶ γυναῖκα⁷⁰.

Τὸ δυνατόν καὶ ἀδύνατον, κοινά ἐστί τοῖς τρισὶν εἵδεσι τῆς ῥητορικῆς· ὃν γὰρ ἐπαινεῖ ὁ πανηγυρικός ῥήτωρ, δείκνυσσι δύναμιν ἔχοντα ποιῆσαι τὸδε κατόρθωμα, καὶ ποιήσαντα· ὄντινα δ’ αὐθις ψέγει, δείκνυσσι δύναμιν ἔχοντα τὸδε ποιῆσαι ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ μὴ ποιήσαντα· ἡ ὡς ἀδυνάτοις ἐπιχειρήσαντα, καὶ ἐντεῦθεν τὴν πόλιν βλάψαντα.

15 C. 12, 11. Ἀδικοῦσι καὶ οἷς κρύψις ἐστὶν ἡ τρόπος· ὡς ὁ Σίσυφος ἐκεῖνος ἐποίει· περὶ τὰ σίσσημα τῶν ζώων, βλέπων αὐτὰ καὶ μετασχηματίζων· καὶ ἴδε τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου.

“Καὶ εἰ εἰσὶν ἰδίᾳ που θέσεις εὐποροί” ἤγουν εἰ εἴεν λαβύρινθοι τινές, καὶ κρύψεις ἐν αὐτοῖς τὰ φρούρια. γράφεται καὶ “διαβέ-
20 “σεις εὐποροί,” ἥτοι μηχαναὶ εὐφυεῖς καὶ πλούσιαι καὶ ποίκιλαι τρόπων.

“Ἐναντίοι τοῖς ἥθεσιν” εἰσὶν, οἱ διὰ χρήματα ὀνειδή καὶ ἀτιμίας ὑφιστάμενοι, καὶ οἱ ὑπὲρ γονέων καὶ φίλων ἑαυτοὺς κινδύνους διδόντες, καὶ διὰ τὴν ἐπ’ ἐκείνοις ἀγάπην καὶ αἰκίζό-
25 μενοι καὶ ζημιούμενοι καὶ ἐξοριζόμενοι· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ φαύλου ἥθους εἰσὶ καὶ μικρόψυχοι· οὗτοι δὲ, σπουδαίου τὲ ἥθους καὶ μεγαλόψυχοι.

C. 12, 19. “Ἀδικοῦσι καὶ τοὺς μὴ εὐλαβεῖς,” ἤγουν τοὺς μὴ φοβουμένους, ἡ μὴ προσέχοντας· ὥστε μὴ ἀπολεσθῆναι τὰ
30 πράγματα αὐτῶν· ἀλλὰ καταπιστεύοντας παντὶ ἀνθρώπῳ εἰσερχεσθαι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν, ὅπου βιβλία, ἡ εἰκόνες, ἡ νομίσματα κεῖνται. οὕτως ἐγὼ πῦτε ἀπώλεσα βιβλίον μου, τὸν Φιλόστρατον τὸν νῦν ἐν Ἐφέσῳ, κοντάκιόν μου εἰς τὴν γεωμετρίαν, καὶ ἀλλάττα⁷¹, καταπιστευόμενος μαθηταῖς καὶ φίλοις.

⁷⁰ γυναῖκας Cod. 1869.

⁷¹ εἰς ἀλλάττα Cod. 1869. ἄλλα τινὰ.

C. 12, 23. “Καὶ πρὸς οὓς ἔχουσι πρόφασιν” ἀδικοῦσι καὶ ἐκείνους εἰς οὓς ἔχουσι πρόφασιν λέγοντες ὅτι ἀπὸ τῶν προγόνων ὑμῶν, ἢ ὑφ’ ὑμῶν, ἢ ὑπὸ συμμαχῶν καὶ φίλων ὑμῶν ἐξημιώμεθα· ἢ ἐμέλυσαν καὶ ἐφρόντισαν οἱ ὑμέτεροι βλάψαι ἡμᾶς⁷² ποτέ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.

5

C. 12, 25. “Καὶ οἷς μὴ λυσιτελεῖ,” ἀδικοῦσι ξένους⁷³, Αἰγυπτίους⁷⁴, φέρε εἰπεῖν, ἢ Κορινθίους⁷⁵. οἱ οὐ δύνανται ἐπιμεῖναι τῇ Κωνσταντίνου, καὶ ἐπιτηρῆσαι δίκαια κατὰ τοῦ ἀδικήσαντος· καὶ ζητῆσαι ἀπ’ αὐτοῦ ποινὰς καὶ ἐκτίσεις ὑπὲρ ὧν ἠδικήθησαν· διότι πολλάκις καὶ μέχρι δύο ἐνιαυτῶν οὐ τελειωθήσεται τὰ δικαστήρια αὐτῶν. καὶ τί ἂν ποιήσωσι ξένοι ὄντες; ἀλλὰ καὶ οἱ γεωργοὶ συντόμως συμβιβάζονται· οὐδὲ γὰρ δύνανται καθ’ ἡμέραν παρίστασθαι⁷⁶ τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἔλκειν τὸν ἀδικήσαντα· τίς γὰρ αὐτοῖς τὴν ἄμπελον ἢ τὰ λήϊα ἐργάζοιτο⁷⁷, καὶ φύλαττοι ἕτερος;

C. 12, 30. “Καὶ τοὺς ὑπ’ ἄλλων μέλλοντας, ἂν μὴ αὐτοί,”¹⁵ ἀδικοῦσι καὶ τοὺς Βενετικούς, τοὺς ὑπὸ τοῦ Σικελοῦ μέλλοντας ἀδικηθῆναι, οἱ Ῥωμαῖοι· ἂν γὰρ μὴ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοὺς ἀνδραποδίσκωνται, προφθάσας ὁ Σικελὸς λήϊσεται⁷⁸ τούτους. “ὥς οὐκέτι ἐνδεχόμενον βουλεύεσθαι.” τὸ ἐνδεχόμενον ἀντὶ γενικῆς κατὰ Ἀττικὸν ἀρχαῖσμον ἐξηνέκται, ἀντὶ τοῦ ἐνδεχομένου.

20

Τὰ δὲ “κοττάβια” οἱ μὲν φασὶν ὥς ἐν τῇ Σουίδᾳ⁷⁹ εὐρηται· τύμπανα, ἢ σαυλάκια, ἢ ἐκπώματα, ἢ κωμῦδρια οὕτω λεγόμενα⁸⁰. “κότταβος γὰρ ἐστὶ, φασὶν, ἢ λάταξ, χαλκῇ φιάλῃ, ἣν μεταξὺ τοῦ δείπνου⁸¹ ἐτίθεσαν οἶνου πεπληρωμένην” εἴτα εἰς μικρὰ ποτήρια ἐμβαλόντες, ἀπὸ ὕψους ἐρρίπτουν ἐπὶ τῷ ψόφῳ ἀπο-²⁵ “τελέσαι, ὃς ἐκαλεῖτο κότταβος· ἐπηνεῖτο δὲ ὁ μείζονα ψοφον “ποιῶν” καὶ μεθυσκοττάβοι ἐλέγοντο, οἱ τοῦτο ἐργαζόμενοι.” κοτταβίζει· ἦτοι ποτήριον ἀναρριπτεῖ· ὁ ἐποῖον οἰνιζόμενοι· κοτταβίζειν· παίζειν εἰς χαλκᾶς φιάλας· καὶ φησὶν ὁ κωμικὸς,

συνεπινόμεν τε ἀλλήλοις καὶ συνεκοτταβίζομεν⁸².

30

⁷² ἡμᾶς Cod. 1869. ⁷³ ἀδικοῦσι καὶ ξένους. ⁷⁴ αἰγυπτίη Cod. 1869.

⁷⁵ Κορινθίους Cod. 1869. ⁷⁶ παρίστασθαι Cod. 1869. ⁷⁷ ζῶτο (sic.)

⁷⁸ λήϊσεται Cod. 1869. ⁷⁹ σοῦ. Cod. 1869. ἢ σουίδα Cod. 1951.

⁸⁰ Quæ præcedunt non inveniuntur in Suidæ Codd. ⁸¹ οἶνον Codd.

⁸² Ap. Etym. M. p. 533, 14. συνεπινόμεν τε καὶ συνεκοτταβίζομεν.

ὥσπερ ὁ Αἰνεσίδημος Γέλωνι τῷ Συρρακουσίῳ τυράνῳ ἔπεμψε σκυλάκια Μολοττικὰ λεγόμενα θηροκτόνα⁸³, ἀνδραποδισαμένῳ τὴν Γέλαν⁸⁴, οὐ μὴν αὐτὴν κατασχόντι. ἔπεμψε ταῦτα ὡς χάρισμα, ὅτι ἔφθασεν⁸⁵, ἦτοι προέλαβε⁸⁶ τὸν Γέλωνα, καὶ κατέσχε⁸⁷ τὴν Γέλαν⁸⁷. ὡς καὶ αὐτὸς μέλλων, ἦτοι ὁ Γέλων, εἰ ἡδυνήθη. τινὲς δὲ τὸ ἀνάκαλιν εἶπον ἐπὶ Αἰνεσιδήμου καὶ Γέλωνος· τὸ δ' ἀληθέστατον τῆς ἱστορίας γραφήσεται κάτω, ἐν τῷ τέλει τοῦ λόγου· ὁ Αἰνεσίδημος εἰδὼς ὅτι μέλλει αὐτῷ ὁ Γέλων διὰ τὰ κοττάβια ἀδικεῖν, ἔφθασεν⁸⁸ αὐτῷ ταῦτα προπέμψαι.

- 10 C. 13, 9. “Ἐπίγραμμα” λέγεται ἡ ἐπιτίτλωσις⁸⁹, ἥρουν ἡ αἰτίαισι, καὶ ἡ κατηγορία. διὸ καὶ “ὁ Πιλάτος,” φησὶν, “ἔθηκε τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην,” ἥρουν τὸ ἐπίγραμμα. “παλλάκις ὁμολογοῦμεν λαβεῖν⁹⁰ τὰ βιβλία σου” ἀρνούμεθα δὲ “τὴν αἰτίαισιν ἣν καθ’ ἡμῶν ἐνόηεις” λέγων “ὅτι ταῦτα ἐκλε-
15 “ψαμεν” λέγομεν οὖν “τὰ βιβλία σου ἀνελαβόμεν” οὐχ ὡς “κλέψας, ὡς σὺ λέγεις· ἀλλ’ ὡς ἐνέχυρα ἐφ’ οἷς σε⁹¹ ἐδάνεσα.” ἡ πολλάκις, “τὴν μὲν αἰτίαισιν καταδέχομαι· τὸ δὲ ποσὸν ἀρνοῦμαι ὃ λέγεις” οἷον λέγω οὕτως· “ἀληθῶς ὑφήρηκα παρὰ “σου⁹², ἀλλὰ τρεῖς λίτρας μόνας, οὐ μὴν ὅσας σὺ λέγεις,” τὰς
20 ἐξ ὁμοιοπαθίας· “Συγγενέσθαι τῇ Ξανθίππῃ ταύτῃ ὁμολογῶ, ἀλλὰ “νόμῳ πορνείας, οὐ μὴν μοιχείας· ἀπολελυμένην γὰρ αὐτὴν ὑπε- “λάμβανον, καὶ ἡγνούουν ἄνδρα ἔχειν τὸν Σωκράτην.”

C. 14, 1. “Ἀδίκημα μείζον ἐστὶ τὸ ἀπὸ μείζονος ἀδικίας” ὁ γὰρ τρεῖς ὀβολοὺς κλέψας ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, τί ἂν οὐκ ἐποίησε
25 κακὸν οὗτος μέγα, εἰ ἡδύνατο; μέγα δὲ δικαιῶμα ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν ἐστὶ τὸ ἀπὸ μείζονος δικαιοσύνης· ἐναντίον γὰρ δικαιοσύνη ἀδικία· εἴην ἡ χήρα ἡ δοῦσα τῇ γάμῳ τρεῖς ὀβολοὺς ἢ τὰ δύο λεπτὰ, μείζονα δικαιοσύνην ἐποίησεν· εἰ γὰρ δύο λεπτὰ ἔχουσα ταῦτα ἔδωκε τῷ Θεῷ, πόσα ἂν καὶ ποῖα ἀναθήματα προσέφερεν,
30 εἰ πολυύλβος ἦν ἡ τοιαύτη καὶ βαθύπλουτος;

C. 14, 1. “Ἔστι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ὑπερέχειν τῇ δυνάμει.”

⁸³ θηροκτόνα Cod. 1869.

⁸⁴ γέλλαν Cod. 1869.

⁸⁵ προέφθασε.

⁸⁶ προέλαβε. ⁸⁷ γέλλαν ἔφθασαν Cod. 1869.

⁸⁸ ἔφθασαν Cod. 1869.

⁸⁹ ἐπιτίλωσις Cod. 1869.

⁹⁰ λαβεῖν om.

⁹¹ σοι.

⁹² ὑφήρημαι

α σου.

Εἰ γὰρ τὸ τριωβέλιον⁹³ μικρόν ἐστι κατὰ τὴν περιγραφὴν καὶ τὸ ἀποκείμενον⁹⁴, ἀλλὰ γε τῇ δυνάμει τῆς φαύλης προαιρέσεως ὑπέρεκειται· καὶ εἰ τὰ δύο λεπτὰ τῆς ἱερᾶς χήρας μικρά⁹⁵ εἰσι τῷ σταθμῷ, ἀλλ' ὑπερβάλλει τῇ ἀγαθῇ προαιρέσει καὶ τῇ δυνάμει τῆς ἀρετῆς.

C. 14, 3. “Ἡ οὖν ὁ παθὼν ἐτίμησεν ἑαυτόν.” τὸ “ἐτίμησεν” ἀντὶ τοῦ ἀπετιμήσατο νόει.

Καὶ ὁ πρὸς “τὰ ἄγραφα” δίκαιος, πολλῷ μᾶλλον περὶ τὰ ἔγγραφα· ὁ γὰρ περὶ τὰ ἔθνη, οἷς οὐκ ἔστιν νόμος, φυλάτταν μὴ παραβαίνειν τὰ δίκαια τὰ ἔθιμα, πολλῷ μᾶλλον ἔσται δίκαιος¹⁰ περὶ τοὺς ἀναγκαστικούς νόμους, οὓς οὐ δεῖ τὸν φρονοῦντα παραβαίνειν· ἀμείνωνος γὰρ, ἢ ἀνθρώπου, ἢ ἔθνους, ἀκουστέον τὸ μὴ δι' ἀνάγκην δίκαιον εἶναι, ὃ περὶ τοὺς νόμους ἐστίν, ἀλλὰ παρὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐξουσίᾳ κεῖσθαι, καὶ τῇ προαιρέσει ἀγαθὸν καὶ δίκαιον εἶναι· ὃ περὶ τὰ ἔθνη φαίνεται.

C. 14, 7. “Ἄλλον δὲ τρόπον εἰ παρὰ τὰ γεγραμμένα.” ἀνώτερον μὲν ἔδειξε, μᾶλλον δίκαιον εἶναι τὸν τὰ ἔθνη φυλάττοντα· πολλῷ γὰρ μᾶλλον οὗτος φυλάξει τὰ τοῦ νόμου· νῦν ὡς τούναντίον ἀπὸ τοῦ ἀδικεῖν ἐπιχειρεῖ· εἰ γὰρ περὶ τοὺς νόμους ἀδικεῖ, μὴ φοβούμενος αὐτοὺς διὰ τὰ ἐπικείμενα ἐπιτίμια, πολλῷ μᾶλλον¹⁵ ἀδικήσει οὗτος περὶ τὰ ἄγραφα, οἷς οὐ κείνται ἐπιτίμια καὶ ποιναί.

C. 15, 3. “Ἐὰν μὲν ἐναντίος ἢ τῷ πράγματι,” ἡγουν τῇ ὑποθέσει σου, ὁ γεγραμμένος νόμος, ὃν⁹⁶ ἀντίδικος προβάλλεται κατὰ σοῦ, κάκιζε καὶ ἀναίρει αὐτὸν, ἐπιχειρῶν ὅτι ὁ φυσικὸς²⁵ νόμος κρείττων ἐστὶ· καὶ διὰ τοῦ φυσικοῦ νόμου θέλω δικασθῆναι· οἶον, ἐδάνεισεν τινὶ ἑκατὸν νομίσματα, διῆλθε⁹⁷ τριακονταετία· ζητεῖς αὐτὸν τὰ παρά σου· ὅγῃ⁹⁸ χρώμενος τῷ νόμῳ τῷ γεγραμμένῳ περὶ οὐσου καπτίονος⁹⁹, παραγράφεται σε λέγων “διῆλθεν “ἡ τριακονταετία· καὶ ἐὰν ἀληθῶς ἐχρεώστων σοι, οὐ δώσω σοι³⁰ “τί 1.” εἰπὲ οὖν σύ· “ἀλλ' ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἔνοχος εἶ “δοῦναι μοι τὸ χρέος· δι' οὗ φυσικοῦ νόμου θέλω δικάζεσθαι 2.”

⁹³ τριωβέλιον.

⁹⁴ ὑποκείμενον.

⁹⁵ χήρας ἐκείνης μικρ.

⁹⁶ ὁ.

⁹⁷ παῖλθε.

⁹⁸ δοῦναι σοι τὰ ἑκατὸν νομίσματά σου, δὲ.

⁹⁹ De usui

captionis.

1 οὐδὲν.

2 δικάσασθαι.

καὶ πολλὰ ἂν εἴποις ἐπιχειρῶν πρὸς τὴν τοῦ γεγραμμένου νόμου ἀναίρεσιν. πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ φυσικὸς νόμος κοινὸς Ἕλλησι καὶ βαρβάροις· δεύτερον, ὅτι εἰ τοῖς ἐπικείσι πιστεύομεν, διαπίπτει ὁ γραπτὸς νόμος· τρίτον, ὅτι προτροπὴ κοινὴ ἐστίν, ὅτι δεῖ τὸν
 5 δικαστὴν γνωμῇ τῇ ἀρίστῃ χρώμενον, δικάζειν· ἐπεὶ οὖν ὀφείλει ὁ δικάζων γνωμῇ τῇ ἀρίστῃ δικάζειν, λοιπὸν ὀφείλειν ὁ νοήσει δίκαιον, ἐκεῖνο προτιθεῖναι· ἀναιρήσει ἄρα αὐτὸς τὸν νόμον φορ-
 τικὸν ὄντα καὶ ἄδικον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτ' ἔμελλε ποιεῖν ὁ δικαστὴς²
 ποτὲ, οὕτως ἂν ᾗν ἡ κοινὴ προτροπὴ, ὅτι δεῖ τὸν δικαστὴν κατὰ
 10 τοὺς κειμένους ἐγγράφους νόμους αἰεὶ δικάζειν, καὶ μηδέποτε παραβαίνειν αὐτούς· διαπίπτει ἄρα καὶ οὕτως ὁ γραπτὸς νόμος· καὶ ἐκ τῶν εἰκότων δικάσει ὁ δικαστὴς ποτὲ τὸν νόμον παρακρου-
 σάμενος.

C. 15, 10. “Καὶ εἰ ἀμφίβολός ἐστι νόμος³, ὥστε στρέ-
 15 “φεσθαι.” εἰς τὸ νοεῖσθαι καὶ κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου οὕτως, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἄλλως· καὶ ὁρᾷν εἰς ποίαν διαγωγὴν δικαιο-
 τέρως νοεῖται⁴ ἢ συμφερόντως· εἴτα τούτῳ χρῆσθαι, καὶ τούτον προβάλλεσθαι. ῥιπτέσθω⁵ καὶ οὗτος ὁ νόμος διὰ τὸ ἀμφίβολον· βλάπτει γὰρ ἐνίους κακῶς ἐκλαμβανόμενος· οἷος ἐστίν οὗτος ὁ
 20 νόμος ἀμφίβολος. δεῖ τὸν ξένον εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν· διχῶς γὰρ νοεῖται· καὶ χρῆσαι τούτῳ⁶ καὶ ὑπὲρ τοῦ ξένου, καὶ κατὰ τοῦ ξένου· καὶ αὐθις καὶ οὗτος ὁ νόμος⁷. “ἐταίρα χρυσία εἰ φοροίη,
 “δημόσια ἔστω” ἢ δημοσία ἔστω.”

C. 15, 12. “Ἐὰν δὲ ὁ γεγραμμένος.” ἔμαθες ὅτι ἐὰν σε
 25 βλάβῃ ὁ γεγραμμένος νόμος εἰς τὸ πρᾶγμά σου, ἦτοι⁸ εἰς τὴν ὑπόθεσίν σου⁹, σπεῦδε αὐτὴν ἀναιρεῖν¹⁰, αἷς ἔγνως ἐπιχειρήσεσιν· ἐὰν δὲ τὸ ἀνάπαλιν, ὠφελῇ σε μᾶλλον ὁ γεγραμμένος, βλάβῃ δὲ τὸν ἀντιδίκόν σου, καὶ ὁρμᾷ ἐκεῖνος κατασεῖσαι τὸν νόμον, σὺ μᾶλλον ἐπιστήριξε τὸν νόμον¹¹ δι' ἐπιχειρήσεων τινῶν· καὶ ἐὰν
 30 προβάληται ὁ ἀντίδικός σου εἰς τὴν ἀναίρεσιν τοῦ νόμου τὴν κοι-
 νὴν προτροπὴν, ἥτις ἐστίν, ὅτι δεῖ τὸν δικαστὴν γνώμῃ τῇ ἀρίστῃ

² δικαστὴς ποιεῖν ποτὲ.³ ἐστὶ ὁ νόμος.⁴ κείται.⁵ ῥιπτέτω

Cod. 1869.

⁶ χρῆσαι αὖ τούτῳ.⁷ ὁ νόμος οἷμ.⁸ νόμος εἰς τὸ

πρᾶγμά σου ἦτοι οἷμ.

⁹ κατὰ τὴν σὴν ὑπόθεσιν.¹⁰ ἀναιρήσαι.¹¹ αὐτόν.

χρώμενον δικαιοῦν ὥσπερ δὴ καὶ σὺ προεβάλου¹¹ πρὸ μικροῦ
 εἰς τὴν τοῦ νόμου ἀναίρεσιν, ἀντίστηθι γενναίως, εἰπὼν πρὸς τὸν
 ἀντίδικον· “οὐ νόεις ὡς ἔχει ἡ προτροπὴ, οὐδὲ συνίης, τί βούλε-
 “ται τὸ γνώμη τῇ ἀρίστη” οὐδὲ¹² γὰρ τοῦτο προτρέπεται ἡ
 προτροπὴ, “ὅτι, ὧ δικαστὰ, ἐνίστε καὶ παρὰ τὸν γεγραμμένον νό- 5
 “μον δικάζε” ἀλλὰ τοῦτο δηλοῖ, “ὅτι ὧ δικαστὰ, πολλάκις
 “ἀγνοεῖς, τὸ τί λέγει ὁ νόμος περὶ ταύτης ἢ¹³ ταύτης τῆς ὑπο-
 “θέσεως· μὴ οὖν ἀμαθῶς¹⁴ δικάζε, θαρρῶν εἰς τὸ ἀξίωμα σου·
 “καὶ αἰρῶν τὴν ὀφρύν, καὶ δικάζων ὡς θέλεις· μὴ τοῦτο ποίει,
 “ἀλλὰ γνώμη τῇ ὀρθῇ χρώμενος δικάζε” ἤγουν, ἐὰν ἀγνοῇς τὸν 10
 “νόμον, ψηλάφα¹⁵ τὰς¹⁶ βίβλους τῶν νόμων, τὸν ἔγγραφον νόμον
 “ἀνέλκτε, καὶ τοῦτον εὐρὼν, κατ’ ἐκείνον δικάζε, καὶ οὐκ ἀν’ ἐπι-
 “ορκήσης¹⁷· εἰ λέγεις, ὅτι μὰ τοὺς θεοὺς δίκαια ἐδίκασα ὑμῖν, ὧ
 “οὔτοι, εἰ μὲν οὖν ἀναγνοῦς¹⁸ τὸν νόμον δικάσης¹⁹, εὐκ ἂν ἐπιόρ-
 “κος φανεῖης· λέγων, ὅτι μὰ τοὺς θεοὺς ἀληθῶς²⁰ μέλλω δικά- 15
 “σειν· ὅρκοι γὰρ τὸ παλαιὸν προέβαινον καὶ παρὰ τῶν δικαστῶν·
 “ἢ ὅτι μὰ τοὺς θεοὺς ἀληθῶς ἐδίκασα· εἰ δὲ μὴ ἀναγνοῦς αὐτὸν
 “δικάσεις· εἰδὲ ἀμαθῆς τοῦ νόμου, οὔτε οὖν γνώμη ἀρίστη ἔκρι-
 “νας, ἀλλὰ καὶ ἐπιόρκος ὀπτάνη, καὶ ὅτι οὐδὲν διαφέρει μὴ, ἄν-
 “θρωπε σὺν, ὁ ἀναιρῶν τὸν γεγραμμένον τοῦτον νόμον, κακῶς λέγεις.” 20
 ἵνα μὴ χρώμεθα τῷ νόμῳ τούτῳ τῷ τεθέντι παρὰ τῶν ἀρχαίων²¹
 καὶ σοφωτάτων νομοθετῶν. εἰ οὖν κεῖται, δεῖ αὐτῷ χρᾶσθαι ἡμᾶς·
 εἰ γὰρ οὐκ ἐμέλλομεν αὐτῷ χρᾶσθαι²², οὐδ’ αὐτό. ἐὰν αὖ²³ κεῖται
 μὲν, ὡς καὶ κεῖται κεκυρωμένος τοῖς ἀρχαίοις, οὐ χρώμεθα δὲ
 αὐτῷ, ἥτοι λοιπὸν, ὡς εἰ οὐδὲ κεῖται²⁴. οὐδὲν γὰρ διαφέρει, τοῦ 25
 μὴ δὲ ὅλως κεῖσθαι, τοῦ²⁵ μὴ χρᾶσθαι ἡμᾶς²⁶. “καὶ πάλιν κακῶς
 “λέγεις, σοφιστικῶς ἀναιρῶν τὸν κείμενον νόμον· τὸ δὲ σοφίζεσθαι
 “ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις, κακόν· ὥσπερ γὰρ εἰ ἄρρωστος ὢν, καὶ παρὰ
 “τινος ἱατροῦ θεραπευόμενος προσεταττῶν ὑπ’ ἐκείνου μὴ φαγεῖν
 “μείων κρεῶν” σὺ δὲ κατήσθιες ἐκείνων· εἴτα ἐψεύδου καὶ ἐπιλογί- 30

¹¹ προεβάλλου.¹² σὺ δὲ Cod. 1869.¹³ ἢ κατὰ.¹⁴ ἀμαθῶς.¹⁵ διέρχου.¹⁶ τὰς om.¹⁷ ἐπιρκήσεις.¹⁸ ἀναγνῶς Cod. 1869.¹⁹ δικάσεις.²⁰ ἀληθῆ.²¹ ἀρχαιοτάτων.²² χρῆσθαι.²³ οὐδ’ ἂν

ἐκεῖτο κεκυρωμένος· εἰ αὖν.

²⁴ λοιπὸν οὕτως ἔχει ὡς εἰ μὴδὲ ἐκεῖτο.²⁵ τὸ

Cod. 1869.

²⁶ κειμένφ.

“ζου²⁷, καὶ παρεσφίζου τὸν ἱατρὸν, μᾶλλον ἑαυτὸν ἔβλαπτες·

“οὕτω καὶ σήμερον διὰ σοφιστικῶν ἐπιχειρημάτων, τὸν κείμενον

“νόμον παρασφίζόμενος καὶ παραλογιζόμενος, μᾶλλον ἑαυτὸν

“βλάπτεις, παρὸ ἐὰν²⁸ ἡρρωστῇς²⁹, τὸ σῶμα ποιῶν ἑαυτὸν ἀπειθῇ

5 “τῷ ἄρχοντι, ἥτοι τῷ νόμῳ.”

C. 15, 12. “Οὐ γὰρ τοσοῦτον βλάπτει ἡ ἀμαρτία τοῦ ἱατροῦ,”

ἥτοι ἡ εἰς τὸν ἱατρὸν σου ἀνηκοία σου, καὶ ἀμαρτία σου, καὶ ἀπει-

θεία σου, καὶ ἀπροσεξία σου, ὅσον τὸ τὴν ψυχὴν σου κινδυνεύσαι,

εἰς τὴν τῶν νόμων ἀπειθειαν. μὴ ζῆτει οὖν εἶναι τοῦ νόμου σοφώ-

10 τερος, ἢ τοῦ κανόνος ὀρθότερος καὶ εὐθύτερος.

C. 15, 17. Ἐκ τῶν εἰκότων δεῖ κρίνειν εἰπὲ, εἰ ἀπορεῖς μαρ-

τύρων· οὕτω καὶ Αἰσχίνης εἶπεν ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, “ὅτι³⁰

“καὶ τοὺς ξένους οὐκ ἀπὸ τῶν μαρτύρων ἐν τοῖς δήμοις, ἀλλ’ ἀπὸ

“τῆς ἀληθείας εὐρίσκετε.”

15 C. 15, 24. “Οὐκ οὖν τούτο σκεπτέον,” ἡγουν μὴ τὰς συνθήκας

δέχου, ἀλλ’ ὡς ἐνὶ τὸ δικαιότερον ποίει, ἡγουν ὡς ὁ δικαστὴς ὀρθῶς

δικάσει.

C. 15, 27. “Περὶ δὲ ὅρκων, τετραχῶς ἐστὶ διελεῖν.” ἄξιόν

ἐστὶ πρὸ τοῦ ἐπεξιέναι τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους ῥήτοις, περὶ τῶν

20 ἑνταῦθα χρησιμευόντων ὅρκων τεχνολογίαν διαλαβεῖν, ἡγουν τοῦ

ἐπακτικοῦ καὶ τοῦ ἀντεπακτικοῦ, καὶ τοῦ συκοφαντικοῦ³¹, νομιζο-

μένου καὶ λεγομένου καὶ αὐτοῦ, ὅρκου. ἐνήγαγεν ὁ Πέτρος κατὰ

τοῦ Παύλου, διὰ χρέος ῥ νομισμάτων· ἡρνεῖτο ὁ Παῦλος. ἀπελύετο

ὁ Πέτρος εἰς ἀποδείξεις. ὁ λέγων γὰρ, οὐ μὴν ὁ ἀρνούμενος ἀπο-

25 δείκνυσιν, ἠτόνησε περὶ τὰς ἀποδείξεις. ὁ ἐνάγων τότε λέγει πρὸς

τὸν ἐναγόμενον· “ἐπάγω σοι ὅρκον τὸν νεκεσάριον παρὰ Ῥωμαίοις

“λεγόμενον” ἡγουν τὸν τέλειον, ὡς πληροφορητικὸν καὶ τημητικόν,

“ἐπεὶ ἀτονῶ περὶ τὰς ἀποδείξεις, καὶ ὁμοσόν³² μοι, ὅτι μὰ τοὺς

“θεοὺς οὐ χρεωστῶ τὰ νομίσματα τῷ Πέτρῳ· καὶ ἐγὼ σοι, εἰ βού-

30 “λει, ὁμόσω πρώτως τὸν συκοφαντικόν” οὗτος δὲ οὐ κυρίως ὅρκος,

ἀλλὰ περιεκτικὸς μόνον τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἐνάγοντος· οὐ μὴν

τελειοῖ ὑπόθεσιν· οὐ γὰρ τῆς ὑποθέσεως ἐστὶν ὁ ὅρκος, ἀλλὰ τοῦ

²⁷ ἐπελογίζου. φάντου Cod. 1869.

²⁸ ἥπερ εἰ.

³² ὁμοσεν.

²⁹ ἡρρωστεις.

³⁰ ὅτε.

³¹ συκο-

προσώπον. καὶ εἶπω, “ μὰ τὴν θείαν χάριν ταύτην, οὐ συκοφαντικῇ
 “ γνώμῃ ἐνάγω σοι τὸν ὄρκον” ἰδοὺ ἔμαθες περὶ τοῦ ἐπακτικοῦ, καὶ
 περὶ τοῦ συκοφαντικοῦ· ὁ γὰρ ἐνάγων ἐνάγει τῷ ἐναγομένῳ τὸν
 ὄρκον· ὁ δὲ ἐναγόμενος ἀπαιτεῖ τὸν συκοφαντικὸν ἀπὸ τοῦ ἐνάγον-
 τος· εἴτε τῶν τοιούτων λόγων κροτηθέντων³³, πολλάκις εἰ βούλεται 5
 ὁ ἐναγόμενος, στρέφεται πρὸς τὸν ἐνάγοντα, καὶ λέγει· “ οὔτε ἐγὼ
 “ ὁμώσω τὸν παρὰ σοῦ μοι ἐπαγόμενον τέλειον, οὔτε σὺ³⁴ ἐπ’ αὐτῷ
 “ τὸν συκοφαντικόν· ἀλλ’ ἀντεπάγω σοι ὄρκον τὸν καὶ ἀντεπακτικόν
 “ λεγόμενον· ἐπεὶ τὸν συκοφαντικὸν ἡρετίσω ὁμώσει” ὁμοῦ δὲ μέλ-
 λεις οὕτως εἰπεῖν, “ μὰ τὴν θείαν χάριν συκοφαντικῇ σοι γνώμῃ 10
 “ ἐπάγω τὸν ὄρκον· πεπληροφόρησαι πάντως ἐν τῇ ψυχῇ σου, ὅτι
 “ ἀληθῶς ἐδάνεισάς μοι τὰ ῥ νομίσματα,” καὶ λοιπὸν μὴ τὸν συκο-
 φαντικόν, ἀλλὰ τὸν ἀντεπακτικὸν ὁμοσον³⁵· ὃς καὶ αὐτὸς νεκεσάριος·
 ἦτοι τμητικὸς τῆς ὑποθέσεως ὄρκος ἐστί· καὶ εἰπέ, “ ὦ Πέτρε, μὰ
 “ τὴν θείαν χάριν ταύτην, ἐδάνεισά σοι τῷ Παύλῳ, ἃ λέγω ἑκατὸν 15
 “ νομίσματα· καὶ τότε ἀποδώσω σοι ταῦτα” ἐὰν μὲν οὖν ὁ ἀντε-
 πακτικὸς γένηται, οὔτε συκοφαντικὸς, οὔτε ἐπακτικὸς³⁶ γίνεται·
 εἰ δὲ ἐπακτικὸς³⁷ γένηται, προήγηται³⁸ ὁ συκοφαντικὸς· διὰ τοῦτο
 γράφεται ἐν τῷ παρεκβολαίῳ παρὰ τοῦ δικαστοῦ, τὸ, “ χώραν
 “ ἔχοντος καὶ τοῦ ἀντεπακτικοῦ.” Ἴδε οὖν μετὰ ταῦτα τὸν Ἀριστο- 20
 τέλην· φησὶ γὰρ, ὡς συλλήβδην ἐρεῖν τὴν ἅπασαν τοῦ φιλοσόφου
 διάνοιαν· ἡ γὰρ δίδωσιν ὁ ἐνάγων τὸν ἐπακτικόν³⁹ τῷ ἐναγομένῳ,
 καὶ λαμβάνει καὶ οὗτος ὁ ἐνάγων, ἡ τὸν συκοφαντικὸν ὡς εἵπομεν,
 ἡ τὸν ἀντεπακτικόν⁴⁰· ἡ οὔτε δίδωσιν, οὔτε λαμβάνει· ἀλλ’ ἡ ἄμφω
 συμβιβάζονται⁴¹, ἡ στέργουσιν ἄμφω τὸ δοῖαν τοῖς δικασταῖς· ἡ 25
 οὐ δίδωσι μὲν, λαμβάνει δὲ, φοβούμενος ὅτι ἐὰν ἐπαγάγῃ ἴσως
 ὁμώσει ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ψευδῶς⁴²· ὁ ἐναγόμενος δηλαδὴ, καὶ
 ἀπολέσει ἐντεῦθεν τὰ πράγματα αὐτοῦ. διὰ τούτων τὸν φόβον,
 μᾶλλον αὐτὸς αἰρεῖται ὁμώσει τὸν ἀντεπακτικόν⁴³, παρὸ δοῦναι
 τὸν ἐπακτικόν⁴⁴ τῷ ἐναγομένῳ· ἡ δίδωσι μὲν, οὐ λαμβάνει δέ· ὁ 30
 εὐσεβὴς δηλονότι καὶ δεισιδαίμων, καὶ μὴ τοὺς ὄρκους ἐσθίων ὡς

³³ ὄρκον κροτηθέντων. ³⁴ σὲ Cod. 1869. ³⁵ ὁμοσον. ³⁶ ἐπακτὸς
 Cod. 1869. ³⁷ ἐπακτὸς Cod. 1869. ³⁸ προηγείται. ³⁹ ἐπακτικόν.
⁴⁰ ἀντεπακτὸν Cod. 1869. ⁴¹ συμφωνοῦσιν. ⁴² ψευδῇ. ⁴³ ἀντε-
 πακτὸν Cod. 1869. ⁴⁴ ἐπακτὸν Cod. 1869.

λάχανα. μᾶλλον αἰρετισάμενος ἀπολέσαι τὰ πράγματα αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ἐπιορκίας τοῦ ἀντιδίκου, ἢ αὐτὸς ὁμόσαι· ἀπηγορευμένου ὄντος τοῦ ὅλως ὁμνῦναι παρὰ τοῖς σπουδαίοις, οὗτος ὁ εὐσεβῆς τοιγαροῦν ἐνάγων, ἔχει τὸν ὅρκον τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ, τοῦ ἐναγο-
5 μένου δηλαδὴ, καὶ τὸ γενέσθαι τὸ θεῖον τιμωρὸν τοῦ ἀντιδίκου αὐ- τοῦ ἀντὶ τῶν χρημάτων αὐτοῦ.

Τετραχῶς οὖν περὶ τοὺς ὅρκους ἡ διαίρεσις ἐγένετο· “ἡ δίδωσι
“ καὶ λαμβάνει· ἡ οὔτε δίδωσιν, οὔτε λαμβάνει· ἡ λαμβάνει
“ μὲν, οὐ δίδωσι δέ· ἡ δίδωσι μὲν, οὐ λαμβάνει δέ.” καὶ ἐσαφη-
10 νίσαμεν ταῦτα ὡς δύναμις· παραλελοιπότες παντάπασιν τὰς ἐν- ταῦθα τοῦ χωρίου τούτου παρὰ τῶν πρὸ ἡμῶν φιλοσόφων ἐκδεδο- μένας ἐξηγήσεις.

C. 15, 27. “Ἐτι καὶ ἄλλως παρὰ ταῦτα εἰ ὁμώμοσται.” τὰ ἐπιχειρήματα δι’ ὧν δείξει τις, ὅταν λάβω ὅρκον, ὅτι οὐ λάβω
15 ὅρκον, ἢ ὅτι δώσω ὅρκον, ἢ οὐ δώσω ὅρκον· καὶ δι’ ὧν κατασκευά- σει τὸ αὐτὸ καὶ ἐν, καὶ αὐθις ἀνασκευάσει, εἴπη μὲν ὅσον οὐδέπω καὶ ὁ φιλόσοφος, ἀλλ’ οὖν καὶ ἐγὼ προέφθασα ταῦτα ἐκφῆναι ἐν τῇ τέτραχα γεγυμνασμένῃ περὶ τῶν ὅρκων διαίρεσει· νῦν δὲ ὁ λέγει, ἄλλο τι ἐστὶ περὶ ὅρκους σκέμμα. ὁ δὲ ἐστίν, ἄκουε—σήμερον ὁ
20 Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος ἐνάγων καὶ ἐναγχείεις, λαβεῖν ἢ δοῦναι ὅρκον διισχυρίζοντο· εἴτα ἀλλήλους διαβάλλουσιν ὡς ποτὲ ψευδορκή- σαντας ἐπὶ ἄλλαις καὶ ἄλλαις ὑποθέσεσιν· εἰ γὰρ ποτὲ ὑπ’ αὐτοῦ ἢ ὑφ’ αὐτοῦ, τοῦ ἐνάγοντος δηλαδὴ, ὁμώθη ὅρκος, ὁ συκοφαντικός δηλαδὴ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὁ ἀντεπακτικός⁴⁵, ὃς καὶ κυρίως ὅρκος
25 ἐστὶ, καὶ ἀπηνέχθη ψευδῆς ἐκεῖνος ὁ ὅρκος τότε· καὶ ἐπιορκήσας ἐφωράθη ὁ Πέτρος· σήμερον εἰ⁴⁶ ζητεῖ λαβεῖν τὸν ἀντεπακτικόν⁴⁷, οὐκ ἐπιτεύξεται τούτου· ἀκούσει γὰρ τοῦ Παύλου λέγοντος· “οὐ
“ δώσω σοι ποτὲ τὸν ἀντεπακτικόν⁴⁸. διότι ἐπιόρκος εἰ, καὶ ψευδῶς
“ καὶ πάλιν ὁμόσεις, καὶ ἀπιλέσω τὰ ἃ μέλλω καταβαλεῖν σοι.”
30 ἢ εἰ ἐφωράθη ποτὲ ψευδορκήσας ὁ ἐναγόμενος ἐπὶ τῷ ἐπακτικῷ⁴⁹ ὅρκῳ, σήμερον δὲ ζητεῖ λαβεῖν τὸν ἐπακτικόν⁵⁰, οὐ δώσει αὐτῷ

⁴⁵ ἀντεπακτός Cod. 1869.⁴⁶ εἰ om.⁴⁷ ἀντεπακτὸν Cod. 1869.⁴⁸ ἀντεπακτὸν Cod. 1869.⁴⁹ ἐπακτῷ Cod. 1869.⁵⁰ ἐπακτὸν

Cod. 1869.

τοῦτον, ὡς ἐπιόρκῳ ἀποδειχθέντι· εἶπον ἂν ἐγὼ ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὰς δικαιολογίας, δι' ὧν ὁ καθένα τούτων ἐπὶ τῷ φανέντι ἐκείνῳ ψευδεῖ ὅρκῳ ὑπεραπελογίσαντο ἑαυτῶν⁵¹. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος μέλλει παρὰ πύδας ἐρεῖν τὰ τοιαῦτα, ἐκεῖ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἐκθήσομαι τὴν σαφήνειαν. 5

C. 15, 28. “Οὐ δίδωσι μὲν οὖν, ὅτι ραδίως ἐπιορκῶσι,” καὶ τὰ ἐξῆς. συνδυάσας ἄνω τὰ κατὰ τὴν λήψιν, ἢ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου, ὡς ἐν προθεωρίᾳ συνόλως καὶ παχυλῶς, νῦν ἄρχεται τῆς τῶν ἐπιχειρημάτων δεῖξιν· καὶ ἐπεὶ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς συζεύξεως καὶ συνθέσεως προήγεται τὸ ἀπλοῦν, ἐπὶ τῶν ἀπλῶν τὴν δι- 10 δασκαλίαν τῶν ἐπιχειρημάτων ἐκτίθεται. οὐδὲ γὰρ λέγει, πῶς ἐπιχειρήσει ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ οὐ διδοὺς μὲν τῷ ἀντιδίκῳ ὅρκον, λαμβάνειν δὲ ἀξιῶν· ἀλλὰ ὅθεν καὶ τίνων ἐπιχειρήσει ὁ οὐ διδοὺς⁵² ὅρκον τῷ ἐναντίῳ· εἴτα ἀπ' ἄλλης αὐθις ἀρχῆς, ὅθεν καὶ τίνων ἐπιχειρήσει ὁ οὐ λαμβάνων ὅρκον· εἴτα αὐθις ὅθεν ἐπιχειρήσει, ἰδίᾳ μὲν 15 ὁ λαμβάνων, ἰδίᾳ δὲ ὁ διδοὺς· τέσσαρα γὰρ ταῦτα· [λαμβάνει·] οὐ δίδωσιν ὅρκον· οὐ λαμβάνει ὅρκον· λαμβάνει ὅρκον· δίδωσιν ὅρκον· ὅταν δὲ συνδυασθῶσι, γίνονται συζυγίαι ἑξ' ὧν αἱ μὲν τέσσαρες συνίστανται· αἱ δὲ δύο ἀσύστατοι· ἢ τε λέγουσα, δίδωσιν ὅρκον· οὐ δίδωσιν ὅρκον, καὶ λαμβάνει ὅρκον· οὐ λαμβάνει ὅρκον· 20



δίδωσι μὲν οὖν, οὕτως ἐπιχειρήσει ὁ μὴ ἐπάγων ὅρκον τῷ ἐναγο- 25 μένῳ, “οὐκ ἐπάξω σοι ὅρκον κακῷ ὑπειλημμένῳ παρὰ πάντων” “ἐπιορκήσεις γὰρ ραδίως, καὶ ἀπολέσω τὰ πράγματά μου” ὁ γὰρ ὁμνῶν, οὐκ ἀποδίδωσι μετὰ ταῦτα· “ἐπεὶ δὲ μὴ ὁμόσαντά “σε, ἐλπίζω καταδικάσαι ἀπὸ δικαστηρίου, ἢ ἐλπίζω μετ’ αὐτῶν “ἐμβιβασθῆναι· καὶ ὅτι κρεῖττον ἡγοῦμαι καταδικασθέντά με 30

⁵¹ σαν ὧν ὑπεραπελογίσατο ἑαυτοῦ.

⁵² οὐδεὶς.

- “παρὰ τῶν δικαστῶν, ἀπολέσαι τὰ χρήματά μου, ἃ σοι δεδά-
 “νεικα, ἢ οὕτω γελασθῆναί με παρὰ σοῦ ψευδορκήσαντος.” οὕτω
 μὲν οὖν καὶ τοσαῦτα τὰ ἐπιχειρήματα, ἀπὸ μόνου τοῦ, “οὐ
 “δίδωσιν,” εὗρηται· ἴδε⁵³ πῶς ἐπιχειρήσει αὖτις, καὶ ὁ οὐ λαμ-
 5 βάνων ὅρκον ἤγουν τὸν ἀντεπακτὸν, ὁ εὐσεβῆς δηλαδὴ ἄνθρωπος.
 “οὐκ ὁμόσω ποτὲ, ὃν ἀντεπάγεις⁵⁴ μου ὅρκον· ἀλλὰ, σὺ ὁμο-
 “σον· κρεῖττον γὰρ ἔχω τὸ ἀπολέσαί με τὰ πράγματά μου μὴ
 “ὁμόσαντα, καὶ τὸ σοὶ εἶναι τὸ θεῖον ἐχθρόν τε καὶ τιμωρόν·
 “ἔχω οὖν τὸν ὅρκον σου, ἀντὶ τῶν χρημάτων μου.”
- 10 C. 15, 29. “Καὶ ὅτι εἰ ἦν φαῦλος, κατωμόσατο ἄν.” ἔνστασιν
 τινὰ λύει ὁ φιλόσοφος. ἐπεὶ γὰρ ὁ ἐναγόμενος ἀντεπάγει⁵⁵ τῷ
 ἐνάγοντι ὅρκον, ὁ δὲ ἐνάγων οὐ λαμβάνει τὸν ὅρκον ὡς εὐσεβῆς,
 τάχα ὑπισπεύει ὁ ἐναγόμενος, ὅτι περ οὐχ ὡς εὐσεβῆς ὁ ἐνάγων
 εὐλαβεῖται τὸν ὅρκον, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς κακός τε καὶ ἄδικος
 15 φοβεῖται ὁμόσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι ψεύδεται εἰς ἃ λέγει κατ’ ἐμοῦ.
 ἀπαντᾷ οὖν πρὸς τοῦτο ὁ εὐσεβῆς ἐνάγων, καὶ φησὶν, “ὦ οὗτος,
 “εἰ ἡμῖν⁵⁶ ἄδικος καὶ πονηρὸς, καὶ κατωμοσάμην ἄν. ἦτοι οὐκ
 “εἰς μόνα τὰ ῥ νομίσματα ὤμοσα, ἀλλ’ εἰς ἑκατὸν λίτρας, ὤμοσα
 “ἄν⁵⁷. ἐπεὶ γὰρ ἄδικος ἡμῖν⁵⁸, ὡς λέγεις, καὶ ἐμελλον ὁμόσαι,
 20 “καὶ εἰς πλείω ἄν ὤμοσα⁵⁹. ὃ καὶ μᾶλλον κατομόσαι ἐστίν·
 “κρεῖττον γὰρ ἦν ἐπὶ μείζοσι καὶ πολλοῖς φαῦλον εἶναι μὲν⁶⁰
 “καὶ ἐπίορκον, παρὸ⁶¹ ἐν ὀλίγοις. ἐμελλον γὰρ ἀσεβεῖσαι ἐπιор-
 “κήσας. καὶ οὖν εἶχον ἀντὶ τῆς εὐσεβείας, τὸν πολὺν πλοῦτον,
 “ὃν ἐμελλον ἀπὸ σοῦ ἀναλαβεῖν κατωμοσάμενος, ὥστε δι’ ἀρετὴν
 25 “μᾶλλον καὶ εὐσέβειαν ἐγὼ προκρίνω τὸ μὴ, ἦτοι τὸ οὐ λαβεῖν
 “με τὸν παρὰ σοῦ μοι ἀντεπαγόμενον ὅρκον.”
- “Καὶ τὸ τοῦ Ξενοφάνους⁶².” καὶ τοῦτο ἔνστασιν τινὰ ἀνα-
 κύπτουσαν λύει· εἶπε γὰρ ἄν ὁ ἐναγόμενος, “ὅτι σὺ προκαλεῖς
 “ἐμὲ εἰς τὸ ὁμόσαι με, ἐγὼ⁶³ προκαλοῦμαι σὲ εἰς τὸ ὁμόσαι.
 30 “σὺ δέδοικας ὁμόσαι. λοιπὸν ἄρα τὸ συνειδὸς σου, κεκαυτηρια-

53 ἴδε δε. 54 ἀντεπάγεις Cod. 1869. 55 ἐπάγει. 56 καὶ φησὶν·
 ὅτι ὦ οὗτος Cod. 1869. 57 ἦτοι οὐ περὶ μόνων τῶν ῥ νομισμάτων ὤμοσα,
 ἀλλ’ εἰς διπλάσια, ὤμοσα ἄν. 58 ἄδικός εἰμι. 59 ῥαδίως. 60 με.
 61 ἥπερ. 62 πλέον γὰρ μοι τὸ κέρδος ἐπίσης ἐπιορκούτι ἐμελλον ἔσεσθαι·
 ὥστε δι’ ἀρετὴν μᾶλλον καὶ εὐσέβειαν ἐγὼ προκρίνω τὸ μὴ, ἦτοι τὸ μὴ δέξασθαι
 τὸν παρὰ σοῦ μοι ἐπαγόμενον ὅρκον, καὶ τὸ τοῦ Ξενοφάνους. 63 ὁμόσαι· κήγῃ.

“ μένον φέρεις. ἄρα ψεύδη ἐν οἷς ἐνάγεις κατ’ ἐμοῦ, καὶ διὰ
 “ τοῦτο εὐλαβῇ ὁμόσαι. ἐγὼ δὲ ὁμόσω⁶⁴, λοιπὸν ἀπὸ τούτου τοῦ
 “ μὴ δεδιέναι με περὶ τὸν ὅρκον⁶⁵, φαίνομαι ἀληθεύων.” πρὸς ταύτην
 τὴν ἔνστασιν τὸ τοῦ Ξενοφάνους προβάλλεται ὁ ἐνάγων καὶ λέγει,
 “ οὐκ ἔστιν ἴσον, ἐὰν σὺ προκαλῇς ἐμέ εἰς ὅρκον, καὶ ἐὰν ἐγὼ σέ. 5
 “ σὺ μὲν γὰρ ἔοικας ἰσχυρῷ παγκρατιαστῇ εἰς τὸ ὀμνύειν πολ-
 “ λάκις καὶ πολλάκις καὶ μυριάκις ὁμόσας· ἐγὼ δὲ ἔοικα ἁμαθεῖ
 “ καὶ δειλῷ καὶ ἄρτι τὴν κονίστραν εἰσιόντι· διὸ καὶ δέδοικα.”

C. 15, 29. “ Ἄλλ’ ὁμοία.” μὴ οὕτως ἀνάγνωθι, “ ὅτι οὐκ ἴση
 “ ἡ πρόκλησις αὕτη εὐσεβεῖ πρὸς ἀσεβῆ, ἀλλ’ ὁμοία,” μὴ οὖν 10
 ὥδε στίξης. ἀδιανόητος γάρ σοι ὁ λόγος ἀποβήσεται· ἀλλ’ οὕτως
 εἰπέ· “ ἀλλ’ ὁμοία καὶ εἰ ἰσχυρὸς ἀσθενῇ πατάξαι ἢ πληγῆναι
 “ προκαλέσαιο⁶⁶.” οὐκ ἔστι, φησὶν, ἴση⁶⁷ κατὰ πάντα ἡ τοῦ
 ἀσεβοῦς πρὸς εὐσεβῆ, καὶ ἡ τοῦ εὐσεβοῦς πρὸς ἀσεβῆ πρόκλησις.
 ἀλλ’ ὁμοία εἰ καὶ ἰσχυρὸς ἀθλητῆς προκαλεῖται εἰς μονομάχιον 15
 τὸν ἀσθενῆ, ὥστε ἡ πατάξαι ἢ παταχθῆναι, ἢ πληῆσαι, ἢ πληγῆ-
 ναι⁶⁸. προκαλούμενος γάρ, οὕτω λέγει. “ ἐλθέ μονομαχήσων με⁶⁹,
 “ καὶ ἡ ἐγὼ σε πατάξω, ἢ σὺ ἐμέ πατάξεις⁷⁰.” τουτέστιν ἡ
 ἐκδράσω, ἡ πείσομαι. διὸ τὸ μὲν πατάξω ἐπὶ τοῦ δράσαι ἔθηκε,
 τὸ δὲ πληγῆναι ἐπὶ τοῦ παθεῖν. 20

C. 15, 30. “ Εἰ δὲ λαμβάνει, ὅτι πιστεύει αὐτῷ. ” ὁ λαμβά-
 νων τὸν ἀντεπακτικὸν⁷¹ ἀπὸ τοῦ ἐναγομένου, μὴ διδοὺς δὲ ἐκείνῳ⁷²
 τὸν ἐπακτικὸν⁷³ ἐπιχειρήσει, “ ὅτι οἶδα⁷⁴ ἐπίορκον, καὶ οὐκ ἂν
 “ δῶν σοι ὅρκον⁷⁵. ἐγὼ δὲ ὁμόσω· θαρρῶ γὰρ ἐμαυτῷ.”

Καὶ ἐντεῦθεν μεταβλητέον τὸ τοῦ Ξενοφάνους, καὶ ῥητέον, ὅτι 25
 ἴσον ἐστὶ καὶ προσφυές, τὸ διδόναι μὲν τὸν ἀσεβῆ πρὸς τὸν
 εὐσεβῆ ὅρκον· ἐκεῖνον δὲ, τὸν εὐσεβῆ δηλαδὴ, λαμβάνειν· εἶπεν
 ἐν ἐπιχείρημα ὁ ἐνάγων, τὸν ἀντεπακτὸν⁷⁶ καταδεξάμενος, τὸ “ ὅτι
 “ σοί, ὃ ἐναγόμενε, οὐ πιστεύω τὸν ὅρκον, ἀλλ’ ὡς ἐαυτῷ ” τίθησι
 καὶ δεύτερον ἐπιχείρημα “ ὅτι ὁμόσω, καὶ καλῶς ποιήσω, καὶ οὐκ 30
 “ ἀποφύγω τὸν ὅρκον ὡς κακόν τι· μάταιος γὰρ ἂν εἶην ἐγὼ, εἰ τοὺς

64 ὁμόσω Cod. 1869. 65 τῷ ὅρκῳ Cod. 1869. 66 προκαλέσαιο.
 67 ἴση. 68 πνιγῆναι Cod. 1869. 69 μοι. 70 ἢ σὺ ἐμέ.
 71 ἀντεπακτὸν Cod. 1869. 72 μὴ διδοὺς ἐκείνῳ. 73 ἐπακτὸν Cod. 1869.
 74 οἶδα σε. 75 λάβοιμι παρὰ σοῦ ὅρκον. 76 ἀντεπακτικὸν.

“δικαστὰς ἀναγκάζω ὁμνύειν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἵνα δίκαια κρίνωσιν.
 “ἐγὼ δὲ τὸν ὄρκον παραιτοῦμαι.” οἱ γὰρ δικασταὶ ὤμνουν⁷⁷ τὸ
 παλαιόν· καὶ οἱ παρ’ ἡμῖν, κειμένων τῶν ἀγίων Εὐαγγελίων, ἐδί-
 καζον· ἀλλὰ καὶ οἱ συνηγοροί. “δεῖνόν οὖν,” φησι, “τὸ μὴ θέλειν
 5 “αὐτὸν τὸν ἐνάγοντα ὁμόσειν ὑπὲρ ὧν τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς
 “συνηγόρους ἀναγκάζει ὁμνύειν.”

C. 15, 31. “Εἰ δὲ δίδωσιν,” ὁ εὐσεβῆς ἐπιχειρεῖ λέγων, “οὐ
 “λαμβάνω τὸν ἀντεπακτικόν, ὃ ἐναγόμενε· ἀλλὰ δικασάτωσαν οἱ
 “θεοὶ, καὶ ὁμοσον· καὶ γίνωσκε ὅτι εἰ ψεύσῃ, οἱ θεοὶ τιμωρήσουσί
 10 “σε· ἐμὲ δὲ πλουτίσουσιν.” Ἐνία οὖν τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν
 “αὐτῷ γὰρ δίδωσι κρίνειν,” ἀλλὰ δὲ ἔχουσιν “αὐτοῖς γὰρ, δι-
 “δωσι κρίνειν.” τὸ μὲν οὖν “αὐτοῖς” νόει ἀντὶ τοῦ τοῖς θεοῖς· τὸ
 δὲ “αὐτῷ,” νόησον οὕτω. λέγω ὁ ἐνάγων, “οὐκ ὁμόσω, ὃ ἐναγό-
 “μενε, ποτὲ ἐγὼ· ἀλλὰ σὺ ποιήσῃς τὴν κρίσιν· δίκασον ἐν τῷ συν-
 15 “εἰδοτί σου, καὶ ὁμοσον· καὶ ἔπομαί σοι. εἰ γὰρ κατὰ τὸν ἔσω
 “ἄνθρωπον ἐξετάσεις, οὐκ ἂν ὁμόσῃς⁷⁸ πάντως· ἀλλὰ δώσῃς⁷⁹ μοι,
 “ἃ μοι χρεωστεῖς⁸⁰. εἰ δὲ ὁμόσεις, ἔξεις τὸ θεῖον τιμωρόν.”

C. 15, 32. “Ἐπεὶ δὲ καθ’ ἕκαστον δῆλον.” Διδάξας τὰ ἀπλᾶ
 τέσσαρα, νῦν συνδυάζει ταῦτα, καὶ ποιεῖ ἕξ συζυγίας· ὧν αἱ δύο
 20 ὡς ἀντιφατοὶ ἀσύστατοι⁸¹. καὶ πρῶτον μὲν συνδυασμὸν συντί-
 θησιν⁸², ἀπολαμβάνειν καὶ μὴ διδόναι· δεύτερον, τὸ διδόναι καὶ
 μὴ λαμβάνειν· τρίτον, τὸ λαμβάνειν καὶ διδόναι. λαμβάνει γὰρ
 ὁ ἐνάγων τὸ συκοφαντικόν, καὶ δίδωσι τὸν ἐπακτικόν· τέταρτον,
 τὸ οὐδὲ λαμβάνειν οὐδὲ διδόναι. καὶ ἐσαφήμισα ταύτας τὰς
 25 συζυγίας ἐν ἀρχῇ τῆς τοιαύτης θεωρίας· καὶ ἐν τῷ τετραγώνῳ
 σχηματισμῷ. ἐκ τῶν εἰρημένων γὰρ ἀπλῶν ὀνομάτων, ἀνάγκη
 συγκεῖσθαι τὰς τοιαύτας συζυγίας, ὡς καὶ τοὺς λόγους· ἤτοι τὰς
 ἐπιχειρηματικὰς δικαιολογίας· οἷας ἐν τοῖς ἀπλοῖς ἐποίεις, ποιή-
 σον ἐνταῦθα συνδυαζόντως.

30 C. 15, 32. “Ἐὰν δ’ ἢ γεγενημένος.” ὥσπερ ἀνώτερον εἶπεν,
 “ἔτι ἄλλως παρὰ ταῦτα εἰ ὁμώμοσται,” τοῦτο νῦν διεξοδικῶς
 κατασκευάζει· ἐὰν ἢ γεγενημένος ποτὲ ὄρκος παρὰ τοῦ ἐνάγοντος·

77 ὤμνουν ὡς εἴρηται.

78 ὁμόσεις.

79 δώσεις.

80 ἅπερ ὀφείλεις.

81 ἀντιφατικά ἀσύστατοι.

82 τίθησιν.

ἐφάνη δὲ ὁ ὅρκος ἐναντίος ἤτοι ψευδής, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπίορκος σήμερον ὁ ἐνάγων διαβάλλεται, καὶ διὰ τοῦτο, οὐδὲ παραδεκτός εἰς τὸ ὁμόσαι τῷ ἐναγομένῳ νομίζεται, πῶς ἐπιχειρήσει ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ὑπεραπολογήσεται τοῦ μὴ ἐπίορκος εἶναι. καίτοι εἶπη⁸³. “εἰ καὶ ψευδής, ὡς λέγεις, ὁ ὅρκος μου ἐκεῖνος ἐφάνη, 5
“ἀλλ’ ἐγὼ οὐκ ἐπίωρκησα· τὸ γὰρ ἐπιορκεῖν, ἀδικεῖν ἐστὶ· τὸ δὲ
“ἀδικεῖν ἐστὶ τὸ ἐκουσίως καὶ εἰδότα τινα ἀδικεῖν· ἐγὼ δὲ εἰ καὶ
“ᾧμοσα τότε, ἀλλ’ ἄκων⁸⁴ καὶ βιασθεῖς, ἢ παρὰ τυράννων, ἢ παρὰ
“δικαστῶν παρανομῶν. τοῦτο δὲ, οὐδὲ ὁμόσαι ἐστίν. ἐγὼ δὲ εἰ
“καὶ ᾧμοσα τότε, ἀλλ’ ἀπλούστερος τὴν ψυχὴν ὦν, ἠπατήθην ἢ 10
“παρὰ τῶν δικαστῶν, ἢ παρὰ ἀντιωνοῦν ἄλλων· ἐγὼ δὲ εἰ καὶ
“ᾧμοσα τότε, ἀλλ’ οὐκ ἤδην τὴν δύναμιν τοῦ ὅρκου, ἢ τὸ πῶς⁸⁵
“δεῖ ὁμνύειν.” καὶ συνάγαγε ὅτι ἐπιορκεῖν ἐστίν, οὐ τῷ, στόματι⁸⁶
μόνον λέγειν τὸν ὅρκον, ἀλλὰ καὶ εἰδότα, ἀλλὰ καὶ μὴ βια-
σθέντα· “ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδην, ἀλλὰ καὶ ἐβιάσθην, ἀλλὰ καὶ ἦπα- 15
“τήθην· οὐκ ἄρα ἐπίωρκησα, οὐκ ἄρα ἠδίκησα⁸⁷.”

C. 15, 33. “Ἐὰν δὲ τῷ ἀντιδίκῳ ἦ.” ἐὰν δὲ ὁ ἐναγόμενος σήμερον ᾧμοσε ποτὲ καὶ ἐψεύσατο, καταδρομὴν κατ’ αὐτοῦ ποιήσει ὁ ἐνάγων “ὅτι οὐ δέχομαι αὐτὸν σήμερον μέλλοντα ὁμόσαι. ὁ
“γὰρ ἐπίορκος πάντα ἀναιρεῖ,” δικαστήρια, πολιτείας, νόμους· 20
“διὰ γὰρ τοῦτο καὶ οἱ δικασταὶ πρῶτον ὁμόσαντες,” εἴτα δικά-
ζουσι, τοῖς νόμοις χρώμενοι καὶ ὅταν ὁμνύωσιν ὁ νόμος γὰρ αὐτοῖς τοῦτο προσέταξε. καὶ ὅταν δικάζωσι, καὶ ἀπὸ τῶν νόμων ὁρμώ-
μενοι οἱ δικασταὶ μετὰ τὴν περὶ τὰς ἀποδείξεις ἀτονίαν, ἀπολύου-
σιν εἰς ὅρκους τοὺς ἀμφισβητοῦντας· εἴτα πρὸς τοὺς δικαστὰς ὁ 25
ἐνάγων στραφεῖς, λέγει· “καὶ ὑμᾶς μὲν ἀξιοῦμεν πρῶτον ὁμνύειν·
“εἴτα δικάζειν, καὶ τῷ ὅρκῳ ἐμμένοντες, δικαίως⁸⁸ κατὰ τοὺς
“νόμους καὶ τοὺς ὅρκους ὑμῶν δικάζετε. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐμμενοῦμεν
“οἱ ὑμῖν εἰκόντες· ἀλλὰ ψευδῶς ὁμόσομεν; καὶ τίς ἡμῖν ἔσται
“συγγνώμη; ἀσύγνωστος ἄρα καὶ ὁ ἀντιδίκός μου ἐπίορκος 30
“πολλάκις ἐλεγχθεῖς.”

C. 6, 24. ⁸⁹“Κορινθίους δ’ οὐ μέμφεται τὸ Ἰλιον⁹⁰.” οἶδας

⁸³ εἶποι.

⁸⁴ ἀλλ’ οὐκ.

⁸⁵ ἢ πῶς.

⁸⁶ οὐ τὸ, τῷ στοματι.

⁸⁷ οὐκ ἄρα ἠπατήθην. οὐκ ἄρα ἐπίωρκησα.

⁸⁸ δικαίους Cod. 1869.

⁸⁹ Hæc Appendicis instar videntur addita.

⁹⁰ Ἰλιον Cod. 1869.

μὲν δ' δηλοῦται. μάταιος δὲ ἦν ὁ οὕτως αὐτὸ ἐξηγησάμενος. ὅτι οὐ μέμφεται τὸ Ἰλιον⁹⁰ τοῖς Κορινθίοις· οὐδὲ γὰρ συνεμάχησαν τοῖς Ἑλλήσιν οἱ Κορίνθιοι κατὰ τῶν Τρώων· καὶ γὰρ τοῖς Ἀχαιοῖς Εὐχύνωρ Κορίνθιος, υἱὸς Πολυίδου τοῦ μάντεως, ἐπεκούρησε· καὶ
5 φησὶν Ὁμηρος

ἦν δέ τις Εὐχύνωρ, Πολυίδου μάντιος υἱός,
ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων·

Il. N. 663.

ὁ γοῦν ὁ Σιμωνίδης λέγει, τοῦτο ἐστίν· ὅτι Κορινθίοις οὐ μέμφεται τὸ Ἰλιον⁹¹, ὡς τάχα πολεμήσασιν αὐτοῖς διὰ τοῦ Εὐχύνωρος, ὡς εἰρήκαμεν· ἀλλὰ ἐτέρωθεν καὶ εὐχαριστεῖ αὐτοῖς μᾶλλον, ὡς συμμαχήσασι τῇ Ἰλίῳ διὰ Γλαύκου, τοῦ εἰς Βελλεροφόντην τὸν Κόρινθον τὸ γένος ἀναφέροντος· τοῦ Γλαύκου, τοῦ Σισύφου, ὃς ἀνεγνώρισε Διόμηδην. κάλλιστα δὲ τὴν θεωρίαν ταύτην ἔξαπλοῦ ὁ Λυρικός Πίνδαρος ἐν τῷ εἰς Ξενοφῶντα Κορίνθιον⁹² σταδιοδρόμον ἐπινίκα· ὅτε λέγει·

τὰ δὲ καὶ πότ' ἐν ἀλκᾷ πρὸ Δαρδάνου τειχέων
ἔδοκασαν· ἐπ' ἀμφοτέρω μαχᾶν τέμνειν τέλος
τοῖ μὲν γένει φίλῳ σὺν Ἀτρείῳ
Ἑλένῃ⁹³ ἀνακομίζοντες· οἷδ' ἀποπάμπαν εἰργοντες·
20 ἐκ Λυκίας δὲ Γλαῦκον ἐλθόντα τρέμεον Δαναοί,
τοῖς μὲν, ἐξεύχετ' ἐν ἄσπεϊ Πειράνας⁹⁴ σφετέρου
πατρὸς ἀρχᾶν, καὶ βαθὺν
κλᾶρον ἔμμεν καὶ μέγαρον·

οὕτω δὲ καὶ Σιμωνίδης ἐποίησε·

25 Κορινθίοις δ' οὐ μανίει, οὐδὲ Δαναοῖς

τὸ Ἰλιον⁹⁵ δηλαδὴ.

C. 7, 31. Οἱ Θεστιᾶδαι οὗς Μελεάγρος ἀνεῖλεν, οὗτοι εἰσὶν οἱ αὐτοῦ μητράδελφοι· οὕτως ὠνεμασμένοι· Πλήξιππος⁹⁶. Ἰφίτος· Εὐρύπυλος· Πολυφόντης· Φάνης. οὗτοι Θεστίου παῖδες·
30 ὧν ἀδελφή, Λήδα· Ἀλθαία· Ὑπερμήστρα· Πολύξενος· καὶ ἄλλαι· αἱ δὲ Μελεάγρου ἀδελφαὶ αὗται· Φοίβη· Ἀντιόπη· Ἐρατώ· Μενεσθώ· Εὐρυδίκη· Ἱπποδάμεια· αἱ καὶ μετεβλήθησαν εἰς ὄρνιθας τὰς λεγομένας Μελεαγρίδας.

Ὁ λάταξ ὁ ἥχος τῶν κοτταβίων παρὰ τοῖς ἀττικισταῖς ὠνό-

⁹⁰ ἴδιον Cod. 1869.

⁹¹ ἴδων Cod. 1869.

⁹² τὸν Κορίνθιον.

⁹³ σὺν Ἀτρείῳ σὺν Ἑλένῃ.

⁹⁴ Πειρήνη ὅρος παρὰ Κόρινθον.

⁹⁵ Δαναοῖς

ἴλιον τὸ.

⁹⁶ μητράδελφου· Πλήξιππος.

μασται· τὰ δὲ κοττάβια ἀγγεῖα ἐτύγχανον πλατέα, χάλκεα ἢ κεράμεια· οἷς ἔχουσιν ἔνδον ὕδωρ ἐνέβαλλον οἱ βουλόμενοι σφαιρικοὺς λίθους· ὅσοι τὲ ἢ ἐρῶντες ἦσαν τινῶν, ἢ ἀπλῶς πε-
 θυνόντες τινας, καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ διαγόντας· ὧν κοτταβίων ποικίλως
 περιαιομένων, ἐντὸς ἐκινούντο πολυειδῶς καὶ οἱ βόλοι· κἀντεῦθεν 5
 ποῖός τις ἦχος ἐτελεῖτο, ὃς ἐκαλεῖτο λάταξ· οἷμαι ποιά τις φωνὴ
 τῆς ἐκείνων συγκροτήσεως καὶ συγκρούσεως· ἐδήλου δὲ τινα περὶ
 τῶν ἀποδημούντων σημεῖα· ἐκαλοῦντο δὲ κότταβοι, οὐ μόνον τὰ
 ἀγγεῖα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐμβαλλόμενα βόλια· οἷα καὶ νῦν ἐν τοῖς
 ἰππικοῖς θεάτροις δημοσιεύεται παρὰ τῷ ἀγγεῖφ τῷ κλήρῳ τοῖν 10
 ἀντιθέτοι μeroῖν ἢ καὶ ἐν ξυλίνοις κλιμακοειδέσι λαβυρίνθοις
 παιδιᾷς χάριν παρὰ τισι τρυφῶσιν οἶκοι τελεῖται. ἐκλήθη δὲ
 κότταβος, ὥστε μοι δοκεῖ, παρὰ τὸν κόττον τὸν ἐν τοῖς κλήροις
 τυχηρῶς ἀπεβαίνοντα.

Θήρωνος υἱὸς Αἰνεσιδήμου, ὁ τῆς Ἀκράγαντος κρατῶν, θυγατέρα 15
 αὐτοῦ ἐξέδοτο Δημαρέτην, ἀφ' ἧς καὶ τὸ Δημαρέτειον νομίσμα,
 πρὸς γάμον Γέλωνι τῷ ἀδελφῷ Ἰέρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν
 Αἰτναίων λαβὼν καὶ αὐτὸς γυναῖκα τὴν θυγατέρα Πολυζήλου
 τοῦ ἀδελφοῦ Γέλωνος. ἀποθνήσκοντος δὲ Γέλωνος, διάδοχος καὶ
 τῆς στρατηγίας αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικὸς ὁ ἀδελφὸς 97 αὐτοῦ 20
 Πολύζηλος ἐ χρημάτισε, κατὰ τὰς τοῦ Γέλωνος προστάξεις·
 ὥστε τὸ Θήρωνος εἰς Γέλωνα κῆδος, εἰς Πολύζηλον μετατεθεῖσθαι.
 ἐπεὶ δὲ τοῦ Ἰέρωνος ἐγκοτοῦντος τῷ ἀδελφῷ Πολυζήλῳ, ὑπερ-
 αγανακτήσας θυγατρὸς ἅμα καὶ γαμβροῦ ὁ Θήρων, συνέρραξε
 μάχην Ἰέρωνι περὶ Γέλαν τὸν Σικελικὸν ποταμὸν, ἐν τῇ πόλει 25
 Γέλα 98, πάλιν ἐγένοντο αἱ καταλλαγαὶ τούτων ὑποθήκαις τοῦ
 λυρικοῦ Σιμωνίδου, ὅτε καὶ γυναῖκα ἡγάγετο ἑαυτῷ ὁ Ἰέρων τὴν
 ἀδελφὴν Θήρωνος. Αἰνέσιδημος οὖν ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων οἰκι-
 στὴς τὴν Γέλαν 99 ὑπέταξεν· ἧς ἦσαν ἄποικοι οἱ Ἀκραγαντινοὶ
 ἀνέκαθεν 1· ταῦτα ἀκριβέστερον ἂν γνοίης, ἐντυχὼν Πινδάρῳ τὸν 30
 Ὀλυμπιονίκην ἐπίνικον συγγεγραφότι ἐπὶ Θήρωνι τῷ υἱῷ Αἰνε-
 σιδήμου.

C. 15, 13. Βουλόμενος δεῖξαι Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ὅτι ἄνωθεν

97 ἢ ἀδελφῇ Cod. 1869.

98 γέλλα Codd.

99 γέλλαν Codd.

1 ἀνέκασθεν Codd.

ἡ Σαλαμὶς ὑπὸ Ἀθηναίοις ἦν, ἔγραψεν εἰς τὴν δίκην καὶ στίχους ἀπὸ τῆς Βοιωτίας Ὀμήρου·

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας·

στήσει δ' ἄγων ἵνα Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες

5 ταῦτα οὕτω παρασημειοῦται καὶ Πλούταρχος ἐν τῷ τοῦ Σόλωνος παραλλήλῳ. Καὶ Περίανδρος δὲ ὁ Κορίνθιος, οὗ καὶ αὐτοῦ πολὺν λόγον ποιεῖται οὗτος ὁ Χαιρωνεύς ἐν τῷ τῶν ζ' σοφῶν Συμποσίῳ, σοφώτατος ἦν, χιλίων ἐλεγείων ποιητὴς Σόλωνι συνακμάσας.

“Νεκесάριος” ὄρκος λέγεται ὁ τέλειος· ἤγουν ὁ ἐπακτὸς καὶ
10 ἀντεπακτὸς· δεύτερος ὄρκος ὁ “ἰουδικάλιος”² ὃς ἀπὸ τοῦ δικαστοῦ δίδεται· τρίτος ὁ “βουλευμπάριος”³ ὁ θελήματι ἰδίῳ τῶν μερῶν ἀμφοῖν⁴ συνιστάμενος καὶ βουλήματι· τέταρτος ὁ “ἰλίτεμ”⁵, καὶ ὁ ποίνιμος ὁμοιομερής· ὁ γὰρ ἐπηρεαστικὸς ὄρκος ὁ “καλουμ-
“νίας”⁶ ὁ λεγόμενος παρ' Ἑλλήσι συκοφαντικὸς, κυρίως ὄρκος
15 οὐκ ἔστιν.

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΕΙΠΙΕΝ ἐν τῷ πρώτῳ ὁ φιλόσοφος, ὅτι “αἱ πίστεις ἔντεχνόν
“ἐστὶ⁷ μόνιον ῥητορικῆς μόνον, τὰ δ' ἄλλα προσθῆκαι, ἤγουν τὰ
“προίμια καὶ τὰ περὶ τούτῳ· καὶ ὅτι τὰ ἐνθυμήματα σῶμα τῆς
20 “πίστεως· διαβολὴ γὰρ καὶ ἔλεος καὶ ὀργὴ καὶ τὰ τοιαῦτα
“πάθη τῆς ψυχῆς, περὶ τοῦ πράγματός ἐστι,” καὶ τὰ ἐξῆς.
εἶπε δὲ καὶ περὶ νομοθεσίας ἐκεῖ· ὅτι “αἱ νομοθεσίαι ἐκ πολλοῦ
“χρόνου σκεψαμένων γίνονται”⁸.

Ὁ γὰρ Λυκούργος ἐν ἐννέα ὅλοις χρόνοις ἐσκέπτετο τοὺς
25 οἰκείους νόμους, ἐρήμοις μόναις ἐνδιαιτώμενος χώραις· ὥς καὶ
Πλούταρχος παρασημειοῦται. καὶ Πλάτων ὁ μέγας ἐν Νόμοις
παραδίδωσιν· οὕτω πρὸ Λυκούργου καὶ Μίνως τὰς νομοθεσίας
συνετίθετο, παρὰ τοῦ πατρὸς Διὸς⁹ διδασκόμενος. καὶ Ὁμηρος
30 περὶ τούτου φησὶν·

ἐνέμενος βασίλευε Διὸς μεγάλου δαριστής.

² i. e. judicialis. ³ Leg. βουλευτάριος, i. e. voluntarius. ⁴ ἀμφοῖν
Cod. 1869. ⁵ Leg. ἰλγίτεμ. i. e. illegitimus. ⁶ i. e. calumnio-
sus. καλυνίας Cod. 1951. ⁷ εἰσι. ⁸ γίνεταί. ⁹ διὸ Cod.

Εἶπε δὲ πάλιν ἐν τῷ πρώτῳ· ὅτι “ἐντεχνοὶ πίστεις εἰσὶν, ὅπως γένοιτό τις ἐνθυμηματικός·” καὶ ὅτι “τῶν διὰ λόγου ποριζομένων πίστεων, εἰσὶ καὶ ἄλλαι πίστεις αἱ ἄτεχνοι” τρία εἶδη ἐστὶν ¹⁰, “αἱ μὲν γὰρ εἰσιν ἐν τῷ ἤθει τοῦ λέγοντος, αἱ δὲ ἐν τῷ τὸν ἀκροατὴν διαθεῖναι πῶς, αἱ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ” καὶ 5 πάλιν εἶπε· “πάντες δὲ τὰς πίστεις ποιοῦνται διὰ τοῦ δεικνύναι, ἢ παραδείγματα λέγοντες ἢ ἐνθυμήματα· τὰ δὲ ἐνθυμήματα ἐξ εἰκότων καὶ ¹¹ σημείων.” εἰσὶ δὲ καὶ κοινὰ ἐνθυμήματα ὧν εἰσιν οἱ τόποι κοινοί· οἷον ὁ ἀπὸ τοῦ μᾶλλον, ὁ ἀπὸ τοῦ ἥττον, καὶ τῶν τοιῶνδε· εἰσὶ δὲ καὶ ἴδια ἐνθυμήματα τὰ φυσικοῖς μόνοις, ¹⁰ φέρε εἰπεῖν, προσήκοντα, καὶ ἄλλα ἴδια τὰ ἡθικοῖς.

Εἶπε καὶ ταῦτα ἐκεῖ· “Διαιρετέον τῶν ἐνθυμημάτων τὰ τε εἶδη καὶ τοὺς τόπους, ἐξ ὧν ληπτέον. λέγω δὲ εἶδη μὲν τὰς καθ’ ἕκαστον γένος ἰδίας προτάσεις· τόπους δὲ τοὺς κοινούς ὁμοίους ἀπάντων· πρῶτον δὲ λάβωμεν τὰ γένη τῆς ῥητορικῆς, ¹⁵ εἶτα χωρὶς, τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς προτάσεις.” εἶπεν ὅτι, “τὰ δὲ τεκμήρια καὶ τὰ εἰκότα καὶ τὰ σημεία, προτάσεις εἰσὶ ῥητορικαί, καὶ ὁ ἐκ τούτων δὲ συλλογισμὸς, ἐνθύμημα λέγεται.”

Εἰ τοίνυν ἐν τῷ πρώτῳ οὐ τοσοῦτον ἐφρόντισε τῶν προομίων ²⁰ ταῖς ἐνθυμηματικαῖς πίστεσι τὸ ἐνδύναμον κυρώσας τῶν ἀποδείξεων, ἀλλ’ οὖν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ μέλει τῷ φιλοσόφῳ καὶ τούτου τοῦ μέρους· ὅπως ποιόν τινα θήσεις τὸν κριτὴν καὶ τὸν ἀκροατὴν.

“Ἐκ τίνων μὲν οὖν δεῖ προτρέπειν καὶ ἀποτρέπειν” περὶ γὰρ ²⁵ ὧν βουλευόνται πάντες οἱ συμβουλευόντες, πέντε εἰσιν, ὡς ἔμαθες ἐν τῷ πρώτῳ· ταῦτα δὲ αἰρούμεθα δι’ εὐδαιμονίαν. καὶ ποῖαι δοῖται· δοῖται περὶ εὐδαιμονίας πολλά· οἱ μὲν γὰρ φασιν αὐτὴν “εὐπραξίαν μετ’ ἀρετῆς, ἢ αὐτάρκειαν ζωῆς,” καὶ τὰ προσηριθμημένα· “μέρη δὲ αὐτῆς, εὐγένεια, πολυφιλία,” καὶ τὰ προειρημένα· ἴδε ³⁰ δὲ καὶ δοῖται περὶ ἀγαθοῦ· τί ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, κἀντεῦθεν ὁρμώμενος ¹² ἀπὸ λημμάτων προτάσεις ποιήσεις τοῦ ἐνθυμήματος.

Ὁ περὶ πανηγυρικοῦ λέγων, περὶ ἀρετῆς, καὶ κακίας εἶπη ¹³

10 εἰσιν.

11 καὶ om.

12 ὁρμώμενος ὡς ἀπὸ.

13 εἶποι.

τὰ δέοντα, ἐξ ὧν καὶ ποίος τις κατὰ τὸ ἦθος φανέται· ἥπερ ἦν δευτέρα πίστις. οὗτος οὖν ἐρεῖ τὰς δόξας τὰς περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ καλλίονος· ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τοῦ δικανικοῦ εἴποι τί ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν, καὶ τίνες ἀδικοῦσι, καὶ οἷους, καὶ ὅσων χάριν περὶ γὰρ 5 τούτων καὶ ἐκ τούτων τὰ ἐνθυμήματα λέγονται.

Περὶ γὰρ τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς τὰ ἐνθυμήματα λέγε-
ται· καὶ ἐκ τούτων τῶν τριῶν δηλαδὴ δοξῶν, καὶ τῶν τοιῶνδε προ-
τάσεων· καὶ γὰρ τὰς συμβουλὰς κρίνομεν, καὶ τὴν συμφέρουσαν
ἐκλεγόμεθα· ἀλλὰ καὶ ἡ δίκη κρίνεται· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἑρμο-
10 γένης εἴρηκεν, “ ἐν προβλήμασι γὰρ ἡ κρίνομεν, ἡ βουλευόμεθα”
καὶ αὖθις· “ περὶ ὧν ἡ βουλὴ ἡ τὸ δικαστήριον συνέστηκε.” καὶ
πάλιν ἐν ταῖς ἰδέαις φησὶν· ὅτι “ πολιτικὸν λέγομεν ἄνδρα καὶ
“ ῥήτορα λέγομεν, μόνον τὸν σύμβουλευτικόν, ἢ δικανικόν· τὸν
“ δὲ πανηγυρικόν, λογογράφον.”

15 C. 2, 27. “ Δῆλον¹⁵ ὡς δέοι κατασκευάζειν τῷ λόγῳ τοὺς
“ τοιούτους” ἐν τῷ τέλει περὶ τῆς ὀργῆς· ἀποδείξει γὰρ τις
ἐχθρὸν τὸν κεκρυμμένον ἐχθρὸν ἀπὸ τῶν παραδοθέντων περὶ ἐχθροῦ
τόπων· καὶ αὖθις ἀποδείξει φίλον τῇ πόλει, ἢ τῷδέ τινι ἢ τῷ
δικαστῇ, τὸν μὴ ὑπολαμβανόμενον φίλον· ἀφ’ ὧν τόπων ὀρμώ-
20 μενος, ποιήσεις τὸν Ἀλκιβιάδην μὴ ὄντα ἐχθρὸν, ἐχθρόν· τί γὰρ
ὅτι δι’ ὀργὴν, οὐ μὴν δι’ ἐχθραν ἔλεγε κατὰ τοῦ Περικλέους,
σπεύδων ἀντιλυπῆσαι αὐτὸν προλυπήσαντα; ἢ πάλιν τὸν μὴ ὄντα
φίλον τοῦδε, ποιήσεις φίλον αὐτοῦ, διὰ τινὸς τῶν ἀποδοθέντων
τόπων “ πᾶς γάρ σου, ὦ Περικλεῖς, ἐχθρὸς ἂν νομισθεῖν Ἀλκι-
25 “ βιάδης, ὁ πάντας αἰεὶ τοὺς δημαγωγούς ἀγαπῶν, καὶ τοὺς ὑπὲρ
“ τῆς πόλεως.” καὶ αὖ, φάσκοντος ὅτι ἐχθρὸς εἰμι τοῦ Περικλέους,
διαλύσεις λέγων, “ ὅτι οὐ πιστευτέος σύ· πῶς γὰρ ὁ αἰεὶ τοὺς
“ βουλευτὰς καὶ τοὺς δημαγωγούς καὶ ζηλῶν καὶ θαυμάζων τῆς
“ πόλεως.” σὺ ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν, εἰ λέγει φίλος εἶναι τοῦ Περι-
30 κλέους, διαλύσεις, ὥς οὐχί· “ πῶς γὰρ ὁ ἔχων τοὺς ἐχθρούς τοῦ
“ Περικλέους φίλους; ἐχθρὸς ἄρα σὺ ἀπὸ τοῦδε τοῦ τόπου.” καὶ
μεταβαλεῖς εἰ βούλει τὰ τῆς ἐχθρας εἰς ὀργὴν, καὶ τὰ τῆς

¹⁵ Δῆλον δ’ ἂν ὡς.

ὀργῆς εἰς ἔχθραν· συναρπάζων τὸν ἀκροατὴν ἀπὸ τῆς οἶον ὁμοιότητος· ὁ μὲν γὰρ δι' ὀργὴν λυπούμενος, συγγνωστός· ὁ δὲ δι' ἔχθραν ματαίαν, οὐχί· ὅταν γὰρ ᾧσι περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς διάφοροι τόποι, τὸ αὐτὸ καὶ ἀνασκεύασεις δι' ἄλλου, καὶ κατασκευάσεις δι' ἐτέρου, ὡς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ¹⁶ ἔγνω· δείξεις γὰρ αὐτὴν⁵ καὶ ἀγαθὸν καὶ οὐκ ἀγαθόν· τὸ μὲν διὰ τοῦ “οὐ πάντα ἐφίεται” τὸ δὲ, διὰ τοῦ¹⁷, “κίνησιν ταύτην εἶναι καὶ λέγεσθαι.”

“Ὡς γὰρ προσῆκον αὐτοῖς ἀγαθοῖς εἶναι,” ζηλοῦσι γὰρ οἱ ζηλοῦντες τοὺς τὰ ἀγαθὰ ἔχοντας ἀγαθοὺς, ὅτι καὶ ἑαυτοῖς ἀγαθοῖς οὗσι προσῆκεν αὐτὰ ἔχειν· συντακτέον οὖν καὶ οὕτως, εἰ βούλει, διὰ τὸ¹⁰ σαφέστερον. ζηλοῦσι γὰρ, λείπει τοὺς τὰ ἀγαθὰ εὐτυχήσαντας ἔχειν, ὡς προσῆκον αὐτοῖς ἀγαθοῖς εἶναι· διὰ τοῦτο γὰρ ζηλοῦσιν, ὡς ἀγαθοὶ καὶ αὐτοί· εἶτα εἶπε, ὅτι προσῆκε τοῖς ἀγαθοῖς ἔχουσι τὰ τοιαῦτα τῶν ἀγαθῶν, ἡγουν τὰ ζηλωτά· ὥσπερ ἔχει¹⁸ τοῦ Πιττακοῦ πρὸς Ἀμφιάραον. ὁ Πιττακὸς, ὡς ἔοικε, τραγωδίαν ἔμε-¹⁵ λήτησεν εἰς Ἀμφιάραον ἐκείνῳ τὸν στρατηγικώτατον καὶ μαντικώτατον. οὗτος γὰρ ἔγνω ὡς ἐν τῷ Θηβαϊκῷ ἀναιρεθήσεται πολέμῳ, ὡς μάντις· διὰ τοῦτο μνηνύμενος παρὰ τοῦ Ἀδράστου ἐλθεῖν εἰς τὸν πόλεμον, οὐχ ὑπήκουσεν· ἕως τῇ αὐτοῦ γυναικὶ Ἐριφύλῃ¹⁹ ἔστειλε²⁰ χρυσέους κόσμους καὶ χρήματα πρὸς Ἀμ-²⁰ φιάραον. ὁ δὲ ταῦτα οὐκ ἐδέξατο· τοῦτο γοῦν²¹ μελετῶν ὁ Πιττακὸς ἀπεφθέγγετο περὶ τοῦ χρυσοῦ.

C. 19, 14. “Ὡςπερ καὶ Ἰσοκράτης ἔφη· “δεινὸν εἶναι εἰ ὁ “μὲν Εὐθύνο·” ἐν τῇ τυραννίδι τῶν τριάκοντα ὡς ἐχθρὸς αὐτῶν διαβληθεὶς ὁ Νικίας, τοὺς οἰκέτας ἕξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δὲ²⁵ ἐπιπλα πρὸς Ἰσοκράτην ἐκόμισε· τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνῳ παρέθετο τῷ ἀνεψιῷ· αὐτὸς δὲ εἰς ἀγρὸν διητάτο· ὕστερον²² ὁ Εὐθύνο·ς τὰ μὲν δύο ἀπέδοτο τάλαντα, τοῦ δὲ ἐνὸς ἕξαρος ἐγένετο· συνηγορεῖ τοίνυν ὁ Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ τῷ Νικίᾳ κατ' Εὐθύνου, (γράφεται καὶ Εὐθυμος ὄνομα κύριον) εἰπὼν, “οὐ δύνασαι³⁰ “τι εὐρεῖν.”

C. 21, 1. Ἡ γνώμη καθολικῶς ἐξήνεκται²³· οἶον, πονηρὸν ὁ

¹⁶ ἔδδ Cod. 1869.

²⁰ ἔπεμψε.

²¹ οὖν.

¹⁷ τὸ.

²² ὕστερον δὲ ὁ.

¹⁸ ἔχει τὰ τοῦ.

²³ ἐξήνεκται.

¹⁹ Ἐριφύλλῃ.

συκοφάντης, οὐ μὴν ὁ Αἰσχίνης ἀπόφανσις. οὕτω καὶ ὁ Ἀφθόνιος ὠρίσατο. τὰ συμπεράσματα γινώμαι εἰσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ μείζων πρότασις ἡ²⁴ ἐνθυμηματικῶς παρείληπται. διὰ τοῦτο καὶ “ἀρχὴν” εἶπε “ταύτην, ἀφαιρεθέντος τοῦ συλλογισμοῦ.” κυρίως γὰρ συλλογισμὸς τότε, ὅταν καὶ ἡ μείζων ληφθῇ, καὶ ὅταν μέσος ᾗ· ὥδε δὲ ἐπὶ τῶν ἐνθυμημάτων οὐκ ἔστιν.

οὐ ποιεῖ σοφούς περιττῶς καὶ κομψούς. οὐ θέλει τοὺς παῖδας ὁ ἀρτίφρων
ἀργούς τρέφειν καὶ φθοπατήρ.
νουμένους ὑπὸ τοῦ δήμου.
ἐνθυμήματα τοῦ μέσου.

οὐ πάντα ἔχει τινα ἡ χρημάτων
εὐδαιμονεῖ. δυστυχήματα οὐδὲ οὐκ ἐλεύθερος δοῦλος, ἡ οὐδὲ
τύχης.
25 ἐνθυμημα μετὰ τοῦ μέσου 25 ἐνθύμημα μετὰ τοῦ μέσου

τῶν γνωμῶν
αἱ μὲν μετ’ ἐπιλόγου, ὡς αἱ ἀποδείξεις δεόμεναι.
αἱ δὲ ἄνευ ἐπιλόγου, ὡς αἱ μὴ παράδοξοι

αἱ μὲν ἐνθυμηματικαί, αἱ δὲ ἐνθυμήματος
αἱ καὶ τὸ αἷτιον ἔχουσιν εἰσὶ μέρος. λείπει γὰρ ἐν αὐταῖς τὸ αἷτιον.
αἱ μὲν προεγ- νωσμέ- ναι.
αἱ δὲ ἅμα τῷ λέγε- σθαι γί- νωσκόμε- ναι.

C. 21, 5. Τὸ, “ἀνδρὶ δ’ ὑγιαίνειν ἄριστον,” Σιμωνίδου ἐστὶν ἀπὸ τῶν Σκολιῶν αὐτοῦ ἐπῶν. οἱ δ’ Ἐπιχάρμου. Σκολιὸν δὲ ἐλέγετο τὸ ἄσμα, διὰ τὴν περίοδον τὴν μεταξὺ τῶν κλιῶν, ἐν αἷς ἀνέκειντο οἱ²⁶ φίλοι εὐωχούμενοι· ἄλλος ὥδε, καὶ ἕτερος ὥδε. οὕτως ὁ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ.

C. 21, 11. Τὸ “ξυνὸς Ἐνυάλιος” εἶποι τις πρὸς τινα ἡττη-

24 Om.

25 ἐνθυμήματα.

26 οἱ παρὰ.

θέντα ἐν τῇ μάχῃ, καὶ σήμερον δειλαινόμενον ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ ἐλαττόνων.

C. 21, 12. “ Ἀττικὸς πάροικος” ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν κακουργούντων. “ παρ’ ὅχλῳ μουσικωτέρους λέγειν” φησὶν ὁ παρ’ Εὐριπίδῃ²⁸ Ἰππόλυτος πρὸς τὸν πατέρα Θησέα.

5

Ἐγὼ δ’ ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγους·
εἰς ἡλικας δὲ κόλινους σοφώτερος·
ἔχει δέ μοι καὶ τῷ· οἱ γὰρ ἐν σοφῶς
φαῦλοι, παρ’ ὅχλῳ μουσικώτεροι λέγειν.

C. 22, 12. Ὁ Κύκνος υἱὸς ἦν Ποσειδῶνος, καὶ Χερρονήσου βασιλεύουσα, κυκνόθρεπτος γεγονὼς, διὸ καὶ κύκνος ἐκλήθη παρὰ τῶν ἀλιέων·

αἰθυόθρεπτος πορκέων λυαργέτης·

βασίλειόν δὲ ἦν σὺν τῷ υἱῷ Τένη τῆς Τενέδου. ἄμφω οὖν τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἀπέκτεινεν Ἀχιλλεύς.

15

C. 23, 3. Ἡ Ἀλφεισίβοια, ἡ γυνὴ ἦν τοῦ Ἀλκμαίωνος, ἡ ἀδελφὴ Ἰσως· λυπούμενη οὖν ἐρωτᾷ τὸν Ἀλκμαίωνα, πῶς ἡ πόλις κατέκρινε τὴν Ἐριφύλην δικαίως ἀποκτανθῆναι· κατέκρινε δὲ καὶ σὲ θανεῖν ὡς ἀποκτείναντα ταύτην. λύει οὖν ὁ Ἀλκμαίων· ὡς οὐχ ὑπ’ ἐμοῦ ἐχρῆν τὴν μητέρα μου θανεῖν, ἀλλὰ παρ’ ἐτέρου.

20

C. 23, 5. “ Καὶ σὸς μὲν οἰκτρός·” οἶμαι ταῦτα πρὸς τὴν Ἀλθαίαν λέγειν τὸν Οἰνέα, λυπούμενην δι’ ἀδελφὸν αὐτῆς ἀναιρεθέντα²⁹ παρὰ Μελεάγρου, καὶ διὰ τὸν πατέρα αὐτῆς λυπούμενον φησὶ γοῦν, εἰ λυπεῖται ὁ πατήρ σου διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὐ δεῖ καμὲ πάνυ λυπεῖσθαι, ὡς ἀπολέσαντα τὸν υἱόν σου Μελεάγρον;

25

“ Ἐτι εἰ μήτε μᾶλλον μήτε ἥττον,” ἀλλ’ ὁμοίως δηλαδὴ.

C. 23, 8. “ Τὸ δαιμόνιον ἄρα θεὸς, ἢ θεοῦ ἔργον” οἶον ὁ Σωκράτης κατηγορούμενος, ὅτι οὐκ οἶεται εἶναι θεοῦς, ἀλλὰ καινὰ καταγγέλλει δαιμόνια· ἐπεχείρησεν ἀπὸ ὅρου, δείκνυν ἐντεῦθεν ὅτι ἔστι θεός.

30

C. 23, 12. Ὁ πατήρ Νικοκλέους ἦν ὁ Εὐαγόρας. ἐπιτάφιον οὖν τῷ Εὐαγόρᾳ ποιήσας ὁ Ἰσοκράτης, πέπομφε τῷ Νικοκλεῖ. ὑμνεῖ δ’ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ τὸν ἄνδρα, πρὸς ὃν καὶ Κόνων ἀρχηγὸς³⁰ Ἀθηναίων κατέφυγε, τῶν Λακεδαιμονίων τυραννησάντων³¹, οὓς³²

²⁸ Εὐριπίδου Cod. 1869.

²⁹ φανευθέντα.

³⁰ Κόνων στρατηγός.

³¹ θαλαττοκρατησάντων.

³² οἷς.

Εὐαγόρας καταστρεφόμενος³³, κατήγαγε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα τὸν Κόνωνα.

C. 23, 15. “Τὸ ἔλος καὶ τὸ ἄλας” παροιμία ἐπὶ τοῖς³⁴ δυσὶν ἐναντίοις περιπεσόντων· αἱ ἀλυκαὶ εἰσιν ἀναγκαῖαι καὶ χρήσι-
5 μοι, καὶ τε ὀρυκτῶν³⁵ ἄλων εἰσιν, ἂν τε³⁶ θαλαττίων. ἐπίπρασκεν οὖν τις ἀλυκὴν, πλησίον δὲ ταύτης εἶχε καὶ τόπον ἐλώδη, ἄχρη-
στον πάντως· βιάζεται γοῦν τὸν ἀγοράζοντα τοὺς ἄλας, τὸν εὐ-
χρηστον δηλαδὴ τόπον ἀγοράσαι, καὶ τὸ ἔλος τὸν³⁷ ἄχρηστον·
μονώτατα γὰρ ἂν τις οὐ πρίατο τὸν ἐλώδη τόπον· τὸ μὲν οὖν ἐν
10 λέγεται ἔσω, τὸ δὲ ἔτερον ἔξω· τὸ δημοκοπούμενον παροιμιῶδες, ὃ καὶ βλαίσσωσης λέγεται.

C. 23, 18. Εἴτε γὰρ τὸν Ξέρξην βασιλέα ὑμῶν ἠγεῖσθε, εἴτε τὴν αἴτησιν αὐτοῦ πληρώσετε, τὸ δοῦναι αὐτῷ γῆν καὶ ὕδωρ, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν ὑμῖν ἀποτέλεσμα, τὸ δουλεύειν αὐτῷ· ληπτέον δὲ
15 ὅποῖον χρήσιμον. εἰ γὰρ βούλει δεῖξαι μὴ καλὸν εἶναι τὸ³⁸ δοῦναι γῆν καὶ ὕδωρ, λέγε ἅπερ εἵπομεν· εἰ δὲ τούναντίον, ὅτι σύμβολον τοῦτο φιλίας μᾶλλον ἐστίν. ἐξήτει δὲ ταῦτα ἐκεῖνος, ἡ τῆς χώρας ἀπάσης καὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν κυριεύειν μηχανώμενος, ἐκ τῆς ἐκείνων θελήσεως, ἡ καὶ τῶν σωμάτων αὐτῶν· ἅπασι γὰρ ἡ γένεσις ἐκ
20 γῆς καὶ ὕδατος³⁹. διὸ καὶ ὁ μὲν τῶν ποιητῶν εἶπεν·

ὕδωρ καὶ γαῖα γίνισθε·

ὁ δὲ

γαῖαν ὕδρι φύρειν·

καὶ πάλιν· εἰ τὴν εἰρήνην βούλει κωλύσαι, εἰπὲ ὃ εἴρηται κατὰ
25 Φιλίππου· εἰ δὲ μὴ, ὅτι τὸ ζητεῖν τὸν Φίλιππον εἰρήνην, σημεῖον μᾶλλον ἀγάπης.

C. 23, 20. “Τὸ οὗ ἔνεκα εἰ μὴ γένοιτο” ὡς ὁ Αἴας ἔλαβέ ποτε παρὰ τοῦ Ἑκτορος τὸ ξίφος, οὐδὲ παρὰ τοῦ Αἴαντος τὸν ζωστήρα· καὶ εἰς κακὸν ἀμφοῖν ταῦτα τὰ δῶρα γεγόνεισαν⁴⁰. διὰ
30 τοῦτο ἔφη·

ἐχθρῶν γὰρ ἄδωρα δῶρα.

C. 23, 21. Ἄλλος τόπος κοινὸς καὶ τοῖς δικανικοῖς καὶ τοῖς συμβουλευτικοῖς· σκοπεῖν τὰ δι’ ὧν προτρέπονται οὗτοι εἰς τὸ ἐρ-

³³ πολέμων.

³⁷ τῶ.

³⁴ τῶν.

³⁸ Om.

³⁹ Om.

³⁵ ὀρεκτῶν Cod. 1869.

⁴⁰ ἐγγεγόνεισαν.

³⁶ καὶ τε.

γάσασθαι, καὶ τὰ δι' ὧν κωλύονται τὸδε ποιῆσαι· οἷον εἰ ῥάδιον, εἰ δίκαιον τὸδε τι, προτρεπόμενά σε αὐτὸ ποιῆσαι· καὶ χάριν τινός, οἷον φυλακῆς, πόλεως· ἢ ἐλάττων ἢ ζημία παρὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πραχθὲν, ὡς ἐπὶ τῆς ἀντιστάσεως ἔχει, τὸ κόψαι τὸν στρατηγὸν τὸ τεῖχος, ἢ ἐξέλθοιεν οἱ στρατιῶται καὶ ἄκοντες, καὶ συμ- 5 μίξωσι τοῖς πολιορκούσι, καὶ νίκην ἐργάσωνται. Ἐκ μὲν τῶν ἀποτρεπόντων ἀπολογοῦνται, ἐκ δὲ τῶν προτρεπόντων κατηγοροῦσι· κατηγορῶ γάρ τινος, λέγων διατί τὸδε τι οὐκ ἐποίησας, καὶ τοι ῥάδιον καὶ συμφέρον. πάλιν ἀπολογοῦνται⁴¹ ὑπὲρ τινος, λέγων, δικαίως οὐκ ἐποίησεν ὅδε τὸδε· ἀδύνατον γὰρ ἦν καὶ ἀσύμφορον. 10

C. 23, 29. Ἀφροδίτῃ ἐξ ἀφροσύνης κέκληται ἐν τῷ δράματι τῶν Τρωάδων, ὑπὲρ ἐαυτῆς δημηγορησάσης τῆς Ἑλένης πρὸς Μενέλαον ἀπολογεῖται⁴² Ἑκάβῃ πρὸς αὐτὴν καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ψευδομένην. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς τῶν θεῶν ἐπαίνοις, ὡς ὁ Ζεὺς ὀνομάζεται, ὡς ζωῆς ἡμῖν⁴³ αἴτιος· τὴν δὲ αἰτιατικὴν Δία λέγομεν, 15 διὰ τὸ προνοητικὸν αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς καὶ φυλακτικόν, διὰ τὴν διὰ πρόθεσιν δι' αὐτοῦ γὰρ συντηρούμεθα⁴⁴.

C. 24, 2. Τὰ παρὰ τὴν λέξιν σοφίσματα ἐξ᾽αχῶς συμβαίνει. αὐτὸς δὲ ἐν μέρος τούτων τίθησι, τὸ μὴ συλλογισάμενον συμπερασματικῶς εἰπεῖν τὸ τελευταῖον· ὡς ὁ Παρμενίδης, τὸ παρὰ τὸ 20 ὄν, οὐκ ὄν, τὸ οὐκ ὄν, οὐδὲν, ἐν ᾧ τὸ ὄν. τελευταῖον δὲ εἶπε καὶ οὐκ ἀπέραςμα· ὅτι κυρίως συμπέρασμα τότε ἐστίν, ὅτε καὶ προτάσεις· φαινομένως δὲ ἐνθύμημα ἐστὶ καὶ τὸ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι τὴν μείζονα πρότασιν καὶ παραλελειμμένην, ἣν καὶ ἀντικεῖσθαι φησὶ τῇ ἀληθεῖ, “ἀντικειμένως” τούτέστι ψευδῶς εἰπεῖν. 25 ψευδοῦς γὰρ ὄντος τοῦ, ὅτι πᾶς ὁ νύκτωρ πλανώμενος, κλέπτης· ἢ πρότασις⁴⁵ καὶ μείζων καὶ⁴⁶ παρελείφθη· ἢ ἀντικειμένη ἀληθὴς ἢ οὐ πᾶς. “καὶ τὸ τοῖς ἐνθυμήμασι συνεστραμμένως⁴⁷” συνεστραμμένον τὴν μείζονα πρότασιν λέγει⁴⁸, ὡς παραληφθεῖσαν μὲν, συστρέφουσιν δὲ καὶ ἐνάγουσιν τοὺς δικαστὰς πρὸς εὔρεσιν ἐαυτῆς. 30 διὸ καὶ ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ εἶπε συμπείθουσα· σὺν τῇ καθόλου γὰρ τῇ παραλελειμμένῃ ἐκείνῃ, ὅλον τὸν συλλογισμόν οἷον ἀπαρτί-

⁴¹ ἀπολογοῦμαι.

⁴² ἀπολογεῖται ἡ.

⁴³ Om.

⁴⁴ τοῦτο γὰρ παρ-

εμφαίνει ἡ αἰτιατικὴ.

⁴⁵ πρότασις ἡ.

⁴⁶ Om.

⁴⁷ ἦτοι συνεστραμμένην.

⁴⁸ τοῦτο γὰρ λέγει.

σαντες ἐν ἑαυτοῖς οἱ δίκασται, ἢ παρεῷσιν ἢ πείθονται. διὸ καὶ εἶπε πάλιν, ὅτι ἡ μείζων αὕτη καὶ παραλειφθεῖσα ψευδὴς οὔσα, χώρα ἐστὶν ἐνθυμήματος· οὐ μὴν ἐνθύμημα, ἀλλὰ τόπον οἶον ἐνθυμήματος ἀποπληροῖ. τὸ δὲ “καὶ ἔοικε δὲ τὸ τοιοῦτον παρὰ τὸ
5 “σχῆμα εἶναι τῆς λέξεως,” τοιοῦτόν ἐστιν. ὅτι ἐσχημάτισται κατὰ τὴν λέξιν ὁμοίως τῷ ἀληθεῖ, οὐ μὴν ἀληθῶς οὕτως ἔχει· ὥσπερ εἴτις εἶπη⁴⁹ τὸ θῆλυ οὐδέτερον, τὸ ἄρρεν οὐδέτερον, τὸ ἄρρεν ἄρα θῆλυ.

“Ὅτι τοὺς μὲν ἔσωσε” κεφάλαιον ἄδε εἶπε τὰ προβλήματα, 10 διόμενα τῆς τῶν οἰκείων ἐκάστω προτάσεων δείξεως· τὸ δὲ ἐξ ἄλλων ἀπεδείχθη, ἀντὶ τοῦ ἀποδειχθῆναι, ὡς ἐχρῆν, εἴρηται.

“Τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ” ἤτοι τὸν κύναστρον ἢ τὸν τράγον ἐγκωμιάζων, τὸν Πᾶνα τῶν θεῶν τὸν τραγοσκελῆ καὶ γενειήτην, καὶ κερασφόρον, εἰς τὸ ἐγκώμιον φέρει τοῦ χιμάρου. τὸ δὲ τοῦ Πινδάρου 15 ᾄσμα, οἱ μὲν εἰς τὸν Πᾶνα ἐκδεδώκασι, κυνοειδῆ θεὸν ὄντα, ὡς ἔφησαν· “παντοδαπὸν” δὲ εἶπον, ὡς συμμιγέντων πάντων τῶν θεῶν τῇ Ῥέᾳ ἢ τῇ Ἥρᾳ, καὶ γεννηθέντος οὕτω τερατώδους⁵⁰ τοῦ Πανός. ἐγὼ δὲ τὸν κύναστρον λέγω ὡς κύνα ἄλλον, ἢ τῆς Ἀρτέμιδος, ἢ καὶ ἄλλως· καὶ ἀνάγνωθι τὰ φαινόμενα τοῦ Ἀράτου, καὶ 20 εὐρήσεις περὶ τοῦ κυνός. τινὰ δὲ τῶν βιβλίων “κοινὸν μίγμα καλέ-“ οὐσιν” ἔχουσι· τότε γὰρ, εἰ οὕτω γράφεται, τὸν Πᾶνα νόησον· ἢ τὸ μηδὲνα εἶναι κύνα, τὸ πρὸς φιλοσοφίαν κυνικὸν καὶ αὐστηρὸν καὶ φυλακτικὸν τῶν ὀρθῶν δογμάτων δηλοῖ· ἢ τοῦ ζώου φιλητικόν· κύω γὰρ τὸ φιλῶ λέγεται· φιλεῖ γὰρ τοὺς οἰκείους, καθυλακτεῖ 25 δὲ τῶν ἄλλοτριών.

“Οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἀξιοχρήματοι λέγονται, ἀλλ’ ἀξιόλογοι.”

C. 24, 3. Ἄλλος τὸ διηρημένον· Καὶ οὗτος ὁ τόπος τῶν παρὰ τὴν λέξιν ἐστι σοφισμάτων. ἃ γὰρ ἐδίδαξεν ἐν τοῖς σοφιστικαῖς ἐλέγχοις, ταῦτα ἃ⁵¹ ἐστίν, ὁμωνυμία, ἀμελειότης, σύνθεσις, διαί- 30 ρεσις, προσωδία, σχῆμα λέξεως.

Καὶ ἐπεὶ τὸ δις τοσοῦτον ὅσον εἶδες· Τὰ μὲν εἰρημένα παρὰ τὴν σύνθεσιν ἦσαν σοφίσματα, τὸ παρὸν δὲ τὴν διαίρεσιν. εἰ γὰρ τὰ εἴκσι κεράτια τῆς ἐντεριώτης βλαβερόν φάρμακον τῷ προσιε-

49 εἴποι.

50 ὅτω τοῦ.

51 Om.

μένω, οὐδὲ τὸ ἥμισυ τούτων, ἤγουν τὰ δέκα, ἀβλαβές, ὑγιεινόν. πῶς γὰρ, ἐπεὶ τὰ εἴκοσιν ἐδόθησαν βλαβερά; εἰ γὰρ τὰ δέκα τούτων ὑγιεινόν, λοιπὸν οὐχὶ τὰ εἴκοσιν ἐδόθησαν βλαβερόν. ἀλλὰ μὴν ἐδόθησαν. εἰ γὰρ τὰ δύο νομίσματα καλὸν τί, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ ἐν τούτων τοιούτων. ἄτοπον γὰρ εἰ τὰ δύο ἀγαθὰ ἐν κακὸν 5 ἐστί. τοῦτο πολλὰ πράγματα παρέσχε τοῖς διδασκάλοις ἡμῶν καὶ ἐξηγηταῖς. ἐγὼ δὲ ὡς ἐνι⁵² τὸ παρὸν, ὡς οἶμαι, σαφηνίζω. ἀλλὰ πρῶτον ἄξιον προκαταστῆσαι τὸ νόημα τοῦ προτέρου σοφίσματος τοῦ, “καὶ ἐπεὶ δις τοσοῦτον νοσῶδες, μηδὲ τὸ ἐν φάναι “ὑγιεινὸν εἶναι.” ἀντίστροφον ἐστί τόδε. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐπὶ δύο 10 ἐδόθη ὁ λόγος βλαβερῶν, καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ τοῦ ἡμίσεος τοιούτου. ὧδε δὲ, ὡς ἐπὶ δύο ἀγαθῶν, καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ τοῦ ἡμίσεος τούτων τοιούτου, ἤγουν ἀγαθοῦ. εἰ γὰρ τὰ δύο ἀγαθὰ, καὶ τὸ ἐν τούτων ἀγαθόν. οὐ γὰρ τὰ δύο λοιπὸν ἀγαθὰ δέδονται, ἀλλαμὴν δέδονται. συντακτέον⁵³ οὕν οὕτως. ἄτοπον γάρ ἐστι, καὶ ἀτό- 15 παστον, καὶ οὐδεὶ ὑποληπτὸν, τὸ ἐν κακὸν εἰ τὰ δύο εἰσὶν ἀγαθὰ. ὑποδιαστολὴν οὖν τίθει εἰς τὸ δύο, καὶ ἑτέραν εἰς τὸ ἀγαθὰ, καὶ ἑτέραν εἰς τὸ ἐν, καὶ ἑτέραν εἰς τὸ κακόν. τοῦ ἐσχάτου, δηλαδὴ τοῦ ἔστι, τῷ ἄτοπον γάρ, συνταττομένον. ἐμμύησατο οὖν ὡς ἔωκεν ὁ δαιμόνιος τὸ παρὰ τὴν διαίρεσιν τοῦτο σόφισμα, καὶ τοῖς πολ- 20 λοῖς τούτοις διαιρετικαῖς σχήμασι ταῖς λεγομέναις ὑποδιαστολαῖς.

Τὸ δὲ “τριήρης ἐν Πειραιεῖ” σόφισμα, παρὰ τὴν σύνθεσιν ἐστίν. ἡ δὲ λύσις τούτου παρὰ τὴν διαίρεσιν γίνεται. ὁμοίως καὶ τὸ, “τὸ ἔπος οἶδεν ὁ καὶ τὰ στοιχεῖα.” τὸ δὲ “ἐπεὶ τὸ δις τοσοῦτον 25 “νοσῶδες” καὶ τὰ ἐξῆς, παρὰ τὴν διαίρεσιν μὲν, ὡς σόφισμα, ἡ δὲ λύσις τούτου λοιπὸν παρὰ σύνθεσιν. εἰ γὰρ τὰ κ̄ κεράτια τὸ φάρμακον νοσοποιόν, τὸ ἥμισυ τούτων, ἤγουν τὰ δέκα, ὑγιεινόν. ἀλλαμὴν τὰ εἴκοσι ἐδόθησαν νοσοποιόν, οὐκ ἄρα τὰ δέκα ὑγιεινόν. ὁρᾷς πῶς ὁ ταῦτα λέγων σοφίζεται, διαιρῶν τὰ κ̄ εἰς ἰ καὶ ἰ. καὶ 30 τὴν μὲν μίαν δεκάδα τῆς εἰκοσάδος ἀγαθόν, τὴν δὲ ἑτέραν βλαβερόν⁵⁴ θέμενος· ὃ ἄτοπον, ὡς φησι· τὰ γὰρ εἴκοσι νοσερὸν ἐδόθησαν. ἀλλ’ οὐ δεῖ διαιρεῖν, ὧ οὗτος, τὰ κ̄. ἀλλὰ μενέντωσαν

52 ἔχει,

53 συντακτέον ἄρα.

54 φαῦλον.

τὰ κ' ἀδιαίρετα ὡς μέρος ἓν. εἴτα τίθει ἕτερα δέκα κεράτια, ὑγιεινόν, ὡς ὁμοῦ τὰ τε βλαβερά τὰ τε ὑγιεινὰ τριάκοντα ἀριθμεῖσθαι. σὺ δὲ εἴκοσι τὰ πάντα ποιεῖς, ἀλλ' οὐ τοῦτο. ἔστω οὖν ἡ σύνθεσις τῶν εἴκοσι σῶα καὶ ἀδιαίρετος· τεθείσθω δὲ καὶ ἡμισὺ 5 τούτων, ἕτερα δέκα. καὶ μὴ ἡ ἐν αὐτοῖς δεκάς· ἡ γὰρ εἰκοσάς, σῶα τηρεῖσθω ὡς εἶπον. ὧδε δὲ δεικτέον, “οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν κακόν, “δύο ἀγαθὰ.” καὶ τοῦτο τὸ ῥητὸν ταραχὴν πεποιήκε τοῖς ἐξηγηταῖς· ἀλλ' οὕτω καὶ τοῦτο ὡς οἶμαι κατορθωθήσεται. τὰ δύο, φησὶν, ἀγαθὰ, οὐκ ἐστὶν ἐν κακόν, καὶ τοῦτο παρὰ τὴν διαίρεσιν, ὡς 10 εἴρηται, τὸ σόφισμα. καὶ ἐὰν μὴ⁵⁵ εἶχε τὸν εἰ συναπτικὸν σύνδεσμον, οὐκ εἶχεν ὅχλησιν τὸ ῥητὸν, ἵνα ἢ οὕτως. οὐ γὰρ ἐστὶ⁵⁶ κακόν, εἰ δύο ἀγαθὰ. εἰ γὰρ τὸ διπλάσιον ἀγαθόν, οὐκ ἄρα κακόν τὸ αὐτοῦ ἡμισὺ⁵⁷, ἥγουν τὸ ἐν τῶν δύο· τὰ γὰρ δύο δέδοται ἀγαθὰ. καὶ ἐπελυσάμεθα ἀνώτερον. ἰδοὺ τὸ σόφισμα διὰ τῆς συν- 15 θέσεως, σόφισμα μένον ἀπὸ τῆς διαίρεσεως. νῦν δὲ ἐπεὶ οὐκ ἔχει τὸν σύνδεσμον, δυσκολίαν φέρει τὸ ῥητόν. οὐ γὰρ ἐστὶ κακόν, δύο ἀγαθὰ. φημὶ οὖν ὡς οὐκ ἐστὶ τὰ δύο ἀγαθὰ διαιρούμενα πάντως εἰς ἓν καὶ ἓν, ἐν κακόν προσυπάκουε, καὶ ἐν ἀγαθόν· οὐ δεῖ γὰρ τὴν δυάδα τὸ ἀγαθόν, διαιρῆσαι εἰς ἓν κακόν, καὶ εἰς ἓν ἀγαθόν⁵⁸, 20 ὃ εἰ καὶ σεσιώπηται, ἀλλ' οὖν τῷ προσέχοντι εἴρηται. τὰ γὰρ δύο δέδοται ἀγαθόν, ἡ γοῦν τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν τῆς δυάδος ἀγαθόν, ὡς καὶ δέδοται. καὶ λοιπὸν ψεύδειν⁵⁹ λέγων τὸ ἡμισὺ κακόν, ἢ τὸ ἐν καὶ τὸ ἐν τῆς δυάδος κακὰ⁶⁰, καὶ λοιπὸν⁶¹ καὶ πάλιν ψεύδη. τὰ γὰρ δύο δέδοται ἀγαθόν. καὶ τοίνυν τὸ ἐν τῆς δυάδος φυλατ- 25 τέσθω ἀγαθόν, τὸ δὲ ἕτερον ἔστω κακόν, καὶ πάλιν ψεύδη. τὰ γὰρ δύο δέδοται ἀγαθόν. τοῦτο γοῦν τὸ μέρος τῆς διαίρεσεως ἐνταῦθα παρέλαβεν εἰπὼν ὁ φιλόσοφος, “οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν κακόν, δύο ἀγαθὰ,” ὥστε λυτέον καὶ τοῦτο, ὡς ἄνω παρ' ἐμοῦ λέλυται. τὰ δύο φυλατ- 30 τέσθωσαν κεράτια σῶα καὶ ἀνελλιπῇ· εἴτα ἐτέρωθεν ἰδία λάμβανε ἓν· ἢ⁶² τὰ δύο ὑγιεινόν, τὸ ἕτερον⁶³ ἐκεῖνο νοσῶδες· εἰ δὲ τὰ δύο νοσῶδες, τὸ ἕτερον ἐν⁶⁴ ἐκεῖνο ὑγιεινόν. παρὰ τὴν διαί-

55 εἰ μὲν. 56 ἐστὶ ἐν. 57 τὸ ἡμισὺ αὐτοῦ. 58 οὐ δεῖ γὰρ—
ἀγαθόν, om. 59 ψεύδη corr. al. m. 60 κακόν. 61 Om. 62 Om.
63 τὸ δὲ ἕτερον ἐν. 64 Om.

ρῶσιν οὖν τὸ ἀμάρτημα· λέλυται δὲ ἀπὸ τῆς συνθέσεως, ὃ⁶⁵ ἔδει δείξαι.

“Καὶ ὅτι εἰ μὴ Θησεὺς ἠδίκησεν.” Ὅπισθεν εἴρηται τοῦτο⁶⁶, εἰς τὸν τέταρτον τόπον. ἡρπάγη γὰρ πρὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ Ἑλένη ὑπὸ Θησέως, Ἕλληνας σώφρονος καὶ μεγάλου υἱοῦ Αἰγέως 5 τῷ φαινομένῳ, τῇ δ' ἀληθείᾳ Ποσειδῶνος· οὐπω μὲν ἀκμάζουσα, εἶδει δὲ τῶν ἄλλων ἀκμάζουσα. εἰς Ἀφιδναν δὲ πόλιν τῆς Ἀττικῆς ταύτην ἐκόμισε, παραθέμενος τὴν κόρην Αἰθρα, τῆς Πιτθέως μὲν θυγατρὸς⁶⁷, μητρὶ⁶⁸ δὲ ἑαυτοῦ. ὅτε καὶ οἱ Διόσκουροι λαφυραγωγούσι τὰς Ἀθήνας, μὴ τυχόντες⁶⁹ Θησέως· αἰχμαλωτίζουσι 10 δὲ καὶ Αἰθραν τὴν αὐτοῦ μητέρα.

“Καὶ εἰ μὴ Τυνδαρίδαι, οὐδ' Ἀλέξανδρος.” Τυνδάρεως, καὶ Ἀφαρεὺς, καὶ Λεύκιππος, ἀδελφοί. ὁ δὲ Λεύκιππος εἶχε θυγατέρας δύο, Φοίβην καὶ Ἰλαίειραν, αἷς οἱ Διόσκουροι ἔτι παρθένους οὔσας ἐξήρπασαν. εἰ γοῦν μὴ οἱ Τυνδαρίδαι πρῶτοι περὶ τὰς ἐξαδέλφας 15 αὐτῶν ἐμάνησαν, οὐδ' αὖ Ἀλέξανδρος περὶ τὴν αὐτῶν ἀδελφήν. οὕτως ἐν τῷ γάμμα⁷⁰ τὸ λεξικὸν τὸ Ὀμηρικόν⁷¹ λέγει⁷². εἰ καὶ ὁ Λυκόφρων ἄλλως λέγει περὶ τε τούτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν τοῦ Ἀφάρεως υἱῶν, Ἰδου καὶ Λυγκέως. περὶ δὲ τῆς Λευκοθέας τῆς ἐν τῷ κς τόπῳ μάνθανε· ὅτι⁷³ ἡ Ἰνὸ Κᾶδμου θυγάτηρ ἦν, ἡ καὶ Λευκοθέα, ἡ καὶ Νηρηΐς γέγονε. περὶ ἧς καὶ Ὀμηρος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ·

ἡ πρὶν μὲν ἦν βροτὸς αὐδῆσσαν·

νῦν δ' ἀλλὰς ἐν πελάγεσσι θεῶν, ἐξέμμορε τιμῆς.

καὶ Πίνδαρος ἐν τῷ ἐπινίκῳ Θήρωνος Ἀκραγαντίνου.

C. 24, 3. Πάλιν τὸ Πελυκράτους εἰς Θρασύβουλον, ὅτι τρία- 25 κοντα τυράννους κατέλυσεν, ὅμοιον εἴτις εἶπεν⁷⁴, ὅτι ὁ ὦμος ἑκατὸν μεδίμνους ἐβάστασεν· οὐ γὰρ ἅμα, ἀλλὰ διηρημένως, ἀνὰ δ' ἡ ἀνὰ γ'· τὸ δὲ σόφισμα γέγονε παρὰ τὴν σύνθεσιν· οὗτοι γὰρ διὰ τὸν ἐπ' ἀλλήλοις πόθον ὁμονοήσαντες, ἀπέκτειναν τὸν τύραννον Ἰππαρχον.

30

⁶⁵ ὁ περ.

⁶⁶ Om.

⁶⁷ τῇ—θυγατρί.

⁶⁸ Om.

⁶⁹ τυ-

χόντες τοῦ.

⁷⁰ τὸ γράμμα.

⁷¹ τοῦ Ὀμήρου.




⁷² Om.

⁷³ ὅτε Cod. 1869.

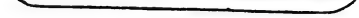



⁷⁴ εἶποι.


ταῖς πόλεσι συμφέρει  ἐρῶν-
τες. μονότροπος  κλέ- πτης  πονη- ρός Διο-
νύ- σιος.  π






Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων  μεγαλό- Πάρις
ψυχος

ἐμήνισεν  ὑβρίσθη μὴ κληθεῖς Ἀχιλλεύς  μοιχός  καλλωπιστής ὅδε

κλέπτης  νύκτωρ πλανᾶται ὅδε  πτωχός  ἐν τοῖς ἱεροῖς ᾄδει ὅδε

φυγὰς  ἥ βούλεται οἰκεῖ ὅδε  δοξα- μὴ ὄν
στόν  ἐστίν  τραγέλαφος

 παρὰ τὸ εἰκός ἤ-
τοι τὸ μὴ εἰκός
γίνεται.

ἐπιστη-  τὸν  ἐπιστητὸν ὥς  τὸ ἄγνω-
στον  ἄγνωστον  στον

C. 24, 10. Εἰκός ἐστι πολλάκις, καὶ τὸ μὴ εἰκός γίνεσθαι·
οἶον, τὸ μισεῖν τοὺς κακῶς πεπονθότας τὸν κακῶς ποιήσαντα εἰκός·
ἀλλὰ πολλάκις ὁ κακῶς παθὼν ἀγαπᾷ τὸν κακῶς ποιήσαντα·
“ἀγαπᾶτε γάρ,” φησι τὸ λόγιον, “τοὺς κακῶς ποιήσαντας ἡμᾶς”
πολλάκις οὖν, ὑπὸ τοῦ ἐναρέτου δηλαδὴ, καὶ τὸ μὴ εἰκός γίνεσθαι,
γίνεται· τὸ δὲ μὴ εἰκός παρὰ τὸ εἰκός· τὸ παρὰ τὸ εἰκός ἄρα,
εἰκός· ἀλλὰ πῇ⁷⁶, καὶ ποτὲ, οὐ μὴν ἀπλῶς· εἰ γὰρ τὰ πλεονά-
κεις οὕτω, τοῦτο ἐστὶν εἰκός μᾶλλον· οἶον εἴ τις εἶπῃ⁷⁷, εἰκός τὸν
εὖ παθόντα μισεῖν τὸν εὖ ποιήσαντα, εἰπέ, οὐκ εἰκός τοῦτο ὃ λέ-

⁷⁵ ἡμᾶς.

⁷⁶ Om.

⁷⁷ εἶποι.

γεις σὺν, ἀλλὰ μᾶλλον ὃ λέγω ἐγὼ, ἐκεῖνο ἐστὶν εἰκὸς, τὸ τὸν εὖ παθόντα φιλεῖν τὸν εὖ ποιήσαντα· διότι καὶ τῷ χρόνῳ τῷ μακρῷ, οὕτως ὃ λέγω γίνεται· ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτοῦ τοῦ πράγματος, αὐτὸ ὃ φημι ἀπαιτεῖ.

“Ἐπειδὴ τρία ἐστίν” ἐν μὲν ἐδιδάχθημεν κεφάλαιον τὸ περὶ 5 γνωμῶν, ἐνθυμημάτων, παραδειγμάτων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, περὶ ὧν ἐμάθομεν ἐν ταῖς ἰδέαις τοῦ ¹⁸ Ἑρμογένους ῥητορικῆς ἐννοιῶν ἅς ἐννοίας ὥδε ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τὴν διάνοιαν κέκληκε· τὰ δὲ λοιπὰ δύο, ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ διδαχθυσόμεθα, ἃ ἐστὶ περὶ λέξεως· τοῦτο ¹⁹ δευτέρον κεφάλαιον, καὶ τρίτον τὸ περὶ τάξεως, ὃ ²⁰ εἰκοι 10 τῇ παρὰ Ἑρμογένει μεθοδῷ.

ΕΚ ²¹ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

“ΚΑΙ ἐκ πόσων, ὅτι ἐκ τριῶν” περὶ ὧν εἶρηκε καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δευτέρου βιβλίου· τρία γὰρ ταῦτα καὶ ἐκεῖ λέγει· τό τε ποιόν τινα φαίνεσθαι τὸν λέγοντα ῥήτορα, ἤγουν σπουδαῖον, εὐλαβῆ, εἵνουν τῇ πόλει· ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτοὺς τοὺς δικαστάς, καὶ τοὺς ¹⁵ ἀκροατάς, ποιοὺς εἶναι· ἤγουν ἢ πρὸς ἕλεον παρακεκινημένους ὑπὸ τῶν προσιμίων, ἢ πρὸς ὀργήν, καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη· καὶ τρίτον, τὸ καλῶς ἀποδεικνύνειν τὰ περὶ ὧν λέγει πράγματα, καὶ πιθανῶς· ἃ καὶ ἐν τῷ παρόντι παρασημειοῦται τρίτῳ βιβλίῳ· εἶδη μὲν ἐνθυμημάτων, τὸ δεικτικόν, τὸ λεκτικόν· τόποι δὲ ἐνθυμημάτων, οἷτε ²⁰ κη καὶ οἱ δέκα.

С. 1, 3. Ἡ ὑπόκρισις μέγιστόν ἐστιν, ἐν τε ποίησει καὶ ἐν πεζοῖς λόγοις· ὡς ὁ Χρυσόστομος τὰ κατὰ τὸν Ἀβραὰμ μελετήσας, ἐμιμήσατο τὸ τοῦτον ἄριστα, καὶ τὴν Σάρραν, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ τοὺς δούλους, καὶ τοὺς Ἰσμαηλίτας· ὡς ἐκ τῶν περὶ ²⁵ Αἰσχίνην καὶ Δημοσθένη δεδήλωται. ἐτραγῳδῆσε μὲν γὰρ παρὰ Φιλίππον ἰὼν Αἰσχίνης, καὶ καλῶς ὑπεκρίθη· καὶ νενίκηκε καὶ ἐστεφάνωται· ὁ δὲ Δημοσθένης μὴ ἔχων εἰς τὴν ὑπόκρισιν, ἡττήθη· κἀντεῦθεν αὐτοῖς ἡ διαμάχη συνέπεσεν.

¹⁸ τῆς.
Cod. 1869.

¹⁹ τοῦτο γὰρ ἐστὶ δευτέρον.

²⁰ περ.

²¹ ἀπὸ τοῦ.

Ἔστιν οὖν ὑπόκρισις, τὸ ἐκάστω πάθει κατάλληλον τὴν ἐξαγγελίαν διὰ τῆς ποῖας φωνῆς ποιεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ τύραννον ἢ Πολυμήστορα μιμοῖτο, δεῖ μεγάλην χρῆσθαι φωνῇ· εἰ δὲ γυναῖκα, οἶον, Ἐκάβην, ἢ Πολυξένην, μικρᾶ, καὶ οἶον ὑπὸ τοῦ πάθους 5 διακοπτομένη· ἀλλὰ καὶ τοῖς τόνοις χρηστέον ἀρμοζόντως· διὰ τοῦτο καὶ οἱ τὰ ἅγια Εὐαγγέλια ἀναγινώσκειν μαθάνοντες, μυῦνται πρῶτον τοὺς τόνους· ὀξεῖαν, καὶ συρματικὴν, καὶ βαρεῖαν καὶ τελείαν ἐκπαιδεύμενοι. ἔστι μὲν οὖν ἀρμονία, φθόγος ἐξ ὀξέος καὶ βαρέος· ρυθμῷ δὲ ἴδιον, τὸ ταχὺ καὶ βραδύ. τὰ μὲν 10 οὖν ἄλλα οἱ σκηنيκοὶ ἐλάμβανον, καλῶς ὑποκρινόμενοι· οὐ μὴν οἱ ποιηταί· ὥσπερ καὶ σήμερον οἱ ἄδοντες τὰς περισσὰς ταύτας ᾠδὰς ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν ἑορταῖς, λαμβάνουσι τὰς τιμάς· οὐ μὴν οἱ στιχουργήσαντες ταύτας, ἀλλ' οἱ μελήσαντες²².

Ὅτι δὲ ἡ τῶν λέξεων ἐπιτήρησις οὐτ' ἀνγκαῖον· καὶ ὅτι ὅστε- 15 ρον οἶά τις λώβῃ τῷ λόγῳ ἐπεισεφάνη²³· καὶ ὅτι δεινὸς ρήτωρ ὁ τὰ ἀληθῆ λέγων ἐστὶ μᾶλλον παρὸ ὁ διὰ λέξεων. ἐξαπατῶν, ὁ Σωκρατῆς δηλοῖ ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους ἀπολογία, περὶ τῶν κατηγορησάντων αὐτοῦ, λέγων· “ μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν 20 “ πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο, ἐν ᾧ ἔλεγον, ὡς χρὴ ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι, μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε, ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ “ γὰρ μὴ αἰσχυνθῆναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται “ ἔργῳ, ἐπειδὴν μὴδ' ὅπωςτιοῦν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι “ ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυντότατον εἶναι· εἰ μὴ ἄρα καλοῦσιν αὐτοὶ “ δεινὸν λέγειν τὸν τάληθῃ λέγοντα. εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, 25 “ ὁμολογοῖν ἂν ἔγωγε, οὐ κατὰ τούτους εἶναι ρήτωρ. οὗτοι μὲν “ γὰρ οὐδὲν ἀληθές εἰρήκασιν, ὑμεῖς δέ μου ἀκούσεσθε πᾶσαν “ τὴν ἀλήθειαν· οὐ μέντοι μὰ Δι', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλι- “ πημένους λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων ρήμασί τε καὶ ὀνόμασιν, οὐδὲ “ κεκοσμημένους· ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκῇ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν 30 “ ὀνόμασι· πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω.”—Καὶ μετ' ὀλίγα. “ Τοῦτο ὑμῶν, ὧ ἄνδρες, δέομαι, ἐὰν διὰ τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ “ μου ἀπολογουμένου, δι' ὧν περ εἶωθα λέγειν, καὶ ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ “ τῶν τραπεζῶν, ἵνα ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἀκηκόασι.” Καὶ ἄλλοθι.

²² μελίσαντες Cod. 1869.²³ ἐπεισεφθάρη Cod. 1869.

“ μήτε θαυμάζειν μήτε θορυβεῖν τούτου ἔνεκα.” Καὶ πάλιν μετὰ μικρόν· “ δικαστοῦ μὲν γὰρ ἀρετὴ προσέχειν, εἰ δίκαια λέγω ἢ “ μὴ, ῥήτορες δὲ τάληθῇ λέγειν.”

C. 1, 7. “ Ἐκείνη μὲν οὖν ὅταν ἔλθῃ.” ἡ τοιαύδε λέξις καὶ ποιητικὴ ²⁴ ἐν τῷ πεζῷ, ταυτὸν δύναται τῇ ὑποκριτικῇ· ἀμφότερα 5 γὰρ παρὰ τοῖς μοχθηροῖς ἀκροαταῖς εὐδοκιμοῦσιν· ἢ οὕτως· ἢ ἔντεχνος ὑποκριτικὴ, ὅταν ἔλθῃ εἰς γνώσιν ἡμῶν ²⁵ ἢ ἄλλης νόσου.

C. 2, 10. Τὸν Σικελὸν τύραννον Διονύσιον οἱ μὲν ἐκολάκευον ἄγαν, λέγοντες αὐτὸν σοφὸν καὶ τραγικὸν ἄριστον καὶ ἀνδρεῖον. 10 οἱ δὲ κακῶς ἔλεγον αὐτὸν, ὡς ²⁶ τύραννον· οὐς καὶ ἀπέκτεινε καὶ ἐπίπρασκεν. ἐκείνοι μὲν οὖν ὡς ἀληθεῖς τάχα καὶ ἐνάρετοι ἔσκωπτον τοὺς Διονυσιοκόλακας· οἱ δὲ ἐπαινοῦντες ἑαυτοὺς ἔλεγον, ὅτι ἡμεῖς μᾶλλον παρ’ ὑμᾶς ²⁷ ἐσμὲν τεχνῖται, τέχνη τιθασσεύοντες τὸν τοιοῦτον θῆρα· ὑμεῖς δὲ μωροὶ, μὴ εἰδότες οἰκονομεῖν τοὺς 15 καιρούς.

Ἀδικεῖν ἐστὶ τὸ ἐκόντα τινα κατὰ προαίρεσιν ποιῆσαι τὸδε τὸ κακὸν, ἀμαρτεῖν δὲ τὸ ἀκουσίως· ὡς εἴ τις κατὰ κυνὸς ῥίψας ²⁸ λίθον, ἐκείνου μὲν ἀποτύχη ²⁹, βάλῃ ³⁰ δὲ ἄνθρωπον. ἐὰν οὖν τινα ἀδικήσαντα μέλλῃς τάχα τιμᾶν, εἴποις ἂν ὅτι ἡμαρτεν οὗτος, 20 καὶ δεῖ τάχα συγγνώμην λαβεῖν. καὶ ἐὰν τινα ἀμαρτήσαντα μέλλῃς βλάψαι, εἴποις ὡς ὁ παρὼν ἡδίκησε. πολλάκις κλέπτει τίς· καὶ λέγω ὅτι ὁ παρὼν ἔλαβεν· ὁ τάχα οὐ τοσαύτη ὕβρις. ἐὰν δὲ εἴπω ὅτι ὁ παρὼν ἐπόρθησεν, ὕβρις τοῦτο.

Διὰ τὸν Ἀχιλλέα λέγει τὸ, “ κώπης ἀνάσσω” ἦλθεν. 25

C. 2, 11. “ Ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς συλλαβαῖς.” ὥσπερ ὁ Ἑρμογένης κατὰ πολλοὺς τοὺς τρόπους τὸ κακόζηλον λέγει γίνεσθαι, ἢ διὰ τὸ αἰσχροῦν, ἢ διὰ τὸ εὐτελές, ἢ τὸ ἀνακόλουθον, καὶ τὰ λοιπὰ, καθ’ ὅσα τὸ προγύμνασμα ἢ ἀνασκευὴ γίνεται· οὕτω καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὧδε περὶ μεταφορᾶς διδάσκων καλῆς τε καὶ φαύλης, 30 λέγει, ὅτι οὐ μόνον ἐν ὀνόμασι καὶ ῥήμασι γίνεται φαυλότης ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συλλαβῆς τραχείας καὶ σκληρᾶς καὶ

²⁴ ποιητικὴ καὶ ἐν.
²⁶ ὡς οἱ.

²⁷ ἢ ὑμεῖς.

²⁵ Est vacuum spatium in Cod. 1951.
²⁸ ἀφείς.

²⁹ ἀποτύχει.

³⁰ βάλοι.

ἀνηδύντου· οἶον τὸ ἐν τοῖς ἐλεγείοις τῆς χαλκῆς στήλης τοῦ
 τυράννου Διονυσίου εὔρηται· τοῦ γὰρ προσαγορεύει ἡ προ συλ-
 λαβή, φαύλην ποιεῖ τὴν μεταφορὰν διὰ τὴν τραχύτητα τῆς φωνῆς,
 ἣν ἐποίησεν ἡ ἐπαλληλία τῶν συμφώνων τοῦ π καὶ τοῦ ρ· μετα-
 5 φορὰ δέ ἐστι τὸ προσαγορεύει· ἐπὶ γὰρ τοῦ ἀσπαζομένου καὶ χαι-
 ρετίζοντος τινὰς τοῦτο λέγεται. ἀνθρωπὸς δὲ ὁ προσφθεγγόμενος,
 ἡ δὲ χαλκῆ στήλη ἄψυχος· ἀλλὰ καὶ κραυγὴ Καλλιόπης ἡ
 ποιήσις, μεταφορικόν ἐστιν· ἡ γὰρ κραυγὴ, ζῶον ἐστὶ κραυγῇ· ἡ
 δὲ Καλλιόπη μουσικῆς ποιά δύναμις· μυθικῶς δὲ ἡ οὐκ ἀληθῶς
 10 ὡς θεὰ σωματοποιεῖται· ἀσώματον δὲ ἡ θεός· καὶ Εἰδοθείη
 αὕτη³² θεός· καὶ ἡ κράυ συλλαβή, οὐκ ἔστιν ἡδεῖα ἀλλὰ τρα-
 χεῖα. Ὅτι ἄμφω φωναὶ καὶ ἡ προς καὶ ἡ κράυ, αἵ νῦν φωνάς,
 αἰώτερον δὲ συλλαβὰς κέκληκε· φαύλη δὲ ἡ μεταφορὰ αὕτη διὰ
 τὸ ἄσχημον καὶ δύσσηχον τῆς φωνῆς. Ἐν τῇ στήλῃ γοῦν εἶμαι
 15 τοῦ Διονυσίου ἐγράφησαν ἐλεγεία τοιόunde ἔχοντα νοῦν· ὅτι, ὧ ξένε,
 ὧ ὀδίτα, προσαγορεύω σε ἐγὼ ὁ χαλκοῦς Διονύσιος· ἐρωτᾷς δέ
 με τίς εἰμι, ὧ ξένε; Ἐγὼ ὁ βασιλεὺς Σικελῶν, τιμήσας καὶ
 τοὺς λόγους καὶ τὸν ποιητὴν. ἀπέστελλε γὰρ οὗτος κατὰ τὸν
 νενομισμένον καιρὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ δράματα αὐτοῦ τραγικά, καὶ
 20 σκηνὴν ἀξιόλογον· καὶ ἀνεγινώσκοντο· ὅθεν καὶ ποτε ὑποβρύχιος
 γέγονεν ἡ λέμβος ἡ τὴν σκηνὴν φοροῦσα, καὶ ἀπέσκωψαν τινὲς
 εἰς τὸ πρᾶγος, εἰπόντες, ὡς ἐπεὶ ἀναξία ἦν καὶ ἀπροσφυνὴς ἡ δρα-
 ματουργία τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ἅμα αὐτοῖς καὶ τοῖς χοροῖς καὶ
 τοῖς σκεύεσι καὶ ἡ τραγωδία ἀπώλετο. φορτικοὶ δὲ εἰσιν οἱ γρά-
 25 φοντες διὰ τῶν ι ι τὸ ἰδίας, καὶ μὴ νοοῦντες καλῶς τὸν φιλό-
 σοφον³³· ἄσχημος λέξις ἐστὶ καὶ ἡ προ, καὶ ἡ τρη, καὶ ἡ τρα ἐν τῷ
 προσέβη τρηχεῖ ἀτραπόν· καὶ τὸ, ἔπλαλξεν, ἔγναμψεν, ἔμαρψε.

C. 2, 12. “Μεταφέρειν δὲ δεῖ” καὶ φησὶ “τὰ ἀνώνυμα ὠνο-
 30 μασμένως” ὅπερ ἐπὶ τοῦ ὀνοματοποιεῖν ἐν κατηγορίαις εἶπεν, ἵνα
 ἀπὸ τοῦ συγγενοῦ εὐρίσκωμεν καὶ ὀνοματοποιῶμεν τὰ ἀνώνυμα·
 ἀπὸ γὰρ τοῦ πηδαλίου γνωρίμου ὄντος, τὸ πηδαλιωτὸν ὀνοματοποιή-
 σον³⁴, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ κεφαλῶτον· οὕτω δὴ καὶ ἀπὸ τῆς

³² αὐτῇ.³³ τὸ δαιμόνιον Cod. 1869.³⁴ ὀνοματοποίησε.

δήλης προσθέσεως μετάφερε τὴν κόλλησιν ἐπὶ τῆς σικυιάσεως πρόσθεσις γάρ τις καὶ ἡ κόλλησις.

С. 2, 13. Τὸ κάλλος τῆς λέξεως καὶ τὸ αἰσχος, ἡ ἐν τοῖς ψόφοις φησὶν εἶναι, ἡ ἐν τῷ σημαινόμενῳ· τὸ φλοῖσβος γὰρ καὶ τὸ ροῖζος, ὃ ἐπὶ πυρὸς λέγεται ἡχοῦντος, καὶ τὸ δοῦπος, ἐν μὲν τοῖς 5 ψόφοις καὶ ταῖς ἐκφωνήσεσιν, αἰσγρά· σκληρὰ γὰρ καὶ τὴν ἀκοὴν ἀποκναίοντα· ἀλλ' ὅμως πάνυ σημαντικά εἰσι τῶν πραγμάτων ἃ δηλοῦσι. ματαίως δὲ ἔλεγεν ὁ Βρύσων, ὡς οὐκ ἔστιν αἰσχρολογεῖν. ἀντὶ γὰρ τῆσδε τῆς λέξεως, εἰ εἶπω ἑτέραν λέξιν τὸ αὐτὸ δηλοῦσαν, οὐκ αἰσχρολογῶ· καλῶς δὲ ἐν τοῖς περὶ μεταφορᾶς 10 λόγοις συνέταξε καὶ τὸ αἰσχος³⁶ καὶ τὸ κάλλος τῆς λέξεως ὁ φιλόσοφος· σὺ μὲν γὰρ, ὦ Βρύσων, εἰ εἶπης³⁷ γελῶσαν θάλασσαν καὶ γαληνῶσαν, ταυτὸν δύνασθαι τὰς λέξεις εἶπης³⁸· ἀλλὰ τὸ μὲν γαληνῶσαν, οἰκειότερον ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ γελῶσαν, πορρώτερον ἔχει τὸ μεταφορικόν, καὶ οὐχὶ πρὸ ὁμμάτων καὶ ἔγγι- 15 στα καὶ φανερόν· ἄμφω μὲν γὰρ αἱ λέξεις τὸ ἡδὺ καὶ τὸ γλυκὺ, τὸ αὐτὸ σοι δοκοῦσι σημαίνειν· ἀλλ' οὐκ ἔστι τὸ αὐτό· τὸ μὲν γὰρ καλὸν εἰ δοκεῖ, τὸ δὲ κάλλιον· τὸ δὲ καλὸν ὡς πρὸς τὸ κάλλιον, οὐ καλὸν ἀλλ' αἰσχρόν πως· τὸ γὰρ γλυκὺ ἔχει τὴν αἰσχροτήτητα, οἷον ἐν τῷ ψόφῳ· καὶ τὸ πρᾶον οὕτω καὶ τὸ ἡμερον· τὸ πρᾶ 20 τραχὺ, καὶ οἷον κατὰ τὸδε αἰσχρόν· τὸ ὀπνείν καὶ τὸ συμφθεῖ- ρεσθαι αἰσγρά καὶ ἄμφω· ἀλλὰ τὸ μὲν καλὸν κατὰ τὴν ἐκφώνησιν· οὐ γὰρ ἔχει συγκρούσεις συμφώνων ἢ φωνηέντων, ἵνα ἡ χασμωδία ἢ σκληρότης φανῇ· τὸ δὲ αἰσχρόν καὶ κατὰ τὴν ἐκφώνησιν καὶ κατὰ τὸ σημαινόμενον, ὥστε τὸ ἔχον τὸ αἰσχρόν κατὰ 25 δύο, αἰσχρότερον τοῦ κατὰ ἓν τι. ἀπὸ τῶν καλῶν αὕτη ἡ μεταφορὰ μετενήεκται³⁹. ὡς τὸ ρόδον ἡδὺ, καὶ τὸ κάλλος ἄρα καλόν. τῇ δυνάμει δὲ

ὡς λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,

οὕτω καὶ ὁ βασιλεὺς ἐχάρη τόνδε τὸν Πέρσην κατασχὼν, καὶ τῇ 30 βίᾳ τῶν χειρῶν ἄγων. ἔστι δὲ καὶ τὸ

ἀποβὰς εἰς Μυσίαν

ἀπρεπές· ἀνώτερον εἶρηται τοῦτο περὶ τοῦ Ἀχιλλέως· ἀπρεπές

³⁶ καὶ τὸ αἰσχος om.

³⁷ εἶποις.

³⁸ ἀρεῖς.

³⁹ μετενήεκται.

δέ ἐστι διὰ τὸ τὴν ἀπόβασιν γίνεσθαι τότε, ὅταν τις ἀπὸ τῆς νεῶς πρῶτον⁴⁰ ἐκβὰς πατήσῃ τηνικαῦτα εἰς τὸν αἰγιαλόν· ἡ δὲ Μυσία πορρωτάτη⁴¹ τῆς θαλάσσης ἐστίν.

C. 1, 9. “ Ἄλλ’ ὥσπερ ἐκ τῶν τετραμέτρων εἰς τὸ ἱαμβεῖον 5 μετέβησαν.” τοῦτο ἀνώτερον εἴρηται, ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ τροχαϊκοῖς ἐχρῶντο, ἃ λέγεται τετράμετρα, διὰ τὸ μέχρις ὀκτὼ ποδῶν βαίνειν, κατὰ διποδίαν μετρούμενα· ὧν τετραμέτρων ἀρετὴ ἐστὶ τὸ εἶναι τροχαϊκὸν τετράμετρον καταληκτικόν, ὅλον ἐστὶ παρὰ τῷ Ἑρμογένει παραμυθηθὲν, τὸ “ οὗτος ἀστράτευτος ἐάλω, 10 “ καὶ κέχρηται συμφορᾷ.” “ οὗτος ἀστρα,” διποδία τροχαϊκὴ ὡς ἐν μέτρον εἰλημμένη· “ τευτος ἐάλω,” ἑτέρα καὶ τοῦτο διποδία, ὡς ἐν καὶ αὐτὴ μέτρον, ἀπὸ τοῦ τροχαίου, καὶ ἀντὶ δακτύλου, ἡγουν ἀναπαίστου· οὗτος γὰρ καὶ ἀντιδάκτυλος λέγεται· “ καὶ κέχρηται.” ἑτέρα καὶ τοῦ τοδιποδία, ἀπὸ τροχαίου καὶ σπονδείου· 15 ἰδοὺ τὸ πᾶν τρίμετρον ἐστὶ τὸ “ οὗτος ἀστράτευτος ἐάλω καὶ “ κέχρηται.” τὸ δὲ “ συμφορᾷ,” ἑτέρα διποδία τάχα λειπομένη μιᾶς συλλαβῆς, ἀπὸ τροχαίου συνισταμένη καὶ μιᾶς συλλαβῆς τροχαίου, τῆς ῥα δηλαδὴ συλλαβῆς. διὰ τοῦτο καὶ καταληκτικὸν λέγεται τὸ ὅλον τετράμετρον τροχαϊκόν. εἰ δὲ εἶχε καὶ τὴν ἑτέραν 20 συλλαβὴν, ἐλέγετο ἂν τροχαϊκὸν τετράμετρον ἀκατάληκτον· ἀλλ’ ἀρετὴ τοῦ τελείου τροχαίου αὕτη ἐστὶ, τὸ εἶναι τροχαϊκὸν τετράμετρον καταληκτικόν· ὥσπερ καὶ τοῦ ἱάμβου ἀρετὴ, τὸ ἱαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον· ὡς τὸ,

ᾧ παντὸς ἔργου καὶ θεηγοῦ λόγου.

25 τρίμετρα γάρ εἰσι τὰ ἱαμβικά· οἷς καὶ οἱ νέοι ποιηταὶ χρῶνται, ὥς φασιν οἱ τὰ ἐξάμετρα ποιῶντες. ἐξάμετρον τὸ ἥρωικόν ἐστι· τοῦτο κατὰ διποδίαν μετρεῖται· ἀρετὴ δὲ καὶ τούτου, τὸ μὴ εἰς τέλειον ἥρωικόν καταλήγειν, ἀλλὰ ἥρωικὸν ἐξάμετρον καταληκτικόν· ὡς πάντα σχεδὸν τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου ἔχουσι. τὸ ἥρωικόν 30 ἐξάμετρον ἀκατάληκτον γίνεσθαι, σπάνιον ἐστίν· ὡς τὸ,

καὶ πῦξ ἀγαθὸν Πολυδύκεα.

C. 3, 1. Τὸ “ κατευορκήσαντες” τινές, οὕτω λέγουσι, τοὺς κατὰ τινος εὐορκήσαντας, ἧτοι ἀληθεύσαντας.

40 πρῶτος.

41 πορρωτάτω.

42 κατὰ διποδίαν μετρούμενα om.

C. 3, 2. Ἐν τῷ κατὰ τοῦδε τινος εἰπεῖν “ ἄθურμα τῇ ποιή-
“ σει,” ὅσον Θερσίτης.

C. 3, 3. “ Ἀντίμιμον” εἶπε, διότι τοῦ θυμικοῦ τὸ ἦθος καὶ ἡ
τοῦ σώματος ἐμφαίνει διάθεσις· εἰ γὰρ τις ἀνδρεῖος ἐστίν, ἀντι-
μιμεῖται καὶ ἡ ψυχὴ τὸ ἦθος τούτου. 5

C. 4, 3. Οἱ Σάμιοι ὡς ἔοικεν ὑπόφοροι ὄντες⁴² τῶν Ἀθηναίων
ἐλνποῦντο· εἰ καὶ πολλάκις εὐεργεσίας ἐκεῖθεν ἐλάμβανον.

C. 5, 4. “ Τύχοι γὰρ ἂν τις ἐν τοῖς ἀρτιασμοῖς” ἀρτιασμός
καὶ τὸ ἀρτιάζειν ἐστὶ τὸ δραξάμενον ἀστραγάλων ἢ τινῶν ἄλλων,
ἐξετάζειν τὸν συμπαίζοντα, πότερον ἀρτίους, ἢ περιττοὺς κατέχει· 10
οὕτω καὶ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Λύσιδος λέγει.

C. 5, 7. “ Καὶ τὸ Ἀντιμάχου χρήσιμον” τοῦτο εἰπὲ καὶ οὕτως
κατ’ ἐμέ· τὸ ἐξ ὧν μὴ ἔχει λέγειν τοιοῦτον ἐστίν, ἥτοι ἀφαιρεματι-
κῶς· ἢ ἐξ ἀναιρέσεως καὶ ἐκ τῶν στερήσεων λέγειν· ὅσον εἰ τις εἶπη⁴³
ἄλυρον⁴⁴ τὸ μέλος τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ τοῦ κώδωνος ἄχωρδον· 15
ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πάλιν εἶποι τις ἀπὸ τῆς στερήσεως τὴν λύραν
ἔχειν μέλος ἀσάλπιγκτον, καὶ ἀκώδωνον. πῶς δὲ τοῦτο εἶπης⁴⁵
ἐπὶ τοῦ Τευμησσοῦ· ὅσον τὸ ὀλίγος στερητικός ἐστι, καὶ ἐξ ὧν
οὐκ ἔχει· οὐ γὰρ πολὺς ἐστι. στερήσις οὖν τις δοκεῖ τοῦ πολλοῦ
τὸ ὀλίγος. 20

C. 7, 2. Γράφεται καὶ “ πότνια σύ” τὸ γὰρ πότνια μέγα
καὶ θαυμαστὸν καὶ θεῖον ὄνομα· τὸ δὲ “ σύ,” ἐφύβριστον καὶ
εὐτελὲς ἄγαν. διὰ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις ὁ Χριστὸς
λέγει· “ ὁ εἰπὼν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ρακὰ, ἔνοχος ἐσται τῇ γεένῃ”
τὸ γὰρ ὄνομα τοῦτο τὸ⁴⁶ ρακὰ, κατ’ ἐνίους τῶν ἐξηγητῶν, τὸ σὺ 25
δηλοῖ προσφώνημα μὴ καταδεχομένου ἂν⁴⁷ τῷ οἰκείῳ ὀνόματι
καλέσαι τὸν ἀδελφόν.

C. 7, 10. “ Ἐὰν οὖν τὰ μαλακὰ σκληρῶς” ἔνστασιν τινὰ
λύει· εἶπε γὰρ ἀνώτερον, ὅτι τὰ ὑβριστικά κατὰ τινος ῥήματα
ἀπάγγελλε καὶ ἰλαρῶς· εἴτα εἶπεν ἴσως ἂν τις, καὶ λοιπὸν ἄρα 30
γε καὶ τὰ μαλακὰ καὶ προσηνῇ ῥήματα ἀπαγγελῶ ἐναντίως·
ἥγουν τραχεῖα καὶ ὀργίλῳ⁴⁸ τῇ ἐκφωνήσῃ· λύει οὖν τὸν λόγον ὁ

⁴² τὰς ἀθην. Cod. 1869. ⁴³ εἶποι. ⁴⁴ ἄλυνον Cod. 1869. ⁴⁵ εἶποις.
⁴⁶ τῷ Cod. 1869. ⁴⁷ καὶ. ⁴⁸ ὀργίλῳ.

φιλόσοφος· οὐχί φησι· μελάγχολος γὰρ καὶ ἀνακόλουθος ὀφθήσῃ· παρακαλεῖ οὖν τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι τραχὺν, καὶ τὰ ὀνόματα ἢ τραχέα· εἰ δὲ τὰ ὀνόματα ἢ προσηνῇ, πολλῷ μᾶλλον καὶ προσ-
 ηνῶς ταῦτα ἐκφωνήσῃ⁴⁸.

- 5 C. 8, 4. Τρία εἶδη ὀρχήσεων· σίκινις ἢ ἱερά, ἢ χρῶνται ἐν τοῖς θειοῖς ναοῖς οἱ χειρονομοῦντες ἐρρωμένοι· πυρρίχῃ ἢ ἐνόπλιος, ἢ χρῶνται οἱ στρατιῶται κατὰ ξιφῶν καὶ μετὰ ξιφῶν κυβιστῶν-
 τες, καὶ οἱ ἐν ταῖς γαμηλίοις⁴⁹ παιδιαῖς παίζοντες μετὰ σπάθης·
 τρίτῃ ὁ κόρδαξ, ᾧ οἱ ἀγοραῖοι ὀρχησταὶ κέχρηται. ὁ τροχαῖος
 10 οὖν κορδακικώτερος τοῦ ἰάμβου ἐστίν, ἥγουν εὐκίνητότερος, ὡς ἀρχόμενος ἀπὸ μακρᾶς.

- “Λείπεται δὴ παιάν” ὃ εἰσὶν οἱ παιᾶνες ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῆς μακρᾶς παρωνομασμένοι· πρῶτος ὁ ἔχων τὴν πρώτην μακρὰν, καὶ τὰς λοιπὰς τρεῖς βραχείας· δεύτερος ὁ ἔχων τὴν δευτέραν μακρὰν,
 15 τὴν δὲ πρώτην καὶ τὰς τελευταίας δύο βραχείας· τρίτος ὁ ἔχων τὴν τρίτην μακρὰν, τὰς δὲ πρὸ αὐτῆς δύο καὶ τὴν τελευταίαν βραχείας· τέταρτος, ὁ ἔχων τὴν τετάρτην μακρὰν, τὰς δὲ πρὸ αὐτῆς τρεῖς βραχείας· ὡς Στησίχορος· Ὀνήσιμος· Φιλόδημος·
 Ἐπιγένης· ἔστι δὲ τρίτος ὁ παιάν· πρῶτος γὰρ ὁ ἡρῶς· δεύτερος,
 20 ὁ τροχαῖος· ὃν ἐχόμενος, ἥτοι ἐφεξῆς κείμενος, ὁ παιάν· ὃς πεντά-
 χρονος ἐστίν, ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ θεωρούμενος· ὡς τρία γὰρ πρὸς δύο ἐστίν· ὡς αἱ γὰρ βραχεῖαι τοῦ πρώτου παιᾶνος πρὸς τὴν πρώτην τὴν μακρὰν ἢ χρόνων ἐστίν, ἐκείνων δὲ τῶν δύο, ὁ μὲν ἡρῶς ἐστίν ἐν⁵⁰, ἥγουν ἴσον πρὸς ἴσον· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι συλλαβαὶ
 25 τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσιν, ὃν καὶ ἡ πρώτη, ἡ δύο χρόνων οὔσα· τε-
 τράχρονος γὰρ ὁ ἡρῶς· δύο πρὸς δύο, ἴσον πρὸς ἴσον. ὃ ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν “ἐν πρὸς ἐν.” ὁ δὲ τροχαῖος ἐστίν ἐν λόγῳ διπλα-
 σίφ· αἱ δύο γὰρ χρόνοι πρὸς ἓνα χρόνον ἔχεται δὲ τῶν λόγων τού-
 των ὁ ἡμιόλιος· ἥγουν ὁ παιάν ἔχει παρ’ ἑαυτῷ καὶ τοὺς δύο τού-
 30 τους λόγους ὑπὺν ἥγουν τὴν ἰσότητα, ἣν ἀνώτερον⁵¹ εἶπεν “ἐν
 “πρὸς ἐν.” ἥτις ἐστὶ τοῦ ἡρώου. δύο γὰρ πρὸς δύο· ἀλλὰ καὶ τὸν διπλάσιον, ἣν ἀνώτερον εἶπε δύο πρὸς ἐν· ὅς ἐστι τοῦ τροχαίου· ἢ

⁴⁸ ἐκφωνήσεις.⁴⁹ γαμηλίας.⁵⁰ ἐν πρὸς ἐν.⁵¹ ἀνώτερον.

μὲν γὰρ μακρὰ καὶ αἱ τρεῖς βραχεῖαι παιάν· ἡ δὲ μακρὰ καὶ αἱ δύο βραχεῖαι ἡρῶς· ἡ δὲ μακρὰ καὶ ἡ βραχεῖα ὁ τροχαῖος· αἱ δὲ τρεῖς βραχεῖαι μόναι χορεῖος· τοσαῦτα μέτρα ὁ παιὰν περιέχει· “δαλυγενές” πρῶτος παιάν· “ἡ τε Λυκί” πρῶτος παιάν· “αν καί.” σπονδεῖος· “χρυσεοκό.” παιάν· “μα ἔκατε,” παιάν.⁵ “παῖ Διός.” δάκτυλος. ἑξάπους ὁ στίχος· εἰς τε τὴν Ἀρτεμιν, ἡ καὶ τὴν Λυκίαν ἔχει ὁ ὕμνος, εἰς τε τὸν Ἀπόλλων· “μετὰ δὲ γὰρ.” τέταρτος παιάν· “ὑδατα τ’ ὦ” δ παιάν· “κεανὸν ἡ.” τέταρτος παιάν· “φάνισε νύξ.” καὶ τοῦτο ὁμοίως.

C. 9, 1. “Εἰρομένη λέξις ἡ τῷ συνδέσμῳ μία.” σύνδεσμος λέ- 10 γεται, ὡς καὶ ὅπισθεν ἔμαθες, καὶ ἡ ἀπόδοσις· ἥτις εἰ μὴ αὐτόθεν ῥηθείη, ἀλλὰ μακρόθεν. καὶ ἀναβολὴ λέγεται, καὶ παρὰ τοῖς διθυράμβοις δῆλον τὸ ὄνομα. τότε γὰρ τελειοῦται ἡ Ἑλληνίζουσα φράσις, ὅταν ἡ ἀπόδοσις τεθῇ· ὡς τὸ “Ἡροδότου Θουρίου.” μέχρι τούτου ὁ λόγος⁵² ἔτι ἀτελής· εἰ δὲ προστεθείη καὶ τὸ, “ἡδ’ 15 “ἱστορίας ἀποδείξεις,” γέγονέ τε τῷ λόγῳ συνδέσμῳ⁵³ καὶ ἐνοείδεια. τοιοῦτον καὶ τὸ, “ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθείην πάντα πράτ- “των,” καὶ τὰ ἑξῆς· ἡ γὰρ πρότασις καὶ ἡ ἀπόδοσις ὡς ἔν τε γίνεται. λέγονται δὲ, τὰ τοιαῦτα, ἀναβολαί· ἡ δίοτι ἀναβάλλεται καὶ ὁ λέγων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκροατής· ὁ μὲν καὶ ἔτι τὴν ἀπόδοσιν⁵⁴, 20 ὁ δὲ τὴν τοῦ λείποντος ἀκουσιν.

Στροφὴ καὶ ἀντίστροφος καὶ ἐπωδὸς παρὰ τοῖς λυρικοῖς⁵⁵ λέγεται· ὀφείλει οὖν ἡ ἀντίστροφος, ἡ ἐλάττων εἶναι τῆς στροφῆς, ἡ συντομωτέρα· οὕτω καὶ ὁ Ἑρμογένης, περὶ κώλων λέγων εἴρηκε. “μετὰ δὲ γὰρ ὑδατα τ’ ὦ” ἐν ἀρχῇ γὰρ ἦν “ἔρεβε⁵⁶ χάος,” καὶ 25 ὡς ὁ θεολόγος Μωσῆς φησιν· “ὅτι ἐγένετο ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ “μετὰ τῶν ὑδάτων, καὶ σκότος ἦν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου” ὁ δηλοῖ ὁ Ὀρφεὺς οἶμαι ἐνταῦθα νύκτα.

C. 9, 2. “Ἔστι δὲ ἡ εἰρημένη λέξις,” φησιν, “ἀηδὴς διὰ τὸ ἄπειρον”· δίοτι οὐκ ἔχει τὸ πέρας αὐτῆς τηνικαῦτα, ἥτοι τὴν 30 ἀπόδοσιν.

⁵² ἄλλογος Cod. 1869.
⁵⁶ ἔρεβος.

⁵³ σύνδεσμος.

⁵⁴ ἀκρίσιν.

⁵⁵ Om.

C. 9, 5. Ἀφελὴς λέγεται περίοδος, ἡ μονόκωλος. ὥς ἡ παρὰ τῷ Δημοσθένει· “εἴτα οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μὴδ’ ἂ πάθοιτ’ ἂν εἰ
 “δύναιτ’⁵⁷ ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε.”
 ἡ δέ ἐστι περίοδος ἐν κώλῳ· οἶον ἡ δίκωλος, ἡ τρίκωλος, ἡ τε-
 5 τράκωλος· καὶ περαιτέρω ἑτέρα οὐκ ἔστιν· ἥτις ὀφείλει εἶναι τε-
 τελειωμένη, τῇ τε προτάσει δηλαδὴ καὶ τῇ ἀποδόσει. καὶ διηρη-
 μένη, φησὶν, κατὰ τε τὴν πρότασιν, κατὰ τε τὴν ἀπόδοσιν· καὶ
 εὐανάπνευστος διὰ τὸ σύντομον ἀμφοῖν· οὐδὲ γὰρ σχοινοτενής
 ἐστιν. οὐκ ὀφείλει δὲ διαιρεῖσθαι διὰ τῆς σῆς ἐν τῷ ἄσθματι
 10 στενοχωρίας, ἀλλὰ τῷ πράγματι καὶ τῇ ἀληθείᾳ αὐτῇ· ὅποια ἡ
 σύντομος περίοδος.

ἡ δὲ μακρὰ ἀναβολὴ τῷ ποιητῇ κακίστη·

αὕτη ἡ ἀντιπαρῳδῆσις τοῦ Ἡσιοδείου στίχου ἐστὶ τὸ σκῶμμα⁵⁸
 τοῦ Χίου· ἀρμόττει δὲ τὸ τοιοῦτον σκῶμμα⁵⁹ καὶ εἰς τὴν μακρο-
 15 κωλίαν λέγειν· ἡ δὲ μακροκωλία τῷ ποιήσαντι κακίστη.

“Ἐθαύμασα πολλάκις” φησὶν ἐν τῷ προοιμίῳ ὁ Ἰσοκράτης τοῦ
 πανηγυρικοῦ, “τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόντων, καὶ τοὺς γυμνι-
 “κοὺς ἀγῶνας καταστησάντων” ὅτι τὰς μὲν τῶν σωματῶν εὐεξίας,
 “οὕτω μεγάλων δωρεῶν ἡξιώσαν” τοῖς δὲ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδία
 20 “πονήσασι, τούτοις οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν, ἡ⁶⁰ τοῖς προγόνοις
 “ἡμῶν ἐκείνοις.” Καὶ γὰρ ἐναντίον ἡ ὑπομονὴ ἡ ἐν οἴκῳ, ἡ ἀκο-
 λούθησις ἡ εἰς πόλεμον, καὶ τὸ ἱκανόν * * ὀλίγον γὰρ τῷ πλεί-
 ονι τῆς περιουσίας. πάλιν ἦν ὅμοιον καὶ τοῦτο· “ὥστε καὶ τοὺς
 “χρημάτων δεομένους ὤνησαν” ἤγουν τοὺς πτωχοὺς ἀκολουθῆ-
 25 σαντας εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς μὴ ἀναγκασθέντας ἀκολουθῆσαι,
 ὤνησαν, ἐάσαντι⁶¹ αὐτοὺς οἴκοι ἀπολαύειν τῶν χρημάτων· “οἱ μὲν,
 “οὖν ἐκτήσαντο” οἱ δὲ, ἀπῆλυσαν” κτῆσις δὲ ἐναντίον τῇ ἀπολαύ-
 σει· εἴπερ ἡ μὲν τοῖς πένησι προσεγένετο, τοῖς δὲ πλουσίοις ἡ
 ἀπόλαυσις· καὶ ταῦτα δὲ ἀπὸ τοῦ πανηγυρικοῦ Ἰσοκράτους. ἐν
 30 τῷ αὐτῷ λογῷ φησὶν ὁ Ἰσοκράτης. “ὁρῶσα περὶ μὲν τὰς ἄλλας
 “πράξεις ἡ πόλις ἡμῶν οὕτω ταραχώδεις οὔσας τὰς τύχας,

57 δυνατ’ Cod. 1869.

58 σκῶμα.

59 σκῶμα.

60 ἤγουν.

61 ἐάσαντες.

“ ὥστε πολλάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν, καὶ τοὺς
 “ ἀνοήτους κατορθοῦν” καὶ τὰ ἐξῆς· ἐνταῦθα τὸ ἐναντίον ἐδόθη
 τῷ ἐναντίῳ· καὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ· τὸ τοὺς φρονίμους γὰρ
 ἀτυχεῖν⁶², ἐναντία τὰ δύο, καὶ τὸ τοὺς ἄφρονas κατορθοῦν, ἐναντία
 τὰ δύο· τὰ δὲ προλαβόντα παραδείγματα οὐχὶ τοιαῦτα· ἀλλὰ 5
 δυσὶν ἐναντίοις τὸ αὐτὸ καὶ ἐν ἐπέξευκται. ἀμφοτέρους γὰρ ᾤνη-
 σαν, καὶ τοὺς πένητας καὶ τοὺς πλουσίους· ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ λόγου
 καὶ τὸ, “ τῆς ἡπείρου, ἀλλὰ καὶ τῆς θαλάσσης παρὰ πάντων Ἑλ-
 “ λήνων ἔλαβον τὴν ἀρχὴν οἱ ἡμῶν⁶³ πρόγονοι,” δυσὶν ἐναντίοις
 κώλοις, ἐν τι ἀποδέδοται ἡ ἀρχή· ἐναντίον γὰρ ἡπειρος καὶ θά- 10
 λασσα· καὶ τὸ, εὐθύς, καὶ τὸ, οὐκ εὐθύς, ἡγουν τὸ οὐ πολὺ ὕστε-
 ρον. καὶ πάλιν “ ὁ Ξέρξης ἔκδοξος ἐγένετο, πεξεύσας διὰ τῆς
 “ ὑγρᾶς, καὶ πλεύσας διὰ τῆς ξηρᾶς” δυσὶν ἐναντίοις κώλοις, τὸ
 αὐτὸ καὶ ἐν ἀπεδόθη, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦτο λόγου· “ φύσει
 “ γὰρ ὄντες πολῖται οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, νόμῳ τοῦ ὑπὲρ τῶν 15
 “ Ἑλλήνων πολέμου, ἔξω τῶν ὀρίων τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευον,
 “ σφαττόμενοι καὶ προκινδυνεύοντες,” καὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
 λόγου· τὰ δύο κῶλα⁶⁴ ἐναντία, τὸ πολίτας εἶναι καὶ ἔχοντας ἐξ-
 ουσίαν, καὶ τὸ ἐξορίζεσθαι παρ’ ἐαυτῶν. φησὶ γὰρ ἀνώτερον ὁ
 Ἰσοκράτης, “ ἔτι δὲ κοινῆς τῆς πατρίδος οὔσης, τοὺς μὲν τυραν- 20
 “ νεῖν, τοὺς δὲ μετοικεῖν,” εἴτα τὸ προειρημένον ἐπέθηκεν. ἐναντίον
 δὲ φύσις καὶ νόμος· ἀπόδοσις δὲ ἄλλη καὶ ἄλλη, ὡς οἶμαι· οἱ μὲν
 γὰρ ἀποικοῦντες καὶ ἐξορίζοντες ἑαυτοὺς, ἦσαν θαυμαστοὶ καὶ
 γενναῖοι, οἱ δὲ ἀπομενοῦντες⁶⁵, ἡ καὶ τυρανοῦντες, κακοί. οἱ μὲν
 γὰρ κακῶς αὐτῶν ἀπώλοντο. ἀπὸ ἄλλου χωρίου τοῦτο. ἐναντίοις 25
 κώλοις μία ἀπόδοσις, ἡ δυστυχία, καὶ ἰδίᾳ μὲν τοῖς βαρβάροις·
 καὶ γὰρ φησιν “ αἰσχροὺς μὲν, ἰδίᾳ τοῖς βαρβάροις, οἰκέταις ἀξι-
 “ οῦν χρῆσθαι” δημοσίᾳ δὲ τοσούτους τῶν συμμάχων περιορᾶν
 “ αὐτοῖς δουλεύοντας.” ἀπὸ τοῦ Παναγυρικοῦ καὶ τοῦτο λόγου.
 ἄτοπον φησὶν ἡμᾶς⁶⁶ ἔχειν οἰκέτας βαρβάρους, παρορᾶν δὲ πολ- 30
 λούς τῶν συμμάχων ἡμῖν Ἑλλήνων, δούλους εἶναι τῶν βαρβάρων.
 ἄξιον οὖν πολεμεῖν ἡμᾶς τοῖς Πέρσαις, τοῖς δουλαγωγούσι τοὺς

63 ἡμῶν.

64 κῶλου, τὰ δύο.

65 ἐναπομένοντες.

66 ἡμᾶς μὲν.

Ἑλληνας· ἐναντία οὖν ἐνταῦθα τὸ ἰδίᾳ⁶⁷ τὸ κοινῇ, τὸ βαρβάρους τὸ Ἑλληνας.

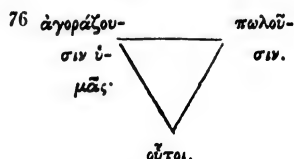
Ὡσπερ ὁ Λασθένης ῥήτωρ ἦν, ἀλλὰ καὶ προδότης Ὀλυνθίων εἰς Φίλιππον, καὶ ὅτι μύλαι Θηβῶν οὕτω φέρε εἰπεῖν καὶ ὁ Πειθόλαος, καὶ ὁ Λυκόφρων τινῶν Ἑλληνίδων πόλεων ὑποφόρων ταῖς Ἀθήναις⁶⁸. ὄντες οὖν ἐν ταύταις ταῖς πόλεσιν ἐπώλουν τοὺς ἐγχωρίους διὰ προδοσίας τοῖς ἐχθροῖς τῶν πόλεων. εἴτα οἱ πολέμιοι τοὺς πολίτας ὡς φίλοι ἀπατῶντες, ἐχειροῦντο καὶ ἡχμαλώτιζον. ἀπέστελλον οὖν τοὺς ἀλόντας οἱ πολέμιοι πρὸς τὴν μητρόπολιν τὰς Ἀθήνας, ἵνα ἀγορασθεῖεν⁶⁹. πάλιν οὖν ἐρχόμενοι εἰς Ἀθήνας οἱ προδόται ἐκεῖνοι, τὰ λήϊα ἡγόραζον, ἐκείνους δηλαδὴ⁷⁰ τοὺς αἰχμαλώτους. ἵνα καὶ πάλιν πλείω παρ' ἐκείνων κερδήσωσι. τίς οὖν ἐν δικαστηρίῳ παρὰ Ἀθηναίοις ὄρων τὰ δρώμενα, εἶπεν, ὅτι οἱ ῥήτορες οὗτοι καὶ πωλοῦσιν ἡμᾶς οἴκοι καθήμενοι, καὶ εἰς ἡμᾶς⁷¹ νῦν ἐλθόντες, πάλιν ἀγοράζουσιν ἡμᾶς· καὶ ὅτι ἔοικε συλλογισμῷ. ὥσπερ γὰρ ὁ ἔλεγχος τὸ ἀντικειμενον συνάγει τῷ συμπεράσματι, οὕτω καὶ ὁ παρὼν συλλογισμὸς ὥσπερ ἐν τρίτῳ σχήματι· οὗτοι πωλοῦσιν ἡμᾶς⁷², οὗτοι ἀγοράζουσιν ἡμᾶς⁷³. ἅμα οὖν οἱ πωλοῦντες ἡμᾶς⁷⁴ ἀγοράζουσιν ἡμᾶς⁷⁵· καὶ οἱ ἀγοράζοντες⁷⁶ ἡμᾶς⁷⁷, ἅμα καὶ πωλοῦσιν ἡμᾶς⁷⁸.

C. 9, 9. Πάρισον ἐστὶν ἐὰν ἴσα τὰ κῶλα, οἷον τὸ Δημοσθενικόν· “τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα,” ἐννεασύλλαβον· “ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι,” καὶ τοῦτο ἐννεασύλλαβον. “τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι,” καὶ τοῦτο ὡσαύτως· εἴτα κομμάτιον, “παρὰ νόμων γράφῃ⁷⁹” παρόμοιον· 25 δὲ, ἐὰν ἔχῃ ὁμοιότητα κατὰ τὰς ἀρχάς, ἢ ὁμοιοτέλευτα ᾗ. κατ' ἀρχὰς μὲν, οἷον, “προσέκει προθύμως.” καὶ τὸ παρὰ Πλάτωνι

67 καὶ τὸ.
ἐξωνήσονται.
73 ἡμᾶς.

68 τοῖς Ἀθηναίοις.
70 δηλαδὴ om. Cod. 1869.
74 ἡμᾶς.

69 πόλιν τῶν Ἀθηναίων ἢ αὐτοὺς
71 ἡμᾶς.
72 ἡμᾶς.



77 ἡμᾶς.

78 ἡμᾶς.

79 γράφῃ (sic.)

ἀπὸ τοῦ Συμποσίου· “ Πανσανίου παυσαμένου.” πρὸ μὲν γὰρ τοῦ Πανσανίου ἔλεγεν ὁ Φαῖδρος, μετὰ δὲ Πανσανίαν, Ἀριστοῦδης ἐπιλέγει· ὁ δὲ λόγος τούτοις περὶ ἔρωτος ἦν.

Εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης, “ ἐὰν ὅμοια τὰ ἔσχατα,” ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἀρχὴ ἔσχατον λέγεται καὶ τὸ τέλος, ὅρα⁸⁰ σημειοῦται πάλιν 5 περὶ ἀμφοῖν.

“ Καὶ ἀρχὴ μὲν τὰ ὀνόματα” ἢ ταῦτα τῇ ψοφήσει, ὡς τὸ ἀργόν, καὶ τὸ ἀγρόν. ἢ ταυτὰ καὶ πάντη, ὡς τὸ “ Χριστὸς γεν-
“ νᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· Χριστὸς
“ ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε.” ἰδοὺ, Χριστὸς, Χριστός, Χριστός· ἃ ὁ 10
Ἑρμογένης καὶ ἐπαναφορὰς λέγει. ἐν δὲ τῷ τέλει αἱ ἔσχαται συλλαβαὶ εἰσὶν ὅμοιαι, ὡς τὸ δοξάσατε, ἀπαντήσατε· καὶ τὸ,
“ τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἶεται δεῖν, καὶ δίκην ὑπὲρ αὐτοῦ λαβεῖν,
“ τοῦτο καὶ γὰρ πειράσομαι ποιεῖν” καὶ τὸ “ τετοκέναι, γεγονέναι.”
“ φροντίσιν, ἐλπίσιν.” ἢ ἡ πτώσις τοῦ αὐτοῦ, ὡς τὸ “ χαλκοῦς” 15
καὶ τὸ “ χαλκοῦ,” τὸ γὰρ χαλκοῦ πτώσις⁸¹.

⁸⁰ Om.

⁸¹ πτώσις ἐστὶ τοῦ χαλκοῦς.

ΕΚΛΟΓΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

Inter varia excerpta physici plerumque generis quæ huc conguessi e codicibus Paris. his parecholis Joannis Lydi de mensibus locum dedi, quia Codex in quo insunt, nunquam, ut opinor, adhibitus fuit, et 5 lectiones quasdam notabiles visus est exhibere. Minor est epitome, ut bene Hasius monuit (Præf. ad Jo. Lyd. p. xli.), nec a Vaticano Cod. multum dissimilis.

Ἰωάννου Λαοῦ.

10 **Ο**ΤΙ κὰν τὰλλα τις ἢ δικαιοτάτος, πρὸς γε τὸ βασιλείαν λαβεῖν, οὐκ ἂν ὀκνήσειεν ἀδικεῖν.

“Οτι Ἐρυλον τὸν περὶ Ἰταλίαν ὃν κατασχὼν Εὐανδρος ὁ τῆς μαντικῆς καὶ Καρμέντης υἱός, ἔχε τὴν χώραν, τρίψυχον γενέσθαι ὁ μῦθος αἰνίττεται φιλοσεφώτατος· τριπλᾶς γὰρ ἔχειν τὴν ψυχὴν δυνάμεις ὁ ἐν Φαιδῶνι Σωκράτης παραδίδωσιν· ἡνίοχον μὲν τὸν 15 νοῦν, ἵππους δὲ τὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις. ταύτη καὶ χαλινῶσαι τὴν ψυχὴν θεσπίζει τὰ λόγια.

Χρὴ δὲ χαλινῶσαι ψυχὴν βροτὸν ὄντα νοητὸν,
ᾧφρα μὴ ἐγκύρῃ χθονὶ δυσμύρῃ, ἀλλὰ σωθῇ.

τῆς γὰρ τῶν ὅλων φύσεως ἐξ ἐναντίων δυνάμεων τυγχανούσης, 20 ἀνάγκη καὶ τῇ διὰ πάντων κεχωρηκυῖα ψυχῇ τὰς ἐναντίας ἐφαρμόξειν ἀρχάς. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογικόν, ἐκ τῆς μονάδος, τουτέστι τοῦ νοῦ· τὸ δὲ θυμικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν, ἐκ τῆς δυάδος· οἷον τῆς ὕλης ἐστί· κὰν εἰ τὸ λόγιον ὅλην τὴν ψυχὴν τριάδα θεῖαν παραδίδωσι· φησὶ γὰρ ὁ αὐτὸς

25 ψυχᾶν ψινθῆρα δυσὶ κεράσας¹ ὁμονοίας,
νῷ καὶ νεύματι θείῳ, ἐφ’ οἷς τρίτον ἀγνὸν ἔρωτα,
συνδετικὸν πάντων ἐπιβήτορα σεμνὸν ἔθηκεν.

“Οτι Εὐριπος² ὠνομάσθη ἡ μέσος τοῦ ἵπποδρόμου κρηπὶς, ἐκ τοῦ θαλαττίου Εὐρίπου, καὶ τῆς ἐπτάκις αὐτοῦ διαυλοδρομίας· οὕτω 30 γὰρ ἐπ’ ἐκείνου φασὶ συμβαίνειν. καὶ πυραμὶς δὲ ἐστὶν ἐν μέσῳ τῷ σταδίῳ. Ἡ δὲ πυραμὶς ἡλίου, ἐπεὶ ἄσκιος ὁ τοιοῦτος βωμός.

¹ κερᾶσας Cod.

² εὐριπος Cod.

πάντων γὰρ τῶν οὐρανίων φωσφόρων σωματῶν σκιάς ἀποτελούντων, αὐτὸς μόνος ἔξω ταύτης ἐστὶ, καὶ ἄνωθεν μὲν τῆς πυραμίδος ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, βωμοὶ τρεῖς, Κρόνου, Διὸς, Ἄρεως· κάτωθεν δὲ Ἀφροδίτης, Ἑρμοῦ καὶ σελήνης· οὐ πλέον δὲ τῶν ἑπτὰ κύκλων, ἦτοι σταδίων περὶ τὴν πυραμίδα, ἣν νῦν ὀβελὸν καλοῦσι, διεπληκτίζοντο 5 οἱ ἀγωνισταί· διὰ τὸ τοσούτους εἶναι τοὺς τῶν πλανήτων πόλους¹, οὓς Χαλδαῖις στερεώματα καλοῦσιν, ἄνευ τοῦ σεληνιακοῦ, διὰ τὸ μέχρις αὐτοῦ διήκειν τὸ τοῦ παντὸς ὑλικοῦ σκύβαλον. τέσσαρα δὲ καὶ εἴκοσι βραβεΐας τὸν πάντα συνετέλουν ἀγῶνα διὰ τὸν ἐν πυραμίδι λόγον· δυοκαίδεκα δὲ γωνίας ἢ πυραμῖς ἐπιδέχεται, 10 τουτέστι στερεὰς τέσσαρας· ὧν ἑκάστη ἐκ τριῶν. δις δὲ τὸν δώδεκα ἀριθμὸν εἰς δύο τέμνυντες τὸν τῆς ἡμέρας καιρὸν, ἔτι καὶ νῦν τελοῦσι· καὶ ἄλλως δὲ πῶς ἢ πυραμῖς, ἀρμοδία ἐστὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις. Νεμέσεως γὰρ εἶναι νομίζεται.

Ὅτι ἡ ὥρα τῆς Ῥώμης, ὅτε Ῥώμυλος ταύτην ἤρξατο κτίζειν, 15 ἐστὶν ὥρα δευτέρα πρὸ τρίτης, ὡς Ταρρύντιος ὁ μαθηματικὸς κατεστήριξε. Διὸς μὲν ἰχθύσι, Κρόνου δὲ καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ σκορπίῳ, ἡλίου δὲ ταύρῳ, καὶ σελήνης ζυγῷ.

Ὅτι Ῥωμύλου δέκα μηνῶν τὸν ἐνιαυτὸν τάξαντος, διὰ τὸ τέλειον εἶναι τὸν δέκα, ὁ Πομπήλιος² Νουμᾶς, ἐφ' οὗ Πυθαγόρας ἦν, δυο- 20 καίδεκα μηνὶ τοῦτον ἀριθμεῖσθαι διώρισε κατὰ τὸν ἐν Φαίδρῳ Σωκράτην, ὅς φησι, τὰς τῶν ὄλων τάξεις τῇ δωδεκάδι περιελήφθαι. Ἐπὶ τὸ πᾶν γὰρ ὁ θεὸς τῷ ἀριθμῷ τούτῳ κατεχρήσατο, διαζωγραφῶν αὐτὸ, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων· οἰκεῖον γὰρ τὸ σχῆμα τοῦτο τῇ τοῦ παντὸς ἰδέᾳ· καὶ γὰρ κυκλικὸν, ἐπεὶ καὶ θαυμαστή 25 ἐστὶν ἡ τῆς δωδεκάδος φύσις· διὰ τε τᾶλλα, καὶ ἐπειδὴ συνέστηκεν ἐκ τοῦ στοιχειωδεστάτου καὶ πρεσβυτάτου τῶν ἐν οὐσίαις εἰδῶν παραλαμβανομένων, ὡς φασιν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ὀρθογωνίου τριγώνου· αἱ γὰρ τοῦδε πλευραὶ, ἐκ τριῶν οὖσαι καὶ τετάρων καὶ πέντε, συμπληροῦσιν ἀριθμὸν τὸν δώδεκα τοῦ ζωοφόρου 30 κύκλου τὸ παράδειγμα· καὶ ἐκδιπλασιασθείσης δὲ ἑξαδὸς τῆς γυνιμωτάτης ἐστὶν ἀρχὴ τελειότητος, ἐκ τῶν ἰδίων συμπληρουμένη μερῶν.

Ὅτι οἱ μὲν ἀρχαῖοι ξύλοις καὶ φλοιοῖς καὶ φιλυρίνοις πίναξι, πρὸς γραφὴν ἐκέχρητο· χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ Πτολεμαῖος, συμβου-

¹ πόλους Cod.

² πομπήλιος Cod.

λεύοντος αὐτῷ Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀσπασσθαι προστασίαν, πρῶτος χάρτην ἀποστείλας τὴν Ῥώμην ἐξένισεν. ἀντευδοκιμεῖται δὲ ὅμως πρὸς τοῦ Περγαμηνοῦ Ἀττάλου, Κράτητος τοῦ γραμματικοῦ ἡγησαμένου τῆς σπουδῆς, πρὸς ἔριν
 5 Ἀριστάρχου τοῦ ἀντιτέχνου αὐτοῦ. Δέρματα γὰρ τὰ ἐκ προβάτων ἀποξέσας εἰς λεπτὸν, ἔστειλε τοῖς Ῥωμαίοις τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῖς μέμβρανα. εἰς μνήμην δὲ τοῦ ἀποστείλαντος, ἔτι καὶ νῦν Ῥωμαῖοι τὰ μέμβρανα περγαμηνὰ καλοῦσιν.

Ὅτι ἡ φυσικὴ ἡμέρα, ἀπὸ τῶν ἡλίου ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν
 10 ἀπολαμβάνεται, ἀλλ' οὐ παρὰ πᾶσιν οὕτως. Βαβυλώνιοι μὲν γὰρ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἕως αὐτῶν λαμβάνουσιν νυκτὸς οὐδόλως μνήμην ποιούμενοι, ὅα μὴ καθ' ὑπόστασιν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ συμβεβηκὸς γινομένης. Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ ἐσπέρας τὴν ἐπιφοιτῶσαν συναριθμοῦντες ἡμέραν, ἕως αὖθις ἐσπέρας διὰ τὸ πρὸ τῆς
 15 τοῦδε τοῦ παντὸς διακοσμῆσεως, σκότον ὑποτίθεσθαι τοὺς κοσμογράφους· νύκτα τὲ πάντων μητέρα νομίζειν· ὅθεν οἱ μυθικοὶ, ἀπὸ Λητοῦς τεχθῆναι Ἄρτεμιν ποιοῦσι καὶ Ἀπόλλωνα· καὶ πρώτην Ἄρτεμιν. εἴη δ' ἂν Λητὼ, ἡ νύξ· καὶ γὰρ λήθη κατ' αὐτὴν καὶ ὕπνος ἐπιγίνεται τῇν οἰοῖται ἀερότεμιν σελήνην. οἷ γε μὴν Οὐμβροὶ ἔθνος
 20 Ἰταλικόν, ἀπὸ μεσημβρίας τὴν ἡμέραν ἔλαβον, ὥσπερ καὶ οἱ ἀστρολόγοι ἐπὶ ταῖς γενέσεσιν.

Ὅτι οἱ περὶ Ζωροάστρην καὶ Ὑστάσπην Χαλδαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι, ἀπ' ἀριθμοῦ τῶν πλαγῆτων ἐν ἐβδομαδί τὰς ἡμέρας ἀνέλαβον καὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν μίαν, ὥς καὶ οἱ Πυθαγόρειοι
 25 καλοῦσιν, ἐκ τῆς μονάδος, ὅτι μόνη καὶ ἀκοινωνήτος ταῖς ἄλλαις. πρώτη γὰρ ἡ τῶν μετ' αὐτὴν πρωτεύουσα· ἡ δὲ μονὰς ἀμερὴς καὶ ἀμετάβολος καὶ αὐτοκίνητος· καὶ ὡσαύτως ὑπάρχουσα, δικαίως ἂν αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐπέχοι τοῦ νοῦ· ὅπερ ἐστὶν ἀγαθόν τε καὶ περιττόν, ἴσον τε καὶ πεπερασμένον καὶ φῶς καὶ εὐδὴ καὶ μόνιμον,
 30 ἄρρεν τε καὶ δεξιόν. Νοῦς γάρ ἐστι, φησὶν ὁ μυστικὸς λόγος, οὐσιώδης, ὁ ἅπαξ ἐπέκεινα μένων ἐν τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ, καὶ πρὸς ἑαυτὸν συνεστραμμένος, ἐστὼς τε καὶ μένων. Ἀναφέρεται δὲ ἡ μονὰς εἰς Ἀπόλλωνα, τουτέστιν εἰς τὸν ἕνα ἥλιον, ὃς Ἀπόλλων λέγεται, διὰ τὸ ἅπθων εἶναι τῶν πολλῶν. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ αὐτὸν
 35 σόλεμ ἦτοι μόνον λέγουσι· καὶ Πυθαγόρας τὴν μονάδα ὑπεριονίδα

καλεῖ, διὰ τὸ πάντων ὑπερεῖναι τῇ οὐσίᾳ, ὡς καὶ ὁ νοητὸς ἥλιος ὑπὲρ τὰ ὄντα ἔχων τὸ εἶναι, Ὑπεριονίδης κέκληται· ἀλλὰ μὴν καὶ ἀκάμας· κάματος γὰρ ἐν τοῖς συνθέτοις· ἡ δὲ μονὰς ἀπλῇ καὶ ἄρρην, ὅτι δὴ γονιμωτάτη, καὶ τῶν μετ' αὐτὴν αἰτία. διαφέρει δὲ μονὰς ἐνός, ὡς ἀρχέτυπον εἰκόνας, καὶ παραδείγματος μίμημα· ὁ 5 δὲ ἥλιος θερμαίνει τε ἅμα καὶ ἡρέμα ξηραίνει τὰ σώματα. Τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν τῇ σελήνῃ ἀνέγραψαν ὑγμαινούσῃ ἅμα καὶ μετρίως θερμαινούσῃ, τουτέστι τῇ τῆς ὕλης ἐφόρῳ, ὅθεν καὶ Ἄρτεμις, ἀπ' ἀρτίου καὶ ὕλικου· τὸ γὰρ ἄρτιον μέσον ὄν, διασπᾶται, διαιρούμενον τοῦ ἐνός· μόνος δὲ ἀδιαίρετος καὶ περιττός. ὁ μὲν γὰρ 10 ἄρρην ἀριθμὸς τετράγωνος· αὐγὴ δὲ φῶς ἐξ ἰσότητος πλευρῶν συνεστῶς· ὁ δὲ θῆλυς ἐτερομήκης· νύκτα δὲ σκότον ἔχων διὰ τὴν ἀνισότητα. ὁ δὲ ἐτερομήκης τὴν μὲν ἐλάττονα πλευρὰν, ἐλάττονα ἔχει ἐνί· τὴν δὲ μείζω περιττοτέραν ἐνί· ὥστε ὁ δύο ἀριθμὸς, οὐ καθαρὸς· πρῶτον μὲν ὅτι κενὸς ἐστὶ καὶ οὐ ναστός· τὸ δὲ μὴ 15 πλήρες, οὐ καθαρὸν· ἀρχὴ δὲ ἀπειρίας καὶ ἀνισότητος· ἀπειρίας μὲν διὰ τὴν ὕλην· ἀνισότητος δὲ τοὺς ἐτερομήκεις. ὅθεν οἱ παλαιοὶ ὡς ὕλην καὶ ἐτερότητα τὴν δυάδα παραλαμβάνουσι, καὶ τόλμαν δὲ αὐτὴν καὶ ὁρμὴν, καὶ δόξαν καλοῦσιν.

Ὅτι τὸ ἀληθὲς καὶ ψευδὲς ἐν δόξῃ ἐστί. πανσόβητος γὰρ ἡ 20 ὕλη καὶ ἄστατος καὶ πολυμετάβολος, κακοπαθὴς τε καὶ πόνων ὑπομονητικὴ· κατὰ φύσιν τὸ μέγιστον καὶ διεστῶς ἔχουσα. ὁ γὰρ ἄξων μέσος διὰ παντὸς ἦκων τοῦ οὐρανοῦ, πρῶτος τὴν εἰς δύο τομὴν καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνός ἀπόστασιν ὑποφαίνει· αἷτιος δὲ τῆς πάσης τοῦ αἰσθητοῦ κινήσεως, καὶ πάντα τῶν νοητῶν κεχωρισμένος. 25 ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ὁ Νοῦμας εὐρών, Ῥωμαίοις τὸν θυικὸν ἀριθμὸν ἀπηγόρευεν ἐν ταῖς ἐορταῖς. οὐδὲ γὰρ ἀριθμοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι ὥσπερ πρὸ τεσσάρων καὶ τριῶν, οὕτω καὶ πρὸ δύο λέγοντες, ὡς καὶ Ἀθηναῖοι τὸ πρὶν τὴν δευτέραν ἐξήρουν τοῦ Βοηδρομιῶνος, ὡς Πλούταρχος ἐν Συμποσίῳ φησί. 30

Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἀνέθεντο πυροέντι, Ἄρης δ' ἂν εἴη οὗτος παρ' Ἑλλήσι, τουτέστι τῷ ἀερίῳ καὶ γονίμῳ πυρὶ, ὅπερ ἐξάγει τὴν τοῦ παντὸς αἰσθητοῦ φύσιν καὶ ἀργεῖν οὐκ ἐξ· ξηραῖνον ἅμα καὶ ροιζήδον θερμαῖνον. Ἦρας δὲ παῖδα, φασὶ τὸν Ἄρεα, τουτέστιν ἐκ τοῦ ἀερῶδους τὸ διειδὲς καὶ λεπτομέρες πῦρ. ὅθεν οἱ μυθικοὶ 35

ζευγνύουσι τὴν Ἀφροδίτην, ποτὲ μὲν Ἡφαίστῳ τῷ χθονίῳ πυρὶ,
 ποτὲ δὲ Ἄρει τῷ ἀερίῳ· διὰ γὰρ τούτων τὸ πᾶν αἰσθητὸν ζωογονεῖ-
 ται. μεγίστη δὲ ἡ τῆς τριάδος καὶ κατ' αἰσθησιν δυνάμεις· ὁ
 γὰρ κατ' αὐτὴν ἀριθμὸς τοῖς γενητοῖς ἐπιδέδωκε, γένεσιν, αὐξη-
 5 σιν, τροφήν, καὶ οὐχ ἀπλῶς εἴρηται,

τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται,

τριῶν ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν οὐρανίων σωμάτων, τοῦ τε αἰθεράδους,
 ἀστρώδους τε, καὶ λιθώδους. καὶ τῶν περιττῶν ἀριθμῶν ἀρχὴ ἡ
 τριάς· καὶ τρεῖς πρῶται κατ' Ὀρφεα ἐξεβλάστησαν ἀρχαί, νύξ
 10 καὶ γῆ καὶ οὐρανός· θεῶν δὲ τῶν ἐν γενέσει, τρία γένη, οὐράνιον,
 ἐπίγειον, καὶ τὸ μεταξὺ τούτων· τρία δὲ ψυχῆς τὰ κυριώτατα,
 λογικόν, θυμικόν, καὶ ἐπιθυμητικόν· τρία δὲ καὶ νοῦ εἶδη Ἀριστο-
 τέλης παραδίδωσι, τὸ ὑλικόν, τὸ καθ' ἑξιν, τὸ θύραθεν· ἐξ ὧν καὶ
 τρεῖς ἰδέαι, φύσις, ἄσκησις μάθησις. καὶ αὐτῆς δὲ τῆς πάντα
 15 κινούσης μουσικῆς κατὰ τὸν Θεόφραστον, τομαὶ τρεῖς, λύπη,
 ἡδὴ, ἐνθουσιασμός· ἀλλὰ μὴν καὶ σώματος τρεῖς αἱ κινήσεις,
 φορὰ, νόμος, πρόβασις· τρεῖς δὲ καὶ σφαιρῶν αἱ συστάσεις, κέν-
 τρον, διάμετρον, περιφερές· τρεῖς δὲ καὶ κινήσεις τῶν ἀστέρων,
 προποδισμός, ὑποποδισμός καὶ ἀκρωνυχία· τρεῖς δὲ σωμάτων
 20 διαφοραὶ· τὰ μὲν γὰρ ὑλικά, τὰ δὲ αἰρία, τὰ δὲ ἐμπύρια, ὡς
 ὁ Καλδαῖος παραδίδωσι· τρία δὲ καὶ ἐκάστου κινήματα σχήμα-
 τος, πλάτος, βάθος, μήκος· τρεῖς δὲ καὶ οἱ τὸ ζωδιακὸν πλάτος
 ὀρίζοντες κύκλοι, θερινὸς τροπικὸς, χειμερινὸς τροπικὸς, ἰσημερι-
 νός· τρία δὲ καὶ τὰ ὑπέργεια κέντρα, ἀνατολή, δύσις, μεσουρά-
 25 νημα· καὶ ὁ σύμπας κόσμος ἐκ τριῶν δυνάμεων συστήναι λέγεται,
 ἀριθμητικῆς, γεωμετρικῆς, ἀρμονικῆς· ἡ γὰρ νοητὴ, ὑπερβέβληκε
 τὴν παρούσαν ἐξέτασιν· ἴσμεν γὰρ ὅτι ἡ τριάς τὴν τῶν θείων πρό-
 ὀδον ἐκίνησε, καὶ στάσιν αὐτοῖς τὴν αἰώνιον ἀπειργάσατο ἐν τῷ
 αὐτῷ εἶδει, ὥς φησι Κεκίλιος ὁ Πυθαγόρειος ῥήμασι τούτοις· “ ἡ
 30 “ τριάς πρώτη συνέστησεν ἀρχὴν, μεσότηα καὶ τελευτήν· ἡ γὰρ
 “ περιττὴ καὶ περαίνουσα ἰσότης, δημιουργός ἐστι κατὰ τὴν τετρά-
 “ γωνον φύσιν· τὸ γὰρ θεῖον τρισὶ τούτοις χαρακτηρίζεται, τῷ
 “ ἐφετῷ, τῷ ἱκανῷ, τῷ τελείῳ.” ἔτι μὴν καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ Σωκράτης·
 ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐν πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ὅτι τὸν νοητὸν τρίτην
 35 τινὰ φύσιν ἐν τῷ θεῷ τίθεται· ἔστι γὰρ αὐτοῦ τὸ μὲν ἀκρότατον

οὐσία, τὸ δὲ μέσον ζώῃ, τὸ δὲ ἔσχατον νοῦς. ἀλλ' ἴσως ἔρεϊ τις ποῖα κοινωνία τοῖς αἰσθητοῖς πρὸς τὴν νοητὴν τριάδα; ἰστέον τοίνυν ὅτι τρεῖς τριάδας ὁ Τίμαιος παραδίδωσι, καὶ μάρτυς ὁ Πρόκλος ἐν ὑποτυπώσει τῆς Πλάτωνος σοφίας, φάσκων ὅτι ἡ τῶν νοητῶν ἀκρότης, τριάς οὖσα νοητῇ, καὶ μονάς ἐστίν· ἐνὰς γὰρ 5 τυγχάνειν δύναται ἐν ἑαυτῇ τὴν πασῶν δυνάμεων αἰτίαν ἔχουσα καὶ οὐσίαν, ὡς φησὶν ὁ Παρμενίδης· πάντα γὰρ τὰ νοητὰ ἐν τῇ τριάδι περιέχεται, καὶ πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ προελήλυθεν, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Χαλδαῖος ἐν τοῖς λογίοις·

τῆς δὲ γὰρ ἐντριάδος κολποὶς ἔσπαρται ἅπαντα,

10

καὶ πάλιν

τῆς δὲ γὰρ ἐκτριάδος πᾶν πνεῦμα πατὴρ ἐκέρασε·

διὰ τοῦτο οἱ Πυθαγόρειοι, τριάδα μὲν ἐν ἀριθμοῖς, ἐν δὲ σχήμασι τὸ ὀρθογώνιον τρίγωνον ὑποτίθενται στοιχεῖον τῆς τῶν ὅλων γενέσεως. ἐν μὲν οὖν μέτρον ἐστὶ, καθ' ὃ συνέστη ὁ ἀσώματος καὶ 15 νοητοῦ κόσμος· δεύτερον δὲ μέτρον, καθ' ὃ ἐπάγη ὁ αἰσθητὸς οὐρανός, πέμπτην λαχὼν καὶ θειοτέραν οὐσίαν, ἄτρεπτον καὶ ἀμετάβολον· τρίτον δὲ καθ' ὃ ἐδημιουργήθη τὰ ὑπὸ σελήνην, ἐκ τῶν τεσσάρων δυνάμεων, γένεσιν καὶ φθορὰν ἐπιδεχόμενα.

Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν στίλβοντι ἐνὶ τῶν πλασμάτων, καθ' 20 Αἰγυπτίους οὕτω καλουμένῳ, ἀνέθεντο, ὃς ἐξίσου ποτὲ μὲν ὑγραίνει, ποτὲ δὲ ξηραίνει, πνευματούμενος ὑπὸ τῆς περὶ τὸν ἥλιον ὀξυκινήσεως. Ἐρμού δὲ τοῦτο Ἑλληνες, εἶναι βούλονται. αὐτῷ τοίνυν τὴν τετράδα οἱ φιλοσοφοῦντες ἀνέθεντο, ὡς ἐφόρῳ τῶν μιγᾶδων ψυχῶν τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς στηρίγματα, τέσσαρά ἐστι, 25 νοῦς, ἐπιστήμη, δόξα, αἰσθησις· “ψυχὰ γὰρ ἀνθρώπου,” φησὶν ὁ Πυθαγόρας, “ἐστὶ τετράγωνον καὶ εὐθύγωνον.” Ἀρχύτας δὲ τῆς ψυχῆς τὸν ὅρον, οὐκ ἐν τετραγώνῳ, ἀλλ' ἐν κύκλῳ ἀποδίδωσι· “διὰ τοῦτο ψυχὰ τὸ αὐτὸ κινεῖν· ἀνάγκα δὲ τὸ πρῶτον κινεῖν κύκλος “ δὲ τοῦτο ἡ σφαῖρα.” καὶ οὕτω μὲν ἐπὶ τοῦ νοητοῦ. οὐδὲν δὲ ἦττον 30 ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ ἐστὶ συνιδεῖν ἐν ταῖς τῶν ζώων γενέσεσι. πρῶτον μὲν γάρ ἐστι σπέρματος καταβολή· δεύτερον δὲ, ἡ εἰς τὰ γένη διαμογή· τρίτον, αὔξησις· καὶ τέταρτον, τελείωσις. ἀλλὰ μὴν καὶ τέσσαρές τε ἡλίῳ τροπαί, καθ' ἃς τὰ ὄντα συντηρεῖται· τέσσαρες δὲ καὶ αὐτῆς τῆς σελήνης αἱ πρῶται φάσεις· ὥσπερ ρίζαι 35

καὶ ἀρχαί, σύνοδος, πανσέληνος, διχοτόμοι δύο ἐκάστης φάσεως, ἀλλοιούσης τὴν ἐνέργειαν. ἀπὸ μὲν γὰρ συνόδου ἕως διχοτόμου ὑγραίνει· ἀπὸ δὲ ταύτης ἕως πανσελήνου, θερμαίνει· ἀπὸ δὲ ταύτης ἕως τῆς δευτέρας διχοτόμου, ξηραίνει· ἐκ δὲ ταύτης ἕως ἐπὶ 5 σύνοδον, ψύχει· ὁ δὲ τέτταρα καὶ τετράγωνός ἐστι· μόνος γὰρ ἰσάκεις ἴσος ἰσομερὴς ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ συνθέσει καὶ δυνάμει πέφυκε γενᾶσθαι· ὁ μὴδενὶ τῶν ἄλλων συμβέβηκεν· ὅθεν καὶ ἀποτελεσματικὸς καλεῖται· εἰ γὰρ ἀπὸ μονάδος ἄχρι τετράδος συντεθεῖεν, ὁ δέκα ἀποτελεῖται.

- 10 Τὴν δὲ πέμπτην Φαέθοντι τῷ πάντων πλανήτων εὐκρατοτάτῳ· Δία δὲ αὐτὸν Ἑλληνες ζωογόνον θεολογοῦσιν. ὅθεν καὶ ἐν Κρήτῃ τεχθῆναι μυθικῶς αὐτὸν βούλονται, ἐν ᾗ θανάσιμον οὐδὲν φύεται· ἀλλ' οὐδὲ λύκος ἢ γλαυξ εὐρίσκεται, ὥς φησιν Ἀντίγονος. καὶ οὐράνιος δὲ καλεῖται κατὰ τὴν ἐν πεντάδι κυκλοφορικὴν¹ οὐσίαν· 15 ἐξ ἧς φασὶν ἀποτελεσεθῆναι τὸν οὐρανὸν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην. Ἡ γὰρ πεντὰς παραλαβοῦσα τὴν τετράδα, ὕλης λόγον ἔχουσαν τρόπον τινὰ καὶ ὑποκειμένου τοῖς ἐξ αὐτῆς φυομένοις, ἠύξησέ τε αὐτὴν καὶ προήγαγεν ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως αἰώνιον ἀνακύκλησιν. μεθόριον γὰρ τῆς δεκάδος καὶ ὥσαν εἰδωλὸν ἐστὶ τῆς 20 κοινῆς τελειότητος ἢ πεντάς· καὶ πλανώμενοι πλὴν ἡλίου καὶ σελήνης πέντε, καὶ κύκλοι ἐν σφαίρᾳ πέντε· καὶ ζῶναι πέντε· τῆς δ' αἰσθήσεως λέγεται δημιουργὸς παρὰ φιλοσόφους ὁ Ζεὺς· καὶ εἰκὸς ἦν ἐν αὐτῷ τὴν πεντάδα κατὰ φύσιν ὥσπερ ἀνατεθῆναι· συγγενὴς γὰρ ἢ πεντὰς τῇ αἰσθήσει, ἣτις πενταχῶς τέμνεται. 25 καὶ τούτου χάριν ὁ Πυθαγόρας εἰμαρμένη τὸν πέντε ἀριθμὸν ἀνακεῖσθαι φησὶν, ἐπεὶ τῶν αἰσθητῶν κατάρχειν τὴν εἰμαρμένην λόγος· ταύτῃ τὰς ἀποκαθισταμένας ψυχὰς ὑπερβαίνειν τὴν εἰμαρμένην φησὶ τὸ λόγιον·

οὐ γὰρ ὑφ' εἰμάρτην ἀγέλην πίπτουσι θεουργοί.

- 30 Τὴν δὲ ἕκτην ἀναφέρουσι φωσφόρῳ, θερμαίνοντι ἅμα καὶ γονίμως ὑγραίνοντι. οὗτος δ' ἂν εἴη ὁ Ἀφροδίτης, ὁ καὶ ἔσπερος, ὡς Ἑλλήσι δοκεῖ. Ἀφροδίτην δὲ ἂν τις εἴπῃ τὴν τοῦ πάντος αἰσθητοῦ φύσιν, ταυτέστι τὴν πρωτογενῇ ὕλῃ, ἣν καὶ Ἀστερίαν καὶ Οὐρανίαν καλεῖ τὰ λόγια. ὁ γὰρ ἐξ ἀριθμὸς γεννητικώτατός

¹ In marg. κυκλοφορητικὴν.

ἐστίν, ὡς ἄρτιοπέριττος· μετέχων δὲ τῆς δραστικῆς οὐσίας κατὰ τὸν περιττὸν, καὶ τῆς ὑλικῆς κατὰ τὸν ἄρτιον· ὅθεν καὶ οἱ ἀρχαῖοι, γάμον καὶ ἁρμονίαν αὐτὸν ἐκάλεσαν. τῶν γὰρ ἀπὸ μονάδος μόνος τέλειος ἐστὶ, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἄρρην τε καὶ θήλυς εἶναι πέφυκεν, ὡς καὶ αὐτὴ Ἀφροδίτη, τὴν τε τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος 5 ἔχουσα φύσιν· καὶ διὰ τοῦτο παρὰ τοῖς θεολόγοις, ἀρρενόθελυς καλούμενος.

Τὴν δὲ ἐβδόμην, Αἰγύπτιοι μὲν καὶ Χαλδαῖοι προσφωνοῦσι φαίνονται, οὕτω κατ' αὐτοὺς προσαγορευομένην Ἀστέρι, τῶν πάντων ἀνωτάτω ψύχων τι ἄκρως καὶ προσεχῶς ξηραίνονται. Κρόνον 10 δ' αὐτὸν Ἕλλησιν ἔθος καλεῖν, κατὰ μὲν θεολογίαν, οἷα διακορῇ νοῦν· κατὰ δὲ ἐτυμολογίαν, οἷονε² πλήρη καὶ μεστὸν ἐτῶν, ἀντὶ τοῦ μακραίωνα. Οἷ γε μὴν Πυθαγόρειοι τῷ ἡγεμόνι τοῦ παντὸς τὴν ἐβδόμην ἀνατίθενται· τούτεστι τῷ ἐνὶ καὶ μαρτὺς Ὀρφεὺς λέγων οὕτως·
 ἐβδόμη ἦν ἐφίλησεν ἀναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων.

15

Ορθῶς οὖν ἀμήτορα τὸν ἐπτά ἀριθμὸν ὁ Φιλόλαος προσηγόρευσε· μόνος γὰρ οὐδὲ γενᾶν οὐδὲ γενᾶσθαι πέφυκε· τὸ δὲ τοιοῦτον, ἀκίνητον· ἐν κινήσει γὰρ ἡ γένεσις. οἱ δὲ μαθηματικοὶ πρὸς τὸ μυθικώτερον ῥέποντες, τῷ Κρόνῳ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν προσφωνοῦσιν· οἷονε² τῷ πατρὶ τῶν ἐμφανῶν θεῶν· ἐπειδὴ γὰρ τῶν πλανωμένων πάντων 20 ὑψηλότερος ὁ τοῦ παρ' αὐτοῖς Κρόνου λέγεται ἀστήρ, αὐτῷ δὴθεν τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀνέθεντο, ὡς ἀνωτάτω πάντων· ἡ τοίνυν ἐβδόμας συνέστηκεν ἐξ ἑνὸς καὶ δυοῖν· καὶ τεττάρων ἐχόντων δύο λόγους ἁρμονικωτάτους, τὸν τε διπλάσιον καὶ τὸν τετραπλάσιον· καὶ τὰ ἐπτάμηνα δὲ τελειογονεῖσθαι πέφυκεν· ἡ γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ 25 ψυχογονικὴ δύναμις τὰ ἐπτάμηνα τέλεια ἀποφαίνει· διότι τελείας περιόδου σφαιρικῆς, ἀριθμῷ τελείῳ καὶ κοσμικῷ τῷ ψυχοκρατητικῷ τε καὶ ψυχογονικῷ περιέχεται. καὶ γὰρ τὴν ψυχὴν ὁ Τίμαιος, ἐξ ἐπτά ἀριθμῶν συνέστησε, καὶ φωνήεντα δὲ ἐπτά· ἅπερ ἐξ ἑαυτῶν φωνοῦντα, τοῖς μὲν ἡμιφώνοις συναπτόμενα ἀναπληροῖ 30 τὸ ἐνδέον· τοῖς δὲ ἀφώνοις, τρέπει καὶ μεταβάλλει τὰς φύσεις αὐτῶν, ἵνα γένηται τὰ ἄρρητα ῥήτά.

Ὅτι τὸν Φεβρουάριον, ἐπίτηδες φασὶ τοὺς Τούσκους, ἐλαττώσαι, ἐπειδὴ ταῖς τῶν καταχθονίων ἐορταῖς φαίνεται πρὸς

² οἷνε Cod.

τοῦνομα παραχωρηθεῖς, καὶ οὐ θεμιτὸν ἦν ἴσα τοῖς οὐρανίοις αὐτὸν τιμᾶσθαι.

Ὅτι παρ' Ἰταλοῖς ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς ἀποφράζεται· σεκοῦνδον δὲ αὐτὸν, οἰονεὶ εὐτυχῇ πατρίως καλοῦσι κατὰ εὐφημισμὸν³, ὡς
 5 Εὐμενίδας καὶ Ἀδράστειαν, καὶ Πάρκας κατ' αὐτοὺς τὰς μηδενὸς φειδομένας μοίρας.

Ὅτι ἐνιαυτὸς ὀνομάσθη, παρὰ τὸ ἐν ἑαυτῷ κινεῖσθαι αὐτόν· κύκλος γάρ ἐστιν, ἐφ' ἑαυτὸν εἰλούμενος, ὅθεν καὶ Αἰγύπτιοι καθ' ἱερὸν λόγον, δράκοντα οὐρηβόρον ταῖς πυραμίσιν ἐγγλύφουσιν·
 10 ἄβυσσον γὰρ ὑποτίθενται καὶ δράκοντα ἐν αὐτῇ· ἐξ οὗ τοὺς αἰσθητοὺς θεοὺς, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ πᾶν αἰσθητὸν γενέσθαι βούλονται. ἔτι μὴν ἔθος αὐτοῖς καὶ κύκλον ἐπ' εὐθείας χιούμενον τοῖς ἱεροῖς ἐγγράφειν, διὰ τὸ τὸν ἐνιαυτὸν ἀρχὴν ἑαυτῷ γίνεσθαι καὶ πέρας.

Ὅτι βίσεξτον λέγεται διὰ τὸ δις πρὸ ἐξ καλανδῶν Μαρτίων ἀριθμεῖν παρὰ τετραετίαν Ῥωμαίους, καὶ τούτῳ τὸν ζωογονικὸν ἀριθμὸν ἐπιτηροῦντας· Ἀφροδίτης δὲ οὗτος· ἔφορος δὲ Ῥωμαίων ἡ Ἀφροδίτη.

Ὅτι ἡ σελήνη προσεχῶς ἐπιβέβηκε τῶν γενητῶν παντὶ, καὶ
 20 πάντα κυβερνᾶται τὰ τῇδε ἐναργῶς ὑπ' αὐτῆς, ὡς τὰ λόγια φασί,

νύμφαι πηγαῖαι καὶ ἐνύδρια πνεύματα πάντα,
 καὶ χθόνιοι κύλποι, καὶ ἥριοι, καὶ ὕπανγοι,
 μηνᾶϊοι, πάσης ἐπιβήτορες ἢδ' ἐπιβῆται

25 ὕλης οὐρανίας τε καὶ Ἀστερίας καὶ ἀβύσσων.

τοῦ γὰρ μεταβολικοῦ σώματος κατὰ τὴν σφετέραν τοῦ βάρους ἀναλογίαν τῇ γῇ περιχυθέντος, ἀναγκαῖον ἦν τὸ μέλλον πλησιάζειν αὐτῇ, πάσης μετέχειν δυνάμεως. διὸ περιαρμυσάμενος ὁ θεὸς τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν πάσης μετέχουσιν δυνάμεως τῶν δρα-
 30 στηρίων σφαιρῶν, πλησίον τοῦ παντὸς αἰσθητοῦ παρεστήσατο. ὅθεν καὶ τετρακέφαλον τὴν Ἑκάτην ὁ μυστικὸς παραδίδωσι λόγος διὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα· καὶ ἡ μὲν πυρίπνου τοῦ ἵππου κεφαλῇ, δῆλον ὡς εἰς τὴν τοῦ πυρὸς σφαῖραν ἀναφέρεται· ἡ δὲ τοῦ ταύρου μυκωμένη δαιμόνιον τινα μυκηθμὸν, εἰς τὴν τοῦ ἄερος· ἡ

³ εὐφημισμὸν Cod.

δὲ τοῦ ὕδρου πικρὰ καὶ ἄστατος φύσις, εἰς τὴν τοῦ ὕδατος· ἡ δὲ τοῦ κυνὸς κολαστικὴ καὶ τιμωρὸς, εἰς τὴν γῆν· ὅθεν καὶ κέρβερων αὐτὴν, οἶονεῖ κρεωβόρον οἱ ποιηταὶ προσαγορεύουσιν.

Ὅτι πᾶν σπέρμα ἐβδομαῖον προκύπτει, καὶ τῶν ἐμφύχων τὰ πτηνὰ τὸν ἐβδομαῖον ἐπὶ τριάδι κατὰ τὴν γένεσιν φυλάττει 5 λόγον· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς τρίτης ἄρχεται ἡ καρδιά κινεῖσθαι· ἐπὶ δὲ τῆς ἐβδόμης τὸ σύμπαν αἱματοῦσθαι· ἐπὶ δὲ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, διαρθροῦσθαι τὸ σῶμα· ἐπὶ δὲ τῆς εἰκάδος πρώτης, ῥήγνυμένης τοῦ κελύφους, ἀφίεναι φωνήν· μεγίστη γὰρ ἡ δύναμις τῆς ἐπτάδος· ὅθεν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, Ἀθηνᾶ τὴν ἐπτάδα 10 ἀνατίθενται· τῇ γὰρ περιόδῳ φασὶ τῆς ἐβδομάδος πάντα θάνατα διασώζεται, καὶ διὰ τοῦτο καλοῦσιν αὐτὴν παρθένον ὀβριμοπάτραν· διότι τῆς μονάδος τῆς πάντα περιεχούσης καὶ ὑποστησάσης, μόνης ἐστὶ γέννημα. λέγεται δὲ καὶ κρίσις, διὰ τὸ τῷ ταύτης ἀριθμῷ πάντα λαμβάνειν τὴν ἐπιθότερον ἑκβασιν· καὶ τοῦτο δῆλον 15 ἐκ τῆς καθολικῆς τῶν ἀνθρώπων ἡλικίας· ἐπὶ γὰρ τοῦ ἐξηκοστοῦ τρίτου ἐνιαυτοῦ, ἐπτά δὲ ἐνεάδων ἐστὶ συνακτικὸς, ἡ γένεσις κρίνεται τοῦ ψυχokratητικοῦ, ὅς ἐστιν ἑβδομος, καὶ τοῦ σωματοπλαστικοῦ, ὅς ἐστιν ἑνατος, συνιόντων ὁμοῦ.

Ὅτι Νομᾶς εἰς τρία τὸν μῆνα διελὼν, τριχῇ τὰς ἐν αὐτῷ 20 διετύπωσεν ἑορτάς· τρίπους γὰρ οἰκεῖος Ἀπόλλωνος· καὶ γὰρ τῆς μονάδος ἐστὶν εἰκὼν, καὶ τρεῖς δὲ εἶναι λέγονται τῆς σελήνης οἱ δρόμοι, ὄξυς, μέσος, καὶ ἀνειμένος· δι' οὓς καὶ τριποδῖτιν τὴν Ἑκάτην, οἶονεῖ τὴν σελήνην, οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, τρίμορφος γάρ. πρώτη τοίνυν ἑορτὴ αἰ καλανδαί· παρὰ δ' Ἑλλησι νομηνία· ἀπὸ 25 τοῦ καλεῖν τὸν ἀρχιερέα τὴν βουλήν· πότε χρῆναι τὴν διχότομον τῆς σελήνης ἐπιτελέσαι τὴν τῶν νόνων ἑορτήν· ἐξ ἧς τὴν μεσομηνίαν ἐπετήρουν. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν μηνῶν, τῶν τὰς σεληνιακὰς σωζόντων ἑορτάς, πεμπταίας τὰς νόνας ἐπετέλουν· καθ' ἃς ἐπὶ τῆς τρισκαιδεκάτης καὶ μοιρῶν τινῶν, οὐ τὴν τοῦ φωτὸς, ἀλλὰ 30 τὴν τοῦ σεληνιακοῦ σώματος εἰκὸς ἐστὶ συντρέχειν μεσότητα. ὁ γὰρ τῶν δεκατριῶν ἀριθμὸς, συνέστηκεν ἐκ πρώτων δυοῖν τετραγώνων, τοῦ τέσσαρα καὶ τοῦ ἐννέα, ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ πλευρὰς ἐχόντων, τοῦ μὲν ἀρτίου, τὸ ὑλικὸν εἶδος δυάδα· τοῦ δὲ περιττοῦ, τὴν δραστηρίον ἰδέαν τριάδα· οὗτος οὖν ὁ ἀριθμὸς, ἡ μεγίστη καὶ 35

τελειοτάτη τῶν ἑορταστικῶν θυσιῶν γέγονε τοῖς ἀρχαίοις ἐπιτήρησις. Ἡ γὰρ πεντεκαιδεκάτη κυρίως ἐστὶν ἡ μεσομηνία· αὐτοῦ γὰρ τοῦ φωτός ἐστιν ἡ μεσότης, ὅθεν καὶ Διὸς αὐτὴν ἑορτὴν ὁδὸν ἡλίου νεομίκασι· δι' οὗ σύμφαμεν φωτίζεσθαι τὴν σελήνην· ἐπὶ 5 δὲ τῶν ἡλιακῶν, ἑβδομαίαις τὰς νόνας ἐσήμαινε· ὁ γὰρ ἑβδομαῖος ἀριθμὸς ἡλίου ἐστίν, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. δῆλον γὰρ τὴν μὲν ἐλαχίστην τῆς σελήνης ἀποκατάστασιν, κζ' ἡμερῶν εἶναι, καὶ ὥρων τινῶν· τοῦ δὲ φωτός, ἐγγὺς λ'· εἰς δὲ μέσαι, ἀπὸ τῆς νεομηνίας ἄχρι τῶν νόνων, ἡ τέσσαρες ἢ ἕξ, καθ' ὃν ἐλέγομεν τρώ- 10 πον, ὡς γίνεσθαι τὰς πάσας σὺν καὶ αὐτῇ τῇ νεομηνίᾳ, ἡ ε' ἢ ζ'· εἴ τις οὖν ἀπὸ τῆς πεμπταίας καὶ αὐτῆς ἐννέα προσεπιλογίsetαι ἡμέρας· αὕτη δὲ ἡ προσθήκη παρὰ Ῥωμαίοις νόναι καλεῖται ἀντὶ τοῦ ἐννέα, τσαῦται γὰρ εἰσὶν, εὐρήσει τὴν ἐκ μικρᾶς σεληνιακῆς ἀποκατάστασιν μέσην, τουτέστι τὴν τρισκαιδεκάτην· οὕτως καὶ 15 ἐπὶ τῆς ἑβδομαίαις μετ' αὐτῆς ἀριθμῶν τὰς θ', εὐρήσει τὴν τοῦ φωτός μεσομηνίαν, τουτέστι τὴν πεντεκαιδεκάτην· ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ καλῷ Ἑλληνικοῦ καὶ τὸ καλένδαι, διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κάππα γράφουσι Ῥωμαῖοι· τὴν δὲ μεσομηνίαν εἰδοῦς ἐκάλουν, ἀπὸ τοῦ εἰδους τῆς σελήνης, ἡ ἀπὸ θυσίας τινός, ἥτις εἰδουλὶς ὠνομάζετο· 20 πεμπταίας δὲ ἡ ἑβδομαίαις τὰς νόνας μετὰ τὰς καλάνδας ἐκήρυττον, ὅτι ἐκάτερος τῶν ἀριθμῶν οἰκειότατος τοῖς φωσίν. ἀπὸ δὲ τῶν νόνων καὶ αὐτῶν ἕως τῶν εἰδῶν καὶ αὐτῶν μόνας ἐννέα μέσας παρατηρήσαντο, ὅτι οἰκειότατος καὶ προσφυῆς ὁ ἐννέα ἀριθμὸς τῇ σελήνῃ· οὗτος γὰρ ἑαυτὸν γεννᾷ κατὰ Ξενοκράτην· ἀόριστος γὰρ ἡ 25 ἄχρι ἐννεάδος πρόβασις καὶ πλήθει σύνοικος. τὴν μὲν οὖν νομηνίαν ἔλεγον καλάνδας, τὴν δὲ δευτέραν τοῦ μηνός, πρὸ τεσσάρων ἢ πρὸ ἕξ, ὡς εἴρηται, νόνων. ἔστω δὲ παραδείγμα, ὥσπερ ὅταν πεμπταῖαι ὦσιν αἱ νόναι· τὴν δὲ τρίτην πρὸ τριῶν νόνων· τὴν δὲ τετάρτην πρὸ μιᾶς νόνων, διὰ τὸ ἀποφράζεσθαι τὴν δυάδα· τὴν πέμπτην, 30 νόνας· τὴν ἕκτην, πρὸ ὀκτώ εἰδῶν· τὴν ἑβδόμην, πρὸ ἑπτὰ εἰδῶν· τὴν ὀγδόην, πρὸ ἕξ εἰδῶν· τὴν ἐνάτην, πρὸ πέντε εἰδῶν· τὴν δεκάτην, πρὸ τεσσάρων εἰδῶν· τὴν ια', πρὸ τριῶν εἰδῶν· τὴν ιβ', πρὸ μιᾶς εἰδῶν· τὴν ιγ', εἰδοῦς· τὴν ιδ', εἰ μὲν πεμπταῖαι ἦσαν αἱ νόναι, καὶ ὁ μὴν ἡμερῶν λ', πρὸ ιη' καλάνδων τοῦ ἐπίοντος μηνός· 35 εἰ δὲ πεμπταῖαι μὲν αἱ νόναι, καὶ ὁ μὴν ἡμερῶν λά', πρὸ ιθ'

καλενδῶν ὁμοίως· εἰ δὲ αἱ νόναι μὲν ἐβδομαῖαι, καὶ ὁ μὴν λά-
 ἡμερῶν, τὴν ιε' πρὸ ιζ' καλενδῶν ὁμοίως· ἐπὶ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου
 μόνου τὴν ιδ' πρὸ ις' καλενδῶν Μαρτίων, καὶ καθεξῆς καθ' ὑπόβα-
 σιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καλενδῶν· ἡνίκα δ' ἂν βίσετον ἦ, τὴν κέ
 καὶ τὴν κς', τὴν πρὸ ἐξ' καλενδῶν Μαρτίων ἔλεγον, ὃ καὶ εἴρηται· 5
 ἔχουσι δ' ἐβδομαίας μετὰ τὰς νόνας, Μάρτιος, Μάιος, Ἰούλιος,
 Ὀκτώβριος· πεμπταίας δ' οἱ λοιποὶ πάντες.

Ὅτι τοὺς μύρμηκας φασὶν ἐν ταῖς τῆς σελήνης νομηνίαις μὴ
 ἐργάζεσθαι, ἀλλ' ἡσυχάζειν, καὶ τὴν Ἰβιν δὲ καὶ τὸν κέρκωπα 10
 Αἰγυπτίοις ἐνθεν τιμᾶν ἐδόκει· ἀμφοτέρα γὰρ τὰ ζῶα σελήνῃ
 συμπαῖν εἶναι προσεῖκασται. Ἡ μὲν Ἰβις αὐτῷ τε τῷ σχήματι
 ἐμφερής· ἄκρα μὲν ὀμιχλαίνουσα, λευκαίνουσα δὲ τὰ μέσα, κα-
 θάπερ ἡ αἰθερία μνηή· ὅτε γὰρ οὐρανὸς ἀσέληνος, οὐδ' Ἰβιδες
 ὀρῶσι· μύουσιν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς τουτοῦ τὸν χρόνον, καὶ ἄσιτοι
 ἐγκαρτεροῦσι τὸ σύνεγγυς³ στοιχεῖον ἀναμένουσιν· ὃ δὲ κέρκωψ 15
 δηλοτέρας ἔχει τὰς ἐνεργείας· ὅτε γὰρ αὖξει ἡ σελήνη, ὃ τῶν
 ὀφθαλμῶν κύκλος τούτῳ εὐρύνεται· ὅτε δὲ μειοῦται, συστέλ-
 λεται.

Ὅτι Ἐρατοσθένης, τὴν μὲν σελήνην σταδίων μυριάδας ἐβδομή-
 κοντα ὀκτῶ, τὸν δὲ ἥλιον, τετρακοσίαις καὶ ὀκτακισμυρίαις ἀφε- 20
 στάναι λέγει τῆς γῆς.

4 Ὅτι ὁ λ' ἀριθμὸς φυσικώτατός ἐστιν· ὃ γὰρ ἐν μονάδι τρίας,
 τοῦτο ἐν δεκάσιν τριακοντάς· ἐπεὶ καὶ ὁ τοῦ μηνὸς κύκλος συν-
 ἔστηκεν ἐκ τεσσάρων τῶν ἀπὸ μονάδος ἐξῆς τετραγώνων, α'. δ'.
 θ'. ις'. ὅθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ Ἡράκλειτος γενεὰν τὴν μῆνα 25
 καλεῖ.

Ὅτι Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῆς κ' Δεκεμβρίου τὴν ἀρχὴν ἐποι-
 οῦντο τοῦ ἔτους, ἥτοι τὴν τροπὴν· Ῥωμαῖοι δὲ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας
 κατὰ τὴν πρώτην Ἰαννουαρίου. οἱ μὲν Ἕλληνες τὴν τροπὴν αὐτὴν
 τηροῦντες, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, τὴν τοῦ γνώμονος σκιάν πότε συστέλ- 30
 λεσθαι ἄρξεται· μέχρι γὰρ τῶν ὀκτῶ ἀνεπαίσθητος ἐστὶν ἡ τῆς
 σκιάς μείωσις.

³ συνεγγές Cod. συγγενές Edd.

⁴ Hæc in marg. καὶ οἱ μὲν γραμματικοὶ α. β. γ. δ. τὸν δέκα συνιστῶσιν·
 οἱ δὲ ἀπὸ τούτων κύβοι α. η. κζ. ξδ. τὸν ρ ποιῶσιν.

“Οτι διὰ τὴν γένεσιν διττὴ γέγονεν ἡ τῶν οὐρανίων κίνησις· εἰ γὰρ ἀπλῆ ἦν, οὐδὲν ἂν ἀπ’ αὐτῆς παρήχθη, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς· μιᾶς μὲν οὕσης τῆς φθορᾶς, οὐκ ἐνδέχεται γίνεσθαι τὰ ἄμφω γένεσιν καὶ φθορὰν, διὰ 5 τὸ ἐναντία εἶναι· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἔχον αἰεὶ, τὸ αὐτὸ πέφυκε ποιεῖν, ὥστε ἥτοι γένεσίς ἐστιν αἰεὶ, ἡ φθορά· δεῖ δὲ πλείους εἶναι τὰς κινήσεις καὶ ἐναντίας· ἢ τῇ φθορᾷ, ἢ τῇ ἀνωμαλίᾳ· τῶν γὰρ ἐναντίων αἰτία τὰ ἐναντία· διὸ οὐχ ἡ πρώτη φθορὰ αἰτία ἐστὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, ἀλλ’ ἡ κατὰ τὸν λοξόν 10 κύκλον· ἐν ταύτῃ γὰρ καὶ τὸ συνεχὲς ἔνεστι καὶ τὸ κινεῖσθαι δύο κινήσεις.

“Οτι Σάρδιν ἡ Λυδῶν πόλις εἰς τιμὴν τοῦ ἡλίου ἐκτίσθη· ὅθεν καὶ ὁ τῶν στοιχείων ἀριθμὸς εἰς τὰς τεξέ· ἡμέρας συμποσοῦται τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ σάρδιν δὲ παρὰ τῷ πλήθει, τὸ νέον ἔτος.

15 “Οτι τρεῖς ἀρχὰς ἔχον Ῥωμαῖοι τοῦ ἐνιαυτοῦ· μίαν μὲν ἱερατικὴν κατὰ τὸν Ἰαννουάριον, αὐξανούσης ἤδη τῆς ἡμέρας· δευτέραν δὲ κατὰ τὴν τοῦ Μαρτίου πρώτην, ἣν πάτριον εἶχον· καθ’ ἣν καὶ τὰ ὄπλα ἔθος αὐτοῖς κινεῖν· τὴν δὲ πολιτικὴν, ἣ μᾶλλον κυκλικὴν, τὴν πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ἣν ἡμεῖς μὲν ἐπινέμεσιν⁵, αὐτοὶ δὲ 20 ἰνδικτιῶνα καλοῦσι· τῆς γὰρ ἀρχαιότητος τὸν κύκλον ἐχούσης εἰς τὸ λεγόμενον παρ’ αὐτοῖς λοῦστρον, τουτέστιν εἰς τὴν πενταετηρίδα· καθαρμὸς δὲ ἦν, καὶ μυστήρια μητρὸς κατ’ αὐτὸν ἐτελεῖτο. ἔδοξεν ὕστερον πρὸς τιμὴν Ἄρεως· πάτριος δὲ Ῥωμαίοις, ὡς φασὶ, θεός, παρὰ πεντεκαίδεκατον ἐνιαυτὸν, ἀνανεοῦσθαι τὸν κύκλον. ἢ 25 γὰρ τελεία ἀποκατάστασις Ἄρεως, διχῶς παραφυλάττεται· μικρὰ μὲν, πεντεκαίδεκα· μέση δὲ, ἐβδομηκονταεννέα. ὅτι δὲ πάτριον ἀρχὴν ἐνιαυτοῦ τὸν Μάρτιον οἱ Ῥωμαῖοι παρέλαβον, δῆλον καὶ ἀπὸ τοῦ τὰς λεγομένας παρ’ αὐτοῖς ματρῶνας, τουτέστι τὰς εὐγενίδας, τοὺς οἰκέτας ἐστιᾶν, καθάπερ ἐν τοῖς κρονίοις τουτὶ πράττειν ἔθος 30 ἦν τοὺς κεκτημένους· ὧν αἱ μὲν, δι’ Ἄρεως τιμὴν δουλεύουσι τοῖς ἄρρεσι τῶν οἰκετῶν, διὰ τὴν κρείττονα φύσιν· οἱ δ’ ἀποτρόπαιοι ὥσπερ θεραπέϊαν εἰσάγοντες τῷ χρόνῳ, τοῖς ἑαυτῶν δούλοις ἐδούλευνον, ὅπως μὴ ταῖς ἀληθείαις νεμεσητόν τι παθόντες, εἰς δουλείαν πολεμίων καταπέσωσιν.

⁵ ἐπινέμεσιν Cod.

“Οτι ἐπινέμησις ἐντεῦθεν εἴρηται παρ’ Ἑλλήσιν· ἐπὶ γὰρ ζυγῷ γινόμενος ὁ ἥλιος δείκνυσι τὴν τῶν καρπῶν ποιότητα. κατ’ αὐτὴν δὲ φιλανθρώπως οἱ πάλαι τοὺς φόρους τοῖς ὑπηκόοις ἐπένεμον, ὡς μὴ παρὰ τὴν τούτων ἐπίδοσιν, ἀσεβῶς δοκοῖεν βαρύνεσθαι οἱ φορολογούμενοι. ἐπινέμησις οὖν, οἶνεϊ διανομὴ δασμῶν· οὐ γὰρ ἦν 5 οὕτως ἀδυσώπητος ἡ τῶν φόρων εἴσπραξις, οὐδ’ ὠρισμένη τίς, ἡ μᾶλλον αὐξομένη κατὰ μικρὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρεῖωδες τῶν ἀνακυπτόντων τοῖς κρατοῦσιν ἐγίνετο.

“Οτι ὁ δράκων πνευματικώτατον πάντων ἐρπετῶν καὶ πυρῶδες, παρ’ ὃ καὶ τάχος ἀνυπέρβληται διὰ τοῦ πνεύματος, χωρὶς ποδῶν 10 καὶ χειρῶν ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ἐκτὸς, δι’ ὧν τὰ λοιπὰ ζῶα τὰς κινήσεις ποιεῖται· καὶ ποικίλων σχημάτων τύπους ἀποτελεῖ· πολυχρονιώτατον δὲ ἔστιν, οὐ μόνον τῷ ἐκδυόμενος τὸ γῆρας νεάζειν, ἀλλὰ καὶ αὖξιν ἐπιδέχεσθαι μείζονα πέφυκε, καὶ ἐπειδὰν τὸ ὠρισμένον μέτρον πληρώσῃ, εἰς ἑαυτὸν ἀναλίσκεται· ὀξύτατα δὲ 15 πάντων βλέπει, ὅθεν καὶ δράκων ὠνόμασται.

“Οτι οὐδαμοῦ τοῦ τῆς τύχης ὀνόματος Ὀμηρος μέμνηται· Ἡσίοδος μέντοι.

“Οτι τὸν πλοῦτον Ἰσοκράτης μᾶλλον κακίας ἢ καλοκαγαθίας εἶπεν ὑπηρέτην· Πλάτων δὲ εἶπε μηδένα γίνεσθαι μεγίστου πλού- 20 του κύριον, εἰ μὴ τὸν προεξημιωμένον τὴν ψυχὴν.

“Οτι οὐ μόνον ἡ μαγνήτις ἔλκει τὸν σίδηρον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς μεταλλευθεὶς σίδηρος τὸν ἄλλον σίδηρον.

“Οτι Ποντίφικες οἱ ἀρχιερεῖς παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγοντο, καθάπερ ἐν Ἀθήναις τοπάλαι γεφυραῖοι, πάντες οἱ περὶ τὰ πάτρια ἱερὰ 25 ἐξηγηταὶ καὶ ἀρχιερεῖς διοικηταὶ τῶν ὅλων ὠνομάζοντο· διὰ τὸ ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Σπερχεῖου ποταμοῦ ἱερατεύειν τῷ Παλλαδίῳ. πόντην γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν γέφυραν καλοῦσι, καὶ ποντίλια, τὰ γεφύρια ξύλα· ὅθεν καὶ πραξιεργίαι δῆθεν ἐκαλοῦντο, ὥσανεὶ τελεσταί. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ποντίφεξ, ἀπὸ τοῦ δυνατοῦ ἐν 30 ἔργοις.

“Οτι Διοσκόρους φασί, τὸ ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, ἀμοιβαδὸν μυθικῶς ζῶντας καὶ τελευτῶντας.

“Οτι Φάβιος ὁ βουλευτὴς κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὅτι

⁴ Βάβιος Cod.

παρὰ τὸν διωρισμένον τῷ νόμῳ ἄργυρον ἐδείκνυτο κεκτημένος· οὐδὲ γὰρ ἐφέιτο παρὰ τὴν ἀξίαν κεκτηθῆναι τι, ἀλλ' οὐδὲ σηρικῇ χρῆσθαι ἐσθῆτι τοῖς τυχοῦσι, καὶ εὐποροὶ⁵ εἶεν· μόνοις δὲ τοῖς πατρικίοις τοῦτο κατ' ἐξαίρετον ἀνεήνεκτο.

- 5 "Οτι τὴν Ἀθηναίων εἰς τὴν ψυχὴν ἀνάγουσιν ὡς ἀθάνατον, καὶ παῖδα τοῦ Διὸς ἐκ τῆς αὐτοῦ κερυφῆς, ἥτοι ἐκ τῆς ἀκρότητος τοῦ οὐρανοῦ κατιοῦσαν, καὶ ἀπλὴν δὲ οὖσαν, τριτογένειαν φασίν, οὐκ ἀπὸ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, ἀλλ' ὅτι κατιοῦσα τὸ μὲν θυμικὸν ἐκ τοῦ ἀέρος λαμβάνει· τὸ δ' ἐπιθυμητικὸν ἐκ τῆς σεληνιακῆς
10 σειρᾶς. καὶ γὰρ ὑγρὰ τὴν φύσιν ἡ σελήνη· ὅθεν καὶ αἱ περὶ ἐρώτων μαγανείαι πρὸς αὐτὴν γίνονται.

"Οτι ἀγὼν καὶ ἀγωνία ὁ τόπος λέγεται διὰ τὸ κυκλοτερές, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν γωνίαν· ἥς εἰς τύπον καὶ στέφανοι κυκλοτερεῖς τοῖς νικῶσιν ἐπετίθεντο. οἱ δὲ τρεῖς ὀβελοὶ, τὴν τρίστοιχον φύσιν δη-
15 λεῦσιν, ὕδατος, πυρὸς, γῆς· ἐπ' αὐτῶν γὰρ καὶ μόνων ὁ θάνατος τὴν ἐνέργειαν ἔχει· ὅθεν καὶ τρικάρηνον ὁ μῦθος δίδωσι τῷ Πλούτωνι κύνα, ἀντὶ τοῦ τρίστοιχον· ὁ γὰρ ἄρ' ζωοποιός ἐστι. διὰ τῶν ὀβελῶν δηλοῦσιν, ὡς πρὸς τιμὴν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀποθησκόντων τὴν ἀγωνίαν ἐπετέλουν.

- 20 "Οτι οἱ μὲν ρούσιοι Ἄρει ἀνέκειντο· οἱ δὲ λευκοὶ Διὶ· οἱ δὲ πρασινοὶ⁶ Ἀφροδίτῃ· οἱ δὲ βένετοι Κρόνῳ ἢ Ποσειδῶνι. βένετοι δὲ ἐκλήθησαν ἀπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀδρίαν⁷ Ἑνετῶν, τοιαύταις ἐσθῆσι χρωμένων· βένετον δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ παρ' ἡμῖν καλλαῖνον χρῶμα προσαγορεύουσιν. ἡ καὶ κατὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα· ρούσιοι μὲν
25 ἀνέκειντο πυρὶ διὰ τὸ χρῶμα· ὁμοίως πράσινοι γῇ διὰ τὰ ἄνθη· βένετοι Ἡρᾷ· λευκοὶ δὲ ὕδατι. κακοδαιμονίαν οὖν οἰωνίζοντο, τὴν χείρονα ψῆφον τὸν ἀνθρῶν ἀπενέγκασθαι, ὡς αὐτοῖς Ῥώμης ἡττηθείσης· τοῦ γὰρ δυτικοῦ κέντρου εἰς τὸ τῆς γῆς στοιχεῖον ἀναφερομένου, εἰκὸς ἦν αὐτοῖς μέλειν αὐτῆς· ὅθεν καὶ Ἑστίαν πρὸ πάν-
30 των φαίνονται τιμῆσαντες Ῥωμαῖοι, ὥσπερ τὸν πετρογενῆ Μίθραν οἱ Πέρσαι διὰ τὸ τοῦ πυρὸς κέντρον· καὶ τὴν ὑγρὰν οὐσίαν οἱ ὑπὸ

⁵ ἄπυροι Cod. ⁶ Sic πρασινοί. ⁷ οἱ δὲ φασὶ πράσινον μὲν τὸ

ἔαρ· ρούσιον δὲ τὸ θέρος· βένετον δὲ τὸ φθινόπωρον· λευκὸν δὲ τὸν χειμῶνα. hæc in marg.

τὴν ἄρκτον διὰ τὸ κέντρον τοῦ ὕδατος· καὶ Ἰσιν Αἰγύπτιοι ἀντὶ τοῦ τὴν σελήνην τὴν τοῦ παντὸς ἄερος ἔφορον.

Ὅτι τὰ τῶν νεκρῶν σώματα ἔκαιον οἱ παλαιοί, συνεξαίθερουντες αὐτὰ τῇ ψυχῇ.

Ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀστέρες κακοποιοί, ἀλλὰ πάντες ἀγαθοί. ἀλλ' ὅτι ἐπεὶ καθ' ἁρμονίαν τὸ πᾶν συνίσταται, οἱ μὲν αὐτῶν εἰσὶ ξηροὶ, οἱ δὲ ὑγραίνουσιν· οἱ δ' ἄλλό τι ἔχουσι πρὸς τὰς κράσεις αὐτῶν, τοίνυν δοκοῦσι βλάπτειν κατὰ τὴν ἐνέργειαν, οὐ κατὰ τὴν πρόθεσιν· καὶ ὅτι τὰς ἀκράτους αὐτῶν δυνάμεις ἐνίοτε οὐχ ὑπομένοντα τὰ ἐν τῇ γῇ, βλάπτονται, ὥς καὶ ὀφθαλμοὶ ὑπὸ φαιδρότητος 10 φωτός.

Ὅτι ἐν εἰδοῖς Μαρτίαις πόμπης γινομένης, ἤγετο καὶ ἄνθρωπος περιβεβλημένος δοραῖς, καὶ τοῦτον ἔπαιον ῥάβδοις λεπταῖς ἐπιμήκεσι, Μαμούριον αὐτὸν καλοῦντες· οὗτος δὲ τεχνίτης ἐν ὀπλοποιίᾳ γενόμενος, διὰ τὸ μὴ τὰ διοπετῇ ἀγκίλια συνεχῶς κινούμενα φθεί- 15 ρεσθαι, ὅμοια ἐκείνων κατεσκεύασε τῶν ἀρχετύπων· ὅθεν παρομιάζοντες οἱ πολλοὶ ἐπὶ τοῖς τυπτομένοις, διαγελῶντες φασίν, ὥς τὸν Μάμουρον αὐτῷ παίζοιεν οἱ τύπτοντες· λόγος γὰρ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Μαμούριον δυσχερῶν τινῶν προσπεσόντων ἐπὶ τῇ τῶν ἀρχετύπων ἀγκιλίων ἀποσχέσει, τοῖς Ῥωμαίοις παιόμενον ῥάβδοις ἐκβληθῆναι 20 τῆς πόλεως.

Ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὴν ψυχὴν ἀλληγορούμενη, καὶ γλαυκῶπις λέγεται διὰ τὸ πυρῶδες, καὶ γλαῦκα αὐτῇ ἀνατιθέασιν, ὅτι περ ἐγγρήγορε διὰ πάσης νυκτὸς, οἶονεὶ ἀεικίνητος· τὸ γὰρ παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς κατὰ Πλάτωνα. 25

Ὅτι καὶ ἐν Ῥώμῃ τὰς τῶν πολιτῶν ἀμαρτὰδας, ἐπὶ ἀμαξῶν διέπαιζον, καὶ λανθανούσας ἐξῆγον, κατὰ τὴν Ἀθηναίων συνήθειαν, οἱ τοῖς ἀμαρτάνουσιν ἠπειλοῦν λέγειν τὰ ἐξ ἀμαξῆς.

Ὅτι τὴν ἐν Λυδία Φιλαδέλφειαν Αἰγύπτιοι ἐπόλισαν.

Ὅτι ψαλλίς ἐστὶν οἰκοδομῆς εἶδος ἡμικύλινδρον τὸ σχῆμα 30 ἐχούσης.

Ὅτι ἡ Δημήτηρ πόλεώς ἐστι καταρτικῇ, οἶονεὶ ἡ γῇ· ὅθεν καὶ πυργοφόρον αὐτὴν γράφουσι· λέγεται δὲ καὶ Κυβέλη ἀπὸ τοῦ κυβικοῦ σχήματος κατὰ γεωμετρίαν ἡ γῇ, διὰ τὸ βάσιμόν τε καὶ στάσιμον, εἰ καὶ σφαιρικὴν οἱ Στωϊκοὶ ταύτην ὀρίζονται. 35

“Οτι Ἀσάρτην τὴν Συρίαν θεὸν τὴν Ἀφροδίτην φασίν.

“Οτι Ἀριστοτέλης τὸν Καλλισθένην ἀπέσκαψε, τὸν μὲν περιττὸν οὖν ἔχειν, τὸν δὲ ἀνθρώπινον ἀποβεβληκέναι.

“Οτι Νουμίνιος ὁ Ῥωμαῖος φησίν, ὡς οὐ πρότερον βρέφος φθέγ-
5 ξοίτο, πρὶν ἂν τῆς γῆς ἐφάψηται.

“Οτι τὰ πέρατα, Πλάτων φησὶ, κατὰ πρόσθεσιν, ἢ ἀφαίρεσιν, ἢ μετὰθεσιν, ἢ πνευμάτωσιν συμβαίνειν.

“Οτι Αὔγουστος τὸν τοῦ Σοφοκλέους Αἴαντα εἰς τὴν πάτριον
φῶνῃ μετήνεγκεν· εἴτα ἀκμαζούσης αὐτῷ μετὰ τὴν πρακτικὴν
10 καὶ τῆς ἐκ λόγων ἀρετῆς, ὡς ἀναξίαν ἐκ παραβολῆς πρὸς Σοφο-
κλέα τὴν ἑαυτοῦ διεγίνωσκε τραγῳδίαν, ταύτην ἐξήλειπεν· εἴτα
ἐρωτηθεὶς πρὸς τοῦ Κικέρωνος, παρ’ ᾧ μετὰ σπουδῆς ἐπαιδεύετο,
ποῦ τυγχάνοι ὁ γραφόμενος Αἴας, αὐτὸν ἀστείως ἅμα καὶ νουνεχῶς
ἀποκρίναςθαι, σπόγγῳ τὸν αὐτοῦ Αἴαντα, καθάπερ σιδῆρρον τὸν τοῦ
15 Σοφοκλέους, ἐπιπεσεῖν. καὶ τοσαύτη τίς αὐτῷ φροντίς οὔσα περὶ
λόγους ἐτύγχανεν, ὡς ἄρχοντος ἀπαιδευτοῦ γράψαι πρὸς αὐτὸν
δημοσίαν τολμήσαντος ἐπιστολὴν, οὕτως ἀγανακτῆσαι, ὡς παρα-
λυσαι τῆς ἀρχῆς τὸν ἀπαιδευτον. καὶ μέτρον δὲ καὶ ὅρον ταῖς τε
εὐωχίαις καὶ ταῖς προξίνῃς ἔθηκε· πρῶτος ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ θυγατρὶ
20 τοῦτο ποιήσας. τῆς δὲ τῶν ὑψηλῶν ἐλευθερίας τοσοῦτον ἐφρόντι-
ζεν, ὥστε τινὸς τῶν κολάκων ἐπὶ τῆς βουλῆς δεσπότην αὐτὸν ὥσ-
περ ἐν ὑπεροχῇς τρόπῳ καλέσαντος, αὐτὸς ἐξαναστὰς, ἐγὼ δὲ,
ἔφη, ἐλευθέρους ἀλλ’ οὐ δούλους ἔμαθον διαλέγεσθαι.

“Οτι τῇ πρὸ τριῶν νόνων Αὐγούστων, ἀτήρουν ἀκωλύτως ἐν
25 Ῥώμῃ τοὺς κύνας εἰς τιμὴν τῶν χηνῶν, ὅτι τὸ Καπετώλιον, οἱ
μὲν κύνες προέδωκαν ὑπνώσαντες, οἱ δὲ χῆνες ἐργηγορότερες διέσω-
σαν. οἱ δὲ φασιν ὅτι τοῦτο ἐποίουν, ἵνα μὴ ὀχληροὶ τοῖς νοσοῦσι
νυκτὸς γίνωνται· οἱ δὲ ἵνα μὴ λυττῶντες τοὺς ἀνθρώπους βλάπ-
τωσι· τηρικαῦτα γὰρ ὁ σείριος ἀνατέλλει, ὃς καὶ δοκεῖ τῆς λύττης
30 αὐτοῖς αἴτιος εἶναι.

“Οτι οἱ κομῆται ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην κόλποις συνίστανται,
ἀστρώδη τινα φύσιν ἐπιδεικνύμενοι· οὐ γάρ εἰσιν ἀστέρες, ἀλλὰ
θρομβώσεις τινὲς ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς ἀποτελούμεναι· ὣν ἡ
γένεσις μὲν ἐξ ἀέρος τοῦ κατὰ συναφὴν ἐγκαταλαμβανομένου τῷ

αἰθέρι· ὅθεν καὶ ἰσοταχεῖς αὐτῷ μέχρι διαπτώσεως συμπεριφέρονται· καὶ ἥνικα μὲν τὴν ῥύσιν ἐπὶ τὸ κάτω φερομένην ἔχων ὁ αἶθρ περιληφθεὶς, πωγωνίαί τε καὶ πίθοι ἀποτελοῦνται· ἥνικα δὲ πλαγία, κομῆται· τάχιον δὲ οἱ πωγωνίαί· πολλοὶ δὲ καὶ τούτων τάχιον πίθοι τε καὶ δοκίδες ἐκπίπτουσιν. 5

“Οτι χυμῶν διαφοραὶ πλείους μὲν, γενικαὶ δὲ ἑνέα, γλυκεῖα, πικρὰ, ὀξεῖα, δριμεῖα, βικχῆ, στρυφνῆ, βλενωῶδης, αὐστηρὰ, ἀλμυρά.

“Οτι πλεονάσαντος μὲν πυρὸς, πυρετὸς γίνεται· ἀφημερινὸς δὲ, αἶρος· τριταῖος δὲ, ὕδατος· τεταρταῖος δὲ, γῆς· φιλεῖ δὲ τούτων 10 προκατάρχειν τὸ ῥίγος· ὁπόταν γὰρ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, ἐπειδὴ τοῦ τ’ ἰδίου ὕδατος τε καὶ γῆς, τὰ εἰρημένα ὑγρὰ παχυνθῇ, τηνικαῦτα φερόμενα διὰ τῶν ἀραιωμάτων, ἐξωθεῖν μὲν οὐ δύναται τὰ πυκνότερα· ἐμπεσόντα δὲ ταῖς τούτων ἑδραῖς, σύνωσιν καὶ θλίψιν ἐργάζεται· μέχρις ἂν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐπειγόμενα, τμηθέντα διαχυθῇ 15 ὅπερ ἀναγκαίως κλόνον τινὰ καὶ σεισμὸν ἐμποιεῖ· ὃ δὲ πάθος τρόμος καὶ ψῦχος ὀνομάζεται.

“Οτι Ῥωμαῖοι μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς Ἀφροῦς, καὶ τὰ ἐκείθεν θηρία ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐκόμιζον, καὶ ἐπὶ τῆς ἄμμου ἐφόρευον· ὡς μὴ δὲ τὰ ἐκ τῆς χώρας ἐκείνης θηρία ἀδούλωτα μείνῃ. 20

“Οτι τὴν ἰσταμένην ἐν τῷ Βυζαντίῳ στήλην τῆς τύχης, Πομπήϊος ὁ μέγας ἔστησεν, ἐνταῦθα τὸν Μιθριδάτην συγκλείσας μετὰ τῶν Γότθων, καὶ τούτους διασκεδάσας, τὸ Βυζάντιον εἶλε. καὶ μαρτυρεῖ τὸ ἐπὶ τῆς σπείρας τοῦ κίονος ἐπίγραμμα Λατίνοις γράμμασιν, ὃ δηλοῖ τὰδε· “τῇ τύχῃ τῇ ἐπανασωστικῇ διὰ τοὺς νικηθέντας 25 “Γότθους.” ὃ δὲ τόπος ὕστερον καπηλεῖον ἐγένετο.

“Οτι Πορφύριος φησὶ τοὺς φαινομένους οὐρανίους θεοὺς τῇ θυσίᾳ δεξιούμενοι, καὶ διὰ τοῦ πυρὸς αὐτοῖς ἐπαναθανατίζοντες τὰς τιμὰς, καὶ πῦρ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐφύλαττον αὐτοῖς ἀθάνατον, ὡς ὃν μάλιστα αὐτοῖς ὁμοιότατον. 30

“Οτι Πλάτων φησὶ τοῖς τῆς Ἀφροδίτης γενεθλίοις τὴν πενίαν προσαιτοῦσαν ἀνελθεῖν, καὶ λάθρα τῷ πόρῳ μεθυσθέντι τοῦ νέκταρος ἐπιβουλεῦσαι, καὶ οὕτω κυθῆναι τὸν ἔρωτα.

“Οτι σχημάτων ὁ κύκλος τελειότατον· ὅθεν Αἰγύπτῳ τὸν κόσ-

μον γράφοντες, περιφερῇ κύκλον ἀεροειδῆ καὶ πυρωπὸν χαράττουσι, καὶ μέσον τεταμένον ὅφιν ἱερακόμορφον, οἷονεὶ συνεκτικὸν ἀγαθὸν δαίμονα· καὶ ἐστὶ τὸ πᾶν σχῆμα, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν Θ.

- Ἔστι δὲ τῆς ὀγδοᾶδος ἀριθμὸς θῆλυς καὶ ἄπειρος καὶ ἀτελής·
 5 ὅθεν καὶ παρὰ τῷ Νικομάχῳ ἡλιτόμηνος καλεῖται. ὁ γὰρ ὀκτάμηνος χρόνος πρὸς οὐδένα τῶν ἀρμονικῶν ἔχων φαίνεται λόγον· ὅθεν οὐ τελεσφορεῖται τὰ ὀκταμηνιαῖα· μέσος γὰρ ὢν τῶν τελεσφόρων ἀριθμῶν, αὐτὸς ἀτελής εὐρίσκεται. πάσης γὰρ ὑλικῆς δυνάμεως μετέχων, τὰς περὶ τὴν ὕλην εἴληχε δυνάμεις.
- 10 Ἔστι τοὺς κεραυνοὺς φασὶ γίνεσθαι, ὅταν ῥῆξις νεφῶν γένηται· τῆς γὰρ παρακειμένης αὐτοῖς γεώδους οὐσίας ἐξαφθείσης, τὸ ἐξαφθὲν ὑπὸ τῆς ῥιπῆς ἐπὶ τὴν γῆν μετὰ ῥοίζου φέρεται· καὶ ἔαν μὲν ὑγρότερα τυγχάνῃ τὰ νέφη, ἅμα τῇ καταφορᾷ σβέννυται· εἰ δὲ γεωδέστερα, πυρώδεις ἐκθλίβονται. δύο δὲ εἶδη κεραυνῶν εἶναι φα-
 15 σιν, ὧν ὁ μὲν ὄξυς καὶ μανὸς καὶ διάπυρος, ἀργῆς ὀνομάζεται· ὁ δὲ βραδὺς καὶ καπνώδης, ψολόεις· καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν λεπτότητα, καὶ πρὶν ἐκπυρῶσαι φερόμενος, οἷχεται διὰ τάχους, ὡς μὴ δὲ ἐπιφλέξαι τι τῶν ἀραιωτέρων· ὁ δὲ βραδύτερος ἱκανὸς μὲν ἐπιχρῶσαι ἀπ' αἰθάλου, καὶ καῦσαι δὲ τινα τῶν ὑποπεσόντων, βολβῶν καὶ
 20 συκῆς καὶ φωκῆς καὶ ὑαίνης μενόντων ἀβλαβῶν, ὧν καὶ ταῖς δοραῖς περιδιφθεροῦσθαι τὰ ἰστία τῶν νηῶν διὰ τοὺς κεραυνούς· τῶν μέντοι κεραυνοβλήτων τὰ σώματα, ἄταφα κατελίμπανον οἱ πάλαι, ἀδιάφθορα μένοντα· τῆς γὰρ ἐν αὐτοῖς ὑγρότητος ἀναρπαζομένης ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὥσπερ ἀποπτηθέντα, διαμένειν πέφυκεν.
- 25 Ἔστι Ἰαννουάριος εἴρηται, ἀπὸ τοῦ Ἰανοῦ πατρὸς θεοῦ τινός. Φεβρουάριος δὲ⁸

Μάρτιος ἀπὸ τοῦ Ἄρεως· μάρτεμ γὰρ φασὶ τὸν Ἄρην ἀνάκειται οὖν τῷ Ἄρει. Ἀπρίλλιος δὲ, οἷονεὶ ἀπερίλλιος, ἀπέριρε γὰρ τὸ ἀνοιῖσαι, ὁ ἀνοικτικὸς⁹ τοῦ ἑάρος. ἀνάκειται δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ. Μάιος
 30 ἀπὸ τῆς μαιᾶδος Ἑρμοῦ· ᾧ καὶ ἀνάκειται· ὡς εἰς τιμὴν τῆς γε-
 ρουσίας τεθέντος. Ἰούνιος δὲ εἰκότως ὁ μετὰ τὸν εἰς τιμὴν τῆς

⁸ Est vacuum spatium in Cod.

⁹ ἀνακτικὸς, Cod.

γερουσίας ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῶν νέων τεθείς· ἰουινῶρας γὰρ τοὺς νεωτέρους φασίν. Ἰούλιος δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ὡς κατ' αὐτὸν τεχθέντος· πρότερον δὲ Κυντίλιος ὠνομάζετο, τουτέστι πέμπτος ἀπὸ τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔτους ἀρχῆς· ἀπὸ γὰρ τῆς ἱερατικῆς ἀρχῆς, ἥτοι τῶν αὐξιφωτίων, ἑβδομός ἐστιν. Αὐγουστος ὁμοίως 5 ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος. πρότερον δὲ Σεξτίλιος ὠνομάζετο, ὡς ἔκτος ἀπὸ Μαρτίου· μετωνομάσθη δὲ εἰς τιμὴν Αὐγούστου, ὡς καταπαύσαντος τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ ὁμονῆσαι πάντας πείσαντος. καὶ ἐπειδὴ ὄγδοός ἐστιν ἀπὸ Ἰαννουαρίου, τούτῳ τῷ ὄγδῳ τὸ ὄνομα τοῦ τῆς ὁμονοίας αὐτοῖς αἰτίου ἀνέθεντο. κατὰ 10 γὰρ τοὺς Πυθαγορικοὺς ὁμολογία καὶ πειθὼ ὁ ὁκτὼ καλεῖται· πρῶτος γάρ ἐστι κύβος τὴν τοῦ παντὸς αἰσθητοῦ ἰδέαν περιέχων κατὰ τε μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος, καὶ καλῶς ὁμολογία καλοῖτ' ἂν. ἐν αὐτῷ γὰρ τὰ περιττὰ τοῖς ἀρτίοις ὠμολόγησαν. Σεπτέμβριος δὲ, ἑβδομος ἀπὸ τοῦ ἥρος· σέπτεμ γὰρ τὰ ἑπτὰ, καὶ βέρ 15 τὸ ἔαρ. Ὀκτώβριος, ὄγδοος ἀπὸ τοῦ ἥρος, καὶ Νοέμβριος, καὶ Δεκέμβριος ὁμοίως.

ΠΕΡΙ ΣΙΒΥΛΛΗΣ.

⁹Τὸ σίβυλλα Ῥωμαϊκὴ λέξις ἐστὶν ἐρμηνευομένη προφῆτις, ἥγον μάντις, ὅθεν ἐνὶ ὀνόματι αἱ θήλειαι μάντιδες ὠνομάσθησαν 20 Σίβυλλαι. γεγόνασι δὲ Σίβυλλαι δέκα ἐν διαφόροις τόποις καὶ χρόνοις. πρώτη ἡ καὶ Χαλδία ἡ καὶ Περσὶς, ἡ καὶ πρὸς τινων Ἑβραία ὀνομαζομένη, ἥς τὸ κύριον ὄνομα Σαμβήθη, ἐκ τοῦ γένους τοῦ μακαριωτάτου Νῶε, ἡ περὶ τῶν κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα λεγομένων προειρηκυῖα, ἥς μνημονεύει Νικάνωρ ὁ τὸν Ἀλέξ- 25 ἀνδρου βίον ἱστορήσας, ἡ περὶ τοῦ δεσπότης Θεοῦ μυρία προ-

⁹ Hoc anonymi de Sibyllis fragmentum in multis consentit cum iis quæ Suidas habet ejusdem argumenti. Sed plura habet noster, et cum in iis quæ narrat de Sibylla, quæ cum Tarquinio Prisco colloquium habuisse dicitur, cum Joanne Lydo de Mens. p. 70. Ed. Corp. Scr. Byzant. convenit, non aberraverit forsitan is qui omnia hæc ex eodem fonte derivata esse conjecit. Opusculum de promptum est e Cod. 854. fol. 159.

θεσπίσασα, καὶ τῆς αὐτοῦ παρουσίας· ἀλλὰ καὶ αἱ λοιπαὶ συνά-
δουσιν αὐτῇ, πλὴν ὅτι ταύτης εἰσὶ βιβλία εἰκοσιτέσσαρα περὶ
παντὸς ἔθνους καὶ χώρας περιέχοντα. ὅτι δὲ αἱ στίχοι αὐτῆς
ἀτελεῖς εὐρίσκονται καὶ ἄμετροι, οὐ τῆς προφήτιδος ἐστὶν ἡ
5 αἰτία, ἀλλὰ τῶν ταχυγράφων, οὐ συμφθασάντων τῇ ῥώμῃ¹⁰ τῶν
λεγομένων, ἡ καὶ ἀπαιδευτῶν γενομένων καὶ ἀπειρῶν γραμματικῶν.
ἅμα γὰρ τῇ ἐπιπορίᾳ ἐπέπαυτο ἐν αὐτῇ ἡ τῶν λεχθέντων μνήμη·
καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκονται στίχοι ἀτελεῖς, καὶ διάνοια σκάζουσα·
εἴτε κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ τοῦτο γέγονεν, ὥς μὴ γινώσκοντο ὑπὸ
10 τῶν πολλῶν καὶ ἀναξίων οἱ χρησμοὶ αὐτῆς.

Δευτέρα Σίβυλλα, ἡ Λίβυσσα.

Τρίτη Σίβυλλα, ἡ Δελφίς, ἡ ἐν Δελφαῖς¹¹ τεχθεῖσα· γέγονε
δὲ αὕτη πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, καὶ ἔγραψε χρησμούς δι' ἐπὶ ἐν τοῖς
χρόνοις τῶν Κριτῶν, ὅπηνίκα Δεβώρα προφήτις ἦν παρὰ Ἰουδαίους.

15 Τετάρτη Ἰταλική, ἡ ἐν Κιμμερίᾳ τῆς Ἰταλίας.

Πέμπτη Ἐρυθραία ἀπὸ πόλεως Ἐρυθρᾶς καλουμένης ἐν Ἰωνίᾳ,
ἡ περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ προειρηκυῖα πολέμου.

Ἔκτη, Σαμία, ἥς τὸ κύριον ὄνομα Φυτὰ, περὶ ἥς ἔγραψεν
Ἐρατοσθένης, καὶ αὕτη ἐν τοῖς χρόνοις τῶν παρὰ Ἰουδαίους Κρι-
20 τῶν ἦν.

Ἐβδόμη, Κυμαία ἡ καὶ Ἀμαλθεία ἡ Ἱεροφύλη· ἡ δὲ Κύμη
πόλις ἐστὶν Ἰταλική, ἥς πλησίον ἄντρον ἐστὶ συνηρεφές¹² καὶ
γλαφυρώτατον, ἐν ᾧ διαιτωμένη ἡ Σίβυλλα αὕτη τοὺς χρησμούς
ἐδίδου τοῖς πυνθανομένοις.

25 Ὀγδόη, ἡ Γεργιτία· πολίχνη δὲ περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τὸ
Γεργίτιον.

Ἐνάτη, Φρυγία.

Δεκάτη, ἡ Τιγοῦρτη ὀνόματι Ἀβουναία.

Ὅτι ἡ Ἰουδαία Σίβυλλα καὶ Χάλδης ἐκαλεῖτο. καὶ γὰρ ὁ Φίλων
30 τὸν Μωσῆος βίον ἀναγράφων, Χαλδαῖον εἶναι αὐτὸν λέγει, γεγε-
νησθαι δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, ὥς τῶν προγόνων αὐτοῦ ἐκεῖσε κατελθόντων
διὰ λιμὸν κατασχόντα Βαβυλῶνα τὴν καὶ τὰς πλησιοχώρους. καὶ
ὥς ἔοικεν ἀπ' ἀρχῆς οἱ Χαναναῖοι οὕτως ἐκαλοῦντο· ἡ δὲ διὰ τὸ τὸν

¹⁰ ῥώμη Suid.

¹¹ Δελφίς Cod.

¹² συνηρεφές Cod.

Ἀβραὰμ ἐκεῖθεν ὠρμῆσθαι. λέγει, δὲ ὁ αὐτὸς Φίλων καὶ περὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μωσέως, ὅτι ὑπ' αὐτοῦ μὲν τῇ Χαλδαϊκῇ γλώττῃ ἐγράφη, ὕστερον δὲ ὑπὸ Πτολεμαίου εἰς τὴν Ἑλλάδα μετεφράσθη, ὃς τρίτος ἦν τῶν ἀπ' Ἀλεξάνδρου τὴν Αἴγυπτον παραλαβόντων, Φιλάδελφος ἐπικεκλημένος· ταύτης δὲ τῆς Ἑβραίας 5 Σιβύλλης βίβλον ἐνέτυχον ἐν Κύπρῳ, ἐν ᾗ πολλὰ καὶ τῶν¹²

προφητεύσασα διαλαμβάνει· καὶ μέντοι καὶ περὶ Ὀμήρου, ὅτι ἀναστήσει ὁ θεὸς ἄνθρωπον τινὰ σοφόν, ὃς τὸν τῶν ἡρώων πόλεμον ἀναγράφεται, καὶ τοὺς γενναιοτάτους τούτων ὑμνήσει, προλέγει δὲ καὶ περὶ Χριστοῦ, καὶ τῶν μετὰ τὴν Χριστοῦ παρουσίαν γεγενη- 10 μένων· καὶ μέντοι καὶ περὶ τῶν γενησομένων ἕως τῆς συντελείας, ἐν οἷς καὶ περὶ Κύπρου, καὶ Ἀντιοχείας, παλίμφημα τινὰ προφητεύει, τῆς μὲν ὡς πολέμῳ πεσουμένης, καὶ μηκέτ' ἀναστησομένης, τῆς δὲ νήσου ὑποβρυχίου γενησομένης· φησὶ γάρ

Τλήμων Ἀντιόχεια σὲ δὲ πτόλιν οὐκ οὔ' ἐροῦσιν,
εὔτε κακοφροσύνησι τεαῖς περὶ δούρασι πίπτεις

15

καὶ ἐξῆς

Αἰ αἰ Κύπρε τάλαινα, σὲ δὲ μέγα κῆμα καλύψει
ἡμασι χειμερήσιν ὀρνομένη τε θάλασσα·

προέλαβε δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν αὕτη ἡ Σίβυλλα ἔτη 20 δισχήλια, ἥς ἐστὶ καὶ τοῦτο τὸ ἔπος, τὸν τίμιον σταυρὸν προμηνύον·

ὦ ξύλον ὦ μακαριστὸν, ὑφ' οὗ θεὸς ἐξετανύσθη.

Ὅτι τέταρτος ἀπὸ Ῥώμου τοῦ οἰκιστοῦ βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ γέγονε Ταρκύνιος Πρίσκος· γυνὴ δὲ τις Ἀμαλθεία ἦλθε πρὸς 25 αὐτὸν ἐπιφερομένη τρεῖς βίβλους, χρησμούς Σιβύλλης τῆς Κυμαίας, καὶ ἐξήτει αὐτῷ δοῦναι εἰς τριάκοντα χρυσοῦς· τοῦ δὲ καταφρονήσαντος, ἀγανακτήσασα ἡ γυνή, ἔκαυσε τὸ ἐν τῶν βιβλίων, καὶ αὐθις προσελθοῦσα ἡξίου ὑπὲρ τῶν λειπομένων δύο, τοῦ τριάκοντα λαβεῖν χρυσίου· τοῦ δὲ ἔτι μᾶλλον αὐτὴν ὑπεριδόντος, 30 καὶ τὸ ἕτερον ἔκαυσε· λοιπὸν οὖν ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου ἐνὸς τὴν αὐτὴν ἐπεξήτει τιμὴν. στοχασάμενος οὖν ὁ βασιλεὺς ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι τῇ βασιλείᾳ, λαμβάνει δούς τοὺς τριάκοντα χρυσίους, καὶ εὐρὼν ἐν αὐτῷ τὰς Ῥωμαίων τύχας κατ' ἐξαίρετον καὶ μόνας

¹² Est vacuum spatium in Cod.

ἐγγεγραμμένας, ἐξήκοντα πατρικίων συστήματα τὴν τούτων παρέ-
δωκε φυλακὴν.

Psellus, Michael Constantinus.
13 ΤΙΣ ἢ ΟΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ.

Physicæ Quaestiones.
Πάντων τῶν ἀστέρων τῶν τε ἀπλανῶν καὶ πλάνητων, κατὰ μὲν
Πλάτωνα, μία οὐσία· ἡ διαυγεστέρα¹⁴ τῶν στοιχείων μερίς, καὶ
5 τὸ οἶον ἐξάφρισμα τούτων· κατὰ δὲ Ἀριστοτέλην, ἡ ἐπίνοια τοῦ
πέμπτου σώματος· οὐ γὰρ ἐξονομάζει τὴν οὐσίαν αὐτῶν, ἀλλὰ τὸν
πάντα οὐρανὸν, καὶ τοὺς ἀστέρας σύμπαντας, διὰ τὴν διάφορον
κίνησιν πρὸς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πέμπτου ὀνομάζει. τῶν δὲ
συμπάντων ἀστέρων ἑπτὰ μόνον εἰσὶν οἱ πλάνητες· κυρίως δὲ πέν-
10 τε¹⁵. ὁ γὰρ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη οὐ πεπλάνηται· ἀλλ' οἱ πέντε¹⁶,
διὰ τὸ δοκεῖν ἴστασθαι καὶ ὑποποδίζειν, πλάνητες ὀνομάσθησαν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΕΡΩΝ ΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ.

Οἱ μὲν ἀπλανεῖς ἀστέρες ἅπαντες ἐστηριγμένοι ὄντες, ὡς Ἀρι-
στοτέλης φησὶ, καὶ τῷ οὐρανῷ ἀμεταθέτως συγκινούμενοι, ἐπειδὴ-
15 περ οὗτος ἐξ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς φέρεται, τὴν αὐτὴν καὶ οὗτοι
τῷ οὐρανῷ κινοῦνται κίνησιν· οἱ δὲ πλάνητες, διὰ τὴν ἀντίθετον
ἀντέρεισιν καὶ ἰσόσταθμον ὑπὸ σοφῇ προνοίᾳ, ἵνα μὴ¹⁷ σύρρηξις
ὑπὸ τῶν αὐτῶν καταδρόμων καὶ κυλισμάτων γένηται· κατὰ τὴν
ἰδίαν καὶ φυσικὴν κίνησιν, ἐκ δύσεως εἰς ἀνατολὴν φέρονται· κινοῦν-
20 ται δὲ καὶ ἐξ ἀνατολῆς εἰς δύσιν, ἀλλὰ τῷ οὐρανῷ συμπεριφερό-
μενοι· ὅθεν ὁ ἥλιος κατὰ μὲν τὴν ἰδίαν κίνησιν, τὰς τέσσαρας
ᾠρας πληροῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ· νῦν μὲν βόρειος, νῦν δὲ νότιος κινού-
μενος· καθὼς δὲ συγκινεῖται τῷ οὐρανῷ, ἐξ ἀνατολῆς εἰς δύσιν,
ἡμέρας καὶ νύκτας ποιεῖ.

25 ΠΟΤΑΠᾶ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ ΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ.

Πολλῶν ὄντων σχημάτων, τριγωνικῶν, τετραγωνικῶν, κυβικῶν,
πυραμοειδῶν, καὶ τῶν λοιπῶν εὐθυγραμμικῶν, μέτεστι τὸ σφαι-
ροειδές.¹⁸ ὁ τοίνυν οὐρανός, καὶ ἅπαντες οἱ ἀστέρες, τοῦ σφαιρικοῦ
σχήματος ὄντα τυγχάνουσι· καὶ δῆλον ἀπὸ τῶν τῆς σελήνης φω-
30 τισμῶν· διὰ γὰρ τὸ κύρτωμα ταύτης, οὐκ εὐθὺς ὅλη παρὰ τοῦ

13 Quae sequuntur in eodem Codice physicae quaestiones sunt Pselli
Διδασκαλ. Παντοδαπ. c. 97. Fabric. 14 δὲ αὐγεστέρα Cod. 15 πάντες
Cod. 16 πάντες Cod. 17 μὲν Cod. 18 σφαιροειδὲς Cod.

ἡλίου φωτίζεται, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ τὴν αὔξησιν δέχεται τοῦ φωτός· ἔδει γὰρ τὸ αἰθέριον σῶμα τῷ καλλίστῳ τῶν σχημάτων ἀποτορνεύεσθαι· νοῦν γὰρ τὸ σχῆμα μεμίμηται. ὥσπερ γὰρ ὁ νοῦς ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸν, οὕτω δὲ καὶ τὸ αἰθέριον σῶμα συννεύει πρὸς ἑαυτὸν ὑπὸ τοῦ κυβερνώμενον, ἢ πρὸς νοῦν ἐπιστρέφει. 5

ΠΕΡΙ ΤΑΨΕΩΣ ἈΣΤΕΡΩΝ.

Εἰς δύο μέρη τῶν ἀστέρων διαιρουμένων, εἰς τὸ ἀπλανὲς καὶ τὸ πλανώμενον, οἱ μὲν ἀπλανεῖς τὴν ὑψηλοτέραν τάξιν ἐπέχουσι τῶν πλανήτων οὐκ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ αἰθερίου σώματος κείμενοι καὶ φερόμενοι, ἀλλ' οἱ μὲν ὑψηλότερα αὐτῶν εἰσιν, οἱ δὲ 10 ταπεινότεροι. οἱ δὲ ἑπτὰ πλανῆται, μετὰ τοὺς ἀπλανεῖς τετάχεται· ὧν πρῶτος ἐστὶν, ὁ τοῦ Κρόνου λεγόμενος ἀστήρ, καὶ μετὰ τοῦτον, ὁ τοῦ Διός· καὶ ὑπ' αὐτὸν, ὁ τοῦ Ἄρεος· εἴτα Ὁλιος· μεθ' ὃν Ἀφροδίτης· καὶ μετὰ ταύτην, Ἑρμῆς, καὶ τελευταῖον ἡ Σελήνη· μεθ' ἣν τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ὥσπερ εἰρήκαμεν· ὠρισμένοι δὲ τούτοις 15 εἰσὶ καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, θαυμασίαν τὴν συμφωνίαν ἔχοντες.

ΠΟΘΕΝ ΦΩΤΙΖΟΝΤΑΙ Οἱ ἈΣΤΕΡΕΣ.

Οὔτε τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων οὐδεῖς, οὔτε πάντες οἱ πλάνητες· ἀλλ' ἡ σελήνη μόνη παρὰ τοῦ ἡλίου φωτίζεται· διὰ τοῦτο καὶ τὸ πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος αἰεὶ πρὸς τὸν ἥλιον νένευκεν· οὐκ ἔστι 20 δὲ ὅτε ἀφώτιστος παντάπασιν ἐστὶν ἡ σελήνη· ἀλλ' αἰεὶ ἐνδεδυται φῶς ἡμισέληνον. ἐν μὲν οὖν ταῖς συνόδοις, ἀφώτιστον μὲν ἐστὶ τὸ πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς κύρτωμα· πεφωτισμένον δὲ τὸ ἄνω φαλάκρωμα· ἐν δὲ ταῖς πανσελήνοις, τὸ μὲν νεῦον πρὸς ἡμᾶς ἡμισφαίριον αὐτῆς, ὀλοφαές ἐστι· τὸ δ' ἄνω ἡμίτομον, φῶτος ἁμοιον· μεταξὺ δὲ τῆς 25 συνόδου καὶ τῆς πανσελήνου κατὰ τὸ μέτρον τῆς πρὸς τὸν ἥλιον διαστάσεως, μηνοειδὴς γίνεται, καὶ διχότομος, καὶ ἀμφίκυρτος· ἡ γὰρ ἔλαττον τοῦ ἡμίσεος φωτίζεται, ἡ καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ, ἡ κατὰ τὸ πλεόν.

ΠΕΡΙ ἘΚΚΛΕΪΨΕΩΣ ἩΛΙΟΥ.

30

Οὐ κυρίως ἐκλειψις ἐπὶ τοῦ ἡλίου λέγεται· οὐ γὰρ ἐκλείπει ποτὲ τὸ ἡλιακὸν φῶς, ἀλλ' ἐπισκότησις. ἐπισκοτεῖται δὲ, ὅταν ἐν

τοῖ, ἐκλειπτικοῖς συνδέσμοις κατὰ κάθετον αὐτῷ ἡ σελήνη γένηται· ὑπὸ ταύτης γὰρ οἰκοῦντες ἡμεῖς, ἐπισκιάζει τοῖς ὅμμασιν ἡμῶν τὸ ἡλιακὸν φῶς· πλὴν δώδεκα δακτύλοις τὸ σῶμα τῆς σελήνης διαμεροῦνται οἱ ἀστρονόμοι· ἔστι μὲν ὅτε τῷ ὅλῳ 5 τῆς σελήνης σῶματι τὰς ἡλιακὰς αὐγὰς ἀντιφράττουσι· ἔστι δ' ὅτε ἐλάττωσι τούτων. ὅταν μὲν γὰρ τὴν ὑψηλοτέραν ἀσπίδα¹ ἡ σελήνη φέρεται, καὶ τὴν ἐγγίζουσιν τῷ ἡλίῳ, ὀλίγῳ μέρει δοκεῖ τοῦτον ἐπισκιάζειν· ὅταν δὲ κατώτερον δίεισι, ἐπειδὴ εὐμεγέθης τηνικαῦτα τοῖς ὅμμασιν ἡμῶν ἐμπίπτει, ὅλον ἀντιφράττει τὸν 10 ἥλιον.

ΠΕΡΙ ἘΚΛΕΪΦΕΩΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

Ἐκλείπει ἡ σελήνη, εἰς τὸ τῆς γῆς ἐμπίπτουσα σκίασμα. φωτιζομένη γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἡ γῆ, σκιάν ποιεῖ· ἀλλ' οὐ κυλινδρικήν, οἷον τὸ τοῦ κίονος ἐστὶ σχῆμα, ἀλλὰ κωνοειδῆ· κῶνος δὲ ὁ στρόβιλος λέγεται, ὅστις ἀπὸ πλατείας βάσεως εἰς ὃξυ ἀπε- 15 λήγει· τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τῆς γῆς ἐστὶ σκιά· διότι ὅταν τι σῶμα ὑπὸ μεγέθους φωτίζεται σώματος, κυλινδρική γίνεται ἡ σκιά· ὅταν δὲ ὑπὸ μείζονος, κωνοειδής. μείζων οὖν ὁ ἥλιος τῆς γῆς ὢν, καὶ φωτίζων αὐτήν, κωνικήν ποιεῖ τὴν σκιάν. ὅταν οὖν εἰς τὸ τῆς γῆς σκίασμα ἡ σελήνη ἐμπέσῃ, ἀμαυρὰ ἡμῖν φαίνεται, καὶ οἷον 20 ἐκλείπουσα. καὶ ὅταν μὲν εἰς τὴν ῥίζαν ἐμπέσῃ τῆς σκιάς, τελείως ἐκλείπει· ὅταν δὲ εἰς τὴν κορυφήν, ἀμυδρότερον· διότι τῆς κωνοειδοῦς σκιάς, ἡ μὲν βάσις πλατύτερα, ἡ δὲ κορυφή βραχύτερα.

Εἰ ΘΕΡΜΟΣ ἔστιν ὁ ἥλιος.

Πλάτων μὲν ἅπαν τὸ αἰθέριον σῶμα ἐκ πυρὸς καὶ γῆς καὶ τῶν 25 ἑτέρων δύο στοιχείων κατασκευάζων, εἰκότως ἂν εἴποι θερμὸν τὸν ἥλιον. Ἀριστοτέλης δὲ ἕτερον παρὰ τὰ στοιχεῖα τὸ τοιοῦτον σῶμα τιθεῖς, οὔτε θερμὸν λέγει τὸν ἥλιον, οὐτ' ἄλλην ποιότητα ἔχοντα. εἴποι δ' ἂν ἐρωτώμενος, πῶς μὲν θερμὸς ὢν, θερμαίνει· ὅτι κινούμενος τὸ ὑπέκκαυμα ποιεῖ καὶ τὸν περίγειον ἄερα· κἀντεῦθεν 30 θερμότητος τοῖς ὑποκειμένοις καθίσταται αἷτιος· τοῦ δὲ ὑπέκκαυματος καὶ τὴν φύσιν καὶ τὸ ὄνομα, αὐτὸς πρῶτον καὶ ἐφεῦρε καὶ ὠνόμασεν. ὑπέκκαυμα οὖν λέγει, τὴν ἀναπεμπομένην ἀπὸ τῆς γῆς

¹ Leg. ἀψίδα.

ἀναθυμιάσιν θερμὴν καὶ ξηρὰν, καὶ οἶον καπνώδη. αὕτη οὖν ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις μέχρι τῆς σελήνης ἀναγομένη¹ διὰ κορυφότητος· εἴτα κινουμένη κατὰ μέρη, ἐξάπτει καὶ ὡς πῦρ φαίνεται, καὶ θερμαίνει τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν. ὅτι δὲ ἡ κίνησις θερμότητα ποιεῖ, δηλοῦσιν αἱ ἀκίδες τῶν βελῶν· τῇ γὰρ κινήσει λύουσι τὸν 5 ἐπικείμενον αὐταῖς μόλιβδον.

ΠΕΡΙ ΟΥΣΙΑΣ ΗΛΙΟΥ ΚΑΙ Εἰ ΠΟΛΛΟὶ ΕἰΣΙΝ ἩΛΙΟΙ.

Τὴν μὲν οὐσίαν τοῦ ἡλίου εἰρήκαμεν φθάσαντες, ὅτι κατὰ τὸν μὲν Ἀριστοτέλην πέμπτον σῶμα καὶ ἑτεροφυνὲς πρὸς τὰ στοιχεῖα· κατὰ δὲ Πλάτωνα, τοῦ τετραστοίχου τὸ διανγέστατον. 10 περὶ δὲ ἀριθμοῦ ἡλίων τοσοῦτον φημί· ὅτι ὁ μὲν ὁρώμενος ἥλιος, εἷς ἐστὶ· καὶ οὔτε δύο, οὔτε πλείους· ὑπὸ δὲ περιττῆς σοφίας τῶν Ἑλλήνων, ἔνιοι δύο καὶ τρεῖς τίθενται· ἓνα μὲν, τὸν ἐν τῷ δημιουργικῷ νῷ· καὶ ἕτερον τὸν παραδειγματικόν, καὶ τρίτον τοῦτον δὴ τὸν ὁρώμενον. φασὶ γὰρ ὅτι βουλούμενος παραγαγεῖν ὁ θεὸς 15 ἥλιον, ἀνετυπώσατο τοῦτον καὶ ἐνενόησε, καὶ ἔστιν οὗτος εἷς παρὰ τῷ δημιουργῷ ἥλιος· εἴτα ἐποίησε νητὸν ἥλιον, καὶ ἔστηκεν εἰς παράδειγμα· καὶ τρίτον, κατὰ τὸ ἀρχέτυπον εἶδος, τὸν αἰσθητὸν ἐξεικόνισεν.

20

ΠΕΡΙ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΗΛΙΟΥ, ΣΕΛΗΝΗΣ, ΚΑΙ ΓῆΣ.

Ὁ ἥλιος πρὸς τὴν γῆν, κατὰ τὸν ἀστρονομικώτατον Ἀρίσταρχον, μείζονα λόγον ἔχει, οἶον τὰ ἑξακισχίλια, πρὸς ὀκτακόσια πεντηκονταένεα· ἡ δὲ διάμετρος αὐτοῦ πρὸς τὴν τῆς γῆς διάμετρον μείζονα λόγον ἔχει, οἶον τὰ δεκαεννέα πρὸς τρία· καὶ αὖθις, ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος τῆς διαμέτρου τῆς σελήνης μείζων 25 ἐστίν, ἢ ὀκτὼ καὶ δεκά πλάσιον. καὶ πάλιν ἥλιος πρὸς τὴν σελήνην μείζονα λόγον ἔχει, οἶον τὰ πεντακισχίλια ὀκτακόσια τριακονταδύο, πρὸς ἓν· ταῦτα δὲ οὐχ ἀπλῶς οὕτως καὶ ἀποδείκτως παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις προτείνεται, ἀλλὰ μετὰ γεωμετρικῶν καὶ ἀναντιρρήτων ἀποδείξεων· περὶ ὧν οὐ καιρὸν νῦν λέγειν· ἀλλὰ 30 σὺ, θεοῖτατε βασιλεῦ, τὰ προβλήματα ἀναποδείκτως τέως δεξάμενος, τὰς ἀποδείξεις ὕστερον ἐπιζήτει μοι.

¹ ἀναγομένην Cod.

Εἰς πόσους κύκλους διαιρεῖται ὁ οὐρανός.

Τὸν οὐρανὸν εἰς πολλοὺς κύκλους οἱ φιλόσοφοι διηγήκασιν· ὃν
 πρῶτος ἐστὶν ὁ ἰσημερινός, ὁ μέσον αὐτὸν τάμνων καὶ διαιρῶν
 τὰ βόρεια καὶ τὰ νότια. ἐφεξῆς δὲ τούτου κατ' ἄμφω τὰ μέρη,
 5 κατὰ μὲν τὸν δεξιόν, τὸν θερινὸν κύκλον καὶ τὸν ἀρκτικὸν τιθέασιν·
 κατὰ δὲ τὸν ἀριστερὸν, τὸν νότιον καὶ τὸν ἀρκτικόν. ἕτερον αὖθις
 κύκλον πλάττουσι τὸν μεσημβρινόν, ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν κεί-
 μενον, καὶ τέμνοντα μὲν τοὺς εἰρημένους πάντα κύκλους ἐπίσης,
 διαιροῦντα δὲ τὸ ἑὸν μέρος καὶ τὸ ἐσπέριον. ἕκτον προσονομάζουσι,
 10 τὸν ὀρίζοντα τὰ δύο ἡμισφαίρια καὶ διαστέλλοντα. ἔβδομον τὸν
 ζωδιακόν, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ θερινοῦ, καὶ τέμνοντα τὸν ἰσημερινόν,
 καὶ λήγοντα εἰς τὸν νότιον.

Περὶ τίνης καὶ αὐτομάτου.

Τὴν τύχην, οὐχ ὥς νομίζουσι τινές, οἱ ἀκριβέστεροι τῶν φιλο-
 15 σόφων ἐδέξαντο· οἷον ἄλογόν τινα φύσιν, καὶ μὴ ἔχουσαν τάξιν
 μηδὲ εἰρμόν, ἀλλὰ παρακολούθημα ταύτην ἀόριστον ἐν τοῖς κατὰ
 προαίρεσιν καὶ ἔνεκα τινὸς γενομένην ὀρίσαντο· οἷον, προελήλυθέ
 τις ἐκ τῆς οἰκίας λουσόμενος, αὕτη ἢ πρῶτος ἐκ προαιρέσεως,
 καὶ ἔνεκα τινὸς πράγματος, τουτέστι τοῦ λούσασθαι· εἴτα προερ-
 20 χόμενος ἔτυχε θησαυρῷ· τὴν οὖν αἰτίαν τῆς εὐρέσεως τοῦ θησαυ-
 ροῦ τύχην ὠνόμασαν οἱ σοφοί. τὸ μέντοι γε αὐτόματον, καὶ ἐν
 τοῖς λογικοῖς καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις τιθέασιν· ἐν μὲν τοῖς λογικοῖς,
 ὅταν μαχαιρίδιον ἀπὸ τινος κρατοῦντος ἐκπεπτωκός, κατ' ὀρθὸν
 ἐμπαγείῃ τῇ γῇ· ἐν δὲ τοῖς ἀλόγοις, ὅταν τις ἵππος τὸν δεσπότην
 25 ἀποβαλὼν, ἀπὸ ταυτομάτου διασωθείη.

Περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου.

Τῶν ὄντων τὰ μὲν καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχει αἰώ-
 νιον, οἷον ὁ νοῦς· τούτου γὰρ καὶ ἡ οὐσία ἀκίνητος, καὶ ἡ ἐνέργεια
 ἀμετάβατος· ὁμοῦ γὰρ ἔχει ἐν ἑαυτῷ πάντα. τὸ δὲ σῶμα καὶ
 30 τὴν οὐσίαν, ἔγχρονόν ἐστι, καὶ τὴν ἐνέργειαν· οἷον καὶ τὸ ἡμέτε-
 ρον σῶμα, καὶ τὴν οὐσίαν ἔγχρονον ἔχει, κατὰ μικρὸν γὰρ αὐξά-
 νεται, καὶ τὴν ἐνέργειαν· οὐ γὰρ ὁμοῦ ἐνεργεῖ πάντα. ἡ γὰρ
 ψυχὴ, κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν, αἰώνιος ἐστίν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μικρὸν

αὐξηθεῖσα γέγονε ψυχὴ· ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς τελεία γεγένηται· κατὰ δὲ τὴν ἐνέργειαν χρόνου μετέχει, οὐ γὰρ ὁμοῦ πάντα ἔχει τὰ νοήματα ἐν ἑαυτῇ, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μεταβαίνει εἰς ἕτερον. καὶ ὁ οὐρανὸς δὲ τοιοῦτος ἐστὶν αἰώνιος μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν, κατὰ δὲ τὴν κίνησιν ὑπὸ χρόνον καὶ αὐτὸς κείμενος. 5

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΑἴΣΘΗΣΕΩΝ.

Ἡ ὄρασις γίνεται ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν φῶς ἐκφερόμενον συναντήσῃ τῷ ἀπὸ τῶν σωμάτων συρρέοντι, ὅπερ ὁ Πλάτων ὀνομάζει συναύγειαν. ἀκούομεν δὲ τῷ κενῷ τῷ ἐντὸς τοῦ ὠτός, τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ διηχοῦν κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἐμβολήν. ὀσφραϊ- 10 νόμεθα δὲ τῷ ἡγεμονικῷ τῷ ὄντι ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ἔλκοντι δὲ διὰ τῶν ἀναπνοῶν τὰς ὀσμάς. γεύομεθα δὲ τῇ ἀραιότητι τῆς γλώσσης καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ διὰ τὸ συνάπτειν τὰς ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς αὐτὴν φλέβας τὴν φύσιν. ἡ δὲ ἀφ᾽ ἧς πνεῦμα ἐστὶ διὰ τοῦ στόματος ἀπὸ διανοίας ἡγμένον· ἀπτόμεθα δὲ ὅλῳ τῷ σώματι, 15 διότι ἀπυπερατώσεις εἰσὶν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ σώματος μορίων αἰσθητικῶν, δι' ὧν αἰσθανόμεθα ὧν ἀπτόμεθα.

Πῶς αἱ ΣΤΑΛΗΨΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ.

Ἡ σύλληψις τῶν ζώων γίνεται καὶ μάλιστα τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἐπιτήδειος καὶ ξηροτέρα συμμέτρως ἡ μήτρα γένηται, πρὸς 20 τὴν παραδοχὴν τοῦ σπέρματος τῶν καταμηνίων συνεπισπωμένων ἀπὸ παντὸς ὅγκου μέρους τι τοῦ καθαροῦ αἵματος· συμβάλλεται δὲ καὶ τὸ θήλυ πρὸς τὴν κύησιν, ἐξυγραιομένην τὴν μήτραν ἐν ταῖς μίξεσιν. ἡ δὲ ὑγρασία αὕτη, σπέρματος μὲν οὐκ ἔχει λόγον, οἷον ὕλη γίνεται τῇ καταβολῇ τῆς ἀνδρώας γονῆς· καὶ τὸ μὲν 25 τοῦ ἄρρενος σπέρμα εἰς τὰ στερρεώτερα μέρη τοῦ σώματος ἐξαρκεῖ, οἷον ὀστά καὶ νεῦρα καὶ φλέβας καὶ ἀρτηρίας καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ τοῦ θήλεος εἰς τὰ ὑγρότερα μέρη τοῦ σώματος, αἷμα φημὶ καὶ ἀμφοτέρας τὰς χολὰς, ἢ μᾶλλον πάντα ἐξ ἀμφοτέρων· ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ ἄρρενος πλεον ἔχει, τὰ δὲ τοῦ θήλεος ἐπ' 30 ἔλαττον².

¹ φωνή Fabr.

² ἐπ' ἑλ. quod om. Cod. suppl. e Fabr.

³ Πῶς ἄρρενα καὶ θήλεα γίνονται.

Ὡσπερ τῶν ὄρχεων ὁ μὲν ἐστὶ δεξιὸς, ὁ δὲ ἀριστερός· καὶ ὁ μὲν δεξιὸς, μᾶλλον ἐστὶ θερμότερος, ὁ δὲ ἀριστερὸς ἥττον· οὕτω καὶ ἡ μήτρα δύο ἔχει κόλπους ὑποδοχέας τοῦ ἀρρενικοῦ σπέρματος, τὸν μὲν δεξιὸν, τὸν δὲ ἀριστερόν· ἐπεὶ οὖν θερμότερόν ἐστι τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος· τὸ μὲν ἐμπεσὸν σπέρμα εἰς τὸν δεξιὸν κόλπον, ἄρρεν γίνεται διὰ τὴν θερμότητα· τὸ δὲ εἰς τὸν ἀριστερόν, θήλυ διὰ τὴν ψυχρότητα. ὅταν δὲ τὸ ἐμπεσὸν σπέρμα εἰς τὸν δεξιὸν κόλπον θήλυ γένηται, ἀρρενοπώτερον γίνεται, καὶ τρίχας ἐν 10 τῷ πώγωνι φύει. ἡνίκα δὲ τὸ ἐμπεσὸν σπέρμα εἰς τὸν ἀριστερόν ἄρρεν ἀποκαταστή, θηλυπρεπέστερον ἐστὶ καὶ τοῦ δεόντος μαλακώτερον. εὗρηται δὲ τοιαῦται μεταβολαὶ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.

⁴ ΔΙΑΤΙ ΓΤΝΗ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΣΤΝΟΤΣΙΑΖΟΤΣΑ ΟΤ ΣΤΛΛΑΜΒΑΝΕΙ.

Διὰ πολλὰς αἰτίας οὐ συλλαμβάνει γυνὴ συνουσιάζουσα, ὅταν 15 ἡ θερμότερα ἢ τοῦ δέοντος, ἡ ψυχροτέρα, ἡ ξηροτέρα, ἡ ὑγροτέρα· ἢ ὅταν παραλελυμένα ἔχῃ τὰ μέρη, ἢ ὅταν τύλους ἔχῃ καὶ σαρκώσεις· ἢ ὅταν ἀραιότερα ἢ τοῦ κατὰ φύσιν καὶ μικροτέρα, καὶ παρὰ τὴν τοιάνδε κράσιν τοῦ ἀρρενικοῦ σπέρματος, οὐ δύναται συλλαβεῖν, καὶ παρὰ τὴν τοῦ ἀρρενικοῦ αἰδοίου ἀμετρίαν, οἷον ἡ 20 λοῦσιν, μὴ δυναμένου τὸν γόνον εὐθυβολεῖν, ἢ ἀπόστασιν ἢ παρέγκλησιν· καὶ δι' ἀρρωστίαν δὲ ἐπὶ σύμβασιν καὶ διάθεσιν τινὰ οὔσαν ἀπὸ γενέσεως· καὶ ἄλλ' ἅττα εἰσὶν αἰτία τοῦ μὴ κύειν τὰς μιγνυμένας ἄρρεσι τῶν γυναικῶν· καὶ διὰ τέχνην δὲ πολλάκις τὸ ἀσύληπτον γίνεται, ὅταν ἐξεπίτηδες, ἢ ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνή, περὶ τὴν 25 φύσιν τοῦ σπέρματος παυοιργεύνωνται· ἔστι γάρ τι καὶ τοιοῦτον εἶδος ἐν τοῖς αἰτίοις.

⁵ ΔΙΑΤΙ ΔΙΑΤΜΑ ΚΑΙ ΤΡΙΔΤΜΑ ΓΙΝΕΤΑΙ.

Καὶ τοῦ δίδυμα καὶ τρίδυμα γίνεσθαι πολλὰς ἂν τις αἰτίας διαριθμήσῃται· τὴν σχέσιν τοῦ σπέρματος, τὴν γονιμότητα τῆς

³ Deest hoc caput in Fabr. sed exstat in Allat. Cod. revera ergo, contra quam credidit Fabricius, opusculum Pselli minus integrum edidit. Vid. ej. not. ad calc. Op. p. 184.

⁴ Deest in Fabr.

⁵ Deest in Fabr.

γονῆς, τοὺς ἐν τῇ μήτρᾳ κόλπους· διάφοροι γὰρ κοιλότητες τὴν μήτραν περιειλήφασιν. ὅταν γοῦν ἐν τοῖς κόλποις τούτων τὸ σπέρμα διασχισθῇ, δίδυμα καὶ τρίδυμα γίνεται· καὶ τὸ πλῆθος δὲ τοῦ ἀπορρέοντος σπέρματος αἴτιον πολλάκις τοῦ πλῆθους τῶν ἐγκυμονούντων καθίσταται. ἢ μέντοι γε μήτρα πολλοὺς μὲν ἔχει 5 κόλπους, δύο δὲ ἀξιολόγους κοιλότητας, ὑμένι μέσῳ διειργομένης· ἐν αἷς ὅταν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα, δίδυμα καρπογονεῖ ἔμβρυα· ὁ μέντοι γε Ἑρασίστρατος, καὶ τὰς ἐπισυλλήψεις αἰτιάται, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων· καὶ ἄλλας δ' ἂν εἴπῃ τις αἰτίας, ἣ αὐτὸς ἐφευρίσκων, ἣ τοῖς ἀρχαίοις ἐπόμενος.

10

ΠΟΘΕΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΤῶΝ ΓΟΝΕΩΝ Αἶ ΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΚΑὶ Αἶ ΠΡὸς ΤΟΤΤΟΤΕ ἈΝΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ.

Τὸ ἀποκρινόμενον σπέρμα ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἢ ἀπὸ τῆς γυναικὸς· τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς λόγους ἔχει τῶν ἐν αὐτῷ ἡθῶν καὶ τρόπων καὶ τῆς μορφῆς, καὶ ἀπὸ μητρὸς δὲ ὡσαύτως. ὅταν οὖν 15 ἄμφω τὰ σπέρματα συγκραθῇ, εἰ μὲν ἐπίσης, ἔχει τὸ γεννώμενον ἴσην καὶ πρὸς τὸ ἄρρεν καὶ παρὰ τὸ θῆλυ τὴν ὁμοιότητα· ὅταν δὲ τὸ ἄρρεν κατακρατήσῃ τοῦ θήλεος, πατρόμοια τὰ τικτόμενα ἀποτελεῖται· ὅταν δὲ τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος, ἀπεικασμένα πρὸς τὴν μητέρα· ὅταν δὲ ἡ ἐν τῷ σπέρματι θερμασία ἐξατμισθῇ, οὐδενὶ 20 τῶν τοκέων πλαττόμενον ὁμοιοῦται. πολλάκις δὲ καὶ τῆς γυναικὸς φαντασίαν ἐν τῷ τίκτειν λαβούσης τοῦδε, ἢ τῆσδε, πρὸς τὸ φαντασθὲν ἀπεικάζεται τὸ γεννώμενον.

⁴ Εἰ καὶ τὸ ἔμβρυον ζῶον, καὶ πῶς τρέφεται τοῦτο.

Τρισὶν ἐνετύχομεν βίβλοις περὶ τούτου τοῦ ζητήματος, Ἰπποκράτους, Περικράτους, Πορφυρίου καὶ Γαληνοῦ· ὧν ὁ μὲν Ἰπποκράτης καὶ Γαληνὸς, ζῶον αὐτὸ φασιν εἶναι ἐν τῇ γαστρὶ, καὶ κινεῖσθαι ἐν τῇ γαστρὶ ὑπὸ ψυχῆς, τὸ μὲν ἄλογον τῆς ἀλόγου, τὸ δὲ λογικὸν τῆς λογικῆς, τρέφεσθαι τε ἐν τῇ μήτρᾳ διὰ τοῦ στόματος· εἶναι γὰρ ἐν ταύτῃ θηλὰς τινὰς καὶ στόματα δι' ὧν τρέφεται. ὁ δὲ 30 γε Πορφύριος πολλοῖς λογισμοῖς καὶ ἀποδείξεσι διατείνεται, μὴ

⁴ Deest Fabr.

εἶναι τὸ ἔμβρυον ζῶον μὴδὲ ἐμψυχωμένον, ἀλλὰ δίκην φυτοῦ καταπεφυτεῦσθαι καὶ κινεῖσθαι, οὐχ ὑπὸ ψυχῆς, ἀλλ' ὑπὸ φύσεως· ὥσπερ δὴ καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ κινεῖσθαι εἶωθε, τρέφεσθαι τε οὐ διὰ τοῦ στόματος, ἀλλὰ διὰ τοῦ χορίου καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ, 5 ὅθεν τοῦτον ἀποδεσμοῦσιν αἱ μαῖαι, ἵνα διὰ τοῦ στόματος τὸ γεννηθὲν τρέφηται.

Πᾶς ὄνειροι γίνονται.

Πολλαὶ τῶν ὀνείρων εἰσὶν αἱ αἰτίαι· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσὶ θεόπνευστοι, ἄνωθεν διὰ μέσου τοῦ νοῦ τῇ λογικῇ ἡμῶν ψυχῇ 10 ἐγγιγνόμενοι· οἱ δὲ, οἷον ἀπηχήματά εἰσι τῶν ἡμερινῶν πράξεων· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς φανταστικῆς ἐντυποῦνται δυνάμεις, φανταζούσης ἡμῖν τοὺς ἡμερινοὺς ἔρωτας ἢ ἄλλό τι πάθος ψυχῆς. ἕτεροι δὲ ἀπὸ τῶν τεσσάρων χυμῶν ἀνεγείρονται· ὅθεν καὶ τὰ χρώματα τῶν ὁρωμένων ὅμοια ταῖς τῶν χυμῶν ἔχουσιν· οἱ δὲ τὰς ἰδέας ἡμῖν 15 ἐμφαίνουσι τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, περὶ ᾧ τὴν πραγματείαν ἔχομεν. φιλόσοφα γοῦν τῷ φιλοσόφῳ τὰ ὀνειράτα, καὶ τῷ ῥήτορι ῥητορικά, καὶ τῷ γεωμέτρῳ γεωμετρικά. οὐ μία οὖν αἰτία τῶν ὀνειράτων, ἀλλὰ πολλαί, ὡς εἴρηται.

Περὶ ἰγείας καὶ νόσος καὶ γήρως.

20 Ἰγείας αἴτιον συνεκτικὸν ἢ τῶν δυνάμεων ἰσονομία, θερμότητος, ψυχρότητος, ὑγρότητος καὶ ξηρότητος. ὅταν δὲ τούτων ἐν καταδυναστεύσει τῶν ἄλλων, ἢ νόσος γίνεται. αἱ δὲ πλεῖσται τῶν νόσων, δι' ἀνωμαλίαν τῶν ἐν τῷ σώματι στοιχείων γίνονται. ἐπεισάγονται δὲ αἱ νόσοι τῷ σώματι, καὶ διὰ πλήθους τροφῆς, καὶ 25 διὰ ἀπειρίας καὶ φθορᾶς· ἢ δὲ εὐταξία καὶ ἡ αὐτάρκεια, ἰγείας περιποιητικά. μορφοῦται δὲ τὰ ζῶα ἐν γαστρὶ ὄντα ἀπὸ ἑκτῆς καὶ τριακοστῆς ἡμέρας, τελειοῦνται δὲ τοῖς μορίοις ἀπὸ τῆς πεντηκοστῆς. Ἰπποκράτης δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀρρένων, διὰ τὸ θερμότατα εἶναι, τὴν διάρθρωσιν γίνεσθαι ἀπὸ τῆς ἑκτῆς καὶ εἰκοστῆς· ἐπὶ δὲ 30 τῶν θηλυκῶν ἐν διμήνῳ μὲν διαρθροῦσθαι, ἐν τετραμήνῳ δὲ τελειοῦσθαι.

ΔΙΑΤΙ ΟΙ ΝΗΣΤΕΥΟΝΤΕΣ ΔΙΦΩΣΙ ΜΑΛΛΟΝ, ἢ ΟΙ ΠΕΙΝΩΝΤΕΣ.⁵

Διφῶμεν μᾶλλον ὅταν νηστεύσωμεν, ἢ πεινῶμεν, διότι τὸ ἐν ἡμῖν θερμὸν, πρῶτον μὲν καταβόσκειται τὸ ἐν σώματι ὑγρὸν, ὅπερ ἀπὸ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἐν τῷ σώματι τροφῆς περισσεύει. εἴτα ἐπ' αὐτὴν βαδίζει τὴν σύμφυτον λιβάδα τῆς σαρκὸς ἢ ἐν 5 ἡμῖν πύρωσις, τὸ νοτερὸν διώκουσα καὶ τὸ δίνυρον. γενομένης οὖν ὥσπερ ἐν πηλῷ ξηρότητος, ποτοῦ μᾶλλον τὸ σῶμα δεῖσθαι πέφυκεν, ἄχρις οὗ πιόντων, ἀναρρωσθὲν καὶ ἰσχύσαν τὸ θερμὸν ἐμβριθοὺς τροφῆς ὄρεξιν ἐργάσεται. τὸ γὰρ ἐν ἡμῖν μάλιστα δεῖται τροφῆς θερμὸν, ὥσπερ ἀμέλει βλέπομεν ἕξω μήτε αέρα, μήτε 10 ὕδωρ, μήτε μὴν⁶ ἐφειμένα τρέφεσθαι, μήτε ἀναλίσκοντα τὸ πλησιάζον ἀλλὰ μόνον τὸ πῦρ. διὰ ταῦτα καὶ οἱ γέροντες ῥάστα νηστείαν φέρουσιν· ἀμβλὺ γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ μικρὸν ἤδη τὸ θερμόν ἐστι· καὶ τὰ ἄναιμα δὲ τῶν ζώων τροφῆς ἥκιστα προσδεῖται, δι' ἔνδειαν θερμότητος. 15

7 ΔΙΑΤΙ ΠΕΙΝΩΝΤΕΣ ΕἶΑΝ ΠΙΝΩΣΙ ΠΑΤΟΝΤΑΙ, ΔΙΦΩΝΤΕΣ ΔΕ ΕἶΑΝ ΦΑΓΩΣΙΝ ΕΠΙΤΕΙΝΟΝΤΑΙ.

Ἡ δίψα τοῖς φαγοῦσιν ἐπιτείνεται, διότι τὰ εἰσερχόμενα σιτία τῇ ξηρότητι τὸ διεσπαρμένον ὑγρὸν καὶ ἀπολείπόμενον ἀσθενὲς καὶ ὀλίγον ἐν τῷ σώματι συλλέγουσι καὶ προεξικμάζουσι· διότι ἡ 20 ὑγρότης τὰ ὑπὸντα σιτία βρέξασα καὶ διαχέασα, χυμῶν ἐγγεκομένων καὶ ἀτμῶν, ἀναφέρει τούτους εἰς τὸ σῶμα, καὶ προστίθῃσι τοῖς δεομένοις. ἐνδυομένη γὰρ ἕξωθεν ἡ ὑγρότης, εὐχυμότερα ποιεῖ καὶ τροφιμώτερα τὸ χαλαῖσθαι τὰ ἐντὸς, ὥστε τῆς πείνης τὸ σφόδρα πικρὸν καὶ θηριῶδες ἐνδιδόναι καὶ παρηγορεῖσθαι. ὥστε 25 καὶ πολὺν χρόνον ζῶσιν ἔνιοι ἂν ὕδωρ μόνον λαμβάνοντες, ἄχρις οὗ πᾶν ἐξικμασθῇ τὸ τρέφον καὶ προστίθεσθαι δυνάμενον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΟΥΣΙΑΣ.

Διάφοροι δόξαι περὶ τούτου παρ' Ἑλλήσι καταβέβληνται. οἱ μὲν γὰρ περὶ Κλεομήδην τὸ κενὸν ἐκτὸς τούτου τιθέασι. Πλάτων 30

⁵ ἢ πεινῶντων Fabr. Cod. et Allat. Fabr. Cod.

⁶ γῆν Fabr.

⁷ Deest in

δὲ ἐν τῷ Φαίδρῳ ἐξυμνεῖ τοῦτο δὴ τὸ μέρος, καὶ δυνάμεις τινὰς
 θείας τὰς τὸν κόσμον κατευθυνούσας ἐνταῦθα τίθεται. ὁ δὲ γε
 Ἀριστοτέλης οὔτε κενὸν, οὔτε ἄλλο τι τῶν πάντων ὑπὲρ τὸν οὐρα-
 νὸν εἶναι οἶεται. νῦν μὲν γὰρ δογματίζει δημιουργὸν τοῦ παντός,
 5 οὐ μέντοι γε περιγράφει τοῦτον, οὔτε ἐν τοῖς τοῦ κόσμου, οὔτε
 ἐκτός· οὐδὲ διατειχίζει αὐτὸ τὸν οὐρανὸν, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ πᾶν μὲν
 οἶεται, οὐ βούλεται δὲ οἶον τινὰ σωματικὴν φύσιν ἐκτός τοῦ οὐρα-
 νοῦ περικεχῦσθαι, ἢ ἐστηκέναι, ἀλλ' ἑαυτοῦ εἶναι ἀτόπως καὶ
 ἀρρήτως.

10

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΟΥΣΙΑΣ.

Πλάτων μὲν ὁ φιλόσοφος ἀπὸ τῶν τεσσάρων στοιχείων πάντα
 πλάττων τὰ σύνθετα σώματα, ἀπὸ τῶν αὐτῶν συγκεῖσθαι καὶ τὸν
 οὐρανὸν ἀποφαίνεται. τοσοῦτον δέ φησι πρὸς τὰ ἄλλα τὴν διαφο-
 ρὰν ἔχειν, ὅτι τὰ μὲν ἐπὶ γῆς σώματα, ἀπὸ τῆς ἐσχάτης μερίδος
 15 τῶν στοιχείων εἶναι, τῆς οἶον παχυτέρας καὶ ὑλωδεστέρας, τὸν δὲ
 οὐρανὸν ἀπὸ τῆς αὐγοειδεστέρας αὐτῶν μοίρας οὐσιῶσθαι. Ἀριστε-
 τέλης δὲ τὰ μὲν τέσσαρα στοιχεῖα κατ' εὐθείαν κινεῖσθαι λαβὼν,
 τὸν δὲ οὐρανὸν κύκλῳ φέρεσθαι ἀπὸ τῆς διαφόρου κινήσεως, διά-
 φορον αὐτῷ καὶ τὴν οὐσίαν πρὸς τὰ στοιχεῖα δίδωσι, καὶ τὸν τε
 20 οὐρανὸν, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀστέρας καὶ μέχρι σελήνης, αἰθέρα
 καλεῖ, καὶ πέμπτον σῶμα κατονομάζει.

ΠΕΡΙ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ.

Τὴν εἰμαρμένην εἴ τις γνοίῃ σὺν ἀκριβείᾳ, καὶ ὅθεν καὶ ὁποία
 τὴν φύσιν, μερίδα πρὸς φιλοσοφίαν μεγίστην προσεῖληφε. παρὰ
 25 μὲν γὰρ τοῖς πολλοῖς ἀτιμάζεται τὸ ὄνομα· παρὰ δὲ τοῖς σοφω-
 τέροις, θαυμάζεται. ἔστι δὲ γενικῶς μὲν εἰπεῖν, ἡ φύσις τοῦ
 κόσμου ἢ κινουσα τὰ σώματα, κατὰ μέρος δὲ δευτέρα τίς προ-
 νοίας ἑλλαμψις καὶ ἐπιστασία, οὐ κατ' εὐθείαν τὴν κίνησιν
 ἔχουσα, ὥσπερ ἡ κυρίως ἐστὶ πρόνοια, ἀλλὰ θεομένη καιρῶν καὶ
 30 τόπων εἰς ἀποτέλεσμα· ὅθεν καὶ εἰμαρμένη λέγεται, ὡς εἰρομένη
 τίς φύσις καὶ συμπεπλεγμένη διὰ πολλῶν. τὰ μὲν οὖν ἀσώματα
 ὑπὸ πρόνοιαν ἐστὶ μόνην, τὰ δὲ σώματα, ὑπὸ πρόνοιαν καὶ εἰμαρ-
 μένην.

ΠΕΡΙ ΧΡΟΝΟΥ.

Ὁ χρόνος ἐπινοίας ἀνθρωπίνης ἐστὶν ὄνομά τε καὶ νόημα. ἐπειδὴ γὰρ τὰ μὲν αἰώνια αἰεὶ ὄντα καὶ ἀκίνητα ἐστὶ, τὰ δὲ ὑπὸ κίνησιν, ῥέοντα καὶ φθειρόμενα· αὐτὸ δὴ τὸ μέτρον τῆς κινήσεως, χρόνον ὠνόμασαν οἱ φιλόσοφοι. οὐδὲ γὰρ αὐθύπαρκτον πρᾶγμα ὁ 5 χρόνος ἐστίν, οὐδὲ σῶμα φαινόμενον, οὐδὲ ἀσώματός τις ὑπόστασις, ὥσπερ ἡ φύσις, καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, ἀλλὰ πρᾶγμα ἐν ἐπινοίᾳ μόνῃ κείμενον. ἡ τοίνυν ψυχὴ ἐνωθεῖσα μὲν τῷ κρείττονι, ἐν τῷ ἐστώτι αἰῶνι ἐστίν· ἀφειμένη δὲ τοῦ αἰῶνος, καὶ περὶ τι πρᾶγμα τῆς γενέσεως κινήθεῖσα, χώραν τῷ χρόνῳ δίδωσιν. οὐδὲν 10 οὖν ἕτερον ἐστὶν ὁ χρόνος, ἢ μέτρον κινήσεως.

ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ.

Δυσκατανόητόν τι πρᾶγμα ἡ κίνησις· ἔστι δὲ εἰδός τι καὶ ἐνάργεια κινουμένου πράγματος, καθ' ὃν χρόνον κινεῖται, οἷον τι λέγω. ἔστι τί πρᾶγμα αὐξανόμενον, καὶ ἄλλο ἀλλοιούμενον, καὶ 15 ἄλλο φερόμενον· καὶ τοῦ μὲν αὐξανομένου κινήσις, ἡ αὔξησις· τοῦ δὲ ἀλλοιουμένου, ἡ ἀλλοίωσις· τοῦ δὲ φερομένου, ἡ φορά· καὶ ὅλως τοῦ γινομένου, ἡ γενέσις. ἔστιν οὖν ἡ κίνησις, οὔτε ἀρχή, οὔτε τέλος, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ τούτων· τῆς γὰρ οἰκοδομήσεως, οὔτε ἡ ἀρχὴ τις κινήσις, οὐπω γὰρ κεκίνηται, οὔτε τὸ τέλος, πέπαιται 20 γὰρ τὸ οἰκοδομηθὲν· τὸ δὲ ἐν μέσῳ τούτων, οἷον ἡ οἰκοδόμησις, τοῦτο κίνησις ἐστίν, ὅπερ δὴ καὶ ἐντελέχειαν ὁ Ἀριστοτέλης ὠνόμασεν.

ΠΕΡΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ.

Ἀνάγκην ὀνομάζουσιν οἱ φιλόσοφοι, δύναμιν τινὰ ἀναγκαστικὴν 25 τοῦ ἀποτελέσματος· οἷον τί λέγω. ἡ ἀστρολογία τῶν ἀστρῶν σχημάτων ἐξήρτηται, καὶ τῶν ἡλωμάτων καὶ τῶν φύσεων⁷ καὶ τῶν οἰκοδεσποτιῶν⁸, καὶ τῶν ἄλλων. ὅταν οὖν συνδράμῃ πάντα πρὸς τὸ γενέσθαι τι ἢ μὴ γενέσθαι, καὶ μηδὲν τι ἢ ἀντιπίπτον, ἢ ἀντικείμενον, ἀνάγκην τοῦτο εἰρήκασιν, ὡς ἀπαραίτητόν τε καὶ ἀμε- 30 τάβετον. τὸ δὲ ἐν μερικοῖς σημείοις τὴν δύναμιν ἔχον, τοῦτο ἐνδεχόμενον ἀπεφώνησαν, ὡς δυνάμενον καὶ γενέσθαι καὶ μὴ γενέσθαι. κυρίως ἐνδεχόμενον ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν κείμενον, καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπὴν ἴσῃ καὶ ὁμοίαν δεχόμενον.

⁷ φύσεων Fabr.⁸ οἰκοδεσποτῶν Fabr.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΤΩΝ ὄντων ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ.

Τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραχθέντων, τὰ μὲν ἐστὶ μόνως ὄντα, ὡς τὰ ἄψυχα σώματα· τὰ δὲ καὶ ὄντα καὶ ζῶντα, ὡς τὰ ἐμψυχα σώματα· τὰ δὲ καὶ ὄντα καὶ ζῶντα καὶ νοῦντα, ὡς αἱ ψυχαὶ καὶ οἱ νόες. ἕκαστον οὖν πρὸς τὸν Θεὸν ἀφ' οὗ παρήχθη, κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπαρξιν ἐπιστρέφει· τὸ μὲν ὄν, οὐσιώδη ποιεῖται τὴν ἐπιστροφήν· τὸ δὲ ζῶν, καὶ οὐσιώδη καὶ ζωτικόν· τὸ δὲ καὶ νοῦν, καὶ οὐσιώδη καὶ γνωστικόν· ἕκαστον γὰρ ὡς προῆλθεν, οὕτω καὶ ἐπέστραπται. τοῦτο δὲ τὸ φιλοσόφου¹⁰ φῆμα, καὶ ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ἐν τοῖς κεφαλαίοις αὐτοῦ τίθησι, καὶ διακρίνει⁹· καὶ πρὸ τούτου, ὁ Ἀρεωπαγίτης¹⁰ Διονύσιος σαφέστερον τοῦτου διακριβεῖ· καὶ ἔστιν ὁ λόγος τῶν πάντων σπουδαζομένων, ἀληθέστατός τε καὶ ἀκριβέστατος ὢν.

Εἰ κακὸν¹¹ ἢ ἴσταν.

¹⁵ Πλάτων ὁ φιλόσοφος ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ μητέρα καὶ τιθήνην τῆς τῶν καλῶν γενέσεως καὶ συναιτίαν τῆς τοῦ κόσμου δημιουργίας αὐτὴν ἀποφαίνεται· ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἐλεάτου ξένου λόγοις, αἰτίαν αὐτὴν λέγει τῆς τοῦ παντὸς ἀταξίας· ἐν δὲ τῷ διαλόγῳ τῷ καλουμένῳ Φιλήβῳ, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ταύτην παράγων, ἔνθεν²⁰ αὐτὴν καὶ ἀγαθὸν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ Θεοῦ γένεσιν ἀποφαίνεται. Πρόκλος δὲ ὁ φιλόσοφος, οὔτε ἀγαθὸν αὐτὴν οἶται οὔτε κακόν· ὡς μὲν γὰρ ἔσχατον τῶν ὄντων, καὶ πόρρω τοῦ ἀγαθοῦ, οὐκ ἀγαθὸν λέγει· ὡς δὲ αἰτίαν δημιουργικὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἀναγκαζόμενος τιθέναι, μέσσην αὐτὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ τιθεῖς, ἀναγκαῖαν²⁵ ἐπονομάζει. τὸ γὰρ ἐνδεές αὐτῆς τῶν ἀγαθῶν, συντελεῖν λέγει πρὸς τὴν τῶν αἰσθητῶν δημιουργίαν ὅπερ ἀναγκαῖον ἔστιν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΗΜΑΣΙΑΣ ΑΣΤΕΡΩΝ, ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΕΙΜῶΝ ΚΑΙ ΘΕΡΟΣ.

Ἐπισημασία ἐστίν, ὅταν ἐπιτέλλων ὁ ἀστήρ καὶ συνανατέλλων³⁰ τῷ ἡλίῳ ὥσπερ ὁ καλούμενος κύων καὶ ὁ Ὠρίων, καὶ ὁ ἀρκτοῦρος, ἢ ἕτερός τις τῶν ἀπλανῶν ἀλλοιώσῃ τὸν αἶρα κατὰ τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ ἔτους· τοῦτο γὰρ καὶ Μωσῆς ὑπαίνειτται λέγων·

⁹ διευκρινεῖ Fabr.¹⁰ Ἀρεωπαγίστης Cod.¹¹ καλὸν Fabr.

“ ἔσονται εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς καὶ εἰς ἑνιαυτούς.” ἐπισημαίνεται γάρ τι ὁ ἀστὴρ τῶν περὶ τὸν ἀέρα παθῶν, ἐώαν¹¹ ἐπιστολὴν¹² ἢ ἐσπέρειαν ποιοῦμενος. περὶ μέντοιγε θέρους καὶ χειμῶνος καὶ τῶν λοιπῶν ὥρων, ἰστέον, ὡς ὅταν μὲν ὁ ἥλιος βορείως ἡμῖν γένηται, καὶ ὑπὲρ κεφαλῆς κινῶιτο, θέρος ποιεῖ· ὅταν δὲ πρὸς νότον ἀπελαθῇ, 5 χειμῶνα ἐργάζεται· καὶ ὅταν μὲν κατὰ τὸν κρινὸν τὸ ζῶδιον γένηται, ἰσημερίαν καὶ ἔαρ ποιεῖ. ὅταν δὲ κατ’ ἀντικρὺ διαπορεύηται τῶν χηλῶν, μεσόπωρον καὶ ἰσημερίαν αὐθις.

ΠΕΡΙ ΤΕΤΟΪ, ΧΑΛΛΪΖΗΣ, ΧΙΟΝΟΣ, ΠΑΧΝΗΣ, ΚΑΙ ΔΡΟΣΟΣ.

Κομῆται μὲν καὶ γαλαξίας, ἔστι δὲ δοκίδες, καὶ διάττοντες, 10 καὶ τ’ ἄλλα τὰ εἰρημένα, ἐν τῇ καπνώδει γίνονται ἀναθυμιάσει· ἑτέρος δὲ καὶ χάλαζα, καὶ χιὼν, καὶ πάχνη, καὶ δρόσος, ἐν τῇ ἀτμιδῶδει ἀναφορᾷ, ἣτις μετὰ τὴν καπνώδη διακέχεται, ὑγρὰν τὴν φύσιν ἐκ τῆς γῆς καὶ αὕτη ἀναφερομένη· αὕτη γὰρ ἡ ἀτμιδῶδης ἀναθυμιάσις ἢ ὑγρὰ καὶ θερμῇ, ἢ ἀλλοιοῦται, καὶ μεταβάλλεται 15 εἰς ὕδωρ, καὶ εἰ μὲν λαβρότερον κατέλθοι, ὑέτον ποιεῖ· εἰ δὲ κατὰ μέρος ἐνεχθῇ, ψεκάδα· ἢ πῆγνυται μόνον, καὶ ποιεῖ χιόνα, ἢ μεταβάλλεται πρότερον, εἴθ’ οὕτως πῆγνυται καὶ γίνεται χάλαζα. εἰ μὲν οὖν ἄνω κουφισθῇ ἡ ἀτμίς, ταῦτα ποιεῖ· εἰ δὲ ἐν τῷ περιγεῖφσταιῇ ἀέρι, ἢ μεταβάλλεται καὶ ποιεῖ δρόσον, ἢ πῆγνυται καὶ 20 γίνεται ὁ παγετός· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, αἴτιον τούτων ἀπάντων τὴν ψύξιν λέγει.

¹³ ΠΕΡΙ ΔΡΟΣΟΣ ΑἴΘΙΣ, ΚΑΙ ΠΑΧΝΗΣ.

Πάχνη καὶ δρόσος νηνεμίας καὶ αἰθρίας οὐσης γίνεται· πολλοῦ γὰρ ἀνέμου πνεόντος, διασκίδνεται ἡ ἀτμίς ὑπὸ τῆς πνεύματος 25 βιαίας κινήσεως· πλὴν ἢ μὲν δρόσος ἐν τοῖς ἀλεεινότεροις μάλιστα καιροῖς καὶ χωρίοις· ἢ δὲ πάχνη, ἐν τοῖς ψυχροτέροις γίνεται· καὶ ἢ μὲν δρόσος, νοτίων πνευμάτων ἐπικρατούντων, συνίσταται· ἢ δὲ πάχνη, βορείων. ἀναλογεῖ δὲ ἢ μὲν πάχνη τῇ χιόνι· ἢ δὲ δρόσος, τῷ ὑέτῳ. ἢ δὲ χάλαζα καὶ ὁ κρύσταλος ἄμφω πῆξις 30 εἰσὶν ὕδατος· ψυχρότατον δὲ ὃν ἢ χάλαζα, ἐν ταῖς θερμότεραις

¹¹ εὐωᾶν Cod.

¹² ἐπιστολὴν Cod.

¹³ Deest in Fabr.

ῥραις μάλιστα γίνεται ἀέρι¹⁴ καὶ φθινοπώρῃ· πολλάκις δὲ καὶ τοῦ θέρους· διότι φυσικῶς ἀντιπεριίσταται τὸ θερμὸν πρὸς τὸ ψυχρὸν· ὅταν δὲ ἐκτὸς φέρεται τὸ ψυχρὸν, ἔνδον συνάγεται τὸ θερμὸν. ἐν οὖν ταῖς θερμότεραις ῥραις, τὸ ψυχρὸν ἔσω ἀντιπεριί-
5 στάμενον τῷ θερμῷ ποιεῖ τὴν χάλαζαν.

ΠΕΡΙ ἹΡΙΔΟΣ.

Ἡ ἶρις τὸ καλούμενον παρὰ τοῖς πολλοῖς οὐρανίον τόξον, τῇ φύσει μὲν ἀνυπόστατόν ἐστιν ἔμφασις δέ ἐστι καὶ φάντασμα τῆς ὁρώσης ὕψεως ἀκτίνων ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν προσπιπτουσῆς·
10 εἴτα δὲ ἀνακλωμένων καὶ τοῦ τόξου σχῆμα ἐμφαινουσῶν. ἔστι δὲ ἀληθῶς τόξον ἀντικρυς κατὰ τὸ σχῆμα. οὐδέποτε γὰρ φαίνεται κυκλωτερές, ἀλλ' ἢ ἕλαττον ἢ πλεόν κύκλου. φαίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἀπὸ τοῦ ἡλίου· σπανίως δὲ ἀπὸ τῆς σελήνης· καὶ μάλιστα μὲν ἡμέρας, σπανίως δὲ περὶ τὸν μεσημβρινὸν
15 κύκλον· πολλάκις δὲ ἐν ταύτῃ, καὶ δύο φαίνονται ἵριδες· ἔστι δὲ πᾶσα ἶρις τρίχροος· ἡ μὲν γὰρ ἐντὸς αὐτῆς ζώνη, φοινικὴ· ἡ δὲ δεύτερα, πράσινος· ἡ δὲ τρίτη, ἀλουργὸς καὶ οἶον ὑποπόρφυρος· συνίσταται δὲ ἐπὶ ἀνωμάλοις καὶ ἀνομοιομερέσι νέφεσιν.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΤΝΟῦ¹⁵.

20 Ὁ κεραυνὸς, οὐκ ἔχει τὸ φλέγον· λεπτομερὲς γὰρ ἐστὶν ἡ οὐσία αὐτοῦ· ὅθεν ταχέως διερχόμενος τὰ σώματα διὰ τὴν λεπτότητα οὐ καταφλέγει αὐτά. ἔθέν τοι καὶ κεραυνὸς ὠνόμασται, ἀπὸ τοῦ εὐκραῆς εἶναι καὶ μὴ φλέγειν· πᾶν γὰρ λεπτομέρεστερος ὢν, ὡς εἴρηται, ὀξύτατα τὸ σῶμα δίεισιν ὥστε μήτε καίειν,
25 μήτε μελαίνειν· ὅθεν καὶ τινες ἄργητα τοῦτον ὠνομάκασιν, ἥτοι λαμπρόν· ἀργὸν¹⁶ γὰρ τὸ λευκόν· εἰ γὰρ καὶ πῦρ ἐστι καὶ φύσει ἔχει τὸ καίειν, ἀλλ' ἡ λεπτότης καὶ ἡ παχυτής¹⁷ τῆς διόδου μὴ ἐγγχρονίζουσα τῷ σώματι, ἄκαυστον τοῦτο ἔῃ· πᾶν γὰρ τὸ καῖον, οὐ μόνον μέγεθος οἰκείου δεῖται πρὸς τὴν καῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ
30 ἐμβραδύναι τῷ καυστῷ σώματι· παρὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν οὐ φλέγει ὁ κεραυνός.

¹⁴ Leg. ἰάρι.¹⁵ κεραυνῶν Fabr.¹⁶ ἄργον Cod.¹⁷ Leg. ταχύτης.

Πῶς ΣΤΝΕΣΤΗ¹⁸ ὁ ΚΟΣΜΟΣ.

Τὴν σύστασιν ὁ κόσμος ἔλαβεν ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ κινήσεως τῶν στοιχείων· ἐπειδὴ γὰρ τούτων τὰ μὲν εἰσὶ κουφότατα· οἶον τὸ πῦρ καὶ ἀήρ· τὰ δὲ βαρύτατα· οἶον ὕδωρ καὶ γῆ· τὰ μὲν ὅσα βαρύτατα, κάτω τοῦ παντός ὑπεκάθητο· τὰ δ' ὅσα κουφότατα, 5 εἰς τὸ μετέωρον ἐπεθλίβετο· τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα, καὶ εἰς τὸ πῦρ ἐξεφέρετο. πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ τῆς γῆς φερόμενον, ἅνω ἐστί· διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν, οἶον περιεκλασμένους καὶ κυρτὸς ἐστὶν ὁ κόσμος. συνθλιβομένων δὲ τῶν σωμάτων ἀλλήλοις, ἡ τοῦ ὕδατος ἐγενήθη φύσις· ρευστικῶς δὲ τοῦτο καταφερόμενον, ἐκοίλανε τοὺς 10 ὑποκειμένους τόπους· καὶ τοὺς καλουμένους κόλπους θαλαττίους ἐποίησεν. ἐκ μὲν οὖν τῶν ὑποκαθιζόντων σωμάτων, ἐγενήθη ἡ γῆ· ἐκ δὲ τῶν μετεωριζομένων, οὐρανὸς, πῦρ, ἀήρ.

Εἰ ἓν τὸ πᾶν.

19 Οἱ πολλοὶ κόσμοι σωματικοὶ κατ' ἐνίους τῶν φιλοσόφων εἰσὶν· 15 ἀλλ' εἷς τέλειος, καὶ οὐδὲ κυρίως ἐν ὀνομάζεται· πῶς γὰρ ἓν ὁ κόσμος· σύνθετος ὦν καὶ πολυμερὴς; ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς ἄλληλα τῶν μερῶν αὐτοῦ ἔνωσιν τὴν τοῦ ἐνὸς ἔσχε προσηγορίαν κυρίως γὰρ, ἐν ὁ Θεός, ὡς ὑπὲρ πᾶσαν ἀπλότητα. ὅσα δὲ μετὰ Θεὸν, οὐ κυρίως ἐν· ἀλλὰ διὰ τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν μετοχὴν τοῦ ἐνὸς, οὕτω 20 προσαγορεύεται. καὶ γὰρ ὁ νοῦς ἓν ἐστὶ καὶ πολλά· ὅσα γὰρ τὰ ὄντα, τοσαῦτα καὶ ὁ νοῦς· ἐπεὶ καὶ τὰ παραδείγματα τούτων, ἐν ἑαυτῷ περιέχει πολλά καὶ ἡ ψυχὴ διαιρετὴ γὰρ, πολλῶ πλεον τὰ στοιχειᾶ τε καὶ τὰ σώματα. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνώσεως ἀκριβοῦς καὶ ὁ κόσμος κεκοινώνηκεν, ἐν διὰ τὴν ἔνωσιν ὀνομάζεται, καὶ διὰ τὴν 25 τελειότητα τῶν στοιχείων αὐτοῦ εἷς ἐστὶ καὶ μόνος· ἀλλ' οὐ κόσμοι πολλοί.

Εἰ ἕνατος ὁ κόσμος.

Ὁ μὲν καθ' ἡμᾶς λόγος, οὐδὲ ἀκροθιγῶς τοῖς ὡσιν, ἐμψυχον εἶναι τὸν κόσμον προσίεται, προνοία μέντοιγε διοικούμενον. οἱ δὲ 30

¹⁸ συνέστηκεν Fabr.¹⁹ Οὐ leg. cum Fabr.

τελεώτεροι τῶν φιλοσόφων Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ ὅσοι
 τοῦτοις ἐπηκολούθησαν, καὶ ἔμψυχον καὶ ἔνουν σαφῶς ἀπεφή-
 ναντο· ἐγκεῖσθαι δὲ οὐ τὰς ψυχὰς ἐν γε τῷ οὐρανῷ καὶ ταῖς
 ὑποκειμέναις σφαίραις, ἀλλ' ἀνάπαλιν τὸ σώματα τῶν θειοτέρων
 5 ψυχῶν ἡρτῆσθαι διωρίκασιν· οὐκ ἀντικεῖσθαι μέντοι γε τὴν φύσιν
 οὔτε ταῖς ψυχαῖς τούτων, οὔτε ταῖς νοεραῖς διατάξουσιν· ἀλλ' ὑπ'
 αὐτῶν μάλιστα κατευθύνεσθαι· ἀλλ' οὐδὲ δεσμεῖσθαι τὰς ψυχὰς
 ἢ τοὺς νοῦς τοῖς τούτων ὠήθησαν σώμασιν· ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων ἐξά-
 πτεσθαί τε καὶ καταλάμπεσθαι.

10 Εἰ ἀγέννητος ὁ κόσμος καὶ ἄφθαρτος.

Οὔτε ἀγέννητος παρ' ἡμῖν ὁ κόσμος δοξάζεται οὔτε ἄφθαρτος·
 γεγενῆσθαι τε γὰρ αὐτὸν παρὰ τῆς γραφῆς καὶ φθαρήσεσθαι
 μεμαθήκαμεν. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ ἀγέννητον αὐτὸν καὶ ἄφθαρτον
 τίθεται. Πλάτων δὲ γέννα μὲν αὐτὸν ἐν τῷ Τιμαίῳ, ἀποφαί-
 15 νεται δὲ μὴ φθαρήσεσθαι τὸν ἅπαντα χρόνον. καὶ ἐπειδὴ ἀντί-
 κειται αὐτῷ, πῶς σύνθετος ὢν, οὐ φθαρήσεται· πᾶν γὰρ τὸ σύν-
 θετον καὶ διαλυτόν· διαστέλλεται λέγων, ὅτι ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ
 φύσει, φθαρτός ἐστι· σῶμα γὰρ οὐ χωρεῖ αἰδιότητα, ἀλλὰ τὸ
 ἄφθαρτον ἐπεισάκτως παρὰ τοῦ θεοῦ κομίζεται. ὁ δὲ γε Πρόκλος
 20 ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς τοῖς περὶ τὸν Τίμαιον λόγοις, πειράται δει-
 κνύναι βιαιότερον, ὅτι μὴδὲ γεννητὸν ὁ Πλάτων τὸν κόσμον οἶται,
 ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸν χρόνον ἀγέννητον ἀποφαίνεται, κατὰ δὲ τὴν
 σύνθεσιν, ἐπινοία γεννητόν.

Εἰ τρέφεται ὁ κόσμος.

25 Οὐ πόρρω μοι εὐηθείας δοκοῦσιν εἶναι οἱ τρέφεσθαι τὸν κόσμον
 ὑπολαμβάνοντες, εἴτε τὸν οὐρανὸν μόνον κόσμον κατονομάζουσιν,
 ὡς ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ, εἴτε μετὰ τοῦ αἰθέρος καὶ τὰ στοι-
 χεῖα. εἰ γὰρ τελεώτατος κατ' αὐτοὺς ὁ κόσμος, μάλιστα δὲ καὶ
 αἰδιος, πῶς ἂν δεηθεῖ τροφῆς²¹. τὸ γὰρ ἀτελὲς καὶ τὸ ἐνδεὲς τρέ-
 30 φεται, ἀλλ' οὐχὶ τὸ πλήρες καὶ ἀνευδές· εἰ δὲ τὸ τρέφον τῷ
 τρεφόμενῳ προσθήκην ποιεῖ καὶ αὔξῃσιν, αὔξηθείη ἂν καὶ ὁ
 κόσμος τρεφόμενος, ἀλλὰ καὶ φθίνοι κενούμενος· ὥστε μείζων ὁ
 κόσμος ἑαυτοῦ καὶ ἐλάττων γενήσεται· τοῦτο δὲ πρὸς τῷ ἀτόπῳ,

²⁰ δεηθῇ.

καὶ γελοῖον ἀντικρυσ· εἰ οὖν οὔτε αὐξήσεως δεῖ τῷ κόσμῳ, οὔτε κινήσεως, οὔτε τροφῆς ἂν αὐτῷ δεήσοι²⁰ ποτέ.

ΠΟΘΕΝ ἌΝ ΤΙΣ ΓΝΟΊΗ ἙΛΛΗΝΙΚΑῖΣ ἈΠΟΔΕΪΞΕΣΙ ΤΗΝ ΤΟῦ
ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΗΝΤΕΛΕΙΑΝ.

“ Περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας, οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι 5
“ τῶν οὐρανῶν ” κατὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελίου φωνὴν “ εἰ μὴ ὁ Πατὴρ ”
καὶ ὁ συναῖδιος ἐκείνῳ Υἱός, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπο-
ρευόμενον. ” Ἕλληνες δὲ βιάζονται καὶ ταύτην εἶδέναι διὰ κενῶν ἀπο-
δείξεων. ὁ Κρόνος ποιεῖται τὴν μεγίστην ἀποκατάστασιν δι’ ἐτῶν
διακοσίων ἐξήκοντα πέντε· Ζεὺς δὲ διὰ τετρακοσίων εἰκοσιεπτά· 10
Ἄρης δὲ, διὰ διακοσίων ὀγδοήκοντα τεσσάρων· Ἥλιος διὰ χιλίων
τετρακοσίων ἐξήκονταενός· Ἀφροδίτῃ διὰ χιλίων ἑκατονπεντηκον-
ταενός· Ἑρμῆς διὰ τετρακοσίων ὀγδοήκοντα· ἡ σελήνῃ δι’ ἐτῶν
εἰκοσιπέντε· ἡ δὲ κοσμικὴ ἀποκατάστασις.....

Hic desunt plura folia.

15

21 ΨΗΦΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΤΡΕΪΝ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΠΑΣΧΑ.

Κράτησον ὅσῃ ψήφον ἔχει ἡ σελήνῃ τῇ πρώτῃ τοῦ Ἰαννουα-
ριου μηνός, καὶ ἀναβίβασον ἡμέρας ἑκατὸν πέντε σὺν τῇ ψήφῳ
τῆς σελήνης· καὶ ὅπου φθάσουσιν αἱ ἑκατὸν πέντε ἡμέραι, ἐκεῖ
ἔσται τὸ νομικὸν Πάσχα. 20

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ἐπέκεινα τοῦ ἀριθμοῦ τῆς σελήνης κατὰ τὴν
πρώτην τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός²² μετράς, οἷον τῇ πρώτῃ τοῦ Ἰαν-
νουαρίου, ἤγουν ὁ θεμέλιος εἶχε δεκαοκτῶ, λοιπὸν πρόσθετες ὀγδοή-
κοντα ἐπτά, ὁμοῦ ἑκατὸν πέντε, ἥτοι ἔασον τὰς δεκαοκτῶ τῆς
σελήνης, καὶ ἄρξαι ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὀγδοήκοντα ἐπτά· δὸς τῷ 25
Ἰαννουαρίῳ τριάκοντα μίαν, τῷ Φεβρουαρίῳ κῆ, καὶ τῷ Μαρτίῳ
κῆ, νομικὸν Πάσχα, ἐνθα δηλαδὴ πεπλήρωται ὁ ὀγδοηκοστὸς ἑβδο-
μος ἀριθμός.

Ἐὰν θέλῃς εὐρεῖν ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος φθάνει τὸ
νομικὸν Πάσχα, εὐρὲ τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου ποῖος ἐστὶ, καὶ 30

²⁰ δεῖσθαι Cod.

²¹ Hic incipiunt variae computationes ad inveniend. Pasch.

²² Vel μὴ.

πρόσθες καὶ τὸ τέταρτον, καὶ ἄρξαι ἀπὸ μηνὸς Ὀκτωβρίου καὶ ὅσοι μῆνες ἔχουσιν ἀπὸ λα, θες ἀνὰ τριάκοντα, καὶ ὅσοι ἀπὸ τριάκοντα, ἀνὰ δύο, καὶ τοῦ μηνὸς ἐκείνου ὅπου πίπτει τὸ νομικὸν Πάσχα, ὅλας· καὶ ὕφειλε ἐπὶ τῶν ἑπτὰ, καὶ ὃ ἀπομένει ἐλαττον 5 τῶν ἑπτὰ, εἰ μὲν δύο, ἐστὶν ἐν δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, εἰ δὲ τρία, ἐν τρίτῃ καὶ καθεξῆς· εἰ δὲ λάχει ἐν ἡμέρᾳ τὸ νομικὸν Πάσχα, πασχάζουσιν οἱ Χριστιανοὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, ἅμα γὰρ οὐκ ἐνδέχεται.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΑΣ.

Ἴδε εἰς τὰς πόσας πασχάζεις, εἴτε Μάρτιον εἴτε Ἀπρίλλιον, 10 καὶ πρόσθες τρεῖς ὀπισθοτελείας, εἴτε εἰς τὸν Φεβρουάριον, εἴτε εἰς τὸν Ἰαννουάριον, εἰ δὲ ἦν βίσεκστον, θες τέσσαρας, καὶ ἦν ἡ ἀποκρέα τότε.

ΨΗΦΟΣ ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΣ ΤΟῦ ΝΟΜΙΚΟῦ ΠΑΣΧΑ.

Ψήφιζε πόσας ἔχει τὸ φέγγος τῆς ἡμέρας τῶν καλάνδων, καὶ 15 κράτει ταύτας μόνας, καὶ ἄφες τὸν Ἰαννουάριον, καὶ συμπήφιζε τῷ φέγγει ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἕως οὗ γένωνται μὲ ἡμέραι, καὶ εἰς ὅσας ἡμέρας σταθῶσι τοῦ μηνὸς Μαρτίου, εἴτε Ἀπριλλίου μὲ ἡμέραι, πασχάζουσι τότε οἱ Ἑβραῖοι· τὸ δὲ φέγγος κατὰ καιρὸν ἰὰ ἡμέρας προστίθουσιν εἰς τὰ κάλανδα, ἥγουν 20 εἰς τὸ θεμέλιον· ὃ δὲ κύκλος αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ Ἰαννουαρίου μηνός.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟῦ ΕἶΡΗΝ ΠΟΙΩΙ ΜΗΝΙ ΚΑΙ ΠΟΣΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΤΗΒΑΙΝΕΙ.

Κράτει τὸ ποσὸν τοῦ θεμελίου τῆς σελήνης, καὶ προστίθει 25 τούτοις ἀρξάμενος ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐτέραν ποσότητα, ὥστε συμπληροῦσθαι διὰ τῶν ἀμφοτέρων τὸν μὲ ἀριθμὸν, εἰς οἷαν ἡμέραν καταντήσῃ, εἴτε τοῦ Μαρτίου, εἴτε τοῦ Ἀπριλλίου· ἐν ἐκείνῃ δὲ ἐστὶν ἐκπαντὸς τὸ νομικὸν Πάσχα· πλὴν ὅπου 30 Μαρτίου συμπληροῖ τὸν ζητούμενον μὲ ἀριθμὸν, τότε τὸν μὲν Μάρτιον παντελῶς καταλίμπανε, μίαν μόνην ἡμέραν ἀντὶ ὅλου τούτου προσλαμβάνων ἐν τῇ ψήφῳ, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς

τοῦ Ἀπριλλίου πάλιν προστίθει, καὶ ἐν τῇ συμπληρώσει τῶν με
εὐρήσεις ὁμοίως τὸ Πάσχα τὸ νομικόν.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΨΗΦΟΤ ΔΙ' ἧς ΕῤῚΣΚΕΤΑΙ ἈΚΡΙΒῆΣ Ἡ ΠΟΣΤΙΑΙΑ
ἩΜΕΡΑ ΤῆΣ ΣΕΛῆΝΗΣ.

Ἐννεακαίδεκα μὲν εἰσι πάντες τῆς σελήνης ἐνιαυσιαῖοι κύκλοι, 5
καὶ ῥάδιον εὐρίσκειν ἐν ὁποίῳ τις χρόνῳ τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου
ζητοίη, πόστος ἐστὶν ὁ τῆς σελήνης κύκλος, ὥσπερ δὲ καὶ ἐν τῷ
παρόντι ἔτει, ἡγουν τῷ $\overline{15}$ φπζ εὐρίσκεται ὑπάρχωνν τρισκαίδεκατος, 10
τὸ δὲ καὶ τόσας ἔχειν τὴν σελήνην σήμερον, ὅποταν δηλονότι
καὶ ζητεῖται, τοῦτο διασαφητέον ὅσως ἀπὸ ψήφου καταλαμβάνά-
νεται· ἡμέραι δὲ αἱ πᾶσαι ἐκάστης σελήνης αὐξανούσης τε
καὶ ληγούσης κατὰ τὸ ἀκριβὲς κϞϞ. Τὸν ἐφεστῶτα κύκλον
τῆς σελήνης πενταπλασίασον, εἴτα τῷ συναχθέντι ποσῷ πρόσθες 15
τὰς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός, καὶ τῶν ἐφεξῆς πάν-
των μηνῶν ἡμέρας ἀπάσας τὰς ἄχρις αὐτῆς τῆς ζητουμένης 15
διαδραμούσας· κορυφώσας δὲ πάντα τοῦτον τὸν ἀριθμὸν, τότε
ὑφеле αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐξήκοντα, καὶ τὰ καταλιμπανόμενα κάτωθεν
τῶν ἐξήκοντα κράτει ταῦτα λέγοντα λεπτά· ἔπειτα ὅσας ἐξέκον-
τάδας ἔφθασας ἀπολύσαι, τοσαύτας μονάδας προσεπίβαλε πάλιν
τοῖς λεπτοῖς· μετὰ δὲ ταῦτα τὸν δηλωθέντα πάλιν κύκλον τῆς 20
σελήνης, ὃν τὸ πρότερον ἐπενταπλασίασας, νῦν ἑξαπλασίασον, καὶ
πρόσθες τοῦτο τὸ ποσὸν τοῖς προεχομένοις· καὶ ἐπὶ τὴν συναγάγης
ὅλα, ὑφеле πάλιν αὐτὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα, καὶ ὅσα ἂν εὐρεθῶσι
τελευταῖον ἀπομείναντα κάτωθεν τῶν τριάκοντα, ἧ καὶ σῶα τριά-
κοντα, τοσαῦται εἰσὶν αἱ ἡμέραι τῆς σελήνης ἐκπαντός. 25

Αὕτη ἀκριβὴς μέθοδος ψήφου εὐρισκούσης τὸ ποσὸν τῆς σε-
λήνης.

ἈΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.

Ἐποδείγματος δὲ χάριν ψηφιστέον καὶ εὐρετέον διὰ τῆς προ-
λεχθείσης μεθόδου ὁπόσας ἔχει σήμερον ἡ σελήνη, καθ' ἣν δηλον- 30
ὅτι ταῦτα γράφομεν ἡμέραν. Ἔτος μὲν οὖν ἀρτίως ἀπὸ κτίσεως
κόσμου $\overline{57}$ χπζ ὡς προδεδήλωται, μὴν δὲ φέρεי ἐβδόμην· ζητητέον
οὖν πρῶτον πόστος ἐστὶ νῦν ὁ κύκλος τῆς σελήνης, καὶ τοῦτο

- ῥάδιον ἐστὶν εὐρεῖν ὡς προείπομεν. κατατεμνομένων γὰρ τῶν 5 φπζ
 ἐτῶν εἰς δεκαενηεοστὰ μέρη, τοσοῦτοι γάρ εἰσιν οἱ πάντες κύκλοι
 τῆς σελήνης, ὡς ἔμαθες, εὐκόλως καταλαμβάνεται ὅτι ιγ ἐστὶ
 κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ὁ κύκλος τῆς σελήνης. ψηφίσωμεν οὖν οὕτως
 5 κατὰ τὸ παράγγελμα τῆς μεθοδου· πεντάκις ιγ ξε, εἴτα κρά-
 τησον ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ Ἰαννουαρίου τὰς μέχρι τῆς σήμερον διαδρα-
 μούσας ἡμέρας, ἤγουν τῆς ξ τοῦ Φευρουαρίου, ὡς προδεδήλωται,
 καὶ εὐρίσκονται λγ. προστίθεμεν ταύτας τοῖς προτέροις ξε, καὶ
 ὁμοῦ ργ· ἔπειτα μέλλοντες ὑφαίρειν αὐτὰς ἐπὶ τῶν ξε, μίαν ἐξη-
 10 κοντάδα εὐρίσκομεν, ἣν καὶ ὑφαيروῦντες, ἔχομεν τὰ καταλιμπανό-
 μενα κάτωθεν τῶν ξ λεπτὰ μγ· λεπτὰ δὲ λέγονται, ὅτι βραχέα
 τεμμάχια εἰσὶ τῆς ὅλης ἡμέρας· τὰ γὰρ ἐξηκοντα λεπτὰ ποιού-
 σιν ἡμέραν μίαν· ὥστε τὰ πέντε λεπτὰ ὥραν μίαν πληροῦσιν.
 ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανίωμεν. ἐπεὶ οὖν κατελείφθη τὰ κρα-
 15 τούμενα μγ, ὡς προεδηλώθη, προστιθέαμεν τούτοις κατὰ τὸ παράγ-
 γελμα ἀντὶ τῆς ὑφαιρεθείσης μιᾶς ἐξηκοντάδος, μονάδα α, καὶ
 λοιπὸν μδ· πάλιν οὖν ἐξαπλασιάζοντες τὸν κύκλον τῆς σελήνης
 λέγομεν οὕτως, ἐξάκις δεκατρεῖς, ἐβδομήκοντα πέντε· καὶ ταῦτα
 προστιθέντες τοῖς προεχομένοις μδ, ποιῶμεν ὁμοῦ ρκβ· εἴτα
 20 ὑφαيروῦμεν ἅπαντα ἐπὶ τῶν τριάκοντα, καὶ εὐρίσκομεν καταλιμ-
 πανόμενα κάτωθεν τῶν τριάκοντα δύο. καὶ τοσαῦται εἰσὶ καὶ
 σήμερον αἱ ἡμέραι τῆς σελήνης, ἤγουν δύο, ἐν τῇ ξ τοῦ Φευρου-
 αρίου μηνός, ἰνδικτιῶνος β, ἔτους γ χπζ, κύκλου τῆς σελήνης ιγ.
 καὶ τοῦτο δὲ μὴ λάθῃ σε, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐνιαυσιαίου κύκλου τῆς
 25 σελήνης ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός καὶ λογίζεται
 καὶ ψηφίζεται, καὶ τὸ τέλος ἄχρι Δεκεμβρίου ὅλου. ὥσπερ πάλιν
 καὶ ὁ τοῦ ἡλίου ἐνιαυσιαῖος κύκλος ἀρχεται μὲν ἀπ' αὐτῆς
 τῆς πρώτης τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός, τελειοῦται δὲ δι' ὅλου τοῦ
 Σεπτεμβρίου μηνός, ἰδίαν ἐκάτερος τάξιν περιόδου φυλάττοντες
 30 παρὰ τὴν ἰνδικτιῶνα καὶ τὸ ἔτος.

Ἑτέρα μέθοδος νήφοι δι' ἧς εὑρίσκονται ἀκριβῶς ἐν ὁποτέραι τῶν ἀπό μηνῶν, ἥτοι Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου, καὶ εἰς τὰς πόσας τοῦ μηνὸς γίνεται ἐν ἐκάστῳ ἔτι τὸ πᾶσχα τὸ νομικόν.

Τὸν ἐφεστῶτα κύκλον τῆς σελήνης ἑνδεκαπλασιάσας, καὶ τὰ 5 συναγόμενα κρατῶν, πρόσθεσις τούτοις καὶ ἕτερα ἔξωθεν ἔξ, οὐκ αἰεί. κορυφώσας δὲ τὰ πάντα, ὑφέλε αὐτὸν ἐπὶ τῶν λ, καὶ τὰ καταλειπόμενα κάτωθεν τῶν λ, κράτει. κρατῶν δὲ ταῦτα τὰ καταλειφθέντα, ἀναλόγισαι πόσα σοι λείπουσι πρὸς τὸν πεντηκοστὸν ἀριθμόν· καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Μαρτίου 10 μηνὸς προστίθει τοῖς κρατουμένοις ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς τὰ ἐλλείποντα, καὶ ὅτε οὐ σώζουσιν αἱ πᾶσαι ἡμέραι τοῦ Μαρτίου μετὰ τῶν κρατουμένων ἐκπληρῶσαι τὸν ζητούμενον πεντηκοστὸν ἀριθμόν, βάδιζε καὶ ἐπὶ τὸν Ἀπρίλιον, τοῦτο γὰρ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμβαίνει· καὶ προστίθει πάλιν καὶ ἔξ αὐτοῦ τοῦ Ἀπριλίου 15 μηνὸς, τὰ ἐλλείποντα πρὸς τὰ πενήκοντα. καὶ ἀπλῶς οὕτω προβαίνων, ἔνθα ἂν εὕρῃς συμπληρούμενον τὸν πενήκοντα ἀριθμόν, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἐκπαντὸς τὸ Πάσχα τὸ νομικόν.

Ἐν τῇ προεκτεθείσῃ μεθόδῳ κατὰ τὸ προλαβόν τῇ εὕρισκώσει τὸ Πάσχα τὸ νομικόν, τοῦτο παρελείφθη, μερικὸν ὑπάρχον παρα- 20 τήρημα· ἐπεὶ γὰρ ἐδιδάχθης ἐκεῖ μετὰ τὸ ἑνδεκαπλασιάσαι τὸν ἐφεστῶτα τῆς σελήνης κύκλον προστιθέμεναι ἔξωθεν ἑκατὰς ἔξ, καὶ τότε ποιεῖν πάλιν τὰ λοιπὰ παραγέλεματα πρὸς τὸ εὕρισκεν τὸ Πάσχα τὸ νομικόν, τοῦτο πλέον καὶ ἀναγκαῖον πάλιν νῦν σοι ὑποτίθεμεν, ὅτι τὰς προτιθεμένας ταύτας ἔξωθεν ἑκατὰς ἐπὶ μὲν 25 τῶν 15 πάντων κύκλων τῆς σελήνης, ἔξ ὀφείλεις λαμβάνειν, ὡς προδεδήλωται· ἐπὶ δὲ τῶν τελευταίων αὐτῆς τριῶν κύκλων, ἥγουν τοῦ 16, τοῦ 17, καὶ τοῦ 18, ἔξ προστιθέναι κατὰ λόγον δεκαπλασιασμῷ τοῦ κύκλου ἑκατὰς, καὶ οὕτως ὑφαιρεῖν τὰ ὅλα ἐπὶ τῶν λ, καὶ κατὰ τὴν δηλωθεῖσαν ὑποθήκην εὕρισκε τὸ Πάσχα. 30

Ἀποτέλεσμα.

Ἐποδείγματος δὲ χάριν ψηφιστέον καὶ εὐρετέον διὰ ταύτης τῆς προεκτεθείσης μεθόδου, πότε μέλλει τελεῖσθαι κατὰ τὸν

παρόντα καιρὸν τὸ Πάσχα τὸ νομικόν. τὸ μὲν οὖν ἐνεστὼς ἔτος, καὶ ὁ τρέχων ἐν τούτῳ τῆς σελήνης κύκλος, ἥδη προεδηλώθη ψηφίσωμεν δὲ οὕτω κατὰ τὸ παράγγελμα τῆς μεθόδου ἐνδεκάκις δεκατρεῖς, ρμγ, τούτοις προσθετόν, ὡς ἐμάθομεν, καὶ ἕτερα ἔωθεν 5, καὶ ὁμοῦ ρμβ. ταῦτα οὖν ὑφαιροῦντες ἐπὶ τῶν λ, ἔχομεν καταλειμμένα κάτωθεν τῶν λ, κθ, καὶ λοιπὸν κρατοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μαρτίου μηνὸς προστίθεμεν εἰς ἀπαπλήρωσιν τῶν ν κα, καὶ ἰδοὺ εἰς τὴν κα Μαρτίου μέλλει τελεῖσθαι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τὸ Πάσχα τὸ νομικὸν ἐκ παντός.

- 10 Ἐπεὶ δὲ περὶ μὲν τῆς τοῦ νομικοῦ Πάσχα εὑρέσεως μέθοδον ἐξεθήκαμεν, καὶ ἀπεδείξαμεν ὅπως καταλαμβάνεται, τὸ δὲ ἡμέτερον τῶν Χριστιανῶν Πάσχα οὐκ ἐκτεῦθεν διετρανώθη καὶ αὐτὸ, ἄδηλον γὰρ εἰσέτι μετὰ πόσας ἡμέρας ἐκάστοτε τοῦ νομικοῦ παρ' ἡμῶν ἐκτελεῖται· οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ πάντῃ διαφυλάττει διάστημα,
- 15 ἀλλὰ τὸ μὲν νομικὸν Πάσχα ποτὲ μὲν ἐν δευτέρᾳ τῆς ἐβδομάδος ἡμέρᾳ τελεῖται, ποτὲ δὲ ἐν τρίτῃ, ποτὲ δὲ ἐν ταῖς ἄλλαις πάσαις τῆς ἐβδομάδος ἡμέραις, ἔνθα δηλονότι ἡ με τῆς σελήνης καταστάς· ἡμεῖς δὲ αὐτὸ ἀεὶ ἐν κυριακῇ ἡμέρᾳ ἐκτελοῦμεν διὰ τὴν μνήμην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν. καὶ ἐν κυριακῇ
- 20 καὶ τὸ νομικὸν Πάσχα τύχῃ πολλάκις γενέσθαι, ἡμεῖς διὰ τὸ μὴ συνελθεῖν τοῖς θεομάχοις Ἑβραίοις, εἰς τὴν ἐπιαῦσαν κυριακὴν τὸ ἡμέτερον ἑορτάζομεν Πάσχα, καὶ διὰ ταῦτα ὁ καταλαβὼν ἀπὸ τῆς προρρηθείσης μεθόδου τὸ Πάσχα τὸ νομικὸν γενησόμενον λόγου χάριν ἐν τῇ κα τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καθὼς μέλλει γενέσθαι
- 25 κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν, ὡς προείπομεν οὐκ ἦδη, καὶ περὶ τοῦ ἡμετέρου Πάσχα διέγνω¹ εἰς τὰς πόσας τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου μηνὸς τελεσθήσεται· οὐ γὰρ ἐδιδάχθη καὶ ἐν ποίᾳ τῆς ἐβδομάδος ἡμέρᾳ ἡ κα τοῦ Μαρτίου, ἥγουν τὸ Πάσχα τὸ νομικὸν λαγχάνει, ἵνα ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ψηφίζων ἄχρι καὶ τῆς κυριακῆς, εὕρισκε
- 30 καὶ τὸ τῶν Χριστιανῶν Πάσχα εἰς πόσας καὶ αὐτὸ τοῦ μηνὸς ὄφειλε γενέσθαι· ἐπεὶ οὖν ἄδηλον τοῦτο εἰσέτι καταλέλειπται, ῥητέον νῦν καὶ περὶ αὐτοῦ, καὶ διασαφητέον καὶ τοῦτο διὰ μεθόδου ἀπταίστου καὶ ἀκριβοῦς πρὸς βεβαίαν κατάληξιν.

¹ Log. διεγνώκαμεν.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΨΗΦΟΤ ΕΓΓΡΙΣΚΟΤΗΣ ΕΝ ΕΚΑΣΤΗ ΗΜΕΡΑΙ ΕΚΑΣΤΟΤ
ΜΗΝΟΣ ΠΟΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΙΤΧΑΝΕΙ.

Πρῶτον μὲν οὖν ἴστέον ὅτι ζ^{\sim} οἱ πάντες κύκλοι τοῦ ἡλίου εἰς πληρούμενοι, καὶ πάλιν ἀρχόμενοι ὥσπερ οἱ τῆς σελήνης $\iota\zeta$. καὶ ῥάδιον κἀνταῦθα εὐρίσκειν ἐν ὁποίῳ τινὶ χρόνῳ τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ζητοίη, πόσος ἐστὶν ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος, ὥσπερ δὴ καὶ ἐπὶ 5 τῆς σελήνης προεδηλώθη. τέμνων γὰρ τοὺς ἀπὸ κτιστοῦ κόσμου χρόνους ἐπὶ τῶν $\kappa\zeta$, συντόμως καταλαμβάνει τὸν ἐν τῷ ζητουμένῳ καιρῷ τρέχοντα τοῦ ἡλίου κύκλον. ἔπειτα δὲ καὶ τοῦτο σοι ἔστω ἐγνωσμένον, ὅτι ἕκαστος τοῦ ἡλίου ἐνιαυσιαῖος κύκλος, ἀπὸ τοῦ πρώτου Ὀκτωβρίου μηνὸς τὴν ἀρχὴν ἔχει, καὶ τῷ τελεῖ τοῦ 10 Σεπτεμβρίου συμπερατοῦται καὶ αὐτὸς, καθὰ καὶ τοῦτο προειρηκότες ἐφθάσαμεν.

Ἀρτέον ἡδὲ τῆς μεθόδου. τὸν ἐφεστῶτα τοιγαροῦν κύκλον τοῦ ἡλίου ὁπόσος ἐστὶ, κράτει οὕτως ἀπλοῦν. ἔπειτα συλλογιζόμενος ἐν ἑαυτῷ πόσας ἔχει τετράδας ἐν ἑαυτῇ ἢ κρατουμένη ποσό- 15 της, κατὰ μίαν τετράδα, μίαν μενάδα πρόσθε τῷ ἀριθμῷ ἑκάστῳ, ἥτις λέγεται ἐπακτὴ· ποιεῖ δὲ ταύτην τὸ διὰ τεσσαρῶν ἐτῶν ἀποτελούμενον δισεξέστον, μεθὸ δὲ καὶ τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν τετράδων προσθήκην συναγαγὼν ὁμαδεύσεις, τότε πάλιν ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς μέχρι καὶ τοῦ ἐνισταμένου, ἐν ᾧ δηλοῦν- 20 οτι ζῆτεις, προστίθει τῷ προκρατουμένῳ ποσῷ ἀφ' ἑκάστου μηνὸς τοῦ μὲν ἔχοντος $\lambda\alpha$ ἡμέρας τ, τοῦ δὲ ἔχοντος $\lambda\beta' 5''$ Φεβρουαρίου μόνου μηνόλως ἐντάττων τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ παρατρέχων αὐτόν· καταντῶν δὲ εἰς μηνὰ ἐν ᾧ ἢ ζήτησις, ὅλας τὰς διαδραμούσας αὐτὰς ἡμέρας ἕως καὶ αὐτῆς τῆς ζητουμένης πρόσθε τοῖς προ- 25 λαβοῦσι πᾶσι, καὶ μετὰ τὸ ἀναβιβάσαι σὲ καὶ κορυφῶσαι ταῦτα πάντα εἰς ἀριθμὸν, ὕφελε τὰ ὅλα ἐπὶ τῶν ἐπτὰ· καὶ ὅσα ἂν ἀπομείνωσι κατὰ τῶν ἐπτὰ, τοιαύτη ἐστὶ καὶ ἡ ζητουμένη τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα. εἰ μὲν γὰρ ἐν εὐρεθῇ ἀπομείνων, κυριακὴ ἐστὶν ἡ ἡμέρα περὶ ἧς ζῆτεις μαθεῖν· εἰ δὲ δύο, β'ζ' (sic), 30 καὶ καθεξῆς ὁμοίως· εἰ δὲ ἐξ καταλειφθῶσιν, παρασκευὴ· καὶ εἰ ἐπτὰ σῶα, σάββατον, καὶ οὕτως ἀπταίστως εὐρίσκεται τὸ τῆς ἐβδομάδος ἡμερολόγιον· κἀντεῦθεν πάντα δυνατόν καταλαμβάνεσθαι καὶ τὸ τῶν Χριστιανῶν Πάσχα εἰς πόσας τυγχάνει τοῦ

μηνός· εὐρίσκων γὰρ τὸ νομικὸν Πάσχα κατὰ τὴν προλαβοῦσαν τῆς σεληνιακῆς ψήφου μέθοδον ὁ ζητῶν ἐν ποίῳ τῷ μηνὶ καὶ εἰς τὰς πόσας τελεῖται τοῦ μηνός, τότε πάλιν ἐκ ταύτης τῆς κατὰ τὴν ἡλιακὴν ψήφου μεθόδου τὴν ποστιαίαν ἐκείνην ἡμέραν τοῦ μηνός, τὴν καὶ τὸ νομικὸν Πάσχα φέρουσαν, καταλαμβάνει ραδίως ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος λαγχάνει· καὶ κράτει ἀπ' ἐκείνης μέχρι τῆς ἐρχομένης κυριακῆς ψηφί (sic), καὶ προστιθεὶς ὁμοίως τοσαῦτα τῷ πόσῳ τῷ μηνός, ἀποφαίνεσαι συντόμως καὶ περὶ τοῦ ἡμετέρου Πάσχα εἰς τὰς πόσας μέλλει γίνεσθαι τοῦ μηνός.

10

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ.

- Ὑποδειγμάτων δὲ χάριν ψηφιστέον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐποιήσαμεν, οὕτω καὶ τὸ περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ἐντεῦθεν εὐρέσεως τοῦ Χριστιανῶν Πάσχα, ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ, ἐν ᾧ κύκλος ἐστὶ τοῦ ἡλίου ἔβδομος. καὶ τοῦτο σαφὲς ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὅλων ἐτῶν 15, ςπξ, ὥσπερ δεδήλωται, νῦν ὑπαρχόντων· τούτων γὰρ κατατεμνομένων ἐπὶ τὴν κζ', τοσοῦτοι γὰρ οἱ πάντες κύκλοι τοῦ ἡλίου εἰσὶν, ὥς πολλάκις εἴπομεν, ταχέως καὶ ἀσφαλῶς ἀποδείκνυται ἔβδομος ὡς ἐρέθη ὁ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν τρέχων τοῦ ἡλίου κύκλος. ἐπεὶ οὖν προαπεδείξαμεν τὸ νομικὸν Πάσχα εἰς τὸν κζ' τοῦ 20 Μαρτίου μηνός κατὰ τὴν παροῦσαν ἐγχρονίαν τελεσθησόμενοι, ψηφίσωμεν οὕτως κατὰ τὸ τῆς μεθόδου παράγγελμα· ὥστε εὐρεῖν ἐν ποίᾳ τῆς ἐβδομάδος ἡμέρᾳ λαγχάνει ἡ κζ' τοῦ Μαρτίου μηνός, ἥγουν τὸ Πάσχα τὸ νομικόν. ἐβδόμου γὰρ ὄντος τοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου, κρατοῦμεν πρῶτον ἑπτὰ, καθὼς ἐδιδάχθημεν, ἔπειτα συλλο- 25 γιζόμενοι πόσας τετράδας ἔχει ὁ ἑπτὰ ἀριθμός ἐν αὐτῷ, εὐρίσκομεν ὅτι μίαν μόνην, καὶ προστιθέντες ἀντὶ ταύτης τῆς μίας τετράδος μονάδα μίαν τῷ ἑπτὰ ἀριθμῷ, ποιῶμεν Ὀκτώβριον· εἴτα κρατοῦμεν πρῶτον ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός, ὡς παρηγγέλθημεν, καὶ ὡς ἔχοντα λζ' ἡμέρας, ἀποφαινοῦμεν Ϛ', καὶ προστίθεμεν τοῦ 30 προτέρου Ὀκτωβρίου, ὁμοῦ ια'. καὶ καθεξῆς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου ὡς ἔχοντος λ' ἡμέρας, πάλιν δύο. καὶ προστιθέντες καὶ αὐτὸν ποιῶμεν πάλιν ιρ'. ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου ὁμοῦ ις'. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου Ϛ' ὁμοῦ ιθ'. τὸν Φεβρουάριον καταλιμπάνομεν πάντως, ὡς ἐδιδάχθημεν. καταντώντες δὲ εἰς τὸν Μάρτιον, ἐπεὶ ἐν αὐτῷ ἐστὶ

τὸ ζητούμενον, τὰς ὅλας τούτου ἡμέρας, τὰς ἕως αὐτῆς δηλονότι τῆς
 ζητουμένης, ἡγουν τῆς κζ, συναριθμοῦμεν τοῖς προτέροις ιϛ.
 καὶ γίνονται αἱ ὅλαι ὁμοῦ μδ. ταῦτα δὲ λοιπὸν ὑφαίρουμεν ἐπὶ τῶν
 ἑπτὰ, καὶ εὐρίσκονται ἀπομένοντα κάτωθεν τῶν ἑπτὰ, πέντε. ἔσται
 οὖν κατὰ τὸ τῆς μεθοδοῦ ἀκριβὲς παράγγελμα. καὶ ἐν εἴ ἡμέρᾳ 5
 τῆς ἑβδομάδος, ἢ κζ τοῦ Μαρτίου μηνός, τοῦ κατὰ τὸν παρόντα
 καιρὸν μέλλοντος ἐπιστῆναι οὐκ εἰς μακρὸν, ἡγουν τὸ Πάσχα τὸ
 νομικόν, καὶ λοιπὸν ραδίως ἐντεῦθεν καὶ περὶ τοῦ τῶν Χριστιανῶν
 Πάσχα διαγινῶναι τοῦ ἐν κυριακῇ αἰεὶ ἐορταζομένου. ὅσαι γὰρ
 ἡμέραι τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς πέμπτης μέχρι τῆς κυριακῆς τρεῖς 10
 δηλονότι, τοιαύτῃ τῇ κζ τοῦ μηνός προστίθενται τρεῖς δηλαδὴ
 πάλιν, ἀπταιστώως ἀποφαινόμενοι ἐν τοῖς κδ τοῦ Μαρτίου μηνός
 ἔσεσθαι καὶ τὸ τῶν Χριστιανῶν Πάσχα ἐν τῷ παρόντι καιρῷ.

Ταύτας τοιγαροῦν τὰς μεθοδους τοῦ τε μηνολογίου, τοῦ διὰ τῶν
 σεληνιακῶν κύκλων ἀποτελουμένου, καὶ τοῦ ἡμερολογίου πάλιν, τοῦ 15
 διὰ τῶν ἡλιακῶν κύκλων καταλαμβανομένου, ἀκριβῶς τις ἐπιγι-
 νώσκων, δύναιτο πάντως καὶ ἐπὶ πάντων τῶν μελλόντων χρόνων
 ἀπταιστώως ἐκθεῖναι τὰ ἐτήσια πασχάλια, τὰ τε νομικὰ δηλαδὴ,
 καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἴνα δὲ καὶ περὶ τῆς ἀποκρέω ἔσχη
 προειδέναι, ὅποτε καὶ αὕτη ἐν ἐκάστῳ καιρῷ μέλλοι προβαίνειν, 20
 σαφεστάτην καὶ τούτου διάγνωσιν καὶ συντομωτάτην ταύτην ἔχεται
 παραλαβών. ἐπειδὴν γὰρ διὰ τῶν προτεθέντων ἀπταιστώων μεθόδων
 εὖρη τὸ τῶν Χριστιανῶν Πάσχα ἐν τῷ ζητούμενῳ καιρῷ γενησόμε-
 νον, κατὰ τὰς τσσαύτας τοῦ δεῖνος μηνός ὁπισθοδρομῶν εὐθὺς εἰς
 τὸ πρὸ τοῦ πρὸ ἐκείνου τοῦ μηνός ἐν τῷ παρατρέχειν δηλονότι τὸν 25
 μέσον, κρατῶν πάλιν τούτου τοῦ μηνός τσσαύτας ἡμέρας, εἴτα
 προσθεῖς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἡμέρας κατὰ προαίρεσιν, ὅτε δηλον-
 ὅτι οὐκ ἔστι δίσεξστον, εἰ δὲ ἐστὶ, τέσσαρα αὐτὴν τὴν καταλαμ-
 βανομένην ποστιαίαν ἡμέραν τοῦ μηνός, ἐκείνην ἀποφηνάσθω εἶναι
 ἀποκρέω. Τεθείσθω δὲ καὶ τούτου ὑπόδειγμα σαφὲς πάλιν ἀπὸ 30
 τοῦ ἐνεστῶτος καιροῦ. ἐπειδὴ γὰρ, ὡς προαποδεδείκται, ἐν τῇ κδ
 τοῦ Μαρτίου μηνός μέλλει ἔξ ἀνάγκης τὸ ἡμέτερον Πάσχα νυνὶ
 τελεσθῆσεσθαι, ὁπισθοδρομοῦμεν κατὰ τὸ παράγγελμα εἰς τὸν πρὸ
 Μαρτίου μηνός, ἡγουν τὸν Ἰαννουάριον, παρατρέχοντες τὸν μέσον
 δηλονότι τὸν Φεβρουάριον, καὶ κρατοῦμεν τοῦ Ἰαννουαρίου τὰς κδ, 35

ὅσας δηλαδὴ μέλλει ἔχειν καὶ ὁ Μάρτιος ἐν τῷ μζ' τοῦ Πάσχα καὶ ταύταις ταῖς κδ τοῦ Ἰαννουαρίου προστίθεμεν ἑτέρας γ, ὡς ἐδιδάχθημεν, ἐπειδὴ ἐν τῷ παρόντι ἔτει δίσεξτον οὐκ ἔστι, καὶ εὐρίσκομεν τὴν κζ' τοῦ Ἰαννουαρίου, καὶ ἐν αὐτῇ προβαίνουσιν ἐκ
 5 παντὸς τὴν ἀποκρέω καὶ μενοῦν καὶ τότε ἀποκρεώσαντες ἤδη ἐφθάσαμεν σὺν Θεῷ.

Ἔστι καὶ ἑτέρα ψήφος τῆς εὑρέσεως τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεως, ἣν καλοῦσι ποιμενικὴν, πλὴν οὐ συνάδει κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῇ προλαβούσῃ ψήφῳ, ἥγουν τῇ νοταρικῇ. ἔστι δὲ αὕτη.
 10 Ἰδε πόσας ἔχει ἡ σελήνη εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς, ὅπερ λέγεται θεμέλιον, καὶ κρατῶν τοῦτο τὸ ποστὸν ἄρξαι ἀπὸ μηνὸς Μαρτίου, καθ' ἓνα μῆνα μίαν ἡμέραν προστιθεῖς ἕως τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς, τούτου δὲ πάλιν τοῦ μηνὸς πάσας τὰς παραδραμύσας ἡμέρας ἄχρι καὶ τῆς ζητουμένης συνάγων, καὶ ὁπνήκα
 15 ὁμαδεύσης ἀπάσας, ὕφειλε τὸ πᾶν τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ τῶν λ, καὶ τὰ ὑπολιμπανόμενα κάτωθεν τῶν λ, ἧ καὶ σῶα τὰ λ, δηλοποιούσι τὴν ποστιαίαν ἡμέραν τῆς σελήνης.

Πῶς εἰρρίζκεται ἐκ ἀρχῆς ὁ θεμέλιος τῆς σελήνης.

Ἀνάλυε τὰς τξε ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τῶν ξ, καὶ μετὰ ἐξ
 20 ἐξηκοντᾶδων ἀφαίρεσιν ὑπολιμπάνονται, πάντα ταῦτα κρατῶν, καὶ προστίθει καὶ ἐξ ἀντὶ τῶν ἀφαιρεθεισῶν ἐξ ἐξηκοντᾶδων, καὶ ἰδοὺ ἑνδεκα, τούτοις προσεπίβαλε καὶ τὴν αῖν Ἰαννουαρίου, καὶ ἰδοὺ ιβ, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος θεμέλιος τοῦ πρώτου κύκλου τῆς σελήνης· ἐντεῦθεν ὁρμώμενος καὶ εἰς τὸν ἐπιόντα κύκλον τῆς σελήνης,
 25 ἥγουν τὸν β, κατὰ τὴν α τοῦ Ἰαννουαρίου προστίθει τοῖς πρόρρηθεῖσι ιβ ἕτερα ια, καὶ ὁμοῦ κγ, καὶ ταῦτα πάλιν ἐστὶν ὁ θεμέλιος τοῦ β κύκλου τῆς σελήνης. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου κύκλου προστίθει πάλιν ἕτερα ια, καὶ ἰδοὺ λδ, ὕφειλε τὰς λ, καὶ μένουσι τέσσαρα, καὶ ταῦτα εἰσὶν ὁ θεμέλιος τοῦ τρίτου κύκλου, καὶ οὕτω
 30 καθεξῆς προβαίνων καὶ προστιθεῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τὰς ια. ὅτε δὲ ὑπερβαίνουν τὰ λ, ὑφαιρῶν τὰ ἐπέκεινα, εὐρήσεις τῶν ιθ κύκλων τοὺς θεμελίους.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΗΣ ἘΝ ΟἷΣ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΑἴΘΗΣΙΣ ΚΑΙ
ΜΕΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΝΥΚΤΗΜΕΡΟΥ ἘΝΑΛΛΑΞ ΔΙΑ ΤΟΥ ἘΝΙΑΤΤΟΥ ΕΦ'
ΕΚΑΣΤΩΙ ἈΛΛΗΛΟΙΣ.

Κλίματα ἑπτὰ τῆς ὅλης ὑπάρχουσι γῆς τὰ δεχόμενα διάφορον
ἕκαστον τὴν τοῦ νυχθημέρου αὐξήσιν καὶ μείωσιν κατὰ τὰς τῶν 5
καιρῶν δηλονότι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀλλοιώσεις· ἐκτὸς μέντοι τοῦ μέρους
ἐκείνου ἐν ᾧ κατοικοῦσιν οἱ Αἰθίοπες. ἐκεῖσε γὰρ δι' ὅλου τοῦ ἐνι-
αυτοῦ ἰσημερία ἐστὶ, μηδέποτε κατὰ μηδὲνα καιρὸν ἐπιδιδούσης ἢ
ληγούσης τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός, ἀλλ' αἰεὶ καὶ δι' ὅλου τοῦ
χρόνου ἴσων ἀλλήλαις διαμενουσῶν ἐκατέρων, ἥτοι ἀνὰ δωδεκα 10
ῥας διὰ παντὸς ἔχουσῶν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῶν ἐπιδεχομένων τὰς
παρ' ἐκατέρου τοῦ νυχθημέρου αὐξήσεις, ὡς προεῖρηται, δια-
ληπτέον κλιμάτων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον κλίμα ἐστὶ τὸ διὰ Με-
ρόης, ἐν ᾧ καταμένουσι Τρωγλοδύται. ἐνταῦθα ἡ θερινὴ τροπὴ
ἀρχομένη ἀπὸ τῆς κ' τοῦ Μαρτίου μηνός, καὶ ὑπεραναβαίνουσα 15
τὴν ἰσημερίαν ἄχρι τῆς κγ τοῦ Ἰουνίου μηνός, καὶ προστιθεῖσα
ἐκάστοτε ὡς εἰκὸς μικράν τινα αὐξήσιν τῇ ἡμέρᾳ, διὰ πασῶν τῶν
ἐν τῷ μέσῳ ἡμερῶν, εἰς ῥας μιᾶς διάστημα τὴν τελευταίαν καὶ
μεῖζονα πρόσθεσιν ἀποτελεῖ. ὡς γεγενῆσθαι τὴν μεγίστην τοῦ
θέρους ἡμέραν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ὥρων ιγ, μιᾶς δηλονότι, καθὰ 20
προδιασεσάφηται, προστεθείσης ῥας αὐτῇ, μετὰ τὴν ἰσημερίαν
διὰ τῆς κατὰ μικρὸν προαυξήσεως. τὸ δ' αὐτὸ πάντως καὶ ἐπὶ τῆς
χειμερινῆς τροπῆς ἀμοιβαδὸν περὶ τὴν νύκτα συμβαίνει· αὐξαν-
μένην γὰρ καὶ αὐτὴν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς κβ τοῦ Σεπτεμβρίου
μηνός ἄχρι τῆς κε τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, ὅλην τὴν ῥαν τὸ μεῖ- 25
ζον καὶ τελευταῖον ἐπέκεινα τῆς ἰσημερίας εἰς ἐπίδοσιν προσλαμ-
βάνει. δῆλον δὲ πάντως ὅτι ὅτε ἐκατέρα ιγ ῥῶν ἀποτελεῖται, τὴν
νύκτα λέγω καὶ τὴν ἡμέραν, ἢ ἑτέρα ια ῥῶν καθίσταται· ὃ γὰρ
θατέρα προστίθεται, τοῦτο τῇ ἑτέρᾳ ἐλλείπει.

Τὸ δὲ δεύτερον κλίμα τὸ διὰ Συήνης ἐστίν, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν Αἰ- 30
γύπτιοι· ἐνταῦθα αἱ τροπαὶ τῶν καιρῶν κατὰ ἐναλλαγὴν συμβαί-
νουσαι, ὡς εἰρήκαμεν, τῇ τε ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ ἀνὰ μίαν ῥαν
καὶ ἡμίσειαν τὸ μεῖζον καὶ ἔσχατον προστιθέασιν εἰς ἐπαύξησιν

τῆς ἰσημερίας, ὡς τὴν μείζονα ἐξ ἐκατέρας ἐν τῷ οἰκίῳ καιρῷ ἢ ὥρων ἀποτελεῖσθαι.

Τὸ δὲ τρίτον κλίμα ἐστὶν ὅπου ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ τὰ περίξ αὐτῆς. ἐνταῦθα ἡ μεγίστη ἡμέρα καὶ νύξ κατὰ τὸν οἰκεῖον δηλονότι ἐκατέρα καιρὸν εἰς ἰδ' ὥρας προβαίνει, ὥστε ἡ ἐλάττων εἰς ἰ καταντᾷ.

Τὸ δὲ τέταρτον κλίμα πέφυκεν ἐν τῷ Ῥόδῳ καὶ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἀσία. ἐνταῦθα ἡ μείζων νύξ καὶ ἡμέρα ἐναλλαξ αὐξόμεναι καὶ μειούμεναι ἰδ' ὥρων ἀποτελεῖται, ὥστε καὶ ἡ ἐλάττων αὖθις ἐξ
10 ἐκατέρας εἰς θ' καταντᾷ.

Τὸ δὲ πέμπτον κλίμα ἐστὶ τὸ δι' Ἑλλησπόντου, ἥγουν τὰ βορειότερα τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ μεσόγεια τοῦ τε Ὀψικίνου καλουμένου, τῶν Βουκελάρων, καὶ τῶν Ἀρμενιακῶν. ἐνταῦθα ἡ μείζων ἡμέρα καὶ νύξ ἰε' ὥρων ἀποτελεῖται, ὥστε ἡ ἐλάττων κατὰ
15 τὸ ἀναλογεῖν θ' ὥρων.

Τὸ δὲ ἕκτον κλίμα ἐστὶν ἐνθα κεῖται ἡ Ἀβαρ, καὶ ὁ Εὐξεινος πόντος, ἐνθα κατοικοῦσιν οἱ Ἀρμένιοι, καὶ τὰ μέρη τῶν Κασπίων • πυλῶν, ἐνταῦθα ἡ μείζων ἡμέρα καὶ νύξ εἰς ἰε' ὥρας προβαίνει, καὶ ἡ ἐλάττων ὑποβαίνει κατὰ ἀναλογίαν εἰς ἡ.

Τὸ ἑβδομον κλίμα ἐστὶ τὸ διὰ Βορυσθένους, ἥγουν τοῦ Δανυούβεος καὶ τὰ βορειότερα, ὅπου κατοικοῦσι Φράγγοι καὶ Χάζαροι, ἐγγίζοντες τῷ ὠκεανῷ. ἐκεῖ ἡ μείζων ἡμέρα καὶ νύξ ἀποτελεῖται διὰ δεκαεξ' ὥρων, ἡ δὲ ἐλάττων ὀκτώ. Κατὰ δὲ τὸ πᾶν βορειότερον μέρος τῆς γῆς, κεῖται ἡ νῆσος ἡ Θούλη ἐν τῷ ὠκεανῷ
25 γίνεται δὲ ἐν αὐτῷ ἡ μείζων ἡμέρα τε καὶ νύξ, κατὰ τὸν οἰκεῖον ἐκάτερον καιρὸν, ὡς προδεδήλωται, ὥρων εἴκοσιν, ὥστε ἡ ἐλάττων πάλιν ὥρων τεσσάρων.

Ἐπὶ δὲ τῶν βορειοτέρων πάλιν οἰκήσεων, ἥγουν τῶν Κιμμερίων, τῶν ἐρήμων καὶ αἰοικήτων, λέγουσιν ἐκατέραν τροπὴν εἰς τὸ παν-
30 τελεῖς τῇ τε ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ, ἀνὰ μέρος τὰς κδ' ὅλας ὥρας προστιθέναι κατ' ἐπαύξησιν. ὥστε ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τοῦ Μαρτίου μηνός, ὅθεν ἡ θερινὴ τροπὴ ἀρχεται, ἄχρι τῆς κβ' τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐν ὅλῳ δὴ τῷ ἑξαμήνῳ, ἡμέραν διὰ παντός ἐκεῖσε εἶναι ἀνέσπερον, φωτιζομένου διηγεκῶς τοῦ τόπου, καὶ νυκτὶ μὴ διδόν-
35 τος ὅλως παρείδουσιν· καὶ ἔμπαλιν ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας

τοῦ Σεπτεμβρίου ἄχρι τῆς εἰκοστῆς τοῦ Μαρτίου, κατὰ τὴν χειμερινὴν δηλονότι τροπὴν, ἐσπέραν καθόλου ἀφεγγῇ τυγχάνειν ἅπαν τὸ ἐξάμηνον, τοῦ ἡλίου τηνικαῦτα πρὸς τῷ νοτιωτέρῳ μέρει τῆς γῆς γινομένου, καὶ ἀποκρυπτομένου ἐκεῖθεν παντελῶς, καὶ μηδὲ βραχὺ φῶς τῷ τόπῳ παρέχοντος, ἄχρι πάλιν φθάσει τὴν 5 εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καὶ γένηται ἐν τῷ κριῶ καὶ τοῖς βορείοις μέρεσι, καὶ ἄρξεται πάλιν διηλεκτῶς φωτίζειν τοὺς τόπους ἐκείνους.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΤΕΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑ ἢ ἡΜΕΡΑ ΤΗΣ ΝΙΚΤΟΣ, ἢ ἢ ΝΤΕ
ΤΗΣ ἡΜΕΡΑΣ.

10

Κατὰ μὲν τὴν Μωσαϊκὴν τοῦ νόμου κοσμοποιῖαν, ἀδύνατον ἐστὶν εἰπεῖν προτερεῦειν τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας· πρώτη γὰρ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀληθινοῦ φωτὸς φωνή, τὴν τοῦ φωτὸς, φύσιν ἐποίησε· καὶ λοιπὸν ἐγένετο ἐσπέρα, δύναντος τοῦ φωτὸς, ἥτις ἐκλήθη νύξ· καὶ ἐγένετο πρῶτῃ ἡμέρα μία. ἐπειδὴ δὲ “ εἴ τις ἐν Χριστῷ καινῇ 15 “ κτίσις,” ὥς φησιν ὁ Ἀπόστολος, οὐκέτι ἡ Χριστοῦ ἐκκλησία τῇ Μωσαϊκῇ ἀκολουθίᾳ συνίσταται, ἐπεὶ εὑρίσκεται ὁ Χριστὸς σαββάτῳ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς, τουτέστι τῇ νυκτὶ τῇ μετὰ τὸ σάββατον, διὸ ὑπονόμησε καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς καὶ Ἰουδαίοις ἀπὸ ἐσπέρας ἄρχεσθαι τοῦ σαββάτου, τουτέστιν ἀπὸ ἡλίου 20 δυσμῶν τῆς παρασκευῆς, ἵνα μὴ ἔχωσιν εὐλογον πρόφασιν καθ’ ἡμῶν ἀρχομένων ἀπὸ ἐσπέρας τοῦ σαββάτου τῆς κυριακῆς. τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ Θεός, ἵνα μάθῃς ὅτι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς ἔλθομεν, διὰ τοῦτο ἀπὸ σκότους μὲν ἀρχόμεθα, εἰς φῶς δὲ καταπαύομεν τῆς ἡμέρας. Ἰστέον ὅτι τὸ Μωϋσῆς ὄνομα ψηφιζόμενον, συνάγει 25 εἰς ἀριθμὸν, χίλια ἑξακόσια τεσσαράκοντα ὀκτὼ, καὶ εὑρέθη ὁ Μωσαϊκὸς νόμος κρατήσας τοσαῦτα ἔτη· τὸ δὲ Χριστὸς ὄνομα πάλιν ψηφιζόμενον συνάγει ἀριθμὸν χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα· καὶ λέγουσιν οἱ ταῦτα ἐρμηνεύοντες, ὅτι τοσαῦτα ἔτη μέλλει κρατῆσαι καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀριθμούμενα ἀπὸ τοῦ 30 καιροῦ τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ· οἱ δὲ τὸ σταυρὸς ὄνομα ψηφίζοντες, συνάγουσιν ἀριθμὸν χίλια διακόσια ἐβδομήκοντα ἓν, καὶ λέγουσι πάλιν ὅτι τοσαῦτα ἔτη μέλλει κρατῆσαι ἡ προσκύνησις τοῦ σταυροῦ, ἀριθμούμενα ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐν αὐτῷ προσηλώ-

σεως τοῦ Χριστοῦ· ὁποτέρως δ' ἂν ἔχοι τὸ ἀληθές, ἕως τότε καὶ ὁ παρὼν συμπληροῦσθαι ὀφείλει αἰὼν, ὡς ἐκ τῶν γραφῶν μανθάνομεν.

- Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριάκοντα τριῶν ἐτῶν γενόμενος ὁ
 5 Χριστὸς, κατὰ τὴν ἑνσαρκον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς παρουσίαν, ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν ὡς ἄνθρωπος, καὶ τοῦτο ἀναμφίβολον παρὰ πᾶσιν ἐστίν. οἱ οὖν λέγοντες ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη μὲν τὸ κατὰ σάρκα ἐν ἔτει εῤῥ, ἐσταυρώθη δὲ ἀκολούθως ἐν ἔτει τῷ εῤῥλγ, ψευδονται σφάλλοντες· καὶ πῶς σαφῆς ἡ ἀποδείξις. συμψηφί-
 10 ζομένων γὰρ τούτων τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀπάντων ἐτῶν τῶν εῤῥλγ, καὶ περιοδοδευμένων ἐπὶ τῶν δεκαεννέα, τοσοῦτοι γάρ εἰσιν οἱ κύκλοι τῆς σελήνης, εὐρίσκεται ὁμολογουμένως τέταρτος ὁ κύκλος τῆς σελήνης ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει, ἥγουν τῷ εῤῥλγ· τετάρτου δὲ ὄντος ἐκ παντὸς κύκλου τῷ τότε τῆς σελήνης, εὐρίσκεται διὰ τῆς
 15 ἀπταιστού τοῦ πασχαλογίου ψήφου τὸ Πάσχα τὸ νομικὸν ἐν τῇ τριακοστῇ τοῦ Μαρτίου μηνὸς γενόμενον, κατὰ τὴν ιε τῆς σελήνης δηλονότι ἡμέραν. ὅτε δὲ ἔπαθεν ὁ Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν τὸ σωτήριον πάθος, εἰκοστῇ τρίτῃ ἦν τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καὶ ιδ τῆς σελήνης, ἐσπέρα δηλονότι τοῦ Πάσχα τοῦ νομικοῦ, ὃ καὶ προλαβὼν μίαν
 20 ἡμέραν ἔφαγεν ὁ Χριστὸς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ διὰ τὸ μέλλειν τελευτᾶν, ἥγουν τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ, τῇ κβ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καὶ ιγ τῆς σελήνης. οὕτως οὖν εὐρίσκονται σφάλλοντες περὶ τὸν καιρὸν τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ οἱ λέγοντες αὐτὸν ἐν ἔτει εῤῥ γεννηθῆναι. ἀπὸ τοῦ προσκρούειν τῇ
 25 ψήφῳ τοῦ νομικοῦ Πάσχα, καὶ ἐναντιοῦσθαι ταῖς γραφαῖς, καὶ τοῖς ὁμολογουμένοις ἐν τῷ πάθει τοῦ σωτῆρος παρακολουθήμασιν. οἱ δὲ γε ἀκριβέστερον ἀναγράψαντες τοὺς χρόνους καὶ τῆς ἀληθείας ὡς ἐπίσης ἐχόμενοι, λέγουσιν, ὅτι ἡ μὲν τοῦ Θεοῦ λόγου ἐνανθρώπησις γεγόνεν ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου εῤῥς, τὸ δὲ
 30 σωτήριον αὐτοῦ πάθος, ἐπεὶ τριάκοντα τρεῖς χρόνους τοὺς πάντας, ὡς ὁμολόγηται, ἀνестράφη ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ἔτει εῤῥλθ, ὀπηνίκα δὴ καὶ εὐρίσκεται δέκατος προτρέχων τῆς σελήνης κύκλος, ἐν τούτῳ δὲ ψηφιζόμενον τὸ Πάσχα εὐρίσκεται ἐν τῇ κδ τοῦ Μαρτίου μηνὸς γινόμενον· τότε γὰρ φέρει ἡ σελήνη ιε ἐν ἡμέρᾳ σαβ-

βάτου, καὶ οὕτως φαίνεται συνάδων ὁ χρόνος πάσῃ τῇ τότε ἀκο-
λουθία· ἐν γὰρ τῇ κγ τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἰδ τῆς σελήνης ἡμέρα
παρασκευῇ τὸ σωτήριον πάθος ὑπέστη Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῇ
ἐσπέρᾳ δηλαδὴ τοῦ νομικοῦ Πάσχα, καὶ τῇ κῆ τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου
μηνός, ἀνέστη μετὰ τρεῖς δηλονότι τοῦ ἀποθανεῖν ἡμέρας, συντρε- 5
χόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τοῦ καιροῦ ἐκείνου
παρατηρημάτων· κατὰ τὸν προειρημένον τοῦ σοφοῦ Χρυσοστόμου
ἀκριβασμὸν τῆς τε ἰσημερίας καὶ τῆς πανσελήνου, καὶ τῆς ἐκ-
πτώσεως τοῦ πρωτοπλάστου, καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν προθεσμιῶν,
ὣν ὁ Χρυσόστομος τρανότερον διεξῆλθεν, ὡς προείπομεν, ἐν τῷ εἰς 10
τὸ Πάσχα λόγῳ αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή, “ Χθὲς ἀδελφοὶ περὶ τῆς προ-
“ θεσμίας τοῦ Πάσχα.”

ΤΟῦ ἈΓΙΟῦ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟῦ ΝΥΣΣΗΝ.

Ἡ δὲ συνήθης αὕτη τῶν ὀνείρων ὄψις, κοινὴ πάντων ἐστὶ, πολυ-
τρόπως καὶ πολυειδῶς ταῖς φαντασίαις ἐγγινομένη· ἡ γὰρ παρα- 15
μένει, καθὼς εἴρηται, τῷ μνημονικῷ τῆς ψυχῆς τῶν μεθημερινῶν
ἐπιτηδευμάτων τὰ ἀπηχήματα, ἢ πολλάκις καὶ πρὸς τὰς ποιάς
τοῦ σώματος διαθέσεις ἢ τῶν ἐνυπνίων καταστάσεις ἀνατυπῶνται·
οὕτω γὰρ ὁ διψώδης ἐν πηγαῖς εἶναι δοκεῖ, καὶ ἐν εὐωχίαις ὁ
τροφῆς προσδεόμενος. ἔτι δὲ πρὸς τὰς τῶν ἡθῶν καταστάσεις 20
προτυπῶνται τοῖς πολλοῖς τὰ ἐνύπνια· ἄλλα τοῦ ἀνδρείου, καὶ
ἄλλα τοῦ δειλοῦ τὰ φαντάσματα· ἄλλοι τοῦ ἀκολάστου οἱ ὄνει-
ροι, καὶ ἄλλοι τοῦ σώφρονος, οὐδαμοῦ τῆς διανοίας, ἀλλὰ τῆς
ἀλογωτέρας διαθέσεως ἐν τῇ ψυχῇ τὰς τῆς αὐτῆς φαντασίας ἀνα-
τυπούσης.

25

ΣΕΠΤΗΡΙΑΝΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΓΑΒΑΛΩΝ.

Ἡ τοῦ ἀνθρώπου προσηγορία τῇ Ἑβραϊκῇ φωνῇ πῦρ ἐρμηνεύε-
ται· τοῦτο τὸ ὄνομα οὐκ ἐδόθη ἀργῶς τῷ¹ Ἀδὰμ, ἀλλὰ τέσσαρα
εἰσὶ στοιχεῖα ἐν τῷ κόσμῳ, γῆ, ὕδωρ, ἀήρ, πῦρ· τῶν ἄλλων στοι-
χείων ἕκαστον, ὡς ἔστι μένει· οἷον ἐὰν λάβῃς βῶλον γῆς, προσ- 30
θῆναι αὐτοῦ οὐ δύνη· αὐτοῦ τοῦ κατεχομένου, ἀλλ’ οἷον ἐστὶ
μένει· ὕδωρ ἐὰν λάβῃς μέτρον τινὶ, μένει τὸ αὐτὸ ὕδωρ, προσ-

¹ τὸ Cod.

θήκην μὴ λαμβάνον· ἀέρος ἐὰν πληρώης ἀσκόν, μένει τὸ μέτρον· ἄλλον ἀσκόν ἀπ' ἐκείνου πληρῶσαι οὐ δύνη· τὸ δὲ πῦρ οὐ μένει, ὅσον ἐστί. μικρὸν ἄπτεσθαι λύχνον, καὶ μυρίας ἐξ αὐτοῦ ἀνάπτει λαμπάδας, κάμινον ὅλην, φλόγα πᾶσαν ἀποτελεῖ ἐν τῇ ἰδίᾳ ὀφει·
 5 καὶ ὅσον ἂν λάβῃ τινὰ ὕλην, πλεονάζει τὸ πῦρ. ἐπεὶ οὖν προήδει ὁ Θεὸς ὅτι ἀπὸ ἐνὸς ἀνθρωπίνου σώματος πληροῦται τῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα· καὶ εἰς λύχνον τισαύτας ἐξάπτει λαμπάδας, ἀνατολῆς, δύσεως, ἄρκτου, καὶ μεσημβρίας, ἔθηκεν ὄνομα τοῦ πράγματος, διὰ τοῦτο καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀδάμ τὸ ὄνομα ἀρραβὼν
 10 ἦν τῆς οἰκουμένης· ἐπειδὴ ἔμελλε τὰ τέσσαρα κλίματα ἐξ αὐτοῦ πληροῦσθαι, τίθησιν αὐτοῦ Ἀδάμ· ἄλφα, ἀνατολή· δέλτα, δύσις· ἄλφα, ἄρκτος· μῦ, μεσημβρία· καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὰ γράμματα, μάρτυρας τῷ ἀνθρώπῳ τῷ μέλλοντι πληροῦν τὴν οἰκουμένην. καλεῖται τοίνυν τῇ Ἑβραϊκῇ φωνῇ πῦρ· ἐπειδὴ τὸ πῦρ, ὡς ἐφθην
 15 εἰπὼν, ἀπὸ μικροῦ μέγα γίνεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ολίγου, τούτέστιν ἐνὸς, τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἐπλήρωσεν. ἐκλήθη οὖν ὁ ἄνθρωπος πῦρ διὰ τοῦτο· τῇ γὰρ Ἑβραϊκῇ γλῶσση τὸ ποιήσωμεν ἄνθρωπον, πῦρ ὀνομάζετο.

¹ Εἰρηναῖος Λιτγαοῦτος² ἐκ τοῦ εἰς τὴν Γένεσιν.

20 "Ἐτερόν ἐστι πνοὴ ζωῆς, ἡ καὶ ψυχικὸν ἀπεργαζομένη τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἕτερον πνεῦμα ζωοποιῶν τὸ πνευματικὸν αὐτὸν ἀποτελοῦν· καὶ διὰ τοῦτο φησιν ὁ Ἡσαΐας· "οὕτως λέγει Κύριος, "ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ στερεώσας αὐτὸν, ὁ πῆξας τὴν γῆν
 "καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ ἐπ' αὐτῆς, καὶ πνεῦμα
 25 "τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν." τὴν μὲν πνοὴν κοινῶς παντὶ τῷ ἐπὶ γῆς λαῷ φήσας δεδόσθαι· τὸ δὲ πνεῦμα ἰδικῶς³ τοῖς καταπατοῦσι τὰς γεῶδεις ἐπιθυμίαις· ὅθεν πάλιν ὁ αὐτὸς διαστέλλων τὰ προειρημένα φησὶ, "πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν ἐγὼ
 "πᾶσαν ἐποίησα λέγει Κύριος." τὸ μὲν πνεῦμα ἰδίως ἐπὶ τοῦ

¹ Hoc insigne frag. huc induxi e Cod. 1555. A. fol. 184. qui et alia Anecdota continet, secundo vol. adhibita. Hoc autem excerptum videtur ex Irenæi Commentario in Genesim esse depromptum. Codex Chartaceus est form. in fol. et Sæc. xiv. ² λύγδοος Cod.

³ ἰδικῶ Cod.

Θεοῦ τάξας τοῦ ἐκχέοντος αὐτὸ διὰ τῆς υἰοθεσίας ἐπὶ τὴν ἀνθρωπότητα· τὴν δὲ πνοὴν κοινῶς ἐπὶ τῆς κτίσεως· καὶ ποίημα ἀναγορεύσας αὐτήν· ἕτερον δὲ ἐστὶν τὸ ποιηθὲν τοῦ ποιήσαντος· ἡ δὲ πνοὴ πρόσκαιρος, τὸ δὲ πνεῦμα ἀένναον· καὶ ἡ μὲν πνοὴ ἀκμάσασα πρὸς βραχὺν, καιρῷ τινι παραμείνασα, μετὰ τοῦτο πορεύεται, 5 ἄπνουν ἐγκαταλείπουσα περιὸ (sic) ἦν πρότερον, τὸ δὲ περιλαβὸν ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν τὸν ἄνθρωπον, ἅτε δὴ παραμένον οὐδεπότε ἐκλείψει⁴.

ΠΕΡΙ ΧΑΡΤΙΩΝ⁵.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐν ταῖς σανίσιν ἔγραφον, ὅθεν μέχρι τοῦ νῦν ἔνθα 10 γράφουσι τὰ τῶν στρατιωτῶν ὀνόματα ματρικία ὀνομάζουσιν ὃ σημαίνει τὸ πλατὺ καὶ παχὺ ξύλον· ἄλλοι δὲ εἰς φλοιούς δένδρων καλῶς ἀποξεσμένων· ὃ δὲ Πτολεμαῖος ἔχων Ἀρίσταρχον γραμματικὸν συμβουλευόμενον αὐτῷ ἀπέστειλε τὰς χαρτὰς εἰς Ῥωμὴν, καὶ ἐξένισεν αὐτούς. φθονήσας δὲ τῷ Ἀριστάρχῳ Κράτης 15 ὁ γραμματικὸς ὑπάρχων μετὰ Ἀττάλου τοῦ Περγαμνοῦ, ἐκ δερμάτων ἔκαμε βεμβράνας καὶ ἔπεισε τὸν Ἀτταλὸν ἀποστεῖλαι αὐτὰς εἰς Ῥωμὴν· ὅθεν εἰς μνήμην τοῦ ἀποστείλαντος μέχρι τοῦ νῦν περγαμνὰς τὰς βεμβράνας καλοῦσιν.

Sequuntur deinceps Secundi Sententiæ, et postea fol. 20
192. r. hæc Opuscula physica et Astronomica quæ Cod.
Dionysio cuidam attribuit.

⁴ Seq. eod. Cod. Αἰγυπτίου ἐκ τῶν δογματικῶν. fol. 185. Εὐσεβίου ἐκ τῶν Χρονικῶν de Nativitate Christi. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῶν αὐτῶν. f. 186. Ἑσυχίου ἐκ τοῦ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν.

⁵ Iterum resumuntur excerpta e Cod. 854. qui habet hoc frag. fol. 175. post Georg. Chærobosci Opusculum de tropis poeticis. Est autem depromptum e Jo. Lydo de Mens. et quidem non ex epitome, sed integro ut opinor opere. Vid. Excerpt. Nostr. p. 314-315. et p. 11. ed. Corp. Byz.

ΔΙΟΝΤΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΗΓΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ, ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ
ΕΙΣΙ ΚΑΙ ΠΟΘΕΝ ἕΚΑΣΤΟΣ Αὐτῶν ΠΝΕΙ.

Ἀπὸ τῶν τεσσάρων κλιμάτων, τέσσαρες αὐθεντικοὶ πνέουσιν
ἀνεμοί· ὁ Ἀπηνλιώτης, ὁ Ζέφυρος, ὁ Βορέας, καὶ ὁ Νότος. ὁ μὲν
5 αὖν Ἀπηνλιώτης ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ κέντρου φερόμενος, ἔχει παρα-
πνέοντας καὶ μεσάζοντας, αὐτὸν τὸν Εὐῖον, καὶ τὸν Καικίαν· ὁ δὲ
Ζέφυρος ἐκ τοῦ δυτικοῦ κέντρου πνέων, ἔχει μεσάζοντας, αὐτὸν
Ἰάπυγον καὶ Λίβα· ὁ δὲ Βορέας ἐκ τοῦ ἀρκτικοῦ κέντρου κατα-
πνέων, ἔχει μεσάζοντας, αὐτὸν Θρασκίαν καὶ τὸν Ἀπαρκτίαν· ὁ
10 δὲ Νότος ἀπὸ τῆς μεσημβρίας φερόμενος, ἔχει μεσάζοντας, αὐτὸν
τὸν Λιβόντοτον καὶ τὸν Εὐρόνοτον· ὡς εἶναι τοὺς πάντας ἀνέμους,
δώδεκα. τὸν δὲ Ζέφυρον συνεργὸν εἶναι τῇ γεωργίᾳ μᾶλλον τῶν
ἄλλων πάντων ἀνέμων, καὶ ὁ Φλωρεντῖνος φησὶ, καὶ ἡμεῖς συνο-
μολογοῦμεν. ἄνεμον δὲ προμηνύει θάλασσα κυμαίνουσα, καὶ ἐπὶ
15 τοῖς αἰγιαλοῖς μεγάλως ἠχοῦσα, καὶ τῶν ὀρῶν αἱ ἄκραι καθαφαί
οὔσαι, καὶ ἄκανθα καὶ ξηρὰ φύλλα ἐναντίον ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰλού-
μενα· βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ θέρουσ' ὅθεν φέρονται, ἐκεῖθεν ἄνεμον
δεῖ προσδοκᾶν· ἀστέρες διαπίπτοντες, ὅπου τρέπονται, ἐκεῖ χρὴ τὸ
πνεῦμα προσδέχεσθαι.

20 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.

Τέσσαρα εἰσὶ τὰ πρῶτα καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀσύνθετα στοιχεῖα,
ἀρχαὶ τῶν ὄντων καὶ φαινομένων πάντων ἐξ αὐτῶν συγκειμένων,
πῦρ, ἀήρ, γῆ, ὕδωρ· ταῦτα γὰρ πρῶτον ὑπέστησεν ὁ Θεὸς ἀπλᾶ,
ὡς προεῖρηται, καὶ καθ' ἑαυτὰ συνιστάμενα. ἔπειτα διὰ τῆς τού-
25 των μίξεως καὶ συγκράσεως, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα προήγαγε. διὰ
τοῦτο καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα στοιχεῖα ὡς ἀπλᾶ καὶ μήποτε ἄλλοθεν
συντεθέντα μένει αἰεὶ ἀδιάφθορα καὶ ἀθάνατα· πᾶν γὰρ ἀπλοῦν
καὶ ἀθάνατον, ὡς μὴ ἔχον ἀναλυθῆσεσθαι εἰς ἕτερόν τι, ὅθεν οὐ
συντεθή· ὁ γὰρ θάνατος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ καὶ ἢ φθορὰ, ἀλλ' ἢ
30 χωρισμὸς τῶν ἐνωθέντων, καὶ ἀνάλυσις τῶν συνθέντων εἰς τὰ ἀπλᾶ·
ταῦτα καὶ πρῶτα στοιχεῖα, ἐξ ὧν καὶ συνετέθησαν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀπλᾶ καὶ ἀσύνθετα, καθὼς εἵπομεν, ἀναγ-
καίως καὶ ἀθάνατα. τὰ δὲ ἐκ τούτων συγκείμενα πάντα θνητὰ

καὶ φθαρτά. πᾶν γὰρ σύνθετον καὶ θνητὸν, ὡς ἀναλυόμενον πάλιν εἰς τὸ ἐξ ὧν συνετέθη. αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ τὰ τέσσαρα ταῦτα πρῶτα καὶ ἀπλᾶ στοιχεῖα διαφορὰν ἔχει πρὸς ἀλλήλα ἕκαστον, καὶ τὴν ποιότητα, ἡγουν τὴν κράσιν, καὶ τὴν ποσότητα καὶ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν φθορὰν καὶ τὸν σταθμόν. τὸ μὲν γὰρ πῦρ τῇ 5 κράσει θερμὸν καὶ ξηρόν· ὁ δὲ ἀὴρ ὑγρὸς καὶ θερμὸς, ἡ γῆ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ, τὸ ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν. τῇ ποσότητι πάλιν, πολὺ μὲν τὸ ὕδωρ, ἔτι δὲ πλείων ὁ ἀὴρ, ὀλίγον τὸ πῦρ, ἔτι δὲ ὀλιγωτέρα ἡ γῆ. τῇ γεύσει πάλιν, τὸ μὲν πῦρ πικρόν, ὁ δὲ ἀὴρ, γλυκὺς, ἡ δὲ γῆ, 5 τὸ δὲ ὕδωρ, 6 τῷ σταθμῷ πάλιν 10 κοῦφος μὲν ὁ ἀὴρ, κουφότερον δὲ τὸ πῦρ· βαρὺ τὸ ὕδωρ, βαρύτερα δὲ ἡ γῆ· κἀντεῦθεν καὶ τῇ φορᾷ, τὸ μὲν πῦρ καὶ ὁ ἀὴρ ὅσω φέρονται διὰ τὴν κουφότητα, ἡ δὲ γῆ τὸ ὕδωρ κάτω φέρει διὰ τὴν βαρύτητα καὶ ψυχρότητα.

Οὕτω δὲ διαφόρων ὄντων τῶν τεσσάρων τούτων πρώτων καὶ 15 ἀπλῶν στοιχείων, τῇ τε κράσει καὶ τοῖς λόγοις οἷς προείπομεν, ἔτι διαφορώτερα καὶ ποικιλώτερα τὰ ἐξ αὐτῶν συντεθέντα καὶ κατασκευασθέντα ἀπετελέσθησαν· ὡς διαφόρως καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν γενομένης, καὶ ἄλλου ἐξ ἄλλων στοιχείων συντεθέντα, καὶ παντοδαπῆς τῆς μίξεως, καὶ ἐφ' ἑκάστῃ παραλλαγ- 20 μένης γεγονυίας παρὰ τοῦ ταῦτα σοφῶς τεχνησαμένου Θεοῦ. τὰ μὲν δὴ ἄλλα πάντα τῶν αὐτοῦ δημιουργημάτων, ἐκ δύο μόνων στοιχείων καὶ τριῶν συντέθεται· μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος, ὡς πάντων τελειότερος καὶ ἐντιμότερος, ἐκ τῶν τεσσάρων ὁμοῦ στοιχείων συνέστη. ἔχων ἐκ μὲν αἵρος, τὸ αἷμα· ἐκ δὲ πυρὸς, τὴν ξανθὴν 25 χολήν, ἐξ ὕδατος δὲ τὸ φλέγμα· ἐκ δὲ τῆς γῆς τὴν μέλαιναν χολήν. τούτων δὲ τὸ μὲν αἷμα ἔστιν ἐν τῇ καρδίᾳ· τὸ δὲ φλέγμα ἐν τῇ κεφαλῇ· ἡ ξανθὴ χολὴ ἐν τῷ ἥπατι, καὶ ἡ μέλαινα ἐν τῇ σπληνί.

Περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἡλείου, σελήνης, ἀστέρων, χρόνου 30 καὶ ἡμερῶν.

Ὁ οὐρανὸς ἐν σχήματι κύβου ἢ δέρεως ἐκτίσθη, ὡς φησὶν ὁ Θεὸς τῷ Ἰωβ περὶ αὐτοῦ· “ κεχύκασιν αὐτὸν ὥσπερ γῆ κονίαν·

5 Sic.

6 Sic.

“ κεκόλληκε δὲ ὥσπερ λίθον κύβω.” καὶ ὁ μὲν Δαυὶδ λέγει·
 “ ὁ ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὥσεί δέριν.” ὁ δὲ Ἡσαίας, “ ὁ στήσας
 “ τὸν οὐρανὸν ὥσεί καμάραν.” ὅ τε γοῦν κύβος καὶ ἡ δέρις καὶ ἡ
 καμάρα, τὸ αὐτὸ σχῆμα σημαίνουσιν. ἐποίησε δὲ αὐτὸν πρῶτον
 5 ὁ Θεὸς τῆς ὁρατῆς πάσης κτίσεως περιοχὴν οἰονεὶ καὶ συντήρη-
 σιν. οὗτος γὰρ περιλαβὼν τὸν αἰσθητὸν ἅπαντα καὶ φαινόμενον
 τοῦτον κόσμον, συνέχει ὥσπερ σαγήνην ἐγκλείσας ἔσω. ἔστι δὲ
 αἰεκίνητος, τὴν γε σωματικὴν λέγω κίνησιν, καὶ στάσιν οὐδόλως
 οὐδέποτε ἔχων. περιφέρει δὲ τῇ οἰκείᾳ κινήσει καὶ πάντας μεθ’
 10 ἑαυτοῦ τοὺς φωστῆρας, ἥλιον λέγω καὶ σελήνην καὶ ἀστέρας, καὶ
 ἔλκει καὶ τούτους ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς· καὶ τοὶ ἐκείνους
 ἀπὸ δυσμῶν εἰς ἀνατολὴν τὰς ἰδίας κινήσεις ποιουμένους.

Καὶ δὴλον ἐκ τούδε· πῶς γὰρ ὁ ἥλιος ἀρχόμενος πρῶτιθεν ἐξ
 ἀνατολῶν πορεύεσθαι κατὰ τὴν οἰκείαν κίνησιν τὴν βραδ... διὰ
 15 τῶν δώδεκα ὥρων τῆς ἡμέρας δύναίτο φθάνειν εἰς δυσμάς· ὥστε
 καὶ ἀπὸ πύργου εἰς πύργον, ἢ ἀπὸ ζωδίου εἰς ζῳδιον, δι’ ὀλοκλήρου
 μόλις φθάνει μηνός· πῶς δὲ καὶ ἡ σελήνη ἀπὸ ἐσπέρας ἀρχο-
 μένη τοῦ οἰκείου δρόμου, ἥνικα πανσέληνος ὀφθεῖη, δύναίτο διὰ
 μιᾶς μόνης νυκτὸς ὅλον τὸν οὐρανὸν διελθεῖν ἄχρι τοῦ αὐγους· ἦγε
 20 δι’ ὀλοκλήρου μόλις μηνὸς τοῦτο ἔγνωσται ποιεῖν. ἀλλ’ οὔτε οἱ
 λοιποὶ πλανῆται δύναντο ἐκ τῶν οἰκείων κινήσεων ποιεῖν, ἀνωμα-
 λότερον μᾶλλον τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης τὸν δρόμον ἔχοντες.
 σαφές οὖν ἐστὶν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐστὶν ὁ τούτους ἀνθέλκων καὶ
 μεταφέρων τῇ οἰκείᾳ ὀξύτητι καὶ κινήσει ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς
 25 δυσμάς.

Ἡ γῆ δὲ οἶα στιγμὴ τις ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ κειμένη κάτω
 τῷ κόλπῳ τῶν ὑδάτων ὥσπερ ἐνήχεται, τοῦ ὠκεανοῦ πάντοθεν
 αὐτὴν περικυκλοῦντος, ὅς ἐστιν ἡ μεγάλῃ τῶν ὑδάτων σύστασις
 ἄπλετος καὶ ἀπέραντος. αἱ γὰρ λοιπαὶ θάλασσαι μέρη ἐκείνου
 30 εἰσὶ, καὶ οἰονεὶ γλωσσίδες ἀπ’ αὐτοῦ ἐξερχομένου. ἔστι δὲ ἡ γῆ
 τῷ σχήματι κωνοειδής· κῶνος δὲ ἐστὶν ὁ στρόβυλος, καὶ κωνάρια
 τὰ στροβύλια. κατὰ μὲν γὰρ τὸ νοτιαῖον μέρος αὐτοῦ, ἤρουν τὸ
 μεσημβρινόν, κατωφερές καὶ χθαμαλόν· κατὰ δὲ τὸ ἀρκτικόν, ἦτοι
 τὸ βόρειον, ἀνωφερές εἰς ὕψος ἐπηρμένον δίκην κώνεως.

Ο γοῦν ἥλιος τῇ τοῦ πόλου ἀστάτῃ καὶ ὀξείᾳ φορᾷ, ὡς προείρηται, συμπεριφερόμενος ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς καθ' ἐκάστην, ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ ὅλη ἐπὶ μεσημβρίαν ποιεῖται τὴν πορείαν, ἐν δὲ τῇ νυκτὶ πάλιν ἐπιστρέφων ἑαυτὸν, ἐπὶ τὸν βορρὰν παλινδρομεῖ, καὶ ἐπανακάμπτει ἐπὶ τὸν ἴδιον τόπον τῆς ἀνατολῆς. ἐντεῦθεν οὖν 5 δῆλον ὅτι ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς αἴτιος· ὅτε μὲν γὰρ κατὰ μεσημβρίαν ὁδεύει, ἔνθα τὸ χθαμαλότερον μέρος τῆς γῆς, ὡς προείπομεν, πᾶσαν ὡς ἀφ' ὑψους ἐκλάμπων ἀκωλύτως κατα φωτίζει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἡμέραν ἐργάζεται· ὅτε δὲ ἐπιστρέφει ἐπὶ τὸ βόρειον μέρος, ἔνθα τὸ ὑψηλότερον καὶ ὑπερ- 10 νέχον μέρος τῆς γῆς ὀπίσω τοῦ κώνου⁷ πορευόμενος, καὶ ἀπὸ χθαμαλωτέρων ἐκλάμπων, οὐ δύναται φωτίζειν τὴν οἰκουμένην, τῆς τοῦ κώνου⁸ σκιᾶς ἐμποδιζούσης, καὶ σκότος ἐμποιοῦσης καὶ νύκτα ἀποτελούσης.

Καὶ ταῦτα σαφῶς ἡμῖν καὶ ὁ σοφώτατος Σολομῶν ὑποτιθεῖς 15 φησὶν ἡμῖν ἐν τῷ Ἑκκλησιαστῇ· “ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει “ὁ ἥλιος, καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἔλκει· ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ “πορεύεται πρὸς νότον, καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρὰν κυκλοῖ κυκλῶν, “καὶ ἐπὶ κύκλου αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.” καὶ ἡ σελήνη δὲ ὁμοίως τὸν νότον διαπερᾶσα κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, δαδουχεῖ 20 τῷ ἰδίῳ φέγγει τὴν νύκτα· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τοῦ κώνου καὶ αὐτὴ καλυπτομένη ὡς ἐπέκεινα αὐτῷ διοδεύουσα, ἀφανῆς ἡμῖν γίνεται, μέχρι πάλιν ἐν ἀνατολῇ ἀναλάμψει. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πλανῆται μεταφέρονται ὑπὸ τοῦ πόλου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· οἱ δὲ πῦργοι, ἡγοῦν τὰ ιβ' ζῶδια ἐστηριγμένα εἰσὶν ἐν τῷ πόλῳ, 25 οἰκείαν κίνησιν μηδόλως ἔχοντα, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται πολεούουσιν.

Ἰστέον δὲ ὅτι πάντες μὲν οἱ πλανῆται ἀστέρες ἀφισταμένου τοῦ ἡλίου μοίρας ιε φαίνονται, ἔλαττον δὲ τῶν ιε μοιρῶν ἀφιστάμενοι, οὐ φαίνονται, μόνῃ δὲ ἡ σελήνῃ ἀφισταμένη τοῦ ἡλίου 30 ἡμέραν μίαν τελείαν φαίνεται κατὰ προκοπὴν αὔξουσα. διὰ γὰρ τῆς τοῦ δρόμου ὀξύτητος κυκλοῖ τὴν ἰδίαν ζώην δι' ἡμερῶν εἰκοσιεννέα ἡμισυ· καὶ ὅσον μὲν ἀφίσταται τοῦ ἡλίου, κατὰ μικρὸν

⁷ κώνου Cod.

⁸ κώνου Cod.

αὔξει τὸ οἰκεῖον φῶς, ὥστε καὶ ὀπηνίκα κατὰ τὴν διάμετρον αὐτοῦ γένηται, ἤγουν αὐτὸς μὲν ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἄκρῳ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ δὲ ἥλιος ἐν τῷ δυτικῷ ἄκρῳ, ὁλόφωτος ἡ σελήνη φαίνεται. ὅτε δὲ ὡς ταχεῖα οὕσα παλινδρομήσει πρὸς τὸν ἥλιον, ἀμαυροῦται κατὰ 5 μέρους· ἕως ἐναθεῖσα αὐτῷ ἀφανὴς γένηται, πλεονεκτουμένου τοῦ φωτὸς αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς λαμπρηδόνος ὡς ὑπερεχούσης καὶ λαμπροτέρας.

Τοῦτο ἐστὶ καθ' ἕκαστον μῆνα ἀπόσβεσις τῆς σελήνης καὶ αὐθις ἀναγέννησις καὶ ἐκπλήρωσις, τὸ πλησιάζειν τῷ ἡλίῳ καὶ 10 αὐθις ἀφίστασθαι. ἐντεῦθεν καὶ ἐκλείψεις πάσχει ἡ σελήνη δις τοῦ σεληνιακοῦ ἔτος, ἤγουν κατὰ ἐκάτον ἐβδομηκονταεπτὰ ἡμέρας, διὰ τὸ εὐρίσκεσθαι κατὰ διάμετρον ὁδεύουσα τοῦ ἡλίου, ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς τῆς ἀντιβλέψεως γενομένης· ἡ γὰρ ἂν πληρεστάτη μᾶλλον οὕτως ἐγίνετο ἡ σελήνη, ὡς προδεδήλωται, 15 διὰ τὴν ἄκραν τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν, ἀλλ' ἐξ ὕψους εἰς βάθος, καὶ ἔμπαλιν ἐκ βάθους εἰς ὕψος, ἤγουν κατὰ κάθετον. ἀλλ' ὅτε μὲν ὁ ἥλιος ἐν τῷ ὕψει ἐστὶ, καὶ ἡ σελήνη ἐν τῷ βάθει, ἀντικρὺ ἐκείνου γινομένου, ἐκλείπει μὲν ἐξ ἀνάγκης, οὐ φαίνεται δὲ ἡμῖν, διὰ τὸ μὴ ἄνω πολεῦειν αὐτὴν τηρικαῦτα, ἀλλ' ὑπὸ τὸν κῶνον τρέ- 20 χειν τῆς γῆς καὶ μὴ ὁρᾶσθαι ὅλως ὑφ' ἡμῶν καταλαμβάνεται δὲ μόνη τῇ ψήφῳ. ὅτε δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἄνω μὲν ἐκείνη πολεῖει, κάτω δὲ ὁ ἥλιος, ἀντικρὺ ταύτης καὶ κατὰ κάθετον, τηρικαῦτα ἐκλείπει ἡ σελήνη, καὶ ἡ ἐκλείψις αὐτῆς φανερά πᾶσι γίνεται, ὡς ὑπὲρ γῆν οὕσης καὶ ὁρωμένης.

25 Ἐδοξε δὲ τισι τῶν ἀρχαιοτέρων, καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης εἰπεῖν. ὁ μὲν οὖν Σεραπίων ὀκτωκαίδεκαπλασίονα εἶναι τῆς γῆς τὸν ἥλιον ἔφη· Ἐρατοσθένης δὲ ἑκατονταπλασίονα μὲν τὸν ἥλιον τῆς γῆς, τριακονταενεαπλασίονα δὲ τὴν σελήνην· οἱ δὲ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας διδάσκαλοι ἴσον τῇ γῇ τὸν ἥλιον ἀπε- 30 φήναντο, ὡς καὶ ἀληθὴς ἔχει λόγος.

Ἐχει δὲ τὸ στερέωμα καὶ ζώνας ἑπτὰ, αἵτινες καὶ κύκλοι καλοῦνται, ἐν οἷς ἔθετο ὁ Θεὸς τοὺς ἑπτὰ πλανήτας, φωστῆρας τούτους· ἐν μὲν τῇ ὑψηλοτέρᾳ καὶ πρώτῃ τὸν Κρόνον, οὗ καὶ τὸ σημεῖον τόδε ♄. ἐν δὲ τῇ ὑποκειμένη ταύτῃ καὶ δευτέρᾳ τὸν

Δία, οὗ καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{M} . ἐν δὲ τῇ μετ' αὐτὴν καὶ τρίτῃ τὸν Ἄρεα, οὗ καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{D} . ἐν δὲ τῇ μέσῃ καὶ τετάρτῃ, τὸν ἥλιον, οὗ καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{S} . ἐν τῇ πέμπτῃ τὴν Ἀφροδίτην, ἧς καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{P} . ἐν δὲ τῇ ἑκτῇ, τὸν Ἑρμῆν, οὗ καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{H} . ἐν δὲ τῇ ἑβδόμῃ καὶ χθαμαλῶ- 5
τέρᾳ τὴν σελήνην, ἧς καὶ τὸ σημεῖον τόδε \mathcal{L} .

Τέτακται δὲ ὁ ἥλιος μέσος, ὡς εἴρηται, τούτων, ἢ ἡ φωτισμὸς τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω. ἐξ αὐτοῦ γὰρ ὡς ἔκ τινος πηγῆς, ἥτε σελήνη καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται φωτίζονται, καὶ περιοδεύουσι τὸν πόλον, κατὰ τὴν οἰκείαν κίνησιν ἕκαστος. ὁ μὲν γὰρ Κρόνος διὰ 10
τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος τῆς ζώνης, κυκλοῖ τὸ στερέωμα, ἥτοι τὸν πόλον, δι' ἐτῶν ὅλων τριάκοντα, ποιῶν ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ μῆνας τριάκοντα· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν τοῦ Κρόνου μῆνα ἕνα. ὁ δὲ Ζεὺς κυκλοῖ τὴν ἰδίαν τοῦ πόλου ζώνην δι' ἐτῶν δώδεκα, μένων ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ μῆνας δώδεκα· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν τοῦ Διὸς, 15
ἡμέρας δώδεκα, καὶ ἀκολουθῶς οἱ λοιποὶ, κατ' ἑλλειψιν ὁ μὲν Ἄρης δι' ἐτῶν δύο, ποιῶν ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ μῆνας δύο· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν αὐτοῦ ἡμέρας δύο.

Ὁ δὲ ἥλιος δι' ἑνιαυτοῦ ἐνὸς κυκλοῖ τὴν ἰδίαν τοῦ πόλου ζώνην, ποιῶν ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ μῆνα ἕνα· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν 20
αὐτοῦ ἡμέραν μίαν. κατὰ δὲ τὸ ἀκριβὲς ἡ μία μοῖρα τοῦ ἡλίου ἔστιν ἡμέρα μία, καὶ ἐξηκοστὸν, ἥτοι λεπτὸν, τὰ γὰρ ἐξήκοντα λεπτὰ ποιοῦσιν ἡμέραν μίαν, ὥστε συνάγεσθαι διὰ τῶν τριάκοντα μοιρῶν ἡμέρας τριάκοντα ἡμισυ. ἡ Ἀφροδίτῃ πάλιν δι' ἑνιαυτοῦ ἐνὸς κυκλοῖ τὴν ἰδίαν τοῦ πόλου ζώνην, ποιούσα ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ 25
ἡμέρας εἰκοσιεννέα· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν αὐτῆς ἡμέραν μίαν παρὰ τριακοστὸν, ἥγουν λεπτὰ δύο. ὁ Ἑρμῆς δι' ἑνιαυτοῦ ἐνὸς ποιῶν ἐν ἐκάστῳ οἴκῳ ἡμέρας εἰκοσιεπτὰ· ὥστε εἶναι τὴν μίαν μοῖραν αὐτοῦ ἡμέρα ἁ παρὰ λεπτὰ τέσσαρα· ἔφημεν δὲ ὅτι τὰ ἐξήκοντα λεπτὰ ποιοῦσιν ἡμέραν μίαν. 30

Ἡ δέ γε σελήνη διὰ τὸ ἐν στενωτέρᾳ εἶναι ζώνῃ, 9
οἴκοι δὲ εἰρὶ τῶν πλανητῶν τούτων οἱ προρρηθέντες πῦργοι, ἥτοι τὰ δώδεκα ζῳδία ἐστηριγμένα ὄντα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ οἰκείαν κίνησιν

μηδόλως ἔχοντα· ἅπερ εἰςὶ ταῦτα· Κριὸς γ· Ταῦρος δ· Δίδυμοι
 Π· Καρκίνος ς· Λέων ϩ· Παρθένος πρ· Ζυγὸς ς· Σκορπίος
 ιι· Τοξότης ι· Αἰγόκερως νθ· Ὑδροχόος ιιι· Ἰχθύες κ· τού-
 των οἱ μὲν πρότεροι ἔξ, τῷ βορείῳ μέρει τοῦ πόλου ἐστηριγμένοι
 5 πεφύκασι· οἱ δὲ δεῦτεροι ἔξ, ἐν τῷ νοτίῳ, καὶ ἐν αὐτοῖς οἱ πλα-
 νῆται πολεύουσιν ὡς ἐν οἴκοις.

Ἐχει δὲ ὁ πόλος καὶ κλῆσιν εὐκαιρον, καὶ οἰονεὶ τεχνικὴν,
 σημαντικὴν τῶν τεσσάρων τροπῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἔαρος, θέρους,
 μετοπώρου, χειμῶνος. ἀπὸ γὰρ τοῦ μεσαιτάτου ὅσον πρὸς τὴν γῆν
 10 τόπου κλινόμενος ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τὰ κάτω καὶ νοτιώτερα μέρη, καὶ
 συγκαταφέρων ἑαυτῷ καὶ τὸν ἥλιον, τοῦτο δὲ ἄρχεται ποιεῖν ἀπὸ
 τῆς εἰκοστῆς πέμπτης τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ἐργάζεται τὸ
 μετόπωρον· ὅποτε δὲ καὶ ἡ νύξ ἄρχεται βιάζεσθαι τὴν ἡμέραν,
 τῇ ταύτης ἀπομειώσκει αὐξανομένη αὐτὴ κατὰ μικρὸν, διὰ τὸ τὸν
 15 ἥλιον ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων καὶ βορειοτέρων μερῶν ἀνατέλλοντα,
 καὶ ὁμοίως πάλιν εἰς τὰ ἀντικρὺ ὑψηλότερα καὶ βορειότερα δύ-
 νοντα, μακροτέραν ὡς εἰκὸς τὴν ὑπὲρ γῆς πορείαν ποιεῖσθαι, καὶ
 μείζονα τὴν ἡμέραν ἀποτελεῖν, καὶ κατὰ τοσοῦτον ἔμπαλιν βρα-
 χυτέραν τὴν νύκτα· ἄχρις οὗ τῇ κατ' ὀλίγον ἀναφορᾷ καὶ ἀνα-
 20 δρομῇ ὁ πόλος διὰ τριμήνου πάλιν φθάσει εἰς τὸν ἄκρον καὶ
 ὑψηλότερον καὶ βορειότατον τόπον, τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχῆθεν
 ὠρισμένον αὐτῷ· αὐξήσας διὰ τελείαν τὴν ἡμέραν ὥραις ὅλαις
 τρισὶ, καὶ τοσαύταις ἔξ ἀντιθέτου ἐλαττώσας τὴν νύκτα, ὡς
 ἐννέα μὲν αὐτὴν καταστήσῃ ὥρων, πεντεκαίδεκα δὲ τὴν ἡμέραν
 25 τοῦτο δὲ ἀποτελεῖται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου
 μηνός.

Ἐντεῦθεν δὲ πάλιν ἀναστρέφει ὁ πόλος ἐπὶ τὰ κάτω μετὰ τοῦ
 ἡλίου, τὴν αὐτὴν αὖθις ὁδὸν ἀντικατερχόμενος, ἣν ἀνέει τὸ πρό-
 τερον· καὶ ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἐκείνου, καὶ ὑψηλοτάτου καὶ βορειότερου
 30 μέρους κατανέων καὶ καταφερόμενος πάλιν κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ
 κάτω καὶ χθαμαλότερα, καὶ ἀποτελῶν μὲν τὸ θέρος, ἐλαττώων δὲ
 αὖθις κατὰ τοσοῦτον τὴν ἡμέραν, ὅσον ἔτυχεν αὐξήσας αὐτὴν ἐν
 τῇ ἀνόδῳ· διὰ τὸ καὶ τὸν ἥλιον χθαμαλωτέραν πάλιν τοῦ προτέρου
 καὶ νοτιωτέρου, ὀλίγον καὶ τὴν ἀνατολὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν δύσιν
 35 ἔχοντα, ἐπιτομωτέραν τὴν ὑπὲρ τῆς γῆς πορείαν ποιεῖσθαι· ἥγουν

αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἕως ἂν τῇ πρὸς βραχὺ καθ' ἐκάστην καταφορᾷ καὶ κατανεύσει, διὰ τριμήνου πάλιν ὁμοίως ὁ πόλος κατάντης ἐπανακάμψας εἰς τὸ μεσαίτατον ἐκεῖνο ὄριον, τὴν κυρίαν καὶ ἀκριβῆ ἀνατολὴν ὡς προεῖπομεν, καὶ ὅθεν πρῶτον παρεξήει, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸν ἄκρον καὶ ὑψηλότεον τόπον. 5

Ὅταν δὴ καὶ κατὰ μικρὸν ἡ ἡμέρα ἐλαττουμένη, ὡς εἴρηται, καὶ ἀφαιρουμένη τὰς περισσὰς τρεῖς ὥρας ὡς τῆς νυκτὸς πάλιν ἀπολαμβάνουσης αὐτὰς, ἰσομοιρεῖ καὶ αὖθις μετ' αὐτῆς ἀναδωδεκα ὥρας ἐκατέρας ἐχούσης, καὶ τῆς λεγομένης ἡσημερίας πάλιν ἐκ δευτέρου ἀποτελουμένης. γίνεται δὲ τὸ τοιοῦτον κατὰ 10 τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, καὶ ἰδοὺ ἐτελειώθη ὁ ἐνιαυτός. καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐξῆς ὁμοίως τὰς κινήσεις καὶ μετακλίσεις ὁ πόλος σὺν τῷ ἡλίῳ ποιούμενος, διηνεκῇ καὶ ἀνένδοτον καὶ ἀπαραποίητον τὴν ἐπιταχθεῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ κτίστου λειτουργίαν ἐκτελεῖ, τοὺς ἐνιαυτοὺς, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, ἔργα- 15 ζόμενος, καὶ τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις τοῦ ἡλίου, καὶ τὰς ἐντεῦθεν τροπὰς τῶν καιρῶν, καὶ τοὺς μῆνας καὶ τὸ ἡμερονύκτιον.

Γίνονται γὰρ, ὡς προαποδεδείκται, καθ' ἐκάστον ἐνιαυτὸν, ἀνατολαὶ μὲν τοῦ ἡλίου τρεῖς, ὑψηλῇ, μέσῃ, καὶ χαμηλῇ· καὶ δύσεις ὁμοίως τοιαῦται τρεῖς, ἀντικρὺ συμβαίνουσα τῶν ἀνατολῶν. εἰ 20 γὰρ καὶ τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ μετακινεῖται, ὡς εἴπομεν, ὁ πόλος σὺν τῷ ἡλίῳ καὶ μετακλίνεται, ἀλλ' οἱ τρόποι τρεῖς εἰσὶν ἐφ' οὓς καὶ ἐξ ὧν μεταβαίνει καὶ μετατίθεται, ὡς καὶ τοῦτο δεδήλωται· τὰς γὰρ δύο τῶν αὐτοῦ μεταβιβάσεων εἰς τόπος ὁ μέσος ἀπολαμβάνει, ἐκ δευτέρου τοῦτον ὑποδεχόμενος. 25

Τροπαὶ δὲ τῶν καιρῶν τέσσαρες ἰσάριθμοι ταῖς τοῦ πόλου μεταφαιραῖς· μᾶλλον δὲ συνοπαδοὶ καὶ ἐκ τούτων ἀποτελούμενοι, ὥσπερ ἐκ τῶν σωματῶν αἱ σκιαί. ἥνίκα μὲν γὰρ ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ μέσου τόπου ἐπὶ τὸν ὑψηλότερον καὶ βορειότερον ἀνεισι τῷ πόλῳ συνεπαιρόμενος, τὸ ἔαρ τριμνηαῖον ἀποτελεῖ. αὖθις δὲ ἐκεῖθεν διὰ 30 τῆς τοῦ πόλου συννεύσεως καὶ ἐπάνω κάμπτων πάλιν ἐπὶ τὸν μέσον, τὸ θέρος τριμνηαῖον ὁμοίως ποιεῖ. ὕπηνίκα δὲ πάλιν ἀπὸ τοῦ μέσου τούτου παρεξίῳν ἐπὶ τὰ χθαμαλώτερα καὶ νοτιώτερα κάτεισι τῷ πόλῳ συγκαταφερόμενος, τὸ μετόπωρον τριμνηαῖον καὶ τοῦτο ἐργάζεται. ἔπειτα ἀνακάμπτων πάλιν ἐκεῖθεν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ 35

πρὸς τὸν μέσον τόπον παλινδρομῶν διὰ τῆς τοῦ πόλου ἀνανεύσεως, τὸν χειμῶνα τριμνηαῖον καὶ αὐτὸν ἐκτελεῖ, καὶ οὕτως συμπληροῖ τὸν ἐνιαυτὸν δι' ὅλων δώδεκα μηνῶν, καὶ ἐνταῦθεν σαφὲς καθέστηκε καὶ ὅπως συμβαίνει καὶ ὅτε τὸ ψύχος τε καὶ ὁ καύσων.

- 5 Ὅποτε μὲν γὰρ ὑψουμένου, ὡς προείπομεν, τοῦ πόλου ἄνωθεν τοῦ μεσαυτάτου τόπου, συνυψοῦται καὶ ὁ ἥλιος ἀπὸ τῆς βορειοτέρως ἀνατολῆς ἐξερχόμενος, καὶ εἰς τὴν βορειοτέραν δύσιν ἀντικρὺ καταντῶν, καὶ τὴν ἡμέραν μηκύνων ἐπιπολὺ, τηνικαῦτα διὰ τῆς χρονίας καὶ μακρᾶς ἐπιλάμψεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἐπιμήνου
10 φωτὸς θερμαίνεται μὲν ὁ αἶρ, διασκεδάζεται δὲ αὐτῷ τὸ παχὺ διαλυόμενον τῇ ἐκκαύσει, καὶ ἀποτελεῖται τὸ θάλαπς· ὅποτε δὲ πάλιν κατανεύοντος τοῦ πόλου ἐπὶ τὸ νοτιώτερον, συγκαταβαίνει καὶ ταπεινοῦται ὁ ἥλιος, καὶ ἐπ' ὀλίγον ὑπὲρ γῆς διαπορευόμενος, σμικρύνει τὴν ἡμέραν μᾶλλον καὶ ἐλαττοῖ, τηνικαῦτα μὴ δυνά-
15 μενος ὁ αἶρ θερμανθῆναι διὰ τὸ βράχυν καὶ ὀλιγοχρόνιον τῆς ἐπιλάμψεως τοῦ ἡλίου, μᾶλλον δὲ πλέον παχυνόμενος καὶ πυκνούμενος ὑπὸ τῆς μακρᾶς τοῦ σκότους ἐπιπολάσεως, μεγαθύνεται γὰρ ἔμπαλιν τότε ἢ νῦν ἐπὶ πολὺ, μένει καὶ αὐτὸς ψυχρὸς καὶ ψύχει ἀκολουθῶς καὶ τὰ σώματα.
- 20 Τοῦ φωτὸς οὖν καὶ τοῦ σκότους ἀποτελέσματα καθεστήκασιν ἡ θερμὴ καὶ τὸ ψύχος· φύσει μὲν γὰρ τὸ φῶς θερμὸν καὶ ἐκ πυρὸς ὄν· φύσει δὲ τὸ σκότος ψυχρὸν ὡς ἀνούσιον καὶ συμβεβηκός, καὶ ἀπὸ ἐλλείψεως τοῦ φωτὸς ἐπιγινόμενον, καὶ σκιά ὄν σώματος ἀντιφραττόντων τὸ φῶς, καὶ διὰ τοῦτο γοῦν ψυχρὸν, ὡς
25 ἐναντίον τοῦ φωτὸς ὄντος θερμοῦ.

- Ὅτι δὲ οὐκ οὐσία τις ἐστὶ τὸ σκότος, οὐδὲ πρᾶγμα αὐθυπόστατον, δῆλον σαφῶς ἀπὸ τοῦ μὴ γεννηθῆναι καὶ τοῦτο παρὰ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ ὡς αὐθύπαρκτον ὑποστῆναι, ὃν τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ πάντα κτίσματα, ἀλλ' ἐπισυμβῆναι τὰ προγεγονότα ἐξ
30 ἀνάγκης ὡς ἂν τῷ σώματι τὴν σκιάν. ἐπειδὴ γὰρ ὥσπερ ὀροφὴ τις τὸ στερέωμα ἐπεκυρτώθη τῇ γῇ, παρηκολούθησεν εὐθύς ἡ σκιά τοῦ στερεώματος, ἥγουν τοῦ σκότους καθόλου τοῦ μέσου τόπου, ἀλλὰ ταχύνας πάλιν ὁ σοφὸς ποιητὴς προήγαγεν ἐν τῷ μέσῳ τὴν ἡμέραν καὶ τὸν ἥλιον ἀπὸ τοῦ στερεώματος ἐκλάμποντα, καὶ διέ-
35 λυσεν εὐθύς τὸ σκότος, ἥγουν τὴν σκιάν τοῦ στερεώματος· πάλιν

δὲ ἐπειδὴ τὸν κυκλικὸν ἑαυτοῦ δρόμον ποιοῦμενος ἐκάστοτε ὁ ἥλιος, ὅτε μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ τὴν δύσιν πρόεισι διὰ τῶν νοτίων καὶ χθαμαλωτέρων τῆς γῆς ὁδεύει μερῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτέρου ἐπιλάμπων καταυγάζει καὶ φωτίζει πᾶσαν αὐτὴν καὶ τὰ ὑπ' αὐτήν· ὅτε δὲ ἀπὸ τῆς δύσεως ἔμπαλιν ἐπὶ ἀνατολὴν ἀνα- 5 στρέφει παλινδρομῶν καὶ ἀνακυκλῶν τὴν ἰδίαν πορείαν, ὡς ἐτάχθη παρὰ τοῦ κτίσαντος, διὰ τῶν βορειοτέρων μᾶλλον μερῶν ἐπανέρχεται, ὅπου δηλονότι τὸ ὑψηλότερον καὶ ὑπερανέχον μέρος ὑπάρχει τῆς γῆς, ἥγουν ὁ κῶνος· καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἀπὸ χθαμαλωτέρων λάμπων, οὐ δύναται τὰς οἰκείας αὐγὰς ἐπὶ τὸ πλάτος προΐεναι τῆς 10 γῆς, ἐμποδίζοντος τοῦ κώνου, ὡς ὑψηλοτέρου καὶ τὸ φῶς ἀντιφράττοντος, ἀκολουθῶς τηνικαῦτα ἐπισυμβαίνει τὸ σκότος, σκιά δὲ τοῦ κώνου καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Καὶ τοῦτο καλοῦμεν νύκτα διηνεκῶς παρακολουθοῦσαν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ μετ' αὐτῆς παρὰ μέρος τὸν ἐνιαυτὸν συμπληροῦσαν οὐ 15 μέντοι καθ' ἑαυτὴν ὑφισταμένην καὶ ἐνυπόστατον οὔσαν ὥσπερ τὸ φῶς, ἀλλὰ μᾶλλον παρακολούθημα τοῦ φωτός, ἢ ἐπισύμβαμα, ἢ οἰκειότερον εἰπεῖν πάθημα ἐπιγινόμενον ἀπὸ σώματος ἀντιφράττοντος· οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἐστὶ τὸ σκότος, ἀλλ' ἢ στέρησις φωτός· στέρησις δὲ φωτός ἄλλως οὐκ ἐπισυμβαίνει, τοῖς γε ὅπως εἴπο- 20 ροῦσιν, εἰ μὴ ἀπὸ σκιάς σώματος· διὰ τοῦτο παρὰ τοῦ σώματος τοῦ σκότος οὐδέποτε ἔγνωσται, εἰ μὴ σκιά ἐκ σωμάτων παρακολουθοῦσα, ἀλλὰ φῶς αἰεὶ ἔχουσα διηνεκές, καὶ ἀδιαδόχον, καὶ ἀνέσπερον· καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ τοῦ ἡλίου δρόμος δι' οὗ ἐκτελεῖται ὁ ἐνιαυτός. 25

Ἀποροῦσι δὲ τινὲς πῶς ἡ σελήνη καθ' ἕκαστον ἔτος προλαμβάνει τὸν ἥλιον ἡμέραις ὅλαις ἔνδεκα, καὶ τοι ἅμα ἀμφοτέρων τὴν ἀρχὴν κτισθέντων ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν ταυτῷ προελθόντων, κατὰ τὴν τετάρτην δηλονότι τῆς κοσμοποιίας ἡμέραν σὺν τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἄστρασι, καὶ αὐτίκα τοὺς οἰκείους δρόμων ἀρξαμένων ποιεῖν. 30

Καὶ λέγομεν εἰς τοῦτο, ὅτι ἀληθῶς ὁμοῦ μὲν καὶ ὑπέστησαν καὶ τοῦ τεταγμένου ἤρξαντο δρόμου. ἀλλ' ὁ μὲν ἥλιος ἐπειδὴ αἰετοτε τέλειος ἐστὶ, καὶ σῶος φαίνεται τὸ ὁρώμενον, εἰκότως καὶ τηνικαῦτα τοιοῦτος εὐθὺς προελθὼν ἀρχὴν ἐκείθεν τοῦ ψηφίζεσθαι ἔλαβεν, ὅμως μέντοι καὶ αὐτὴ διὰ τὸ κατὰ τὴν τετάρτην τῆς 35

ἔβδομάδος ἡμέραν φανῆναι, ὡς προείπομεν, τεταρταῖος καλεῖται παρὰ τοῖς πᾶσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ τέταρτον καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν παρεισάγομεν.

Ἡ δὲ γε σελήνη ἐπεὶ ἐξ ἀτελοῦς εἴωθεν αἰεὶ καὶ κατὰ βραχὺ 5 προίεναι εἰς τελειότητα· οὐκ ἔδει δὲ αὐτὴν τότε πρῶτον γεγонуῖαν ἀτελῇ ἐξ ἀρχῆς προαχθῆναι καὶ ἀφανεῖ τῷ πλείονι μέρει, εὐλόγως τελεία τότε εὐθὺς κτισθεῖσα προῆλθε καὶ ὁλόκληρος, καὶ οἶαν καλοῦμεν πανσέληνον· καὶ λοιπὸν ἥρξατο καὶ αὕτῃ αὐτίκα τοῦ οἰκείου δρόμου, πεντεκαίδεκαταία λογιζομένη, τοσαυτιαία γὰρ ἡ 10 πληροσέληνος, ὥστε τεταρταίου τηνικαῦτα καὶ τοῦ ἡλίου λογιζομένου δι' ἣν αἰτίαν προείρηται, ἀναλόγως ταῖς ὑπολοίποις ἔνδεκα ἡμέραις αἷς ἐλογίσθη προλαβεῖν ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάλιν καθ' ἕκαστον ἔτος προτερεύει τοῦ ἡλίου ἢ σελήνης, ἐκπληροῦσα τὸν οἰκεῖον ἐνιαυτὸν δι' ἡμερῶν τῶν ὅλων τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων, ὡς 15 λείπεσθαι ἡμέρας ἔνδεκα πρὸς τὴν τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους ἐκπλήρωσιν.

Τινὲς δὲ ταῖς ἔνδεκα ταύταις ἡμέραις, αἷς προλαμβάνει τὸν ἥλιον ἢ σελήνην, καὶ μόριον προτιθέασιν ἐννεακαίδεκατον, οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἐξκαιδέκατον τέταρτον, καὶ συνάγονται ἐν ὅλοις ὁκτὼ ἔτεσιν ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος περισσευουσῶν ἔνδεκα τού- 20 των ἡμερῶν καὶ τοῦ ἐκκαιδεκάτου τετάρτου, ἡμέραι ὀγδοήκοντα ὁκτὼ καὶ ἡμίσεια, γινόμεναι μῆνες σεληνιακοὶ τρεῖς· ἕκαστος γὰρ τῶν τῆς σελήνης μηνῶν ἀνὰ εἰκοσιεννέα ἡμισυ ἡμέρας ἔχει. τούτους οὖν τοὺς περιττεύοντας διὰ τῶν ὁκτὼ ἐτῶν τρεῖς μῆνας τῆς σελήνης, προστίθεμεν πάλιν ἀνὰ ἓνα εἰς τρία ἔτη αὐτῆς, τοὺς 25 τρεῖς ἐνιαυτοὺς τῆς σελήνης ἀπὸ τῶν ὁκτὼ λογιζόμενοι τρισκαιδεκαμηναίους, καὶ οὕτως ἐξισάζομεν πάλιν διὰ τῶν ὁκτὼ ἐνιαυτῶν τοὺς σεληνιακοὺς χρόνους τοῖς ἡλιακοῖς, τοὺς περισσοὺς ἐκείνους μῆνας ἐμβολίμους προσαγορεύοντες, διὰ τὸ ἔξωθεν ἐμβάλλεσθαι καὶ προστίθεσθαι παρ' ἡμῶν εἰς τοὺς ἐνιαυτοὺς τῆς σελήνης.

Ἄλλ' ἐπὶ τὰς τροπὰς πάλιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπανιτέον, τὰς ἐκ τῶν μεταβάσεων τοῦ ἡλίου, ὡς προείπομεν, ἐπιβαινούσας, καὶ ῥητέον ὅποιās ἐκάστη αὐτῶν ἐστι κράσεως, πρὸς ἑαυτὴν τὸν ἀέρα συμμεταβάλλουσα. ἐν μὲν οὖν τῇ ἑαρινῇ ὥρᾳ θερμὸς ὁ αἶρ καὶ ὑγρὸς, ἐν δὲ τῇ θερινῇ, θερμὸς καὶ ξηρὸς· ἐν τῇ φθινοπωρινῇ, ψυχρὸς καὶ 35 ξηρὸς, καὶ ἐν τῇ χειμερινῇ, ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς· πάλιν δὲ ἐκάστη

τούτων τῶν ὥρων ἔχουσα ἦν ἔλαχε κράσιν, οὐχ ὁμοίαν αὐτῇ· ἔχει δὲ ὅλων τῶν οἰκείων τριῶν μηνῶν· ἀλλὰ τὰ μὲν μέσα τῆς ὥρας, τὴν εἰλικρινεστάτην καὶ οἰκείαν κράσιν· ἀκριβῶς διασώζει· τὰ δὲ πρῶτα καὶ ὕστατα ταῖς παρ' ἐκάτερα γειτνιαζούσαις ὥραις, συναφομοιοῦνται εἰς μέρος.

5

Λέγουσι δὲ καὶ τὴν σελήνην μὴ κατ' ἐνιαυτὸν ὡς ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον αὐτῆς μῆνα τετράκις μετατρέπειν τὴν κράσιν τοῦ ἀέρος· ἡ μὲν γὰρ πρώτη τοῦ σεληνιακοῦ μηνὸς ἐβδομάς, ἡγουν ἀπὸ νομηνίας μέχρι τῆς ἐβδόμης καὶ αὐτῆς, θερμὴ ἐστὶ καὶ ὑγρὰ παραπλησίως τῷ ἀέρι· ἡ δὲ δευτέρα ἐβδομάς μέχρι δε- 10 λονότι πανσελήνου, θερμὴ καὶ ξηρὰ παραπλησίως τῷ θέρει· ἡ δὲ τρίτη ἐβδομάς, φθινούσης δηλαδὴ τῆς σελήνης, ψυχρὰ καὶ ξηρὰ παραπλησίως τῷ μεταπῶρῳ· ἡ δὲ τετάρτη καὶ τελευταία ἐβδομάς, ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ παραπλησίως τῷ χειμῶνι· ἀλλὰ καὶ ἡμέρα ἐκάστη ἐναλλαγὰς φέρει περὶ τὸν ἀέρα τοσαύτας τε καὶ τοιαύ- 15 τας. ὁ μὲν γὰρ ὄρθρος, ἥτοι ἡ πρωΐα, θερμὴ καὶ ὑγρὰ ὡς τὸ ἔαρ· διὰ τοῦτο καὶ τὰ σώματα τῶν νοσούντων τηλικαῦτα ἀνίεται· καὶ τοῖς πυρέττουσι δὲ οὗτος ἀνεκτότερος ὁ καιρὸς· ἡ μεσημβρία δὲ θερμὴ καὶ ξηρὰ ὡς τὸ θέρος· ἡ δὲ δεῖλη ψυχρὰ καὶ ξηρὰ ὡς τὸ φθινόπωρον· καὶ ἡ ἑσπέρα ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ ὡς ὁ χειμῶν· καὶ ἡ 20 νύξ δὲ ὁμοίως τοσαυτάκις μετατρέπει τὸν ἀέρα, οὐκ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ ἀρχομένη, ἐπεὶ φύσει ἐστὶ ψυχρὰ, ἀλλ' ὕστερον εἰς τὸ θερμὸν καταλήγουσα ἐν τῷ ἐγγίξειν τῇ ἡμέρᾳ· τὰ μὲν γὰρ πρῶτα τῆς νυκτὸς αὐτὴ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ κατὰ τὸ μετόπωρον· τὰ δὲ μέσα ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ κατὰ τὸν χειμῶνα· τὰ τρίτα θερμὰ καὶ ὑγρὰ 25 κατὰ τὸ ἔαρ· τὰ δὲ τελευταῖα καὶ ἐγγίζοντα τῇ ἡμέρᾳ θερμὰ καὶ ξηρὰ κατὰ τὸ θέρος.

Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ ἡμερονύκτιον κατηντήσαμεν, χρεὼν εἰπεῖν καὶ ὅπως τοῦτο λογίζεται παρ' ἐκάστῳ τῶν ἐθνῶν, εἴτ' οὖν ὅπως ἡ ἡμέρα μετρεῖται. Βαβυλώνιοι⁹ μὲν οὖν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου 30 μέχρι δυσμῶν αὐτοῦ τὴν ἡμέραν ὀρίζονται, τῆς νυκτὸς μηδὲν μνείαν ποιούμενοι ἐν τῷ τῆς ἡμέρας λόγῳ, ὡς ἀνυποστάτου πράγματος.

⁹ Quæ sequuntur de diei computatione apud varias gentes, videntur mutuata e Joanne Lydo de Mens, p. 13. Ed. Corp. Byz.

Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ ἀρχῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς ἐπιούσης πάλιν ἑσπέρας, τὴν προλαβοῦσαν δηλονότι νύκτα, μετὰ τῆς ἐπακολουθοῦσης ἡμέρας συννεοῦντες, καὶ μίαν ἀμφοτέρας ὀνομάζοντες ἡμέραν· ἀρχόμενοι δὲ πρότερον ἀπὸ τῆς νυκτός, διὰ τὸ ἀρχαιογ-
5 νώτερον εἶναι τὸ σκότος τοῦ φωτός, καὶ πρὸ τῆς διακοσμήσεως τοῦ δὲ τοῦ παντός ἔρεβος καὶ σκότον προὔποτιθέσθαι τοὺς κοσμογράφους· καὶ τὸ τὴν νύκτ' εἶναι μητέρα πάντων, ὅθεν καὶ οἱ μυθικοὶ ἀπὸ Λητοῦς τεχθῆναι τὸν Ἀπόλλωνα λέγουσι. Οὐμβροὶ δὲ ἔθνος Ἰταλικὸν καὶ ἀστρολόγον, ἀπὸ μεσημβρίας τὴν ἀρχὴν
10 τῆς ἡμέρας λαμβάνουσιν, ἕως πάλιν τῆς ἄλλης ἡμέρας μεσημβρίας μίαν λεγόντες ἡμέραν.

Ῥωμαῖοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἴσα τοῖς Βαβυλωνίοις, καὶ αὐτοὶ
τὴν ἡμέραν μόνην ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου μέχρι δυσμῶν ἡμέραν
ὀρίζονται, τὴν νύκτα μηδὲν λογιζόμενοι· ὕστερον δὲ ἀπὸ μέσης
15 νυκτὸς, ἤγουν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐβδόμης ὥρας αὐτῆς, καὶ ἕως τῆς
μέσης πάλιν τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἐτύπωσαν τὴν ἡμέραν καὶ νομί-
ζεσθαι καὶ ὀνομάζεσθαι 10 ὁ δὲ 11 τὴν ἡμέραν
πάλιν τέμνει τετραχῶς, εἰς τρίτην ὥραν, ἕκτην, ἑννάτην, καὶ
δωδεκάτην, θεσπίζων χρῆναι κατ' αὐτὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς συναγέσθαι
20 τοὺς εὐχόμενους.

Ἦναι δὲ ἐκάστης ἡμέρας δώδεκα. εἰ γὰρ καὶ προερρήθη πλει-
όνων μὲν ὥρων τὰς θερινὰς ἡμέρας ἀποτελεῖσθαι, ἦγουν ἐπέκεινα
τῶν δώδεκα, καὶ ἄχρι τῶν ἐννέα, ἀλλὰ κατ' ἄλλον πάλιν λόγον
τοῦτο φαμέν, οὐκ ἐναντιούμενοι τῇ ἐννοίᾳ ἐκείνῃ, ἀλλὰ δι' ἄλλου
25 τρόπου τὸ αὐτὸ πάλιν συνιστῶντες καὶ κατασκευάζοντες δόγμα.
καὶ τῇ μεγάλῃ γὰρ ἡμέρᾳ καὶ τῇ μικρᾷ ἐπίσης ἀνὰ δώδεκα ὥρας
χαριζόμεθα, οὐκ ἀμφοτέρας ἰσάζοντες κατὰ τὰς ποσότητας, ἀλλὰ
τὰς τῆς ἐκατέρας ἡμέρας ὥρας αὐξάνοντες καὶ συστέλλοντες· ἵνα
ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν ὥρων ὁ αὐτὸς ᾖ ἐπὶ πασῶν ὁμοίως τῶν τοῦ
30 ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν τῶν τε μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν καὶ τῶν μέσων.
μήτε πλεονάζων ποτέ μήτε ἐλλείπων.

Ἡ δὲ πληκτότης τῶν ὥρῶν ἀναλόγως τῷ μήκει τῆς ἡμέρας
μεγεθύνεται καὶ σμικρύνεται, καὶ οὕτως πάλιν αἱ ἡμέραι διαμεί-
νωσι τὸ οἰκεῖον ἐκάστη ποσὸν περισσώζουσα, πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου

10 Sic.

11 Sic.

τροπὰς καὶ μετακλίσεις ἐκάστοτε. ἡ δὲ αὐξησις καὶ μείωσις τῶν ὥρῶν καταλαμβάνεται ἀπὸ τῆς σκιᾶς τῆς ἐκ τοῦ ἡλίου ἀποτελουμένης ἐπὶ τοῖς σώμασιν. ὅθεν καὶ τὰ ὥρολόγια κατασκευάζονται, ὀβελῶν ἐμπηγνυμένων ἀντικρὺ τῆς ἐπιλάμπειας τοῦ ἡλίου, καὶ διὰ τῆς οἰκείας σκιᾶς ἐπὶ πάσας τὰς κύκλῳ διαγεγραμμένας δώδεκα 5 ὥρας ἐπιπορευομένων παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ αἶν, νῦν μὲν βραδίων, νῦν δὲ αὐθις τάχιον, πρὸς τὴν τῆς ἡμέρας δηλονότι αὐξήσιν τε καὶ μείωσιν.

Τινὲς δὲ καὶ ἀπ' αὐτῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος τῆς σκιᾶς τὰς διαφορὰς τῶν ὥρῶν ἐτεκμήραντο, κατὰ τὸ ἐκείνης μῆκος λογιζο- 10 μένων καὶ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς σκιᾶς μέτρου ἐκάστης τῶν τῆς ἡμέρας ὥρῶν δηλουμένης· πάλιν δὲ τοῦ μέτρου ἐναλλασσομένου πρὸς τὰς τῶν καιρῶν ἐναλλαγὰς, καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν ἄλλως καὶ ἄλλως ἐν ἐκάστῳ καιρῷ καταμετροῦντες. τὸ μὲν οὖν μέτρον τῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος σκιᾶς διὰ τῶν ποδῶν ἀποτελεῖται, σημει- 15 ουμένου τοῦ τόπου ἀκριβῶς, ὅσον ἐπέσχεν ἡ σκιά καὶ τοῖς ποσὶ μετρούμενον· τὸ δὲ πόσων ποδῶν ἐκάστη ὥρα καθέστηκεν ἐν τῷδε τῷ μηνί, καὶ πόσων ἐν τῷδε τῇ ὑποκειμένη διαγραφῇ σαφῶς δηλωθήσεται. πρὸ δὲ ταύτης τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἐκθετέον ὥς ἔχει λέξων πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν, ἣν Θεοδώρος τις πρὸς 20 Θεόφιλον ἐκδεδωκε συνάμα καὶ τῇ διαγραφῇ, ἔχει δὲ ὧδε.

“ Ἰδὼν σε φιλοτιμούμενον ἐκμαθεῖν τὰς τῶν ὥρῶν κινήσεις, ἐξ
 “ ὅσων ποδῶν συνέστηκε πατὰ μῆνα ἕκαστον ἐκάστη τῆς ἡμέρας
 “ ὥρα, ἐπειράθην δηλῶσαί σοι μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, ὅπως μὴδὲ
 “ τούτου ἄπειρος ᾖς. δεῖ σε τοιγαροῦν σημειοῦσθαι οὕτως τὰς 25
 “ ὥρας, μετροῦντα τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἐν τῷ μετα-
 “ τιθέναι ἓνα παρ' ἓνα πόδα, ἕως τοῦ τόπου ἔνθα ἔτυχε τὸ ἄκρον
 “ τῆς κεφαλῆς σου ἐν τῷ ἴστασθαι σε ὀρθὸν καταντήσαν διὰ
 “ τῆς σκιᾶς.” ἐπὶ πάντων δὲ ὁμοίως τῶν καιρῶν καὶ τῶν μηνῶν
 ὑπερέχει ἡ μὲν πρώτη ὥρα τῆς δευτέρας πόδας δέκα· ἡ δὲ δευ- 30
 τέρα τῆς τρίτης, πόδας τέσσαρας· ἡ τρίτη τῆς τετάρτης, πόδας
 τρεῖς· ἡ τετάρτη τῆς πέμπτης, πόδας δύο· καὶ ἡ πέμπτη τῆς
 ἕκτης, πόδα ἓνα· αἱ δὲ ἑφεξῆς ἀνάπαλιν ἕως τῆς ἐνδεκάτης καὶ
 αὐτῆς· ἡ γὰρ δωδεκάτη εἰς ὕψος οὔσα πόδα οὐκ ἔχει.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΤΜΕΝΗΣ ἈΔΙΑΒΗΝΗΣ ΧΩΡΑΣ ¹².

Αὕτη ἡ χώρα κεῖται πρὸ τῆς Μεσοποταμίας, ὡς ἐπὶ ἀνατολὰς
 πέρα τοῦ Τίγριδος· ἐν αὐτῇ δὲ ἐστὶ καὶ ἄσφαλτος ἡ λεγομένη
 νάβθα. λέγεται δὲ Ἀδιαβηνὴ διὰ τὸ εἶναι πλείονας ποταμούς ἐν
 5 αὐτῇ, καὶ δυσχερεστέραν ποιεῖν τὴν διάβασιν· ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἡ
 Νινευί. τοσαύτην δὲ ἀσφάλειαν ποιεῖ τοῖς κτίσμασιν ἡ ἄσφαλ-
 τος, ὥστε ταῖς ὀπταῖς πλίνθοις καὶ τοῖς λεπτοῖς λίθοις συμμι-
 γεῖσα ἰσχυροτέρα γίνεται παντὸς σιδήρου. ἐκεῖσε δὲ ἐστὶ καὶ τὸ
 ἄορνον στόμα· ἐξ οὗ δεινὸν πνεῦμα ἀναδίδεται, ὥστε πᾶν μὲν
 10 ἐπίγειον, πᾶν δὲ πτηνὸν, ἀποφθεῖρειν, καὶ εἰ πρὸς τὸ τυχερὸν ὀσφρή-
 σοιτο· εἰ δὲ ἐσκεδάννυτο ἔξω, οὐκ ἂν ὠκίσθη ὁ χώρος· ἀλλὰ κατ'
 εὐθείαν ἄνεισι, καὶ ὀλίγον ἀνερχόμενος, πάλιν ἀνακλάται κάτω·
 καὶ ἐκ τούτου τάγε ἐν ὑψηλοτέρῳ πετώμενα σώζεται καὶ τὰ περίξ-
 νεμόμενα. λέγει δὲ ὁ Δίων τοιοῦτόν τι ἐν Ἱερὰπόλει τῆς Ἀσίας,
 15 ὅπερ πάντα τὰ ὀσφραινόμενα φθείρει, πλὴν τῶν εὐνούχων. ἔστι δὲ
 ἐν τῇ Ἀδιαβηνῇ καὶ Κτησιφὼν πόλις.

Ὅτι σιδήρου μῆπω εὐρεθέντος ἐν τῷ βίῳ, χαλκῷ ἐχρῶντο οἱ
 παλαιοί· ὅθεν καὶ χαλκεῖς λέγονται ἕως τοῦ νῦν οἱ τὸ σίδηρον
 ἐργαζόμενοι.

20 ¹³ ΠΕΡΙ ΠΟΔῶΝ ΜΕΤΡΙΚῶΝ (hic titulus 2^a manu recentiori).

Ποῦς ἐστὶ μετρικὸν σύστημα συλλαβῶν· ὁ μὲν ἀπλοῦς, ἐκ
 δύο ἢ τριῶν· ὁ δὲ σύνθετος ἀπὸ τεσσάρων ἢ ἑξ· πόδες εἰσὶν ἀπλοὶ
 μὲν δώδεκα· ὧν δισύλλαβοι μὲν τέσσαρες· τρισύλλαβοι δὲ ὀκτώ·
 τετρασύλλαβοι δὲ ἑκκαίδεκα· οἱ δισύλλαβοι· σπονδαῖοι, ᾗ ἐκ β
 25 μακρῶν = τετράχρονος οἶον ἥρως· πυρρίχιος β̄ ἐκ β̄ βραχύς· ὑ·
 δίχρονος οἶον λόγος· τροχαῖος γ· ἐκ μακράς —· καὶ βραχείας. υ·
 τρίχρονος οἶον ζῆθος. ἱαμβος δ̄· ἐκ βραχείας υ· καὶ μακράς —·
 τρίχρονος οἶον Σόλων· οἱ τρισύλλαβοι, δάκτυλος, ᾗ ἐκ μακρᾶς
 —· καὶ δύο βραχείων· ὑ· τετράχρονος οἶον ἥλιος· ἀνάπαιστος
 30 β̄· ἐκ δύο βραχείων· ὑ· καὶ μακρᾶς —· τετράχρονος οἶον πο-

¹² Hæc fere habet Suidas, v. Ἀδιαβηνή et Codin. de Orig. Constantinopol. p. 13. dedi ex eodem Cod. 854. fol. 175, r.

¹³ E Cod. 1983. Membr. decimi sæculi.

λέμων. ἀμφίμακρος· $\bar{\Gamma}$ · ἐκ μακρᾶς —· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· πεντάχρονος οἶον ἡγεμών· ἀμφίβραχυς· ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς —· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · τετραχρόνος οἶον Ὅμηρος· βακχεῖος· $\bar{\epsilon}$ · ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν =· πεντάχρονος οἶον νοήμων· παλιμβάκχειος· $\bar{\varsigma}$ · ἐκ δύο μακρῶν = καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · πεντάχρο- 5
νος οἶον Ἡφαιστος· χορεῖος· $\bar{\zeta}$ · ἐκ τριῶν βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · τρίχρο-
νος οἶον δόλιος· μολοττός· $\bar{\eta}$ · ἐκ τριῶν μακρῶν Ξ · ἐξάχρονος
οἶον Ἡρώδης· οἱ τετρασύλλαβοι· ἰστέον δὲ ὅτι τούτοις οἱ μετρικοὶ
οὐ χρῶνται· ἀλλ' οἱ καταλογάδην γράψαντες· Δημοσθένης, Γρη-
γόριος ὁ Θεόλογος καὶ οἱ λοιποὶ ῥήτορες· προκελευσματικός· $\bar{\alpha}$ · 10
ἐκ τεσσάρων βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}$ · τετράχρονος (Δ' χρόνος sic) οἶον φι-
λόσοφος· παῖων πρῶτος· $\bar{\beta}$ · ἐκ μακρᾶς —· καὶ τριῶν βραχειῶν
 $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · πεντάχρονος οἶον Στησίχορος· παῖων $\bar{\beta}$ · $\bar{\Gamma}$ · ἐκ βραχείας $\bar{\nu}$
καὶ μακρᾶς. —· καὶ $\bar{\beta}$ βραχειῶν $\bar{\nu}$ · πεντάχρονος οἶον Ὀνήσι-
μος· παῖων τρίτος· $\bar{\Delta}$ · ἐκ δύο βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· καὶ 15
βραχείας $\bar{\nu}$ · πεντάχρονος οἶον φιλόδημος· παῖων $\bar{\Delta}$ · $\bar{\epsilon}$ · ἐκ $\bar{\Gamma}$
(τριῶν) βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· πεντάχρονος οἶον Ἐπίγενης·
δισπόνδειος· ἐκ $\bar{\Delta}$ (τεσσάρων) μακρῶν· ὀκτάχρονος οἶον Ἡρακλεί-
δης· διτροχαῖος· $\bar{\zeta}$ · ἐκ μακρᾶς —· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς
—· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · ἐξάχρονος οἶον παιδαγωγός· διάμβος· $\bar{\eta}$ · ἐκ 20
βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —·
ἐξάχρονος οἶον Ἀνακρέων· χορίαμβος· $\bar{\theta}$ · ἐκ μακρᾶς —· καὶ βρα-
χειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· $\bar{\xi}$ (ἐξάχρονος) οἶον δημογέρων· Ἀντί-
παιστος· $\bar{\iota}$ · ἐκ βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ δύο μακρῶν = καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ ·
ἐξάχρονος οἶον Ἀρίσταρχος· Ἰωνικός ἀπὸ μείζονος· $\bar{\iota}\bar{\alpha}$ · ἐκ $\bar{\beta}$ 25
μακρῶν =· καὶ δύο βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · ἐξάχρονος οἶον Δημηγόρος·
Ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος· $\bar{\iota}\bar{\beta}$ · ἐκ $\bar{\beta}$ βραχειῶν $\bar{\nu}\bar{\nu}$ · καὶ $\bar{\beta}$ μακρῶν
=· ἐξάχρονος οἶον Διομήδης· ἐπίτριτος πρῶτος· ἐκ βραχείας
 $\bar{\nu}$ · καὶ $\bar{\Gamma}$ μακρῶν Ξ · ἐπτάχρονος οἶον Ἀριστείδης· ἐπίτριτος $\bar{\beta}$ ·
 $\bar{\iota}\bar{\delta}$ · ἐκ μακρᾶς —· καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ $\bar{\beta}$ μακρῶν =· ἐπτά- 30
χρονος οἶον Ἀρχιμήδης· ἐπίτριτος $\bar{\gamma}$ · $\bar{\iota}\bar{\epsilon}$ · ἐκ $\bar{\beta}$ μακρῶν =· καὶ
βραχείας $\bar{\nu}$ · καὶ μακρᾶς —· ἐπτάχρονος οἶον Δημοσθένης· ἐπί-
τριτος $\bar{\Delta}$ · $\bar{\iota}\bar{\varsigma}$ · ἐκ τριῶν μακρῶν Ξ · καὶ βραχείας $\bar{\nu}$ · ἐπτάχρονος
οἶον Ἀλλίστρατος.

2. *De heroico metro.*

Incipit. Τὸ ἥρωικὸν μέτρον ἐξάμετρόν ἐστι· ἕξ γὰρ χώρας ἔχει & . . .

3. *De versus heroici & . .*

5 Incip. Ἰσόχρονον τὸ τὰ μεγέθη τῶν συλλαβῶν καὶ τοὺς πόδας, ἀπὸ πρώτου μέχρι &

4. *De carmine iambico.*

Incip. Τὸ ἱαμβικὸν μέτρον ἔστι μὲν ἐξάμετρον καὶ αὐτὸ διαιρεῖται δὲ εἰς β' καὶ τὸ μὲν & . . .

10 5. *De carmine anacreontico.*

Incip. Τῶν ἀνακρεοντείων ἐπιδέχονται οἱ οἴκοι μὲν ἀνάπαιστον καὶ δύο ἱάμβους· καὶ & . . .

6. *De barbarismo &*

Incip. Βαρβαρισμός ἐστι λέξεις περὶ τὰ στοιχεῖα ἢ περὶ τὰς
15 προσφθιάς & . . .

7. *De metris heroicis & . .*

Incip. Ὅτι τὰ φυσικὰ μέτρα ἦτοι πόδες τὸν ἀριθμὸν εἰσὶν ᾗ δάκτυλος — νυ· ἀνάπαιστος νυ — & . . .

8. ΠΕΡΙ ΠΟΔῶΝ ΤΗΣ ΣΕΜΝΟΤΗΤΟΣ.

20 Incip. Δάκτυλος — νυ· ἀνάπαιστος νυ — παῖων· παῖων α — νυ· παῖων β — νυ· παῖων γ νυ — ν· παῖων δ νυ — καὶ σπονδεῖος — —· ἔστιν ὅτε καὶ ἱάμβος ν — & . . .

9. ΠΕΡΙ ΠΟΔῶΝ ΛΕΜΝΣ.

Δάκτυλος· ἀνάπαιστος· σπονδεῖος· παῖων· ἱάμβος· καὶ ἐπίτρι-
25 τοι· αἱ δὲ ἀναπαύσεις αἱ τῆς καθαρότητος· αἱ ἰστᾶσαι τὸν λόγον ἐν ἱαμβικῇ ἢ τροχαικῇ μέρει τοῦ (sic) λόγου καὶ καταλήξει τροχαικῇ ἢ ἱαμβικῇ· (ibi desinit.)

Ε

10. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ (ΠΒΟΛΗΣ).

"Οτι τοὺς τῆς ἀκμῆς δέχεται· ὁμοίως γὰρ καὶ κῶλα· συνθήκας τε καὶ ἀναπαύσεις καὶ ῥυθμούς. (ibi desinit.)

11. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΚΕΚΑΛΛΩΠΙΣΜΕΝΟΤ ΛΟΓΟΤ.

Incip. Οἱ πόδες τοῦ κεκαλλωπισμένου λόγου ἡρμοσμένοι ὀφεί- 5
λουσιν εἶναι, ὡς ὁ χορίαμβος & . . .

12. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΓΟΡΓΟΤΗΤΟΣ.

Incip. "Ινα πλεονάζωσιν οἱ τροχαῖοι καὶ αἱ τροχαικαὶ συζυγίαι·
οἷον θᾶσσον & . . .

13. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΛΟΦΕΛΕΙΑΣ.

10

Inc. Οἷοι καὶ τῆς καθαρότητος· ῥυθμὸς καὶ ἀνάπαισις & . .

14. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΔΡΙΜΥΤΗΤΟΣ.

Πάντα τὰ τῆς γλυκύτητος. (ibi desinit.)

15. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΕΠΙΣΙΚΕΙΑΣ.

Inc. Ἐπεὶ γὰρ καὶ λέξιν καὶ σχήματα & . .

15

16. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΟΣ.

Inc. Οἷαι καὶ τοῦ ἠθικοῦ λόγου ὁμοίως & . .

17. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ.

Inc. Σχῆμα συνθήκη & . .

18. ΠΕΡΙ ΠΟΔΩΝ.

20

Inc. Τοῖνυν πᾶσης ἰδέας ἐκθέμενοι & . . desinit: ταῦτα παρε-
βέμεθα εἰς ἔνδειξιν ὑποδείγματος μέτρου ῥητορικῶν σκευμάτων.

Pone sequitur Maximus Sophista & . . (vid. in Catalogo).
Codex fere totus decimo saeculo exaratus est.

Cod. 1853. Membr. form. in fol. max. x. sæc. pulcherrime scriptus continet Aristotelis Opp. cum uberrimis Schol. marginalibus et interlinearibus.

Incip. de Anim. Schol. f. v. Δημόκριτος φύσεως τάναντία
5 ἀρχὰς ποιεῖ τὸ πληρὲς καὶ τὸ κενὸν λαμβάνων· ὦν τὸ μὲν ὄν, τὸ
δὲ οὐκ ὄν ἔλεγεν· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀτόμοις ἐναντιότησι
θεωρεῖ· διαφέρειν γὰρ αὐτὰς τρισὶ ταῖς ἀνωτάτω διαφοραῖς
ἔλεγε· “ ῥυσμῶ, διαθηγῇ, τροπῇ.” ῥυσμὸν μὲν τὸ σχῆμα λέγων,
διαθηγὴν τὴν τάξιν, τροπὴν τὴν θέσιν.

10 Fol. 8. Schol. XIII. sæc.

Οὐ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς φησι μόνος πλείω ἐνὸς ὄντα τὰ τέσσαρα
στοιχεῖα τὸ ἐναντίον ὡς ὑποκείμενον ἐτίθει, ἀλλ’ ἔνιοι καὶ πλείω,
ὡς ὁ Δημόκριτος τὰς ἀπείρους ἀτόμους τοῖς κατὰ σχῆμα καὶ τὴν
θέσιν.

15 Τοῦτο τὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογισμὸν φησι Σιμπλίκιος.

Fol. 9. Plures regulæ grammaticæ de vocibus in εἶον aut
ιον desinentibus ut λευτεῖον. Schol. est XI. sæc.

Ἐν τῷ περὶ τῶν ἀγράφων δογμάτων τοῦ Πλάτωνος Ἀριστο-
τέλης συνεγράψατο.

20 F. 226. Aristotelis Metaphys. cum Schol. marginal. co-
piosis quæ videntur esse XIV. sæc.

Κοιναὶ ἔννοιαι περὶ τῶν ἐπιστήμων.

25 ταῦν δὲ φεῦ πάρεστιν ἔμπαλιν βλέπειν·
ἀνδραπόδων δίκην γὰρ ἡθλωμένων
σοφοὶ καθυπεύκουσι πλουσίων βίᾳ·
καὶ ταῦτα κυκλήσαντος ἡμῖν τοῦ χρόνου·
ἀλλ’ ἀρτίως ἔχοντος ἄλλως τοῦ βίου,
τρυφῆς τε πάσης ἐκλιπούσης ἄθροον,
καὶ τῶν ἀναγκαίων δὲ παρόντων μόλις,
30 φρόνησις ἐξέλειπεν ἢ μαθημάτων.

Ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων λείπει τὸ πάντα, ὡς ἀπὸ κοινοῦ λαμ-
βανόμενον.

Λέγει γὰρ ὁ Σιμωνίδης, ὅτι θεὸς μόνος ἔχει τὴν ἄκραν ἐπι-
στήμην.

35 His Scholiis citantur Alexander et Simplicius sæpe, multa

insunt de Thalete in Ægyptum accersito a Pharaone, et de Moyse.

Καὶ Παρμενίδης γάρ φησι τὸν ἔρωτα τὸν θεῖον δημιουργῆσαι τὸ πᾶν.

Δείκνυσι τοῦτο ὁ Πυθαγόρειος Νικόμαχος εὐθὺς ἐν προοιμίᾳ 5 τῆς ἀριθμητικῆς αὐτοῦ εἰσαγωγῆς.

Plurima postea de Alcmaeone Crotoniata, de Parmenide, Melisso, et Xenophane.

Cod. 1928. Chart. xv. sæc. Continet Neophyti Monachi Schol. et Divisiones in Logic. Aristotelis. 10

Theodori Prodromi de Magno et Parvo. Excerpt. ex Proclo in Euclidem.

F. 7. Schol. Neophyti in numeros Indorum, quos exhibet. Pselli in Geometriam.

F. 17—20. Ὁκέλλου τοῦ Λευκανοῦ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύ- 15 σεως, τὰδε συνέγραψεν Ὁκέλλος ὁ Λευκανὸς περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως, τὰ μὲν τεκμαιρόμενος σαφῶς παρ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐκμαθὼν, τὰ δὲ καὶ δοξῇ μετὰ λόγου τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος.

F. 21. Ἀμμωνίου τοῦ Ἑρμείου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλο- 20 σοφίαν πᾶσαν.

F. 25. Τοῦ αὐτοῦ Ἀμμωνίου φιλοσόφου τοῦ Ἑρμείου ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνάς.

F. 35. Πορφυρίου εἰσαγωγή cum Schol. Magentini.

F. 66. Jo. Philoponi Schol. in Aristotelis Categorias et 25 Ammon. in eadem.

F. 181. Ὅπερ καὶ ὁ μέγας Παρμενίδης παντὶ τῷ νοητῷ ὑπάρ- 35 χειν ἀποφαίνεται

οὐ γὰρ ἦν οὐδ' ἔσται, (φησὶν) ὁμοῦ πᾶν, ἔστι δὲ μόνον.

Cod. 1873. Chart. in fol. sæc. xv. Cont. Alexandr. Aphrod. 30 Comment. in Analyt. et Anonym. Comment. in Aristot. de Anim.

Cod. 1927. Chart. fol. max. sæc. xv. Cont. Schol. Eustrat. et Aspas. et Mich. Ephes. in Aristot. Ethic. Nicom. Est integer et satis bene scriptus, sed non eleganti manu. 35

Cod. 1943. Chart. fol. maj. sæc. xvi. Cont. Anonym. Comment. in Aristot. Analyt. Prior.

F. 27. v. Παρεκβολαὶ ἀπὸ τοῦ Διαμασκίου εἰς τὸ πρῶτον περὶ οὐρανοῦ.

5 Ὅτι τοῖς φυσικοῖς φησὶν τὸ εἶναι φυσικῶς ἐστὶν ἐν τῇ φύσει ἔχειν, ἣ δὲ φύσις ἀρχὴ κινήσεως.

Ὅτι δύο εἰσὶν αἱ ἀπλαῖ κινήσεις.

Ὅτι αἱ τῶν ζώων κινήσεις οὐκ εἰσὶν ἀπλαῖ κατὰ ἔκτασιν καὶ κάμψιν τῶν κώλων γινομένων κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον μήποτε δέ
10 φησιν ὁ Διαμάσκιος.

F. 34. Ἀπορία Ξενάρχου—λύσις—ἀπορία Φιλοπόνου—λύσις.
iterum f. 35. v. desinit f. 43.

Cod. 2005. Chart. sæc. xv. pessime exaratus. Post multa
juridica f. 276.—διαφοραὶ ῥητόρων γεγόνασιν, ὧν ἡ μὲν πρώτη
15 ἀγράφως ἔλεγεν, ἥς ἐστὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς καὶ οἱ κατ'
ἐκείνους ῥήτορες· ἡ δὲ δευτέρα, ἥς ἐστὶ Δημοσθένης, καὶ Αἰσχίνης,
Ἰσοκράτης καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς—Est fragm. vitæ Aristid. Sopatri
—Seqq. aliquot Orationes Aristid.

Cod. 2064. Membr. form. in 4^o. sæc. xi. pulcherrime ex-
20 aratus. Cont. Interpret. in Aristot. περὶ ἐρμηνείας cum aliquot
Schol. marginalibus. ἐξήγησις εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας Ἀριστοτέ-
λους εἰς τὰ γ' σχήματα. hæc recentiori manu scripta xiv.
sæc.

Initium deest. fin. ε' τμήματος. οὐκ ὄντων δὲ κατ' ἀλήθειαν
25 ἦν φασιν τὸ οὐκ ἄνθρωπος μὴ εἶναι ὄνομα.

F. 35. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὴν ἀπόφασιν βούλε-
ται ἀντικεῖσθαι μᾶλλον ἢ περὶ τὴν τοῦ ἐναντίου κατὰφασιν καὶ
πάντες οἱ μετ' αὐτὸν ἐπόμενοι αὐτῷ ἄχρι Συριανοῦ· πρῶτος δὲ
Συριανὸς ὁ φιλόσοφος ἀντεῖπεν καὶ ἀποδείκνυσιν ψεῦδος ὄν.

30 F. 36. Σχολία σὺν Θεῷ ἀπὸ φωνῆς Στεφάνου φιλοσόφου εἰς
τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριστοτέλους.

Πρῶτον δεῖ θεῖσθαι τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα· ἔπειτα τί ἐστὶν
ἀπόφασις καὶ κατὰφασις καὶ λόγος καὶ τὰ ἐξῆς· F. 40. cita-
tur Porphyrius. et f. 59 et 61 Iamblichus. f. 67. μέθοδος

35 Πρόκλου f. 80. v. Ἀμμώνιος δὲ φησι ὅτι οὐ πάντως τὸ ἄρθρον

τὴν δύναμιν ἔχει τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ καθόλου καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ λέγοντος ὀνείρου

θυρήξαι σε κέλευε κερηκομώντας Ἀχαιοὺς.

φησὶν ὅτι ὡς μὴ ἄρκεσθεις τῷ ἄρθρῳ ἐπήγαγε τὸ “ πανσυδὴν” ὅθεν καὶ ἡ πλάτῃ τῷ Ἀγαμέμνονι γέγονεν. 5

F. 88. Σχόλια εἰς Ἀριστοτέλους τὰ πρῶτα Ἀναλυτικὰ ἀπὸ φωνῆς Ἀμμωνίου.

Καὶ καλῶς Θεόδωρος (Cod. θεόδωρος) λέγει δύνασθαι διττὸν εἶναι τὸν σκοπὸν τῶν κατηγορικῶν.

F. 103. Ὁ δὲ μέγας φιλόσοφος βαθύτερον καὶ ἀκριβέστερον 10 ἐξηγούμενος λέγει. In marg. τὸν Πρόκλον φησιν.

F. 254. Περί ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἐκ τοῦ μονοβίβλου Ἀμμωνίου. Ἐπειδὴ τοὺς μὲν κατηγορικοὺς συλλογισμοὺς ἀνελλιπῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἐλεπούργησε τοὺς ἀπλοῦς ἀπλῶς—κ. τ. λ.

F. 261. Περί τῶν εἰδῶν πάντων τῶν συλλογισμῶν in fine est 15 mutil.—καὶ ἀποφατικαί· κινῇ οὖν ἡ λύσις.

Cod. 2129. Chart. form. 4^o. min. sæc. xiv. exeunte, ut opinor, scriptus Cont. Jo. Stobæi Ecl. Phys. videtur esse bonæ notæ Codex.

Cod. 2138. Chart. sæc. xiii. Continet varias Philosophi- 20 cas definitiones alphabetico ordine descriptas, sed quæ pauci sunt momenti.

Tum Aristotelis Categorias—Tum Ὁρος καθολικὸς φιλοσοφίας Πλάτωνος—in fine ταῦτα Εὐστράτιος ἱερεὺς ὑποζετζίρος ἐρωτηθεὶς ἐξέθετο. Sequuntur σοφιστικοὶ ἔλεγχοι—Ἀμμωνίου εἰς 25 τὰς κατηγορίας.

Cod. 2665. Chart. sæc. xiv. Cont. div. Lex. Gr. et Var. exc. e Script. Eccles. de prognost. Cyrilli et Basilii.

Πορφυρίου περὶ Θεοῦ κριμάτων—Ὁ θεὸς εἰδὼς τὸ μέλλον φθάει πολλάκις, τοὺς μὲν δι' εὐσεβείας ἐπὶ νέους τοῦ βίου προ- 30 διεξάγων, τοὺς δὲ διὰ τοῦ μέλλοντος ἀπ' αὐτῆς ἔσσεσθαι βλάβας τοῖς οἰκειοτάτοις· τοὺς δὲ ἐλεῶν μελλούσων ἔνεκεν, ἀνηκέστων συμφορῶν προεξαίρων.

Prognostica e duod. sign. Zod.—Sæpe citatur Democritus, Basilius, de nive, et tonitru &c. 35

Σευηριανού περὶ ἡλίου καὶ σελήνης—Ἐτέρου περὶ ἡλίου καὶ σελήνης.

Σωτίων ἀσελήνους ἡμέρας καλεῖ τὰς ἀπὸ κθ' σελήνης ἕως δευτέρας ἐν αἷς ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἢ σελήνης κρύπτεται, καὶ 5 οὐ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις.

Cod. 1309. Chart. sæc. xiv. Cont. Anonym. Opusculum de Facult. Anim. cujus initium deest. Incipit

—Τὸ δὲ εἰς φθορὰν, ὡς τὸ καίεσθαι· ὥσπερ δὲ τὸ δρῶν δύνασθαι δεῖ δρᾶν, οὕτω καὶ τὸ πάσχειν δύνασθαι πάσχειν.

10 F. 19. Περὶ τῶν ψυχῆς δυνάμεων.

Ἐπεὶ δὴ περ προηγεῖται φύσει τὸ γινώσκειν τοῦ ἐφίεσθαι, οὐκ ἂν τις ἐπιθυμήσειε ποτὲ τοῦ πάντα ἀγνοουμένον.

F. 37. Τοῦ ἐν ἀγίοις Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου περὶ ἀρετῆς.

F. 45. Ἀλκινόου εἰς τὰ τοῦ Πλάτ. δόγματα εἰσαγωγή.

15 Cod. 985. Chart. sæc. xiv. Cont. Init. Aristophan. Nub. Histor. Greg. Naz. in Epist. Basil.

F. 12. Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Κύρου Ἰωάννου Ἀργυροπούλου λύσεις ἀποριῶν καὶ ζητημάτων τινῶν, ἅπερ ἐξήγησέ τις τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ φιλοσόφων καὶ ἱατρῶν.

20 Galeni et aliorum medicorum tractatus varii de partibus corporis.

In fine Epist. quædam Anonymi.

Cod. 2299. Chart. sæc. xv. Cont. Meletium de hom. fabr. id singulare habet Codex quod parti quæ de Anima tractet 25 præmittitur index sectionum. Sed id non ex Meletio profectum esse mihi videtur.

Cod. 2610. Chart. sæc. xv. Cont. varr. Lexicc. et Grammat. in fin. fol. 233. v. Περὶ γεννήσεως καὶ τελειώσεως ἀνθρώπου.

Inc. Οἱ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν συγγραφέντες.

30 Ὁ δὲ Ἀντίγονός φησι τὸ θηλύγονον καὶ ἀρρενόγονον βοτάνας εἶναι, ἀπὸ δὲ τοῦ συμβεβηκότος τὴν ἐπωνυμίαν εἰληφέναι· τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ποιεῖν τὰς (sic) θηλύνεσθαι δὲ τρίβολον ἐν οἴκῳ ἀπὸ πρῶτ', καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τε συλλήψεως καὶ κνήσεως· ἐπὶ δὲ τῆς εἰνάτης ἰσχυροποιῆσθαι, καὶ ἀφ' ἧν ὑπομένειν· τῇ δὲ τεσσαρα-

κοστῇ προσλαμβάνειν τὸ γελαστικόν, καὶ ἄρχεσθαι ἐπιγινώσκειν μητέρα.

Cod. 3026. Chart. sæc. xiv. Anonymi cujusdam Monodia in Regis cujusd. interitum.

Τοῦτο καὶ ποιητὴς καλῶς ἐτραγῶδησεν, “ἡδ’ ἡμέρα” φάσκων 5
 “θάνατον ἢ βιὸν φέρει.” τῇ προσβολῇ δηλαδὴ τῶν κινδύνων ἐξαρ-
 τᾶσθαι τὰ ἀνθρωπινὰ δικὴν τρυτάνης, ὡς εἰς τὸ μηδὲν κατ’ αὐτὸν
 φρονήματος ἦκομεν στερέντες τῶν πρίν.

Post f. 28. fabulosa multa e Palæphato et quædam Chronologica. f. 31. Τίμαιος ὁ Ταυρομένιος γρασοσυλλεκτρία ἐλέγετο 10
 διὰ τὸ τὰ τυχόντα ἀναγράφειν.

Τιμόλαος ὁ Λαρισσαῖος ρήτωρ ἐδιπλασίασε τὴν Ἰλιάδα παρεμ-
 βαλὼν στίχον πρὸς στίχον ἔχει δὲ οὕτως κ. τ. λ. quæ e Suid.
 descripta sunt.

Cod. 2602. Chart. sæc. xvi. Διάλογος δι’ οὗ τὴν καθ’ ἐκά- 15
 στην συμβαίνουσιν ὁμιλίαν Ἑλληνιστὶ ἀκριβῶς τις δυνησεται
 καταμαθεῖν. Interlocutores Ἀθηνῶδωρος καὶ Θεοδῶρος. Πολὺ γὰρ
 τὸ διάφορον τοῦ καλῶς τραφῆναι, ὡς καὶ τῷ Εὐριπίδῃ δοκεῖ, ἔχει
 δέ τι καὶ τὸ τραφῆναι καλῶς δύναμιν ἐσθλοῦ, κανόνι τοῦ καλοῦ
 μαθόν (Hec. 600.) 20

Cod. 2328. Chart. sæc. xiv. form. 4^o. Continet 1^o. Cata-
 logum cujusdam Bibliothecæ. Ὁ τῶν ἡμετέρων βιβλίων κατά-
 λογος—Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς γραφῆς
 ζητημάτων καὶ ἀπορίων λύσεις καὶ ἐρμηνεῖαι ἐπαίνου γέμουσαι.

Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλίαι βιβλίον δεύτερον. 25

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ βιβλίον τρίτον.

Πρὸς Ἀμφιλόχιον τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Κυζικοῦ ἐν τῷ
 καιρῷ τῶν πειρασμῶν ζητήματα διάφορα εἰς ἀριθμὸν τῶν συντει-
 νόντων ἐπίλυσιν αἰτησάμενον πρὸς τὸν ἱερὸν διδάσκαλον σχετικῶς
 καὶ ἐτοιμῶς λαβόντα πρόθυμον. 30

Γεωργίου τοῦ σοφωτάτου διακόνου πρωτεκδίκου τοῦ Παχυμέ-
 ρους εἰς τὰ τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας βιβλία.

Εἰς τὸ ὄργανον τοῦ φιλοσόφου.

Εἰς τὸ περὶ οὐρανοῦ.

Εἰς τὸ πέμπτον τῶν μετεωρ.

Εἰς τὸ περὶ ψυχῆς.

Εἰς τὸ περὶ ζῶων γεννήσεως.

Εἰς τὰ Ἠθικὰ ἦτοι Νικομάχεια.

5 Εἰς τὸ περὶ χρωμάτων.

Εἰς τὰ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως.

Εἰς τὸ περὶ γεννήσεως καὶ φθορᾶς.

Εἰς τὸ περὶ ζῶων μορίων.

Εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν.

10 Εἰς τὰ μετὰ τῶν φυσικῶν.

Περὶ ἀτόμων γραμμῶν καὶ περὶ τῶν μηχανικῶν.

Ἐξηγήσεις ἐκ διαφόρων εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον κατὰ Λουκᾶν καὶ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον.

Ἐπιστολαὶ Βασιλείου τοῦ μεγάλου σνθ καὶ τοῦ Γρηγορίου
15 Θεολόγου σιε.

Τίτου Ἐπισκόπου Βοστρῶν ἐρμηνεία εἰς τοὺς δ' εὐαγγελιστάς.
hoc opus occurrit bis in Catalogo.

Τοῦ Χρυσοστόμου σύνοψις καλλίστη εἰς τὰ τῆς παλαιᾶς
βιβλία, καὶ εἰς τὴν ἑξαήμερον τῆς κοσμοποιίας, πρεσβυτέρου αὐτοῦ
20 ὄντος ἐν Ἀντιοχείᾳ.

Γενναδίου πατριάρχου τὰ εὕρισκόμενα.

Ἐξηγήσεις τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν ὑπὸ Εὐσταθίου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀντιοχείας ἐκ διαφόρων ὑπομνημάτων συλλεχθέντων καὶ ἀκρι-
βωθέντων εἰς σύνοψιν εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον.

25 Μετάφρασις Ἀπολιναρίου καὶ Ἰωάννου Γεωμέτρου, ἐν οἷς ἔγραψε
καὶ Εὐδοκία Αὐγούστα καὶ δι' ἰάμβων Δωρόθεος Ἱεροσολυμίτης
τοῦ ψαλτηρίου τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως Δαβίδ.

Ἐκλογαὶ ἀπὸ διαφόρων τοῦ ἐν ἁγίοις πατέρος ἡμῶν Ἰωάννου
Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, συντεθεῖσαι
30 παρὰ Θεοδώρου Μαγίστρου· εἰσὶ δὲ λόγοι λγ'.

Τοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου Μαγίστρου ἐκλογαὶ καὶ ἐκ τῶν τοῦ μεγάλου
Βασιλείου διαφόρων λόγων.

Λογοὶ οἱ καλούμενοι μαργαρίται τοῦ Χρυσοστόμου, Γρηγορίου
Νύσσης, εἰς τὸν βίον τοῦ Μωϋσέως, βιβλίον περιέχον περὶ τὰς
35 ὑποθέσεις τῶν κβ βιβλίων λεγομένη σύνοψις τῶν Χρυσοστόμου.

Seq. Pselli Epistola ad Mich. Patr. de conficiendo auro.
Tum Excerpta quædam Mathematica ex Anatolio.

Ἀριστοτέλης συνεστάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως· οἰόμενος κ. τ. λ.

Τί ἐστι μαθηματική; μαθηματική ἐστὶν ἐπιστήμη θεωρητικὴ 5
τῇ νοήσει τε καὶ αἰσθήσει.

Ὅτι τὸ τακτικὸν καλούμενον.

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς ἔχει ἐξ ὑποθέσεων.

Τίς τι εὔρεν ἐν μαθηματικοῖς;

Εὐδήμος ἰστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις. et cet. ut apud Fabr. 10
Bibl. Gr. t. ii. p. 276—7.

Seq. Ἡρωνος εἰσαγωγή· Ἡ πρώτη γεωμετρία καθὼς ἡμᾶς ὁ
παλαιὸς διδάσκει λόγος τὰ περὶ τὴν γεωμετρίαν καὶ διανομὰς
κατησχολεῖτο.

Cod. 2465. Chart. sæc. xiv. Continet Psell. de Arithme- 15
tica, Geometria, Musica, Astronomia. Anonymi de Anima
et Corpore. Synesii quædam et Pindari Olympica cum
Scholiis.

2286. Chart. sæc. xiv. Continet Lexic. Medic. e Galeno,
Crateva et aliis, quorum nomina sæpius citantur, conflatum. 20
Auctor multus est in homonymiis secundum dialectos.

F. 55. Τοῦ Ὀλυμνίου Ἀλεξανδρέως περὶ κρισίμων ἡμερῶν.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ κατακλίσεως.

Lexic. Botanic. et Animal. quæ ad medicinam prosunt.

F. 91. Varia Antiqq. Medicor. Remedia. 25

Ἀρχιγένοους περίπλασμα καὶ ἐπιθέματα φαρμάκων πρὸς ὀδόντας.

Τιμοκράτους ὀδοντότριμμα πρὸς οὖλα.

Αὐριλλίου πρὸς δυσωδίαν στόματος.

Τιμοκράτους σμῆμα ὀδόντων, ἵνα λευκοὶ ᾧσιν καὶ εὐώδεις, καὶ
ἵνα μὴ διαβιβρώσκωνται. 30

Πυθίου πρὸς σεισμένους ὀδόντας.

Διοκλέους πρὸς ὀδόντων πόρους.

Κρίτωνος πρὸς στόματος δυσωδίαν.

Ἀνδρομάχου πρὸς μυλαλγίας αὐθημερῶν παίνουσα.

Ἀρχιγένοους ὀδόντων προφυλακτήριον. 35

Ἀνδρομάχου πρὸς πᾶσαν ὀδόντων ἀδ.

Τοῦ Ἀφροδᾶ (sic) μυλική—Ἀριστοκράτους μυλική.

F. 94. Μενεκράτους στοματική. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῶν Μεμ-
φίτου.

5 Ἀσκληπιάδου διάχριστος στοματική. Στοματική Ἀριστοκλέους
πρὸς συνάσχεις (sic) καὶ τὰ λοιπὰ ἐν τῷ στόματι.

Ἀνδρομάχου ἐνδοξον φάρμακον στόματος.

Κρίτωνος πρὸς κισνίδας καλή.

Σωρανοῦ πρὸς φλεγμονὰς παρθμίων.

10 Ἀπολλωνίου τοῦ Ἡροφίλου πρὸς λευκὰς ἀφθάς.

Πρὸς στίγματα ἐκ τῶν Ἀρχιγένους.

F. 98. Ἑρμοῦ πρὸς τὰς ἐν στόματι περιστάσεις πάσας.

F. 104. Ταραντινὸς Ἡρακλείδης ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίοχιδα κατὰ
λέξιν οὕτως ἔγραψε περὶ τῶν ἐν τῷ στόματι σηπεδόνων κ. τ. λ.

15 Γαληνοῦ ἀρχιτροῦ ἀποριαὶ ἱατρικαί, παρὰ τίνων ἐν τῇ ἀρχῇ
εὐρέθη ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη. πρῶτον μὲν Ἀπόλλων ἐφεῦρεν αὐτὴν,
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἵπποκενταύρῳ, ὁ δὲ ἵπποκένταυρος ἔδωκεν
αὐτὴν Ἀσκληπίῳ, ὁ δὲ Ἀσκληπιδὸς ἔδωκεν αὐτὴν τοῖς παισὶν αὐ-
τοῦ, οἱ ἦσαν Πυθαγόρειος καὶ Τρόλῃφος.

20 Πόσοι εἰσὶν οἱ συστησάμενοι τὴν ἐμπειρίαν ἱατρικὴν; τέσσα-
ρες. τίνες οὗτοι; Ἄκρων ὁ Ἀκραγαντῖνος· Φίλιμος ὁ Κῶος· Σαρα-
πίας ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ Σερξέστας ὁ Ἀπολλώνιος.

Καὶ πόσοι οἱ συστησάμενοι τὴν λογικὴν; πέντε. τινες οὗτοι;
Ἰπποκράτης ὁ Κῶος, Πραξαγόρας, Φιλότιμος, Ἑρασίστρατος
25 καὶ Ἀσκληπιάδης. Καὶ πόσοι εἰσὶν οἱ συστησάμενοι τὴν μεθο-
δικὴν ἐπιστήμην; τρεῖς. τινες οὗτοι; Μεθήσων ὁ Λαιδικεὺς, Μονό-
μαχος ὁ Ἀφροδισιεύς, καὶ Σωρανὸς ὁ Ἐφέσιος —.

Ἐγὼ δὲ μόναχος Νεόφυτος κατὰ στοιχεῖον ταῦτα συνέταξα
σποραδῆν αὐτὰ εὐρὺν καὶ πολλὰ προσθεὶς ἀπὸ τῶν * * * *

30 Seq. Lexic. Medic. Alphabet. ord.

F. 108. v. Νεοφύτου μονάχου πρόχειροι εἰσαγωγαὶ περὶ βο-
τάνων καὶ ἄλλων παντοίων θεραπευτικῶν κατὰ στοιχεῖον.

Cod. 1555. A. Chart. sæc. xiv. fol. 168. Τοῦ ἐν ἀγίοις
πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἱστορίαι Ἐκκλησιαστικά.

Τί ἐστὶν ἐκκλησία; ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς Θεοῦ, κ. τ. λ.

Τί ἐστὶν ἡ κόγκη;—κιβώριον—θυσιαστήριον—βῆμα.

Cod. 2404. f. 251.

Ἄκυλον δὲ τὸν τῆς πρίνου φασὶν λέγειν καρπὸν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Ἀθηναῖος λέγων, “ὁ συκαμινὸς συκαμινὸς ὀρᾷ φέρει, ὁ πρίνος 5
“ἀκύλους, ὁ κόμαρος μαμαῖκυλα.”

Cod. 2426. Chart. sæc. xvi.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς πτώσεσι τόνων ποιηθέντων παρὰ Θεοδοσίῳ καὶ Ἡρωδιανῷ τῶν γραμματικῶν.

Κατὰ συναίρεσιν τοῦ υ καὶ ι εἰς τὴν υι δίφθογγον υἱος προπε- 10
ρισπᾶται, ὡς παρ’ Ὀμήρῳ,

Τρώων ἱποδάμων ἐξ Ἰλίου υἱος ἄποινα.

Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν οὕτως τοῦτο σχηματίζει.
φησὶν ὅτι ἐστὶ υἱὸς διὰ τῆς υι διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγου-
σαν τούτου ἡ γενικὴ υἱος, καὶ κατὰ συναίρεσιν τῶν δύο ιι εἰς ἐν 15
δῆλον ὅτι μακρὸν υἱος, ὥσπερ Θέτιι Θέτι,

Θέτι καλλιπλοκάμῳ.

F. 58. Διὰ τὸ τοὺς Αἰολεῖς κεχρῆσθαι ταύταις ταῖς αἰτιατι-
καῖς, δυσμένην γὰρ λέγουσι καὶ κυκλωτέρην καὶ εὐρινέφην (Bek-
ker. An. p. 1233.) 20

Ὁ τρεβολετήρ, ὃ τρεβόλετερ, ἔστι δὲ εἶδος ἀκάνθης. Cf.
Hephæst. p. 63, 12.

F. 80. Οἱ ὕπατοι, τῶν ὑπάτων, καὶ αἱ ὕπαται, τῶν ὑπάτων.

κοῦραι πετρώων ἔρριπον (Cod. ἔρριπτον) ἐξ ὑπάτων.

ἐπὶ δὲ τῆς χορδῆς, ἡ ὑπάτη, τῆς ὑπάτης. 25

F. 85. Ὑπεσταλμένα τὰ ἀρῶξιν, ὡς παρὰ Σοφοκλέους ἐν
Ἀχιλλεᾷ (sic) ἐρασταῖς.

ὁ δὲ ἐνθ’ ὅπλοις ἀρῶξιν Ἡφαίστου τεχνίτου.

τοῦτο γὰρ κατὰ μεταπλασμὸν ἀπὸ τοῦ ἀρήκτοισ γενόμενον, τοῦ η
τραπέντος εἰς τὸ ω, προπερισπᾶται, καὶ οὐ προπαροξύνεται (Bek- 30
ker. An. p. 1267.)

Cod. 2408. Chart. sæc. xiii.

F. 225. Παροιμίαι. Κωφότερος κίχλης. Εὐβουλος ἐν Διону-
σίῳ μέμνηται ταύτης.

Παροιμ. Σοφοκλέους.

εἰ μὴ πατήρ ἦς, εἶπον ἂν σ' οὐκ εἴ φρονεῖν.

ἔνεστι καὶ μύρμηκι, καὶ ἀέρφω χολή.

(leg. σέρφω cum Suid. qui tamen de auctore silet.)

5 περὶ τοῦ μηδὲ τῶν εὐτελῶν καταφρονεῖν.

Cod. 1270. Chart. sæc. xv. Cont. varr. tractt. Eccles. et Grammat. Inter alia f. 236. Lex. περὶ πνευμάτων κατὰ ἀλφάβη-

τον. cit. Lycophron. in vv. ἄλμα et ἄρμοϊ. Ἰωάννου πόνημα

10 Λευίτου τόδε, οὗ πατὴρς ἡ γῆ τῶν Βιθύνων πρόσθεν ἡ Μυρέων, (an

Cod. 2562. Chart. xv. sæc. Inter al. Grammat. cont. f.

Τὸ τρέφομαι δοτικῇ συντάσσεται, καὶ ὅτε πρὸς τὸν τρέφοντα λέγεται· τὸ δὲ σιτούμαι αἰτιατικῇ, δηλοῖ γὰρ τὸ ἐσθίω, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει.

15

πῶς οὖν κυνὸς βορὰν σιτούμενος

μάχη σὺ κυνοκεφάλῳ;

Cod. Suppl. 133. Chart. sæc. xiv. Cont. Excerpt. e Chærobosc. Orthogr. et var. de Spirit. Ἀρχὴ τῶν τονιζομένων λέξεων παρεξελεχθέντων τούτων ἐκ τῶν Ὠρου, Χοιροβόσκου, Λι-
20 θερίου γραμματικοῦ, Φιλοπόνου, καὶ ἐτέρων. Περί εὐθειῶν μονο-
συλλάβων, ἀρσενικῶν, θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων. Seqq. regg. de Syntaxi.

Cod. Suppl. 192. Chart. sæc. xiv. Cont. Lexic. περὶ Πνευμάτων ex Herodiano, ut ait Catalogus.

25 Ἀλαεῖς δράμα Μενάνδρου ἀπὸ τοῦ ἐν ἄλλαις (sic) Ἀραφηνίαις ὑποκεῖσθαι. Non fuit ergo titulus hujus dramatis Ἀλαι Ἀραφηνίδες ut putabat Meineke Menandr. Rel. p. 9.¹ e Steph. Byz. sed Ἀλαεῖς. et scribendum sine dubio in Steph. Byz. .loc. cit. ὁ δημότης ἄνευ τοῦ ι, Ἀλαεύς.

30 Eod. Cod. citatur infra Ἀριστόνικος ἐν τῷ β περὶ διαλέκτων.

Cod. 2662. Chart. sæc. xiv. Cont. Varia Scholia in Herodot. Lucian. Soph. Aj. sed ordine valde perturbato. Post Schol. Lucian. Phrynich. Excerpta. Greg. Cor. de Dial.

¹ Corr. hunc tit. Vir summus in Ind. Poetarum et Fabularum in Hist. Crit. Comic. Gr.

Notit. Episcop. Inc. rurs. Schol. Soph. Aj. tum Anonym. Schol. ad Lucian. Ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ χωρὶς πανουργίας. Ἀσφοδελος· κυκλῶδες φυτὸν φύλλα ἔχον μακρὰ καὶ ἀνθερικόν· προπαροξυτόνως δὲ ἀναγνωστέον, ὡς

οὐ δὲ ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλφ. (Hesiod. Opp. I. 41.) 5

τὸν δὲ τόπον ἐν ᾧ φύεται ὀξυτονητέον, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ,

κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα.

Δράματα· ποιήματα.

Ἐμβάτα, κομικὰ ὑποδήματα μεγάλα τε καὶ τὰς κρηπίδας ὑψηλὰς ἐξεργασμένα, τοῦ πρὸς τὸ μεῖζον ὕψος τὸν χρώμενον 10 ἄγειν.

Στάδιον. Δίῳ ἐν τριηκοστῷ πέμπτῳ Ῥωμαϊκῶν· “ τῷ δὲ δὴ “ σταδίῳ τῶν σκαφῶν προδιδόμενοι δεινῶς ἤσχαλλον.” ἀντὶ τοῦ τῇ στάσει καὶ ἀκινήσει τῶν σκαφῶν.

Ἐφεστρίς, χλανὶς, σελλά. 15

Ἀκμὴ ἢ ὀξύτης· ἀκμὴ δὲ καιροῦ Ἰσοκράτης· τὸ μὲν τῶν καιρῶν, τῶν χρόνων ἀκμή.

Κόδρου εὐγενέστερος· Κρότωνος ὑγιέστερος· Νιρέως καλλίων· Ὀδυσσεὺς συνετώτερος· Στέντορος μεγαλοφωνότερος.

Νευστὰς ἐλαίᾱς τὰς λεγομένας κολυμβητὰς φασίν. 20

Ὀξύστρακα τὰ ἐξεσμένα στίλιψεως ἕνεκεν ὀστράκινα σκεύη, Μενάνδρου·

φίλος ἀλήθεια καὶ θεοὶ παρρησία.

καὶ φιλῆσαι τῷ στόματι ἓνα τῶν πάλαι δεῖξας οὐ κεχρημένον τῷ ὀνόματι, χρυσοῦς φασίν ἐν Ὀλυμπίᾳ στάχυν. Lucian. Pseudol. 25 §. 15.

Βρεντήσιον. ψιάς ἢ ψεκάς.

Μασαγέται οἱ Ἀλανοί.

ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί.

Post hæc seq. excerpt. ἐκ τῶν Φρυνίχου. 30

Cod. 2633. Chart. sæc. xiv. primum vero fol. antiquioris scripturæ habet versus quosdam philosophicos sed adeo indistinctos ut legi nequeant.

Ἄλλ' οὐδ' εἰ πάντ' αὐτῷ παρείη τὰ τοῦ σώματος ἀγαθὰ, στέρ-
γοι ἂν, οὐδ' ἂν ἐπὶ τούτοις εἰδείη τῇ δαίμονι χάριν.

Ἄλλ' οὐκ εἰμὶ ῥητορικὸς εἰ περὶ σαυτὸν οὐδὲ μετρικὴν ἐπίστα-
μαι· ἀλλ' ἐν τούτοις μὲν ἤττον ἂν καταβοῇσαι τῆς τύχης.

5 Καταδρομὴ κυρίως ἢ κατηγορία,

φεῦ ὡς πολλή γε ἡ καταδρομή.

Καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῷ στήσαι τὴν κατήγορον γλῶσσαν καὶ ἡ τύχη
δυσμένης. καὶ ἴσως που καταγελαῖ πρὸς τὴν τῶν οὐ μεγάλην εἰλη-
φέναι λεγόντων ἀγνωμοσύνην, ἡγουν ἀχαριστίαν, ἢ κακῶς ἂν εἰπεῖν
10 ὥς οὐκ εὐμένως πρὸς αὐτὸν ἔχουσιν.

Οὕτως ἀπληστόν τι χρῆμα ἄνθρωπος καὶ ἀχάριστον. μακαρί-
ζοντος δέ ποτ' αὐτὸν ἀνδρὸς ἐτέρου ταῦτα νοσοῦντος, μή πω γ' ἔφη
* * * * * καὶ σὺ δέ, ὦ τὸν βίον ἀπὸ τῶν χειρῶν ποιού-
μενος, μέγα οἶον τὸ χρῆσθαι τῶν χεροῖν λελουμένος ;

15 F. v. Εἰς τὸ Θεῶνος βιβλίον Λεόντος φιλοσόφου

Θέσφατα μαντωσύνης Φοιβηίδος ὄργια τέχνης,

Ἀστρολόγων Παῦλος μ' ἐδ * * * *

Βίβλος Θεῶνος καὶ Πρόκλου τῶν πανσόφων. Anth. Pal. ix. 202.

Ποσιδίππου, οἱ δὲ Κράτητος Ἐπίγραμμα· καὶ Μητροδώρου
20 ἐκ τοῦ ἐναντίου. tum fol. 2. fragm. Plut. de Prof. Virt. Sent.

II. 75. E. Inc. βολῇ, καταδαρθέντα φαῦλον, ἀνεγρέθη σοφὸν,
προσειπεῖν.

Ἀριστοτέλης πρὸς Ἀντίπατρον περὶ Ἀλεξάνδρου γράφων κ. τ. λ.

F. v. Νέας μὲν γὰρ γυναικὸς, ὡς Αἰσχύλος φησὶν, “ οὐ τι
25 “ λανθάνει φλέγων ὀφθαλμὸς εἴτις ἀνδρὸς γεγευμένη ” νέφ δὲ
ἀνδρὶ γευσάμενφ προκοπῆς ἀλήθους ἐν φιλοσοφίᾳ τὰ Σαπφικὰ
ταυτὶ παρέπεται “ κατὰ μὲν γλῶσσαν γελοπ * * * * αὐτίκα
“ χρῶ πῦρ ὑποδεδρομεν, ἀθόρυβον δ' ἄμα καὶ πρᾶον ὄμμα, φθεγ-
“ γομένου δ' ἂν ἀκοῦσαι ποθησείας.”

30 Cod. 1045. Chart. sæc. xv. Cont. Phrynich. Ecl. foll.
transposita sunt, sed opus est integrum, et conferri debet
cum Edd. In fine quædam Scholl. in Plat. Euthyphron. ἵνα
περ δέος ἔνθα καὶ αἰδώς—εἴρηται ἐκ τῶν Στασίου Κυπρίων.

Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν,
οὐκ ἐθέλειν εἶκειν, ἵνα γὰρ δέος ἔνθα καὶ αἰδώς.

desiderantur hæc in Bekker. Ed. p. 328.

In loc. Eupolidis Μαρικᾶ ad Phædr. p. 379, pro καθίζων
Cod. leg. καθέζων. Obiter moneo in ejusdem Comici frag. Αὐ- 5
τολύκῳ p. 445. antiquissimum Cod. 1807. legere cum distinc-
tione ἀτὰρ ἤγαγες καινὸν φῖτυ. τῶν βοῶν.

Cod. 3025. Chart. sæc. xv. Cont. Monod. Libanii. Ver-
sus Comneni Anacreont. Tzetz. quædam de Belisario.
Excerpt. e Procopio et Agathia, et Hesychio de Vir. Illustr. 10
et pauca Grammaticalia.

Ἀλλὰ σύνδεσμος, ἐνίοτε μὲν ἐστὶ συμπλεκτικός, καὶ λέγεται
ἐπὶ ἀναιρέσει ἐνὸς καὶ συστάσει ἐτέρου, ὅσον, οὐκ ἐστὶ τὸδε ἀλλὰ
τὸδε· καὶ ὅτε ἐφ' ἐτέρῳ ἕτερον ἐπάγεται νοούμενον, ἐτέρας ἀναι-
ρέσεως, ἐστὶ τὸδε ἀλλὰ καὶ τὸδε. καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῶν ἄλλως γιν- 15
μένων, ὡς ἔχει τὸ,

ἀσπίδα, φρῦνον, ὄφιν, καὶ Λαδικίας περίφρυγε,
καὶ κύνα λυσσητῆρα, καὶ παλὶ Λαδικίας.

ἀλλὰ τὰς πινακίδας Εὐθάλιος ὁ Λαδικεὺς ἔχει λαβόν. Hæc
desumta e Synes. Epist. 127. Cf. Anecd. Barocc. in Mus. 20
Philol. t. ii. p. 431.

Anonym. Grammat. Cod. 2720. f. 208. v.

Ἀπαλλάττειν—ἀπαλλάττειν καὶ τὸ διατρίβειν καὶ διαγένε-
σθαι· καὶ Ξενοφῶν, ἀπήλλαττε μετὰ τῶν Σκυθῶν ὁ Κῦρος ἐν Ἰωνίᾳ·
Εὐριπίδης, 25

ἀνάγκη πευῖν διὰ βίου, καὶ ἀθλιώτερον ἀπαλλάττειν
ἤτοι διατρίβειν.

F. 211. "Οτι πόθος καὶ ἔρως καὶ ἐρᾶν καὶ πόθειν διαφέρει. ὢν
τὸ μὲν ἐρᾶν καὶ ἐπὶ παρόντων καὶ ἐπὶ μὴ παρόντων λέγεται· πο-
θεῖν δὲ τὸ ἀνακαλεῖν καὶ ἀναζητεῖν μὴ παρόντων, ὡς καὶ παρ' Ἀρι- 30
στοφάνει παροιμιακῶς λέγεται,

ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα, καὶ μάτην καλεῖς.

F. 212. v. Αἶρω τὸ ὕψω, καὶ τὸ ἐν τιμῇ τινὰ ἀποκαθιστῶ, ὡς

τὸ ἦρεν ἡ φήμη τὸν ἄνδρα· καὶ πῶς ἄγω καὶ προσφέρω, ὡς Σοφοκλῆς,

αἶρε αὐτὸν, αἶρε δεῦρο, ταρβήσει δ' αὖ. Soph. Aj. 545.

ἀντὶ τοῦ ἄγε καὶ πρόσφερε.

- 5 F. 213. Ἐνεστι ἀντὶ τοῦ ἐντός ἐστιν, καὶ ἔνεστιν ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς ἐστι, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ,

ἔνεστι κὰν θεῶν γένοιτο τότε. Hippol. 7.

F. 216. Ὅτι τὸ ἀπολαβὼν καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπολεξάμενος Ἀριστοφάνης,

- 10 οὐκ οὖν πρὶν ἀπολαβὼν κωδωνίσω. Ran. 79.

Cod. 2562. Ch. Sæc. XIII. Continet Tract. Glycæ περὶ συντάξεως. Cujus hoc specimen dabo. Περὶ μέντοι τῆς γενικῆς καὶ τῆς κατ' αὐτὴν συντάξεως, τῶν φιλοφύτων τις ἑναγχὸς μοι προελθὼν, ἅμα μὲν τῶν περὶ ταῦτα σπουδαίων καὶ φιλομαθῶν ἐς τὰ
15 μάλιστα τις ὢν, ἅμα δὲ καὶ τῶν ἐλλογίμων ἄλλως, καὶ διὰ τοῦτό μοι κεχαρισμένον, τὸ μετέχειν, ὅπως γενικῇ παρὰ τοῖς ἄλλοις τῶν ἀρχαίων συνταττόμενον, αἰτιατικῇ παρὰ τῷ κωμικῷ Ἀριστοφάνει εὐρηται, ἐμμελῶν ἀποπειρώμενος ἡρώτα· τότε μὲν πρὸς αὐτὸν, καὶ τὴν ἐρώτησιν σχολὴν τῆς ὥρας οὐ διδούσης, οὐδ' ὅτι οὖν
20 ἀπεκρινάμην· νῦν μέντοι διὰ σου μοι καὶ τοῦ γράμματος πρὸς αὐτὸν ἀποκεκρίσθω· ἅμφω τε γὰρ ἐμοὶ πεφίλῃσθον, καὶ ἐς τὴν υἱέων μοῖραν· σὺ μὲν τῇ φύσει, ὃ δὲ τοῖς τρόποις μοι λελόγισται, ὥσθ' ὑμῖν ἐνταῦθα, εἰ καὶ σμικρὸν τι τὸ χαρίσασθαι, ἀλλ' οὖν ἐπίσης φροντιστέον.

- 25 Ἔστι τοίνυν τὸ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει εὕρισκόμενον, ἐν οἷς ὁ θεράπων τοῖς ἀμοιβαίοις πρὸς Ἑρμῆν φησὶ, τὰ γὰρ ἄλλα παρὰ τῶν ἐπῶν ἐκλέξῃ,

οὐ γὰρ μέτεσχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί⁴. Plut. 1144.

- τοῦτο μέντοι τῷ κανόνι προσαγόμενον ὃν ὑπέθεμεν ἐπὶ τῆς γενικῆς,
30 μάλᾳ σοι ραδίως καὶ εὐπόρως ἐς τὴν μέθοδον δραμεῖται, καὶ τῷ τύπῳ ἀρμοσθήσεται· καὶ ἐνταῦθα γὰρ ἡ τοῦ ὅλου σημασία πρὸς τὴν αἰτιατικὴν τὸ ῥῆμα ἔτρεψεν. ἐν γὰρ τῷ εἰπεῖν, τὰς ἴσας ἐμοὶ ὅτι οὐ μετείχες, τοῦτο εὐφύως ὁ ποιητῆς, εἰ καὶ μὴ ἐμφανῶς, ἐδήλωσεν, ὅτι πολλὰς ἐμοῦ τὰς πληγὰς λαμβάνοντος, σύγε οὐ τὰς

⁴ Cod. ἐμοὶ πληγὰς.

ἴσας οὐδὲ τὰς ὅλας εἴληφας. ὥς οὖν διὰ τῆς ἰσότητος τὸν ὅλον ἀριθμὸν τοῦ πληροῦς ἐθέλοντος δηλοῦν, τὸ μετέχειν εἰς τὴν αἰτιατικὴν ἠρέχθη. οὕτως οὐδαμοῦ διαπίπτει σοι τὰ τοῦ κανόνος, καὶ ὑμεῖς εἰκότως ἂν ποιοῦντες τῷ βραχεῖ τῆς λύσεως ἀγαπῶντες εἵητε.

5

F. 246. *Fragm. duobus column. script. antiquiore videtur excerptum e quodam Opusc. Allegorico de Herculis laboribus, fors. Joan. Pediasimi.*

* * * Προμηθέα ἐσθίοντα, αὐτὸν δὲ τῶν δεσμῶν ἔλυσεν.

Ἐπιβαλὼν μοι τὰς ἀκτῖνας τοῖς βορείοις ὁ ἥλιος, τὰς μὲν φροντίδας ἀναιρεῖ τῶν ἐν τούτοις οἰκούντων, τὰς δίκην ἀετοῦ τὸ 10 τούτων ἦπαρ κατεσθιούσας. ζητοῦντες γὰρ καὶ προμηθεύομενοι πῶς ἂν τὸν τοῦ χειμῶνος ψυχὸς ἐνέγκωσιν, ταῖς φρόντισιν δαμάζοντες τὰς ψυχὰς, αὐτοὶ δ' ἐλεύθεροι τῶν δεσμῶν⁵, τὰ τούτων μέλη τῷ κρύει νεκρωμένα καὶ οἷον δεδεσμημένα διαλυσάμενος. Ἐντεῦθεν εἰς τὸ μεῖζον * * * ἄρμα τοῦ κυκλοῦ ἀρθεῖς τοῦ ζωδιακοῦ πρὸς 15 ὃν ἔφαμεν Ἀτλαντος γίνεται τὸν αἰθέρα δηλαδὴ καὶ τὰς Ἑσπερίδας. ἐξ ὧν τρία μῆλα δρεψάμενος, αἰθὴρ τοιαύτης ἐκείνοις τυγχάνει φύσεως τὸν τ' Ἀφροδίτης ἀτὲρ ἀφ' ἧς τὸν Ἑρμοῦ τε καὶ τῆς σελήνης ἡλίφ' δίδωσι· τουτέστιν ὑπ' αὐτὸν ἐποιήσατο· ὑπ' αὐτὸν γὰρ οἱ τρεῖς οὗτοι τὴν πορείαν πεποιήνται· οὗς τρόπον δὴ 20 τινὰ τῷ Εὐρύσθενει (sic) δεῖξας δημιουργῶ, καὶ παρ' αὐτοῦ οἷόν τι δῶρον τούτους ἐδέξατο.

Ἐπεὶ δέ φησι τὰ χρυσᾶ ταῦτα μῆλα πάλιν ἐκείσε τὴν Ἀθηνᾶν ἀγάγειν, οὐδὲ γὰρ ἐτέρωθί που θεμιτὸν ἦν ταῦτα μετατιθέναι, ὅρα δὴ τὸν ἥλιον μὲν εἰς τοῦμπροσθεν αἰεὶ προερχόμενον, τοὺς δ' ἔστιν 25 ὅτε καὶ ὑστερίζοντας ὑπ' Ἀθηνᾶς καλύπτεσθαι, τοῦ προσγεωτέρου φημὶ καὶ τεθολωμένου ἀέρος· τοῦτον γὰρ Ἀθηνᾶν ὀνομάζουσι.

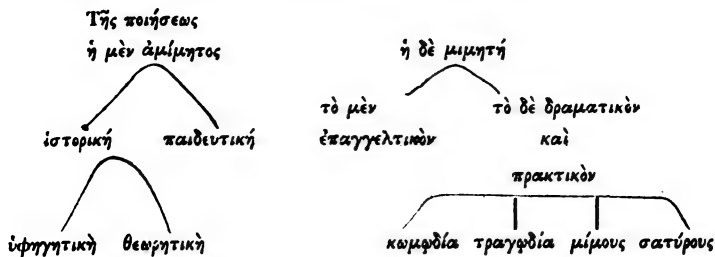
⁵ Leg. vid. αὐτὸς δ' ἐλεύθερος.

A D D E N D A.

QUÆ sequuntur subjicienda sunt iis quæ initio Voluminis vulgavi *περὶ Κωμωδίας*. Inter varia Logica schemata reperta sunt antiquissimo Codice Coisliniano 120, qui est membranaceus form. in fol. et sæculo decimo pulcherrima manu scriptus. Codicis major pars quæstiones Anastasii theologicas refert, tum Andronici Rhodii philosophi Peripatetici tractatum de Animi Affectt. in fine mutilum, dein quædam Chronologica, et fol. 230. Commentarium in prædicamenta Porphyrii. Fol. 237. *Περὶ Εἶδους*. φησὶν ὁ Εὐριπίδης *περὶ*
 10 *Φοίνικος τινός* (Stob. Tit. 65, 1.)

πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος.

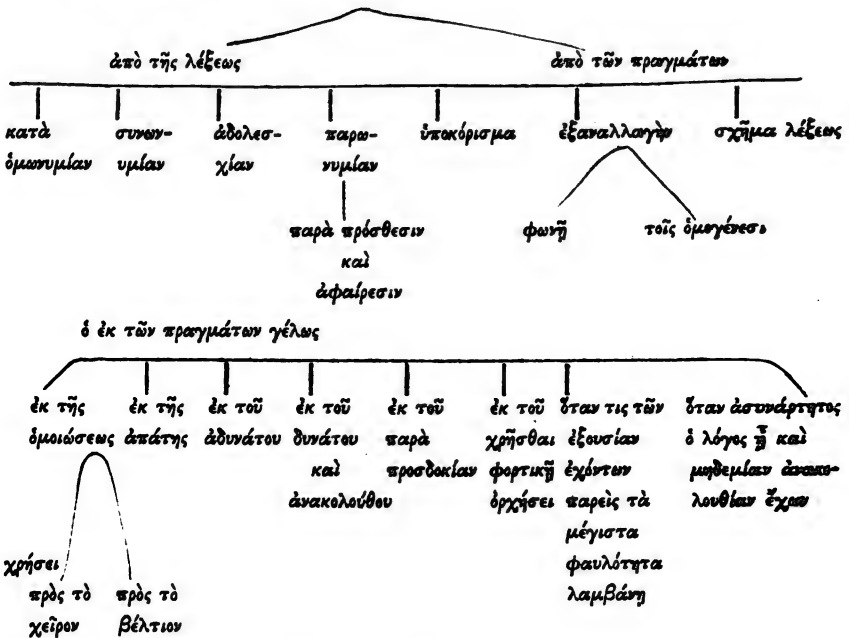
Postea varia Logica schemata, quibus interposita sunt medio fol. 248. vers. inter *τέλος τοῦ α σχήματος* et *πρῶτος τρόπος ἐν β σχήματι*, quæ de Comœdia exscripsi. Verba credo sunt
 15 alicujus Commentatoris in Aristotelis tractatum de Poetica, quæ eapropter notabiliora sunt, quod scriptor plenior eum quam qui ad nobis pervenit, præsertim ἐν τοῖς περὶ γελοίου, (Vid. Aristot. Rhet. III. 18.) habuisse videtur.



ἡ τραγῳδία ὑφαίρει τὰ φοβερὰ παθήματα τῆς ψυχῆς δι' οἴκτου,

καὶ ὅτι συμμετρίαν θέλει ἔχειν τοῦ φόβου. ἔχει δὲ μητέρα τὴν λύπην.

Κωμωδία ἐστὶ μίμησις πράξεως γελοίου καὶ ἀμοίρου μεγέθους τελείου, χωρὶς ἐκάστου τῶν μορίων ἐν τοῖς εἶδεσι δρῶντος, καὶ δι' ἀπαγγελίας, δι' ἡδονῆς καὶ γέλωτος, περαινοῦσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν. ἔχει δὲ μητέρα τὸν γέλωτα. Γίνεται δὲ ὁ γέλως,

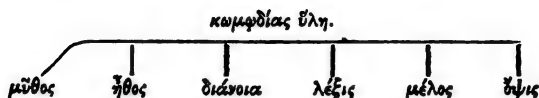


Διαφέρει ἡ κωμωδία τῆς λαιδορίας· ἐπεὶ ἡ μὲν λαιδορία ἀπαρκαλύπτως τὰ προσόντα κακὰ διέξεισιν· ἡ δὲ δεῖται τῆς καλομένης ἐμφάσεως.

25

Ὁ σκώπτων ἐλέγχειν θέλει ἀμαρτήματα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Σύμμετρα τοῦ φόβου θέλει εἶναι ἐν ταῖς τραγωδίαις, καὶ τοῦ γελοίου ἐν ταῖς κωμωδίαις.



30

Μῦθος κωμικός ἐστὶν ὁ περὶ γελοίας πράξεις ἔχων τὴν σύστασιν¹.

Ἦθη κωμωδίας τὰ τε βωμολόχα, καὶ τὰ εἰρωνικά, καὶ τὰ τῶν ἀλαζόνων.

5 Διανοίας μέρη δύο· γνώμη καὶ πίστις².

Κωμικὴ ἐστὶ λέξις κοινὴ καὶ δημώδης.

Δεῖ τὸν κωμωδοποιὸν τὴν πάτριον αὐτοῦ γλῶσσαν τοῖς προσώποις περιτιθέναι· τὴν δὲ ἐπιχώριον αὐτῷ ἐκείνῳ.

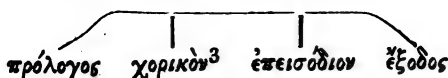
Μέλος τῆς μουσικῆς ἐστὶν ἴδιον· ὅθεν ἀπ' ἐκείνης τὰς αὐτοτέλεις ἀφορμὰς δεήσῃ λαμβάνειν.

Ἦ ὅψις μεγάλην χρεῖαν τοῖς δράμασι τὴν συμφωνίαν παρέχει.

Ὁ μῦθος καὶ λέξις καὶ τὸ μέλος ἐν πάσαις κωμωδαῖς θεωροῦνται, διανοαίαι δὲ καὶ ἦθος καὶ ὅψις ἐν ὀλίγαις.

15

ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑ.



Πρόλογός ἐστιν μόριον κωμωδίας τὸ μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ χοροῦ.

Χορικόν ἐστὶ τὸ ὑπὸ τοῦ χοροῦ μέλος ἀδόμενον, ὅταν ἔχῃ μέγεθος ἱκανόν.

Ἐπεισάδιον ἐστὶ τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν⁴ μελῶν.

Ἐξοδός ἐστὶ τὸ ἐπὶ τέλει λεγόμενον τοῦ χοροῦ.

¹ Cod. συστασιν.

² Seq. in Cod. hæc nota με

ἔρκοι συνθήκαι μαρτυρίαι βάσανοι νόμοι,
quæ ad Rhetoricam Aristotelis plane spectant.

³ Cod. χυρικόν.

⁴ Cod. χορικόν.

Τῆς ΚΟΜΩΙΔΙΑΣ.

παλαιά,	νέα,	μέση,
ἢ πλεονάζουσα	ἢ τοῦτο μὲν	ἢ ἀπ' ἀμφοῖν
τῷ γελοίῳ	προιεμένη, πρὸς	μεμιγμένη ⁵
	δὲ τὸ σεμνὸν	
	ρέπουσα	

5

Resumuntur postea in Cod. Logica

πρῶτος τρόπος ἐν β σχήματι.

Addendum et hoc fragmentum iis quæ dedimus e Joanne Lydo pp. 313—332. Excerptum est e Cod. 1630. Chart. 10 Sæc. xiv. f. 100.

Ἐκ τῆς ἱστορίας Ἰωάννου τοῦ Φιλαδέλφειας.

Φασὶ γὰρ τὴν Νέμεσιν τὰ γλαφυρὰ τῶν πραγμάτων εἰς τὸ ἔμπαλιν τρέπειν ταῖς ὑπερβολαῖς τῆς τύχης, ὥς φησι Νουμηνίος, 15 τῷ ἑαυτῆς τροχῷ τὴν ἰσότητα ἐπάγουσαν. ὅθεν ὁ Μεσομήδης⁶ οὕτω περὶ αὐτὴν

ὑπὸ σὸν τροχὸν ἄστατον ἀστιβῆ

α. χαροπὰ μερέπων στρέφεται τύχα.

⁵ Cod. μεμηγμένη.⁶ Cod. μεσοδμης.

INDEX AUCTORUM.

- ACRON Agrigentinus, 395, 21.
 Æschines, 300, 26.
 — ἐν τῷ κατὰ Τίμαρχον, 277, 12.
 Æschylus, 19, 1. 266, 25. 399, 24.
 Ætherius Grammaticus, 397, 20.
 Alcæus 122, 27. ^{166, 25}
 Aleman, 70, 9.
 Alexander Aphrodisiensis, 389, 25.
 Alexander Ætolus, 6, 5 et 23.
 Ammonii προλεγόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν πᾶσαν, 389, 1.
 — ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φάνας, 384, 4.
 — σχόλια εἰς Ἀριστοτ. τὰ πρῶτα Ἀναλ. 390, 11.
 — περὶ ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἐκ τ. μονοβίβλου, 390, 27.
 Anaxagoras, 244, 14.
 Andromachus medicus, 394, 34. 395, 1. et 7.
 Anonymi περὶ Ἱππομάχου, 165.
 — περὶ Γυάρων, 179, 26.
 — versus περὶ ἐπιστήμων, 387, 22.
 Antigonus Carystius, 319, 13. 392, 11.
 Antimachus, 306, 12.
 Apollonius Grammaticus, 7, 2.
 Aphrodis medicus, 395, 2.
 Aphthonius, 56, 22.
 — ἐν τῷ βίβλῳ τῶν προγυμνασμάτων, 268, 20.
 Apollinaris μετάφρασις τοῦ ψαλτηρίου, 393, 25.
 Apollonius τοῦ Ἡροφίλου, 395, 10.
 Aratus Phœnom. 295, 19.
 Archigenes medicus, 394, 26. et 35. 395, 11.
 Archytas, 318, 27.
 Argyropulus λέσεις ἀποριῶν καὶ ζητημάτων, 391, 33.
 Aristarchus Grammaticus, 6, 24. 315, 1. 361, 13 et 15.
 Aristocles medicus, 395, 5.
 Aristonicus ἐν τῷ β περὶ διαλέκτων, 397, 30.
 Aristophanes Comicus, 1, 2. 4, 16. 5, 16. 7, 19. 19, 17. 61, 19. 79, 1. 397, 14. 401, 11, 18 et 25.
 Aristoteles, 7, 5. (δ Σταγειρίθεν) 106, 14. 171, 20 et 25. 317, 12. 329, 2. 335, 5. 337, 26. 338, 9. 345, 3 et 16. 346, 22.
 — ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας, 246, 13.
 — ἐν τῷ τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν, 248, 17.
 — ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, 325, 2.
 — ἐν τῷ περὶ τῶν ἀγράφων δογμάτων Πλάτωνος, 387, 32.
 — πρὸς Ἀντίπατρον, 399, 23.
 Aristoxenus 56, 22. 172, 3.
 Asclepiades medicus, 395, 5 et 25.
 Athenæus, 396, 5.
 Athenodorus Cordylion, 16, 30.
 Augustus Cæsar Ajacem Sophoclis Latino sermone vertit, 329, 8.
 Aurelius medicus Αὐρίλλιος, 394, 28.

- Bacchylides, 264, 29.
 Basilii quæstiones Ecclesiasticæ, 395, 34.
 Bias, 169, 13.
 Bryso, 304, 8.
 Callimachus, 6, 15, 79, 11.
 Callisthenes, 329, 2.
 Carcinus, 243, 20.
 Cecilius Pythagoreus, 317, 29.
 Chaldæi, 176, 12. 314, 7. 317, 21. 318, 9. 320, 7.
 Chii poetæ parodia in Hesiodi versum, 309, 14.
 Chæroboscus, 397, 19.
 Chrysostomus, 300, 23.
 Cleomedes 344, 30.
 Comicus ἡ κωμῳδία, 73, 24. ὁ κωμικός, 272, 30.
 Crates Grammaticus, 8, 9. Aristarchi æmulus, 315, 4. 368, 15.
 Cratevas medicus, 394, 20.
 Cratinus, 1, 2. 4, 17. 5, 11. 7, 18.
 — ἐν Δηλιάσι, 182, 24.
 Crito medicus, 394, 33. 395, 8.
 Damascius παρεκβολαὶ εἰς τὸ πρῶτον περὶ οὐρανοῦ, 389, 19.
 Demetrius Phalereus, 6, 9. 14, 25.
 Democritus, 387, 18 et 27.
 Demosthenes, 300, 26. 309, 2. 311, 21.
 Didymus Grammaticus, 7, 2.
 Dio Cassius, 383, 14. ἐν τριηκοστῇ πέμπτῃ Ῥωμαϊκῶν, 398, 11.
 Diocles medicus, 394, 32.
 Dionysius Grammaticus, 8, 9.
 — poeta περὶ ὀρίθων, 21, 3. 60, 17.
 — Tyrannus Tragicus, 303, 18.
 — Ἀρεωπαγίτης, 347, 11.
 — Physicus περὶ τῆς προσ-
 ηγορίας τῶν ἀνέμων, καὶ πῶς αἰεσί.
 κ. τ. λ. 369.
 Dorotheus Hierosolym. μετάφρα-
 σις δι' ἰάμβων τοῦ ψαλτηρίου, 393, 26.
 Empedocles, 171, 23. 387, 25.
 Epaminondas, 169, 13.
 Epicharmus, 291.
 Epicurei, 244, 10.
 Epicurus, 172, 1.
 Erasistratus, 342, 8. 395, 24.
 Eratosthenes, 6, 16. 333, 19. 324, 19. 373, 26.
 Eubulus ἐν Διονυσίῳ, 396, 32.
 Euclides Grammaticus, 8, 10.
 Eudemus ἐν ταῖς ἀστρολογίαις, 394, 10.
 Eudocia Augusta, 393, 26.
 Eudoxus, 186, 18. 230, 17 et 26.
 Eupolis, 4, 16. 7, 7 et 18.
 — Χρυσῇ γένει, 148, 18.
 — Μαρικῇ, 400, 4.
 — Αὐτολύκῃ, ib.
 Euripides, 79, 2. 210, 7. et fors. 255, 18. 392, 33. 400, 25. 401, 7.
 — Ὀρέστῃς, 7, 26. 19, 30.
 — Ἀλκιστῇς, ibid.
 — Συλεύς, 7, 29. 8, 3.
 — Ἀντιόπη, 15, 4.
 — Ἀλκμαίων διὰ Κορίνθου, 20, 1.
 — Ἰππόλυτος, 20, 5. 292, 5.
 — Κρεσφόντης, 191, 4. Τρωάδες, 294, 12. innominat. sed Ἐρε-
 χθεῖ (Stob. XXIX. 11.) 192, 27. Æol. Fr. 20. 403, 10.
 Eustratius ἱερεὺς ὑποζετήριος, 391, 5.
 Florentinus, 369, 23.
 Galenus, 342, 25. 395, 15.
 Gorgias, 252, 17.
 Gregorius Nazianz. ὁ Θεολόγος, 251, 32.
 — ἐν τῇ Ἐπιτάφιῳ, 270, 16.
 — περὶ ἀρετῆς, 391, 29.
 Gregorius Nyssenus, 366, 14.
 Hephæstio, 87, 1. 95, 28. 101, 9. 289, 9.
 Heraclides Tarentinus ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα, 395, 13.
 Heraclitus, 176, 17. 324, 25.
 Hermes, 395, 12.
 Hermogenes, 302, 26. 305, 9. 308, 24. 312, 11.
 — ἐν ταῖς Ἰδέαις, 300, 7.

- Heronis *εἰσαγωγή*, 394, 12.
 Herodianus Grammaticus, 7, 3.
 — *ἐν τῇ περὶ παθῶν*, 396, 13.
 περὶ πνευμάτων, 397, 23.
 Herodotus, 194, 10.
 Hesiodus, 63, 23. 309, 13. tac.
 nom. 293, 23. 326, 17.
 Hippocrates, 176, 11. 342, 5.
 343, 28. 395, 24.
 Hipponactis metrum, 140, 20.
 Homerus, *Iliad.* 60, 15. 63, 23.
 74, 15. 163. 237, 30 et 34.
 271, 17. 285, 5. 289, 30.
 305, 29. 326, 17. 390, 17.
 396, 11.
 — *Odyss.* 298, 21.
 — *ἐν Μαρμαρίτῃ*, 64, 14.
 Hystaspes Chaldaeus, 315, 22.
 Iamblichus, 390, 14.
 Incerti Trag. fr., 192, 29.
 Ion, 56, 11.
 Irenæus *ἐκ τῶν εἰς τὴν Γένεσιν*, 367, 19.
 Isocrates, 269, 26. 326, 19.
 368, 15.
 — *ἐν τῇ Πανηγυρικῇ*, 309, 16.
 et 30. 310, 9. 20. et 29.
 — *κατ' Εὐθύνου*, 290, 30.
 — *ἐν τῇ Εὐαγγέλιᾳ*, 292, 32.
 Joannes Geometra, 393, 25.
 Joannes Levita, 397, 8.
 Leo ὁ σοφὸς, 78, 5.
 Leo philosophus, 399, 15.
 Lexicon Homericum, 298, 17.
 Lycophron, 6, 5. et 23. 60, 16.
 tac. nom., 292, 14.
 Lydus, Joannes Laur. de Mens.
 Epitome, 313. *ἐκ τῆς ἱστορίας*,
 406.
 Marcus Antoninus, *Excerpta ex*
 ej. Opp., 173.
 Menander, 1, 2. 4, 18. 7, 23.
 398, 21. *Ἀλκιῶς* ejus drama,
 397, 25.
 Menecrates medicus *ἐκ τῶν Μεμ-*
 φίτου, 395, 3.
 Menedemus, 14, 24.
 Mesomedes, 406, 16.
 Metheson Laodicensis, 395, 25.
 Monomachus Aphrodisiensis, 395,
 26.
 Moses ὁ Θεολόγος, 308, 26. 347, 32.
 Neophytus Monachus in *Logic.*
 Aristot., 388, 25. in *numeros*
 Indorum, 388, 29. id. cit.
 395, 28. et 31.
 Nicanor ὁ τὸν βίαν Ἀλεξάνδρου ἱστο-
 ρήσας, 332, 25.
 Nicomachus 331, 5. 388, 21.
 Numenius, 329, 4. 406, 15.
 Ocellus Lucanus, 388, 31.
 Olymnius Alexandrinus, 394, 22.
 Onomacritus Atheniensis, 6, 30.
 Oppianus, 60, 17.
 Orpheus, 308, 28. 317, 9. 320,
 14.
 Orpheus Crotoniates, 6, 30.
 Oracula 313, 17. et 26. 319, 29.
 321, 22.
 Pachymeris *Commentarii in varia*
 Aristotelis Opera, 392, 31.
 Pappi frag. de *Musica*, 47.
 Parmenides, 294, 20. 318, 7.
 388, 19. 389, 8.
 Pherecrates, 7, 19. ejus metrum,
 102, 28.
 Phile versus in Alexandrum Mag-
 num, 43. in *Lucian. de nupt.*
 Alexandr., 44.
 Philemon, 7, 23.
 Philinus Cous, 395, 21.
 Philo τὸν Μωσέως βίαν ἀναγράφων,
 333, 30.
 Philolaus, 320, 16.
 Philoponus, 389, 27. 397, 20.
 Philostratus, 271, 32.
 Philotimus, 395, 25.
 Phocylides, 166, 17.
 Photii Patriarch. *λύσεις καὶ ἔρμη-*
 νεῖαι ἀπὸ τῆς γραφῆς, 392, 22.
 ejusd. *ὁμιλίαι* et *ἐπιστολαί*,
 ibid.
 Pindarus, de ejus metris, ubi pas-
 sim citatur, 59. et seqq. 262,
 9.
 — *ἐν ὕμνῳ Θήρωνος*, 264, 17.
 286, 30.
 — *ἐν τῇ εἰς Ξενοφῶντα ἐπικρίσει*,
 285, 24.
 Pittacus, 247, 6. *ἐμελέτησεν τρα-*
 γῶδιον εἰς Ἀμφιάραον, 290, 15.

- Plato Comicus 4, 17, 7, 19.
167, 15.
Plato Philosophus, 189, 12, 192,
30, 230, 20, 236, 23, 240,
15, 295, 15, 326, 20, 335,
4, 328, 25, 329, 6, 330, 31,
351, 1, et 21, 338, 10, 340,
8.
— ἐν τοῖς τοῦ Ἐλεάτου ξένου λό-
γοις, 347, 17.
— ἐν Νόμοις, 287, 26.
— ἐν τῇ διαλόγῃ τοῦ Λύσιδος,
306, 11.
— ἀπὸ τοῦ Συμποσίου, 312, 1.
— ἐν τῇ Τιμαίῳ, 347, 15, 351,
14, et 27.
— ἐν τῇ Πρωταγόρῃ, 291.
— ἐν Φαίδρῳ, 313, 14.
— ἐν τῇ Φαίδρῳ, 314, 21, 317,
33, 345, 1.
— ἐν τῇ Φιλήβῳ, 347, 19.
Plutarchus, 7, 4.
— ἐν τῇ τοῦ Σολωνος παραλήλῳ,
287, 5.
— ἐν τῇ τῶν ζ σοφῶν Συμποσίῳ,
287, 7, 287, 26, 316, 30.
Polus, 252, 17.
Porphyrius, 7, 4, 330, 27, 342,
31, 390, 14.
Praxagoras, 395, 24.
Proclus, 7, 4, 347, 21, εἰσαγωγὴ
389, 5.
— ἐν ὑποτυπώσει τῆς Πλάτωνος
σοφίας, 318, 4.
— ἐν τοῖς κεφαλαίοις αὐτοῦ, 345,
10.
— ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς τοῖς περὶ τὸν
Τίμαιον λόγοις, 351, 20.
— ὁ μέγας φιλόσοφος, 390, 25.
Protagoras ἐν τῇ ἐπιγραφομένῳ με-
γάλῳ λόγῳ, 171, 40, 173, 7,
Psellus in Geometrian, 388, 30.
Ptolemæus Ascalonita, 7, 3.
Pythagoras, 315, 35, 318, 27,
319, 25.
Pythagorei, 172, 3, 189, 24,
236, 26, 315, 24, 320, 13,
332, 11.
Pythias, 394, 31.
Sappho, 63, 6. ejus Carmina
Tzetzis ævo periere, 63, 21-
266, 25.
Scholia in Lucianum, 398, 1.
— Platonem, 399, 32.
Serapias Alexandrinus, 395, 21.
Serapion, 373, 26.
Serxestas (Σερξέστας) Apollonien-
sis, 395, 22.
Severianus Gabalorum Episcopus,
366, 26. περὶ ἡλίου καὶ σελήνης,
391, 17.
Sibyllæ decem, 332—334.
Sibyllæ Hebrææ versus de An-
tiochia et Cypro, 334.
Simnias Rhodius, 65, 25.
Simonides, 166, 194, 24, 264,
28, 267, 26, 388, 14, ἀπὸ τῶν
Σκολιῶν ἐπῶν, 291.
Simplicius, 387, 29.
Socrates, 213, 27, 242, 27,
267, 9, 285, 8, et 24.
Solon, 286, 33. ἡρωελεγεῖα πρὸς
περίστασιν ἡλικιῶν, 46.
Sophocles, 19, 11, et 16. tæc.
nom. (Αἴαντι), 293, 31.
— Ἡλέκτρῃ, 7, 27.
— Φιλοκτήτῃ, 216, 31.
— ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταίς, 396,
25.
Soranus, 395, 9, et 27.
Sotion, 391, 19.
Speusippus, 219, 16.
Stasinus ἐκ τῶν Κυπρίων, 399, 33.
Stesichori metrum, 97, 27.
Stoici, 121, 25, 244, 10, 246,
13.
Suidæ Lexicon, 272, 21.
Susarion, 1, 22, 5, 9.
Syrianus, 390, 9, et 10.
Tarratius Mathematicus, 314,
16.
Terpander, 56, 11.
Theodectes tragicus, 14, 30,
243, 15.
Theodorus ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς
Θεοφίλον, 382, 20.
Theognis, 62, 21, 229, 3.
Theophrastus, 174, 20, 317, 15.
— ἐν τοῖς περὶ ἡθῶν, 194, 24.
Theopompus historicus, 14, 28.

- Thucydides, 74, 3. 266, 33.
 Timæus, 318, 3. 320, 28.
 Timocrates, 394, 27.
 Tauromenius, 392, 25.
 Timolaus Larissæus, 392, 27.
 Timotheus, 64, 22.
 Titus Episcopus Bostorum, Com-
 ment. in quatuor Evangelistas,
 393, 16.
 Trypho, 7, 2.
 Tusci, 320, 32.
 Tzetzes Isaacus de Metris Pinda-
 ricis, 59.
 Xenarchus, 389, 27.
 Xenocrates, 170, 10. 323, 24.
 Xenophanes, 281, 27. 282, 4.
 Xenophon, 400, 24.
 Zenodotus, 6, 24.
 Zopyrus Heracleensis, 6, 30.
 Zoroaster Chaldæus, 315, 22.

CORRIGENDA.

- Pag. 4. lin. 22. *pro τραγωδίαν leg. τρυγωδίαν*
 — 7, 29. *πραθεῖς leg. πραθεις*
 — 16, 12. *non in verbis leg. non hærendum in verbis*
 — ib. 16. *post reponenti appons punctum.*
 — 17, 17. *πόντου leg. πόντου*
 — 20, 7. *ἄδοντες leg. ἄδοντες*
 — 42. not. 4. *Eutecnii abnegandam leg. Eutecnio abn.*
 — ih. l. ult. *ancupio leg. aucupio*
 — 248, 17. *λέγοντε leg. λέγοντι*
 — 253, 29. *ἐναντία leg. ἐναντία, et pro κακοδαιμονία leg. κακοδαιμονία*
 — 266, 30. *οὐκ ἂν, ἦδου. dele comma.*
 — 272, 22. *σαυλάκια leg. σκυλάκια coll. p. 273, 2.*
 — 352, 26. *Φευρουαρίη leg. Φευρουαρίη*

THE BORROWER WILL BE CHARGED
AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT
RETURNED TO THE LIBRARY ON OR
BEFORE THE LAST DATE STAMPED
BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE
NOTICES DOES NOT EXEMPT THE
BORROWER FROM OVERDUE FEES.

WIDENER
BOOK DUE
CANCELLED
27 SEP 13 1987

WIDENER
FEB 10 2 2007
CANCELLED

WIDENER
BOOK DUE
CANCELLED
OCT 21 1987
FEB 9 1988
2402625

WIDENER
BOOK DUE
CANCELLED
FEB 9 1988
JUN 27 1988

Widener Library



3 2044 079 388 690